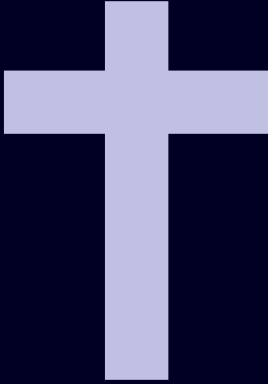

Edolo Bible

Ruth and the New Testament in the Edolo Language of Papua
New Guinea

Edolo Bible
Ruth and the New Testament in the Edolo Language of
Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Edolo long Niugini

copyright © 2010-2022 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Edolo

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Apr 2024 from source files dated 26 Apr 2024

688323a7-0b01-555d-b52f-07c624ea681b

Contents

Madiu	1
Maga	87
Yone	135
Abosolo	196
Golosi	270
Age Desalonaiga	279
Agedu Desalonaiga	287
Filimono	292
Yamese	295
Age Yone	306
Agedu Yone	314
Osoda Yone	315
Yudi	317

Madiu Neala olelo oboba

Ado Mala Hedabi Madiuie bebagi dödëla negei dibe amogida, gomalä säi dialea. Asialo made ado dafidi säla negei amogida, Godea hamomolömelëlage, ìmolömelëlage säla negei amoda Yesu e misi amoma gausiala digai. Yesueada Yu udia dolömu damula moholö made, udia dolö mogela made, sulubadela damula moholö misi.

Madiuie bebagi ado dödëla negei amogi mi gäwila dödëida, Melia Yesu neegela ägüi amoge, Yonea Yesu ödägi gei amoge, mugabe Saidania Yesu fedogola meli amoge, dödëla negei dialea. Amase, elöda, Yesu e Galili nea, ado mala säla olelela aliligi asi amoge, udia dolö oloi difolalo amoli neala wahila didigila asi amoge, dödëla negei dialea. Yesu e Galili sege digila nawesa namolö awäla Yalusaleme besela galai amoge, salele afädëgi hamosa nelo amoge, e baagola bedefasebegi, Godea e nowela ifosi amoge, amoli dödëla negei dialea.

Ado Mala Hedabi ameada Yesu eda säla olelelo edefademalä nelo amo neala ulufai dialea. Yesueada Godeie ado mala säla negei dibe amoda, geloi iso gäwi gowe gadoi dialeamelëlage, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami gowe gadoi dialeamelëlage, gelolafali ulufadigisa nelo.

Yesuea mala olelesa nelo amoda Madiuea geloi iso gäwi bia amoli gegedola dödëla negei amoda gowe.

Age - Yesu e segebidaia ami fedala salea, udia dolö Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo mi hamola nefolalebe amolile asigi hedabola negela namolöge, hamoi hamomolöge, hedabi dibe amomu salugamolöge, hobeä Godebalä namolöge, amoli säla olelesa nelo. (Hogoli 5-7)

Agedu - Yesuie bögëla aulo nefolalo amoli hamoi hamomolö afufumäia, Yesuea ilima gomalä hamomalola säla i dialea. (Hogoli 10)

Osoda - Yesuea Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amida gowe gadoi dialeamelëla ado besula yafie säla iaha nelo. (Hogoli 13)

Biyidu - Yesu dofä bögëla aulo nefolalebe amolida, gowe gadoi namolö dialeamelëla säi. (Hogoli 18)

Bi - Yesuea segeyo aligila wagahalea hamomolö amoge, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö amoge, ado säla negei amo dialea. (Hogoli 24-25)

*Yesu Gelesoie yaua mäulali aliligi misi amolile ei
(Uluu 3.23-28)*

¹ Dëdëla negei difolalebe gorida, Yesu Gelesoie yaua mäulali aliligi misi amolile ëi dialea. Yesu Gelesoie yaua mäuda Abalahamale Debidile nelo.

² Abalahamaie malöda Aisaga. Aisagaie malöda Yeigaba. Yeigabaie malöda Yuda, ie edoolali nefolalo amoli.*

³ Yudaie malöda Felesele Selale. Elele emeda Damala. Amase, Feleseie malöda Hesolono. Hesolonoie malöda Alama.

⁴ Alamaie malöda Aminadaba. Aminadabaie malöda Nasono. Nasonoie malöda Salomono.

⁵ Amase, Salomonoie malöda Boasa. Boasaie emeda Eleihaba. Boasaie malöda Obedi. Obediie emeda Uludi. Obediie malöda Yesi.

⁶ Amase, Yesiie malöda beaha aligilo Gini Debidi. Debidiie malöda Solomono. Dafidi Solomonoie emeda Uliäie udia sulo.*

⁷ Solomonoie malöda Elehoboama. Elehoboamaie malöda Abia. Abiaie malöda Asa.

⁸ Asaie malöda Yehosafada. Yehosafadaie malöda Yeholama. Yeholamaie malöda Usia.

⁹ Usiaie malöda Yodama. Yodamaie malöda Ahasa. Ahasaie malöda Hesegia.

¹⁰ Hesegiaie malöda Manasa. Manasaie malöda Amono. Amonoie malöda Yosaea.

¹¹ Yosaeaie malöda Yehoiagini, ie edoolali nefolalo amoli. Amo gaaluda, Isilale ili sigi awäla Babilonomu gala digi nefolalo amo.

¹² Ili Babilonomu gala digi nefolaloa amilada, Yehoiaginiie malöda Sealadieie. Sealadieieie malöda Selubabele.

¹³ Selubabeleie malöda Abiuda. Abiudaie malöda Eliagimi. Eliagimiie malöda Asolo.

¹⁴ Asoloie malöda Sadogo. Sadogoie malöda Agima. Agimaie malöda Eliudi.

¹⁵ Eliudiie malöda Eleasala. Eleasalaie malöda Madani. Madaniie malöda Yeigaba.

¹⁶ Yeigabaie malöda Yosebe. Yosebeda Meliie egoa. Meliada Yesu neegela ägüi. Yesumada Gelesola sälo amo.* Amala aliligi misi.

¹⁷ Eï amolida Abalahama neloä amila maala Debidi neloä amilada damo silasi nelo. Debidilahilä Isilale udia dolö ili

---

* **1:2:** Yudala ie edoolalida Isilale sosogo giwilasi besela galai amoie yaua mäuda amoli. * **1:6:** Dëdëla negei dibe adogogi udia odoä ëi difolalebegoda fii odoä dili gaso, Isilalema fila misi amolile ëi. Damalale Eleihabaleda fiida Gainana. Uludi eda fiida Moaba. Amase, Solomonoie eme Badasiba afädëfali emuda Isilale udia. Gasoda, dafidi eda Hidi sosogo dolö afädë Uliama fila asi. * **1:16:** Gelesoda Giligi ado. Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Gelesole Mesaeale nilile ado sälada Afädë Memelei.

Babilonomu gala digia amilage damo silasi nelo. Oböla Babilono gala digia amila Afädë Memelei e misia amilage damo silasimu nelo.

Melia Yesu Geleso neegela ägüi
(Uluu 2.1-7)

¹⁸ Yesu Geleso ägüla maasolo amo gala, gomalä hamoi. Ìe eme Meli Yosebegali olei sulo. Yosebea, aso, made neala sebegi, Eleloi Gesamia malö dubo ì amo, ili sefolalo amolia beagolei. ¹⁹ Egoa Yosebe eda dolö mogoi ameadä, udia dolö nefolalebe amolia Meli e hewalasiloea, eada geleä musügä Meli fisimolöla helësësa nelo.

²⁰ Amala helësëlahilä, e adi simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloie selesaia fii afädë ulufadigilahilä, Yosebema ado säla ìahalea, Debidie malö Yosebe-e, Meli die udia samiäia nimolö amoda bedämabio. E fagulo haguì sebe amoda Eleloi Gesamia negesimelë. ²¹ Eada dolö malö afädë neegela ägümolömelë. Neegela ägülahilä, ìe èi Yesu negemalo. Mida, ea ìe udia dolö nafade hamoi amoli hëla fisila damula moholömelëla säla ì.*

²² Dafidi Dafidilo Geloia ìe bea sälama aligila bea säla negei amo gadola gausiala digamolöie, nelebo sulubadela amala hamoi. ²³ Bea säla negei amoda gowe. Dolisä dolöbalä made nawelo afädëa fagulo haguì sulolahilä, dolö malö neegela ägümolömelë. Malö amoie èi Emanuale negemolömelëla säla dëdëla negei dialea. Èi amoie mida gomalä, Gode nilibalä nea. *Aisaea 7.14*

²⁴ Yosebe adi nowela awälahilä, Dafidilo Geloie selesaia fia ema ado säi amo gadola bëgëla, ea Meli nii. ²⁵ Neasebegi, Melia malö made ägüla maala saleada, Yosebebalä made nawela sulo. Giso ägüla maasebegida, Yosebea malö amoie èi Yesu negei.

2

Sege wagadi made eso maasidola dawadigi dolöea bea misi

¹ Heledo eda beaha aligilo gini nelo amo gaalu, Yudia segea gaamu afädë èi Bedeleheme ami Melia Yesu neegela ägüi.* Ägüsebegi, dolö odoä gasumilì melëlo mala dawadigi nefolalo amoli sege wagadi made eso maasidola maala Yalusaleme besela galai. ² Besela galalahilä, ìlia sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini namolö malö dubo neegela ägüi amoda, abidi dialea. Ìe gasumilì eso maasido neebe amo bealahilä,

* **1:21:** Yesuda Giligi ado. Hibulu adoeada Yasua. Nilile ado sälada Godea damula aulo. * **2:1:** Gini Heledo ameadä, Yudia segege, sege odoä Yudia ga madela dilo amoge, Heledo eamu beaha nelo gasoda, eda Olomoie Gini edefade èi Sisala sälo amo hawa nelo.

nilia ïe ïi gauia adamolö mofiaimelëla säi. ³ Ado amala säi amo nabalahlilä, beaha aligilo Gini Heledo e asigi säosäosa nelö. Amase, Yalusaleme ami nefolalo amoli sulubadelaeage, amalamu helësësa nefolalo. ⁴ Säosäolahilä, Heledoea Yu udia dolöïe gobela ilo busa nefolalo amolige, amase, mala dawadigi nefolalo amolige gegedomalolahilä, ilima nabahalea, Afädë Memelei amoda sege abidi neegela ägümolöla nabi. ⁵ Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Yudia segeamadi gaamu afädë ïi Bedeleheme amimelë. Amala säsebe amoïe mida, bea sälo nelö amea säla dëdëla negei dibe amoda gowe.

⁶ Bedeleheme, Yuda segegida, dida Yuda segeïe gaamu ilibia edefade difolalebe amoli hawa made. Dige sege edefademelë. Amoïe mida, dima aligila sigi aligilo afädë besela galamolömelë. Eada sugua sibi sigi aligilo amo gadola, nïe Isilale udia dolö sigi namolömelëla

säla dëdëla negei dialeala säi.

Maiga 5.2

⁷ Amala säi amo nabalahlilä, Heledoea geleä musügä dolö dawadigi eso maasidola mofiai amoli welahlilä, dilia gasumili amoda abola melïla ea ilima fädäla nabi. ⁸ Nabala ili Bedeleheme mosalolahilä, ea ilima sähalea, Dilia malö amo hedabolafali hogolahilä beagoleseda, nage ïe ïi gauia adamolö moholöïe nema säla ïmalola säla ï. ⁹ Gini amea amala säi amo nabalahlilä, ili awäha nebegi, gasumili dafidi eso maasido meli amo dafidi awäla, malö dibeami aumala aligisi.*

¹⁰ Iia gasumili amo bealahilä, ilile iso asigigila edefademalä obeägïmolö besela galai. ¹¹ Aumala aligisi neebe amo bealahilä, dolö amoli mosö afädë neebe amoïe mumusogi digai. Nogila digalahilä, ilia malöge ïe eme Melige bealahilä, emo gumu sasagala fia idogolahilä sefolalea, malö amoïe ïi gauia adaha sefolalo. Amalahilä, ilia igi gologe, i heale gobesegei höba gafisigä hedabi baëla aligilo amoge, amase, i afädëïe heale sigä gäha made misiäia hëlo ïi muwege, amoli ägüi amo Yesugali somodala ï.*

¹² Amala somodala ïalahilä, ili misi idi amogi made, idi elögi obëgëi. Amoïe mida, ilia simasia beahaleamelebe, Godea ilima sähalea, Heledo neeamadida obëgëmbiola säi amo nabalahlilä, hilile segea amala obëgëi.

Fisäla Isibi asi

¹³ Dawadigi dolö amoli afiaibua, Yosebea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloïïe selesaiia fii afädë maala ulufadigilahilä sähalea, Di nowela malöle emele sigi, dili fisäla Isibi mosalo. Awäla neëgi, na dima bu elö säla ïmolöïe ami

* **2:9:** Yalusalemela Bedelehemedä mia made made, holöbö gilomida gödölasi gadoi, Dodomonala Aya gadola. * **2:11:** Nelebo ohodoa ï amolida gädili elögi bidi edefadea nea aulo.

beaha namialo. Mida, Heledoea malö go nufudadigimolöie hogomolömelëla säi. ¹⁴ Amala säsebegi, Yosebe nowela malöle emele sigi, ili gasigi fisäla Isibi asi. ¹⁵ Isibi awälahilä, eda Heledo baagomäialahilä Isibimu nelo. Amoda dafidi Dafidilo Geloia ie bea säloma aligila bea säla negei amo gausiala digamolöie, amala hamoi. Bea säla negei amoda gowe.

Nie nafege Isibi segeala na weimelëla säla dëdëla negei dialea.

Hosea 11.1

Malësä malei nufudadidigisa maadei

¹⁶ Heledoeada dolö dawadigi amolia e gadiaboi gabula helësëlahilä, e edefademalä mihaläi. Edefademalä mihalälahilä, Bedeleheme amige, amase, sege Bedeleheme ga madela sebea amige, dolö malësä gäheo i äüdä sulo amolige, gäheo i äüdä, aso, made baagi sulo amolige, ea sulubadela baagomäia nufudaha maademalola säi. Dolö dawadigi amolia gasumili mi gäwila neia idogoimelëla säla i amo helësëlahilä, amala nufualai. ¹⁷ Amo hamoi amoda bea sälo Yelmaeaea dafidi bea säla negei amo gausiala digai. Amoie säla negei dibe amoda gowe.

¹⁸ Alama gaamugi ado afädë säsebe, ado amoda edefade didigaola diisa neebe amoda nabaha nea. Eleseloea ie malölaligi diisebe amo. Ili hä maade amea, afädëa e neala adoea aeasisila made sämäiala helësësa saleala säla dëdëla negei dialea.

Yelemaea 31.15

Yosebelali Isibila obëgëi

¹⁹ Heledo baagoibua, Yosebe Isibi ami nea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloie selesaiä fii afädë maala ulufadigilahilä ²⁰ ema sähalea, Di nowela malöle emele sigi Isilale segea mosalo. Mida, malö amo nufulöla helësësa nefolalo amolida, hä, baagosa maadeimelëla säi. ²¹ Amala säsebegi, Yosebe e nowela malöle emele sigi, Isilale segea obëgëi. ²² Ili obëgësalea, Yosebea Agelausada ie eedo bedefala Yudiaie beaha aligilo gini neamelëla säi amo nabalahlilä, eda ami obëgëmolö bedäi. Bedäla nebegi, ea simasia beahaleamelebe, Godea ema mosabiosebegi, e Galili segea ami awäla ²³ bobala Nasalese gaamugi asi. Amala hamoi amoda bea sälo nefolalo amolia bea säla negesalea, Eda Nasalese fii neala sämolömelëla dafidi säla negei amo gausiala digai.

3

*Ödägi gelo Yonea ado mala säla iaha nelo
(Maga 1.1-8, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)*

¹Gäheo i odoa nelolahilä*, ödägi gelo Yone e Yudiamadi sege nafade udia dolö aligisia made ami ulufala maalahilä, mala säla iaha nelo. ²Ea säla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe amea, dili asigi besumalola säla iaha nelo.* ³Godea bea sälo Aisaeama aligila Yoneie dafidi bea säla negesalea sähalea,

Sege nafade udia dolö aligisia made ami nea, afädëa wesalea sähalea, Dafidilo Gelo misiäia idi daijala hamogilasimalo. İe idida mogola fodolasimalola säha neamelëla säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 40.3*

⁴Yone eda sugua gamele hilä fagulo hamoi amo salugalahilä, sugua gafodo gadoia malibu negela nelo. Eada galiawage, äwi ödäge naha nelo.* ⁵Udia dolö Yalusalemelage, Yudia sege dibe amo sulubadelagilage, sege ödä Yodona ga made dibe amilage, Yone neebea maahamu nelo. ⁶İlia nafade hamoi amo säla sisiasibegi, ea ili ödä Yodonagi gesa nelo.

⁷Felesi dolö amolige, Sadiusi dolö amolige yafie Yonea ili ödägi gemäia maaha neebe amo bealahilä, ea ilima sähalea, Dilida baagolo nubaie malö nebego, Godea së ia idogomolö amogi, made naala fisäla moholömelëla dilima nowëa säla iasio. ⁸Dilia asigi besui amoie gägä ulufala negemalo. ⁹Dilia dihilidomu sähalea, Abalahamada nilile mäu nelola sämolö dialeala helësëmbio.* Na ado afädë säla iahago. Nabualo. Godea igi difolalebe gowegi neala gaulahilä, Abalahamaie yaua mäu hamolasimolöi neamelë. ¹⁰I nefolalebe mia ami gabi nege-sisi dialea. I gägä hedabi made negelo nefolalebe amolida, sulubadela abalahilä, nulogi gobesa maademolömelë.

¹¹Dili asigi besui ameada na dili ödäea gelasilömelë. Hobeane baagia afädë moholö amoda, ne holöfalimelë neebewe gadoi made, eda ilibia edefade neamelë. Na ie emo usililo gaumolö dofea made neawe. Eada Eleloi Gesamiage, nulo söaeage dili gelasimolömelë. ¹²Eada eladi gadoi ëi widiie gägä dobilahilä, isole düle mogemäia nelebo gasala sadia adogolo nama gadoi afädë gaula nea. Mogesa maadelahilä, ea widi gägä amo negelo mosöa ami negesilahilä, ie widi dobilo sege

* **3:1:** Giligi adoda Segeyo amo gaalula dëdëla negei dialea gaso, hogoli agedu baagiada hogoli osodaie gäheo i nabülasi äudäie odoai gödölasi gadoi nelo. * **3:2:** Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, amase, Godea Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, ado amole säi amoda Gode eda dofä udia dolöle nelebo sulubadela dibe amolele gini namolöla säi. * **3:4:** Ado egowea fagulo gäige molö naha neloge säi ameada, Yone eda bea sälo dolö afädë Elaia gadoi galea. Agedu Gini 1.8ge, Malagai 4.5ge, Madiu 11.14ge, amase, 17.10-13ge bimalo. * **3:9:** İlia Abalahamada nilile mäu nelola ado amala sälo ameada, së molö dibeami made naala, sisigala moholöla helësëlo amea, Yonea amala helësëmbiola säi.

amo gëgelë doala digilahilä, dü fisi amoli nulo usilo made, wisamu neebee ami gobemolömelëla Yonea säi.

*Yonea Godeie malö Yesu ödägi gelasi
(Maga 1.9-11, Ulugu 3.21-22)*

¹³ Segeyo amo gaalu, Yesu e Galilila ödä Yodona dibeami maalahilä, e Yonea ödägi gelasimäia misi. ¹⁴ Maasebegi, Yonea Yesuea oböla asigi bedefala ödägi made gemolöla sämäia, ea nabahalea, Dia ne ödägi gemolöi dialea gasoda, na di ödägi gemäia, ne neebee misi golela nabi. ¹⁵ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Walio amala hamomäiamelë. Mala go hamosaleada, Godea hamesebe amoda hamosa maademolö dialeala säi. Amala säsebegi, Yonea ema üi.

¹⁶ Yonea Yesu ödägi gei. Yesu ödägila agesua fodolo aliga adogoi amole, mu doga negelahilä, ea haea maliabu hagila digalo amo gadola, Godeie Gesami digala edaia fisebe amo meli. ¹⁷ Amo gaalu, selesaia mosöala ado afädë säia idogosalea, Egoweda nïe malö, na boba hamosa neawe. Ema edefademalä obeägisa neawela säi.

4

*Mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolöie misi
(Maga 1.12-13, Ulugu 4.1-13)*

¹ Amala hamosebegi, mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolöie, Godeie Gesamia Yesu e sege nafade udia dolö aligisia made ami sigi fedala ifosi. ² Amala sigi fedala ifosi nea, Yesu e segeyo nabülasi biyidia, yobage gasigige, molö made naala neamu, sidëa baagoi nelo. ³ E amala sidëa baagosa nebegi, nafade hamomalalo fedogola melëlo busa amea maalahilä sähalea, Di Godeie malö nea galëda, igi gowema wahalo hamomalamola säi.

⁴ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Udia dolögali namolö ilo amoda wahalo nase ameamu ilo mademelë. Ado sulubadela Godeie nafiala maasebe amolia namolöila säla dëdëla negei dialeala säi.

Mala Bu Eegei 8.3

⁵ Amala säla obëgësebegi, mugabe busaea Yesu sigi, gaamu Godea hile nafolai Yalusaleme ami awäla, Godeie mosöa ilibiafalï gadogo ifosilahilä, ⁶ ema sähalea, Di Godeie malö nea galëda, hä, di dihï nila sadia idogomo. Amoie ado afädë säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Ea ie selesaia fii amolima die säsegi, igia die emo daualoea, ilile naaboea di sogobala gauia adogomolömelëla säla dëdëla negei dialeala säi. *Gë Udälo 91.11-12*

⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado elö gomalä säla dëdëla negei dibe amea sähalea, Dafidilo Geloi, die Gode neebe amo, fedogola bimabiola dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Eegei 6.16*

⁸ Amala säsebegi, mugabe busaea segebi ilibia neebedaia ami Yesu sigi fedalahilä, gädili sulubadela dibe amolige, ilile nelebo hedabi difolalebe amoge olesa maadei. ⁹ Olesa maade-lahilä sähalea, Dia ne mia emo gumu sasagalahlilä, nïe ëi gauia adaseda, nelebo sulubadela beasebe egowelida, digali ïaha maademolömelëla säi.

¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ai. Saidani. Di moholöi mosö. Ado säla negei dibe amea sähalea, Dafidilo Geloi, die Gode neebe amo, dia ïe ëi gauia adamalolage, amase, ïemu hamoi hamomalolage säla dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Eegei 6.13*

¹¹ Amala säla obëgësebegi, mugabe busaea Yesu digïla asi. Asibua, selesaia fii Yesu neebea maala, ilia e ugila negei.

*Yesuea Galili ami hamoi mi gäwila hamosa nelo
(Maga 1.14-15, Ulugu 4.14-15)*

¹² Yone e galabaia mosöa neala säi amo nabalahlilä, Yesu e Galili segea obëgëi. ¹³ Obëgëla awälahlilä, e Nasalese gaamu digïla, Gabaniama gaamugi namolö asi. Gabaniama gaamuda, oeabo edefade dibe amoïe agesugi Sebulunilele Nafadalilele sege dilo.* ¹⁴ Amo hamoi amoïe Godea ïe bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai.

¹⁵ Sebuluni segege, Nafadali segege, ëi odoada, idi oeabo edefade dibeamadi ami aulo sege amoge, ödä Yodona agesugi dibe sege amoge, amase, Disiligi Galiligi udia dolö fii odoa yafie maala sefolalebe sege amoge, amolida Sebulunilele Nafadalilele segemu.

¹⁶ Segea ami udia dolö gasimi sagaigi nefolalebe amolida, yo digalo edefademalä melimelë. Baagoloïe sege augi hawa nefolalebe amolimada yo digala besela galaimelëla

säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 9.1-2*

¹⁷ Segeyo amo gaalu, Yesuea mi gäwila säla ïahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe amea, dilia asigi besumalola säla ïaha nelo.

*Yesuea dolö biyidia seme digisa nebegi wei
(Maga 1.16-20, Ulugu 5.1-11)*

* **4:13:** Siiba Isilale sosogo äudä Sebulunile Nafadalileda, Galili oeabo agesugi ami filo. Gaso, Yesu e neebe amo gaalu, sege amoda Galili bolobinisi amogi dilo.

18 Yesu e Galili oeabo edefade dibe amoïe agesudilä awäha nea, ea seme digilo dolö äudä elowole ëole meli. Elöda Sai-
 mono, ie ëi elöda Fida, amase, ie edoo Ädulule meli. Eleada
 ödä edefade amogi seme digisa nelo. 19 Ele bealahilä, Yesuea
 elema sähalea, Alia seme nelo amo gadola, udia dolö nimäia na
 alima neala oleledelä. Ne bægëla misiëla säi. 20 Amala säsebegi,
 elea elele selëgë amoli digila, fodolofali e bægëla asi. 21 Amila
 awäha nea, ea edoole edoole elö neebe meli. Elöda Sebediie
 malö Yamese, amase, elöda ie edoo Yone. Elea elele eedobalä
 ödä du amodaia selëgë hamogisa neebe meli. Bealahilä,
 Yesuea ele wesebegi, 22 fodolofali elea ödä duge, eedoge digila,
 Yesu bægëla asi.

*Yesuea mala säla olelela digi, oloi wahila didigisa nelo
 (Uluu 6.17-19)*

23 Yesuea Galili sege sulubadelagi nawesa neada, ilile
 gedolo mosöa säla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe
 amoïe Ado Mala Hedabi säla olelela digi, udia dolö amoligi
 olo elö elöla oloi wahila digi, amase, domalo nalafadela
 nawei sulubadela wahila didigisa nelo. 24 Amala hamosa
 nelo amo, udia dolö Siliamadi nefolalo amoli sulubadela
 nabaha maadei.* Nabaha maadelahilä, ilia udia dolö olo elö
 elöla oloi amolige, së edefade sësa difolalo amolige, amase,
 mugabe fedai difolalo amolige, amulämei difolalo amolige, fii
 si sefolalo amolige, sulubadela neala gaula e neebea maase-
 begi, ea amoli wahisa maadei. 25 Udia dolö yafie Galili ami-
 lage, Gaamu Nabülasimadilage, Yalusalemelage, Yudiamadi-
 lage, ödä Yodona näiado alömodilage, e bægëla afiai.

5

*Obeägisa neala säi
 (Uluu 6.20-23)*

1 Yesuea udia dolö yafie negegila nefolalebe amo bealahilä,
 e gau afädë amo fedala, segebidaia ami sulo.* Amala sebegi, ie

---

* **4:24:** Segeyo Olomoea Yuda beaha nelo amo gaaluda, Galilile Isilalelemadida
 holöbö bolobinisi edefade ameadä, Olomo iliada bolobinisi Siliala sälo. * **5:1:**
 Yu ilile malada, dawadigi amolia udia dolöma säla olelesaleada salea sälo. Madiu
 13.2, 24.3, Uluu 4.20 bimalo.

bëgëla aulo amoli e sebea ami mafusebegi, ² ea mi gäwila nafi dagala ilima säla olelesalea sähalea,*

³ Odoaea asigigi helësësalea, nie iso asigi dofea made gabula helësësa nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ilile dialeamelë.

⁴ Diisa nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, Godea ili bobasëla aealasimolömelë.

⁵ Hili nagadaiala aligilo nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, sege dibe amo sulubadela Godea iligali imolömelë.

⁶ Sidëa baagosa neebe amoli molöle ödäle gelola hamese amo gadola, mala mogoi hamomolö gelola hamesebe amolida, obeägisa nea. Mida, Godea ili neala nobalasisa maademolömelë.

⁷ Odoa bobasëla ugila negelo nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, Godea ili bobasëla ugila negemolömelë.

⁸ Asigi gagadelai amolida, obeägisa nea. Mida, ilia Gode bimolömelë.

⁹ Daluloie hamoi hamosa nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, ilima Godeie malö neala sämolömelë.

¹⁰ Mala mogoi hamolo amoie së naha nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ilile dialeamelë.

¹¹ Dilia ne bëgëla mofiasebegoie, dolö odoaea dili gagadesege, sëlasisege, ado nafade elö elöla wäfalä säsäla dili hololösege, mala amoli gadoi dilima hamoseda, dili obeägisa nea. ¹² Dilia edefademalä obeägisa namialo. Mida, selesaia mosöa dilile bidi edefade negei dialea. Dili madeia, bea sälo dafidi nefolalo amoliage së amo gadola wäla naha nefolalömelëla säla i.

*Dilida ëbïle yo digalole gadoila säi
(Maga 9.50, Ulugu 14.34-35)*

¹³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Udia dolö sulubadelaie ëbï gadoida, dili nebegomelë. Ëbïie hädälo amo hogosa heleseda, edoea bu hädälasimolöi gabu. Ëbï nafade amo gadoida, iso gäwi madela, nagadaia sadia gasegi, udia

* 5:2: Madiu 4.23-25eage, amase, Madiu 9.35eage sähaleada, Yesueada hamoi nofe äudä hamosa nelola säi dialea. Amolegi ageda, ea udia dolö ilima säla olelesalea nelö. Amase, ageduda, oloi elö elöla difolalo amolige neala wahila digisa nelö. Amo gadola, Madiu 5-7 amo nilia beaseda, Yesuea udia dolöma säla olelesalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie säida, ado nahui dialea. Hobealada, Madiu 8-9gi Yesuea oloi difolalo amoli wahisa nelola sedalu säi amo dialeamelë. Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebägi dädëi dibe amoligida, ageda go. Yesuea segebidaia fedala salea säi. Ado amoda Hogoli 5-7 amogi dialea.

dolöie emoea daiasalomelë. ¹⁴ Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amolile yo digalo gadoida, dili nebegomelë. Gaamu afädë segebidaia dibe amoda, hagumolöi made dialea. ¹⁵ Amase, afädëa gamali yola sagasilahiläda, falo hawa negelo mademelë. Amala negelo made, aulidaia negesege, mosö amogi difolalebe amoli yo digaha maadelomelë. ¹⁶ Amo gadola, dilile yo digalo udia dolöea bimäia, yo digalasimolö dialea. Dilia mala hedabi hamose amo bease amea, ilia dilile Diado selesaia mosöa neebe amoie ëi gauia adamäiala säla i.

Mosese nebegi Ado säla negei amoie Yesuea säla olelei

¹⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, bea sälo nefolalo amolia mala säla olelesa nelomoge, na haila digimolöie misi gabula helësëmbio. Na haila digimolöie made misi. Iliä ado säla negei amo gausiala digamolöie ne misi neawe. ¹⁸ Na dilima dofä sähago. Naga föige, mu giwige dibe amo gaalu, Mosese nebegi Ado säla negei dibe amogi ado damui afädëge, dudumu afädëge, dofä made hogosa helemolömelë. Mala sulubadela ado amogi dödëla negei amo gausiala digamäia, mala amo diamolöi diamolömelë. ¹⁹ Amaimo, afädëa mala säla negei amogi, mala holöfalä afädë memalä gabula, damula, amase, odoeage damumäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami emada, dofä gidogofalä neala sämolömelë. Amo gadola made, afädëa mala säla negei amo gadola hamola, odoeage hamomäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami emada, ilibia edefadela sämolömelë. ²⁰ Amai gabugi, na dilima ado afädë säla iahago. Dilia mala mogoi hamolo amoda, mala dawadigi nefolalebe amoliage, Felesi dolö nefolalebe amoliage hamolo amo gadola made, dilia ili baagila awäla made hamoseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami dofä made moholömelëla säla i.

*Yesuea yöla habobalo amo hamogimolöie ado säi
(Uluu 12.57-59)*

²¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siibafalä udia dolö nefolalo amolima ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö baagomäia nufuabio. Afädëa amala hamoseda, gudimolö dië bimolömelëla sälo. ²² Amai gaso, na dilima säla iahago. Afädëa ië edoobalä mihaläsedä, gudimolö dië bimolömelë. Amase, afädëa ië edooma dida dofea madela nolealeseda, Galisolö dolö neebea ami sigi awäla gudimolömelë. Gasoda, afädëa ië edooma dida nafadefalä asigi maade nebegola säsedä, heli segea nulo gobei dibeä ami moholömelë. ²³ Amaimo, dia nelebo imolöie gobela ilo aulidaia negemolö nea, dië didooea dima nelebo afädëgi habobai neala helësëla obëgeseda, ²⁴ hä, nelebo imolö gaui amoda,

gobela ilo auli ga made ami negesilahilä, dafidi die didoo neebee dalumolö mosalo. Dalula asi obëgëlahilä, nelebo imolö negei amo imalo.

²⁵ Ado nii dolö afädëa dibalä gudimolöie awähala säседа, aso, gudimolö segea ami made besela galala, idiafa ebalädale fodolofali hamogimalo. Gudimolöie sigi awäseda, gudi mogelo dolö neebe amoma di gaula ialahilä, mogelo dolö ameadadi dadi gaui amolima ialahilä, di galabaia mosöa ami ifosiloea. ²⁶ Na dima dofä sähago. Amala hamosedadi, dia nafade hamoi amoie bidi nelo amo gadola neaha maademäia, galabaia mosöa ifosi neamu, made moholömelëla säla i.

Yesuea udia fa neloie säi

²⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado säi dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö fa nimabiola sälo. ²⁸ Amai gaso, na dilima gomalä säla iahago. Dolö afädëa udia siia bealahilä gesami awäseda, udia amo hä asigia fa niimelë. ²⁹ Die si dafädi goea di neala digalasiseda, beselala sadia gamalo. Die domaloie sosogo gogi afädë maade nea, namolöda dofea galea. Die domalo sulubadela aligisa maadei neëgida, heli segea sadia idogomolö amoda, nafade gabugi. ³⁰ Amase, die naabo dafädi goea di neala digalasiseda, naabo amo damula sadia gamalo. Die domaloie sosogo gogi afädë maade nea, namolöda dofea galea. Die domalo sulubadela aligisa maadei neëgida, heli segea moholö amoda, nafade gabugila säla i.

Yesuea dolöea udia nii fisiloie säi

(Madiu 19.9, Maga 10.11-12, Ulugu 16.18)

³¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado elö sälo amoda gowe. Dolö afädëa ie udia fisiseda, ea beba dëdëlahilä, ie udiama imolö dialeala säi gabio. ³² Amai gaso, na dilima säla iahago. Dolö afädëie udiäea dolö elöbalä mala nafade hamoigi made, ie udia amo fisiseda, ie udia amea dolö fa nimäia fa nimalalasimelë. Dolö afädëa dolö elöie udia memalä fisi amo neaseda, ameage udia amo fa nimolömelëla säla i.

Yesuea migalä diigila säloie säi

³³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siibafali udia dolö nefolalo amolima ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Migalä diigila ado gelola säla negei amoda, made fisila, Dafidilo Geloima migalä diigila ado gelola säla negei amoda, hamomalola sälo. ³⁴ Amai gaso, na dilima säla iahago. Migalä diigila ado gelola säla negemabio. Mudaiala säla diigimabio. Mida, mudaiada Godea beaha maadela filo dialeamelë. ³⁵ Naga föigige säla diigimabio. Mida, naga föida Godeie emoea emesaia idala filo dialeamelë. Amase, Yalusalemege säla diigimabio. Mida, Yalusalemeda beaha aligilo Gini Edefade

neebe amoïe gaamumelë. ³⁶ Dihïle busa säla, migaliä diigila ado gelola säla negemabio. Mida, dia busa hili afädë neala dihi falemolöige, yabumolöige ulïmelë. ³⁷ Afädë hamomolö galëda, ü, ailemu sämalö. Ado odoage baala säседа, ado amo baala sälo amolida, mugabe busa nafadefalimadila maasebe amo sähamelëla säla i.

Dilia hamola obëgëmbiola säi
(Ulugu 6.29-30)

³⁸ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado säi dilia nabelo amea sähaleada, Afädëa elöie si besela digiseda, ie siige besela digilomelë. Amase, afädëa elöie bese besela digiseda, ie besege besela digilomelëla sälo. ³⁹ Amai gaso, na dilima säla iahago. Afädëa dilima nafade hamoseda, dilia bu dabemabio. Afädëa die ba dafädimadi nufudaseda, ba näiadogoge olemalo. ⁴⁰ Afädëa die fagulo sedi amo gudi mogeloea imalamolöie, dibalä gudimolö sigi awäседа, die gögï fagulo daia salugalo amo bu baala imalo. ⁴¹ Afädëa gelolafali di dofe afädë mosalaseda, ebalä dofe äudä mosalo.* ⁴² Afädëa nelebo afädë go imola säседа, hä egali imalo. Amase, afädëa hobea iduläie bidi negesagola säседа, auaula baagi imabiola säla i.

Yesuea ado nii neebe amo boba hamomalola säi
(Ulugu 6.27-28,32-36)

⁴³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siiba ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Odoa nefolalebe amolibalä boba hamosaleada, dibalä ado nii nefolalebe amolibalä habobala namialola sälo. ⁴⁴ Amai gaso, na dilima gomalä säla iahago. Dilibalä ado nii nefolalebe amolibalä boba hamola, amase, dili neala sëlasisa nefolalebe amoli hedabomäia, Godema adolasisa namialo. ⁴⁵ Ameada, dilile Diado selesaia mosöa neebe amoïe malö neala olemolömelë. Mida, eada nafade hamolomage, hedabi hamolomage, ie eso neëlasilo neada, mala mogoi hamolomage, mala mogoi made hamolomage, sege digalasilo nea. ⁴⁶ Dili boba hamolo amolimu boba hamoseda, dilia edo bidi nimolö. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele. ⁴⁷ Dilia dilile didoo amolalimamu haefula aeahaleada, odoada baagila aulole. Udia dolö Gode helësëlo made nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele. ⁴⁸ Amai galëda, dilile Diado selesaia mosöa hedabi mogoifali neebe amo gadola, dilige hedabi mogoifali namialola säla i.

6

Yesuea odoa ugila negeloïe mala olelei

* 5:41: Dofe afädëla säi amoda holöbö Dodomonala Dauba gadolaie säi.

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia Godeie mala helësëla hamosaleada, udia dolö nefolalebe amolia dili bimäiala, ilile sidaiada made hamomalo. Amala hamoseda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea diligali bidi ïmolö dibe amo ïmolöi made bimolömelë.

² Amaloea, gumusui nefolalebe amoligali nelebo afädë ïaseda, odoa ilile sidaia gugusämäiala gelola uuala säla ïmabio. Asigi fea negelo nefolalebe amoliada bimäialahilä, gedolo mosöage, idiafage, odoaea ilile ëi gauia adamäia, amala hamolo nea. Na dilima dofä sähago. Amoie bidida hä nii aguimelë. ³ Amaimo, dilia afädë gumusui neebe amogali afädë ïahaleada, naabo dafädia hamosebegoda, naabo fefeädia made bimäia, ⁴ musügä ïmalo. Amala ïaseda, dilile Diadoea dili hïdo hïdolea musügä hamosebego beaha neebe amea, diligali bidi ïmolömelëla säla ï.

*Yesuea Godema adoloie mala olelei
(Uluu 11.2-4)*

⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dili nefolalebe-goea Godema adosaleada, udia dolö asigi fea negelo nefolalebe amolia hamolo amo gadola made hamomalo. Ilile asi-giada, udia dolö odoa nefolalebe amolia bimäialahilä, gedolo mosöage, idi edefade osogoloage, nowela nea Godema adomolömu hamelo nea. Na dilima dofä sähago. Amoie bidida hä nii aguimelë. ⁶ Amala hamolo amo gadola made, dilia Godema adomolö neada, dihilile mosö hogoli afädëgi nogila digala idi gala digimalo. Amalahilä, dilile Diado siia bimolöi made neebe amoma adomalo. Amala adoseda, dilile Diadoea dili hïdo hïdolea musügä hamosebego beaha neebe amea, diligali bidi ïmolömelë. ⁷ Dilia Godema adosaleada, udia dolö odoa Gode made helësëlo nefolalebe amolia memalä säla dabolo amo gadola sämabio. Amolia sedade olögöla adosebe ameadä, Godea nabulöla helësëlo. ⁸ Amalo amo, dilida ili gadoi namiabio. Dili nefolalebegoea nelebo sulubadela nimolöi amolida dilile Diadoma aso, adola made neëgi, dafidi eadale dawadigisa maadei neamelë.

⁹ Amaimo, Godema ado gomalä sämalö.

Nilile Naado selesaia mosöa nebebo, die ëi amo eleloifali hïdo elöi namiäia hamesa neawe. ¹⁰ Die Beaha Maadela Sigi Neebe amo misiäiage hamesa neawe. Dia hame-sebe amoda, selesaia mosöa nefolalebe amolia hamolo amo gadola, nagadaia nefolalebe niliage hamodelä hamesa neawe. ¹¹ Walioie molö molö amo, walio ïmalö. ¹² Odoa ilia nilima asiala hamosegi fisilo amo gadola, diage nilia nafade hamoi amoli fisimalo. ¹³ Nilï neebeawi fedogola bimolö made negesimalo. Mugabe busa nafadefalï neebe amoda, dia neala yolasimalo.

¹⁴ Amaimo, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo fiseda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea dilia asiala hamoi amolige fisimolömelë. ¹⁵ Gasoda, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo made fiseda, dilile Diadoea dilia asiala hamoi amolige made fisimolömelëla säla i.

Yesuea molö made naala namolöie mala olelei

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia Gode helësëla molö made naala neada, udia dolö odoa asigi fea negelo nefolalebe amolia odagi augia idala aligilo amo gadola namiabio. Udia dolö amoliada molö made naha gabula helësëmäia, ilia ilile odagi nigime hëla made aligilo nea. Na dilima dofä sähago. Amoie bidida hä nii aguimelë. ¹⁷ Amai gaso, dilia molö made naala, dilile odagi nigime hëlahilä, busagia weli negemalo. ¹⁸ Amala hamomolö amoie mida, udia dolö odoa nefolalebe amolia dili bealahilä, molö made naala nefolalebe amo made helësëmäia, dilile Diado siia bimolöi made neebe ameamu helësëmäia hamolömelë. Amala hamoseda, dilile Diadoea dili hido hïdolaea musügä hamosebego beaha neebe amea, diligali bidi imolömelëla säla i.

*Nelebo hedabi selesaia mosöa gafedela negeloie mala säi
(Ulu 12.33-34, 11.34-36, 16.13)*

¹⁹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nagadaia nefolalebeawi, gasiämoea nulo dibeawige, asömalö gaisa baasia wige, fa nelo amolia mosö dagabola fa nelo neebeawige, dilile nelegei hedabi gafedela negesa namiabio. ²⁰ Amala hamolo dibeawige made, selesaia mosöa gasiämoea made nulo dibeawige, asömalö gaisa made baasia amige, fa neloea mosö dagabola made fa neasia amige, dilile nelegei hedabi gafedela negesa namialo. ²¹ Mida, sege die nelegei hedabi dibeawige, die bobahëla asigilo amoda amimu diamolömelë.

²² Siida domaloie yo digalo gamali gadoi nea. Dilile si hedabi neëda, dilile domalo sulubadelagi yo digaha maadei namolömelë. ²³ Amase, dilile domalogi yo digalo neebe amo gasimi sagai diëda, gasimi sagai amoda edela gasimi sagalömelë.

²⁴ Afädëa dafidilo äudäie galabaia hamoi gadoi hamolasi-molö ulimelë. Ea elö amoma bimolö habobahalea, elö amo boba hamomolömelë. Ma, elö amo hedabola ugila nege-saleada, oböla, elö amo memalä gabula helësëmolömelë. Dilia Godeiege, muniiege, helegelaie galabaia hamoi gadoi hamolasimolö ulimelëla säla i.

*Asigia säosäoloie säi
(Ulu 12.22-31)*

²⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amoieda na dilima säla iahago. Molöle ödäle edo molödula säla, dili namolö

goie asigia säosäola helësëmabio. Amase, fagulo edo salugamolödula säla, domaloiege asigia säosäola helësëmabio. Molö aso, nigia galahilä, udia dolö namolö amoda dafidilo madele. Amase, faguloge aso, nigia galahilä, domaloda dafidilo madele. ²⁶ Haea hagila nawiaha dibe amo bimo. Haea amolida molö hawage sagalo made, molö faige gegedola negelo made, amase, negelo mosöage negelo made. Amalo gasoda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea molö hilima iaha neamelë. Haea amoli holöbö gidogolahilä, udia dolö dili dafidilo nebege madele. ²⁷ Dili neebe gogi nowëa asigia säosäose ameadä, hile nagadaia namolö amo fu holöfalï baalasimolödu. ²⁸ Faguloie asigia säosäola namolö amoda edoie. Mama amoli memalä bäulahilä, gägä negelo amo abeahäla fedaha aligilodula helësëmo. Iliä hamoige made hamolo, amase, ëfëge made nolo neamelë. ²⁹ Amai gaso, na dilima säla iahago. Nelebo yafie negelo Solomonoda, ie fagulo hedabifalï salugalo amoda, ilile momadoi hïdo elöi amo gadoi made nelo. ³⁰ Giisi mamala memalä bäui walio nefolalebe amolida, aiyo dolöea damula nulogi gobelo neamelë. Asigi afädë holöfalï negei nefolalebela dili, Godea giisi mama nefolalebe amolida memalä momadolasilö. Amo gadola made, dofä baagila awäla, dili nefolalebegoge fagulo gämäia ïmolö madele. ³¹ Amaimo, nilia molöle ödäle edo molödulage, fagulo edo salugamolödulage säla, dilia asigia säosäola namiabio. ³² Amo gadolada, udia dolö Gode helësëlo made amolia, nelebo amoli gadoi helësësamu aligilo nea. Amalo gaso, dilile Diado selesaia mosöa neebe ameadä, dili nefolalebegoëa nelebo amoli nimolöi dibe amoda dawadigi neamelë. ³³ Amaimo, ie Beaha Maadela Sigi Neebe amole, ea dilia hamomäia hamesa neebe amoledale hogosa namialo. Amala hogosa aligiseda, ea nelebo amoli dibe amo sulubadela dilima baala ïmolömelë. ³⁴ Amai galë, walio neada dilia aiyöie asigia säosäola namiabio. Aiyöieda, segeyo aiyo hï asigia säosäosa namolö. Segeyo afädëie yöi dibe amoda amoïemu dialeamelëla säla ï.

7

Odoaea hamose amo mogesebe amoie säi
(Ulugu 6.37-38,41-42)

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Godea dilia hamosebego mogeloea, odoaea hamosebe amoge made mogemalo. ² Mida, dilia odoaea hamosebe amo beala memelelo amo gadola, dilia hamosebe amoge beala memelemolömelë. Amase, dilia odoa beala mogelo amo gadola, dili bealage amo gadola wäla mogemolömelë. ³ Amaimo, dia die didoie

sihidoa gëgelë holöbö diëda melëlo amo, amai dihile sihidoa i gai gadoi dibe amo helësëlo made amoda edoie. ⁴ Dilia dihilile sihidoa i gai gadoi dialea wäla, oböla dilile didooma sähalea, Die sihidoa gëgelë holöbö dibe alogo neahagola abeahäla sämolö gabu. ⁵ Asigi fea negelo nefolalebela dili, dihilile sihidoa i gai gadoi dibe amodale neadigilahilä, hobeala dilile didooie sihidoa gëgelë holöbö dibe amo hedabola beala nimolöi bimolömelë.

⁶ Nelebo Godema odala ilo dibe amogi, dilia ügülogali imabio. Amase, dilile bageie isogi momadoi hedabi amo gadoi helebe näia difolalebe amoli suguagali sadia idogomabio. Amala hamoseda, ilia nelebo amolida emoea daiasala obëgëia we-lahilä, dili emesala nolealela mihimolömelëla säla i.

*Imola sämolöge, hogomolöge, idi gai dugimola sämolöge
(Ulugu 11.9-13, 6.31)*

⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Imola ëdëgësa namialo. Imola ëdëgëседа, diligali imolömelë. Hogosa namialo. Hogosa aligiseda, dilia beagolemolömelë. Idi gai dugimola säha namialo. Idi gai dugimola säha aligiseda, dili digamäia idi gai doga negesimolömelë. ⁸ Mida, udia dolö sulubadelaea imosa neebe amolia nimolömelë. Hogosa neebe amea beagolemolömelë. Amase, idi gai dugimola säha neebe amoma idi gai doga negesimolömelë. ⁹ Malö eedo nefolalebego, dilile malöea wahalo imola säседа, dili afädëa igi neala imolöle. ¹⁰ Amase, malöea seme imola säседа, dili afädëa dabaea neala imolöle. ¹¹ Amai dihili dili nafade hamolo nea gaso, dilile malöma hedabi ilo amoda dawa. Amo gadola made, dofä baagila awäla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea imola säsebe amoma nelebo hedabi imolömelë.

¹² Odoaea mala sulubadela dilima hamomäiala hamelo amo gadola, amase, diliage odoa ilima amo gadola wäla hamomalo. Mida, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, bea sälo nefolalo amolia ado säla negei amoge, amolia säi amoie iso gäwida gomelëla säla i.

*Dilida idi doga negei dedeleigi digamalola säi
(Ulugu 13.24)*

¹³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Idi doga negei dedelei holöfalä amogi digamalo. Mida, nafadelo segea aulo idi doga negeida edefade dialea, amase, idi amoge uahabai dialea. Udia dolö yafieda amogimu awäha nea. ¹⁴ Amai gaso, namolöfalä segea aulo idi doga negeida dedelei holöfalä dialea, amase, idige nelebolei dialea. Udia dolö afädë afädëlaeamu amo beagolelo neala säla i.

*Wäfalī bea sālo nefolalebe amolile sāi
(Ulugu 6.43-44, 13.25-27)*

¹⁵ Yesuea ado aso, sāhamu neamu sāhalea, Wäfalī bea sālo nefolalebe amoli helēsēla, idihē namialo. Ili sugua sibi aeai gadoi, dili neebea mulo nea gaso, iso asigida nufudaha maadelo ilua ügülo gadoi nea. ¹⁶ Ilile gägä negesebe amo dilia bealahilä, wäfalī bea sālo gabula helēsēmolömelē. Gufaeo gadoi neebe amomada, gägä hedabi ēi gelebi negesege failole. Amase, buudi äyo ēfē gadoi amomada äfäeo gägä negesege failole. ¹⁷ Amo gadoi, i hedabi nefolalebe amoli sulubade-laeada gägä hedabi negelo nea gaso, i nafade nefolalebe amoliada gägä nafade negelo nea. ¹⁸ I hedabi nefolalebe amoliada, gägä nafade negemolö uli nea, amase, i nafade nefolalebe amolia gägä hedabi negemolö uli nea. ¹⁹ I gägä hedabi made negelo nefolalebe amolida, sagai eedoea sulubadela abalahilä, nulogi sadia galo. ²⁰ Amaimo, ilile gägä negesebe amo dilia bealahilä, golida wäfalī bea sālo gabula helēsēmolömelē.

²¹ Sulubadelaea ne wesalea, Dafidilo Geloi-e, Dafidilo Geloi-ela sāha nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami made digamolö. Nīe Naado selesaia mosöa neebe amea hamesebe amo gadola hamosa nefolalebe amolimu digamolömelē. ²² Godea gudimolö segeyo amo gala, udia dolö yafiea nema sāhalea, Dafidilo Geloi-e, Dafidilo Geloi-e, dīe ēigila nilia ado bea sālage, amase, dīe ēi sāla nilia mugabe fedai nesila digilage, amase, geloi melēlo made gadoi yafiege dīe ēigila hamosa nelo amodala sāmölömelē. ²³ Amala säседа, na ilima sāhalea, Dilida na dofä dawa made. Mala nafade hamolo dili, ne neebeawi made, bahila afiamola sāmölömelēla sāla i.

*Dolö äudäea mosö uliie sāi
(Maga 1.22, Ulugu 6.47-49)*

²⁴ Yesuea ado aso, sāhamu neamu sāhalea, Amaimo, sulubadelaea na ado säsebeweli nabala bēgēla hamosebe amolida, dolö afädē asigi gāwia igidaia mosö uli amo gadoi nefolalea.* ²⁵ Amala uli nebegi, hä, sege digalage, ödä bēi nedalage, fo guula maalage, mosö amo gelola nidāla asi gaso, made dagaboi. Mida, igau geloidaia uli nelo amea. ²⁶ Amaimo, sulubadelaea na ado säsebeweli nabala made bēgēla hamosebe amolida, dolö afädē asigi made gāwia ödä boseadaia mosö uli amo gadoi nefolalea. ²⁷ Amala uli nebegi, hä, sege digalage, ödä bēi nedalage, fo guula maalage, mosö amo gelola nidāla awäsebegi, mosö dagabola digala nafademolöi nafadeila sāla i.

* **7:24:** Giligi adoea dēdēida, igidaia mosö ulila sāi. Mida, Isilale iliada igidaia mosö olelo amo helēsēla amala sāi. Niliaada igaudaia mosö olelo amo gadola.

²⁸ Yesuea ado amoli sulubadela säha maadesebegi, udia dolö yafie negegila nefolalo amolia ea olelei amo nabalahlilä, asigigi fudugisa sefolalo. ²⁹ Mida, ilile mala dawadigi nefolalo amolia säla olelelo amo gadola made, eada geloi gaulahlilä, geloi hido elöi säla olelei amogi.

8

*Yesuea dolö gudubu hamoi afädë wahilasi
(Maga 1.40-45, Ulugu 5.12-16)*

¹ Yesu e segebidaia amila digasebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli e bögëla asi. ² Amala awäha nebegi, dolö afädë gudubu hamoi nelo amo Yesu neebee maalahlilä, emo gumu sasagaia idogola salea sähalea, Dafidilo Geloi-e, dia ne wahimäiala helësëseda, hä dia ne wahilasimolöi nebegola säi.* ³ Amala säsebegi, ie naabo mogodigia gala, dolö amo diigisa nea sähalea, Na amala helësësa, wahimola säi. Amala säsebegi, dolö gudubu hamoi amo hä fodolofali wahi.* ⁴ Amala hamolahilä, Yesuea ema sähalea, Dofä asiala elöma säloeo. Gobela ilo dolö neebee ami di siia bimäia olemolö mosalo. Amalahilä, di wahi go udia dolöma olemolöie, Mosesea nelebo odala imalola säla negei dibe amo gadola, nelebo amo odala imalola säla i.

*Yesuea ami sigi aligilo afädëie hamoi hamolasilo wahilasi
(Ulugu 7.1-10)*

⁵ Amila awälahilä, Yesu e Gabaniama besela galasebegi, Olomo ilile ami hädali afädë beaha aligilo afädë Yesu neebee maalahlilä, ema hähäfilila sähalea, ⁶ Dafidilo-o, nie hamoi hamolasilo e nie mosöa oloi dialea. Ie naabo emo baagola së edefademalä sëlahlilä, fologomolö uli dialeamelëla säla i. ⁷ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Na e wahilasimolö awähamelëla säi.* ⁸ Amala säsebegi, ami sigi aligilo amea säla obögësalea, Ai. Dafidilo-o, neda dofea made. Na mosöa di nogila digamolö holöbö dofea made gabugi, dia adoeamu sämäia. Säsedä, nie hamoi hamolasilo amo wahimolö. ⁹ Nage ami behamu aligilo geloi nefolalebe amoli hawa aligilomelë.

* **8:2:** Yu ilile Ado säla negei ameadä, afädë olo amo gadoi gudubu hamoi galëda, eda Godeie siigi nigime baaila sälo. Hä, hi helësësalea, e olo amo hogosa helesa maadeila helësëseda, gobela ilo neebe amo bea aulo. Ila beahaleamelële, oloi wahi galëda, ilia sähalea, Dolö amoda Godeie siigi hä hëimelëla sälo. Gobela Ilo 13-14gi bimalo. * **8:3:** Yu ilile ado afädë säla negei amea sähaleada, Dia gudubu hamoi amoma diigisedä, dige Godeie siigi nigime baaila sälo. Amala sälo gasoda, amo gala Yesuie naaboea dolö amoma diigisebegi, hi eda nigime made baai. Eada dolö amoie olo amomu wahilasila nigime hëi. * **8:7:** Yu ilida dolö fii odoae mosöada aulo made. Mida, Godeie siigi ilima nigime baalola helësësalea. Abosolo 10.28 bimalo. Amalo gaso, Yesuea amogi fudugila made helësëla, ea Olomo dolöea mosöa awähala säi.

Amase, ami dolö odoa nefolalebe amoliage ne hawala aligilomelë. Na afädëma mosöla säседа, e aulomelë. Amase, elöma misiëla säседа, e mulomelë. Na nïe galabaia hamoi gadoi hamolasiloma gowe hamomola säседа, amo hamolomelëla säi. ¹⁰ Amala säi amo nabala Yesu e edefademalä fudugilahilä, udia dolö e bögëla maaha difolalo amolima sähalea, Na dilima dofä sähago. Isilale segea afädëa asigi afädë egowe gadola gelola negei neebe na made meli neawe. ¹¹ Na dilima gowe sähago. Udia dolö yafie sege eso maasidolage, amase, eso digasidolage maala, ilia Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami Abalahamala Aisagala Yeigabala ilibalä molö gege-dola naha sefolamolömelë. ¹² Gasoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie malö nefolalebe amoli gasimi sagai dibea ami, segea sogobala sadia idogomolömelë.* Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

¹³ Amala sälahilä, Yesuea ami sigi aligilo amoma sähalea, Hä, mosalo. Dia asigi afädë negei neebe go gadola hamomolömelëla säi. Amala säi amole, ami sigi aligilo amoie hamoi hamolasilo amo hä, wahi.

*Yesuea udia dolö yafie wahilasisa nelo
(Maga 1.29-34, Ulugu 4.38-41)*

¹⁴ Yesu e Fidaie mosöa awälahilä, Fidaie esöa hëgi olo oloi dibe meli. ¹⁵ Bealahilä, ea udia amoie naabogi diigisebegi, dafidi hëgi olo dilo amo damulebe, udia amea nowelahilä, Yesu e molö muäia neala i.

¹⁶ Deadi eso digase gaalu, udia dolö nefolalo amolia mugabe fedai nefolalo amoli Yesu neebea sigi mofiai. Sigi mofisebegi, Yesuea ado säi ameamu mugabe yafie nesila didigila digi. Amase, udia dolö oloi difolalo amoli sulubadela wahisa maadesa nelo. ¹⁷ Ea amala hamoi amoda, Godea ie bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai.

Nilile oloi amo hi neala gau.

Olo elö elöla nilima baai amoli ea neala gaula asila säi amo dëdëla negei dialea.

Aisaea 53.4

*Yesuea e bögëla moholöie mala säi
(Ulugu 9.57-62)*

¹⁸ Udia dolö yafiea e amalela nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea, Ödä edefade dibe gowe dëgëla alogodigogi afiadila säi. ¹⁹ Amala säsebegi, mala dawadigi afädë Yesu neebea maalahilä, ema sähalea, Säla Olelelo-o, di awäsebe go gadola, ne di bögëla maahagola säi. ²⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Ilua ügülo sefolalebe amolida, naga hagali hawa dilo galea. Amase, haea sefolalebe amolige,

* **8:12:** Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie malöla säi amolida Isilale udia dolöie säi.

dilo mosö galea. Amalo gaso, Dolöie Malö eda busa fugulo negela dilo mosöda, maademelëla säi. ²¹ Amala säsebegi, bëgëla aulo elöea ema nabahalea, Dafidilo-o, na nïe naado dafidi baumolö obëgëmalamolö dofealela nabi. ²² Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Baagoi difolalebe amolia hilile baagoi baumäia. Dida ne bëgëla misiëla säi.

*Yesuea fole ödälema nemoi
(Maga 4.35-41, Ulugu 8.22-25)*

²³ Yesu e ödä duugi awäsebegi, ie bëgëla aulo amolige e bëgëla asi. ²⁴ Awäha dibegi, oeabo amogi fo edefademalä fodolofali gelola maalahilä, ödä aidagula maala, du dabedelä hamosebe meli. Amasebegi gaso, Yesu e adi elaboi dilo. ²⁵ Adi elaboi dibegi, ie bëgëla aulo amolia awälahilä Yesu e didiigisalea, Dafidilo Geloi-e, ödäea nili hä nudulä hamosebegi, dia ugila negemola säi. ²⁶ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Asigi holöfali negei nefolalebela dili-e, edogi bedäha dialeala säi. Amala sälahilä e nowela, fole ödälema nemosebegi, hä, dofä gadaeala aumalasi. ²⁷ Dolö amolia fudugilahilä sähalea, Dolö goweda nowë gadoidu. Folea ödäleada ie ado nabelo gabula säi.

*Yesuea dolö äudä mugabe fedai nebegi nesila digi
(Maga 5.1-20, Ulugu 8.26-39)*

²⁸ Hä, oeabo amo dëgëla näiadodi awäla, e Gadala segea besela galai. Besela galaha nebegi, baagoi baulo igi äbä difolalebeamadila, dolö äudä mugabe fedai maaha nebegi, Yesuea gausiala digai. Dolö äudä amolea udia dolö nufudala ialalemolöi gabugi, idi amogida udia dolö aulo made. ²⁹ Elea Yesu gausialahilä, gelola üalala sähalea, Godeie malö, dia alïma abilia hamomolö misi. Së ïmolö segeyo fu aso, made besela galaia, alïdale hä, së dafidi ïmolö misilela säi.

³⁰ Amo gaalu, holöbö ga madela amida sugua yafie moosa nefolalo. ³¹ Hä, dolö äudä amolema mugabe fedai amolia Yesuma sähalea, Dia nili nesila digimolö galëda, nili sugua nefolalebe gagowelima nogila fedamolö mosöla sämolä säi. ³² Amala säsebegi, ea mugabe amolima mosöla säi. Amala säsebegi, mugabe amolia dolö äudä amole amilahilä, sugua amolima fedai. Fedasebegi, sugua nefolalo amoli sulubadela gau domaladi gelola baluluia digafulahilä, oeabogi digafusebegi, ödäea naha maadei. ³³ Amo bealahilä, sugua sigi aligilo nefolalo amoli baluluia fisäla asi. Fisäla awäla, gaamugi besela galalahilä, hamoi amo sulubadela säla ialahilä, dolö dafidi mugabe fedai äudä amolege, säla ïaha maadei. ³⁴ Säla ï amo nabalahilä, udia dolö gaamugi nefolalo amoli sulubadela

Yesu neebee ami afiai. Afiala e bealahilä, ilia ema sähalea, Dida nilile segeawi namolö made. Bahila mosöla säi.

9

*Yesuea dolö afädë fii si wahi
(Maga 2.1-12, Ulugu 5.17-26)*

¹ Yesu e dudaia filahilä, oeabo dibe amo dëgëla obëgëlahilä, gaamu hï aligisia ami besela galai.* ² Besela galasebegi, dolö odoaea dolö afädë fii si sulo amo dafudaia gaula misi. Amasebegi, ilile asigi afädë negei amo bealahilä, Yesuea dolö fii si amoma sähalea, Nie malö, asigi gelomalo. Dia nafade hamoi amoli hësa maadeimelëla säi.

³ Amala säsebegi, mala dawadigi odoa nefolalo amolia asigiamu helësësalea, dolö goweada Gode gagadesa neamelëla helësësa nefolalo. ⁴ Iliä amala helësësa nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea, Mi edoie dilia dilile iso asigigi asigi nafade go helësësa nea. ⁵ Dia nafade hamoi amoli hësa maadeila sämolöle ma, nowela nawesa namiëla sämolöle. Ado aabeida abodo. ⁶ Amai gaso, Dolöie Malö amea nagadaiawi nea, udia dolöea nafade hamoi amo hëla digimolöie geloi gaula neebe amo dilia helësëmäia olesagomelëla säi. Amala sälahilä, ea dolö fii si amoma sähalea, Nowelahilä, die dafu neala gaula dihï mosöa hä mosöla säi. ⁷ Amala säsebegi, e hä hï mosöa asi. ⁸ Amala hamoi amo bealahilä, udia dolö yafie negegila nefolalo amolia bedäi. Bedälahilä, ilia Godea geloi hïdo elöi amo gadoi dolöma i gabulahilä, Godeda dofä edefade gabula säha nefolalo.

*Yesuea Madiu wei
(Maga 2.13-17, Ulugu 5.27-32)*

⁹ Yesu e amila awähalea, dolö afädë, ëida Madiu, eda dagisi muni nelo mosöa ami sebegi meli. Bealahilä, Yesuea ema sähalea, Ne bëgëla misiëla säi. Amala säsebegi, Madiu e nowela, Yesu bëgëla asi.

¹⁰ Awälahilä, Yesu e mosöa molö naha sebegi, dagisi muni nelo amolige, dolö yafie mala nafade hamolo amolige maala, Yesula, ie bëgëla aulo amolalibalä, molö naha sefolalo. ¹¹ Amala naha sefolalebegi, Felesi dolö amolia bealahilä, ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Dilile säla olelelo goea dagisi muni neloge, mala nafade hamologe, golalibalä molö naha

* **9:1:** Segeyo amo gaalu, sege gaamu Gabaniama amida Yesu e aligilo.

sebegoda edoïela nabi.* ¹² Amala säi amo nabalahilä Yesuea sähalea, Udia dolö oloi made nefolalebe amolida alögoda nee-bea aulo made. Oloi sefolalebe amolimu alögoda nee-bea aulomelë. ¹³ Afialahilä ado gowe helësëmalo. Amoda gomalä, Na nelebo nufudala ïmolö hamela made, bobasëla ugila nege-molö amo hamesala säla dëdëla negei dialea. *Hosea 6.6*

Ne misiweda udia dolö mala mogoi hamolo nefolalebe amoli wemolö misi made. Udia dolö mala nafade hamolo nefolalebe amoli wemolö misimelëla säla ï.

*Yesuea molö made naha aligilo amoïe säi
(Maga 2.18-22, Ulugu 5.33-39)*

¹⁴ Segeyo amo gaalu, Yoneïe bëgëla aulo nefolalo amoli Yesu nee-bea maalahilä, ema nabahalea, Nilïage, amase, Felesi dolö nefolalebe amoliage, nilïa molö made naha aligilo amogi, dië bëgëla aulo nefolalebe golia molö made naala, made aligilo goda mida edoïela nabi. ¹⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia dolö afädëa udia neahalea, dolö udia nelo amoïe damelë hi ebalä gedola nea, asigia yöi gadoi neada ifolole. Amalo made gaso, ili nee-bea amila odoaea e sigi moholö segeyo fu besela galamolömelë. Ilida segeyo amogida, molö made naala namolömelë.

¹⁶ Afädëa fagulo goofogi fagulo gähea nuli baala asogelo made. Amala baala asogeseda, fagulo gähe amo gofo baala asogeï amo edela nulilo. ¹⁷ Amase, afädëa wani ödä gähe dibe amo, i sugua meme gafodoea hamoi goofogi söga salelo mademelë. Amala hamoseda, wani ödä gähe amea sugua meme gafodoea hamoi gofo amo dusulahilä, wani ödä amo awäha maadela, meme gafodoea hamoi i amoge nafademolöi nafademolömelë. Amala hamoloea, wani ödä gähe dibe amoda, meme gafodoea hamoi i gähe amohï gadoigi söga salaseda, helegela hedabi dië melëlola säi.*

* **9:11:** Felesi iliada gowe gadola made hamomolöla säla negeida malei bëgëla hamolo. Iliä helësësaleda, dolö afädëa säla negei amo made bëgëla hamoseda, ea Godeïe siigi nafade hamoi neala helësëlo. Amase, dolö fii odoa amobalä seëda, amolige Godeïe siigi nigime baai neala sälo. Felesi ilia helësësaleamelebe, dolö odoa Olomoïe hamoi hamolasila dagisi muni neaha nefolalo amolida, Godeïe siigi nigime baai neala helësëlo. Amoïe mida, segeyo sulubadelagi amoliada Olomo dolö Gode made helësëlo amolibalä nawesa neë melëlo amogi. * **9:17:** Yu ilia sugua meme nufudala gafodo amo hololo. Amala hamolahilä, i edefade amogida wani ödä amo gögödëla salelo. Iliä wani ödä gähe amo hedabola gamogamäia, meme gafodo amogi gögödëla negesila, segeyo holöbö sedade aligilo. Amala negesi diëgi, wani ödä amo hi nobala bolela fedalo. Wani ödä gähe amo meme gafodo gofo amogi gögödëla negeseda, sugua meme gafodo i amo dusulomelë.

Beaha aligilo afädëe idiwige, udiaea Yesuie fagulogi diigi amoge

(Maga 5.21-43, Ulugu 8.40-56)

¹⁸ Aso, Yesuea ilima adosa nebegi, beaha aligilo dolö afädë maalahlilä, Yesuie emo mia emo gumu sasagala fia idogolahilä sähalea, Nie nidiwi hädamadefali hame doala asi dialea. Di maala, die naaboea e diigiseda, e wahila galala namolöla säi. ¹⁹ Amala säsebegi, Yesu e nowela e awäsebe amo gadola awäsebegi, ie bögëla aulo amolige e awäsebe amo gadola asi.

²⁰ Awäha nebegi, udia afädë gäheo i giwilasi heale olo olosamu aligilo amea Yesuie baagido awälahlilä, ie fagulo sedade gäi amoie bidigifali diigi. ²¹ Mida, hido asigiamu sähalea, Na ie fagulogimu diigiseda, ne wahimolö gabula helësëi. ²² Amala hamosebegi, Yesuea besuia imogola, e bealahilä sähalea, Nie nidiwi-e, asigi gelomalo. Dihü asigi afädë negei amea, di wahigomelëla säi. Amala säi amole, udia amo wahi.

²³ Amilahlilä awäla, Yesu e beaha aligilo dolö amea mosöa nogila digai. Nogila digalahilä, ea beahaleamelebe, fëla gälo dolö odoage, udia dolö yafie gegecola didigaola goba fedaha dibe amoge bealahilä, ²⁴ ea sähalea, Dili mosalo. Udia malö holöbö goda baagoi made. Süwia adi dialeamelëla säi. Amala säsebegi, ilia Yesubalä öi. ²⁵ Amasebegi, udia dolö nefolalo amoli segea nesila digilahilä, Yesu e ie dilo hogoligi ami nogila digalahilä, udia malö holöbö amoie naabogi nabeleia wesebegi, nowela galai. ²⁶ Yesuea hamoi amo sege amomadi nefolalo amoli sulubadelaëa nabala daidoi.

Yesuea dolö si golai äudäge nafi dofogaige wahlilasi

²⁷ Yesu e amilahlilä awäha nebegi, dolö äudä si golai nelo amolea e baagiala bögëla maaha nea, gelola uuala sähalea, Debidiie malö-o, ali bobasëmola säi.* ²⁸ Yesu e awäla mosöa nogila digasebegi, dolö äudä amole e sebea maasebegi, Yesuea dolö äudä amolema nabahalea, Alile si na wahimäiala helësëla, ali asigi afädë negei nealela nabi. Amala nabasebegi, elea säla obögësalea, Dafidilo-o, äla säi. ²⁹ Amala säsebegi, Yesuea elele siigi diigisalea sähalea, Hali asigi afädë negei neebe gohi gadola hamomolöla säi. ³⁰ Amala sälahilä, elele si amo hedabola fisigäsebegi, Yesuea elema gelolafali sähalea, Go hamoigoda dofä elöma asiala säloeola säi. ³¹ Amala säi gaso, ele awähaleada, Yesuea hamoi amoda, sege amomadi nefolalo amolia nabaha maademäia säla iia awäha nelo.

* **9:27:** Yu ilia helësësaleada, Godea Afädë Memelei ie udia dolö sigi obögëmolöla säi amoda, Debidiie sosogogila moholöla helësëi. Dolö si golai äudä amolea helësësaleage, Yesu eda Isilale dolöëa misiäia beaha nelo amo gabula helësëlahilä, elea Debidiie malö-ola säi.

³² Dolö äudä amole doadigila awäsolo amo gala, hä oböla, odoaea dolö afädëma mugabe fedalahilä, ado adomolö uli nelo amo, sigi misi. ³³ Mugabe fedai nelo amo nesila digisebegi, dolö ado maade amea hä, ado adoi. Amala hamosebegi, udia dolö yafie gegedola negegila nefolalo amolia fudugilahilä sähalea, Isilale segeawi go gadola hamose afädë dofä made melëlo neawela säi.

³⁴ Amala säsebegi, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Mugabe amoli sulubadelaïe dafidiloea geloi ïasebegi, ea mugabe nesila digisa neamelëla säi.*

Yesuea udia dolö amoli sulubadela bobasëi

³⁵ Yesu e gaamu sulubadelagige, sege sulubadelagige, nawesa neada, ilile gedolo mosöa säla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe Ado Mala Hedabi säla olelela digi, olo elö elöla oloi wahila digi, amase, domalo nalafadela nawei sulubadela wahila didigila digila nawesa nelo. ³⁶ Ea udia dolö yafie gegedola negegila nefolalebe amoli bealahilä, ili bobasëi. Mida, ili sugua sibi sigi aligilo maadeia, hilido aligilo amo gadola, ilia asigia säosäolage, nalahoi gadolage nefolalo. ³⁷ Amo bealahilä, ea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Molö bëi yafie hamosalea gaso, molö bëi gegeedolasimolöïe hamoi hamolo amolida ede made gabumelë. ³⁸ Amai gabugi, sagai eedo hï hamoi hamolo ïe sagaigi hamoi hamomolöïe fisiga gamäia, dilia ema adosa namialola säla ï.

10

*Bëgëla aulo giwilasi amolile ëi
(Maga 3.13-19, Ulugu 6.12-16)*

¹ Yesuea ïe bëgëla aulo giwilasi amoli mofiamolahilä, mugabe fedai nefolalebe amoli nesila digimäiage, olo elö elöla oloi difolalebe amolige, domalo nalafadela nawei amolige, sulubadela wahisa maademäiage, ea ilima geloi ï. ² Abosolo giwilasi amolile ëida gowe ili.* Dafidida Saimono, ïe ëi elöda Fidala sälo, ïe edoo Äduluge, amase, Sebedüïe malö Yamesege, ïe edoo Yonege. ³ Filibige, Badolomiuge, amase, Domasage, dagisi muni nelo Madiuge, amase, Alibiasaïe malö Yamesege, Dadiusige. ⁴ Selodo sosogo Saimonoge, Yudasa Isagaliada, ea Yesu hololölo amoge.

*Yesuea dolö giwilasi amoligali hamoi ï
(Maga 6.7-13, Ulugu 9.1-6)*

* **9:34:** Mugabe sulubadelaïe dafidiloda Saidani. abosoloda, säla ïmolö mosöla säsegi aulo.

* **10:2:** Nilile ado adola

⁵ Yesuea dolö giwilasi amoli hä, mosalola sälahilä, ea ado gomalä säla i.* Dili awähalea, udia dolö fii odoa sebea aulo idigi mosabio. Samelia gaamu difolalebeamadi amogige digamabio. ⁶ Ami made awäla, dilida Isilale udia dolö ili sugua sibi dabadigi gadoi nebea amimu mosalo. ⁷ Awälahilä, ado mala säla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dialeamelëla säla imalo. ⁸ Amase, oloi difolalebe amoli wahila digi, hame doala asi difolalebe amoli neala wahila digi, gudubu hamola nawei sefolalebe amoli wahila digi, mugabe fedai sefolalebe amoli nesila didigisa namialo. Walio dilia nelebo nii gaula neebe goda, bidia made, memalä nii amo gadola, memalä imalo. ⁹ Dilia awähaleada, muni gologe, silibage, benige afädë muni salelogi salala, made gaula mosalo. ¹⁰ Amalahilä, idiafa awäla aduge, fagulo elö baalage, emo usililoge, galiamoge, made gaula mosalo. Mida, hamoi hamolo neebe amogalida, molö imolö dialea.

¹¹ Dilia gaamu afädëgige, amase, sege afädëgige awäla besela galasegi, afädëa dili nihiligila diahala säsebelela bimolö mosalo. Awäha neëgi, diahala säsebe dolö amobalämu diaha nelolahilä, moholö fu besela galasolo amo gala, giso sege amo digila mosalo. ¹² Dili mosö amogi besela galahalea, mosö amoma, neala dalulo dilibalä diamiamelëla säla, nogila digamalo. ¹³ Udia dolö mosö amogi sefolalo amolia obeägila dili gauia idaseda, dalulola säla i amo ilibalä diamialamalo. Iliä amala made hamoseda, dalulola säla i amo dihilima obëgëmäia nea nimalo. ¹⁴ Mosö afädëgi sefolalebe amoliage, gaamu afädëgi nefolalebe amoliage, dili midilö mofiamola made säla, dilia ado säsebegoge made nabaseda, dilile emogi dao baai amo fëfëla salalahilä, mosalo.* ¹⁵ Na dilima dofä sähago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Sodomo ilibaläge, Gomola ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, gaamu amogi nefolalebe amolibalä, gelolafali memelela gudimolömelëla säi.

*Neala sēlasimolö elö elöla moholömelëla säi
(Maga 13.9-13, Ulugu 12.2-9, 21.12-17)*

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nabuö. Sugua sibifali gadoi ilua ügülo nefolalebea ami na dili mosalahagomelë. Amo helësëla, dilia hamomolö amo hedabola helësëlahilä, sisigosa namialo, amase, asigige gagadelai namialo. ¹⁷ Dolö nefolalebe amoli helësëlahilä, idihë namialo. Dili

* **10:5:** Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, ageduda go. Ea säi amoda ië bëgëla aulo amolia udia dolöma Godeie ado mala säla olelela awäsebea ami nea, gomalä hamomalola säla i. Ado amoda 10.5-42 amogi dialea.

* **10:14:** Udia dolö amolia, nilia asiala hamoi gabula helësëmäia, ië bëgëla aulo amolia amala olelela hamomalola säi. Maga 6.11, Abosolo 13.51ge bimalo.

ilile galisolö amolile naabogi gausimolömelë. Amase, ilile gedolo mosöa amige dili fëgämolömelë. ¹⁸ Dilia ne bëgëla mofi-asebegoïe, beaha aligilo gini nefolalebea amige, gamane sigi aligilo nefolalebea amige sigi awäla, dilia meli amoge nabi amoge, ilimage, fii odoa nefolalebe amolimage säla olelemäia sigi moholömelë. ¹⁹ Iliä odoa ilile naabogi gausiseda, amogi dilia nilia ado abodo sämolödu, nilia ado abeahäla säla obëgëmolödula asigia säosäola helësëmabio. Säsolo segeyo amo gala, dilia sämolö amo sämäia dilima ïmolömelë. ²⁰ Mida, amo gala, ado dihili sämolö made. Dilile Diadoïe Gesamia dihilima aligila sälasimolömelë.

²¹ Dolöea ïe edoo amo nufudala baagomäia gaula ïmolömelë. Malö eedoeage hile malö amo gadola wäla hamomolömelë. Amase, malöeage ïe eedo emelebalä habobala nufudala baagomäia gaula ïmolömelë. ²² Nïe ëigi nefolalebego bealahilä, sulubadelaä dilima bimolö habobamolömelë. Amai gaso, afädëa aso maadela, wagamäialahilä gelolamu aligiseda, e damula moholömelë. ²³ Dili gaamu afädëgi neëgi neala sëlasiseda, fisäla gaamu elögi afiamalo. Na dilima dofä sähago. Dolöïe Malö maasolo amo gala, dilia Isilaleïe gaamu sulubadelagi hamoi hamomolö difolalebe amoda, dofä made hamosa maademolömelë.

²⁴ Bëgëla aulo neebe ameada, ïe olelelo neebe amoda dabi-ala aulo made. Amase, galabaia hamoi gadoi hamolasilo neebe ameada, ïe dafidilo neebe amoda dabiäla aulo made. ²⁵ Amaimo, bëgëla aulo neebe ameada, ïe olelelo neebe amo gadoi namolö amoda dofea. Amase, galabaia hamoi gadoi hamolasilo neebe ameage, ïe dafidilo neebe amo gadoi namolö amoge dofea. Iliä mosö eedo neebe amoma ëi Belesabulula säsedä,* hile mosöa aligilo amolima ado nafadela sämolö amoda dofä baagila moholö gabula säi.

*Godebalämu bedämolö dialea
(Uluğu 12.2-7)*

²⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia dolö amolibalä bedämabio. Nelebo sulubadela dabela negei difolalebe amolida, ulufadigisa maademolömelë. Amase, nelebo sulubadela musügä negei difolalebe amolige, dawadigisa maademolömelë. ²⁷ Na gasimi sagaia nea säla ïasebewelida, dilia eso neësebea ami nea, säsebewe gadola bu eegela säha namialo. Geleä sëdäwala säi amoda, dilia mosö daiowa nea, uuala säla ïaha namialo. ²⁸ Gesamila made, domalomu baagomäia nufidelo nefolalebe amolibalä bedämabio. Gasoda, domalo gesamila helegela heli segea nafademolö neebe amobalämu bedämalo. ²⁹ Haea nelësa gígiso gadoi

* **10:25:** Belesabuluïe ëi elöda, Saidani. Madiu 12.22-28 bimalo.

äudäda, bidi holöfalī doea afädē gadoia nelo madele. Amai gaso, dilile Diadoea amala made daiai galēda, haea amoligi afädē made baagomolömelē.³⁰ Amase, dilile busagia busa hili nebegoge, sulubadela nidesa maadei neagomelē.³¹ Amaimo, haea gigiso gadoi sefolalebe amolida holöbö gidogolahilä, dilida abulümi hamoi nebego bedämabiola säi.

*Gelesoie neawela sämolöge, Gelesoma baagi imolöge
(Uluu 12.8-9)*

³² Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Afädëa udia dolö sefolalebe amolile siigi nea, neda Gelesoie neawela säla ulufadigiseda, amase, nage nïe Naado selesaia mosöa neebe amoie siigi, amo gadola wäla sämolömelē.³³ Amaimo, afädëa udia dolö sefolalebe amolile sidaia, neda e sosogo mademelëla säседа, nage nïe Naado selesaia mosöa neebe amoie sidaia, dolö amoge ne sosogo mademelëla sämolömelëla säi.

*Udia dolöea Yesu boba hamomolö
(Uluu 12.51-53, 14.26-27)*

³⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Diliada na sege sulubadelagi dalulo imolöie gaula misi gabula helësëmabio. Dalulo imolöie gaula misi made, nada nudulo helebe gaula misimelē.³⁵ Na mogemolö misi amoda gomalä,

malöea ie eedobaläge,
idiwia ie emebaläge, amase,
malö udiaea egoamebaläge.

³⁶ Dolöie ado niida, hile mosöa aligilo amoli namolömelē.

Maiga 7.6

³⁷ Afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahilä, ie eedole emele boba edefade hamoseda, eda ne sosogo namolö dofea mademelē. Amase, afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahilä, ie malö boba edefade hamoseda, eege ne sosogo namolöda dofea mademelē.³⁸ Amase, afädëa hile i fügäi neala gaula, ne bögëla made maaseda, amoge ne sosogo namolöda dofea mademelē.*³⁹ Afädëa hile namolö amo gaula fëdöla aligimolö helësëседа, ie namolö amo hogosa helemolömelē. Gaso, afädëa hile namolö amo ne helësëla fisiseda, ea ie namolö amo gaula namolömelëla säi.

*Udia dolöea Geleso sosogo ugila negeseda, bidi nimolö
(Maga 9.41)*

* **10:38:** Amo gaalu, Olomo iliada fii odoaeage, amase, memalä hamoi hamolasilo nefolalo amoliage nafade hamosegi nufulö galëda, iliada ili i fügäigimu baala negelo. Iliada dolö i fügäigi baala negemolö amohi, sege e baala negemolöia ami i fügäi amo gaula mosalalo. Yesuea i fügäi neala gaula aulola säi amoda ado besula sähalea, Udia dolö dofä e bögëla aulo neebe amoliada, baagomolömadi namolö gabula helësëmäia säi.

⁴⁰ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Afädëa dilima, nihiligila namolö mofiamola säседа, nege ebalä namolö misiëla sähagomelë. Amase, afädëa nema, haligila namolö misiëla säседа, ne fisiga welo amoge ebalä namolö misiëla sähagomelë. ⁴¹ Amaimo, afädëa goweda bea sälo gabula helësëlahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, bea säloea bidi nease amo gadoimu nimolömelë. Amase, afädëa goweda dolö mala mogoi hamolo neebe gabula bealahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, dolö mala mogoi hamoloea bidi nease amo gadoimu nimolömelë. ⁴² Dolö afädëa nie bögëla aulo holöbö gidogo neebe amo, nie bögëla aulo gabula helësëlahilä, amogali gögi ödämu osala äseda, na dilima dofä sähago, dolö amoda dofä bidi nimolömelëla sähagola säla i.

11

Ödägi gelo Yonea ie bögëla aulo amoli Yesu neebea mosaloi (Ulugu 7.18-35)

¹ Yesuea ie bögëla aulo giwilasi amolima säla olelela wagalihilä, amila awäla, ilile gaamu difolalebe amoligi nawesa nea, udia dolö ilima ado mala säla äadigi, säla olelela digisa namolö asi.

² Yone e galabaia mosöa nea, Gelesoea hamoi hamosa neamelëla säi amo nabalihilä, Yonea ie bögëla aulo amolima sähalea, Yesuma ado gomalä nabolö mosalola säi. Amala säsebegi, ili Yesu neebea awälihilä, ³ ema nabahalea, Afädë moholömelëla säi amoda dile, ma, nilia elö beaha namolöledula nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Dili obögëlahilä, ado nabi amoge, siia meli amoge, Yonema säla imalo. Sähaleada, ⁵ Si golai nefolalo amolige, siia beaha maadela, emo nafadei sefolalo amolige, emesala nawela, amase, gudubu hamoi sefolalo amolige, wahisa maadela, gëhe gai sefolalo amolige, hä, nabaha maadela, baagoi difolalo amolige, nowelasisa maadela, amalahilä, udia dolö busadäoi nefolalebe amolima Ado Mala Hedabi säla äaha neebeola sämalo.* ⁶ Udia dolöea ne bealahilä, ilile asigi afädë negei amo made digasebe amoliada, obeägisa neamelëlage säla imolö mosalola säla i.

⁷ Amala säsebegi, dolö misi amoli awäse amo gaalu, Yesuea udia dolö gegecola nefolalo amolima Yoneie helësëla sähalea, Sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeä ami afiai amoda, dilia edo bimolö afiai. Dili afiai amoda giisi sedade foea fologosebe amo bimolö afiaile. ⁸ Amai made galëda, dili afiai amoda edo bimolö afiai. Dolöea fagulo hedabifalimu

* **11:5:** Godea Isilale udia dolö ugila negemolöie nelebo amo gadola hamolömelëla Aisaeäa bea säla negei. Aisaea 35.1-7, 61.1-4 bimalo.

salugai neebe amo bimolö afiaile. Nabuö. Fagulo hedabifali amo gadoi salugalo amolida beaha aligilo ginia mosöa dilo neamelë. ⁹ Dili afiai amoda edo bimolö afiai. Bea sälo afädë neebe amo bimolö afiaile. Ä, amomelë. Amai galëda, na hä dilima sähago. Bea sälo ameada, bea sälo odoa baagila asi neamelë. ¹⁰ Ìe helësëla, gomalä dëdëla negei dialea.

Nabuö. Nìe ado säla ìlo amo, dïe dafidila mosalamolömelë.
Di e baagia emesala nawemolöie, ea dïe idi fodolasi-
molömelëla

säla dëdëla negei dialea. ¹¹ Na dilima dofä sähago. Udiaea neegela ägüi amoli sulubadelagida, afädë ödägi gelo Yone neebe amo gadoi maade, ilida holöbö gidogo. Amai gaso, dolö afädë Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami holöbö gidogofali neebe ameada, Yone baagila asi neamelë. ¹² Ödägi gelo Yonea mi gäwila mala säla ìaha neloa amila maala, hä, walio wegida, odoaea Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amogi ilile geloia digaha nea, amase, dolö nefolalebe amolile geloia gausa nea.* ¹³ Amaimo, bea sälo sulubadela nefolalo amoliage, amase, Mosesea Ado säla negei ameage, bea säsäla maaha nelolahilä, Yone neebea ami besela galai. ¹⁴ Amaimo, dilia nabala asigi afädë negemolö galëda, Elaia moholömelëla säla dëdëla negei amoda, Yone e gabumelë. ¹⁵ Afädë gëhe galea galëda, hä nabulö dialea.

¹⁶ Udia dolö walio neebe weli ado abodo gadoima oodo beala sämolödu. Ilida malësäea magaia gaamugi salea, malësä odoama uuala säia gala sähalea,

¹⁷ Nilia dilile bäidama dülasilebeda, dilia gosala made aligisio. Amase, nilia oböla dilile bobasëi gë udälasilebege, amogige
dilia bobasëla düila made nelomelëla

sälo amo gadoida ili nea. ¹⁸ Amaimo, Yone e maala neada, molö made naalage, wani ödäge made naala nebegi, ilia eda mugabe fedai neala sälomelë. ¹⁹ Amalahilä, Dolöie Malö amo maala neada, ea molöge wani ödäge naha nebegi, ilia sähalea, Dolö neebe goweada molöge badoia nulo, wani ödäge edefade nulo nea. Amaimo, e dagisi muni neloge, amase, mala nafade hamolo nefolalebe amolibaläge damelë hamola aligilo neebe gowe bimola sälomelë. Amalo gaso, Godeie asigi falagasei ulufadigisebe ameada dofä dibe amo ulufadigimolömelëla säla ì.

*Gaamu odoagi udia dolöea asigi afädë negela made nelö
(Ulugu 10.13-15)*

* **11:12:** Damo gowegi dibe amoda Giligi adoea ulufala fädäla made säi. Be, dolö odoaea helësësäleada, Yesuea säi amoda sosogo odoa ilia Olomo ilibalä nudulahilä fisigämolö gabu. Nelebo amala hamose ameada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo nagadaia digamäia, Gode hi idi hamogimolö gabula helësëi.

²⁰ Yesuea gaamu odoagi nea geloi melëlo made gadoi yafie hamoi gaso, udia dolö ami nefolalo amolia asigi besula made nelo. Amala hamosebegi, Yesuea ilima nemola sähalea, ²¹ Gaamu Golasini udia dolö dili, asigii gabu. Amase, Bedesaida udia dolö dilige, asigii gabu. Mida, dili nefolalebea ami geloi melëlo made gadoi hamoi amo gadola, gaamu Daia Saidonolemadi dafidi hamoi galebeda, ilia siiba asigi besula, nafade edefade hamoi amoie ulufala, hewai fagulo salugalahlä, nisibu uii filabio. ²² Amalabio gaso, na dilima säla iahago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Daia ilibaläge Saidono ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, dilibalä gelolafali memelela gudimolömelë. ²³ Amase, Gabaniama dilige, Godea dili gauia adogola selesaia mosöa fedamolöla helësésale. Ai, dilida heli segea nedala digamolömelë. Dili nefolalebea ami geloi melëlo made gadoi hamoi amo Sodomo ami dafidi hamoi galebeda, Sodomo gaamu amoda aso, walio diëgi amalabio. ²⁴ Amalabio gaso, na dilima säla iahago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Sodomo ilibalä memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, dilibalä gelolafali memelela gudimolömelëla säla i.

*Yesuea dili ne neebee hele namolö mofiamola säi
(Ulugu 10.21-22)*

²⁵ Segeyo amo gala, Yesuea sähalea, Mudaiaiege, nagadaiaiege Dafidilo Geloi Naado-o, na die ëi gauia adaha. Mida, asigi falagasei nefolalebe amolimage, nagadaia mala dawadigi nefolalebe amolimage, dia musügä negelahilä, oböla, malësä gadoi nefolalebe amolima nelebo amoli ulufala olei amogi. ²⁶ Ae, nie Naado. Dihï hamomolö helësëi amo gadola, amala hamoi gabumelë.

²⁷ Nie Naadoea nelebo sulubadela nema gausimelë. Afädëa Malö eda gowe neala dawadigi mademelë. Naadoea hïdomu dawadigi nea. Amase, afädëa Naado eda gowe neala dawadigi mademelë. Malö eamu hïdo dawadigi nea. Amase, Malöea ie Eedo olemolö helësësebe amolima olesegi, iliage e gowe gabula dawadigisa neamelë.

²⁸ Sulubadelaea nelebo yöi dibe amo baagi sëla gaula nefolalebela dili-e, ne neebee mofiamo. Mofiaseda, na diligali hele fimolö amo imolömelë. ²⁹ Sugua gaoea nelebo afädë gaula dusugamolöie muugia i damui negela begelo amo gadola, dilia nie ado hawala nema dawa nimalo. Mida, na dolö odoama hame negela, nihï nagadaialo mala hamolo. Ameada, dili hele namolö beagolemolömelë. ³⁰ Amala hamomolö amoie mida, nie i damui negela begelo amoda häuai

made, aabei dialea, amase, nelebo dihili neala gaumäia na ïmolö amoda yöi made, hageai dialeala säla ï.

12

Segeyo Sabadagi hamoi made hamolo amoïe Yesuea ado säi (Maga 2.23-28, Ulugu 6.1-5)

¹ Holöbö ede made nelolahilä, segeyo Sabada gafegi Yesu e eladi gadoi ëi widi sagai mogogi awäha nelo. Awäha nea, ïe bëgëla aulo amoli sïdëa baagosebegi, widi amoïe gägä amo faila nana awäha nelo.* ² Amala hamosebegi, Felesi dolö nefolalo amolia bealahilä ema sähalea, Segeyo Sabada gafegi made hamomalai amoda, die bëgëla aulo golia hamosa neebe gowe bimola säi.* ³ Amala säsebegi, ea ilima säla obëgësalea, Debidige, ïe dolö odoa amolalia sïdëa baagosalea, Debidia hamoi dëdëla negei dibe amo dilia made meli neale. ⁴ Debidie e Godeïe balai mosöa nogila digalahilä, beledi Godegali odala ï dibe amo nealahilä, hi eege, ïe dolö odoa amoliage mai. Amala hamoi amoda, mala säla negei ameada beledi amoda gobela ïlo nefolalebe amoliamu nulo, odoaeada nulo made. ⁵ Amase, segeyo Sabadagi gobela ïlo amolia Godeïe mosöa ami nefolalea segeyo Sabadaïe mala damusa aligilo gaso, ilia asiala made hamolo. Mosese nebegi Ado säla negei dibe amogi, dilia ado amo gadoi made meli neale. ⁶ Na dilima säla ïahago. Nelebo afädë walio guwi dibe amoda Godeïe mosö amo baagila asi neamelë. ⁷ Bebagi säla dëdëla negei dibe amogi afädëda gowe.

Na nelebo nufudala ïmolö hamela made, bobasëla ugila nege-molö amo hamesala säla dëdëla negei dialea.

Hosea 6.6

Amaimo, ado amoïe mi gowe gadoila helësëi galebeda, dilia udia dolöea asiala made hamoi nefolalebe amolima, dilia asiala hamoi gabumelëla made sälo aligilabiomelë. ⁸ Amoïeda Dolöïe Malö amo hi eda segeyo Sabada gafeïe Dafidilo neala säla ï.

Segeyo Sabadagi Yesuea dolö afädëïe naabo nafadei wahi-lasi

(Maga 3.1-6, Ulugu 6.6-11)

* **12:1:** Segeyo Sabadada Yu udia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeïe ëi gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege föi dibe amo sulubadela segeyo gafeiagi hamosa maadelahilä, segeyo gifalädalügi hi e hele sulo. Isilale udia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daiai. Segeyo Sabada Edolo niliada gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obëgëi 20.8-11ge bimalo. * **12:2:** Yu ilile Ado säla negei ameada, segeyo Sabada gafegi hamoi hamolo madela säla dofogala negei dilo. Hamoi amo gadoi hamomolöïe Ado säla negei amea sähaleada, Bëi faila negelo amogi ilia made hamomolöla säla dofogai dilo. Sigi Obëgëi 34.21 bimalo. Amala säla negei dilo amo Yesuïe bëgëla aulo amolia damui.

⁹ Amila awälahilä, Yesu e ilile gedolo mosö afädë neebee ami nogila digai. ¹⁰ Mosö isogi ami dolö naabo nafadei afädë maala sulo. Dolö odoa nefolalo amolia Yesuma dia nafade hamoila sädelälahilä, ilia ema nabahalea, Segeyo Sabada gafegi neala wahilasimolöda dofeale, ma, dofea madelela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Diligi dolö afädëie sugua sibi afädë Sabada segeyo gafegi dögöigi digai diëda, sugua sibi eedoea made sogobala fisiga adamolöle. ¹² Sugua sibida holöbö gidogolahilä, dolöda dafidilo edefade neebe amo beasebele. Amai ameada, segeyo Sabadagi hedabi hamomolöda dofeala säi. ¹³ Amala sälahilä, ea dolö amoma sähalea, Dïe naabo mogodigimola säi. Dolö amea naabo mogodigia gasebegi, bu hedabola obögëlahilä, naabo näiado hedabi amo hï gadoi wäla hedaboi meli. ¹⁴ Amala hamosebegi, Felesi dolö amoli segea doadigila awälahilä, Yesu nifulö abilia hamomolödula didiäha dilo.*

Yesu eda Godeïe hamoi hamolasilo nea

¹⁵ Yesuea ilia e nifulö didiäha dibe amo helësëlahilä, sege amo dïgïla asi. Dïgïla awäsebegi, udia dolö yafie nefolalo amolige e awäse amo gadola mofiasebegi, ea udia dolö oloi amoli sulubadela neala wahisa maadei. ¹⁶ Ea ilima sähalea, Neda gowe gabiola odoama säla ïmabiola säla ïaha nelo. ¹⁷ Bea sälo Aisaeaea bea säla negei amo gausiala digamäia, ea amala hamoi.

¹⁸ Nïe hamoi hamolasilo na memelei amo hä neebe gowemelë. Na ema boba hamolahilä, obeägïsa neawe. Na nïe Gesami ema namolö mosöla sämolömelë. Ea, na memelemolö amo gowe gadoi galeamelëla säla, udia dolö sege elö elölagi sefolalebe amoli sulubadelama säla ïaha namolömelë.

¹⁹ Eada gëgësadialage, uualage made sämolömelë. Amase, idi-afage afädëa ea ado säse made nabolömelë.

²⁰ Eada fise dagabomolöie wäbëala digasebe amoge ea made dagabomolömelë. Eada gele wai uliligi neebe amoda made usila digimolömelë. Hamoi hamola mogola hamomolö amo baagila mosäia, eada mogola hahamogisamu namolömelë.

²¹ Ìe ëi helësëlahilä, udia dolö fii elö elöla nefolalebe amolia sisiläfüla beaha nefolamolömelëla säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 42.1-4

*Ilia sähalea, Yesuea Belesabulubalä nea hamosa neala säi
(Maga 3.20-30, Ulugu 11.14-23, 12.10)*

* **12:14:** Felesi dolö ilia helësësaleada, oloi wahisebeweda hamoi hamolo gadoila helësëi. Amahaleada, ea segeyo Sabadagi oloi made wahimäiala dofogai. Amogida, Felesi ilia ema habobalahilä, Yesu e nifulöie idi hogosa nelo amo. Ulugu 13.14ge, Yone 5.16-18ge bimalo.

22 Segeyo amo gala odoaea dolö afädëma mugabe fedalahilä, si nafadela ado adomolö uli nelo amo, Yesu neebee sigi misi. Sigi maasebegi, Yesuea dolö amo wahilasila, hä, ado maade amea siia beala ado adoi. 23 Amasebegi, udia dolö yafie gegedoi nefolalo amoli fudugilahilä sähalea, Wae! Egoweda Debidüie malöledula säi.*

24 Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Dolö goea mugabe fedai nesila digisebegoda, mugabeie dafidilo nea Belesabuluea geloi i ameamu nesisebela säi. 25 Amala helësësebe amo Yesuea bealahilä ilima sähalea, Gädili afädëa hilimu moge mogela nuduseda, amoda nafademolömelë. Amo gadolamu, gaamu afädëge mosö afädëge hilimu moge mogela nuduseda, amoleda made namolömelë.

26 Amaimo, Saidania Saidani nesila digilo galebeda, hibälä moge mogela aligilabio. Amala aligiseda, ea beaha maadela sigi neebe amo abeahäla namolödu. 27 Na Belesabuluie geloia mugabe fedai nesila digilo galëda, dilibalä aligilo nefolalebe amolia nowëie geloia nesila digilo. Amai galëda, dilibalä aligilo nefolalebe amoliada dilile gudi mogelo namolömelë. 28 Gasoda, na Godeie Gesamiie geloia mugabe fedai nesila digisa galëda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo hä dili neebee besela galai dialeamelë.

29 Amase elöda, afädëa dolö geloie nelegei fa nimolö helësësedä, dolö geloi neebe amodale dafidi made nafodola negesisedä, dolö amoie mosöa digala, ie nelegei dibe amoligi abeahäla fa nimolödu. Dafidi amala nafodola negesilahilä, hobeala ie mosöa nelegei difolalebe amo fa neaha maademolöi bimolömelë.

30 Afädë e nebalä made nea galëda, hi nebalä ado nii nea. Amase, afädëa nebalä made gedolasedä, ea dusula afiaha maademäia nesila digisamelë. 31 Amaimo, na dilima säla iahago. Udia dolöea nafade hamoi amoge, gagadei amoge, sulubadela hëla fisimolömelë. Amai gasoda, afädëa Gesami gagadeseda, amoda made hëla fisimolömelë. 32 Afädëa Dolöie Malö e ado nafadela gagadela säsedä, amo hëla fisimolömelë. Gasoda, afädëa Eleloi Gesami e gagadela säsedä, amo walioge, hobealage made hëla fisimolömelëla säi.

Iia gägä negelo
(Uluu 6.43-45)

33 Aso, Yesuea säi amo, uda negela made, sähamu neamu sähalea, Dilia i afädë hedabi neebela helësësedä, ie gägäge hedabila helësëmalo. Be, dilia i afädë nafade neebela helësësedä, ie gägäge nafadela helësëmalo. I afädëa gägä negesebe amo bealahilä, i gowe gadoi neebela helësëlomelë. 34 Dilida

*

12:23: Madiu 9.27 bimalo.

baagolo nubaie malö nebego. Dihili dili nafade nea, ado hedabida abilia sämolö gabu. Iso asigigi nobala adugasebe amo gadoi nafi idigila säla ulufadigilo. ³⁵ Afädë hedabi neebe ameada hile iso asigigila hedabi dibe amo gadoi ulufadigilo nea. Amase, afädë nafade neebe ameage hile iso asigigila nafade dibe amo gadoi ulufadigilo nea. ³⁶ Na dilima sähago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, udia dolöea ado memalä galone made säi amoda, mi edoie säila säla obögëmolömelë. ³⁷ Mida, dihï ado säi ameamu, dihï mogoi neala sämolömelë. Amase, dihï ado säi ameamu, dihï asiala hamoila sämolömelëla Yesuea säi.

*Dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola säi
(Maga 8.11-12, Ulugu 11.29-32)*

³⁸ Amala säsebegi, mala dawadigi odoa nefolalo amoliage, Felesi dolö odoa nefolalo amoliage Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, dia dolöea hamomolöi made gadoi afädë nilia melëdelä hamomola säi. ³⁹ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Udia dolö walio nefolalebe welia nafademu hamosa nea, udiaea dolö fisilo amo gadola Godeie mala fisilo amolia, dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola sälo. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë bea sälo Yonama hamoi amomu ilima olemolömelë. ⁴⁰ Yona e seme edefade afädëie isogi segeyo ohodoa gasi ohodoala dilo amo gadola, amase, Dolöie Malö amoge segeyo ohodoa gasi ohodoala naga hawa diamolömelë.* ⁴¹ Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Niniba udia dolöea walio udia dolö nefolalebe welibalä nowela aligilahilä, ilima dofea made hamoimelëla sämolömelë. Mida, ilia Yonaea Godeie ado mala säla i amo nabalahlilä, asigi besusa maadei amea. Amaimo, walio gui nebego eda Yona nelo amo gadoi made, baagila asi neamelë. ⁴² Memelela gudisolo amo gala, gädili Siba udia dolö beaha aligilo gini udia amea nowela aligilahilä, walio nefolalebe welibalä, dofea made hamoimelëla sämolömelë. Mida, udia amea Solomono asigi falagasei neebe amoie ado nabalöie, wagadi made hile segeala naba misimelë. Gaso, nabuö. Afädë walio gui nebego eda, Solomono nelo amo gadoi made, baagila asi neamelëla säi.

*Mugabe afädë bu obögëi
(Ulugu 11.24-26)*

⁴³ Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Dolö afädëma mugabe fedai amo doadigila awäседа, mugabe amo sege falaia awälahlilä, e hele fimolöie sege hogosa nea, afädë made beagolelomele. ⁴⁴ Made beagolelahilä, hïdomu sähalea, Mosö digila misia ami obögëmolöla sälomelë. Awäla mosöa besela

* 12:40: Yona 1.17 bimalo.

galala beahamelële, mosö badumu, gëgelë doala, nelebo sulubadela hedabola negesi diëgi beagolelommelë. ⁴⁵ Bea negesiä, bu doadigila awälahilä, hi eda holöbö hedabilahilä, mugabe gifalädalä nafadefali nafade nefolalo amoli ea sigi obëgëla ebalä awäla nogila digalahilä, mosö amogi aligilo. Amaimo, dolö amo dafidi nafade nelo amo baagila, hobealada nafadefali aligilommelë.

Walio udia dolö nafademu hamosa nefolalebe gowe ilimage amo gadoi wäla hamomolömelëla säi.

*Yesuie eme edoolalida nowë
(Maga 3.31-35, Ulugu 8.19-21)*

⁴⁶ Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima adosa nebegimu, ie eme edoolali segea nea, ebalä ado adomolöie maala nefolalo. ⁴⁷ Amala nefolalebegi, afädëa ema sähalea, Die dieme didoola ilia dibalä ado adomolöie segea godogoi misi nefolalebela säi.* ⁴⁸ Amala säsebegi, Yesuea dolö amoma säla obëgësalea, Nie nemedä abodo, nie nedoolalida nowë gabula säi. ⁴⁹ Amala sälahilä, ea ie bëgëla aulo amolima naabo sögödigila sähalea, Nie neme nedoolalida nefolalebe gowe ilimmelë. ⁵⁰ Mida, udia dolöea nie Naado selesaia mosöa neebe amea hamese amo gadola hamosa nefolalebe amolida nie nedooge, nie nalifige, nie nemege, amoli nefolaleamelëla säi.

13

*Yesuea ado besula, molö gägä fëfëila säi
(Maga 4.1-9, Ulugu 8.4-8)*

¹ Segeyo amo galamu, Yesu e mumusogila segea doadigila fedalahilä, oeabo edefade dibe amoie agesua sulo. ² Sebegi, udia dolö yafie mafula gegedolahilä, e sebe amo nogöla amalei. Nogöla amalelebe, eda ödä dudaia fila fedala sulo. Sebegi, udia dolö gegedoi amolida oeabo agesua nefolalo. ³ Yesu e amala salea, ea ado besula mala yafie säla iahalea, Dolö afädëa gägä sagaido fëfëla aliligi asimelë.* ⁴ Fëfëla aliligi awäha nebegi, gägä odoa amo idiafa daala negei dibegi, haea maalahlilä neala naha maadei. ⁵ Gägä odoa amo igidaia naga abelëi dibeä daala negelahilä, fodolofali duulu fedala bäui ⁶ gaso, eso neëla galasebegi, difi moholö ulisalea, bausosa maadei. ⁷ Amase, gägä odoa amo ëfë äyo gägäi neebeä daala

* **12:47:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo goweda Madiu hi dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 3.32gi amoge, Ulugu 8.20gige dibe amolebalä gaalumäiaie dëdëila helësëi. * **13:3:** Madiugi Yesuea ado sedadela bia säi dëdëi amo gadola, osoda dëdëida go. Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie mala sähaleada, ado besulamu malei säha nelo. Ado amoda 13.3-52 amogi dialea.

negesebegi, efë äyo gägäi amo bäulahilä, widi duulu fedasebe amo dabiala yau hai nelo. ⁸ Gägä odoa naga hedabi dibeaa ami daala negei amo bäulahilä gägä negeimelë. Odoaea hädali afädë negei. Odoaea nabülasi gafeia negei. Amase, odoaea nabülasi ohodoa negeimelë.

⁹ Afädë gëhe galea galëda, hä nabolö dialeala säi.

*Yesuea edo helësëla ado besula sämolö mi dibegi säi
(Maga 4.10-12, Ulugu 8.9-10)*

¹⁰ Amala säsebegi, Yesuie bögëla aulo amolia e sebea maalahilä nabahalea, Dia udia dolöma ado besulamu säla äaha nebegoda, edoie amahala nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie helësëmolöda, dafidida, odoa ulufadigi made, musügä negei dilo amo, odoa ilima made i. Dilima imelë. ¹² Amoieda, afädëa nelebo afädë gaula neebe amomada, odoa baala iasegi, yafie gaula namolömelë. Amase, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada, holöfalimelë gaula neebe amoda hailsa nimolömelë. ¹³ Na odoa ilima ado besula säla ilo amoie mida, ilia beaha gaso, made bease amoiege, nabaha gaso, made nabala helësëse amoiege amala sälo. ¹⁴ Amaimo, Aisaeaea bea säla negei ilima gausiala digasebe amoda gowe. Dilia nabahamu nea gasoda, fädäla made helësëmolömelë.

Dilia beahamu nea gasoda, galone gowe gabula made beagolemömelë.

¹⁵ Amoie mida, udia dolö amolile asigi dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia hedabola made nabelo nea. Ilile siige dofogai nea. Ili siia beala, gëhea nabala, asigia helësëla besusa galebeda, amoda na ili wahilasilabiola

säla dödëla negei dialea. *Aisaea 6.9-10*

¹⁶ Amai gaso, dilia obeägisa nea. Mida, dilile siia beala, amase, gëheage hä nabahagomelë. ¹⁷ Amai na dilima dofä sähago. Siiba bea sälo yafieage, amase, asigi mogoi nefolalo yafieage, dilia beasego gadola wäla edefademalä bimolö helësëlahilä gaso, made meli nefolalo. Dilia nabasego gadola wäla edefademalä nabolö helësëlahilä gaso, made nabi nefolalola säi.

*Ado besula säi amoie mi fädäla säi
(Maga 4.13-20, Ulugu 8.11-15)*

¹⁸ Yesuea amo sälahilä sähalea, Amai galëda, gägä fëfëlo amoie ado besula säi amo nabuö.

¹⁹ Beaha Maadela Sigi Neebe amoie ado mala afädëa nabala fädäla made helësësedä, mugabe busa nafadefali maalahilä, ado mala ie asigigi fëfëi amo fedela neala gaula aulomelë. Eda molö gägä idiafa daala negei amo gadoi nea. ²⁰ Molö gägä igidaia naga abelëi dibeaa daala negei amo gadoia, afädëa ado mala nabala aabela obeägila neala gaulomelë. ²¹ Amalahilä

gaso, e difi made awäla sedade made aligilomelë. Ea ado mala neala gaui amoie yöi beasege, amase, odoaea e neala sëlasisege, ea fodolofali digila aulomelë. ²² Molö gägä äyo gägäi ëfë neebee daala negei amo gadoida, afädëa ado nabaha nea gaso, nagadaia namolö amo säosäola helësëmolöge, nelegei yafie dibe amo asigia negesa maademolöge, amea ea ado mala nabi amo dabiala yau hahalea, gägä made negelo nea. ²³ Molö gägä naga hedabi dibe daala negei amo gadoida, afädëa ado mala nabala helësëlomelë. Ea gägä hedabola negelomelë, hädali afädëge, nabülasi gafeiage, amase, nabülasi ohodoage negela digisa aligilo neala säi.

Ado besula giisi nafade afädëie säi

²⁴ Yesuea udia dolöma aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa hile sagaia eladi gadoi ëi widiie gägä hedabi amo fëfëla sadia gogoi. ²⁵ Amala hamoi gaso, ili sulubadela adi elaboi difolalebegi, ie ado nii dolö maalahilä, widi gägä sadia gogoi dibe ami gägä nafade widi gadoi sadia gogola negesila moholöi asi. ²⁶ Widi bäulahilä, gägä negesebe amo gaalu, giisi nafade widi gadoi amoge gedola bäui neebe meli. ²⁷ Sagai eedoie hamoi hamolasilo amolia e neebee awälahilä, ema säla iahalea, Dafidilo, dia sagaia widi gägä hedabimu hadia gogoi walebelei gaso, giisi nafade bäui neebe amoda abododila maala bäui neadu. ²⁸ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Goda ado nii afädëa sagai gabula säi. Amala säsebegi, hamoi hamolasilo amolia ema nabahalea, Nilia awälahilä giisi nafade amoli besela digidulela nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Giisi nafade amo walio besela digisege, widi hi ela beselaloea. ³⁰ Faimolö fu besela galamäia, helegela amala gegebola fedamäia amilasimalo. Amala fisigisilahilä, hobeala faimolö dolö amolima sähalea, Giisi nafade amoli dafidi beselala, gobemolöie dobossa maadelahilä, hobeala widi hi e damula gegebola negelahilä, nie molö negelo mosöa ami negemalola sämolömelëla säila säi.

*Ado besula masada gägäiege yidüiege säi
(Maga 4.30-32, Ulugu 13.18-21)*

³¹ Yesuea udia dolöma ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa masada gägä gaula awälahilä, hi sagaia sagai. ³² Gägä amoda holöfalifalimelë. Bäuseda, dägöala hawa hëhela odoa sagai dibe amo gadoi made, amoda i gadoi bäulomelë. Bäula fedaha nelolahilä, edefade neëda, haea sefolalebe amoli mafula adomo amogi gilifa hamola dilomelëla säi.

³³ Yesuea ilima aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee amida gowe gadoi dialea. Udiaea

balawa edefade falodaia besigala salala, amo edelasilo ëi yidi amo gegoala naaboseda, balawa sulubadela edela bolela fedalola säi.

*Ado besulamu säla i
(Maga 4.33-34)*

³⁴ Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima ado säi amo sulubadela, memalä made sälahilä, ado besulamu säla i. ³⁵ Ea amala hamoi amoëie, bea säloea bea säla negei amo gausiala digai.

Na nafi dagala ado besula säla ïmolömelë. Sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila musügä negei difolalo amoligi säla ïmolömelëla
säla dëdëla negei dialea. *Gë Udälo 78.2*

Giisi nafadeie ado besula säi amoëie mi fädäla säi

³⁶ Yesuea ado mala sälahilä, udia dolö gegegoia amila mosöa awäla sebegi, ie bëgëla aulo amoli maalahilä sähalea, Giisi nafade sagai dibeie ado besula säi amoëie mi säla ïmola säi.

³⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dolöea gägä hedabi fëfëla sadia gogola aliligi asi amoda, Dolöie Malö amo neamelë. ³⁸ Sagai amoda, naga föi dibe amomelë. Gägä hedabi amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoëie malö nefolalebe amomelë. Amase, gägä nafade amoda, mugabe busa nafadefalüie udia dolö nefolalebe amomelë. ³⁹ Ado niia gägä nafade fëfëla sadia gogoi amoda, mugabe busa neamelë. Molö amo faila negemolöie hamoi hamolo amolida, selesaia fimelë. ⁴⁰ Giisi nafade amo beselala dobola nulogi gobelo amo gadola, segeyo aligila wagasolo amo galada, amo gadola wäla hamomolömelë. ⁴¹ Amala hamomolö amoda, Dolöie Malö amea ie Beaha Maadela Sigi Neebea amila nelebo sulubadelaia udia dolö neala nafade hamolasila digalasilo amoge, udia dolöea mala nafade hamolo nefolalebe amoli sulubadelage gegegolasilomö mosäia, ie selesaia fii amoli fisiga gamolömelë. ⁴² Amala hamolahilä, ilia udia dolö amoli nulo edefade wisebea ami sogobala sadia idogomolömelë. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelë. ⁴³ Amala hamosegi, Godeie udia dolö amolida Eedoea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, ilida eso nee yo gadoi nefolamolömelë.

Afädë gëhe galea galëda, hä nabalö dialeala säi.

Ado besula muni nagagi musügä negeie säi

⁴⁴ Yesuea sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Muni musügä negelo amo gadola sagai afädëgi musügä negei dilo. Amala dibegi, dolö afädëa beagolei. Beagolelahilä, bu gesusilahilä awäla, e hido elöla

obeägila, nelebo hi gaui amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, sagai amo bidia niimelë.

Ado besula bage isogi momado hedabi helebe näia gadoüe säi

⁴⁵ Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Bidi nelo dolö afädëa bageie isogi momadoi hedabi amo gadoi helebe näia dibe amo nimolöie hogosamu aligilomelë. ⁴⁶ Amala hogosolo amo gala, ea helebe näia afädë hedabi hido elöi aye negei amo beagolelahilä, ea nelebo hi gaui amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, helebe näia amo bidia niimelëla säi.

Ado besula selëgëie ado säi

⁴⁷ Yesuea aso, sähalea, Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö odoaea selëgë oeoabo dibeami digisebegi, seme yafie elö elöla digaimelë.

⁴⁸ Selëgë digi amogi nobasebegi, selëgë digilo dolö amolia agesua deala gaula fedala negesila salea, seme hedabi amolida falodaia negesalea, nafade amolida sadia gaimelë.

⁴⁹ Segeyo aligila wagasolo amo gala, amo gadola wäla hamolömelë. Selesaia fii nefolalebe amoli maala, Godeie udia dolö amoli amilasilahilä, nafade hamolo amoli neala nafolala gegedolasimolömelë. ⁵⁰ Amala hamolahilä, udia dolö nafade hamolo amoli nulo edefade wisebea ami sogobala sadia idogomolömelë. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

⁵¹ Yesuea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Dilia na ado säi amoli sulubadela helësei nefolalealela nabi. Amala nabasebegi, ilia ema, Äla säla obëgëi.

⁵² Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Amai galëda, mala dawadigi sulubadela Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie dawadigila bëgëlo nefolalebe amolida, mosö eodea hi nelegei musügä negelo mosöala nelebo gähe hädamade negeile, siiba negeile helegela gaula segea doadigila aulo amo gadoida amoli neala säi.

*Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelo
(Maga 6.1-6, Ulugu 4.16-30)*

⁵³ Yesuea ado amoli besula säha maadelahilä, amila digila awäla ⁵⁴ hi e ëdëia gaamugi ami obëgëi. Amala obëgëlahilä, ea ilile gedolo mosöa ami ilima mala säla olelesebegi, ilia asigigi fudugisa sefolalo. Ili sähalea, Dolö gowea dawa weda, abidi niidu. Geloi melëlo made gadoi hamola nowesebeweda, abidi galudu. ⁵⁵ Eda mosö olelo amoie malö madele. Emeie ëida Meli, amase, ie edooda Yamese, Yosebe, Saimono, Yudasafulo madele. ⁵⁶ Amase, ie elefila ili sulubadelada, nilibalä sefolalebe gowe madele. Ea nelebo amolida gelola abidi dibegi

niidula säi. ⁵⁷ Iliä amala säla, ema bimolö habobalahilä, hamei made nelo. Amasebegi gaso, Yesuea ilima sähalea, Bea sälo neebe amoda hile segeafalige, hile sosogofaligige, ei maade neala säi. ⁵⁸ Sege amogi fii amolia asigi afädë made negesebegi, ea ami geloi melëlo made gadoi yafie made hamola nelo.

14

Ödägi gelo Yone baagoi

(Maga 6.14-29, Ulugu 3.19-20, 9.7-9)

¹ Amo galada, Galili udia dolö beaha aligilo Heledo eada nelebo Yesuea hamosa neala säi amo nabi.* ² Nabalahilä, ea ie hamoi hamolasilo nefolalo amolima sähalea, Goda ödägi gelo Yone gabugo. E bauia amila nowela galai ameadä, ea geloi melëlo made gadoi hamomolöie geloi gaula nebegola säi.

³⁻⁴ Dafidi Heledoea edoo Filibiie udia Helodiasa fedela nii. Amala fedela nii amogi, ödägi gelo Yonea Heledoma dia didooie udia asiala fedela niimelëla säha nelo. Amala säha nelo amogi, Heledoea Yone galabaia mosöa nafodola negei.

⁵ Amala säha nelo amogi, Heledoea Yone nifulö helësëi gaso, udia dolöbalä bedäi. Mida, ilia Yone eda bea sälo neala helësëlo amogi.

⁶ Amala hamolahilä, Heledo e ägüla misi segeyo amo besela galasebegi, Helodiasaie idiwia amea udia dolö gegedoi sefolalebe mogogi ami nea sigoi. Sigosebe amo beala Heledoea edefademalä obeägilahilä, ⁷ udia malö amoma migalä diigila ado gelola sähalea, Dia imola säse amo gadoida imolömelëla säla i. ⁸ Amala sälebe, ie emea gomalä sämalola säsebegi, idiwia amea sähalea, Walio gogi wäla ödägi gelo Yoneie busa damula falodaia negela imola säla i. ⁹ Amala säla iäsebegi, gini e asigia yöia idogolahilä gaso, ea migalä diigila ado gelola säla i amoge, udia dolö ebalä gegedola molö naha sefolalebe amolige helësëla, ea udia malö amea säi amo gadola odoama hamomalai. ¹⁰ Amala hamomalalahilä, odoa ili galabaia mosöa fisiga gasebegi, ami Yoneie muugi damui. ¹¹ Damula falodaia gaula maalahlilä, udia malö amo hïma iäsebegi, ea emema imolö gaula asi.* ¹² Amala hamosebegi, Yoneie bëgëla aulo nefolalo amolia maala, ie domalo gaula awäla bausilahilä, ilia Yesuma sämolö asi.

Dolö dausini biaea molö mai

(Maga 6.30-44, Ulugu 9.10-17, Yone 6.1-14)

* **14:1:** Heledoie ei elöda Ädibasa, eada Galili sege beaha nelo. Eda Gini Heledoie malö, Melia Yesu neegela ägüi amo gaalu nelo amo. Madiu 2 bimalo.

* **14:11:** Yone busa damula falodaia gaula misialola säi amoie mida, Helodiasaea helësësaleada, Yone dofä nufi gabula helësëmolöie amala säi.

¹³ Yesuea amala säi amo nabalahilä, sege e neloa amo digila, e dudaia fila sege dolö afädë maadeia ami hido asi. Amala asibua, udia dolö nefolalo amolia Yesu hä asimelëla säi amo nabalahilä, ilile gaamu amoli digila, Yesu asi amo bëbëgëla nagadabodo afiai. ¹⁴ Yesu e ödä dudaiala agesua daala aligilahilä beahamelebe, udia dolö yafie nefolalebe amo bealahilä, ili bobasëla, ilile oloi difolalo amoli wahilasisa nelo.

¹⁵ Segeyo amo gala deadisebegi, ie bëgëla aulo amoli Yesu neebee maalahilä ema sähalea, Hä deadifali gabu. Nilida sege molö maadeia neebee amo udia dolö nefolalebe gowe ili dusula awälahilä, molö bidia nimolöie sege holöfali ga made dibebe ami hogola aliligi afiamalamola säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Ai. Iliada moholöi made gabu. Ili molö muäia dihili imalola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Niliada beledi bia, seme äudäla amomu wi galeala säi.* ¹⁸ Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Amo ne neebeawi gaula misiëla säi. ¹⁹ Gaula maasebegi, ea udia dolö nefolalo amoli giisidaia ffigimalolahilä, beledi bia amola seme äudä amola gaula mudaia sida adogola nea, Godema nesegei. Nesegelelahilä, ea beledi dagabodasila, ie bëgëla aulo amolima iasebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi. ²⁰ Amala sogoi amo, ili sefolalo amoli sulubadela dofea nahalea, odoa fea digai amo bëgëla aulo amolia gegelela, adu giwilasi salala nobala negei. ²¹ Molö mai amoli, udia malöla nidela made, dolömuda dausini bia gadoia mai.

*Yesu e ödädabodo asi
(Maga 6.45-52, Yone 6.16-21)*

²² Amalahilä, fodolofali Yesuea udia dolö nefolalo amoli dusula afiamalola sämololahilä, ie bëgëla aulo amolima sähalea, Dilidale dudaia fila, ödä dëgëla alogodi afiamalola säi. ²³ Amalahilä, ea udia dolö amolima dusula hä afiamalolahilä, e Godema adomolöie hido segebidaia ami fedai. Hä, gagasila digase amo gaalu, Yesu e hidofali nelo. ²⁴ Amala neebee amo gaalu, du amo asi mia made awäha nebegi, fo du awäse busamadila gelola maalahilä, ödä aidagusebe amea du amo besu besui. ²⁵ Amala hamosebegi, sege yomolö amo gaalu, Yesu e ie bëgëla aulo awäha dibebe ami ödädabodo misi. ²⁶ Ili e ödädabodo maasebe amo bealahilä, edefademalä fudugila emo gigisëla bedäi. Ili fudugila sähalea, Wae! Gosogoda mugabe gabula sälahilä, ili bedäla üala dodogöi. ²⁷ Amala üala dodogösebegi, Yesuea fodolofali ilima sähalea, Bedämabio. Asigi gelomalo. Weda nemelëla säi. ²⁸ Amala säsebegi, Fidaea

* **14:17:** Yu iliada beledi amoli hamosaleada bobogalada hamolo made. Beledi biala säi amoda dolö äudäeamu molöi gadoi.

sähalea, Dafidilo-o, di galëda, di neebee gui ne ödädabodo misiëla sämola säi. ²⁹ Amala säsebegi, ea misiëla säi. Misiëla säsebegi, Fida e dudaia amila ödädabodo Yesu neebee ami moholö asi. ³⁰ Amala asi gaso, fo gelola guula maasebe amo beala fudugila bedälebe, ödägi besela digala usabodelä hamosebegi, Fida hi uuahalea, Dafidilo Geloi-e, ne nabelela nimola säi. ³¹ Amala säsebegi, Yesuea fodolofali naabo mogodigia gala nabelela nea sähalea, Asigi afädë holöfali negei-e, abilideläie asigi äudä negeila nabi. ³² Amalahilä, ele dudaia fia adogoi amole fo guula maaha nelo amo boogelei. ³³ Amasebegi, ie bëgëla aulo dudaia sefolalo amolia Yesuie ei gauia adalahilä sähalea, Dida dofä Godeie malö nebegola säi.

*Yesuea Genesaledi ami oloi difolalo wahi
(Maga 6.53-56)*

³⁴ Amala hamolahilä, ili oeabo edefade amoie agesua dëgëla aligilahilä awäla, sege ei Genesaledi ami besela galai. ³⁵ Besela galasebegi, udia dolö nefolalo amolia e bealahilä, Yesu gabula helësëi. Amala helësëlahilä, sege ga made difolalo amoli sulubadelama säla sogosebegi, oloi difolalo amoli sulubadela Yesu neebee ami sigi maaha maadei. ³⁶ Sigi maalahlilä, ilia ema gelola sähalea, Oloi difolalebe gowe ilia die fagulo bidigimu diigimäiamelëla säi. Amo gadola, Yesuie fagulogi diigi amoli sulubadela hä, wahisa maadei.

15

*Godeie Ado säla negei dibe amea mäu ilia aiyalo mala dilo
amo baagila asi dialea
(Maga 7.1-13)*

¹ Amala hamosebegi, Felesi dolö odoa nefolalo amolige, mala dawadigi odoa nefolalo amolige, Yalusalemela Yesu neebee maala, ilia ema nabahalea, ² Die bëgëla aulo amoliada nilile mäu ilia siiba aiyalo mala negei amo damula, naabo nigime hëla made molö nülö amoda mi edoëla nabi.* ³ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia dilile siiba aiyalo mala negei amo helësëla, Godea hamomalai amo damulo amoda mi edoë. ⁴ Godea sähalea, Die diado diemele hedabola helësëla, elele ado nabalahlilä hamomalola säi dialea. Amase elöda, afädëa eedole emele gadiaboseda, baagomäia nifulö dialeala säla negei dialea. ⁵ Amai gasoda, dihili sähalea, Afädëa hile nelegei amogi, eedole emele ugila

* **15:2:** Bëgëla aulo amolile naabo nigime baaia molö nasebegi made. Yu ilia nelebo afädë Godeie siigi nigime baai gauiledula helësëlahilä, hili ili Godeie siigi nigime baaloela bedälo. Amala helësëlahilä, hili aiyalo mala säla negei amo gadola, Godeie siigi nigime baai made namiäia, ilia dafidi naabo nigime hëlahilä, hobeala molö nülö.

negemolö nea sähalea, Nelebo goweda Godegali odala i dialeala säседа, ⁶ ea eedo hedabola helësëla made, ugila made negemalola sälo. Dilia mala go hamose goeada, dilile siiba aiyalo mala negei amo helësëlahilä, Godeie mala säla negei amoda memalä gadoi hamola fisilo gabu. ⁷ Asigi fea negelo dili, bea sälo Aisaeaea dilile hedabola bea sähalea,

⁸ Udia dolö amolia nema asigi wagadi made ga negesilahilä, adoeamu nie ëi gauia adalo nea.

⁹ Ilia olelesaleada, dolöfäea mala säla negei amomu olelelo nea. Amaimo, ilia nie ëi memalä gauia adalo nebegola bea säla dëdëla negei dialeala Yesuea säla i. *Aisaea 29.13*

*Udia dolö Godeie siigi nigime baaloie säi
(Maga 7.14-23)*

¹⁰ Yesuea udia dolö mofiamalolahilä, ea ilima sähalea, Dilia nabala hedabola helësëmalo. ¹¹ Nelebo nafiadid digasebe ameadada, udia dolö Godeie siigi nigime baalo made. Nelebo isogi dilo nafiadila segea doadigila awäse ameadada, udia dolö Godeie siigi nigime baalomelëla säi.

¹² Hobeala ie bëgëla aulo amolia Yesu neebee maalahilä sähalea, Dia ado amo nabalalahilä, Felesi dolö nefolalo amolile iso asigigi gäwisalea sësebe amoda dihi melilela säi. ¹³ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Nelebo sulubadela nie Naado selesaiä mosöa neebe amea made sagai amoda soomo aala digisa maademolömelë. ¹⁴ Felesi dolö ilida gamelä, helësëmabu. Hili ili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli naabogi gaula sigi aulo nebego. Si golai elöea si golai elö amo naabogi gaula sigi awäha neëgida, helegela balagula dögöigi digalomelëla säi.

¹⁵ Amala säsebegi, Fidaea säla obëgësalea, Ado besula säi amoie mi nilima awala säla imola säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dilige asigi made gäwi nelo amo gadoi wäla neale. ¹⁷ Nelebo nafia digase amoda isogi digalahilä, segea doadigila aulo amo dilia dawa made neale. ¹⁸ Amai gaso, nafiadila segea doadigila awäse amoda, iso asigigila besela galasebe amea, udia dolö Godeie siigi nigime baalomelë. ¹⁹ Mida, iso asigigila besela galalo amoda asigi nafadege, udia dolö baagomäia nufulöge, udia dolö fa nimolöge, hilimu nafade odoa hamomolöge, nelegei fa nimolöge, wäfali sämolöge, odoama ado nafadela sämolöge. ²⁰ Mala nafade amolia udia dolö Godeie siigi nigime baalomelë. Amalo gaso, naabo nigime hëla made, molö nulo ameadada, udia dolö Godeie siigi nigime baalo mademelëla säi.

*Gainana udia afädëa Yesuma dofä asigi afädë negei
(Maga 7.24-30)*

²¹ Sege amo dīgīla, Yesu e Daiamadige Saidonomadige asi. ²² Ami awāsebegi, Gainana udia afādē segea ami sulo amo Yesu neebee maalahilā, ema uuala sähalea, Debidiie malō-o, ne bobasēla ugila negemo. Nie nidiwima mugabe fedalahilā, e neala nafadesaleamelēla sāi. ²³ Amala sāsebegi, Yesuea ema ado afādē made sāla obēgēla nebegi, ie bēgēla aulo amoli Yesu neebee maalahilā ema sähalea, Udia goweada nilī baagia aligila uuala aligi maasebego mosalamola sāi. ²⁴ Amala sāsebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Isilale udia dolō sugua sibi dabadigi gadoi nefolalebe amolilemu ne fisiga wei neawela sāi. ²⁵ Amala sāsebegi, udia amea Yesu neebee maalahilā, e mia emo gumu sasagala salea, ema sähalea, Dafidilo-o, ne ugila negemola sāi. ²⁶ Amala sāsebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Malōie molō negei ügülogali sadia gala imolōda dofea madela sāi.* ²⁷ Amala sālebegi, udia amea sähalea, Dafidilo, amo dofā. Gasoda, ügüloie eedoea molō nahalea dusula digase amoda, ügüloea nülola sāi. ²⁸ Amala sāsebegi, Yesuea ema sāla obēgēsalea, Udia-o, dia asigi afādē negei goda edefade. Dihī hamesebego gadola hamomolōmelēla sāi. Yesuea ado amo sāia gai amole udia amoie idiwī hā wahi.

Yesuea udia dolō yafie oloi wahi

²⁹ Yesu e sege amo dīgīla, Galili oeabo dibe amoie agesuadi awāha nelolahilā, gau fedala deadigia adogola ami sulo. ³⁰ Ami sebegi, udia dolō yafie e neebee gegecola, ilia odoa emo nafadeige, si golaige, domalo nafadeige, nafi dofogaige, amase, olo elō elōla oloige, sulubadela ie emo mia gaula mafula negesebegi, ea wahisa maadei. ³¹ Amala hamosebegi, udia dolō gegedoi amolia beahamelebe, odoa nafi dofogai amoli ado adola digi, domalo nafadei amoli wahila digi, emo nafadei amoli nawela digi, si golai amoli beadigisa nefolalebe amo bealahilā, ili fudugi. Fudugilahilā, ilia Isilaleie Godeie ēi gauia adaha nefolalo.

*Dolō dausini biyidiaea molō mai
(Maga 8.1-10)*

³² Yesuea ie bēgēla aulo amoli wela mofiamolahilā ilima sähalea, Udia dolō nefolalebe gowe ili asigii gabumelē. Mida, nebalā hā segeyo ohodoa nelo amea, ili molō maade gabu. Sidēa baagoi amola wāla mosōla sāmōlōda, na made hamesa. Idiafa ili si dādābēlela digaloeala sāi. ³³ Amala sāsebegi, ie

* **15:26:** Yesueada udia amo emesala eegela gadiabola sāi made. Eada Ado Mala Hedabi dafidi Isilalemadidale daidola nabaha maadelahilā, hobeala fii odoa ilia nabuāiala helēsēi. Amala helēsēlahilā, ea ado besula Isilale helēsēla malōla sāi. Amase, fii odoa amoli helēsēla ügüloia sāi. Amala sāi gaso, Yesuea udia amoie asigi besui amo bealahilā, ea e ugila negei.

bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Udia dolö yafie gegedoi nefolalebe weli molö molöda, sege nafade udia dolö aligisia made wi abidi nimolödula nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Beledi aboläia galebela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Beledi gifalädaliä, seme nelësa naabo safo gabuwela säi. ³⁵ Amala gabuwela säsebegi, Yesuea udia dolö amoli nagadaia fifigimalai. ³⁶ Amala sälahilä, ea beledi gifalädaliä amoge seme amoge gaula nea, Godema nesegei. Nesegehalilä, dagabodasila ie bëgëla aulo amolima iäsebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi. ³⁷ Udia dolö sulubadela sefolalo amolia molö dofea naha maadelahilä, fea digai amo adu gifalädaliägi salala nobala negei. ³⁸ Udia malöla nidela made, molö mai amolida dausini biyidia sefolalo.

³⁹ Amalahilä, Yesuea udia dolö gegedoi amoli afiaha maademalolahilä, e ödä duugi fila sege ëi Magadani asi.

16

Ilia Yesuma dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola säi

(Maga 8.11-13, Ulugu 12.54-56)

¹ Felesi dolö nefolalo amolige, amase, Sadiusi dolö nefolalo amolige, Yesu neebee maalahlä, ilia Yesu fedogola bimolöie ema sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoi afädë selesaia mosöala misi dia hamola nilima olemola säi. ² Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, [Deadi eso fidila digahalea, mu bëla obëgëseda, dilia hä, esomolö gabula sälo. ³ Amase elöda, sege yose amo gaalu, mu gelëge bëla gasimi sagaseda, dilia walioda hä fo maala sege digamolö gabula sälomelë. Amalo amo dilia mu giwigi bealahilä, amo gadola hamomolö gabulada helësëlo gaso, walio hamosebe amo bealahilä, amo gadola hamomolö gabula helësëlo made nefolaleale.]* ⁴ Udia dolö walio nefolalebe welia nafademu hamosa nea, udiaea dolö fisilo amo gadola Godeie mala fisilo amolia, dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola sälo. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë Yonama hamoi amomu ilima olemolömelëla säi. Amala sälahilä, ili digila eda bahila moholöi asi.

Felesi dolölele Sadiusi dolölele beledi hamolo yidila säi
(Maga 8.14-21)

⁵ Bëgëla aulo amoli oeabo edefade dibe amo dëgëla näiada alömodi besela galahamelebe, beledi afädë made ägüla elabola misi meli. ⁶ Amaimo, Yesuea ilima sähalea, Felesi dolölele Sadiusi dolölele beledi edelo yidi amo helësëla, idihë

* **16:3:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado [gomalä] holela negeida, Madiu hi dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi.

nea hedabola beaha namialola säi. ⁷ Amala säsebegi, ilia hilidomu didiähalea, Nilia beledi made ägüi amoie säsebela didiäha dilo. ⁸ Hilidomu didiäha dibe amo Yesuea dawadigila nea, ilima sähalea, Asigi afädë holöfali negeila dili, dilia beledi maade gabula didiäsebegoda edoie. ⁹ Aso, dili dawadigi made nelo amo wälasimu neale. Beledi bia amea dausini biaea nalahlä, fea digai amoda dilia adu aboläiagi salala nobala negei. Amo elaboi neale. ¹⁰ Amase elöda, beledi gifalädalia amea dausini biyidiaea nalahlä, fea digai amoda dilia adu aboläiagi salala nobala negei. Amoge elaboi neale. ¹¹ Na dilima belediie made säi amo dilia dawadigi made nebegoda edoea. Felesilele Sadiusilele beledi edelo yidi dibe amoie hedabola idihë namialola säla i. ¹² Amala säsebegi, ilia helësësaleamelebe, ea hedabola idihë namialola säi amoda beledi neala edelo yidiie made säi gabu. Felesi dolöle Sadiusi dolölea mala säla olelesebe amoie säi gabula helësëi.

Fidaea sähalea, Afädë Memelei amoda di nebegola säi
(Maga 8.27-30, Ulugu 9.18-21)

¹³ Yesu e Sisalia Filibai gaamumadi awäla besela galalahilä, ea ie bögëla aulo amolima nabahalea, Udia dolö nefolalebe amolia Dolöie Malö amoda nowë neala säha difolalebela nabi. ¹⁴ Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Odoaeada ödägi gelo Yone neala säla digi, odoaeada Elaia neala säla digi, amase, odoaeada Yelemaea galë, bea sälo elö galë neala säla digisa difolaleamelëla säi. ¹⁵ Amala säla obögësebegi, ea ilima nabahalea, Amai, diliada ne nowëla säha dialeala nabi. ¹⁶ Amala nabasebegi, Saimono Fidaea säla obögësalea, Afädë Memelei amoda dimelë. Dida Gode namolöi neebe amoie malö nebegola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Yonaie malö Saimono-o, dida obeägisa nea.* Mida, dia walio säi amoda nagadaia dolöea dima olei made. Nie Naado selesaia mosöa neebe amea oleimelë. ¹⁸ Amaimo, na dima sähago. Die ëida Fida. Igi amodaia nie udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli na ulimolömelë. Olasegi, baagomolö amoie geloi ameadä made nufuda salala salolemolömelë.* ¹⁹ Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie idi gai dogelo giu amo dima imolömelë. Dia naga föidaia hamomolö madela säla nege-sebe amoda, Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dia naga föidaia hamomolö dialeala säsebe amoda, Hebenige hamomolömu dialeala säi. ²⁰ Amala sälahilä, ea ie bögëla aulo amolima gelola sähalea, Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoda ne neawemelë, odoama säla imabiola säi.

* **16:17:** Giligi adoda Yonaie malö Saimonola säla dödëla negei. Amase, Yone 1.42gida Yoneie malö Saimonola säla dödëla negei. * **16:18:** Giligi adoea Fidaie ëida igi ëibalä ga madefali dialea.

*Yesu e baagolahilä nowemolömelëla säi
(Maga 8.31-9.1, Ulugu 9.22-27)*

²¹ Segeyo amila nofela, Yesuea mi gäwilafali, ie bögëla aulo amolima fädäla sähalea, Ne Yalusaleme moholö galeamelë. Ami awäседа, dolö dafidilo asigi gäwi nefolalebe amoliage, gobela ilo busa nefolalebe amoliage, amase, mala dawadigi nefolalebe amoliage, ne neala elö elöla edefade sälasimolömelë. Amala hamolahilä, ilia ne baagomäia nufudasegi, segeyo äudä nelolahilä osodagi ne nowemolömelë. Amala hamomolö galeamelëla säi. ²² Amala säsebegi, Fidaea Yesu e sigi aliga galahilä nea nemola sähalea, Dafidilo Geloi-e, amala sämabu. Dima dofä amala made hamomolömelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Yesu e besuia imogola Fidama sähalea, Ae. Saidani, ne neebewi namolö made. Mosö. Dia nie idiafa dofo-gasebego. Diada Godea helësëlo amo gadola made, dolöfäea helësëlo wäla helësësebelä säi.

²⁴ Amala sälahilä, Yesuea ie bögëla aulo amolima sähalea, Afädëa ne awäsewe gadola moholö helësësedä, hi hamea hamela helësëlo amo fisila, hile i fügäi gaula, ne bögëla moholö dialea. ²⁵ Mida, afädëa hile namolö amo gaula fëdöla aligimolö helësësedä, ie namolö amo hogosa helemolömelë. Amai gaso, afädëa hile namolö amo ne helësëla fisisedä, ea ie namolö amo gaula namolömelë. ²⁶ Afädëa nagadaia nelegei sulubadela neala gausalea, hi e baagoseda, nagadaia nelegei amea abeahäla e ugila negemolödu. Amase, afädëa bidi edo äalahilä, hile namolö amo bu nea obögëmolödu. ²⁷ Amala säsebe amoie mida, Dolöie Malö amo ie Eedoie yo digalo hido elöi salugalahilä, ie selesaia fiibalä moholömelë. Maasegi, ea udia dolö sulubadelama ilia hamoi amo gadola bidi imolömelë. ²⁸ Na dilima dofä sähago. Dolö odoa walio gui nefolalebe gowe ili baagola made, aso, neëgi wäla Dolöie Malö amo, ie Beaha Maadela Sigi Neebe amobalä maase amo bimolömelëla säi.

17

*Yesuie domalo bedefala elöi neebe meli
(Maga 9.2-13, Ulugu 9.28-36)*

¹ Segeyo gafeia nelolahilä, Yesuea Fidage, Yamesege, amase, Yameseie edoo Yonege, ili sigi awäla segebi edefadedaia gadogofali fedala hilidofali nefolalo. ² Ami nefolalea beahaleamelebe, ilile sidaia Yesuie domalo bedefala hido elöi neebe meli. Ie odagi eso si gadoi neëla, ie fagulo gäi amoge falela yo digai hido elöi neebe meli. ³ Amo bealahilä, ilia beahaleamelebe, Mosesele Elaiale maala ulufadigilahilä, Yesubalä adosa neebe meli. ⁴ Amo bealahilä, Fidaea Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi-e, nili wi neebeweda hedabi gabu. Na

sege mosö ohodoa oledule. Elöda dïe, elöda Moseseïe, amase, elöda Elaiäïela nabi. ⁵ Ea ado amo, aso, säha nebegi wäla, gelë häu faleifalï hïdo elöi amo ili neebedi maala dabelahilä, gelë amoïe isogila ado afädë sähalea, Egoweda nïe malö, na boba hamosa neawe. Ema edefademalä obeägïsa neawe. Dilia ïe ado nabualola säi. ⁶ Ado säi amo nabala, bëgëla aulo amoli edefademalä fudugila bedälahilä, nagadaia gumusula dia didigafui. ⁷ Amala difolalebegi, Yesu e ili difolalebea ami maala didiigisalea, Bedämabu. Nowemola säi. ⁸ Amala didiigisebegi, sida adogola beahaleamelebe, dolö elö maade, Yesu hïdomu neebe meli.

⁹ Ili segebidaia amila digafiaha dialea, Yesuea ilima gelola sähalea, Dolöïe Malö amo bauia amila, aso, made nowela neëgïda, dilia meli amo odoama säla ïmabiola säi.

¹⁰ Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia Yesuma nabahalea, Mala dawadigi nefolalebe amoliada Elaiadale dafidi moholöla sälo amoda mi edoïela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Elaia eda dofä moholö. Eada nelebo sulubadela hahamogisa namolömelë. ¹² Gaso, na dilima sähago. Elaia eda misi. Misi gaso, udia dolö nefolalo amolia e gabulada helësëla made, ilia hamomolö helësëi amo gadola hamosa nelomelë. Amo hamosa nelo amo gadola wäla, Dolöïe Malö amoge neala sëlasimolömelëla säi. ¹³ Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia helësësalea, ado ilima säsebe amoda ödägi gelo Yoneïe säsebela helësëi.

*Yesuea maalïbu afädëma mugabe fedai nesila digi
(Maga 9.14-29, Ulugu 9.37-43)*

¹⁴ Ili afiala, udia dolö gegedoi dibeä ami besela galasebegi, dolö afädë maala Yesu mia emo gumu sasagala salea ¹⁵ sähalea, Dafidilo Geloi-e, nïe malö bobasëmo. E amulämelahilä, së yafie nülomelë. E amulämesalea nulo gobeiäge, ödägïge neala digalasisamu aligilomelë. ¹⁶ Amaimo, dïe bëgëla aulo amoli nefolalebea sigi misi gaso, ilia e wahilasimolöi made gabiola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Udia dolö asigi afädë made negela asiala hamolo walio nefolalebela dili, ne dilibalä segeyo aboläia namolödu. Segeyo aboläiägi na dilile yöi gaula namolödu. E ne neebeä sigi misiëla säi. ¹⁸ Sigi maasebegi, Yesuea ema nemoi. Nemosebegi, mugabe amo doadigila asi. Amala asi amole, malö maalïbu amo fodolofalï wahi.

¹⁹ Hobeala, bëgëla aulo amoli Yesu e hïdomu neebeä ami maalahlilä, ema nabahalea, Amai nilia mugabe nesila digilibe ïliawai amoda edoeadula nabi. ²⁰⁻²¹ Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dilia asigi afädë negei nebegoda, holöfalï negei nebegoea amaimelë. Na dilima dofä sähago. I masada

gägä holöfali dibe amo gadoi asigi afädë negela nea, segebi gowema sähalea, Guilahilä gagowedi gasi gamola säседа, gasi gamolömelë. Amase, dilia afädë hamomolö asusugai iliawaida maade bimolömelëla säi.*

*Yesuea e baagola nowemolömelëla bu elö säi
(Maga 9.30-32, Ulugu 9.43-45)*

²² Ili Galili segea gegegedosebegi, Yesuea ilima sähalea, Dolöie Malö amoda dolögali gaula imolö segeyo hä besela galasebewe. ²³ Gaula iasegi, ilia e nufudala baagomolö gasoda, segeyo äudä nelolahilä, osodagi e nowela moholömelëla säi. Amala säsebegi, ili asigia yöia ididogoi.

Godeie mosöie dagisi muni negei

²⁴ Yesuge, ie bögëla aulo amolali awäla, Gabaniama gaamugi besela galai. Ami nebegi, Godeie mosöie dagisi muni nelo nefolalo amolia, Fida neebee maalahilä ema nabahalea, Dïe säla olelelo neebe ameada dagisi muni negelolela nabi. ²⁵ Amala nabasebegi, Fidaea säla obögësalea, Ä, negelomelëla säi.

Amala sälahilä, Fida e mosö mumusogi digala adola made nebegi, Yesuea dafidi Fidama nabahalea, Saimono, nagadaiaie beaha aligilo gini nefolalebe amolia dagisi muni elö elöla negesebe amo negelo amolida nowëadu. Dia edo helësësebe. Ilile malöealedu, ma odoaealedula nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Amoda odoaea gabiola säi. Amala sälebegi, Yesuea ema sähalea, Amai galëda, amolile malöea dagisi muni negemolöi made gabu. ²⁷ Amai gaso, alia ili neala habobalasiloea, dia oeabo dibeami seme däamolö mosalo. Amaimo, seme dafidi dease amoie nafigida, muni giwi afädë dië bimolömelë. Ameada Godeie mosöie dagisi muni diege niege negemolö dofea bimolömelë. Amo neala gaulahilä, alile dagisi muni ilima ia mosalola säi.

18

*Baagila asi neebe amo nowëla nabi
(Maga 9.33-37, Ulugu 9.46-48)*

¹ Segeyo amo gala, bögëla aulo amoli Yesu neebee maalahilä, ema nabahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee amida baagila awäla neebe amo nowëdula nabi.

² Amala nabasebegi, Yesuea malö holöbö wela, ilile sidaia

* **17:20-21:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo 21da Madiu hi dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 9.29gi dibe amobalä gaalumäiaie dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Nelebo afädë hamosebe amea made, molö made naala nea, Godema adosebe ameamu mugabe fedai gowe gadoi nesila digimolöi dileamelëla säi.]

ifosilahilä ³ sähalea,* Na dilima dofä sähago. Dilile asigi bedefala, malësä gadoi made aligiseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida made nogila digamolömelë. ⁴Hï e nagadaiala, malö holöbö gowe gadoi neebe ameadä, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami baagila asi nea. ⁵Amase elöda, afädëa nïe ëigi malö holöbö gowe gadoi neebe amoma, haligïla namolöie misiëla säsedä, nemage haligïla namolöie misiëla sähagomelë. ⁶Afädëa malësä nema asigi afädë negei amoligi afädë neala digalasiseda, ëfëa igi edefadegi begela, bidi näiädoea ïe muugia begelahilä, ödäea muäia duhulugi hadia idogosedä, ïe hedabida amomelëla säi.

Nili neala nafadelasilöie mi säi
(Maga 9.42-48, Ulugu 17.1-2)

⁷Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Udïa dolöea asiala hamomäia, ïli neala digalasilö amoie, sege föigi nefolalebe amoli, asigii gabumelë. Digalasilö amolida dofä moholöi dialea gaso, nelebo amoli misiäia, dolö dogä negelo amoda, asigii gabu. ⁸Dïe naaboea galë, emoea galë, di neala digalasiseda, damula sadia gamalo. Naabo elö amo mauäi, emo elö amo mauäi neebe amoda, namolöi namolö dibeä ami nogila digamolöda, dofea galea. Naabo äudäla galë, emo äudäla galë, nulo usilo made dibeä sadia idogomolö amoda nafade gabugi. ⁹Amase, dïe siia di neala digalasiseda, beselala sadia gamalo. Si afädëfalï galëda, namolöi namolö dibeä ami nogila digamolöda, dofea galea. Si helegela galëda, heli segeä nulo gobeä ami sadia idogomolö amoda nafade gabugila säi.

Ado besula sugua sibi afädë nafolala asila säi
(Ulugu 15.3-7)

¹⁰⁻¹¹Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia malësä gowe iligi afädë memalä gadoi gabula helësëloea, idihë nea beaha namialo.* Na dilima sähago. Malësä ilile selesaia fii amolida, nïe Naado selesaia mosöa neebe amoie odagia aligilomu nea.*

¹²Dilia abilia helësësebe. Dolö afädëa ïe sugua sibi hädali afädë foi nelo amoligi, afädë nafolala asi galëda, eedo ameadä nabülasi sëgëlasïe odoai sëgëlasï amolida, felea ifosilahilä,

* **18:3:** Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, biyiduda go. Yesuea ïe bëgëla aulo amolia mala abodo bëgëla hamomäia säha nelo. Ado amoda 18.3-35 amogi dialea. * **18:10-11:** Giligi adoeada malësä gowe ilila säi (damo göiege, damo ßiege, amase, damo 14iege) afädëdi go gadoida Maga 10.42 amogida, nïe bëgëla aulo holöbö gidogo neebe amola säi. Ado amo beasedä, Yesuea malësäiemu helësëla made, ïe bëgëla aulo odoä amolige helësëla säi bimolö.

* **18:10-11:** Dawadigi dolö odoeä helësësaledä, damo 11da Madiu hï dëdëi made, godä hobeäla dolö elöea Ulugu 19.10 gaula maala dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Mida, Dolöie Malö ameadä udia dolö dabadigi nefolalebe amoli sigi obëgëmolö misimelë.]

afädë nafolala asi amo hogola aulo madele. ¹³ Na dilima dofä sähago. Awälahilä, ea amo beagoleseda, sugua sibi odoa made nafolala asi amoligi obeägi amoda nagadaialahilä, sugua sibi afädëfali beagolesi amogida, edefade obeägilomelë. ¹⁴ Amo gadola wäla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea malësä gowe iligi afädë dabadigimäia made hamesa neamelëla säi.

*Didoo afädëa dima asiala hamosegi hamomolö
(Uluu 17.3)*

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Die didooea dima asiala afädë hamoseda, hido neebee ami awälahilä, halidomu nea, ea asiala hamoi amo olemalo. Dia ado säsebe amo ea nabaseda, dia didoo hä sigi obëgëigomelë. ¹⁶ Ea dia ado säsebe amo made nabaseda, dolö afädë galë, äudä galë dibalä awähaeamalo. Amoie mida, ado sulubadela säse amo dofä gabula helësëmäia, äudäea galë, ohodoaea galë melëlo ameage, nabelo ameage iilasila säседа, dofä gabula helësëmolömelë. *Mala Bu Eegee*
19.15

¹⁷ Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amo made nabala auuseda, udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amolima sämalö. Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amoge hä, made nabala auuseda, dilia Gode helësëlo made amolimage, amase, dagisi muni nelö amolimage mala hamolö amo gadola, dolö amoma hamomalölä säi.

¹⁸ Amaimo, na dilima dofä sähago. Dilia naga föidaia hamomolö madela säsebe amoda, Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dilia naga föidaia hamomolö dialeala säsebe amoda, Hebenige hamomolömu dialea. ¹⁹ Amai na dilima ado elöge dofä sähago. Nagadaia wi nea, diligi äudäea ado afädë negela Godea afädë gowe hamomäiala säla, ema adoseda, nie Naado selesaia mosöa neebe ameadä hamomalölä säse amo gadola hamomolömelë. ²⁰ Amaimo, äudä galëge, ohodoa galëge, nie ëigi gedola neëda, ne ili mogogi ami namolömelëlä säi.

*Hamoi hamolasiloea hamoi gaalu hamolö made bobasëila
säi*

²¹ Amala säsebegi, Fida e Yesu neebee maalahilä, ema nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nedoo afädëa nema asiala hamoseda, na aboläiagi hëmolödu. Gifalädalialaledula nabi. ²² Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësälea, Nada gifalädaliamula made säha. Nada nabülasi gifalädaläie odoi gifalädaliamelëlä sähago.

²³ Amoie mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini afädëa ie hamoi hamolasilöbalä bidi negei dilo amoda, hä mogomolöila helësëimelë. ²⁴ Ea mogodelä hamosebegi, ie hamoi hamolasilö afädëbalä

muni edefade nidemolö asusugai bidi negei dilo amo e nee-bea sigi misimelë. ²⁵ Hamoi hamolasilo amea bidi negei amo beselala ïmolöi made amea, ïe dafidiloea dolö odoama sähalea, Muni bidi negei amo beselala ïmolöie, hï eege, ïe udiage, ïe malöge, amase, ïe nelegei dibe amo sulubadelage, muni bidi neaha maademalola säi. ²⁶ Amala säi amo nabalahlä, hamoi hamolasilo amea e mia emo gumu sasagala salea, fudugila sähalea, Made habobala, beaha namialo. Na, aso, sulubadela beselala dihïma ïaha maademolömelëla säi. ²⁷ Amala säla obëgësebegi, hamoi hamolasilo amoie dafidiloea bobasësalea, e mosalolahilä, bidi negei amo hëi. ²⁸ Amala hamosebegi, dolö amo doadigila fedahamelebe, dolö afädë ebalä hamoi gaalu hamolasilo amo gausiai. Dolö e gausiai amea ebalä ïe bidi holöfalï negei dilo. Amasebegi, ea dolö amoie muugia fëdöla gaula nea sähalea, Nïe muni bidi negei amo hä beselala ïmola säi. ²⁹ Amala säsebegi, muni bidi negei amea gumusula dialea fudugila sähalea, Made habobala, beaha namialo. Na die go beselala ïmolömelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi gaso, bidi negelo dolö amea beaha namolö made helësëla, elö amea bidi negei amo beselala ïmäia, e galabaia mosöa ifosi. ³¹ Amala hamosebegi, hamoi hamolasilo odoa nefolalo amolia ea hamose amo bealahilä, ïlia edefademalä habobai. Habobalahilä, ïlile dafidilo nee-bea awäla, nelebo sulubadela hamoi amo ema awala säla ïaha maadei. ³² Dafidilo amea ïe hamoi hamolasilo amo misialolahilä, ema sähalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dia nema fudugila säi amea, die bidi negei amo na hësa maadeimelë. ³³ Nada di bobasëi amo gadola, diada dibalä hamoi gaalu hamolo amomage bobasëmolöi galea madelela säi. ³⁴ Amala sälahilä, dafidilo amea edefade habobalahilä, ïe bidi negei amo hulu beselala ïaha maademäia, dolö amo galabaia mosöa sëlasilo dolö amoligali gaula awäla ifosi.

³⁵ Dili hïdo hïdolaëa didooie asiala hamoi amoli iso asigigila made hëседа, nïe Naado selesaia mosöa neebe ameage, dolö dafidiloea hamoi amo gadola wäla, dilima hamomolömelëla säla ï.

19

Dolöea udia nii fisiloie säi
(Maga 10.1-12, Ulugu 16.18)

¹ Yesuea ado amoli säha maadelahlilä, Galili sege dïgïla awäla, ödä Yodona dëgëla alömodi, Yudia segeamadi asi. ² Awäsebegi, udia dolö yafie e awäsebe amo gadola bëgëla afiai. Amasebegi, ami ea ïli neala wahilasisa nelo.

³ Felesi dolö nefolalo amoli Yesu nee-bea maalahilä, ïlia e fedogola beala sähalea, Galonegige, galone madegige, dolö

afädëa ìe udia fisimolö amo dofeale, ma, dofea madelela nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Mi gäwila hamosolo amo gala, Hamolo ameada udiale dolöle hamoila dëdëla negei amo dilia made meli neale. ⁵ Amase, ea elö sähalea, Amala hamoi ameada, dolöea ìe eedole emele digila, ìe udiabalä gedola nea, eleda domalo afädëfalì namolömelëla dëdëla negei amoge made meli neale. ⁶ Amalo amo, ele äudä nelo amo fisila, eleda afädëfalì aligilomelë. Amoie mida, Godea gedola dila afädëfalì namiäia hamoi amo, dolöea hïdo hïdolasimabiola säi. ⁷ Amala säsebegi, ìlia ema nabahalea, Amai galëda, Mosesea sähaleada, Dolö afädëa beba dëdëla ìalahilä, udia nii amo fisila mosalamalola säi amoda, abilia säidula nabi. ⁸ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dilile iso asigi geloi dibe amoie, Mosesea udia nii fisimolö dialeala säi gabio. Gaso, mi gäwila hamoia amida made fisilomelë. ⁹ Amoie mida na dilima sähago. Dolö afädëa ìe udia amo dolö elöbalä mala nafade hamosegi made, memalä fisilahilä, udia elö neaseda, ea udia elö amoda fa nimolömelëla säi. ¹⁰ Amala säsebegi, ìe bëgëla aulo amolia ema säla obëgësalea, Dolöea udiama mala amo gadola hamomolö galëda, udia nimolöda dofea made gabula säi. ¹¹ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado walio säsebeweda, sulubadelaea nabala dofea gabula neala gaumolöi made. Iligali helësëlo ì amoliamu dofea gabula neala gaumolöimelë. ¹² Dolö odoa mi elö elöla diëda, udia made neala aligilomelë. Odoada, emea neegela ägüsolo amo gala udia nimolöi made, neegela ägüi. Odoada, dolöea ìli iso neadigi. Amase, odoaeada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amomu asigisalea, udia made neala aligilo. Olelesebe amo nabalahlilä, dofea gabula neala gaumolöi galëda, neala gaumalola säi.

*Yesuea malësä e mia misiäiala säi
(Maga 10.13-16, Ulugu 18.15-17)*

¹³ Udia dolö odoa nefolalo amolia, ilile malö Yesuea naaboea diigilahilä, Godema adomäia e neebee sigi maasebegi, ìe bëgëla aulo amolia ìlima nemoi. ¹⁴ Amala nemosebegi gaso, Yesuea sähalea, Dofogamabu. Malësä ne neebee misiäia beasimo. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe ami, malësä gowe ìli gadoi neebe amolile dialeamelë. ¹⁵ Amala sälahilä, malësä amoli naaboea diigilahilä, e sege amo digila asi.

*Malisä nelegei yafie negeloea Yesuma nabi
(Maga 10.17-31, Ulugu 18.18-30)*

¹⁶ Segeyo afädëgi, afädëa Yesu neebee maalahilä ema nabahalea, Säla Olelelo-o, ne namolöi namolö neala gaumolöie, hamoi hedabi abodo gadola hamomolö dialeadula nabi.

17 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dia hedabi amoïe nema nabi amoda edoïe. Afädëmu hedabi nea. Di namolöi namolö dibeami nogila digamolöila helësëse, nilia hamomalai amoli hamosa namialola säi. 18 Amala säsebegi, dolö amea naba obëgësalea, Amoda abodowedula nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Baagomäia nufuabio, udia dolö fa nimabio, nelegei fa nimabio, wäfalï sämabio, 19 amase, die diadole diemele hedabola helësëla, elele ado nabala hamomalo, dihidi boba hamolo amo gadola, odo adibälä nefolalebe amoli boba hamomalola säi. 20 Amala säsebegi, malisä amea sähalea, Amoli sulubadela na hamosa maadei. Nema maade amoda edodula nabi. 21 Amala nabasebegi, Yesuea ema sähalea, Di hedabi mogoifalï namolöila asigiseda, die nelegei dibe amo bidi neaha maademolö mosö. Amalahilä, bidi nease muni amoda, dolö busadäoi nefolalebe amoligali imalo. Amala hamoseda, di Hebeni ami bidi nimolömelë. Amalahilä, ne bëgëla misialola säi. 22 Ado säi amo nabalahlä, malisä amea asigigi yöia idogolahilä asi. Mida, ie nelegei yafie dilo amogi.

23 Amala yösebegi, Yesuea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Na dilima dofä sähago. Nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami nogila digamolöda, baagi sëi dialeamelë. 24 Na bu elö dilima sähago. Sugua gameleda nusi galabagi doadigila moholöda, baagi sëi holöfalï made. Gaso, nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amoli, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nogila digamolöda, baagi sëi baagila asi dialeamelëla säi. 25 Amala säi amo nabalahlä, bëgëla aulo amoli edefadomalä fudugila sähalea, Amai damula auloda nowëa gaula namolödula säi. 26 Yesuea ilima siilamu nea sähalea, Udia dolöea gowe hamomolöi made. Gaso, Godeada sulubadela hamomolöimu neamelëla säi.

27 Amala säsebegi, Fidaea ema naba obëgësalea, Amai, niliada nilile nelegei sulubadela fisila, di bëgëla misi amo, nilileda edo dialeadula nabi. 28 Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Namolö gähegi aligisolo amo gala, Dolöïe Malö amo ie sigi aligiloïe filo hedabi hido elöidaia seëgida, ne bëgëla mulo dilige sigi aligiloïe filo giwilasidaia salea, Isilale sosogo giwilasi amoli sigi aligimolömelë. 29 Amase, sulubadelaëa nïe ëi helësëla, ilile mosöge, edooge, elefige, eedoge, emege, malöge, segege, fisila digila misi amolida, digila misi amo gadola hädali afädë nealahilä, namolöi namolöge nimolömelëla säi. 30 Yafie dafidila nefolalebe amolida neala hobeahalea, hobeala nefolalebe amolida neala dafidimolömelëla säi.

20

Dolöea gelebi sagai dibeami hamoi hamoiie ado besula säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Segeyo afädëgi yosefali sagai eedo afädëa, dolö odoaea ie i gägä negelo gelebi efë sagaia ami bidi nimolöie hamoi hamolasimäia hogola asi. ² Amala nea, dolö odoabalä ado afädë negela sähalea, Segeyo walioie bidida, muni giwi siliba afädë afädëla sogodeläla sälahilä, ie gelebi sagaia ami afiamaloi.* ³ Amaimo, eso neëla udigise amo gaalu, magai gaamugi awäla beahaleamelebe, dolö odoa memalä nefolalebe meli. ⁴ Bealahilä, ea ilima sähalea, Na muni bidi mogola idulä, dilige gelebi sagaia ami afiamaloi. ⁵ Amo nabalahlilä, ilige afiai.

Amase, eso mogogige, eso bögisebegige, ea bu elö amo gadola wäla hamoi. ⁶ Hä, deadise amo gaalu bu awähamelebe, dolö odoa, aso, memalämu nefolalebe meli. Bealahilä ea ilima nabahalea, Segeyo sedade amoda memalä aligila waeaseigoda mi edoiëla nabi. ⁷ Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Afädëa nilima hamoi hamomolö made säsebegi nefolaleawela säi. Amala säla obögësebegi, ea ilima sähalea, Dilige gelebi sagaia ami afiamalola säi.

⁸ Hä, deadi së gämölö amo gaalu, sagai eedo amea ie hamoi sigi aligilo amoma sähalea, Hamoi hamosa nefolalo amoli mofiamalolahilä, deadi maala hamoi amolidale bidi iia nedala, yose maala hamoi amoli iäla wagamalola säi. ⁹ Dolö odoa deadifali misi amoli maala, ilia muni giwi siliba afädë afädëla nii. ¹⁰ Amala neasebegi, dafidi awäla hamolo amolia maala helësësaleada, muni baagila awäla nimolö gabula helësei. Gaso, iliage muni giwi siliba afädë afädëla nii. ¹¹ Muni amo neala gaula awälahlilä, ilia sagai eedo amoma habobala ¹² sähalea, Dolö hobea deadifali misi amolia aoa afädëmu hamoi hamolo amolige, dia nilibalä dafidi misi gadoi hamola, muni afädëdila sogosio. Niläda yosefali awäla hamosa nea, eso neea hëgisebe amoma bibisa hamosa nelola säha dilo. ¹³ Amala säha dibegi, sagai eedo amea iligi dolö afädëma sähalea, Nedoo, na dima asiala made hamoi. Dia muni giwi siliba afädë afädëla nimolöie nebalä ado afädë negei madele. ¹⁴ Di hä, i go gaula mosalo. Dolö gowe hobefali misi amoma, digali i amo gadola imolö hamesamelë. ¹⁵ Nihile munia nihi hamese amo gadola hamomolö dialea madele. Ma, na mala hedabi hamosa nebegi, dia mudiahalela säi.

* **20:2:** Muni giwi silibala säi amoda dolö afädëa segeyo afädëgi hamoi hamola muni bidi nelö amo gadoi. Giligi adoeada *denaliusala* sälo.

¹⁶ Amo gadola sälahilä, Yesuea säla wagala sähalea, Hobeala nefolalebe amolida neala dafidisalea, dafidila nefolalebe amolida neala hobeamolömelëla säla i.

*Yesuea e baagola nowemolömelëla bu elö säi
(Maga 10.32-34, Ulugu 18.31-34)*

¹⁷ Yesu e Yalusaleme moholöie afiahalea, ea bögëla aulo gi-wilasi amolima hilidomu aliga gala nea sähalea, ¹⁸ Nabahale. Nili Yalusaleme afiamelë. Ami neëgi, Dolöie Malö amo gobela ilo busa nefolalebe amolimage, mala dawadigi nefolalebe amolimage gaula imolömelë. Amala gaula iasegi, ilia e baagomäia nufualola sämolömelë. ¹⁹ Amala hamolahilä, fii odoaea e gadiabola, ëfë damuia fëgälahlilä, e baagomäia i fügäigi baala negemäiaie, ilia iligali gaula imolömelë. Amala hamoseda, segeyo äudä nelolahilä, osodagi e nowemolömelëla säi.

*Dafidilo namolöie nabi
(Maga 10.35-45)*

²⁰ Sebediie malö äudä amolele emela ië malölali, Yesu nee-bea maalahlilä, udia amea emo gumu sasagala salea, ema afädë ëdëgëi. ²¹ Amalebe, Yesuea ema nabahalea, Dia edo hamesala nabi. Udia amea säla obëgësalea, Die Beaha Maadela Sigi Neebea amida, nïe malö äudä, elöda die naabo dafädimadi, elöda die naabo fefeädimadila samiäiala sämola säi. ²² Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Dilia nabasegoda dawa made nea, fudua säsebe. Na ödä iigi usi molö neebewe gadola, alia molöi gabulela nabi. Amala nabasebegi, elea ema säla obëgësalea, Aliada molöi neawela säi. ²³ Molöila säsebegi, ea elema sähalea, Aliada nïe ödä iigi usi dibe amo dofä molömelë. Gaso, ali elöda nïe naabo dafädimadi, elöda nïe naabo fefeädimadila samiäiala sämolöda, nïe made. Naadoea gowe samiäiala daiai amea sämolömelëla säi.

²⁴ Amo säi amogi, bögëla aulo nabülasi amolia nabalahlilä, elema habobai. ²⁵ Habobasebegi, Yesuea ili mofiamolahilä sähalea, Fii odoa beaha aligilo neebe amoliada, udia dolö gelola beaha aligilo nea, amase, ilile ëi sälo neebe amoliada, udia dolö bobasëla made, gelola sigi aligilo amoda dilia dawa. ²⁶ Ili hamolo amo gadola, dilia made hamomolö. Dili neebe gogi afädëa ëi sälo namolöila helësëseda, ea dilile hamoi ugila negelasila hamolasilo namolömelë. ²⁷ Amase, afädëa dafidilo namolöla helësëseda, eda dilile memalä galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolömelë. ²⁸ Amo gadola, Dolöie Malöda udia dolöea ië hamoi hamolasimäia made misi. Ea ilile hamoi hamolasimäiage, ië namolö amo udia dolö yafiegali fisiga gala, ili sigi obëgëmolöge misimelëla säi.

*Yesuea dolö si golai äudä wahilasi
(Maga 10.46-52, Ulugu 18.35-43)*

²⁹ Ili Yaligola äudulä afiasebegi, udia dolö yafie ili bægëla afiai. ³⁰ Afiahalea beahamelebe, dolö si golai äudä idi agesua ami sebe meli. Elea Yesu baagila awäsebela säi amo nabalahlä, uuala sähalea, Dafidilo-o, Debidiie malö-o, ali bobasëmola säha sulo. ³¹ Elea amala uuasebegi, udia dolö gegedoi amolia elema nemola sähalea, Adomabu. Gameläla säla nemoi. Nemosebegi gaso, elea gelola uuahalea, Dafidilo-o, Debidiie malö-o, ali bobasëmola säha sulo. ³² Amala säsebegi, Yesu e maala beaha nea, ele welahlä sähalea, Na alima edo hamomäia helësësebela nabi. ³³ Amala nabasebegi, elea ema sähalea, Dafidilo-o, dia alile si fisigälasimäiamelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, Yesuea ele bobasëla, elele sihidoa diigi. Diigi amole fodolofali si fisigäla fädäla bealahilä, ele Yesu bægëla asi.

21

*Yesu e beaha aligilo gini gadoi hamola Yalusaleme asi
(Maga 11.1-11, Ulugu 19.28-40, Yone 12.12-19)*

¹ Ili Yalusaleme besela galamolö ga madela, Olibebi neebee ami sege Bedefagi besela galamolöie yauabia nea, Yesuea bægëla aulo äudä dafidi mosalolahilä ² elema sähalea, Gaamugi ami awäla besela galala beahamelële, sugua dögi aseme, ie malö daiadigile begela negei neë aabela bimolömelë. Beaseda, fisigäla ne neebeawi sigi misialo. ³ Afädëa alima ado afädë säседа, gomalä sämalö. Dafidiloea welebalä hamomolö galeamelëla sämalö. Amala säседа, ea fodolo sähalea, Hä sigi mosöla sämolömelëla säi. ⁴ Dafidi Dafidilo Geloia bea säloma aligila bea säla negei amo gadola gausiala digamäia amala hamoi. Säla negei amoda gowe.

⁵ Saionoie idiwima sähalea, Bimo.* Die beaha aligilo gini amoda di neebee maasebe. Hi e nagadaiala aligilo nea, sugua dögidaiia fila maasebe. Sugua dögi üdilidaia fila maasebegola sämalola

säla dëdëla negei dialea. ⁶ Amala säsebegi, ie bægëla aulo amole awäla, Yesuea hamomalola säi amo gadola hamoi. ⁷ Elea sugua dögi aseme üdilile sigi maasebegi, elea sugua dögi amoledaia elele fagulo daia salugalo gila fösisebegi, Yesu e amoledaia fila fedai. ⁸ Amala fedala fise amo gaalu, udia dolö yafie gegedoi amolia ilile daia salugalo fagulo neala idiafa föla digi, odoaea fasela bäu gadoi dagabola gaula mafula föla digisa nelö. ⁹ Udia dolö gegedoi amoli Yesu awäse amo gadola

* 21:5: Saionoie idiwila säi amoda, Yalusaleme udia dolöla helësëmäia säi.

dafidila awäha nelo amoliage, hobeala maaha nelo amoliage,
uuala säsäla awähalea,

Agua. Nesege. Godeie ei gauia adadi.

Debidie malöma sähago. Afädë Dafidilo Geloie e igila maahago

Godea e neala obeägilasimäia.

Hosana. E ilibia neebe amoie ei gauia adahala

säsäla afiai.

Gë Udälo 118.25,26

¹⁰ Yesu e Yalusaleme awäla besela galasebegi, udia dolö ami
nefolalo amoli sulubadela fudugila bedälahlilä sähalea, Dolö
goweda nowëdula säha dilo. ¹¹ Amala säha dibegi, udia dolö
gegedoi amolia sähalea, Goda bea sälo Yesu. Eda Galili segeie
gaamu Nasalese dolömelëla säha dilo.

Yesuea Godeie mosöa awäla hamoi

(Maga 11.15-19, Ulugu 19.45-48, Yone 2.13-22)

¹² Yesu e awäla Godeie mosö yala isogi nogila digalahilä
beahamelebe, bidi neadigi, bidi nimolöie negela digisa dibe
amoli sulubadela nesila digisa nelo. Muni bedefalo auli
amolige, amase, haea maliabu gadoi bidi neaha aligilo amo-
lile filo auli amolige, neala besula besigadasi.* ¹³ Ea ilima
sähalea, Ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Nie mosö
amoda Godema adolo mosö dialeala sämolömelëla säla dëdëla
negei dialea gaso, dilia fa nelo musügä aligilo igi äbä gadoi
hamosebela säi.

¹⁴ Amala säsebegi, e Godeie mosö neebea ami, si golaige
emo nafadeige mofiassebegi, ea ili wahila didigisa nelo.

¹⁵ Gobela ilo busa nefolalo amoliage, mala dawadigi nefo-
lalo amoliage, Yesuea hedabifali hamose amo bealahiläge,
amase, malësä nefolalo amolia Godeie mosöamadila dägö di-
gala sähalea, Agua. Nesege. Godeie ei gauia adadi. De-
bidie malöma sähagola säsebe amo nabalahiläge, ilia habobai.

¹⁶ Habobalahilä, ilia Yesuma nabahalea, Iliä säsebegoda dia
nabasebelela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla
obëgësalea, Ä. Ado afädë säla dëdëla negei dibe amoda gomalä.
Malësä nelësa amolige, malö dodo naha sefolalebe amolige,

ilile nafiala dia die ei gauia adamäia hedabolafali
oleleimelëla

säla dëdëla negei dialea. Dilia ado säla dëdëla negei dibe amo
made meli nealela nabi. ¹⁷ Amala nabalahilä, Yesuea ili digila
gaamugi amila Bedani midilö asi.

Yesuea äfäeoma nemosebegi bausoi

(Maga 11.12-14,20-24)

* **21:12:** Dolö odoaea Godeie mosöie yala isogi nelebo nea digahaleada, Godeie
mosöa muni negei ameamu nelo. Iliada Olomolele Giligilele muniada nelo made.
Dolö amolia haea neasebe amolige, amase, nelebo odoa neasebe amolige, nelebo
amoli Godegali odala ilo.

¹⁸ DIALA yosefalī nowela, gaamugi obëgësalea e sîdëa baagoi.
¹⁹ Amala awähalea beahaleamelebe, idi agesugi ami äfäeo afädë neebe beala e i mia ami bea awähamelebe, gägä afädë maade, bäu badumu neebe meli. Gägä maade beala, ea äfäeo amoma sähalea, Dia gägä hobeala dofä made negemäiala säi. Amala säi amole, fodolofalī bausoi. ²⁰ Bausosebegi, ie bëgëla aulo amolia bealahilä fudugila nabahalea, Äfäeo amo fodolofalī bausoi amoda abeahäladula nabi. ²¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Asigi äudä negela made, asigi afädë negela aligiseda, äfäeoma na walio hamoi amo gadola, diliage hamomolömelë. Amoda afädë amomu made, dilia segebima dihī dagabola awäla, ödä duhuluma digamola säседа, amala hamomolömelë. ²² Dilia Godema adosalea, asigi afädë negela, nelebo afädë imola ëdëgësedä, amo dilia nimolömelëla säi.

*Yesu dia hamosebego nowëa hamomalai hamosala nabi
 (Maga 11.27-33, Ulugu 20.1-8)*

²³ Yesuea Godeie mosöamadi awäla, ado mala säla olelesa nebegi, gobela ilo busa nefolalo amoliage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amoliage, e neebea maalahilä ema nabahalea, Dia nelebo hamosebego, nowëa hamomalai hamosa. Nilia nabelälä, dia säla imo. Go hamomäia, geloi go nowëa äsiola nabi. ²⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nage dilima ado afädë nabaha. Dilia säla obëgësedä, nelebo na hamosebeweda, gowea hamomalai hamosa neala sämolömelë. ²⁵ Yonea ödägi gesa nelo amoda abidila misi. Selesaia mosöala misile ma dolömadila misilela nabi. Amala nabasebegi, hilido didiähalea, Nilia selesaia mosöalala säседа, ea nilima nabahalea, Amai galëda, ema asigi afädë made negei goda edoïela nabolö gabu. ²⁶ Gasoda, nilia dolömadilala säседа, nili udia dolöbalä bedäsebe. Mida, ili sulubadelaea helësësalea, Yoneda bea sälo nelola helësësa nefolaleala didiäi. ²⁷ Amala didiälähilä, ilia Yesuma säla obëgësalea, Nilia dawa madela säla obëgëi. Dawa madela säla obëgësebegi, ea ilima sähalea, Amai galëda, nage nelebo na hamosebeweda gowea hamomalai hamosa neala dilima made säla imolömelëla säi.

Ado besula malö äudäea hamoila säi

²⁸ Yesuea sähalea, Dilia edo helësësebe. Dolö afädë nelo amoie malö äudä sulo. Dolö amea ie malö abulümi amoma sähalea, Dia walio awäla gelebi sagaia hamoi hamosa namialola säimelë. ²⁹ Amala säsebegi, malö amea ie eedoma haboila sälahilä gaso, hobeala oböla asigi hedabi negela, hamola asi. ³⁰ Amasebegi, dolö amea ie malö elö amo neebea ami awälähilä, elö amoma säi amo gadola wäla säi. Sälebe malö elö amea säla obëgësalea, Naado, hamola awähadiola sälahilä gaso,

made awäla fisi. ³¹ Amai, dolö amea hamomaloi amo gadola, malö abodoea nabala hamoila nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Abulümiala säi. Amala säla obögësebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Na dilima dofä sähago. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage, idigi nawela susugu hamolo udia nefolalebe amoliage, dilida dīgila, ilidale dafidila Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami afiahagomelëla säi. ³² Amoie mida, Yone e dili neebea maalahilä, ea idi mogoifali amo olesebegi gaso, dilia dofä gabula helësëla made nelomelë. Dagisi muni nelo amoliage, idigi nawela susugu hamolo udia amoliage, ea ado mala säsebe amo nabalahlilä, ea säse amo dofä gabula helësëimelë. Iliä amala helësësebe amo, dilia meli gaso, bealahilä dilia asigi besula, dofä gabula helësëla made nelomelëla säi.

*Ado besula sagai oodola beaha namialola säi
(Maga 2.1-12, Ulugu 20.9-19)*

³³ Yesuea sähalea, Ado besula elö säsebewege nabualo. Sege eedo dolö afädëa sagai sagala, yalala amalela dila digimelë. Dila digilahilä, isogi ami gelebi gägä emesala fësëla salimolöie naga dögöi. Amala dögöla negesilahilä, sagai idihë nea beaha aligilo mosö holöbö ilibia ola fedalahilä negesi.* Amala hamolahilä, ea dolö odoama sähalea, Sagai oodola beaha namialola säsilahlilä, hi e sege wagadi made asimelë. ³⁴ Gelebi gägä hä, faimolö segeyo ga madesebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo amoli mosalolahilä, sagai oodola beaha aligilo amolima ie gägä odoa nimaloi. ³⁵ Amala nimolö awäsebegi, sagai oodola beaha aligilo amolia hamoi hamolasilo amoli gaulahlilä, elö amo nufudala ialalei, elö amo nufudala baagoi, amase, elö amo igia nufi. ³⁶ Amala hamosebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo odoa, dafidi fisiga gai amoli holöbö gidogolahilä, fisiga galebege sagai oodola beaha aligilo amolia dafidi hamoi amo gadola wäla ilimage hamoimelë. ³⁷ Hobeafali, sagai eedo amea hile malö amo fisiga gai. Eedo amea helësëlahilä sähalea, Nïe malö wema ilia e hawala mogola hamomolöla helësësala säi. ³⁸ Hile malöfali maase amo bealahilä, sagai oodola beaha aligilo amolia hilido didiähalea, Goda sagai eedo amoie malöfali gabugo. Eedoie nalä negei nilia nimolöie, e nufidedila didiäi. ³⁹ Iliä e gaulahlilä, sagai amoie yala baagido sadia gala nufudala baagoimelë.

* **21:33:** Godea ie Isilale udia dolöma hamosebe amoie, gelebi sagaila säla ado besula Aisaea 5.1-2gi säi dibe amo nealahilä Yesuea säla i. Ado besui amoie mida gomalamelë. Dolö sagai sagalola säi amo gadoida, Gode hi emelë. Amase, gelebi sagai amo gadoida Isilale udia dolömelëla säi.

⁴⁰ Amala hamoi amo, sagai eedo amea maalahilä, sagai oodola beaha aligilo amolimada, edo hamomolö gabula nabi.

⁴¹ Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Ea dolö nafade amoli neala nafadela nufudadigimolömelë. Amalahilä, gägä failmolö fu besela galasolo amo gala, faila mogelo dolö amolia oodola beaha namiäia, sagai amo ilima imolömelëla säi.

⁴² Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia ado säla dëdëla negei amoda made meli neale.

Mosö olelo amolia igi galone hamomolöi made gabula memelela fisi amoda, galone geloi dafidilo dialeamelë.

Dafidilo Geloia hamogilebeda, nilia siia bealahilä fudugisa neala

säla dëdëla negei dialea.

Gë Udälo 118.22-23

⁴³ Amoë na dilima sähago. Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo dili neebee guila neala gaula awälahilä, udia dolöea amoë gägä negelo amolima imolömelë. ⁴⁴ Igi amodaia udia dolö digase amolida, igi amea dusudasila fisimolömelë. Amase, igi amea udia dolö eegeseda, hä eegela fisimolöi fisimolömelëla säi.*

⁴⁵ Amo sälebe, gobela ilo busa nefolalo amoliage, Felesi dolö nefolalo amoliage, ea ado besula säsebe amo nabalahlilä, amoda ilile säsebela helësei. ⁴⁶ Iliä Yesu gaudeläla idi hogoi gaso, udia dolö nefolalebe amolia Yesuda bea sälo neala säha dibe amogi bedäi.

22

*Ado besula udia neahalea molö giala daijala negeila säi
(Uluğu 14.15-24)*

¹ Yesuea ado besula ilima bu elö sähalea, ² Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini afädëa ië malö udia neasebegi, molö giala daijala negei.

³ Daijala negesa maadelahilä, ea ië hamoi hamolasilo amolima sähalea, Udia dolö giwi säi amoli walio misiäia bea mosaloi. Bea asi gaso, giwi säi amoli moholö haboi. ⁴ Habosebegi, ea hamoi hamolasilo odoama mosalolahilä sähalea, Na giwi säi amolima gomalä sämalö. Molö molö daijala negei dialea. Nie sugua gao gawalige, üdili odoa säfei hedabige giala dagabodasila negela, nelebo sulubadela daijala negei dialea. Udia neaseweie molö molö misiäiala sämalöla säi. ⁵ Amala säla awäsebegi, giwi säi amolia auaulahlilä afiai. Dolö afädëda, hile sagaia asi. Amase, elöda hile sidua mosöa asi. ⁶ Odoa made asi amoliada ië hamoi hamolasilo amoli gaulahlilä, nafadela nufudala baagoi. ⁷ Amala hamosebegi, beaha aligilo

* **21:44:** Dawadigi dolö odoaea helësesaleada, damo gogi dëdëi goda Madiu hi made dëdëi gasoda, dolö elöea hobeala dëdëi gabula helësei. Uluğu 20.18 bimalo.

gini amea mihalalahilä, ie ami dolö amoli mosalolahilä, ilia nufidelo dolö amoli nufudala baagosa maadela, ilile mosö gobesa maadei.

⁸ Amala mosalolahilä, ea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, Molö giala daiala negesi dialea gaso, na giwi säi amolida dofea made gabu. ⁹ Idi osogoloa ami awälahilä, udia dolö gausiasebe amolima, udia neaseweie molö molö misiäiala sämolö mosalola säi. ¹⁰ Amala säsebe amo nabala, hamoi hamolasilo amolia idigi awäla, udia dolö gausiai amoli sulubadela neala gegedosebegi, nafadege hedabige maala, molö molöie mosö amo nobai.

¹¹ Udia dolö mofiaha maadesebegi, beaha aligilo gini amea mofiai sefolalebe amoli bimolöie digalahilä beahamelebe, dolö afädë udia neahalea fagulo gälo amo made gäi misi sebe meli. ¹² Amo bealahilä ea nabahalea, Nedoo, udia neahalea fagulo gälo amo made gäi goda, abilia misi saleala nabi. Amala nabasebegi, dolö amea ado säla obögëla made sulo. ¹³ Ado säla made obögësebegi, beaha aligilo gini amea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, Ie naabo emole helegela nafodolahilä, gasimi sagai dibea ami sadia idogomo. Amida, ili diisalea bese ali nalögësa namolömelëla säi.

¹⁴ Yafie wei gaso, afädë afädëla memelei gabiola säi.

Dagisi muni negemolö gabule, ma made negemolö gabulela nabi

(Maga 12.13-17, Ulugu 20.20-26)

¹⁵ Felesi dolö nefolalo amoli awälahilä, ado afädë negemolöie didiähalea, Yesuea ado säsebe amoie abilia säla oodomolödula didiäha dilo. ¹⁶ Amala didiälahilä, ilia ilile bögëla aulo nefolalo amolige, Heledoie sosogo nefolalo amolige, Yesu neebea mosalosebegi, ilia ema sähalea, Säla Olelelo-o, nilia helësësaleada, dia ado dofämu sälo. Amase, dia Godeie mala säla olelese goda, mogolafali säla olelesa. Dia dolö odoabalä made bedälo ameadä, dia mogoimu olelelola helësësamelë. ¹⁷ Amalo gabugi, dia helësësebe amo nilima säla imäia. Beaha aligilo Gini Sisa neebe amomada, dagisi muni imolö dialeale ma maadelela nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea ilile asigi nafade amo helësëlahilä, ea ilima sähalea, Asigi fea negelola dilia, edoie ne fedogola beaha. ¹⁹ Muni dagisi negelo giwi gogi nema olemola säsebegi, ilia giwi afädë ema i. ²⁰ Iasebegi, ea ilima nabahalea, Muni giwi egowegi dolö busa dibe gowege, ei dädëi dibe gowege, nowëie gabula nabi. ²¹ Amalebe ilia sähalea, Sisaïela säi. Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nelebo Sisaïeda Sisa hïma imalo. Godeieda Gode hïma imalola säi. ²² Amala säi amo nabala ili fudugilahilä, e digila bahïla asi.

*Sadiusi dolö amolia Yesuma baagoi nowelo amoïe nabi
(Maga 12.18-27, Ulugu 20.27-40)*

²³ Segeyo amo galamu, Sadiusi dolö nefolalo amolia Yesuma afädë nabolöie e neebee misi. Sadiusi ilia udia dolö baagoi amoli made nowemolöla sälo. ²⁴ Ili nabahalea, Säla Olelelo-o, Mosesea sähaleada, Dolö baagoi amea malö made sogobala baagoi galëda, baagoi amoïe edooea udia didalo amo bedefala nealahilä, edoo baagoi amoïe malö sogobamolö dialeala säla dëdëla negei dialea. ²⁵ Amaimo, niligi edoolali gifalädalä nefolalo amoli, abulümi amea udia nii amo malö made sogobala baagosebegi, ëoea udia amo nii. ²⁶ Neala nea, edoo agedu amoge amo gadola wäla hamosebegi, edoo osoda amoge baagolebe, sosogo gifalädalä amoli sulubadela baagola mimisa maadei. ²⁷ Amala baagosa maadeibua, udia amo hobealafalä baagola wagai. ²⁸ Amo gadola hamoi amo, ili sulubadelaea udia afädë amomu neala nelö. Amai, hobeaa baagoi nowesolo amo gala, malö gifalädalä amoligi udia amoda abodoweïe udia samolödula nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Ado säla dëdëla negei dibe amoge, Godeïe geloi dibe amoge made dawadigi neebe goeada, dilia asiala helësëla säsebegö. ³⁰ Amoïeda, udia dolö baagoi amoli nowela galaseda, udia made nimolöge, dolö made fimolöge. Selesaia fii ili selesaia mosöa nefolalebe amoli gadoi namolömelë. ³¹ Amalo amo, baagoi amoli neala nowelasimolö amoïeda, Godea dilima ado säla dëdëla negei dibe amoda, aso, nidela made neale. ³² Ea sähalea, Neda Abalahama, Aisaga, Yeigabala ilile Gode neawela säla dëdëla negei dialea. Gode eda baagoi amolile Gode made, eda nefolalebe amolile Gode neamelëla säi.

³³ Amala säsebegi, udia dolö gegedoi nefolalo amolia nabalahlä, ea säla olelesebe amogi asigigi fudugisa nefolalo.

*Godea nilia hamomalai dibe amogi, edefadedä abododula nabi
(Maga 12.28-34, Ulugu 10.25-28)*

³⁴ Yesuea ado säi amea, Sadiusi ilia säla obëgëmolöi made nefolaleamelëla säi amo nabala, Felesi dolö nefolalo amoli gegedolahilä, ³⁵ ili sosogo amoligi dolö afädë mala säla negei amo olelelo amea, Yesu fedogola bimolöie ema ado afädë nabi. ³⁶ Dolö amea nabahalea, Säla Olelelo-o, Ado säla negei amogi, nilia hamomalai dibe edefadedä abododula nabi. ³⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dafidilo Geloi die Gode neebe amo die bobaeage, gesamiage, asigiage, boba hamomalo. ³⁸ Nilia hamomalai dibe amoligi, edefadedä amomelë. Amoda dafidilomelë. ³⁹ Amase, agedu gowege amo gadoimelë. Dihidi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä

nefolalebe amolige boba hamomalo. ⁴⁰ Mosesea Ado sulubadela säla negei dibe amoge, bea sälo nefolalo amolia bea säla negei dibe amoge, nilia hamomalai ado äudä amolegimu begedidigila gosai dialeamelëla säi.

*Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoïe nabi
(Maga 12.35-37, Ulugu 20.41-44)*

⁴¹ Felesi dolö amoli gegedoi nefolalebegi, Yesuea ilima nabahalea, ⁴² Afädë Memelei amoïeda, dilia abilia helësësa. Eda nowëie malö neala nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Debidiië malöla säi. ⁴³ Amala säla obëgësebegi, ea ilima nabahalea, Amai galëda, Godeïe Gesamia Debidima adolasisebegi, Debidia ema Dafidilo Geloila säi amoda abil-iadu. Debidia gomalä säimelë.

⁴⁴ Dafidilo Geloia nïe Dafidilo Geloima sähalea, Dïe ado nii nefolalebe amoli dïe emoea daiasamäia, na neala ifosidelä, dida nïe naabo dafädimadi beaha samialola säi. ⁴⁵ Debidia hï ema Dafidilo Geloila säi galëda, eda Debidiië malöda abeahäladula nabi. ⁴⁶ Amala nabasebegi, afädëa ema ado säla obëgëmolöi made meli. Amasebegi, segeyo amila nofela, ili bedähalea, afädëa ema ado bu made nabelo.

23

*Felesi dolöle mala dawadigi dolölele mala
(Maga 12.38-39, Ulugu 11.43, 11.46, 20.45-46)*

¹ Hobeala, Yesuea udia dolö gegedoi amolimage, ïe bëgëla aulo amolimage ² sähalea, Mala dawadigi dolö amolige, Felesi dolö amolige Moseseïe filodaia saleamelë.* ³ Amai gabugi, ilia dilima ado sulubadela säse amoda, dilia nabala bëgëla hamomolöi. Gaso, mala ilia hamose amo gadolada, dilia made hamomalo. Mida, ilia made hamosalea, adoeamu sälo gabugi. ⁴ Ili nelebo yöi neegila häuala gaulo amo, dolöie gidädaia negesilo amogida, hilida naaboea didiigila yöi amoli gaumolöla made helësëlomelë. ⁵ Nelebo sulubadela ilia hamose amoda, dolöea bimäiala hamolo. Iliada nelebo salelo amogi ado damui dëdëla salalahilä, odagiage baala, amase, naabogige gälo gaso, ilia salelo amoli edefade bobogalamu gälo nefolalo. Amase, iliada ëfë gadoi fagulo sedade gäi amoïe

* **23:2:** Moseseïe filodaia saleamelëla säi amoda, Ado säla negei amo Mosesea udia dolöma olelesa nelö amo gadola, mala dawadigi dolö amoliage, Felesi dolö amoliage amo gadola säla olelesa nefolalo amoïe säi.

bidigi begedidigilo gaso, ilia ëfë sedadeamu begedidigilo nefolalo.* ⁶ Iliada molö nasebea amige, gedolo mosöa amige, dafidilo filo dibea ami fimolömu hamelo. ⁷ Amase, iliada magaiia gaamugi, udia dolöea ilima, di go gabiola sãmäiage, säla olelelola sãmäiage hamelo.

⁸ Amalo gaso, dolöea dilima säla olelelola sãmolöi mademelë. Mida, afädë emu dilile säla olelelo nea. Dili sulubadela didoo didoolali neamelë. ⁹ Amase, nagadaiawi neada, dolö afädëma dilile diadolada sãmabio. Mida, afädë emu dilile diado nea. Amoda selesaia mosöa neamelë. ¹⁰ Dilima dafidilola sãmolöi mademelë. Mida, dilile Dafidilo afädë nea. Amoda Afädë Memelei amomelë. ¹¹ Dilile busa edefade neebe amolida, dilile hamoi ugila negela hamolasilo namolömelë. ¹² Afädëa hï e ilibialo amoda, neala nagadaialasisalea, amase, afädë hï e nagadaialo amoda, ilibialasimolömelëla säi.

Yesuea mala dawadigi dolömage, Felesi dolömage mala nafade ilia hamosebe amoie säi

(Maga 12.40, Ulugu 11.39-52, 20.47)

¹³⁻¹⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami udia dolöie odagia gala didigilo. Dihili dilida made nogila digahalea, dilia udia dolö nogila digadelä hamose amolile idi gala didigilomelë.*

¹⁵ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dolö afädëamu dili bögëla aulo namiäiaie, dilida duhulu dibeamadige, sege föi dibeamadige nawesa aligilo. Amaimo, e hä bögëla aulo aligiseda, e heli segeie malö dili gadoi hamolasilo. Gasoda, ie mala nafadea dili baagila aulomelë.

¹⁶ Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebeo. Dili asigii gabu. Mida, dilia sähalea, Afädëa

* **23:5:** Iliia sisigila sähalea gälo amoda Yu dolö ilia hamolo. Iliada ado damui odoa dëdëlahilä, nelebo salelo amogi salelo, amo dëdëla sali amoda ilile naabo fefeädimadige gälo, amase, ilile odagiage baalo. Sigi Obëgëi 13.9, 16, Mala Bu Egei 6.8, 11.18 amoli bimalo. Amase elöda, Yu iliada ado Nidei 15.37-41gi dibe amo bögëla, ëfë hilile fagulo gäi amoie bidigi begedidigilo. Amalo gaso, Yesuea sähalea, Mala dawadigi dolöge Felesi dolöge sisigila sãmolöie nelebo gälo amoda edefade bobogamu gälo, amase elöda, ëfë sedademu ilile fagulo bidigi begedidigilo. Mida, udia dolöea bimäiala, ilida hä dofä Godeie Ado säla negei amo bögëlo gabula sãmäia amalola säi. * **23:13-14:** Dawadigi dolö odoaea helësésaleada, ado odoage damo amogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [14 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosöa nelebo dibe amo fa neala gaula aulo nea. Dilile asigi musügä negesilahilä, adoeamu Godema sedadela adolo nea. Amala hamosebe amoie, dili së edefade muäia baala imolömelë.] Maga 12.40 bimalo.

gobela ilo mosöla säla, migaliä diigila ado gelola säla negeseda, amoda memalä melëlo. Gaso, afädëa gobela ilo mosöa golola säla, migaliä diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo. ¹⁷ Dilida asigi maade, si golai gabu. Godeie siigi hedabifalida abodo. Golo amo hedabi gabule, ma gobela ilo mosö amo hedabi gabule. Diliada dawa, goloda gobela ilo mosöa dibe amoie, Godeie nafolala hamolo. ¹⁸ Amase, dilia elö sähalea, Afädëa gobela ilo aulila säla, migaliä diigila ado gelola säla negeseda, amoge memalä melëlo. Gaso, afädëa auli amodaia nelebo odala i amola säla, migaliä diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo. ¹⁹ Dilida si golai gabu. Godeie siigi hedabifalida abodo. Nelebo gobela ilo amo hedabile ma, auli amo hedabile. Diliada dawa, nelebo gobela ilo amo aulidaia dibe amoie, Godeie nafolala hamolo. ²⁰ Amai gabugi, afädëa aulila säla, migaliä diigila ado gelola säla negeseda, eada auli amoge, nelebo sulubadela aulidaia dibe amoge säla, migaliä diigila ado gelola säla negelo. ²¹ Amase, afädëa gobela ilo mosöla säla, migaliä diigila ado gelola säla negeseda, eada mosö amoge, mosö amogi aligilo amoge säla, migaliä diigila ado gelola säla negelo. ²² Afädëa selesaia mosöla säla, migaliä diigila ado gelola säla negeseda, eada Godeie sigi aligila filo amoge, filo amodaia sebe amoge säla, migaliä diigila ado gelola säla negelo.

²³ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, nelebo nelësa sagaia neebe amo sulubadela amogi, nabülasi mogelahilä nabü afädë Godegali ilo gaso, Ado säla negei dibe amogi ado edefadeda, dilia buludola fisi. Buludola fisi amolida gowe ili. Mogola hamologe, bobasëla ugila negeloge, amase, asigi afädë negeloge buludola fisi. Nabü afädë Godegali ilo dafidi säi amo made fisila, dilia ado edefade gowe ili hahamosa nelo galebada, dofealabio. ²⁴ Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego. Diliada molö gobei nahalea, eeme nelësa seëgi, amo neadigilo gaso, molö gobeigi sugua gamele seëgi, amola wälada sübä dëgilomelë.

²⁵ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Diliada gaaboge faloge daia baagido gomü hëlo gabu. Gaso, isogida dilia dihilile asigi made sigi aligila, molö fa nelo amea nobai gabumelë. ²⁶ Felesi si golai di, gaabo isogi dafidi nigime hëmalö. Amala hamoseda, daia baagido goge gëgelë baai made bimolömelë.

²⁷ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dilida baagoi bauia beni faleia hëi amo gadoi gabu. Bau daia amoda hedabifalä beaha gaso, isogi dolö

baagoi amolile giwi amoge, nelebo sulubadela nigime baala nobai dialea. ²⁸ Amo gadola wäla, dilile domalo beala udia dolöea asigisaleada, dilida dolö mogoi gabula asigilo gaso, dilile isogida asigi fea negeloge, mala nafademu hamologe nobai gabugo.

²⁹ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Diliada bea sälo amoli baulo mosö olala, amase, dolö mala mogoi hamolo amoli baulo mosö amoge momadolo gabio. ³⁰ Dilia sähaleada, Nili nilile mäula ili nefolalo amogi galebeda, nilia ili ugila negela bea sälo ilile heale made digalabiola sälo. ³¹ Amala sälo ameada dilia olesalea, dilida bea sälo nufidelo amolile malö gabula olelommelë. ³² Amalo gabugi, dilia dilile diadola ilia mala hamolo amo gadola, hamola wagamalo.

³³ Dilida baagolo nubage, nubaie malöge nebego. Godea dilibalä gudisegi, dili heli segea moholö amoda abeahäla sisi-gala moholö gabu. ³⁴ Amai gabugi, nabuö. Na bea säloge, dolö asigi falagaseige, amase, mala dawadigi dolöge dilima fisiga gamolömelë. Odoada dilia nufudala baagola, odoada i fügäigi baala negemolömelë. Amase, odoada dilile gedolo mosöa ami fëgälähilä, ili nesila gaamu afädëgila doadigila awäla, gaamu elögi nesila fisiga gamolömelë. ³⁵ Amoie mida, dolö mogoi nagadaiawi nefolalo odoaea nufi amoli sulubadelaie heale digai amoda dilimamu diamolömelë. Mi gäwila dolö mogoi Aibeledale heale digaia amila maala, Belegaeäie malö Segelaeage, dolö dilia gobela ilo mosöle gobela ilo aulile adeba ami nufi amoie heale digaia ami, ili sulubadelaie heale digai amoda dilimamu diamolömelë. ³⁶ Na dilima dofä sähago. Nafade egoweli sulubadela hamoi amoie bidi nimolö amoda, udia dolö walio nefolalebe welia nimolömelëla säi.

Yesuea Yalusaleme bobasëi
(Ulugu 13.34-35, 19.41-44)

³⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Yalusaleme-e, Yalusaleme-e, bea sälo nefolalo amoli nufudala baagologe di. Amase, dolö digali fisiga wei amoli igia nufideloge di. Haea gagalugoea ie malö augia hawa neala gafedela musügä negelo amo gadola, segeyo aboläiagi gadola, na die malö goli neala gegedolasideläi gaso, dihili habosio. ³⁸ Nabuö. Godea dilile mosö digila awäla, mosö amo memalä diamolömelë. ³⁹ Na dilima sähago. Dilia ne bu elö made beala nelolahilä, dilia sähalea, Afädë Dafidilo Geloie eigila maahago, Godea e neala obeägilasimäiala säsolo amo gala, dilia ne bimolömelëla Yesuea säla i.

24

Godeie mosö nafademolömelëla säi
(Maga 13.1-2, Ulugu 21.5-6)

¹ Yesu e Godeie mosöamadila awäha nebegi, ie bögëla aulo amoli e neebea maalahilä, ilia ema, Godeie mosö amoli bimola säi. ² Amala säsebegi, ea ilima säla obögësalea, Egoweli beahale. Na dilima dofä sähago. Igi elö daia dadagulula fedai golida, sulubadela mugulula digaha maademolömelëla säi.*

Yöi yafie moholömelëla säi
(Maga 13.3-13, Ulugu 21.7-19)

³ Yesu e Olibebidaia sebegi, ie bögëla aulo amoli hilidomu maalahilä nabahalea, Dia nilima säla imo. Dia säi amo abola besela galamolödu. Dafidi nelebo edodale besela galasegi, nilia amo bealahilä, di hä, ulufadigimolö amoge, aligila wagamolö amoge, ga made gabula helësëmolöla nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Odoaea dili dahila neloea, idihë namialo. ⁵ Mida, dolö yafie maalahilä nie ëi säla, Afädë Memelei Geleso amo ne misi neawela sälahilä, udia dolö yafie dahila nimolö moholömelë. ⁶ Amase, sege ga madefali nudusalea ado goba nabase amogige, sege wagadi made nudusalea wabula säse amo nabase amogige, dili fudugila bedäloea, asigi sigi namialo. Nelebo amala hamomolö dialea gaso, amoda aso, aligila wagamolö mademelë. ⁷ Fii elöle elöle nudula digi, gamane elöle elöle nudula digisa namolömelë. Amase, sidë ige, fogolige sege odoagi moholömelë. ⁸ Nelebo amoli sulubadela hamomolö amoda, udiaea malö ägümolö salea, mi gäwila sëlö amo gadoi bimolömelë.

⁹ Amo gala, dili gaula neala sëlasila, nufudala baagomolömelë. Nie ëigi nefolalebego bealahilä, udia dolö fii odoa amoli sulubadelaia dilima bimolö habobamolömelë. ¹⁰ Segeyo amo gala, yafiea nema asigi afädë negei amo digila awälahilä, ilia hilimu bimolö habobala, odoama gaula imolömelë. ¹¹ Amase, wäfalä bea sälo yafiege maalahilä, udia dolö yafie dahila nimolömelë. ¹² Mala nafade edese amea, udia dolö yafiea boba hamolo amo gögila badilimolömelë. ¹³ Amamolö gaso, afädëa aso maadelahilä, wagamäiala gelola aligiseda, e damula moholömelë. ¹⁴ Fifi asi sefolalebe amoli sulubadelaia nabaha maademäia, Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi amo sege föi sulubadelagi säla daidosa maademolömelë. Amala daidosa maadeseda, aligila wagamolömelëla säi.

* **24:2:** Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, biida go. Ea segeyo aligila wagamolö amoie säha nelo. Ado amoda 24.2-25.46 amogi dialea.

*Nelebo yöi ayägöloi bimolö amoie säi
(Maga 13.14-23, Ulugu 21.20-24)*

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amamolö gabugi, dilia bea sälo Danialoea nelebo yöi ayägöloi amoie säla negei amo Godeie mosöa dië beaseda, (ado egowe nidese ameadä hedabola helësëmalo) ¹⁶ Yudia segea sefolalebe amolida, segebi dibeä ami fisäla baluluia afufumalo. ¹⁷ Amo gala, afädë mosö figïdaia sebe amea digalahilä, mumusogi ie nelegei nea digamabio. ¹⁸ Amase, afädë sagaia neebe amea, fagulo daia salugalo negei amo mosöa nea obëgëmbio. ¹⁹ Segeyo amo gala, udia fagulo haguï sefolalebe amolige, malö dubo dodo iaha sefolalebe amolige, asigii gabu. ²⁰ Fisäla moholö amoda i bäu gisalea gögï mulo amo gala galëge, amase, hele filo segeyo Sabada gafegi galëge muloea, dilia Godema adosa namialo. ²¹ Mida, segeyo amo gala yöi edefade elö elöla yafie maala negei dië bimolömelë. Sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila yöi amo gadoi made meli. Amase, hobeage bu elö made bimolömelë. ²² Amaimo, amo gala Godea segeyo obobagilasi made galebeda, udia dolö sulubadela fisilabio. Amalabio gaso, udia dolö hi memelei amoli helësëlahilä, obobagilasimolömelë.

²³ Segeyo amo gala, afädëä dilima sähalea, Bimo. Afädë Memelei amo misi neala säsege, gagowei misi neamelëla säsege, dofä gabula helësëmabio. ²⁴ Amoie mida, wäfalï Afädë Memelei gadoi odoage, wäfalï bea sälo odoage moholömelë. Amala maalahilä, ilia udia dolö Godea memelei nefolalebe amoli dahila neala hamomabelela bimolöie, dolöea dofä hamomolöi made gadoige, hïdo elöige hamosa namolömelë. ²⁵ Nabuö. Amo made hamola neebe amo gaalu, na dilima säla iahagomelë.

²⁶ Amaimo, afädëä dilima sähalea, Nabuö. Sege udia dolö aligilo made dibeä ami neala säsedä, ami mosabio. Amase, afädëä sähaleada, Mosö hogoli afädëgi nogila digai saleala säsedä, dofä gabula helësëmabio. ²⁷ Mida, sege yabagelela eso maasidola maala, eso digasido amige yo digalo amo gadola, Dolöie Malö amo ulufadigisolö amo gala, amo gadola wäla ulufadigimolömelë. ²⁸ Baagoi domalo dibeä ami haea säsalï gadoi gegedomolömelëla säi.

*Hobeala Dolöie Malö ulufadigimolö
(Maga 13.24-27, Ulugu 21.25-28)*

²⁹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amogi yöi yafie elö elöla amo hamosa maadei amole, eso usila, aube made neëla, amase, gasumili mudaijala besela didigafulahilä, muugi nelebo geloi hïdo elöi amoge neala fogolasimolömelë. ³⁰ Amala hamosegi, Dolöie Malö amoie nofe elöi amo mudaia

ulufadigisegi, sege dibe sulubadelagi nefolalebe amoli didi-gaomolömelë. Iliä beahalea, Dolöie Malö amo geloi amole, yo digalo hido elöifali amolebalä, mu baidilidaia maala neë bimolömelë. ³¹ Amase, fuuloea gelola fuuse amo gaalu, ea ie selesaia fii amolima mosalolahilä, udia dolö hi memelei sege föi sulubadelagi, agesu näiädo nefolalebe amolige, näiädo nefolalebe amolige, neala gegendolasimalola sämolömelëlä säi.

Yesuea äfäeoie ado säi

(Maga 13.28-31, Ulugu 21.29-33)

³² Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Diliada äfäeoie mala amogi helësëmalo. Äfäeo fësëgësisila, bäu gähe bobagiseda, dilia helësësalea, sege esomolöda ga made gabula helësëlomelë. ³³ Amo gadola wäla, nelebo sulubadela säsewe gadoi hamose dilia beaseda, amoda hä, ga made, suägisa gabula helësëmalo. ³⁴ Na dilima dofä sähago. Udia dolö walio nefolalebego baagola made nefolalegi wäla, nelebo säi amoli sulubadela hamosa maademolömelë. ³⁵ Mu giwige, naga föige hogosa helemolö gaso, nie adoda dofä made hogosa helemolömelëlä säi.

Dolö afädëa gowe gala hamomolöla dawa madela säi

(Maga 13.32-37, Ulugu 17.26-30, 17.34-36)

³⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amala hamomolö amoda segeyoge, aoage afädëa dawa mademelë. Selesaia fii iliage, Malöeage dawa mademelë. Naadoea hïdomu dawadigi neamelë. ³⁷ Dolöie Malö ulufadigisolo amo gala, Noäie segeyogi hamoi amo gadola wäla hamomolömelë. ³⁸ Ödä bëi made maala nebegi, ilia molö ödäge nadigi, udia neadigi, dolö fila awäla digisa nebegi, Noa duugi fila fedamolö segeyo amo besela galaimelë. ³⁹ Iliä dawa made nebegi, ödä bëi maala ödäea sulubadela mai. Dolöie Malö ulufadigisolo amo galage, udia dolöea amo gadola wäla hamosa namolömelë. ⁴⁰ Segeyo amo gala, dolö äudä sagaia neëgi, elö amo neahalea, elö amo digila moholömelë. ⁴¹ Udia äudä wahalo däilaha neëgi, elö amo neahalea, elö amo digila moholömelë.

⁴² Amai gabugi, dilile Dafidilo segeyo gomo gala moholö gabula, dilia dawa made ameada, dili idihë namialo. ⁴³ Ado gowe helësëmalo. Mosö eedoea fa nelo dolö gasigi gowe gala moholöla helësëi galebada, ea idihë neëgi, ie mosö dagabola fa nea digamäia fu made ialabimelë. ⁴⁴ Amai amea, Dolöie Malö moholö amoda, dilia gowe gala moholö gabula helësëi made neëgi, e moholö ameada, diliage daiaha namolö dialeala säi.

Ado besula hamoi hamolasilo hedabüege nafadeiege

(Ulugu 12.41-48)

⁴⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hamoi hamolasilo asigi falagaseige, nulügäige neebe amea, ie dafidiloea hile mosöa hamoi hamolasilo odoa sigi namiäia, ilile molö segeyo hi daijala negeifaligi mogela ilo amoda abodowedu. ⁴⁶ Ie dafidilo amo maalahilä beahalea, hamoi hamolasilo amea, hamoi amo gadola wäla hamosa neë beaseda, hamoi hamolasilo amo obeägisa namolömelë. ⁴⁷ Na dilima dofä sähago. Dafidilo amea hamoi hamolasilo amoma ie nelegei sulubadela sigi namialamolömelë. ⁴⁸ Amaimo, hamoi hamolasilo nafadea asigiamu helësësalea, nïe dafidilo aso, deegela, fodolo made moholöledula helësëlahilä, ⁴⁹ ea hamoi gaalu hamolasilo nefolalebe amoli nufudala, gagaolo ödä nulo dolöbalä molö ödäle naha aligilomelë. ⁵⁰ Amai gabugi, hamoi hamolasilo amea e segeyo gowegi, aoa gowegi moholöla helësëi made neëgi, ie dafidilo amo moholömelë. ⁵¹ Maalahilä, ea hamoi hamolasilo amo neala nafademolöi nafadelasila, e asigi fea negelöbalä namialamolömelë. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

25

Ado besula udia dodola nabülasïe säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amo galada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Udia dodola nabülasia ilile elamu amoli neala gaula, udia nimolö dolö amo gausiamolöie afiai. ² Udia amoligi biada asigi maade, amase, biada asigi gäwi. ³ Udia asigi maade amoliada, ilile elamu gaula afiai gaso, amobalä weli osala nafolala, gaula made afiai. ⁴ Amasebegi, udia asigi gäwi amoliada, weli ödä iigi söga salala nafolala, ilile elamubalä gaula afiai. ⁵ Udia nimolö dolö amo fodolo made maasebegi, ili süwiala waola, sulubadela adidi difolalo.

⁶ Gasi mogogifalï, afädëa uuahalea, Uuaa. Udia nimolö dolö amoda hä, misi gabio. E gausiamolöie afiamalola uuai. ⁷ Amala uuasebegi, udia dodola amoli sulubadela nowelahilä, ilile elamu amoli hahamogilahilä gaui. ⁸ Amasebegi, asigi maade amolia asigi gäwi amolima sähalea, Dilia weli gogi nili gögödëla imo. Nilile elamu usidelä hamosebela säi. ⁹ Amala säsebegi, asigi gäwi amolia säla obëgësalea, Ai. Weli wegida dilila nililada dofea made. Bidi neasea ami awäla, dilida dihilile bidia nimalola säi. ¹⁰ Amala säsebegi, ili weli nea asi amo gaalu, udia nimolö dolö amo besela galai. Amasebegi, daiyai udia amolida ebalä awäla, udia neahalea molö edefade nasebea ami digala, idi gai. ¹¹ Hobeala, udia dodola odoa

amoli maala, ilia sähalea, Dafidilo, dafidilo, nili idi gai dogasi-mola säi. ¹² Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilida na dawa madela säi.

¹³ Amamolö gabugi, dilia segeyoge aoage dawa made neebe ameada, idihë namialola Yesuea säi.

*Ado besula hamoi hamolasilo ohodoaie säi
(Ulugu 19.11-27)*

¹⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Dolö afädëa e sege wagadi made moholö awähalea, ie hamoi hamolasilo amoli misialalahilä, ilia ie nelegei sigi namiäiaie, ilile naabogi gausisi. ¹⁵ Ea afädëma muni giwi siliba dausini bia i. Elömada muni giwi dausini äudä i, amase, elömada dausini afädëfali i. Ilile asigi dibe amo gadola, afädë afädëlama muni sogola gausisi. Amala hamola negesilahilä, e asi. ¹⁶ Awäsebegi, dolö dausini bia nelö ameada, fodolofali awäla bisinesi hamosa neada, dausini bia elö neala baai. ¹⁷ Amase, dolö dausini äudä nelö ameage, amo gadola hamosalea, dausini äudä elö neala baai. ¹⁸ Amai gaso, dolö dausini afädë nelö ameada awäla, ie dafidiloie muni giwi dausini amo naga dögölahilä, naga isogi musügä negesi.

¹⁹ Segeyo holöbö ede nelolahilä, hamoi hamolasilo amolile dafidilo amo obëgëla, ea muni i amoie, ilibalä ado fädäla sämolöie misi. ²⁰ Dolö muni giwi dausini bia nelö amea, dausini bia elöge baala nii amo gaula maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini bia i. Ameada, na dausini bia elö neala baai amo gowemelë. ²¹ Amala sälebegi, ie dafidilo amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabi-e, dia hamoi hedabolafali hamoi gabu. Dida asigi nulügäi. Dia nelegei holöfali go hedabola madëlela sigi nelö goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiaie imolömelë. Di nebalä obeägisa namolöie misiëla säi.

²² Amala säsebegi, dolö dausini äudä nelö ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini äudä i. Ameada, na dausini äudä elö neala baai amo gowemelë. ²³ Amala sälebegi, ie dafidilo amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabi-e, dia hamoi hedabolafali hamoi gabu. Dida asigi nulügäi. Dia nelegei holöfali go hedabola madëlela sigi nelö goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiaie imolömelë. Di nebalä obeägisa namolöie misiëla säi.

²⁴ Amala säsebegi, dolö muni giwi dausini afädë nelö ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dida dolö aabela habobalo amo na dawa. Dia made sagaia amida, dia molö nelö. Sege dia molö gägä made fëfëia amige, diada molö gegebola negelo. ²⁵ Amalo ameada, ne bedähalea. Ne awäla, die muni giwi amo na naga dögöla negei. Die muni

amoda gowemelë. ²⁶ Amala säsebegi, ie dafidiloea ema säla obëgësalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dida habobame. Dia helësësalea, sagai na made sagaia ami na molö nelö, amase, sege na molö gägä made fëfëia amige, nada molö geqedola negelola helësëile. ²⁷ Amala helësëi galëda, dia bëgi dolöbalä nïe muni negesi galebeda, ne obëgëla maala, baai muni amola nealabio. ²⁸ Amai amea, muni giwi dausini afädë ea gaula neebe go neala, dausini nabülasi galebe amogali ïmalo. ²⁹ Amoïeda, sulubadelaëa nelebo afädë gaula neebe amolimada, odoa baala ïasegi, yafie gaula namolömelë. Gaso, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada, holöfalimelë gaula neebe amoda haila nimolömelë. ³⁰ Hä, hamoi hamolasilo nafade goda sege gasimi sagai dibeami sogobala sadia idogomalo. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säila säi.

Dolöie Malöea udia dolö sulubadela mogemolö

³¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dolöie Malö amo, ie yo digalo hido elöi salugalahlilä, selesaia fii sulubadelabalä maasolo amo gala, e ie sigi aligila filo hedabi hido elöidaia samolömelë. ³² Fifi asi sefolalebe amoli sulubadela, ie odagia maala geqedolasisege, sigi aligilo ilia sugua sibile sugua memele nafolala mogelo amo gadola, eada udia dolö mogela, ³³ sugua sibida dafädimadi negela, sugua memeda fefeädimadila negemolömelë.

³⁴ Amo gala, beaha aligilo Ginia ie dafädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nïe Naadoea neala obeägilasi dili-e, dili misië. Godea Beaha Maadela Sigi Neebeami digamalo. Amoda sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila dilile daii dilo. ³⁵ Mida, ne sidëa baagoi nebegi, dilia ne molö i. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä i. Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa sigi asi. ³⁶ Ne fagulo maade nebegi, dilia ne fagulo i. Amase, ne oloi dibegi, dilia ne sigi nelö. Ne galabaia mosöa nebegige, dilia ne bea misila sämolömelë. ³⁷ Amala säsegi, mogola hamolo nefolalo amolia ema säla obëgësalea, Dafidilo Geloi-e, di sidëa baagoi nebegi, nilia abola beala, di molö ïasio. Di ödä haläi nebegi, nilia abola di ödä ïasio. ³⁸ Amase, di näiadodi dolö nebegi, nilia abola di mosöa sigi awäasio. Di fagulo maade nebegi, nilia abola digali fagulo ïasio. ³⁹ Amase, di oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, nilia di abola bea awäsiola nabolömelë. ⁴⁰ Amala nabasegi, Gini amea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo sulubadela nïe nedoolaligi afädë holöbö gidogofali neebe amoma hamoi amoda, dilia nema hamoila sämolömelë.

⁴¹ Amala säsegi, ea fefeädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nemola fisi udia dolöla dili, dilida ne neebeawi made, bahila

afiala, nulo usilo made dibeaa ami moholö mosö. Nulo amoda mugabe busa amoïege, ie hamoi hamolasilo amolilege daiai. ⁴² Mida, ne sidëa baagoi nebegi, dilia ne molö made i. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä made i. ⁴³ Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa made sigi asi. Ne fagulo maade nebegi, dilia ne fagulo made i. Amase, ne oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, dilia ne made bea misila sämolömelë. ⁴⁴ Amala säsegi, iliage naba obëgësalea, Dafidilo Geloi, di sidëa baagoi nebegige, di ödä haläi nebegige, di näiadodi dolö gabugige, di fagulo maade nebegige, di oloi dibegige, amase, di galabaia nebegige, nilia amo abola bealahilä, di made ugila negesiola nabolömelë. ⁴⁵ Amala nabasegi, ea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo sulubadela afädë holöbö gidogofali neebe amoma made hamoi amoda, dilia nema made hamoila sämolömelë. ⁴⁶ Amai gabugi, ilida së nahamu namolöia ami moholömelë. Gaso, mogoi hamolo amolida namolöi namolö dibeaa ami moholömelëla Yesuea säla wagai.

26

*Busa dolö amolia Yesu baagomäia nufulöla didiäha dilo
(Maga 14.1-2, Ulugu 22.1-2, Yone 11.45-53)*

¹ Yesuea ado amoli sulubadela säha maadelahilä, ie bëgëla aulo amolima sähalea, ² Segeyo äudä namolö gabulahilä, Baagila Asi Segeyo besela galamolö amoda dilia dawa.* Hä, Dolöie Malö amo i fügäigi baala negemäia, odoäie naabogi gausimolömelëla säi.

³ Segeyo amo gala, gobela ilo busa nefolalo amola, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amolali, gobela ilo Busa Edefade, amoie ëida Gaiafasa, amoie mosöa gegedoi.

⁴ Iliä Yesu abeahämola oodolahilä, nufudala baagomäia gaumulödula geleä didiäha difolalo. ⁵ Iliä sähalea, Amamolö gaso, Segeyo Edegi gedosolo amo gala made, udia dolöea gelola üala dodogöla säloela säi.

*Udia afädëa Yesuie busagia weli söga negei
(Maga 14.3-9, Yone 12.1-8)*

⁶ Yesu e sege Bedani ami gudubu hamoi Saimonoea mosöa sebegi, ⁷ udia afädëa weli hedabi gafisigäi hido elöi muni edefadea nelo amo gaula, e sebea ami misi. Yesu e ami molö naha sebegi, udia amea weli ödä i igia hamoigi osala negei dilo amo, ie busagia söga negei. ⁸ Amala hamoi amo,

* **26:2:** Baagila Asi Segeyola säi amoda, Isilaleie malö made nufudala, baagila awäla, Isibiie dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amoie helësëla obëgëlo segeyola säi.

ie bēgēla aulo amolia bealahilā, ilia habobala sähalea, Faea-gasebegoda edoiedu. ⁹ Ameada bidi edefade nealahilā, muni amo busadäoigali ialabiola säi. ¹⁰ Yesuea ilia habobasebe amo dawadigi nea, ea ilima sähalea, Dilia e edoie yölasisa. Eada nema mala hedabi hamosebemelē. ¹¹ Busadäoida dilibalā namolöi namolömelē. Gaso, neda dilibalā namolöi namolö mademelē. ¹² Udia amea nīe domalogi weli negei amoda, ne baumolö amoie daiai. ¹³ Na dilima dofä sähago. Ado Mala Hedabi gowe sege föi sulubadelagi säla olelesaleada, e helēsēlahilā, ea hamoi amoge säla imolömelēla säi.

*Yudasaea Yesu hololömolöie ado afädē negela üi
(Maga 14.10-11, Ulugu 22.3-6)*

¹⁴ Giwilasi amoligi afädē, ie äida Yudasa Isagaliada, e gobela ilo busa neebee ami awälahilā, ¹⁵ ea nabahalea, Na e dilile naabogi gausideläie, diliada negali edo imolö gabula nabi. Amala nabasebegi, ilia muni giwi siliba nabülasi ohodoa nide-lahilā, egali i.* ¹⁶ Segeyo amila nofela, ea Yesu ilile naabogi gausimolöie fu hogosa nelo.

*Yesu e ie bēgēla aulo amolibalā molö naha dilo
(Maga 14.12-21, Ulugu 22.7-14, 22.21-23, Yone 13.21-30)*

¹⁷ Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö amoie segeyo bu agesolo amo gala, bēgēla aulo amoli maalahlilā, Yesuma nabahalea, Dia Baagila Asi Segeyo molö molö amoie, nilia abidi daiamäia hamesebela nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea sähalea, Gaamugi awälahlilā dolö amoma gomalä sämalö. Säla Oleleloea sähalea, Nīe fuda hä, ga made gabugi, nīe bēgēla aulolali, Baagila Asi Segeyo amoie molö molö amo na dibalā nuduläla säila sämalölä säi. ¹⁹ Amala säsebegi, bēgēla aulo amolia Yesuea säi amo gadola hamola, Baagila Asi Segeyo amoie molö molöie daiai.

²⁰ Deadifali, Yesu e giwilasi amolibalā molö naha sefolalo. ²¹ Ili molö naha sefolalea, ea sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili sebegogi afädēa ne hololöla odoäie naabogi gausimolömelēla säi. ²² Amala säsebegi, ilile asigia edefade yöia idogolahilā, hido hidolaea ema säla didigahalea, Dafidilo Geloi-e, nale, ma nalela säla didigai. ²³ Amala säla didigasebegi, Yesuea säla obēgēsalea, Dolö nebalä falogi naabo gaalu digai ameadä, ne hololöla odoäie naabogi gausimolömelē. ²⁴ İe säla dädēla negei dibe amo gadola, Dolöie Malöda baagomolö. Gaso, Dolöie Malö e hololöla odoäie naabogi gausise dolö amoda, asigii gabumelē. E emea made neegela ägüi galebeda,

* **26:15:** Muni giwi siliba nabülasi ohodoa go, walioda aboläiadu nilia dawa made. Goda holöbö muni edefade. Hamoi hamolo dolöea aube bia gadoigige, gafeia gadoigige bidi nelo amo gadoi. Madiu 27.9-10 amoge bimalo.

e hedabi aligilabiomelëla säi. ²⁵ Yudasa, e hololöla odoäie naabogi gausimolö amea nabahalea, Säla Olelelo-o, nalela nabi. Amala nabasebegi, ea ema sähalea, Dihü säse gomelëla säi.

*Yesuea beledile wani ödäle ie bégëla aulo amoligali i
(Maga 14.22-26, Ulugu 22.15-20, Age Golidi 11.23-25)*

²⁶ Ili molö naha sefolalea, Yesuea beledi afädë nealahilä, Godema nesegei. Nesegelelahilä, ea beledi dagabodasila, bégëla aulo amoligali iahalea, Goda nie domalomelëla säi. ²⁷ Amala sälahilä, ea gaabogi usi amo neala gaula nea, Godema nesegelelahilä, iligali iahalea, Dili sulubadelaë go hä, gobe dadagabola mualo. ²⁸ Goda nie healemelë. Asialo made ado elöi säla negemolöie healemelë. Nafade hamoi amoli hëmäia, udia dolö yafiegali besigahawe. ²⁹ Na dilima sähago. Segeyo wila nofela, ne wani ödä bu elö made naala nelolahilä, Naadoea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, dilibalä bu elö molömelëla säi.

³⁰ Amala sälahilä, ilia gë afädë udalahilä, Olibebia afiai.

*Fidaea Yesu dawa madela sämolömelëla säi
(Maga 14.27-31, Ulugu 22.31-34, Yone 13.36-38)*

³¹ Olibebia afiahalea, Yesuea ilima sähalea, Walio gasigi, dili sulubadelaë, nema hamosebe amo beahalea, dilile asigi afädë negeigo digamolömelë. Mida, ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Na sugua sibi sigi aligilo nufudasegi, sugua sibida fisäla dusu-
dasila afufumolömelëla säla dëdëla negei dialea. ³² Amamolö gaso, ne nowelasisegi, na dili baagila, nedale Galili moholömelëla säi. ³³ Amala säsebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Dima hamosebe amo bealahilä, sulubadelaë asigi afädë negei amo digaseda, neda dofä made amamolömelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Na dima dofä sähago. Walio gasigi gagalugo gawalia made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla säi. ³⁵ Amasebegi, Fidaea ema sähalea, Neda dibalä gaalu baagomolö galëge, ameada na di dawa madela dofä made sämolömelëla säi. Ie bégëla aulo amoli sulubadelaëage amalamu säla didigai.

*Yesu e Gesemani sagaia Godebalä ado
(Maga 14.32-42, Ulugu 22.39-46)*

³⁶ Yesu e ilibalä sege ëi Gesemani besela galalahilä, ea bégëla aulo amolima sähalea, Ne holöbö gasi gala Godema adose gaaluda, dili wi sefolamialola säi. ³⁷ Amala sälahilä, Fidage, Sebedië malö äudä amolege, ea ili sigi awalahilä nea, ie iso asigia yöia idogola, säosäosa nelo. ³⁸ Amala nea, ea ilima

sähalea, Nie iso asigia edefademalä yöia idogosalea, ne baagomolö gabumelë. Dili gui nea, nihiligila idihë namolölamelëla säi. ³⁹ Amala sälahilä, e holöbö gasi gala, nagadaia gumusula dia idogola dialea, Godema sähalea, Nie Naado, asiamolö fu galëda, gaabogi usi molö amo na asiamäia. Amamäia gaso, na hamese amo gadola made, dia hamese amo gadola hamomäiamelëla säi. ⁴⁰ Amala sälahilä, ea ie bëgëla aulo sebea ami awäla beahaleamelebe, ili süwia adi dibe amo bealahilä, ea Fidama nabahalea, Dilia nebalä aoa afädë idihë namolö ulisebele. ⁴¹ Nafadea dili fedogola melëloea, idihë nea, Godema adosa namialo. Dofä. Asigiada hamomolöila helësësa neago gaso, domaloda wäbëai nebegola säi. ⁴² Amala sälahilä, e bu agedu obëgëla, Godema adosalea, Nie Naado, go made asiala, muäia galëge, dia hamese amo gadola hamomäiamelëla säi. ⁴³ Amala sälahilä, e bu obëgëla maala beahaleamelebe, ili süwia adi dibe meli. Mida, ilile si gafodo amo hä, gadugisalea amai. ⁴⁴ Ili ami bu elö digila awälahlilä, ea bu osoda Godema dafidi säi amo gadola wäla säi. ⁴⁵ Amala sälahilä, ie bëgëla aulo amoli sebea ami bu obëgëla, ea ilima sähalea, Dili süwiamu diala, hele saleale. Bimo. Fu hä, ga madesebego. Dolöie Malö amoda, nafade hamolo amolile naabogi hololöla gausisebemelë. ⁴⁶ Dili hä, nowemo. Afiadi. Bimo. Dolöea ne hololöla odoäie naabogi gausimolö amo hä, ga made misi neebemelëla säi.

Yesu odoäie naabogi gausi

(Maga 14.43-50, Ulugu 22.47-53, Yone 18.3-12)

⁴⁷ Yesuea ado amo aso, säha nebegi, giwilasi amoligi Yudasä e misi. Dolö maleia nudulo helebege baialage gaula, ebalä mofiai. Gobela ilo busa amoliage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi amoliage, dolö amoli misialai. ⁴⁸ E hololöla ilile naabogi gausilo amea, ilima dafidi daijala säla iahalea, Na dolö gaula mimise amoda emelë. E gaumalola säla i. ⁴⁹ Ili maalahlilä, e hä, Yesu neebee fodolofali maala sähalea, Säla Olelelo-o, di go gabiola sälahilä, e gaula mimi. ⁵⁰ Mimisebegi, Yesuea ema sähalea, Nedoo, dia hamomolö misi amoda hä, hamomola säi. Amala säsebegi, dolö amoli maala, Yesu hä, gaula fëdöi. ⁵¹ Amalebegi, dolö afädë Yesubalä nelo amea, ie helebe besela neawelahilä, gobela ilo Busa Edefade amoie hamoi hamolasilo amo nufudala, ie gëhe dagala sali. ⁵² Amala hamosebegi, Yesuea ema sähalea, Dia helebego dihë negeia ami negela obëgëmo. Mida, dolö sulubadelaea helebea nudumolöie gauseda, helebea ili nufudala baagosa maademolö gabu. ⁵³ Na nie Naadoma nabaseda, eada waliomu selesaia fii yafie, ami giwilasi amo baagila asi amolida, nema fisiga wemolömelë. Na ema amala nabolö ulila helësësebele. ⁵⁴ Gaso,

na amala nabaha galebada, ado säla dödëla negei dibe amo gadola, amala hamomolöi dialeala säi amo made gausiala digalabiola säi.

⁵⁵ Amo gala, Yesuea gegedoi amolima sähalea, Fa nelo gaumolöie mulo amo gadola, nudulo helebege baialage gagaulahilä, ne gaumolö misile. Segeyo sulubadelagi, nada Godeie mosöa säla olelesa sulo amogi, dilia ne made gaui amoda. ⁵⁶ Gaso, bea sälo amolia ado säla dödëla negei dibe amo gadola gausiala digamolöie, nelebo sulubadela amala hamosamelëla säi. Amala säsebegi, bögëla aulo amoli sulubadela e digila fisäla awäha maadei.

Ilia Yesuma gudi nabi

(Maga 14.53-65, Ulugu 22.54-55,63-71, Yone 18.13-14, 18.19-24)

⁵⁷ Yesu gaui amolia gobela ilo Busa Edefade Gaiafasa nee-bea ami, e sigi asi. Mala dawadigi dolöge, dafidilo asigi gäwi dolöge, ili ami gegedoi nefolalo. ⁵⁸ Fida e holöbö hobeala baagiala e bögëla awäla, gobela ilo Busa Edefadeie mosö yala isogi digalahilä, hä, wagasebe amo bimolöie, hamoi hamolasilo amolibalä beaha sulo.

⁵⁹ Gobela ilo busa amoliage, Galisolö dolö amoli sulubadelaage, e baagomäia nufulöie, dolö odoaea wäfalä, Yesuea asiala hamose melëlo amo sämäiala hogoi. ⁶⁰ Hogosebegi, yafia wäfalä, ea asiala hamose melëlo amo säla misi gaso, e nufulöie mi made meli. Made beasebegi, giso hobealafalä, dolö äudä maalahilä ⁶¹ sähalea, Egowea sähaleada, Na Godeie mosö go haila digilahilä, segeyo ohodoagi bu ulimolöimelëla säimelëla säi. ⁶² Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefadea nowela aligilahilä, Yesuma nabahalea, Dia ado afädë made säla obögësale. Elea dima säsegoda, abeahämola sähadula nabi. ⁶³ Amala nabasebegi gaso, Yesu e ado saula sulo. Amasebegi, gobela ilo Busa Edefade amea ema sähalea, Gode namolöi neebe amoie äigi, dia nilima fädäla sämola säha. Afädë Memelei amoda, dile. Dida Godeie malölela nabi. ⁶⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dihä säse gomelë. Gaso, na dilima sähago. Hobealada, Dolöie Malö Gelo Edefade amoie naabo dafädimadi filahilä, e mu baidilidaia maaha neë bimolömelëla säi. ⁶⁵ Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade amea, hile fagulo gadelaha nea sähalea, Ea Gode gagadela säsebegi. Odoama ea hamoi amoie nali made nabelämelë. Hädamade ea Gode gagadela säsebe amo dilia hä, nabi amomelë. ⁶⁶ Dilia abilia helësësebelä nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Eda hä, nufudala baagomolö dialeala säi. ⁶⁷ Amala sälahilä, ilia Yesu e odagia gofedela gagalala, e nufudala ialalei. Odoaeada

e naabo gafea nufudalahilä ⁶⁸ sähalea, Afädë Memelei, dolö di nufudase egoweda nowë gabu. Dihï bea säla sämola säha nelo.

Fidaea Yesu dawa madela säi

(Maga 14.66-72, Ulugu 22.56-62, Yone 18.15-18, 18.25-27)

⁶⁹ Amo gala, Fida e segea yala isogi nogila digasia ami sebegi, hamoi hamolasilo dolisä afädë maalahilä ema sähalea, Dige Galili dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi. ⁷⁰ Amala säsebegi gaso, Fidaea dolö sulubadelaie sidaia ne madela sälahilä sähalea, Ado dia säse goda, na dawa mademelëla säi. ⁷¹ Amala sälahilä, e yala baagido idi dagaboimadi awäha nebegi, hamoi hamolasilo dolisä elöea e bealahilä, ami nefolalebe amolima sähalea, Dolö egoweda Nasalese dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi. ⁷² Amala säsebegi, Fidaea migalia diigila, bu elö ne madela gelola sälahilä sähalea, Dolö amoda na dawa mademelëla säi. ⁷³ Hobeala, dolö odoa ami nefolalebe amolia maalahilä, Fidama sähalea, Dida dofä amoligi gabu. Dia adosebegoea dihidi ulufadigisebegomelëla säi. ⁷⁴ Amala säsebegi, Fidaea, na we wäfali säседа, dofä ne Godea së imäiala sälahilä, migalia diigila sähalea, Dolö amo na dawa mademelëla säi. Ea säia gai amole, hä, gagalugo gawalia gai. ⁷⁵ Amala gäsebegi, Fidaea helësésalea, Yesuea sähalea, Gagalugo gawalia aso, made gäla neëgi, dia ohodoala ne dawa madela sämolömelëla säi amo helësëla obëgëi. Amala helësëla obëgëlahilä, e segea doadigila awäla, gäia güsäla diisa nelo.

27

Ilia Yesu e Gabena Bailadi neebee sigi asi

(Maga 15.1, Ulugu 23.1-2, Yone 18.28-32)

¹ Segeyo sagala digase amo gaalu, gobela ilo busa nefolalo amoli sulubadelaeege, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amoliage, Yesu baagomäia nufulöla säla ado afädë negei. ² Ilia Yesu nafodola sigi awälahilä, Gabena Bailadiie naabogi gausi.*

Yudasa e baagoi

(Abosolo 1.18-19)

³ Ilia e nufulöie hamosebe amo bealahilä, Yudasa, Yesu hololölo amea asigi bedefalahilä, muni giwi siliba nabülasi ohodoa amo neala gaula, gobela ilo busa amolige, dafidilo asigi gäwi amolige neebee obëgëlahilä ⁴ sähalea, Nada dolö

* **27:2:** Bailadida Olomo dolö. Olomo ilia, e Yu ilile gamane beaha aligilo gabena namialai. Yu ilia hilidomuda Yesu nufudala baagomolö uli gabugi, Olomo dolö amoliamu nufudala baagomolö dialeala sämolöi dilo. Ameada, Yu ilia Bailadi neebee Yesu sigi asi amo. Yone 18.31 bimalo.

nafade afädë made hamoi hololöi amoda, asiala hamoi gabi-ola säi. Amala säsebegi, ilia säla obögësalea, Dia hamoi goda nilile mademelë. Goda dihilemelëla säi. ⁵ Amala säsebegi, Yudasaea muni amo Godeie mosö isogi ami sadia idogolahilä awäla, himu maagö bëola baagoi. ⁶ Amala hamosebegi, gobela ilo busa amolia muni amo neala gaula nea sähalea, Goweada dolöie heale digamäia hamoi amea, muni goda negelo dibeaa ami gedola negemolöda dofea mademelëla säi. ⁷ Iliä ado afädë negelahilä, muni amea sege afädë nii. Sege amoda, nagaea sosobene hamolo dolö amoma nii. Udia dolö sege odoadila misi amoli baagosegi baumolöie sege nii. ⁸ Amala hamoi amo helësëlahilä, sege amoda Heale Segela sälo, amase, walioge amala säha nea.* ⁹ Amoda Godea bea sälo Yelemaeama aligila bea säi amo gausiala digai. Ado amoda gomalä. Iliä muni giwi siliba nabülasi ohodoa amo neala gaui. Bidi amoda Isilaleie malö odoaea dolö goie bidida gomalä säla negei. ¹⁰ Dafidilo Geloia na hamomalai amo gadola, nagaea sosobene hamolo dolö amoie sege nimolöie, ilia bidi amo ila säla dädëla negei dialea.

*Yesuma dida Yu udia dolöie beaha aligilo ginilela nabi
(Maga 15.2-5, Ulugu 23.3-5, Yone 18.33-38)*

¹¹ Yesu Gabenaie siigi nebegi, Gabenaea Yesuma nabahalea, Dida Yu udia dolöie beaha aligilo ginilela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Dihï säse gomelëla säi. ¹² Gobela ilo busa amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, ea asiala hamoimelëla säsebegi, ea ado afädë made säla obögëi. ¹³ Amasebegi, Bailadia ema nabahalea, Iliä dima asiala hamoila säsebegi, dia made nabahalela nabi. ¹⁴ Hä, Yesuea ado afädëge made säla obögësebegi, Gabena amo edefademalä fudugi.

*Yesu baagomäia nufuöla säi
(Maga 15.6-15, Ulugu 23.13-25, Yone 18.38-19.16)*

¹⁵ Segeyo Ede amoie molö nasolo amo galada, Gabenaea galabaia negei afädë fisigähamu aligilo. Udia dolö gegedoi amolia dolö gowe fisigämola säse amo gadola, hilima fisigälasilo. ¹⁶ Segeyo Ede amo gala, dolö afädë, ei Balabasa galabaia negei dilo. Udia dolö sulubadelaea ie mala dawadigi. ¹⁷ Udia dolö yafie maala gegedoi nebegi, Bailadia ilima nabahalea, Na nowë dihilima fisigämäiala hamesebe. Balabasa fisigädule, ma Yesu, ema Afädë Memeleila sälo go fisigädulela nabi. ¹⁸ Amala nabi amoie mida, ilia Yesuma mudialahilä, ie naabogi gausi gabula helësësalea amai.

* **27:8:** Ado amea, walioge amala säha neala säi amoda, segeyo walio nili neebeweie made säi. Amoda Madiuea ie beba dädësebe amo gaalu segeyo dilo amoie säi.

19 Amaimo, e gudisalea filo amodaia sebegi, ïe udiaea ado afädë säsisalea, Dolö mogoi goma afädë made hamomalo. Mida, na walio simasia beala, e helësëla nïe asigi edefade yöia idogoimelëla säi. 20 Amai gaso, gobela ilo busa amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, udia dolö gegedoi amolima Balabasa fisigähalea, Yesu nufuöla sämäia si nigilasi. 21 Amasebegi, hä, Gabenaea ilima nabahalea, Äudä amolegi abodo dihilima fisigämäiala nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Balabasamelëla säi. 22 Amala säsebegi, Bailadia ilima nabahalea, Amai galëda, Yesu, ema Afädë Memeleila sälo goma, na abilia hamomäiala nabi. Amala nabasebegi, ili sulubadelaea säla obögësalea, I fügäigi baala negemäiala säi. 23 Amalebe, ea ilima nabahalea, Mida edogi. Ea edo nafade hamoi gabiola nabi. Amai gaso, ilia gelolafali uuala sähalea, Eda i fügäigi baala negemäiala säha nelö. 24 Ea säse amo made nabahalea, ilia gelola üala dodogöla sämolö hamosebe amo bealahilä, Bailadia udia dolö gegedoi amolile sidaia naabo nigime hësalea sähalea, Dolö goïe heale digaseda, asialada nema maademelë. Dihilima gomelëla säi. 25 Amala säsebegi, udia dolö amoli sulubadelaea säla obögësalea, ïe healeda nilimage, nilile malömage diamäiala säi.* 26 Amala säsebegi, ea Balabasa hilima fisigäi. Amalahilä, odoaea Yesu fëgämaloi. Fëgälähilä, e i fügäigi baala negemolö sigi mosalai.

Ami dolö amolia Yesu gadiaboi
(Maga 15.16-20, Yone 19.2-3)

27 Amala hamosebegi, Gabena amoïe ami dolö amolia Yesu sigi awäla, Beledoliama mosöa nogila digalahilä, ami dolö odoama gegedomalolahilä, e nogömaloi.* 28 Ami nebegi, ilia ïe fagulo gäi amo gila negesilahilä, fagulo bëi sedade bedefala salugasi. 29 Amalahilä, ëfë äyo gägäi neala nasigila amalela, giniïe busa gadoi hamola ïe busagia salugasilahilä, i dama dagaboige ïe naabo dafädimadi gausi. Ili e mia emo gumu sasagala fia idogola salea, e gadiabola sähalea, Yu udia dolöïe beaha aligilo gini-e, di go gabiola säha nelö.* 30 Amalahilä, ilia e gofedela gagalala digi, amase, i dama dagaboi gausi amo fedela neala busagia nufudadigisa nelö. 31 Ili ema amala gagadiabosa nelolahilä, fagulo sedade amo holola, hile

* 27:25: ïe healeda nilimage, nilile malömage diamäiala säi amoda gomalä helësëla säi. E nufudala heale digasebe amoïe sëda, hili molöla sähalea säi.

* 27:27: Beledoliama mosöda Gabenaïe mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo.

* 27:29: Ami dolö ilia Yesu gadiabola dahila neala, beaha aligilo ginia momadolo amo gadola momadolasi. Segeyo amo gaalu, beaha aligilo gini iliada, fagulo bëige, habuga gadoige salugala, i dama dagaboige gaula filo negei.

fagulofali amo salugasi. Salugasilahila, ilia e i fugaigi baala negemolöie sigi asi.

Yesu e i fugaigi baala negei

(Maga 15.21-32, Ulugu 23.26-43, Yone 19.17-27)

³² Ili amila doadigila afiaha dibegi, gaamu Sailini ami fii dolö afädë, ie ëida Saimono gausiala digai. Amalebe, ilia ema Yesuie i fugaigi amo gaumalala eegei. ³³ Afialahila, sege ëi Gologoda besela galai. Gologoda amoda Busa Giwi Segela sälo. ³⁴ Besela galalahila, ilia wani ödäge gamogai ödäge gegoalahila, egali muäia iasebegi, ea nabibilage, molö made helësei. ³⁵ Amalebe, ilia e hä, i fugaigi baala negelahila, ie fagulo gii amo nowëa nimabelela, sadu dahila, ie fagulo amo amala mogei. ³⁶ Amalahila, ili ami fia idogola, e idihë sefolalo. ³⁷ Ili i fugaigi ie busa daia adomoi, ema gudisalea säi amo dëdësalea, Goda Yu udia dolöie beaha aligilo Gini Yesula dëdëla baala negei. ³⁸ Amala hamolahila, ebalä fa nelo dolö äudä, elö naabo dafädimadi, amase, elö naabo fefeädimadila i fugaigi baala negei. ³⁹ Udia dolö ili amogi baagila afu mafusalea, ema busa dugagila digila gagadiabola ⁴⁰ sähalea, Diada Godeie mosö haila digilahila, segeyo ohodoagi ulimolöeai amo, di dihimu damula mosö. Dida Godeie malö galëda, i fugaia adogoila digamola säla baagila digisa nelo. ⁴¹ Amaimo, mala dawadigi amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, gobela ilo busa amoliage, amo gadola wäla gadiabola sähalea, ⁴² Eada udia dolö odoa ugila negelo. Amai gaso, hi e ugila negemolöi made gabu. Eda Isilaleie beaha aligilo gini nea. I fugaia adogoila e walio digaseda, nilia ema asigi afädë negemolö. ⁴³ Ea Godema asigi bogia adogola nelo. Godea e hameseda, ea e ugila negemäia. Mida, ea sähaleada, Neda Godeie Malöla sälo ameala säha dilo. ⁴⁴ Fa nelo dolö ebalä i fugaigi baala negei amoleage, amo gadola wäla ema nemoi.

Yesu baagoi

(Maga 15.33-41, Ulugu 23.44-49, Yone 19.28-30)

⁴⁵ Eso mogogila awäla eso bëgise gaaluge, sege sulubadela gasilasimu dilo. ⁴⁶ Eso bëgise gaalu, Yesuea gelolafali wela säia adahalea, Eli, Eli lama sabagadanila säi. Amoie mida gomala, Nie Gode, nie Gode, dia ne edogi fisigisisala säi. ⁴⁷ Amo nabalalahila, odoa ami nefolalo amolia sähalea, Goada Elaia wesebegola säi. ⁴⁸ Hä, fodolofali amoligi afädë baluluia awäla, nelebo afädë dahudu gadoi wani ödä gamogai dibeami gelahila, i bidigi yaala, egali muäia i. ⁴⁹ Amala hamosebegi, odoa amolia sähalea, Aso. Elaia maala, e damula misiabelela beaha aligidila säi. ⁵⁰ Yesuea bu elö gelola sälahila, ie namolö amo fisila, hame hä, mosaloi. ⁵¹ Amasebegi, fagulo edefade

Godeie mosöa gosagisi dilo amo, gadogola gadelala digalahilä, elö eamu eamula negesi. Amase, fogolige maala, igige gäudäla digi. ⁵² Amase, baui amolige doga negesebegi, Godeie udia dolö baagoi difolalo amoligi, yafie nowelasisi. ⁵³ Yesu baagoi amo nowelasisebegi, nowelasisi amoli baui amo digila awäla, gaamu Godea hile nafolai Yalusaleme dibeä ami nogila digasebegi, udia dolö yafieä ili meli.

⁵⁴ Ami dolö hädali afädë beaha aligilo ameage, amase, ebalä Yesu idihë nefolalo amoliage fogoli misi amogige, nelebo hamoi amogige beala, edefademalä fudugila bedälahilä sähalea, Wae! Goweda dofä Godeie malö gabula säi.

⁵⁵ Udiafali yafieä Yesu ugila negemolöie, Galilila e bögëla mofiai amolige, ami holöbö mia madela sidawewela nefolalo.

⁵⁶ Magadala udia Melige, Yamesele Yosebelele eme Melige, amase, Sebediie malö äudä amolele emege, udia amoligi nefolalo.

Yesuie domalo baui

(Maga 15.42-47, Ulugu 23.50-56, Yone 19.38-42)

⁵⁷ Deadifali, Alimadia nelegei yafie negelo dafidilo dolö afädë misi. Dolö amoie äida Yosebe. Eege Yesuie bögëla aulo nelö. ⁵⁸ E Bailadi neebea maalahilä, Yesuie domalo amo ema imäiala nabi. Nabasebegi, Bailadia ami dolöea ema neala imalai. ⁵⁹ Amasebegi, Yosebeä Yesuie domalo amo nealahilä, fagulo nigime baai made, hedabifali amea usulala ⁶⁰ gaula awälahilä, hile igi äbä gähe duwi dilo amogi bausi. Bausilahilä, igi edefade afädë bebugula maala, idi amo dofogasila, e hä asi. ⁶¹ Magadala udia Melige, amase, Meli elö amoge, ele Yesu baui gaalu alömodi sulo.

Ami dolö amolia baui amo idihë nelö

⁶² Nelebo daialo segeyo amo baagia, segeyo amogi gobela ilo busa nefolalo amolige, Felesi dolö nefolalo amolige, Bailadi neebea awäla gegeдолahilä ⁶³ sähalea, Dafidilo, dahila nelö goea aso, made baagola nea sähalea, Segeyo äudä nelolahilä osodagi, ne nowelasimolömelëla säi amo nilia helësëla obögëimelë. ⁶⁴ Amala säi amea, segeyo ohodoa gogi, odoaea baui amoie idi hedabola galahilä, idihë namialamalo. Bögëla aulo amolia maala, ie domalo amo nealahiläda, udia dolöma hä bauia amila nowelasimelëla säloea. Iliä amala hamola, dahila neala säsedä, ea dafidi dahila neala sälo amo baagila moholö gabumelëla säi. ⁶⁵ Amala säsebegi, Bailadia ilima sähalea, Ami dolö odoa idihë aligilo namiäia diligali iahago. Dilia ili sigi awälahilä, ilia bauia ami idihë namialamalo. Dilia gomalä hamomolöila asigisebe amo gadola hamola, baui hedabola gamalola säi. ⁶⁶ Amala säsebegi, ili awäla baui amo

hedabola galahilä, odoaea idi galo igi amo bebugula auloea nofe negela, idihë aligilo amolima hedabola idihë namialai.

28

Yesu e baagoiala nowela asi

(Maga 16.1-10, Ulugu 24.1-12, Yone 20.1-18)

¹ Segeyo Sabada baagibua, saleleie mi gäwi segeyogi, eso mi gäwila säsälösebe amo gaalu, Magadala udia Melile, Meli elölea baui amo bea asi.* ² Ami nebegi, fogoli edefade misi. Dafidilo Geloie selesaia fii afädë Hebenila digahalea amai. Digalahilä, selesaia fii amea igi amo bebugula negesilahilä, e amodaia sulo. ³ Selesaia fii amoie odagida sege yabagelela yo digalo amo gadoi, amase, ie fagulo gäige falelafali fisi. ⁴ Amogi, idihë aligilo amoli ebalä bedähalea, ili emo gigisëla, baagoi gadoi hamoi.

⁵ Amaimo, selesaia fiia udia amolema sähalea, Ali bedämabio. Aliada Yesu i fügäigi baala negei hogola misi amo, na dawamelë. ⁶ Eda wi maade. E negei diloa gowe bea misië. Mida, ea säi amo gadola, nowela asimelë. ⁷ Ali hä, aabela awäla, ie bögëla aulo amolima gomalä sämalo. Eda baagoiala nowela asimelë. Dili baagila, edale Galili moholö awäha nea, e ami bimolömelëla sämalo. Na hä, alima säi agui amomelëla säi. ⁸ Amala säsebegi, ele bedälage, edefademalä obeägilage, fodolofali bauia amila awäla, ie bögëla aulo amolima sämölöie baluluia asi. ⁹ Awäha nebegi, Yesuea ele gausiala digala sähalea, Ali go gabiola säi. Amala säsebegi, ele e mia ga madela maala, ie emogi gaula digala, elea ie ei gauia adai. ¹⁰ Amasebegi, Yesuea elema sähalea, Bedämabio. Aliada, nie nedoolalima, ili Galili mosalamalo. Awäseda, ilia ne ami bimolömelëla sämölö mosalola säi.

Idihë aligilo amolia säi

¹¹ Udia äudä amole awäha nebegi, idihë aligilo odoa awäla gaamu isogi digalahilä, ilia gobela ilo busa amolima nelebo sulubadela hamoi amo säla iaha maadei. ¹² Amala säsebegi, gobela ilo busala, dafidilo asigi gäwi dolöbalä gege dolahilä, ilia ado afädë daiala negei. Ili muni malei neala, ami dolö amoligali iahalea ¹³ sähalea, Dilia gomalä sämalo. Ie bögëla aulo amolia gasigi maalahlilä, nili adidi dibegi, ie domalo amo fa niimelëla sämalo. ¹⁴ Amasebegi, Gabenaea ado gowe nabaseda, amoda, nilia ebalä ado hahamogimolömelë. Dilia asiala hamoi made bimäiala säi. ¹⁵ Amala säsebegi, ami dolö amolia muni amo nealahilä, ilima säi amo gadola bögëi. Amaimo, walioge Yu ilia ado amomu säla daidosa nea.

* **28:1:** Saleleie mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo niliada gifalädalüla sälo.

*Yesuea ie bēgēla auloma hamoi ilia hamomāiaie sāi
(Maga 16.14-18, Ulugu 24.36-49, Yone 20.19-23)*

¹⁶ Bēgēla aulo gīdālasī amoli Galili afialahilā, segebidaia Yesuea sāla negeia ami afiai. ¹⁷ Afialahilā, ilia e beala, ie ēi gauia adai. Amai gaso, odoaeada asigi āudā negei. ¹⁸ Amasebegi, Yesu e ili neebee maala nea, ilima sähalea, Hebeniēge, nagadaiaweēge, geloi sulubadela nema gausisa maadeimelē. ¹⁹ Amala hamoi amea, dili awālahilā, fifi asi sefolalebe amoli sulubadela nīe bēgēla aulo aligimāiaie sāmōlō mosalo. Amalahilā, dilia Naadoie ēigige, Malōie ēigige, Eleloi Gesamiie ēigige, ili ödāgi gelasila, ²⁰ na dilia hamomalai amo sulubadela ilia bēgēla hamomāia olelemalo. Segeyo sulubadelagi ne dilibalā namolōmelē. Amalamu awāla, aligila wagamolōmelēla sāi.

Hā amo.

Maga Neala olelo oboba

Ado mala hedabi Maga bebagi dödëla negei amea, dafidi mi mi gäwila sähaleada, Godeie malö Yesu Gelesoie ado mala hedabila säla dödëla negei dialea. Nilia Magaea dödëi beaseda, Yesuea geloi hido elöi gaula nelo amoge, hamoi hamosa nelo amoge ulufala dödëi. Yesuea mala olelesa nelo amoge, mugabe fedai nesila digisa nelo moge, udia dolöea nafade hamoi hësa nelo amoge, ea amo gadola hamosa neada, ie geloi amo olesa nelo. Yesuea hi ëida gomalä sälo. Dolöie malöla sälo. Dolöie Malö Namolö misi ameadada, ie namolö fisiga gala udia dolö yafie sigi obëgëmolömelëla säi, (10.45)

Magaea Yesuea hamosa nelo amo sedalu yafie säi. Gasoda, Yesuea udia dolöma ado mala olelesa nelo amolida ea sedalu hedabola made säi. Magaea dafidida Ödägi gelo Yoneie sedalu sälahilä, Yesu e ödägi gei amoge mugabe Saidania e fedogola meli amoge, obobala dödëlahilä, Yesuea hamoi geloi hamosa nelo amoge ulufala dödëi. Amase elöda, Udia dolöea yöi elö elöla gauseda ea boba hamomolö amoie ilima olelesa nelo.

Ïe bögëla aulo amolia, mi gäwilafalï, Yesuea nelebo hamosa nelo amoie mi fädäla dawa made nelo. Gaso, gelëala bebea awäha nea giso beagolei. Beaseda, udia dolö ilia Yesubalä ado neala yöi yafie ila säi dië bimolömelë. Ea ado mala hedabi dödëla wagahalea, Yesu baagola nowela asi amo dödëla negei dialea.

Yesu misi amoda udia dolöma Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie säla ïmolö misi

(Maga 1.1-3.6)

*Ödägi gelo Yonea ado säla iaha nelo
(Madiu 3.1-12, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)*

¹ Ado Mala Hedabi goda, Godeie malö Yesu Gelesoea dafidi mi gäwi amo dialea. ² Bea sälo Aisaeaie bebagi ado dafidi dödëla negei dibe amoda gowe.

Godea sähalea, Nabuö! Nie ado säla ïmolö mosalamalo amomada, dië idi fodolasimäia, ema dafidimola sämolömelë.
Malagai 3.1

³ Sege falai udia dolö aligisia made ami nea afädëa wesealea, Dafidilo Geloi misiäia idi fodomolö amo dadaiaha namialo. Ïe idi amoda mogolafalï fodolasimalola säha neamelëla

säi amo dödëla negei dialea.

Aisaea 40.3

⁴ Amala säla dëdëla negei dibe amo gadola, sege nafade udia dolö aligisia made ami ödägi gelo Yone e misi nelo. Ea sähalea, Dilia nafade hamoi amo Godea hëmäia, dilile iso asigi besulahilä, ödägi gemolö dialeala säla äaha nelo. ⁵ Yudia sege gaamu holöfali holöfali dibe aamilage, Yalusaleme udia dolö sulubadelage, nefolalo amoli e neebea ami mafusa nelo. Mafula ilia nafade hamoi amo sisiaha maadesebegi, Yonea ili ödä Yodonagi gesa nelo. ⁶ Yone eda sugua gamele hilia fagulo hamoi amo salugalahlilä sugua gafodo gadoia malibu negela nelo. Eada galiawage äwi ödäge naha nelo. ⁷ Ea ado mala säla äahalea, Ne dafidi misi neawe. Hobe ne baagia afädë moholö amoda, ne holöfali neebewe gadoi made, eda ilibia edefade neebe amo moholömelë. Ne hedabi made ameada, na äe emo usililo ëfë gumusula dialea fisigämolö amo dofea made neawe. ⁸ Na dili ödäeamu gesa neawe, eada dili Eleloi Gesamia gemolömelëla sa namolömelëla säla äaha nelo.

*Yonea Yesu ödägi gelasi
(Madiu 3.13-17, Ulugu 3.21-22)*

⁹ Segeyo amogimu Yesu e Disiligi Galilië gaamu Nasalesela maasebegi, Yonea Yesu ödä Yodonagi gelasi. ¹⁰ Yesu ödägi gelahlilä ödägila fodolo agesua aliga adogoi amole, mu dusuia gase amo meli. Amala dusuia gasebegi, Gesamia haea maliabu gadoi amo digalahilä ema fise meli. ¹¹ Amo gaalu, selesaia mosöala ado afädë säia idogosalea, Dida nïe malö. Na dima edefademalä boba hamoi nea, nïe iso asigia dima obeägisa neawela säi.

*Mugabea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolö misi
(Madiu 3.1-12, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)*

¹² Ado amo säha maadeia gai amole, Godeie Gesamia Yesu e sege nafade udia dolö aligisia made ami mosäia fisiga gai. ¹³ E fisiga gaia ami segeyo nabülasi biyidia nebegi, mugabe Saidania Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolö misi. Yesu e sugua ilaba elö elöla nefolalebea ami nebegi, selesaia fii ilia e ugila negemolö misi.

*Yesuea hamoi mi gäwila Galili hamosa nelo
(Madiu 4.12-17, Ulugu 4.14-15)*

¹⁴ Yone galabaia negesebegi, Yesu e Galili awälahlilä Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi säla äaha nelo. ¹⁵ Yesuea sähalea, Segeyo Godea daijala negei dilo amo walio wegi gausiai ameada, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ga madefali dialeamelë. Dili asigi besulahilä, Ado Mala Hedabi go gaula mogomalola säla ä.

Yesuea dolö biyidia seme digisa nebegi wei
(Madiu 4.18-22, Ulugu 5.1-11)

¹⁶ Yesu e oeabo Galili agesu nedaha nea beahamelebe seme digilo dolö äudä, Saimono ie edoo Ädulule seme digisa neebe meli. ¹⁷ Bealahilä Yesuea elema sähalea, Na alima udia dolö nelo mala oleledelä. Ali ne awäsewe gadola bögëla misiëla säi. ¹⁸ Amala säsebegi, elea selëgë amo fodolofalä ami negesilahilä e bögëla asi. ¹⁹ Yesu e holöbö sedade awälahilä beahamelebe, Sebediie malö Yamese ie edoo Yonele dudaia ami nea selëgë nuli amo hamogisa neebe meli. ²⁰ Bealahilä fodolofalä ele wesebegi, elele eedo Sebedige bidi nimolöie hamoi hamosa nefolalo amolige dudaia amilahilä ele Yesu bögëla asi.

Yesuea dolö afädëma mugabe fedai nesila digi
(Ulugu 4.31-37)

²¹ Yesuge udia dolö odoage ili Gabaniama gaamugi afiai. Segeyo Sabada gafe besela galasebegi,* Yesu e gedolo mosöa ami nogila digalahilä, ea udia dolö ilima ado mala olelesa nelo. ²² Ea säla olelese amo nabalahlilä ili fudugisa sefolalo. Mida, Ado säla negei olelelo amolia olelelo amo gadola made, geloi hido elöi gaula nea olelese amogi. ²³ Segeyo amo gala dolö mugabe fedai afädë gedolo mosöa ami maala sulo. Dolö amea üalala digila sähalea, ²⁴ Nasalese fii Yesu-o, nili neebee wi dia edo hamomolö misi. Nili nufudadigimolöie misile. Nada di dawa. Dida dolö hedabi mogoifalä, Gode hi e neebeeala misimelëla säi. ²⁵ Amala säsebegi, Yesuea mugabe amoma nemosalea, Adomabu. Dolö go digilahilä mosöla säi. ²⁶ Amala säsebegi, mugabe amea dolö amo neala amulämelasilahlilä üalala digila doadigila asi. ²⁷ Amala hamosebegi, udia dolö sefolalo amoli sulubadela, fudugilahilä hilidomu säla didigahalea, Walio hamoi amoda edo gadoidu. Walio dolö goea ado säi amoda ado gähe geloi hido elöi gelola säimelë. Ea ado säседа, mugabe ilia nabelo gabula säi. ²⁸ Yesuea hamoi amo fodolofalä udia dolö Galilimadi nefolalo amoli sulubadela nabala didigai.

Yesuea udia dolö yafie wahilasisa nelö
(Madiu 8.14-17, Ulugu 4.38-41)

²⁹ Yesuge Yamese Yonege ie begela aulo odoa ilige gedolo mosöa amila Saimono Ädululea mosöa asi. ³⁰ Saimonoie udia amoie eme domalo hëgila oloi, imididaia adi dilo amo, ilia

* **1:21:** Segeyo Sabadada Yu udia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeie ei gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege foi dibe amo sulubadela segeyo gafeiagi hamosa maadelahlilä, segeyo gifalädalügi hi e hele fila sulo. Isilale udia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daiai. Segeyo Sabadada Edolo niliada gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obëgëi 20.8-11ge bimalo.

fodolofali Yesuma säla i. ³¹ Säla iäsebegi, Yesu e udia oloi dibeä ami awälahilä, naabogi gaula nowela ifosi. Amala hamosebegi, e hëgila oloi dilo amo hogosa helela wahisebegi ea ili molö muäia neala i. ³² Deadi eso digase gaalu, udia dolö nefolalo amolia oloi difolalo amoli neala gaula, mugabe fedai nefolalo amolige sigi gaula digila Yesu neeäe ami gegedoi. ³³ Gaamugi ami udia dolö nefolalo amoli sulubadela idi galo hadai daia amimu gegedoi. ³⁴ Amala hamosebegi, Yesuea udia dolö yafie olo elö elöla oloi difolalo amoli wahila digi, mugabe fedai yafie nefolalo amoli nesila digila digisa nelo. Amala hamosebegi, mugabe amolia Yesu eda gowe neala dawadigi nefolalebegi, Yesuea mugabe amolima dilia adomabula säi.

Yesuea Galilimadi ado mala säla i
(Uluu 4.42-44)

³⁵ Sege yomolö amo gaalu Yesu e nowela segeä awäla, udia dolö aligisia made ami awälahilä Godema adosa sulo. ³⁶ Saimonoge ebalä nefolalo amoliage Yesu hogogola hobeala bëgei. ³⁷ Beagolelahilä ilia ema sähalea, udia dolö sulubadelaä di hogosa neamelëla säla i. ³⁸ Amala säla iäsebegi, Yesuea säla obëgesalea, Gamelä, Sege gaamu ga made dibeä ami ado mala säla imolö afiadi. Neda amo hamomolö misimelëla säi. ³⁹ Amala sälahilä e Galili sege sulubadelamadi nawesa nea gedolo mosö nefolalebeadi amogi awälahilä Yesuea ado mala säla iadigi, mugabe fedai nefolalo amoli nesila digisa nelo.

Yesuea dolö gudubu hamoi afädë wahi
(Madiu 8.1-4, Uluu 5.12-16)

⁴⁰ Amala hamosa nebegi, dolö gudubu hamoi afädë Yesu neeäe ami maalahilä emo gumu sasagala fia idogola salea sähalea, Dia ne wahimäia helësësedä, hä dia ne wahilasimolöi nebegola säi. ⁴¹ Amala säsebegi, Yesuea e bobasëlahilä ië naabo mogodigia gala, dolö amo diigisa nea sähalea, Na amala helësësa, wahimola säi. ⁴² Amala säsebegi, gudubu hamoi amo fodolofali hogosa helela wahi. ⁴³ Yesuea e fodolofali mosalahilä, ema gelola sähalea, ⁴⁴ Nabuö! Di wahi go oböla odoama säla imabio. Gobela ilo dolö neeäe amea di bimäia olemolö mosalo. Amalahilä, udia dolö ilia bimäia di wahi go olemolöie, di hëmäia Moseseä säla negei dibeä amo gadola nelebo afädë odala imalola säla i. ⁴⁵ Amala säla i amo nalahilä gaso, dolö amo awäha neada, ema hamoi amo ili sulubadelama säla iia awäha nelo. Amala sälebeda, Yesu e ilile siigi gaamu dibeä ami made awäla, udia dolö aligisia made gasi gala nelo. Amala gasi gala nebegi, sege sulubadelagi udia dolö nefolalo amoli Yesu neeäe ami mafula gegedoi.

2

*Yesuea dolö afädë fii si wahilasi
(Madiu 9.1-8, Ulugu 5.17-26)*

¹ Ami segeyo odoa nelolahilä Yesu e bu Gabaniama obögëi. Yesu obögëla misi neala säi amo udia dolö nefolalo amoli sulubadelaëa nabaha maadei. ² Nabalahlilä udia dolö yafie Yesu neebee ami mafula gegedoi amea mosö isogige idilibage fimolö fu maade negegi dibegi Yesuea ilima ado mala säla äaha nelo. ³ Säla äaha nebegi, dolö afädë fii si sulo amo e neebee ami, dolö biyidiaëa iwasala gaula misi. ⁴ Udia dolö yafie negegi amea, ilia dolö amo Yesu neebee gaula moholö uli gabugi, mosö figidaia gaula fedalahilä, Yesu e neebee amo gaalu mosö figi dusuia galahlilä dolö iwasala gaula misi dafu amo mumusogi salisi. ⁵ Iliä asigi afädë negegi nea hamosebe amo bealahilä, Yesuea dolö fii si amoma sähalea, Nïe malö, dia nafade hamoi amoli na hësa maadeimelëla säi.

⁶ Amala säsebegi, mala dawadigi dolö odoa sefolalo amolia asigiamu helësësälea, ⁷ dolö goea ado egoweda abeahäla sähadu. Eada Gode gagadesa nea. Gode eamu udia dolöëa nafade hamoi amoli hëmolöi neala helësësä sefolalo. ⁸ Iliä amala helësësä sebe amo ea asigia fodolofalï bealahilä, ilima sähalea, Edoie dilia go helësësä dialea. ⁹ Dia nafade hamoi amoli hësa maadeila sämolöle ma, di nowela die fëo gaula nawesa namiëla sämolöle. Dolö fii si gowema ado aabeida abodo. ¹⁰ Amaimo, Dolöie Malöëa nagadaiawi nea, udia dolöëa nafade hamoi amoli hëla digimolöie geloi gaula neebee amo dilia helësëmäia olesagomelëla säi. Amala sälahilä ea dolö fii si amoma sähalea, ¹¹ Na dima sähago. Di nowela die fëo neala gaula dihi mosöa mosalola säi. ¹² Amala säsebegi, dolö amo nowelahilä, udia dolö sulubadelaie sidaia ie fëo amo neala gaula fodolofalï asi. Amala hamosebegi, ili sefolalo amoli sulubadelaëa asigigi fudugilahilä Godeie ëi gauia adala sähalea, Siiba nelebo gowe gadoi hamose nilia melëlo mademelëla säla didigai.

*Yesuea Ilibai wei
(Madiu 9.9-13, Ulugu 5.27-32)*

¹³ Yesu e oeabo Galili agesu bu elö nedaha nebegi, udia dolö yafie e neebee ami mafula gegedoi. Gegedosebegi Yesuea ilima ado mala säla äaha nelo. ¹⁴ Säla äaha nelolahilä awäha nea, Alibiasaie malö Ilibai e dagisi muni nelo mosöa sebe amo bealahilä, Yesuea ema sähalea, Ne bögëla misiëla säi. Amala säsebegi, e Yesu bögëla asi.

¹⁵ Yesu e Ilibaia mosöa molö naha sebegi, dolö dagisi nelo yafiege, dolö mala nafade hamolo yafiege, Yesula ie bögëla aulola ilibalä gedola salea molö naha sefolalo. Dolö yafie amo

gadoi yafieada Yesu awäse amo gadola bēgēla awāhamu nelō.
¹⁶ Ado sāla negei olelelo Felesi dolō amolia beahamelebe, Yesu e dagisi muni neloge, mala nafade hamologe, nefolalo amolibalā gedola salea molō naha sebe meli. Bealahilā ilia Yesuie bēgēla aulo amolima nabahalea, Mala nafade hamologe dagisi muni neloge, nefolalo amolibalā, e gedola salea molō naha sebegoda edoïela nabi. ¹⁷ Amala nabasebegi Yesuea ilima sāla obēgēsalea, Udia dolō oloi made nefolalebe amolida, alōgoda neebee aulo made. Oloi sefolalebe amolimu alōgoda neebee aulo. Amo gadola wāla, ne misi weda, udia dolō hedabi nefolalebe amoli wemolō misi made, udia dolō nafade hamolo nefolalebe amoli wemolō misimelēla sāla i.

*Yesuea molō made naala aligiloïe sāi
 (Madiu 9.14-17, Ulugu 5.33-39)*

¹⁸ Molō nūlo made segeyo amogida, ödägi gelo Yoneie bēgēla aulo amoliage Felesi dolō amoliage molō naala made aiyala nefolalo. Udia dolō odoa maalahilā, Yesuma nabahalea, Yoneie bēgēla aulo amoliage Felesi dolōïe bēgēla aulo amoliage molō made naala aligilo amogi, Die bēgēla aulo golia molō naha nebegoda mi edoïela nabi. ¹⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sāla obēgēsalea, Dolō afädēa udia neahalea, udia dolō e damelē molō molō gedoi hī ebalā sefolalebe amolima, dili molō made naala samialola samolōle. Udia nimolō dolō amo ilibalā seēda, ilia molō made naala made samolōmelē.
²⁰ Gaso, hobeala dolō amo odoaea sigi gaula asibua, ili molō made naala namolōmelēla sāi.

²¹ Amala sālahilā Yesuea ado elō sähalea, Afädēa fagulo goofogi fagulo gāhea baala asogelo made. Amala hamoseda, fagulo gāhe amea gofo amo nulimolōmelē. Amalahilā dafidi nuli amo gadola made bu edela nulimolōmelē.
²² Amo gadolamu, dolō afädēa sugua meme gafodoea ödä i hamoi gofo amogida, wani ödä gāhe dibe amo söga salelo mademelē. Amala hamoseda, wani ödä amea ödä i sugua meme gafodoea hamoi gofo amo dusulahilā, ödä i amoge wani ödä amoge, hä, nafademolōmelē. Amala hamoloea, wani ödä gāhe dibe amoda sugua meme gafodoea ödä i hamoi gāhegi oselola sāi.

*Yesuea segeyo Sabada gafegi hamoi made hamolo amoïe sāi
 (Madiu 12.1-8, Ulugu 6.1-5)*

²³ Segeyo Sabada gafegi Yesu e, iē bēgēla aulo amolalibalā eladi gadoi ei widi sagaido afiaha dilo. Afiaha dialea iē bēgēla aulo amolia widi amoïe gägā faila nana awāha nelō. ²⁴ Nana awāha neebe amo Felesi dolō ilia bealahilā Yesuma sähalea, Nilile mala sāla negei dibe ameada segeyo Sabada gafegi hamolo made amo die bēgēla aulo golia damula

hamosa nebego bimola säi. ²⁵ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Siiba Debidia hamoi dëdëla negei dibe amo dilia nidela made neale. Debidige dolö odoa ebalä nefolalo amolige molö maadela sidëa baagosalea, ²⁶ Abiada e gobela ilo Busa Edefade nebegi, Debidi e Godeie mosöa nogila digalahilä beledi Godegali odala i dilo amo neala mai. Beledi amoda odoaea nulo made, Gobela ilo amoliamu nulo negei amo ea nalahlä, odoa ebalä nelo amoli muäia neala gaula awäla imelëla säi amo dilia made nidei neale. ²⁷ Yesuea ilima säla wagala sähalea, Godea segeyo Sabada gafe hamoi amoda, Udia dolö fifi asi sefolalebe amolia segeyo Sabada gafe ugila negemäia hamoi mademelë. Udia dolö fifi asi sefolalebe amoli ugila negemäia hamoimelë. ²⁸ Amala negei ameadä, Dolöie Malö amoda, segeyo Sabada gafeie Dafidilo neamelëla säla i.

3

Segeyo Sabada gafegi Yesuea dolö afädë naabo nafadei wahi (Madiu 12.9-14, Ulugu 6.6-11)

¹ Yesu e gedolo mosöa bu elö nogila digai. Mosöa amida dolö naabo elö amo balägädöla nafadei afädë sulo. ² Udia dolö odoa sefolalo amolia Yesuma dia nafadela hamoila sämolölahilä, segeyo Sabada gafegi Yesuea dolö amo wahisebelela bimolöie ilia si dadaiaha sefolalo. ³ Yesuea dolö naabo nafadei amoma sähalea, Di nowela mogogi namolö misiëla säi. ⁴ Amala sälahilä ea ilima nabahalea, Nilia segeyo Sabada gafegi hedabi hamomolö amo dofeale ma, nafade hamomolö amo dofeale. Udia dolö hedabola namiäia damula moholö amo dofeale ma, baagomäia nifulö amo dofealela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgëla made sefolalo. ⁵ Yesuea udia dolö sefolalo amoli sidawewela beahamelebe, ilile iso asigi geloi dibe amo beala yöi. Yölahilä ea dolö naabo nafadei amoma sähalea, Die naabo mogodigia gamola säi. Dolö amea naabo mogodigia gai amole ie naabo amo wahimolöi wahi meli. ⁶ Amala hamosebe amo bealahilä, Felesi dolö sefolalo amoli segea fodolofali doadigila awäla Heledo sosogo nefolalo amolibalä gege dolahlilä, Yesu baagomäia abilia hamomolö dula säla didiäha dilo.

**Yesuea ie geloi olei, gaso hile segea fii
amolia asigi afädë made negei**

(Maga 3.7-6.6)

Udia dolö yafie oebo agesua gege doi

⁷⁻⁸ Yesula ie bëgëla aulola ili sege ili neloa amo fisila Galili oebo dibeä ami afiai. Ili afiasebegi udia dolö yafieä ili bëgëla afiai. Sege Yudialage, gaamu Yalusalemelage, sege

Idumialage, ödä Yodona dëgëla alämadilage, gaamu Daiamadi-lage Saidonomadilage sege amoligila udia dolö yafie sämolö asusugai Yesuea hamoi amo nabala e bëgëla afialahilä e neebee ami gegedoi. ⁹ Amala gegedosebegi Yesuea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Udia dolö yafie gegedoi amea ne fëdöla dedelei gabugi, ne dudaia fedadelä dilia du afädë gaula maala ne neebe gaalu, ga made negesimola säi. ¹⁰ Ea udia dolö yafie dafidi wahilasi amo gadola, udia dolö oloi sefolalo amoliage ili wahilasimäialahilä, ilia e digimolöie gegedoi amea dedelei. ¹¹ Mugabe amolia e bealahilä ie emo mia gumusula dia digalahilä, üalala digila sähalea, Dida Godeie malömelëla säi. ¹² Amala säsebegi, ea mugabe amolima gelola sähalea, Odoama ne Godeie malö neala säla imabiola säi.

Yesuea abosolo giwilasi memelei

(Madiu 10.1-4, Ulugu 6.12-16)

¹³ Yesu e segebidaia fedalahilä, dolö odoa hï hamei amoli misiäia wesebegi, ili e neebee ami misi. ¹⁴⁻¹⁵ Maasebegi ea dolö giwilasi amoli ebalä namolöie ili memelelahilä, ea ilile ëi abosolo negei. Ili Godeie ado mala säla imolö mosäiage, mugabe fedai nesila digimolöie geloi iligali imolöiege ea ili memelei. ¹⁶ Giwilasi memelei amolile ëida gowe ili. Saimono, Yesuea ie ëi elö Fida negei amoge, ¹⁷ Sebediie malö Yamesege, ie edoo Yonege, Yesuea elele ëi elö Boaneyisi negei. Nilile ado sälada sege gudusebeie malöla säla negei amolege, ¹⁸ Äduluge, Filibige, Badolomiuge, Madiuge, Domasage, Alibiasaie malö Yamesege, Dadiusige, Selodo sosogo Saimonoge, ¹⁹ Yudasa Isagaliada, Yesu hololölo amoge. Giwilasi amoli Yesuea memelei. Amala memelea maadelahilä, Yesu e mosöa asi.

Yesu e mugabe Belesabulubalä nea hamosa neebela säi

(Madiu 12.22-32, Ulugu 11.14-23, 12.10)

²⁰ Udia dolö yafie bu gegedoi amea, Yesula ie bëgëla aulola amolali molö molö fu made meli. ²¹ Amala hamoimelëla säi amo nabalahlä, Yesu sosogo nefolalo amolia e bea asi. Mida, odoa ilia e gagaosa neala säi amogi. ²² Mala dawadigi dolö Yalusalemela digafui amolia sähalea, Mugabe Belesabuluda Yesuma fedai nea.* Mugabe ilile busaea ema geloi iasegi, ea mugabe nesila digisa neamelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Yesuea ili mofiamolahilä ilima ado besula sähalea, Mugabe Saidani himuda abilia nesila digimolöi gabu. ²⁴ Sege afädëgi fii hilimu mogela nuduseda, fii amoda geloi made bimolömelë. ²⁵ Mosö afädëgi fii hilimu mogela nuduseda, mosö amoda gelola namolö mademelë. ²⁶ Mugabe Saidania himu ado neala, e sosogo neebe amoli mogeseda, amoda dofä geloi

* **3:22:** Belesabuluie ëi elöda, Saidani. Madiu 12.22-28 bimalo.

made aligila, hogosa helesa maademolömelë. ²⁷ Afädëa dolö geloi neebe amoie mosöa ie nelegei dibe amo fa nimolö moholöi mademelë. Ea dolö geloi amo dafidi naabo emoge nafodola negesiä ie mosöa nelegei dibe amo fa nimolö moholöi galë. ²⁸ Na dilima dofä gelola sähago, Udia dolöea nafade hamoi amoli sulubadelage, gagadela ado nafade elö elöla säi amolige, hëla fisimolöi bimolömelë. ²⁹ Be afädëa Eleloi Gesami gagadeseda, made hëmolö. Ie nafade hamoi amoda, walioge hobealage hü ebalä diamolöi diamolömelëla Yesuea säi. ³⁰ Iliä Yesu e mugabe fedai neala säi amo nabala ea ado amo amala säi.

*Yesuie eme edoolalida nowë
(Madiu 12.46-50, Ulugu 8.19-21)*

³¹ Segeyo amo gala Yesuie eme edoolali mafula segea ifo baagido nea. Odoa ilima sähalea, Yesu e nili neebeawi misialasebela sämola säi. ³² Amala säsebegi, udia dolö yafie Yesu amalela sefolalo amolia ema sähalea, Nabahale. Die dieme didoo dialifilali misi segea nea. Iliä di misialala säsebela säi. ³³ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Nïe neme nedoolalida nowë gabula säi. ³⁴ Ea e amalela sefolalebe amoli sidawewela bealahilä ilima sähalea, Bimo. Neme nedoolalida sefolalebe gowemelëla säi. ³⁵ Udiaeage dolöeage, Godea hamese amo gadola hamolo nefolalebe amolida, nedooge nalifige nemege amolimelëla säi.

4

Yesuea ado besula, molö gägä fëfëila säi

¹ Yesuea Galili oeabo agesua nea udia dolöma ado mala bu säla olelesa nelo. Udia dolö yafie gegedoi amea negegisebegi, du ödä daia dilo, amodaia Yesu e fila fedai. Udia dolö yafie gedoi amolida agesua nefolalo. ² Yesuea ado besu yafie ilima olelesalea säi amoda gowe. ³ Nabuö! Dolö afädëa gägä sagaido sadia gogola aligi asi. ⁴ Sadia gogola aligi awäha nebegi, gägä odoa idiafa daala negei amo haea maala, neala naha maadei. ⁵ Gägä odoa igi naga abelëidaia daala negelahilä, gägä amea naga abelëi amodaia fodolofali bäui. ⁶ Bäui gaso, eso neea hëgisalea difi moholö asusugala ödölola bausoi. ⁷ Amase, gägä odoa äyo gägäi neebea ami digai. Amoda äyo gägäi amobalä gegedola bäui amea widi gägä amo yau hahalea gägä made negei. ⁸ Gägä odoa naga hedabi dibeami daala negei ameadä, hedabola bäulahilä gägä negeimelë. Odoeada gägä nabülasi ohodoa negei. Odoeada nabülasi gafeia negei. Odoeada nabülasi emu nabülasi negeimelëla säi. ⁹ Amala sälahilä Yesuea säla wagala sähalea, Dili gëhea galea galëda nabuöla säi.

*Ado besula sämolö mi dibegi säi
(Madiu 13.10-17, Ulugu 8.9-10)*

¹⁰ Udia dolö yafie afiaha maadeibua e bægëla aulo giwilasi amola udia dolö odoa Yesubalä nefolalo amola ilia ea ado besula säi amoïe ema mi nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo helësëmolö amoda dafidi ulufadigila made musügä negei dilo amo dilia helësëmäia säla i amomelë. Be udia dolö segea nefolalebe amolimada ado besulamu säla ïaha nebeweïe ¹² Mida.

Ilia siia beahamu nea gaso, dofä gowe gabula made beagolemölömelë. Ilia gëhea nabahamu nea gaso, asigia mi gowe gabula made helësëmolömelë. Ilia beagolela helësësa galebeda, ili asigi besusa maadesegi ilia nafade hamoi amo Godea hësa maadelabiöla
säla i. *Aisaea 6.9,10*

*Ado besula säi amoïe bu awala säi
(Madiu 13.18-23, Ulugu 8.11-15)*

¹³ Yesuea ïe bægëla aulo amolima sähalea, Ado besula säi amoïe mi fädäla made helësëi neale. Made helësëi nea galëda, ado odoa besula säse amo sulubadela abilia helësëmolö gabu. ¹⁴ Dolö amea hawa fëfëi amo gadolada ado mala fëfëlo dolö e nea. ¹⁵ Ado mala idiafa digai amo gadoida, udia dolö odoaea ado mala nabasebegi, Godea ilile isogi ado mala sagasi amo, mugabe Saidani maala fodolofali neala gaula aulo nea. ¹⁶ Amase, udia dolö odoa widi gägä igi naga abelëidaia digai amo gadoi neebe amoliada, ado mala obeägila nabalahlilä fodolofali neala gaulo. ¹⁷ Amai gaso, ili difi moholö ulisalea sedade made aligilo. Amalahilä ilia ado mala neala gauï amoïe yöi beasege, odoaea ili neala sëlasisege, ilia fodolofali digila aulomelë. ¹⁸ Udia dolö odoa giisi äyo gägäi damui fedaha dibeä daala negei amo gadoi neebe amoliada ado mala nabalahlilä gaso, ¹⁹ ilia nagadaia galu difolalebe amoligi säosäola helësëlahilä, muni edefade negemölöila, nelebo elö elöla gesami awäla helësëse amea, ado mala nabi amo yau hahalea gägä negelo made nea. ²⁰ Gaso, udia dolö odoa naga hedabia molö gägä daala negei amo gadoi neebe amoliada, ado mala nabala asigi afädë negela neala gaulahlilä, ilia gägä nabülasi ohodoa negela digi, nabülasi gafeia negela digi, nabülasi emu nabülasi negela digilo neamelëla säi.

*Gamaliïe ado säi
(Ulugu 8.16-18)*

²¹ Amala sälahilä Yesuea ïe bægëla aulo amolima sähalea, Afädëa gamali yola sagasada faloea dabelole ma, imidi hawa negelole. Ai amala made hamolo, aulidaia negelomelë.

²² Nelebo musügä negei dibe amoda hobeala ulufadigisa maadela, udia dolöea nelebo dabela negei difolalebe amolida hobeala yo digai dibeami ulufadigisa maademolömelë.

²³ Afädëa di gëhe galea galëda, nabualola säi.

²⁴ Ea aso ilima sähamu neamu sähalea, Ado dilia nabi amoda hedabola helësëmalo. Dilia odoagali mogela iaseda, Godeage amo gadola wäla diligali mogela iahalea odoage baala ïmolömelë. ²⁵ Afädëa nelebo afädë gaula neebe amomada Godea odoa baala ïmolömelë. Afädëa nelebo afädë gaula made neebe amoda, ea holöfalï gaula nea dofe gaula neala neebe amolida, Gode hi fedela nimolömelëla säi.

Molö sagai bäulo amoïe ado säi

²⁶ Yesuea ado aso sähamu nea sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoda gowe gadoi dialea. Dolö afädëa sagaido hawa fëfëla aligi awäha nelolahilä, ²⁷ gasi sulubadelagi dolö amo daiala, yose nowela afu mafusa neë gaalu, hawa fëfëi amo duulu besela galala bäuse amoda gomalä bäusebela dolö amo hida dawa made aligilo. ²⁸ Nagaea bäulasila gägä negelomelë. Dafidida bäudale bobagila, hobeala mumusu negelomelë. Hobeafalï hodo hi e gägä negelomelë. ²⁹ Molö amo nimolö galëda, dolö amo hi damulo. Mida, molö mumulu nimolö segeyo besela galai amea.

Ado besula masada gägäie säi

(Madiu 13.31-32,34, Ulugu 13.18-19)

³⁰ Yesuea aso sähamu nea sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo, nilia abodo gadoila sämolödu. Ado besula nilia abodo gadoima oodo beala sämolödu. ³¹ Amoda masada gägä gadoi. Gägä odoa gadoi made. Gägä amoda holöfalïfalï. Iliä amo sagaia sagalomelë. ³² Iliä sagai amo fedala edefadela aligiseda dägöala sagai odoa amo baagila awäla bäulomelë. Ìe adomo edefade bafui amogida haea mafula bäu augi hawa ami mosö olelomelëla säi.

³³ Udia dolö amolile asigia helësëseda helësëmäia Yesuea ado mala säla iahaleada, ado besulamu yafie säla iaha nelo. ³⁴ Ea udia dolöma ado mala säla iahaleada, ulufala made säla iäla, ado besulamu säla iaha nelo. Ìe bögëla aulolali hilidomu neda, ea ado besula säla ilo amoïe mi sulubadela ilima säla iaha maadei.

Yesuea fo ödälebalä adoï

(Madiu 8.23-27, Ulugu 8.22-25)

³⁵ Segeyo amo gala deadi eso digase gaalu, Yesuea ìe bögëla aulo amolima sähalea, Oeabo edefade goïe agesu alogodigogi afiadila säi. ³⁶ Amala sälahilä udia dolö yafie nefolalo amoli amilahilä, ili Yesu sulo du amodaia fila fedalahilä, eege hiligila fila afiai. Du odoage ili awäse amo gadola hobeala bögëla

afiai. ³⁷ Afiaha dibegi, fo edefade gelola guula maalahilä oeabo bubolela aidagula dudaia häila digala, du nobamolö hamose meli. ³⁸ Amala hamose amo gaalu, Yesu eda du bidigi busa fugulo negela adi dilo. Amala adi dibegi ilia e didiigisalea sähalea, Säla Olelelo-o, di nowemo. Nili baagodelä hamosebe gowegi di holöfalä fudugila made dialealela säi. ³⁹ Amala säsebegi, Yesu e nowelahilä foma nemolahilä ödäma sähalea, Aeala aumamo. Fologomabula säi. Amala säi amole fo gelola misi amo boogelega ödä aidagula fedai amoge aumalasi. ⁴⁰ Ea ie bögëla aulo ilima nabahalea, Edogi bedäha dialea. Dili Godema asigi afädë negei made nealela nabi. ⁴¹ Amala usila aumase amo beala, ili edefademalä bedälähilä hilidomu sähalea, Fo elea ödä eleada ie ado nabelo gabu. Dolö weda nowëdula säha difolalo.

5

*Yesuea dolö afädëma mugabe fedai nesila digi
(Madiu 8.28-34, Ulugu 8.26-39)*

¹ Yesula ie bögëla aulola ili oeabo Galili agesu alömodi amogi awäla Gelasa fii mosöa besela galai. ² Yesuea ödä du ami negesiä awäha nebegi, dolö mugabe fedai afädë baagoi igi äbägi bausidola maaha nebegi gausiala digai. ³ Dolö amoda baagoi bausia amimu diaha aligilo. Dolö afädëa ie naabo emoge igi ëfëa gaula nafodomolöi made nelö. ⁴ Segeyo yafiegi ilia ie naabo emoge igi ëfëa nafodosamu aligilo. Gaso, igi ëfë amo ea hësäla digisamu aligilo nelö. Geloï hido elöi amoda dolö afädëa e gaumulöi made nelö. ⁵ Dolö amoda gasi esoage baagoi bausiale segebidaialemu nawesa aligilo. Ea üalala gaula nawesamu neada hile domalo igia dagabosamu aligilo.

⁶ Amala hamosamu aligilo amo, Yesu e aso wagadi made maaha neebe amo beala, e baluluia awälähilä Yesuie emo mia gumusula dia digai. ⁷ Gumusula dialea gelola üalala sähalea, Gode Ilibiafalä ilibia neebe amoie malö Yesu, dia nema abilia hamomolöie misi. Na dima Godeie ei nabasewegida dia ne së imabiola säi. ⁸ Ea amala gelola säi amoie mida, Yesuea ema dida mugabe, dia dolö go digila mosöla säsebegi amala säla obögëi. ⁹ Yesuea ema nabahalea, Die ëida nowëla nabi. Ea säla obögësalea, Nïe ëida Malei. Nilida holöfalä made, maleimelëla säi. ¹⁰ Amala sälahilä ea Yesuma gelolafalä sähalea, Segeweda digila mosalola sämabiola säi.

¹¹ Amo gaalu ami sugua yafie gau domala moosa nefolalo. ¹² Mugabe amolia Yesuma gelolafalä sähalea, Nili sugua nefolalebe gagowelima fedala namolö mosöla sämola säi. ¹³ Yesuea amala hamomola säsebegi, dolö amo digila mugabe amoli sugua nefolalo amolima fedai. Amala nogila fedalahilä

gau mogobogi amogi baluluia didigafula ödägi nogila digaha maadelahilä, sulubadela ödäea naha maadei. Sugua amoli gedolada dausini äudä gadoi ödäea mai. ¹⁴ Amala hamoi amo bealahilä, sugua sigi aligilo amoli fisäla awälahilä, gaamu dibeä amige mosö gägäwila asi dibeä amige säsäla awäha nelo. Säi amo nabalahlilä udia dolö nefolalo amolia abilia gelola hamoi walebelela fädäla bea asi. ¹⁵ Ili Yesu neebee awälahlilä beahamelebe, dolö dafidi mugabe yafie fedai nelo amo fagulo salugalahlilä, e asigi hedabi negei sebe amo beala ili bedäi. ¹⁶ Udia dolö Yesuea hamose melëlo amolia, udia dolö misi nefolalebe amea nabuäia dolö amoma mugabe yafie fedai nesila digi amoge sugua ödäea mai amoge ilima säla iaha maadei. ¹⁷ Amala säla iäsebegi, ilia Yesuma gelolafali sähalea, Dida nilile segea wi namolö mademelë. Näiadodi namolö mosalola säi. ¹⁸ Amala säsebegi Yesu e dudaia fimolö awäha nebegi, dolö mugabe yafie fedai dafidi nesila digi amea, Yesuma nabahalea, Di awäsebe go gadola ne mudulela nabi. ¹⁹ Amala nabasebegi, Yesuea dolö amoma säla obëgësalea, Nebalä moholö made. Dafidilo Geloia dima hamoi amoëge bobasëi amoëge die sosogoma säla imolö dihi mosöa mosalola säi. ²⁰ Amala säsebegi, dolö amea Gaamu nabülasi difolalebe amo sulubadelagi awälahlilä, Yesuea ema hamoi amo udia dolö nefolalo amolima säla iäsebegi, ilile asigigi fudugisa nefolalo.

Yalusie idiwige, udia Yesuie fagulogi diigisebegi wahi amoge

(Madiu 9.18-26, Ulugu 8.40-56)

²¹ Yesu e dudaia fila Galili oeabo amo dëgëla obëgëla awäla agesua nebegi, udia dolö yafie mafula ea ado säse amo nabolö gegedoi. ²² Amase amo gaalu, gedolo mosö beaha aligilo afädë misi amoie ëida Yalusi. Ea Yesu beagolelahilä ie emo mia gumusula dia idogolahilä ²³ Yesuma gelola sähalea, Nie nidiwi holöböda baagomolö ga madefali dialea. Dia dofä naaboea diigisegi made baagola wahimäia awähadula säi. ²⁴ Amala säsebegi, ebalä asi.

Udia dolö yafie nefolalo amoliage e bëgëla afiahalea negegila dedelela aligi afiaha dilo. ²⁵ Afiase amo gadola udia afädë gäheo i nabülasi afädëie odoai äudä heale olo olosamu aligilo amoge asi. ²⁶ Udia ameadä e wahimäiala alögoda yafie neebee ami awähamu aligilo gaso, Ea së edefade meli. Amase, ea alögoda iligali muni iahamu aligilo gaso, e olo amo made wahila neala edesa aligilo. ²⁷ Amala hamoi salea, ea Yesuea hamolo sedalu säi amo nabalahlilä, udia dolö Yesu bëgëla afiasebe amolibalä awälahlilä e baagido maala ie fagulogi diigi. ²⁸ Ea hido asigiamu helësësalea, na ie fagulogi diigiseda, neda

wahimolöla helësëi. ²⁹ Ea Yesuie fagulogi diigi amole, heale olo oloi amo hogosa helela e fodolofali wahi gabula helësëi. ³⁰ Yesuea ie wahilo geloi awäse amo helësëlahilä, besula nea nabahalea, Nie fagulogi diigi amo nowëala nabi. ³¹ Amala nabasebegi, ie bëgëla aulo amolia ema sähalea, Dibalä udia dolö yafie dedelela aligi afiaha dibewe dia beasegoda, ne nowëa diigila edoie nabahala säi. ³² Amala säse amo gaalu, e nowëa digisa walebelela sidawewela hogoi. ³³ Udia amea ema hamoi amo helësëlahilä emo gigisëla bedälahilä, Yesu mia ga madela gumusula dia idogolahilä, Ema hamoi amo sulubadela säla iaha maadei. ³⁴ Yesuea ema sähalea, Nie nidiwi-e, dia nema asigi afädë negei amea di wahigomelë. Olo amea dima bu elö made baamolö, dalulo gaula mosalola säi. ³⁵ Yesuea säha nebegimu dolö odoa gedolo mosö beaha aligilo Yalusiie mosöala misi. Maalahilä ilia ema sähalea, Die didiwi hä hame doala asi amoda. Olelelo dolö goma yöi iase go edoïela säi. ³⁶ Iliä amala säsebegi, Yesuea auaulahilä gedolo mosö beaha aligilo amoma sähalea, Dia bedämabu. Godema asigi afädë negemalola säi. ³⁷ Amala sälahilä udia dolö odoa nefolalo amolima dili misiabiola sälahilä, Fida Yamese ie edoo Yonela ohodoa ilimu ebalä asi. ³⁸ Gedolo mosö beaha aligilo amoie mosöa maligahamelebe, udia dolö yafie gege dolahilä didigaosalea goba fedaha dibe meli. ³⁹ Beala e mumusogi nogila digalahilä ea ilima sähalea, Dilia edogi didigaola goba fedaha dialea. Udia malö goda baagoi made, süwia adi dialeamelëla säi. ⁴⁰ Amala säsebegi, ilia Yesubalä ösa sefolalo. Amasebegi, ea ili sulubadela segea nesila digilahilä, udia malö amoie eedo emelela ie bëgëla aulo ohodoa amolali udia malö dusugala negei hogoli amogi nogila digai. ⁴¹ Yesuea udia malö amoie naabogi gaula nabeleia wesalea, Dalida gumi. Nilile ado adolada, Udia malö holöbö, na dima säha. Di nowemola säi. ⁴² Amala säi amole udia malö amo fodolofali nowela asi. Amala hamose amo beala udia dolö nefolalo amoli edefademalä fudugila bedäi. Udia malö amoie gäheo ida nabülasi afädëie odoai äudä. ⁴³ Yesuea ilima gelolafali sähalea, Na walio hamoi amoda udia dolö odoama säla imabiola säi. Amala sälahilä, Ea ilima udia malö holöbö go molö muäia imola säi.

6

*Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelö
(Madiu 13.53-58, Ulugu 4.16-30)*

¹ Yesuea sege amo digila ie bëgëla aulolali hi e ëdëla aligi segea ami bu obëgëi. ² Segeyo Sabada gafegi Yesu e gedolo mosöa ami awälahilä, udia dolöma ado mala olelesa nelö. Udia dolö yafie ea ado mala säse nabaha sefolalo amoli

asigigi fudugilahilä sähalea. Ado goweda, dolö goea abidi niidu. Ema dawa edefade dibe goweda, dawa edo gadoidu. Ea melëlo made gadoige hamomolöi made gadoige hamose weda edodu. ³ Eda mosö olelo dolö, Meliie malö madele. Eda Yamese Yosese Yudasä Saimonola ilile edoo madele. Ìe elefila ilida nilibalä wi sebe amoda. Iliä amala sälahilä, ema bimolö habobala hamei made nelo. ⁴ Amasebegi, Yesuea ilima sähalea, udia dolö fifii asi sulubadelada, bea säloie ado nabaha. Gaso, hile segeafali fii amoliage sosogo iliage hile mosöa fii amoliage ie ei maademelëla säi. ⁵ Dolöea hamomolöi made gadoige melëlo made gadoige segea ami hamomolöi made gabugi ea hamola made nelo. Ea udia dolö oloi afädë afädëlamu naaboea diigila wahisa nelo. ⁶ Amala hamose amo beala ilia ema asigi afädë made negesebegi Yesu e fudugisa nelo. Amasebegi, ea Nasalese sege fisila udia dolö fii odoa ilima ado mala olelela aligi nawesa nelo.

Yesuea ie bégëla aulo amolima ie geloi olei, gaso, ilia e dawadigi made nelo.

(Maga 6.6-8.21)

Bégëla aulo giwilasi amolima Yesuea hamoi ì

(Madiu 10.5-15, Ulugu 9.1-6)

Amalahilä eda udia dolö nefolalebeadi ado mala olelela aligi nawesa nelo. ⁷ Yesuea ie bégëla aulo giwilasi amoli wela gegeedosebegi. Ea ili äudä äudäla afufumalola sälahilä, udia dolö mugabe fedai nefolalebe amoli nesila digamäia ea ilima geloi ì. ⁸ Ea ilima sähalea, Dili afiahaleada galiamomu gaula mosalo. Nelegei odoa gaula mosabio. Molöge aduge muni salelogi salala gaula mosabio. ⁹ Emo usililo salugamalo. Fagulo äudä salugamabiola säi. ¹⁰ Ea ilima aso sähamu nea sähalea, Dili awäla sege afädëgi besela galala mosö afädëgi nogila digaseda, mosö amogimu nelolahilä dilia sege amo digila awäsolo amo gala giso mosö amo hä fisimalo. ¹¹ Amase, sege odoagi besela galasegi, ami fii amolia mosö fu made iala, dilia säse amoge made nabaseda, sege amo hä digila mosalo. Digila awähaleada, dilile emogi dao baai amo fëfëla salalahilä mosalo. Amala hamosedä, ilia helësësalea, nilia asiala hamoi amea amala hamosebela helësëmolömelëla säi. ¹² Amala säi amo nabala ili afialahilä, udia dolö ilima sähalea, dili asigi besumalola säla ì. ¹³ Iliä amala säla ialahilä, udia dolö yafie mugabe fedai nefolalo amoli nesila digila digi. Udia dolö oloi yafie difolalo amolige ilia weli söga negesebegi, wahisa maadei.

Ödägi gelo Yone baagoi

(Madiu 14.1-12, Ulugu 9.7-9)

14 Udia dolöea Yesuie ëi säsäi asi ameadä beaha aligilo Gini Heledoea nabi. Odoaea sähalea, Ödägi gelo Yone dafidi baagoi amo bu nowelahilä obëgëla misi nea, geloi melëlo made gadoi hamosa neamelëla säha dilo. 15 Odoaea sähaleada, Eda Elaia gabu. Amase, odoaea sähalea, Eda bea sälo siiba nelö amo gadoi gabula säi. 16 Heledoea ado amo nabalahlilä sähalea, Yoneda na muugi damui amo bu obëgëla maala neebe gadoi gabula säi. 17-18 Helodiasa eda dafidi Heledoie edoo Filibiie udia sulo amo hobeala Heledoea fedela nii. Amala hamosebegi, Yonea Heledoma sähalea, Dia didooie udia fedela neala dibalä sebegö dofea made hamoimelëla säi. Amala säsebegi, Heledoea ami dolö nefolalo amolima sähalea, Yone gaumolö mosalola säi. Amalebe ilia e igi ëfëa nafodolahilä galabaia mosöa negei. Heledoea ie udia Helodiasa obeägimäia amala hamoi. 19 Ie udia Helodiasaea Yonema habobalahilä e baagomäia abilia nufulödula helësësa sulo. Gaso, nufulö fu made meli. 20 Mida, Heledo eada Yone eda dolö hedabi, Godeie siigi asigi mogoi neala helësëla bedalahilä, eada Yone idihë nelö. Ea Yonea ado säse nabala obeägilo ameadä e asigi säosöla helësësa nelö. 21 Heledo e ägüla misi segeyo beala galasebegi gamane sigi aligilo nefolalo amolimage, ami sigi aligilo nefolalo amolimage, Galili segeie dafidilo nefolalo amolimage ea sähalea, Molö molö gegedomalola säi. Molö giasolo amo galada Helodiasaea Yone nufulö fu beagolei. 22 Segeyo amo gala ili molö naha dibegi udia malö Helodiasaie idiwu maalahilä sigoi. Heledoeage dolö odoa ebalä molö naha sefolalo amoliage, ea sigoi amogi hido elöla obeägi. Hido elöla obeägisebegi, ginia dolisä amoma sähalea, Sigosegoie nelebo afädë imose amo gadoi imolömelëla säi. 23 Ea naabo migalä diigila dolisä amoma sähalea, Nelebo afädë imoseda, na sege edefade beaha neebe amogi mogogi nofela imolömelëla säi. 24 Amala säsebegi, dolisä amo segea doadigila awalahilä emema nabahalea, Ne edo imola sämolödula nabi. Amala nabasebegi, emea sähalea, Ödägi gelo Yoneie busa damula imola sämalola säi. 25 Amala säsebegi, dolisä amo fodolofali baluluia obëgëla awalahilä Ginima sähalea, Ödägi gelo Yoneie busa damula falodaia gaula maala walio imäia hamesamelëla säi. 26 Amala säi amo nabalahlilä ginia edefademalä bobasëi. Gaso, dolö molö naha sefolalo amoli sidaia migalä diigila säi ameadä, fisimola sämolö uli gabula helësëi. 27 Amala helësëlahilä ea fodolofali ami afädëma sähalea, Yoneie busa damula gaula obëgëmolö mosöla säi. Amala säsebegi, ea galabaia mosöa awalahilä Yoneie busa damui. 28 Damulahilä falodaia negela gaula maalahilä dolisä amoma i. Iäsebegi, dolisä ameadä emema i. 29 Amala hamoimelëla säi amo

nabalahilä ie bēgēla aulo amolia ie domalo neala gaula awāla igi äbāgi bausi.

Udia dolö yafiea molö mai

(Madiu 14.13-21, Ulugu 9.10-17, Yone 6-14)

³⁰ Abosolo dolö amoli Yesu neebee obēgēla maalahilä, ilia hamoi amoge mala olelei amoge sulubadela ema säla iaha maadei. ³¹ Udia dolö afu mafusalea ili molö molö fu made beasebegi, Yesuea ilima sähalea, Nili udia dolö madeido hele namolö afiadila säi. ³² Amala sälahilä ili hilido ödä du-daia ffigila udia dolö madeido afiai. ³³ Ili afiaha dibegi, udia dolö yafiea bealahilä ili awāha gabula helēsēi. Amala helēsēlahilä ili gaamu elögi elögila nagadabodo baluluia afialahilä ili moholö awāsebea ami dafidi ilidale awāla besela galai. ³⁴ Ili awāla ödä agesua besela galahamelebe, udia dolö yafie nefolalebe meli. Bealahilä ea ili edefademalä bobasēi. Mida, Ili sugua sibi sigi aligilo maadesalea, hilido aligilo amo gadoi neebe amo beala. Amalebe ea ilima ado mala yafie säla olelesa nelo. ³⁵ Segeyo amo gala deadisebegi, ie bēgēla aulo amolia e neebee maalahilä ema sähalea, Sege udia dolö maadeia wimu nebegi hä deadisebegi. ³⁶ Dia udia dolö nefolalebe gowe ili mosalala sämo. Afialahilä hili molö bidia nimolö sagaia mosö dibebe amige gaamu holöfalä dibebe amige hogogola mosäiamelēla säi. ³⁷ Amala säsebegi, ea ie bēgēla aulo ilima säla obēgēsalea, Ili molö muāia dilia imalola säi. Amala säsebegi, ilia ema säla obēgēsalea, Muni gina hädali äudäea ili beledi muāia neala imolö afiadulela nabi. ³⁸ Ea ilima nabahalea, Dilia beledi aboläia ägüi walebelela bimolö mosalola säi. Beala maalahilä ilia ema sähalea, Niliada beledi bia seme äudä amolemu ägüubela säi. ³⁹ Amala säsebegi, ea ilima sähalea, Udia dolö sulubadela nudulu hamola giisi hedabidaia, gegedola ffigimalamalola säi. ⁴⁰ Amala säsebe amo gadola säsebegi, odoada hädali afädē, odoada nabülasi bia gadoi dimu hamola ffigi. ⁴¹ Amala ffigi dibegi ea beledi bia amoge seme äudä amoge naaboea gaula nea, Ea sele-saia mosöa sida adogola nea Godema nesegelahlilä, ie bēgēla aulo amolia udia dolö iligali sogomäia beledi dagabodasila i. Amalahilä ea seme äudä amoge dagabodasilahlilä, ili sulubadelagali sogomalai. ⁴² Amala sogoi amo, ili sefolalo amoli dofea nahalea, ⁴³ beledige semege odoa fea digai amo bēgēla aulo amolia gegedola, adu giwilasi salala nobai. ⁴⁴ Beledi seme naha sefolalo amoli dolö muda dausini bia sulo.

Yesu ödädabodo asi

(Madiu 14.22-23, Yone 6.15-21)

⁴⁵ Yesuea ie bēgēla aulo amoli fodolofalä mosalolahilä sähalea, Dilidale dafidi ödä dudaia fila oeabo go dēgēla alogodi

sege ëi Bedesaida mosalola säi. Amala sälahilä udia dolö gege-
doi amolima sähalea, Dilige dihili mosöa dusula afiamalola
säi. ⁴⁶ Ili sulubadela hawio afiamalolahilä, eda Godema ado-
molöie segebidaia fedai. ⁴⁷ Ìe bégëla aulo amoli dudaia fila asi
amo oeabo mogogi gasise amo gaalu, segea amida Yesu e hïdo
nelo. ⁴⁸ Yesu e ami nea beahamelebe, du busamadila fo gelola
maase amea ödä adelo i amea ilia gelola adimolö ìliawasebe
amo meli. Haea gämölö amo gaalu, Yesu e ödädabodo ili neebee
ami moholö asi. Ea ili baagila moholö awäse ⁴⁹ amo gaalu,
ilia e ödädabodo maase amo beala, mugabeledula helësëlahilä
üalai. ⁵⁰ Ili sulubadelaea bealahilä edefademalä bedäsebe
amo bealahilä, Ea ilima fodolofali sähalea, Asigi hä gelomalo.
Weda nemelë. Bedämabiola säi. ⁵¹ E maala ilibalä dudaia
fii amole fo maala made boogelei. Amala hamosebegi, ilile
asigigi edefademalä fudugi. ⁵² Iliada ea udia dolöea muäia
beledi i amoie mida fädäla made helësëi nelo. Ilile iso asigi gai
nelo.

*Yesuea Genesaledi ami udia dolö oloi yafie wahi
(Madiu 14.34-36)*

⁵³ Yesula ìe bégëla aulola ili oeabo amo dëgëla alämadi
sege ëi Genesaledi besela galalahilä ödä du amo ëfëa begela
agesua ami negesi. ⁵⁴ Du negesiä maaha neebe amo udia
dolö nefolalo amolia fodolofali bealahilä, Yesu gabula helësëi.
⁵⁵ Amala helësëlahilä fodolofali ili sege dibe amo sulubadelagi
baluluia afufulahilä udia dolöma säla ìaha maadei. Udia dolö
Yesu misi neala säi nabi amoliada, oloi difolalo amoli iwasala
gaula Yesu neebee ami misi. ⁵⁶ Sege dibe sulubadelagige
gaamu dibe sulubadelagige, mosö dibe sulubadelagige Yesu
e awäla besela galasebee amida, udia dolö nefolalo amolia
oloi difolalo amo gaula mafula magaia gaamugi negesisi.
Negesiä ilia Yesuma gelola sähalea, Oloi gowe ilia dïe fagulo
bidigimu diigimäiamelëla säi. Oloi amoli sulubadelaea amala
diigisebegi, wahisa maadei.

7

*Godeie Ado säla negei amea mäu ilile ado baagi
(Madiu 15.1-9)*

¹ Felesi dolöge ado säla negei olelelo dolö odoa Yalusalemela
misi amolige gege dolahilä ili Yesu neebee afiai. ² Ili bea-
hamelebe ìe bégëla aulo odoaea naabo nigime hëla made molö
naha sefolalebe amo meli. ³ Felesi dolö iliage Yu udia dolö
sulubadelaeage mäu ilia aiyalo mala negei amo helësëlahilä
naabo nigime hëla mada molö nülo made nelo. ⁴ Ili magaia
gaamugi awäla obégëla maalahilä nigime made hëla molö
nülo made nelo. Ödä ige faloge gaabo ige aiyala nigime hëlo

negei amo gadola aiyala hamolo odoa yafie negei. ⁵ Felesi dolö amoliage mala dawadigi dolö amoliage ema nabahalea, Die bægëla aulo golia mäu ilile aiyalo mala dibe amo damula naabo nigime hëla made buludola molö nase goda edoïela nabi. ⁶ Amala nabasebegi, ea ilima säla obëgësalea, Siiba Aisaeaea asigi fea negelo dilile hedabola bea säla negeimelë. Ea bea säla dëdëi amoda gowe,

Udia dolö ilile iso asigi wagadi made negesiä adoeamu nïe ëi gauia adalo nea. ⁷ Iliä dolöfäea mala säla negei amomu olelesaleada, Godeïe adoda amomelëla sälo nea. Amaimo, ilia nïe ëi memalä gauia adalo nebegola säla dëdëla negei dialeala Yesuea säi. *Aisaea 29.13*

⁸ Dilia Godeïe mala säla negei dibe amo fisilahilä dolöie aiyalo mala dibe amomu gelola hamosa nebegola säla i. ⁹ Yesuea ilima aso sähamu nea sähalea, Dilile aiyala hamolo mala amo hamosalea. Dilia Godeïe mala säla negei dibe amo fisi gabu. ¹⁰ Amoïe Mosesea ado säla negesalea, die diado diemele hawa nea elele ado nabala bægëla hamomalola sälahilä sähalea, Afädëa ië eedo emele gadiaboseda, baagomäia nufulö dialeala säla negei dialea. ¹¹⁻¹² Amai gaso, dilia gomalä sälomelë. Afädëa nelebo amoligi Gobana säседа eada eedo emele ugila negemolö mademelëla sähalea sälo, Gobana nilile ado sälada Godegali odala i neawe. ¹³ Amalo ameadä, dilia mäu ilia aiyala hamolo mala olelei amomu hamosa neada, dilia Godeïe ado fisilahilä mala amo gadoi yafie hamosamu aligilomelëla säi.

*Yesuea udia dolö neala nafadelo amoïe säi
(Madiu 15.10-20)*

¹⁴ Yesuea udia dolö nefolalo amoli bu misialolahilä ilima sähalea, Dili sulubadelaëa na säsebewe nabala hedabola helësëmalo. ¹⁵⁻¹⁶ Nelebo segea dilo dolö isogi digase ameadä udia dolö neala nafadelo mademelë. Nelebo isogi dilo segea doadigila awäse amea udia dolö neala nafadelomelëla säi. ¹⁷ Amala sälahilä udia dolö amoli amilahilä e mumuso isogi digala sebegi, ië bægëla aulo amolia ema nabahalea, Ado besula säi amoïe mida edodula nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dilige aso asigi made gäwi neale. Nelebo sulubadela segea dilo isogi digase ameadä, udia dolö Godeïe siigi nigime baalo made amo, dilia dawa made neale. ¹⁹ Molö nase amoda asigigi aulo mademelë. Gaisagi digalahilä segea doadigila aulomelëla säi. Ado amoïeda Yesuea gomalä sähalea säi. Molö sulubadela nase ameadä Godeïe siigi nigime baalo mademelëla säi. ²⁰ Ea sähamu nea sähalea, udia dolöie iso asigigi besela galasebe ameadä, udia dolö Godeïe siigi nigime baalomelë. ²¹ Udia dolö ilile iso asigigila besela galalo

amoda gowe. Asigi nafadege, nelegei fa nimolöge, udia dolö baagomäia nufulöge, udia dolö susugu hamomolöge, hilimu nafade odoa hamomolöge, ²² Udia nii susugu hamomolöge, gesami moholöge, mala nafade elö elöla hamomolöge, wäfalí sãmolöge, nafade memelela made sulubadela hamomolöge, mudiamolöge, wäfalí sãsãla hololömolöge, gugusãmäia hamomolöge, asigi maade gadoia hamolo wãla hamomolöge. ²³ Nafade amoli sulubadela asigigila besela galasebe amea udia dolö Godeie siigi nigime baalomelëla säi.

*Fonisia fii udia afädëa Yesuma asigi afädë dofä negei
(Madiu 15.21-28)*

²⁴ Yesu e sege amo dīgila gaamu Daiamadi asi. Awälahlilä e mosö afädë neebee amoie mumusogi digai. Udia dolö nefolalebe amolia e neala made helësëmäia nelo gaso, e musügä fimolöi made nelo. ²⁵ Amala nebegi, udia afädëie idiwi holöböma mugabe fedai sulo. Amoie emea Yesu neala säi amo nabalahlilä, e fodolofalí maalahilä Yesuie emo mia gumusula adi. ²⁶ Udia ameada Giligi ado adolo. Eda Silia Fonisia fii udia. Ea Yesuma gelola sähalea, Nïe nidiwi holöböma mugabe fedai sebe amo dia nesila digamäia helësësamelëla säla i. ²⁷ Amala säsebegi, ea udia amoma sähalea, Molö nahalea dafidi malö ilidale imolö galea. Malöie molö dibe amogida ügüloea muäia sadia gala imolöi made galeala säi. ²⁸ Amala säsebegi udia amea säla obëgësalea, Dafidilo-o, dofä gaso, malësäea molö nahalea iso dusula fisia digaida ügüloea neala nulo madelela säi. ²⁹ Amala säsebegi Yesuea udia amoma sähalea, Dia ado säi ameada dië didiwima mugabe fedai amo hä asimelë. Di hä mosöa obëgëmalola säi. ³⁰ Udia amo hi mosöa obëgëlahilä beahamelebe, ië malöma mugabe fedai amo doadigila asi, diasia dofea dibe meli.

Dolö afädë gëhe gaala ado dadabi wahi

³¹ Yesu e Daiamadila obëgëla awãla gaamu Saidono awälahlilä Gaamu Nabülasimadi nawesa nelolahilä Galili oeabo edefade dibeami awãla besela galai. ³² Udia dolö nefolalo amolia dolö afädë gëhe gaala ado dadabi nelo amo e neebee ami sigi maalahilä, Yesuea e naaboea diigimäiamelëla säla i. ³³ Amala säsebegi, ea udia dolö nefolalo amoli amilahilä dolö amole heledo aliga galahlilä, ië naabo sögöea dolö amoie gëhe helegelagi diigilahilä, hile naabo sögögi gofedela galalahilä, dolö amoie elīgi diigilahilä ³⁴ selesaiä mosöa sida adogola nea hëia fedalahilä sähalea, Efadala säi. Nilile ado adolada, Gëhe gai dugimo. ³⁵ Amala hamosebegi, dolö amoie gëhe doga negela, ië elí fodolofalí hedabolasilahilä ado hedabola säi. ³⁶ Yesuea udia dolö nefolalo amolima gelola sähalea, Walio meli amo udia dolö odoama säla

imabiola säi. Sämabiola säla ihamu neebe amo nabalahlilä gaso, ilia auaula säla ihamu nelo. ³⁷ Udia dolö amolia ado amo nabala ili asigigi edefademalä fudugilahilä sähalea, Ea hamosebego sulubadela hedabola hamosebe. Gëhe gai nelo amo doge negela digi, adolo made nelo amo hedabola adomäia hedabolasilo neala säha nelo.

8

*Yesuea udia dolö dausini biyidiagali molö i
(Madiu 15.32-39)*

¹ Segeyo amo gala udia dolö yafie bu gegedoi amoli molö molö made gabugi, Yesuea ië bëgëla aulo amoli mofiamolahilä ilima sähalea, ² Udia dolö gegedoi gowe ili nebalä segeyo ohodoa nelo amea hä molö molö maade gabugi asigisebemelë. ³ Na ili sidëa baagoi amola wäla hili mosöa mosalaseda, ili idiafa si däädäbëlela digamolö gabumelë. Odoada sege wagadi madela mofiai gabula säi. ⁴ Ië bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Nili sege nafadeia neebe ameada, udia dolö nefolalebewe ili muäia, nilia molö abidi nea awäla nimolödula nabi. ⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Dilia Beledi aboläia galebela nabi. Ilia ema säla obëgësalea, Nilia gifalädalä galebela säi. ⁶ Amala säsebegi, Yesuea udia dolö nefolalo amoli nagadaia fifigimalola säi. Amala sälahilä ea beledi gifalädalä amo gaula nea, Godema nesegelahlilä, daga-bodasila ië bëgëla aulo amolima sogomäia iasebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali neala sogoi. ⁷ Ili seme nelësa naabo safo ägüi amoge, ea nesegelahlilä udia dolö iligali sogomäia i. ⁸ Udia dolö sefolalo amoli sulubadela dofea naala, bolesalea fea digai amo ilia adu gifalädalä salala nobai. ⁹ Udia dolö amolida dausini biyidia gadoi nelo. ¹⁰ Yesuea udia dolö amoli hä afiamalola sälahilä, ië bëgëla aulola ilida fodolofali ödä dudaia fila Dalamanager segeamadi asi.

*Iliä Yesuma dolöea hamomolöi made gadoi hamomola säi
(Madiu 16.1-4)*

¹¹ Felesi dolö odoa Yesu nebea maalahilä ebalä gëgësalea. Dolöea hamomolöi made gadoi nofe elöi afädë selesaia mosöala misi dia hamomola säi. Iliä e amala fedogola beasebegi, ¹² Yesuie iso asigigi yöla hame hëia fedalahilä sähalea, Udia dolö walio nefolalebe welia dolöea hamomolöi made gadoi nofe elöi hamosebe amo bimolöie hogosa nebegoie mida edo! Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolö walio nefolalebe welima, dolöea hamomolöi made, nofe elöi afädë dofä made hamomolömelëla säi. ¹³ Amala sälahilä, ili ami digila e dudaia bu fila, oaboo edefade amo näiado alömodi amogi asi.

*Ado besula Heledo Felesilele yidila säi
(Madiu 16.5-12)*

¹⁴ İe bĕgĕla aulo amolia beledi ĕgŭla made elabola asi. Du-daia amida, ilile beledi afādĕfalĭmu dilo. ¹⁵ Yesuea ilima gelola sĕhalea. Felesi dolōiege Heledoiege beledi edelo yidi dibe amo helĕsĕlahilĕ, hedabola idihĕ namialola säi. ¹⁶ Amala säi amo nabalahlĕ ilia hilidomu sĕhalea, Ea sĕse egoweda, nilia beledi ĕgŭla made misi amoie sĕsebemelĕla sĕha dilo. ¹⁷ İlia säi amo ea helĕsĕlahilĕ ilima sĕhalea, Nilia beledi made ĕgŭi amoie sĕsebegola sĕha dibegoda edoie! Dilia fādĕla helĕsĕla made nelo amomu nea, dawa made neale! Ma, dilile iso asigi gai, aso, neagole! ¹⁸ Dilile si galea gaso, dilia made beasebele. Gĕhe galea gaso, dilia made nabahale. Dilia elaboile! ¹⁹ Amo gala beledi bia ameamu dolō dausini biaea muĕia, dagabodasi amo nalahlĕ, fea digai amo dilia neala, adu abolĕia nobala salila nabi. Amala nabasebegi ilia ema sĕla obĕgĕsalea, Adu Giwilasila säi. ²⁰ İlia amala sĕsebegi ea ilima sĕhalea, Udia dolō dausini biyidiaea muĕia beledi gifalĕdalĕa dagabodasi amo nalahlĕ, fea digai amo adu abolĕia nobala salila nabi. İlia ema sĕla obĕgĕsalea, Gifalĕdalĕa säi. ²¹ Amala sĕsebegi, ea ilima sĕhalea, Dilia fādĕla made helĕsĕla nelo amomu aso neagolela säi.

Yesuea İe bĕgĕla alo amoli olelesa nelo
(Maga 8.22-10.52)

Bedesaida dolō afādĕ si golai wahi

²² Yesula İe bĕgĕla aulolali afiala Bedesaida segea besela galai. Dolō odoaea dolō afādĕ si golai nelo amo e nee-bea sigi maalahilĕ ema sĕhalea, Dolō gowe dia naaboea di-gimĕiamelĕla säi. ²³ Amala sĕsebegi, Yesuea dolō si golai amo naaboea gaula mosō dibeaa amila segea sigi awĕlahilĕ, Ea dolō si golai amoie sihidooa gofedela galala İe naaboea diigilahilĕ dolō amoma nabahalea, Nelebo beasebelela nabi. ²⁴ Amala nabasebegi, dolō amea busa fādĕgĕgĕa adogola bealahilĕ sĕhalea, Dolō nawese dibe beaha gaso, i gadoi nawese beasebemelĕla säi. ²⁵ Amala sĕsebegi, Yesuea dolō amoie siigi bu elō diigisebegi, dolō amea si gadaea gala beasebegi İe si wahilahilĕ nelebo sulubadela beaha maadei. ²⁶ Amala hamolahilĕ Yesuea dolō amoma sĕhalea, Mosō yafie dibeadı amogida mosabio. Dihĕ mosōa mosalola säi.

Fidaea afādĕ Memelei amo dofĕ dimelĕla säi
(Madiu 16.13-20, Ulugu 9.18-21)

²⁷ Yesula İe bĕgĕla aulolali Sisalia Filibai gaamumadi sege odoaa dibeadı amogi afiai. İdiafa awĕha difolalea ea İe bĕgĕla aulo amolima nabahalea, Udia dolō nefolalebe amoliada

neda nowë neala säha difolalebela nabi. ²⁸ Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Udia dolö odoaeada, ödägi gelo Yone neala säla digi, odoaeada, Elaia neala säla digi, odoaeada, bea sälo dolö afädë neala säla digisa neamelëla säla i. ²⁹ Amala säla iasebegi, ea ilima nabahalea, Diliada ne nowë neala säha neala nabi. Fidaea ema säla obëgësalea, Afädë Memelei amoda dofä dimelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi, Yesuea ilima gelola sähalea, Neda amomelë, odoama säla imabiola säi.

*Yesu e baagola nowemolömelëla säi
(Madiu 16.21-28, Ulugu 9.22-27)*

³¹ Yesuea ie bëgëla aulo amolima mi gäwila säla olelesalea, Dolöie Malö amoda së edefade molömelë. Dolö dafidilo neebe amoliage, gobela ilo busa neebe amoliage, mala dawadigi neebe amoliage, ema habobalahilä ilia e baagomäia nufulömelë. Segeyo osodagi hi bu nowela galamolömelëla säla i. ³² Ea ilima ado amo mogola säla i gaso, Fidaea Yesu sigi aliga galahilä, amala made sämalola nemoi. ³³ Amala säsebegi, Yesu besula, ie bëgëla aulo amolima siila nea, Fidama nemosalea, Saidani, ne neebeawi namolö made. Mosö! Diada Godea helësëlo amo gadola made, dolöfäea helësëlo amo gadola helësëseabela säi. ³⁴ Amala sälahilä, ea udia dolö nefolalo amolige, ie bëgëla aulo amolige mofiamolahilä ilima sähalea, Afädëa ne bëgëla moholö helësëseada, hi hamea hamela helësëlo amo fisila, hile i fügäi gaula, ne bëgëla moholö dialea. ³⁵ Afädëa hile namolö amo gaula fëdöla aligiseda, ie namolö amo hogosa helemolömelë. Amai gaso, afädëa nege, nïe Ado Mala Hedabige helësëla hile namolö amo fiseda, eada ie namolö amo gaula namolömelë. ³⁶ Afädëa nagadaia nelebo dibe amoli sulubadela gaula neëgi hi e baagosedada, nagadaia nelebo amea, hi e abeahäla ugila negemolödu. ³⁷ Afädëa bidi edo ialahilä, hile namolö amo hi bu nea obëgëmolödu. ³⁸ Udia dolö Godeie mala made nabelo nefolalebe amolige nafade hamolo nefolalebe amolige bealahilä, afädëa nemage, nïe ado malamage hewaseda, Dolöie Malö amo Eedoie yo digalo hïdo elöibalä, selesaia fii hedabifali amolibalä obëgësolo amo gala, eage dolö amobalä hewamolömelëla säla i.

9

¹ Ea ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili walio nebegeo odoa baagola made neëgi, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie, geloi edefademalä maase amo bimolömelëla säla i.

*Yesuie domalo bedefala elöi neebe meli
(Madiu 17.1-13)*

² Segeyo gafeia nelolahilä, Yesu Fida Yamese Yonelali hilidofali segebidaia fedala nefolalo. Iliä beahamelebe Yesuie

domalo neala bedefalahilä elöi neebe meli. ³ İe fagulo gäi amo yo digalahilä faleifali, sege fifi asi dibe amea fagulo falei amo gadoi hamomolöi made, neebe meli. ⁴ İlia beahamelebe Elaia Mosesele maala ulufadigilahilä, Yesubalä adosa neebe meli. ⁵ Amo bealahilä Fidaea Yesuma sähalea, Säla Olelelo. Nili wi nefolalebewe hedabi gabugi, nilia sege mosö ohodoa olahadio. Elöda die, elöda Mosesei, elöda Elaiaela säi. ⁶ İli edefademalä bedalahilä, ea edo sämolödula asusugahalea, ea ado amo amala säi. ⁷ Amala säse amo gaalu gelë häu afädë maala ili hagulahilä, gelëgi amila ado afädë säia idogosalea, Egoweda nïe malö, na boba hamoi neamelë. Dilia İe ado nabualola säi. ⁸ Amo nabalahlilä İlia fodolofali sidawewela beahamelebe ilibalä dolö odoa made, Yesu emu neebe meli.

⁹ İli segebidaia amila digahalea, Yesuea İlima gelola sähalea, Dilia nelebo meli amo odoama säla İla made nelolahilä, Dolöie Malö bauiala nowela neëgi giso, säla İmalola säla İ. ¹⁰ Ado säi amo İlia odoama made säla musügä negelahilä, hilidomu didiähalea, Bauiala nowelasisegida säi amoda edodula didiäi.

¹¹ İlia ema nabahalea, Mala dawadigi neebe amolia sähalea, Elaia e dafidi moholömelëla säha neebe amoda edoiela nabi. ¹² Yesuea İlima säla obëgesalea, Dofä. Nelebo sulubadela hamogimolöie Elaia e dafidi moholö. Gaso, Dolöie Malö e së edefade naala, odoaea ema bimolö habobamolömelëla säla dëdëla negei dibe amoda abeahäladu. ¹³ Na hä dilima säla İahago, Elaia eda hä misi. Gaso, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola odoa nefolalo amolia ema hamomolö helësëi amo gadoi hamoimelëla säi.

*Yesuea maalibu afädëma mugabe fedai nesi
(Madiu 17.14-21, Ulugu 9.37-43)*

¹⁴ İli awäla İe bëgëla aulo odoa neebee ami besela galai. İlia beahamelebe udia dolö yafie gegedoi amolia İli amalela digilahilä, mala dawadigi dolö amolia ilibalä gëgësa dibe meli. ¹⁵ Udia dolö yafie nefolalo amolia Yesu maasebe amo beala İli fodolofali fudugilahilä e neebee baluluia afialahlilä İlia e säla olela gausiai. ¹⁶ Amasebegi, ea İlima nabahalea, Dilia ilibalä edogi gëgësa dialeala nabi. ¹⁷ Udia dolö gegedoi amoligi dolö afädëa ema säla obëgesalea, Säla Olelelo-o, nïe nafegema mugabe fedai amea made ado adosebegi di neebee sigi misimelë. ¹⁸ Mugabe ema fedala nagadaia nidala awälahlilä, İe nafiadi dibu besigala, bese nalëgëlahilä, İe domalo gelola sosolahamelëla säla İ. Die bëgëla aulo İlia mugabe fedai amo nesila digamalai gaso, nesimolö ulisio. ¹⁹ Amala säsebegi, Yesuea udia dolö amolima sähalea, Udia dolö walio nefolalebego dili asigi afädë negei made nebegoeada. Segeyo aboläia ne dilibalä namolödu. Na dilile yöi gaula segeyo

aboläia namolödu. Malö go nema sigi misiëla säi. ²⁰ Amala säsebegi, ilia malö amo ema sigi misi. Sigi maasebegi, mugabe amea Yesu beala fodolofali malö amo gelola amulämelahilä, nagadaia nidala awäla fefede fefedelahilä, nafiadi dibu besigalasi. ²¹ Amala hamosebegi, Yesuea malö amoie eedo amoma nabahalea, Gowe gadola abodo gala mi gäwila hamosiola nabi. Eedoea säla obëgësalea, Holöfaligila amaila säi. ²² Mugabea malö go baagomäia segeyo yafiegi nulo gobeiage ödägige digalasisamu nelomelë. Dia hamomolöi galëda, nili bobasëla ugila negemola säi. ²³ Yesuea ema sähalea, Dia hamomolöi galëdala säi amo edoie. Dolö asigi afädë negei neebe amea nelebo sulubadela hamosa maademolöi neamelëla säi. ²⁴ Amala säsebegi, malö amoie eedo amea fodolofali üalala digila sähalea, Na asigi afädë negei. Amai gaso, na asigi afädë negemolöie dia ne ugila negemola säi. ²⁵ Ili neebea ami udia dolö yafie baluluia mafula gegedosebe amo bealahilä, Yesuea mugabe amoma nemosalea, gëhe galaloge made adologe, dida mugabe. Dima gelola sähago. Malö go digila mosö, ema bu elö fedamabiola säi. ²⁶ Amala säsebegi, mugabe amea üalala, gelola amulämelasilahilä doadigila awähalea, malö amo hame doala asi gadoi negesi. Udia dolö yafiea amo bealahilä sähalea, hame doala asi gabula säi. ²⁷ Amala hamosebegi, Yesuea malö amo naabogi nabelela nowelahilä nowela ifosi. ²⁸ Amala hamolahilä Yesu e mosöa nogila digala ie bëgëla aulo amolali hilidomu salea ema nabahalea, Nilia mugabe nesimolö uli amo abisalea amaidula nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Godema adose ameamu mugabe nesimolömelë, idi elöda mademelëla säi.

*Yesu e baagola nowemolömelëla bu elö säi
(Madiu 17.22-23, Ulugu 9.43-45)*

³⁰ Yesula ie bëgëla aulolali sege amo digila Galili segeamadi awäla moholö awäha nelo. Yesueada afädëa e neala made helësëmäia helësëi. ³¹ Mida, Ea ie bëgëla aulo amolima säla olelemolö amo helësëla. Ea ilima sähalea, Dolöie Malö amo dolö odoama hololöla gausiseda, ilia e baagomäia nufulömelë. Baagomäia nufudaseda, segeyo osodagi hï nowela galamolömelëla säla iaha nelo. ³² Säi amo nabalahilä ilia helësëi made nea, ema mi nabolö amo bedäi nelo.

*Baagila asi neebe amo nowëla didiäi
(Madiu 18.1-5, Ulugu 9.46-48)*

³³ Ili awäla Gabaniama segea besela galala mosö isogi nogila digalahilä, Yesuea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Idiafa maahalea dilia ado edo didiälä aligi misila nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, ili maahalea niligi baagila asi neebe amo nowëla säla didiälä aligi misi amo helësëlahilä, ema säla

obëgëla made nefolalo. ³⁵ E fia idogola salea giwilasi amoli mofiamolahilä sähalea, Afädë dafidilo namolöila helësëседа, dafidi hüdale made, udia dolö odoadale ugila negemolöi galeala säi. ³⁶ Amala sälahilä ea malö holöbö afädë nabelela gaula maalahilä ili mogogi ifosilahilä, sogobala gaula nea ilima sähalea, ³⁷ Afädëa ne helësëla malö holöbö gowe gadoi amoma obëbëla obeägiseda, nema obeägisamelë. Afädëa nema obeägiseda, nema obeägisa maademelë, ne digamalala sälo amoma obeägisamelëla säi.

*Nilibalä ado nii made neebe amoda nili damelë neala säi
(Ulugu 9.49-50)*

³⁸ Yonea Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, nilia beahamelebe, dolö afädëa die ëi säla mugabe fedai nesila digisa nebegi nilia ema amamabiola säimelë. Mida, dolö amoda nilibalä nawelo made amea hamosebegi amala säimelëla säi. ³⁹ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Amamabula sämabio. Afädëa nie ëi säla dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamoseda, hobeia ne aabela made gagademolömelë. ⁴⁰ Dolö nilibalä ado nii made neebe amoda nili damelë neamelë. ⁴¹ Na dilima dofä gelola sähago. Dilia nie ëi gaula neëgi, afädëa diligali ödä muäia osala iaseda, udia dolö amoda dofä bidi nimolömelëla säi.

*Asigi afädë negei nafadeloie ado säi
(Madiu 18.6-9, Ulugu 17.1-2)*

⁴² Yesuea aso säha neamu sähalea, Afädëa malö holöbö gowe gadoia nema asigi afädë negei neebe amo nafade hamomäia digalasiseda, igi edefade ëfëa ië muugia neegilahilä, ödä nudugawa sadia idogola baagomolö amoda ië hedabida amomelë. ⁴³⁻⁴⁴ Die naabo elö goea asiala hamola digalasiseda, naabo elö go damula fisimalo. Naabo afädëamu nea namolöi namolö dibeia ami moholö hedabi dialea, naabo äudälada heli segea nulo usilo made dibeia ami auloea. ⁴⁵⁻⁴⁶ Die emo elö goea di neala digalasiseda, emo elö go damula fisimalo. Emo afädëamu nea namolöi namolö dibeia ami moholö hedabi dialea, emo äudälada heli segea sogobala sadia idogolea. ⁴⁷ Die si elö goea asiala hamola digalasiseda, si elö go beselala fisimalo. Si afädëamu nea Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö hedabi dialea, si äudälada heli segea sogobala sadia idogolea. ⁴⁸ Amida

domalo hehea nase amo baagolo madege, nulo usilo madege, dialeamelë. *Aisaea 66.24*

⁴⁹ Nulo söaea udia dolö sulubadelama molögi ëbi baalo amo gadola baamolömelë. ⁵⁰ Ebi hedabi dialea. Ebië hädälo amo made galëda, dilia edoea neala hädälasimolö gabu. Dilile isogi ëbi baalahilä udia dolöbalä aeaha namialola säi.

10

*Udia nii fisimabiola säi
(Madiu 19.1-12, Ulugu 16.18)*

¹ Yesuea amala säha nelolahilä, sege amo digila awäla Yudia segea besela galala ödä Yodona dëgëla alömodi asi. Udia dolö yafie e neebee ami mafula bu gegedosebegi, hi hamolo amo gadola ilima ado mala säla olelesa nelo. ² Amala olelesa nebegi, Felesi dolö odoa e neebee ami maalahilä, Yesuma fedogola nabahalea. Mala säla negei dibe ameada dolö afädëa udia nii fisimolöi galeala säla negeida dialealela nabi. ³ Amala nabasebegi, ea ilima säla obëgësalea, Moseseada dilima edo hamomalola säla negei dialeala nabi. ⁴ Ilia säla obëgësalea, Mosesea säla negesaleada, Dolöea udia fisisaleada, beba dëdëla ialahilä, fisimolöi galeala säla negei dialeala säla obëgëi. ⁵ Yesuea ilima säla obëgësalea, Moseseada dilile iso asigi geloi dibe amo bealahilä dilima amala säla dëdëla negeimelë. ⁶ Godea siiba nelebo sulubadela mi gäwila hamosolo amo gala, udia dolöle hamoi. ⁷ Amala hamoi ameada, dolöea ie eedole emele digila, ie udiabalä gedola nea, ⁸ eleda domalo afädëfali namolömelë. Amo gadola ele äudä nelo amo fisila afädëfali nea. ⁹ Godea gedolasi amoda dolöea mogemabiola säi.

¹⁰ Hobeala ie bëgëla aulolali mosöa obëgëla awäla sefolalea, ie bëgëla aulo amolia ado säi amoie ema mi fädäla nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, ea ilima säla obëgësalea, Dolö afädëa hile udia fisila udia elö neaseda, ea udia amo fa susugu hamomolömelë. ¹² Udia afädëa ie dolö fisila dolö elöma fiseda, dolö amo ea fa susugu hamomolömelëla säi.

*Yesuea malësäma obeägisa nelo
(Madiu 19.13-15, Ulugu 18.15-17)*

¹³ Udia dolö odoa nefolalo amolia, ilile malö Yesuie naaboea diigimäia e neebee sigi maasebegi, ie bëgëla aulo amolia ilima nemoi. ¹⁴ Amala hamosebe amo bealahilä Yesuea ilima habobalahilä sähalea, Malësä ne neebee maase goli misiäia, nemola dofogamabu. Godea Beaha Maadela Sigi Neebee amida malësä go gadoi nefolalebe amolile dialea. ¹⁵ Na dilima dofä gelola sähago. Godea Beaha Maadela Sigi Neebee ami malësä go ili gadoia moholöila helësëi neebee amo gadola, afädë ne moholöila made helësëi neebee amoda dofä made nogila digamolömelëla säi. ¹⁶ Amala sälahilä ea malësä amoli sogobala gaula nea naaboea diigisalea, Gode dia ugila nege-malola säla fisiga idodogosa nelo.

*Dolö nelegei yafie negelo afädëa Yesuma nabi
(Madiu 19.16-30, Ulugu 18.18-30)*

17 Yesu e moholö awäha nebegi, dolö afädë baluluia maala, ie emo mia gumusula dia idogolahilä sähalea, Säla Olelelo hedabi-e, ne namolöi namolö neala gaumolöie abilia hamomolödula nabi. 18 Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dia nema hedabila säi amoda edoie. Afädë hedabi maademelë, Gode emu hedabi nea. 19 Ado säla negei dibe amolida dia dawadigi. Baagomäia nufuabio, udia fa nimabio, nelegei fa nimabio, wäfalä säsäla gudimabio, dahila neala elöie nelegei dibe amo nimabio, die diado diemelele ado nabala hamomalola säla negei dialeala säla i. 20 Amala säsebegi, ea Yesuma säla obögësalea, Säla Olelelo-o, ado amolida ne malësägila hamosa maadeimelëla säi. 21 Amala säsebegi, Yesuea dolö amo boba hamolahilä, ema siila nea sähalea, Afädëmu dofea made nebego. Die nelegei dibe amo bidi neaha maademolö mosö. Amalahilä muni nease amoda nelegei made negelo busadäoi neebe amoligali imalo. Amala hamoseda, selesaia mosöa bidi edefade nimolömelë. Amalahilä ne bögëla misialola säi. 22 Dolö amea ea säi amo nabala yöla ie odagi augia idalahilä asi. Mida, ie nelegei yafie dilo amogi.

23 Amasebegi Yesuea ie bögëla aulo nefolalebeadi sidawewela bealahilä sähalea, Udia dolö nelegei yafie negelo nefolalebe amolida Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö häuai bimolömelëla säi. 24 Ea amala säsebegi ie bögëla aulo amolia fudugi. Yesuea ilima aso bu elö sähalea, Nie malöla dili-e! Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholöda häuai galeamelë. 25 Sugua gameleda nusi galabagi nogila moholö uli amo gadola, nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amolida, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö häuai bimolömelëla säla i. 26 Amala säsebegi, ie bögëla aulo amolia edefademalä fudugilahilä hilidomu didiähalea, Namolöi namolö nowëa neala gaumolödula säi. 27 Amala säsebegi, Yesuea ilima siila nea sähalea, Udia dolöea hamomolöi made amoda. Godea hamomolöi mada maade, ea sulubadela hamosa maademolöi neamelëla säi.

28 Amala säsebegi, Fidaea ema säla obögësalea, Hä bimo. Niliada nelebo sulubadela fisisa maadelahilä di bögëla misimelëla säi. 29 Amala säsebegi Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa nemage, Ado Mala Hedabimage helësëlahilä, mosöge, edooge, elefige, emege, eedoge, malöge, segege, fisisa maadelahilä, 30 hädali afädë nimolömelë. Ili nagadaiawi nebegi Godea nelebo yafie dafidi i amo baagila awäla imolömelë. Mosö yafiege, edoo yafiege, elefi yafiege, eme yafiege, sagai yafiege, segege, ilia yafie nimolömelë. Amase odoaege e neala sëlasimolömelë. Hobeala

segeyo afädë besela galasolo amo gala ea namolöi namolö gaula namolömelë. ³¹ Yafie dafidila nefolalebe amolida neala hobeahalea, hobeala nefolalebe amolida neala dafidimolömelëla säla i.

*Yesu e baagola nowemolömelëla bu osoda säi
(Madiu 20.17-19, Ulugu 18.31-34)*

³² Yesula ië bögëla aulolali Yalusaleme aulo idigi awähalea, Yesu e, edale dafidi awäsebegi ië bögëla aulo amoli hobeala awähalea fudugila aligila aligi asi. Udia dolö odoa hobeafali awäha nelo amoliage bedäla aligi asi. Yesuea ië bögëla aulo giwilasi amoli bu sigi aliga galahilä ema hobeala hamomolö amoie ado ³³ säla iähalea, Nabualo. Walio nili Yalusaleme awähamelë. Dolöie Malö amo gobela ilo busa amolimage, ado säla negei dawadigi amolimage ilia e gaula imolömelë. Ili ebalä gudila baagomäia nufulömelëla didiäla daialahilä, fii odoagali gaula imolömelë. ³⁴ Dolö amolia ema gofedela galala digi, ëfë damuia nufudalahilä baagomäia nufulömelë. Amala hamoseda, segeyo osodagi hi nowela moholömelëla säla i.

*Yamese Yonelea dafidilo namolöie hogoi
(Madiu 20.20-28)*

³⁵ Sebediie malö Yamese Yonele Yesu neebee maalahilä elea ema sähalea, Säla Olelelo-o, alia helësësewe gadoi dia alima hamomäia hamesamelëla säla i. ³⁶ Amala säsebegi, ea elema säla obögësalea, Na alima edo hamomäia helësësebelä nabi. ³⁷ Amala nabasebegi, elea ema säla obögësalea, Die yo digalo hido elöibalä fisolo amo gala elöda die naabo dafädimadi, elöda die naabo fefeädimadi fimalola sämäia helësësamelëla säla i. ³⁸ Amala säsebegi, Yesuea elema sähalea, Ado säi amoda alia helësëla made nea säimelë. Na ödä iigi usi naha neebewegi alia molöi gabule. Ma, ne ödägi gesa neebewegi ali gemolöi gabulela nabi. ³⁹ Amala nabasebegi, elea ema säla obögësalea, Alia amala hamomolöi neawela säi. Amala säsebegi, Yesuea elema sähalea, Na ödä iigi usi nasewe gadola aliage molömelë. Ne ödägi gesewe gadola alige gemolömelë. ⁴⁰ Gaso, ali elö di nie naabo dafädimadi, elö di nie naabo fefeädimadila samäia memelemolöda nie mademelë. Godea fimäiala daiäi amolilemelëla säla i. ⁴¹ Bögëla aulo nabülasi odoa amolia elea ado säi amo nabalähilä elema habobaha nelo. ⁴² Amasebegi, Yesuea ili mofiamolahilä ilima sähalea, Fii odoa beaha aligilo gadoi neebe amoliada, udia dolö gelola beaha aligilo nea, amase, ilile ei sälo neebe amoliada udia dolö bobasëla made, ilia säse amo gadola hamomäia gelola sigi aligilo amoda dilia dawa. ⁴³ Ili amala hamolo amo gadola, dili nebegogi afädëa amala hamomolöi mademelë. Dili nebegogi afädëa ei sälo namolöila helësësedä, odoa neebe amoligalimu hamoi

hamolasilo namolöi dialea. ⁴⁴ Afädëa e dafidilo namolöila helëséseda, ea udia dolö sulubadelaie galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolöi galea. ⁴⁵ Mida, Udia dolöea Dolöie Malö misi amo egali hamoi hamolasimäia made misi. Ea ilile hamoi hamolasimäiage, ie namolö amo udia dolö yafiegali fisiga gala, ili sigi obëgëmolöge misimelëla säi.

*Yesuea Badimasa si golai wahi
(Madiu 20.29-34, Ulugu 18.35-43)*

⁴⁶ Yesula ie bëgëla aulolali afiala Yaligo gaamugi besela galai. Besela galala ie bëgëla auloge udia dolö yafie odoage ebalä Yaligo baagila awäha dilo. Dolö si golai afädë idi agesua ami sulo. Eada muni imola ëdëgësa filo. Dolö amoda Dimasaie malö Badimasa. ⁴⁷ E amala salea Nasalese dolö Yesu maahala säi amo nabalahlilä, ea uuala sähalea, Debidiie malö Yesu-o, ne bobasëmola säi. ⁴⁸ Amala säsebegi, udia dolö yafiea ema nemosalea, Dia adomabula säi gaso, ea bu gelola uuala nea sähalea, Debidiie malö-o, ne bobasëmola sähamu nelo. ⁴⁹ Ea Amala säsebegi, Yesu ea beaha nea sähalea, E misialamola säi. Amala säsebegi, ilia dolö si golai amoma sähalea, Ea di wesebego, asigia gelola nowemola säi. ⁵⁰ Ea fagulo afädë salugala sulo amo gila sadia galahlilä fodolofali nowela Yesu nebea misi. ⁵¹ Maasebegi, Yesuea ema nabahalea, Na dima edo hamomäia helësësebelä nabi. Amala nabasebegi, dolö si golai amea ema säla obëgësalea. Säla Olelelo-o, na bimolö helësësebelä säi. ⁵² Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dihï asigi afädë negei amea die si wahigomelë. Hä mosalola säi. Amala säsebegi, dolö amo fodolofali wahila siia fädäla bealahilä, Yesu bëgëla asi.

Yesu e së nalä baagoi

11

(Maga 11-16)

Yesu e beaha aligilo gini gadoi hamola Yalusaleme besela galai

(Madiu 21.1-11, Ulugu 19.28-40, Yone 12.12-19)

¹ Yesula ie bëgëla aulolali Yalusaleme besela galamolö ga madela nea, sege Bedefagige Bedanige Olibe biage ili awäla besela galai. Besela galala ami nea, Yesuea ie bëgëla aulo amoligi, äudä dafidila mosalolahilä, ² elema sähalea, Segea ami awäla besela galala beahamelële, sugua dögi üdili afädë dolöea fila aulo made, ga madefali gui gide begela negei neë bimolömelë. Dögi amo fisigälahlilä wi sigi misialo. ³ Afädëa alima dögi go abidä fisigähala nabaseda, alia ema gomälä sämalö. Dafidilo Geloia webalä hamoi hamomolömelë. Amalahilä, ea fodolofali sigi obëgëmalamolömelëla sämalola

säi. ⁴ Amala säi amo nabalahlä, ele awäla besela galala beahamelebe, sugua dögi üdili afädë mosöa nogila digalo, ifo baagido idiliba ami, gide begela negei neebe amo bealahilä, fisigäi. ⁵ Fisigäsebegi, udia dolö ami nefolalo amolia elema nabahalea, Abilia hamodelä, sugua dögi üdili go fisigähala nabi. ⁶ Elea Yesuea sämalola säi amo gadola säsebegi, ilia hä, sigi mosalola säi. ⁷ Elea sugua dögi üdili amo Yesu neebea sigi gaula awälahlä, elea sugua dögi amodaia fagulo daia salugalo gila fösisebegi, Yesu e amodaia fedala sulo. ⁸ Amala hamosebegi, udia dolö yafiea ilile fagulo gäi amo gilahlä idiafa föla digi, odoaea idi agesua fasela bäu gadoi dagabola gaula mafula föföla aligi awäha nelo. ⁹ Udia dolö nefolalo amoli Yesu awäse amo gadola, dafidila awäha nelo amoliage, hobeala maaha nelo amoliage, uuala säsäla awähalea, Agua. Nesege. Godeie ei gauia adadi.

Afädë Dafidilo Geloie eigila maahago, Godea ema obeägimäia.

¹⁰ Nilile naado Debidia beaha maadela sigi nelo amo gadola namolö neebe amoma obeägidi. *Gë Udälo*
118.25,26

Selesaia fiia Godeie ei gauia adala nesegemola uuala säsäla awäha nelo. ¹¹ Yesu e Yalusaleme besela galala, Godeie mosö amoie yala isogi nogila digalahilä, ami nelebo difolalebe amo sulubadela beaha maadei. Hä deadisebegi, ie bögëla aulo giwilasi amolali Bedani obögëi.

Yesuea äfäeoma säi
(Madiu 21.18-19)

¹² Diala aiyo amogi ili Bedanilahilä obögësalea Yesu e sidëa baagoi. ¹³ Sidëa baagosebegi holöbö wagadi madela sida gahamelebe äfäeo bäu bealahilä, gägä negei walebelela bea asi. Bea awähamelebe gägä negei made, bäumu neebe meli. Mida, äfäeo gägä negelo segeyogi made amea bäumu meli. ¹⁴ Amo bealahilä ea äfäeo amoma sähalea, Die gägäda udia dolöea hobeala made molömelëla säi. Amala säse amo ie bögëla aulo amolia nabi.

Yesuea Godeie mosöa magaia negei hai
(Madiu 21.12-19, Ulugu 19.45-48, Yone 2.13-22)

¹⁵ Yesula ie bögëla aulolali awäla Yalusaleme besela galai. Yesu e Godeie mosö yala isogi nogila digalahilä beahamelebe, bidi neadigi, bidi nimolöie negela digisa difolalo amoli nesila digilahilä, Muni bedefalo auli amoge, haea maliabu gadoi bidi neaha aligilo amolile filo auli amoge, besigala hësögudusa maadei. ¹⁶ Dilia Godeie mosö yala isogi nelebo gaula, nogila digafu fedafumabiola säla i. ¹⁷ Amala sälahilä ea ilima säla olelesalea sähalea, Ado bebägi säla dädëla negei dibe amoda gomälä madele. Nie mosöda fifi asi sulubadela Godema

adolo mosö neamelëla sämolömelëla dëdëi gaso, dilia fa nelo musügä aligilo igi äbä gadoi hamoi gabula säi.

¹⁸ Amala hamoila säi amo nabalahlilä, gobela ilo busa amoliage, ado säla negei dawadigi dolö amoliage, Yesu abeahäla nufulödula fu hogosa nelo. E nufulö helësëi amoie mida, ebalä bedähalea. Ebalä bedäi amoie mida, udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea ea mala olelei amo nabalahlilä, fudugisebegi. ¹⁹ Säha nea sê gäsebegi, Yesula ie bëgëla aulo amolali Yalusaleme digïla afiai.

*Äfäeo i bausoi amoie ado säi
(Madiu 21.20-22)*

²⁰ Ili diala yose awähalea beahamelebe, äfäeo amo bäuge difige bausosa maadei neebe meli. ²¹ Bealahilä Yesuea säi amo helësëlahilä Fidaea ema sähalea, Säla Olelelo-o, bimo. Dia aiyo äfäeoma habobala säi amoda bausoi gabuwela säi. ²² Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Godema asigi afädë negemalo. ²³ Na dilima dofä gelola sähago, Dolö afädëa asigi äudä negela made, segebi gowema dihï dagabola duhuludaia digamola, ea säse amo dofä amamolöla helësësedä, ea säi amo gadola amamolömelë. ²⁴ Amaimo, na dilima säla iahago. Dilia Godema adola nelebo afädë dofä nimolö wedala helësëla ema nabaseda, Dilia säi amo gadoi nimolömelë.

²⁵⁻²⁶ Dilia nowela nea Godema adosalea, dolö afädëa dilima asiala hamoi amo helësësedä, dolö amea asiala hamoi amo fisimalo. Amala hamosedä, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea, dilia asiala hamoi amoge fisimolömelëla säi.

*Yesu dia geloi gaula neebe go nowëa ïla nabi
(Madiu 21.23-27, Ulugu 20.1-8)*

²⁷ Yesula ie bëgëla aulolali Yalusaleme bu obëgëlahilä, Yesu e Godeie mosöa nogila digaha nebegi, gobela ilo busa amolige, Ado säla negei dawadigi dolö amolige, dolö dafidilo amolige, e neebea ami maalahilä, ²⁸ ema nabahalea, Nelebo dia hamosa neebe goli hamomäia, nowëa hamomalai hamosa. Nilia nabelälä, dia säla ïmo. Go hamomäia, geloi go nowëa ïasiola nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nage dilima afädë nabahago, Na dilima nabase amo dilia säla obëgëseda, na nelebo hamosa neebewe hamomäia geloi ï amoda gowea ïmelëla na dilima säla ïmolömelë. ³⁰ Yonea ödägi gesa nelo amoda Godeie galueale ma, dolöie galueale. Dilia nema säla ïmola säi. ³¹ Amala säsebegi, ïlia hilido didiähalea, Nilia selesaia galueala säsedä, dilia ema asigi afädë negela made nelo goda edoiela sämolö gabu, ³² Amase nilia dolöie galueala sämolö gaso, amoge dofea made gabula säi. Iliä amala säi amoie mida, Udia dolö sulubadelaea Yoneda Godeie bea sälo afädë neala helësëi neebe amo helësëla ili udia

dolöbalä bedäi. ³³ Amalahilä ilia Yesuma säla obөгәsalea, Niliada dawa mademelәla säi. Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Amai galәda, na nelebo hamosebeweda gowea hamomalai hamosa neamelәla, nage dilima made säla imolömelәla säla i.

12

*Ado besula dolö afädәa gelebi sagai beaha neloie säi
(Madiu 21.33-46, Ulugu 20.9-19)*

¹ Yuda ilile busa dolö nefolalo amolima, Yesuea ado besula säla iahalea. Dolö afädәa yalala agulahilä, әfә gәgә negelo әi gelebi sagai. Gelebi sagai amo emesala fәsәla salimolöie uli döгәi. Amalahilä sagai amo idihә namiäia mosö afädә holöbö ilibia ola negesi. Amalahilä, ea dolö odoama sähalea. Sagai amo beaha nea bisinesi hamosa namialola säsilahilä, hi eda sege wagadi made namolö asi. ² Hä, gelebi gәgә amo failmolö segeyo besela galasebegi, sagai eedo amea iә hamoi hamolasilo afädәma sähalea. Niә sagai beaha aligilo nefolalebe amolima, gelebi gәgә odoa faila imola sämolö mosalola säi. ³ Faila imola samolö asi gaso, sagai beaha aligilo nefolalo amolia e gaula nufudala ialalalahilä, memalä e hodomu fisiga gaimelә. ⁴ Amala hamoi galebe, sagai eedo amea iә hamoi hamolasilo elöma bu mosaloi. Awәsebegi, ilia busagia afisila nufudalahilä e gagadela gadiaboi. ⁵ Amala hamosebegi, sagai eedo amea iә hamoi hamolasilo osoda bu mosaloi. Awәsebegi, ilia dolö amo nufudala baagoi. Amalamu hamosebegi ea dolö yafie oböla bu mosalai. Amolige odoa nufudala ialalalahilä, odoa baagomäia nufi. ⁶ Hä dolö afädәfalimu nelo. Dolö amoda hile efegә hi boba hamoi nelo. Hobeafali eedoea iә malö amoma ili neebea mosalalahilä sähalea, Iliada niә malöie ado nabala mogola hamomolöla helәsәsamelәla säi. ⁷ Gaso, sagai oodola beaha aligilo nefolalo amolia hilidomu säla didiähalea, Sagai eedo amoie malö amoda hä go gabugo. Eedoie nalä ea nimolö gabugi, niligali bedefala nedelä, e baagomäia nufidedila sälahilä, ⁸ ilia malö amo nufudalahilä iә domalo amo sagai yala baagido sadia gaimelә.

⁹ Amala hamoi amoie sagai eedoeada abilia hamomolödu. E maalahilä sagai beaha nefolalo amoli baagomäia nufudaha maadelahilä, sagai amo odoaea beaha namiäia imolömelә. ¹⁰ Bebagi ado säla dәdәla negei dibe amo dilia made meli neale.

Mosö olelo ilia igi amo galone hamomolöi made gabula memelela fisi. Gaso, walioda galone geloi gelola dialeamelә. *Gә Udälo 118.22-23* ¹¹ Amoda Dafidilo Geloi hi hamogi amo nilia siia bealahilä fudugisa neamelәla säla dәdәla negei dialeala säi. *Gә Udälo 118.22,23*

¹² Dolö busa nefolalo amolia Yesuea ilile ado besula säsebe amo bealahilä ilia e gaudelä hamoi gaso, udia dolö yafie nefolalebe amoli beala ili bedähalea dīgila asi.

Dagisi muni imolö dialeale ma, madelela nabi
(Madiu 22.15-22, Ulugu 20.20-26)

¹³ Busa dolö amolia, Felesi dolö odoage, Heledoie damelē odoage, Yesu neebee mosaloi. Mida, Yesuea ado asiala säseba, e gaumolöie Yesu fedogola adomolö mosaloi. ¹⁴ Ili Yesu neebee afialahilä, Yesuma sähalea. Säla Olelelo-o, niliada, dia mala säla olelese amoda mogola olelesala helēsēsamelē. Amalahilä dolö odoa ēi sälo geloi nefolalebe amolibalä bedäla madege, odoa nefolalebe amolia di beala säse amogige dia helēsēla made neada, Godea hamese amoie mala udia dolöma säla olelelo amoda mogola säla olelelommelē. Amalo gabugi dima afädē nabaha. Nilile mala säla negei dibe amo helēsēlahilä, Beaha Aligilo Sisa neebe amoma dagisi muni imolö dialeale ma, madele. ¹⁵ Nilia ema dagisi muni imäiale ma made imäialela nabi. Ili e fedogola wäfali säsebe amo dawadigilahilä, ea ilima säla obөгәsalea. Edoie ne fedogola beaha. Na melēdelä muni giwi afädē gaula misiēla säi. ¹⁶ Ili muni giwi afädē gaula maasebegi, ea ilima nabahalea, Muni giwi egowegi dolö busa dibe gowege, ēi dēdēi dibe gowege nowēie gabula nabi. Amala nabasebegi, ilia ema säla obөгәsalea, Beaha Aligilo Sisaie la säi. ¹⁷ Yesuea ilima säla obөгәsalea, Nelebo Sisaie dibe amoda Sisa hīma imalo. Godeie dibe amoda Gode hīma imalola säi. Amala säi amo nabalahilä ili fudugi.

Sadiusi ilia Yesuma baagoi abilia nowemolöla nabi
(Madiu 22.23-33, Ulugu 20.27-40)

¹⁸ Sadiusi dolö udia dolö baagoi made nowela galamolöla sälo amoli Yesu neebee maalahilä sähalea. ¹⁹ Säla Olelelo-o, Mosesea, nilia hamomäia ado afädē dēdēla negei dibe amoda gowe. Dolö afädēie edoo malö maade nea baagoseda, udia didalo amo sulolahilä, dolö baagoi amo sosogo namiäia, ie ēigila malö sogobamolöie, edoo elö amohi udia amo nimäiala säla dēdēla negei dialea. ²⁰ Amaimo, edoolali gifalädalīa salea, abulūmi amea udia afädē neala nea, malö made sogobala baagoi. ²¹ Baagoibua, abulūmi baagia amea udia didalo amo bedefala nealahilä, eage malö made sogobala baagoi. Amala bu baagoibua, edoo osoda ameage amala hamolahilä, ²² edoolali gifalädalīa amoli malö made sogobala baagosa maadei. Amalahilä udia amo hobebe wagala baagoi. ²³ Amala hamoi amo dolö gifalädalīa amolia udia afädē amomu nii amea, hobebe baagoi amoli nowela galasolo amo gala udia amo nowēie udia samolödula nabi.

²⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Bebagi ado säla dödëla negei dibe amoge, Godeie geloi dibe amoge, dilia dawa made amea dilia asiala säsebegi. ²⁵ Udia dolö baagoi amoli nowela galasolo amo galada, dolöea udia nimolö mademelë. Amase, udiage dolö fimolö mademelë. Ilida selesaia fii neebe amo gadoi namolö madele. ²⁶ Amase, udia dolö baagoi amoli nowela galamolö amoie ado afädë sähago. I afädëgi nulo söa fedaila säla Mosesea dödëla negei dibe amo dilia made melile. Amila Godea Mosesema sähalea, Neda Abalahamaiege, Aisagaiege, Yeigabaiege Gode neamelëla säila säla dödëla negei dialea. ²⁷ Eda udia dolö baagoi amolile Gode mademelë. Eda udia dolö sebe amolilemelë. Dilia asiala helësëi gabumelëla säi.

Godea Ado säla negei dibe amogi geloi dafidilo gelola säla negei dibe amoda gowe

(Madiu 22.34-40, Ulugu 10.25-28)

²⁸ Ado säla negei dawadigi afädë nelo amo maalahilä, Sadiusi dolö amolia Yesubalä gëgëla ado säsebegi, ea ilima hedabola säla obögësebe amo nabalahlä, ea Yesuma nabahalea. Godea Ado säla negei dibe amogi geloi dafidilo gelolada abododula nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Ado säla negei dibe amogi geloi dafidilo gelolada gowemelëla sähago. Isilale udia dolö-o, dilia nabualo. Dafidilo Geloi eda nilile Gode. Emu Dafidilo Geloi neamelë. ³⁰ Dafidilo Geloi die Gode neebe amo die bobaeage, gesamiage, asigiage, geloiage boba hamomalola säla negei. ³¹ Amo baagia elöda gowe. Dihidi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amoli boba hamomalola säla negei. Mala geloi dafidilo gelolada äudä amolemu säla negei dialea. Odoa mademelëla säi. ³² Amala säsebegi, ado säla negei dawadigi amea ema säla obögësalea, Säla Olelelo-o, dia Gode afädëfalä emu neala säi amoda, dia dofä säi. Elöda maademelë. ³³ Ema bobaeage, dawaeage, geloiage hamelahilä, dihidi boba hamolo amo gadola odoa dibalä nefolalebe amoli boba hamomalo. Äudä amoleada Godegali gobela ilo amoge, odala ilo amoge baagila asimelëla säi. ³⁴ Yesuea dolö amea hedabola helësëla säsebe amo bealahilä, ema sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami di ga made nebegola säi. Amala säsebegi, udia dolö odoa ilia Yesuma nelebo odoa nabalö bedäi.

Yesuea udia dolöma Godea Afädë Memeleüie nabi

(Madiu 21.41-46, Ulugu 20.41-44)

³⁵ Yesuea Godeie mosöa säla olelesa nea sähalea, Ado säla negei dawadigi nefolalebe amolia, Afädë Memelei molölömelëla säi amo e Debidiie malöla sälo amoda abeahäla

sälođu. ³⁶ Eleloi Gesamia Debidima helësëlasisebegi, Debidia sähalea,

Dafidilo Geloia nïe Dafidilo Geloima sähalea, Na dïe ado nii nefolalebe amoli dïe emoea emesala namiäia, dida nïe naabo dafädimadi awäla salea, beaha samialola

säimelë.

Gë Udälo 110.1

³⁷ Amase, Debidia hï ema Dafidilo Geloila säi amoda, Dafidilo Geloï e Debidiië malöda abeahäladula nabi. Udia dolö yafie gegedoi amolia ea säse amogi obeägïla nabi.

Yesuea mala dawadigi nefolalebe amoli helësëla idihë namialola säi

(Madiu 23.1-36, Ulugu 20.45-47)

³⁸ Yesuea ilima ado mala olelesalea sähalea, Dilia Ado säla negei olelelo nefolalebe amoli hedabola idihë namialo. Iliä fagulo sedademu salugala magaia gaamugi awälahlilä, udia dolöea ili beala gugusäla gausiamäiala helësëlo nea. ³⁹ Amase, gedolo mosöage iliada dolö dafidilo filo dibeä amimu fimolöila helësëloge, udia dolö yafie gegedola molö nasebeä ami molö giallo eedo amobalä dafila salea, ua gagaula hamomolöila helësëlo nea. ⁴⁰ Iliä udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosöa nelebo dibeä amo fa neala gaula aulo nea. Ilile asigi musügä negesilahilä, adoeamu Godema sedadela adolo nea. Amala hamosebe amoïe ili së edefade muäia baala ïmolö dialeala säi.

Udia didalo afädëa muni negei

(Ulugu 21.1-4)

⁴¹ Godeïe muni negelo dibeä ami Yesu e ga madela salea, udia dolö yafie misi amolia muni negelo amogi muni negese amo siila sulo. Nelegei yafie negelo dafidilo udia dolö yafie amoliada muni yafie negei. ⁴² Udia didalo busadäoi afädë maalahlilä muni giwi äudä, doea afädë gadoi, negei. ⁴³ Amala negesebegi, Yesuea ïe bögëla aulo amoli misiëlahilä ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Udia didalo busadäoi gowea negei amea udia dolö sulubadelaä Godeïe muni negelo amogi muni negei amo baagila asimelë. ⁴⁴ Iliä muni yafie negei dilo amogi odoä mogela hilile negesalea mogela negei gaso, udia goweadä afädë gaula made, ea molö nimolö gauï amo sulubadela negesa madeïmelëla säi.

13

Yesuea Godeïe mosö mugulula digamolömelëla säi

(Madiu 24.1-2, Ulugu 21.5-6)

¹ Yesu e Godeïe mosöä amila doadigila awäha nebegi, ïe bögëla aulo afädëä ema sähalea, Säla Olelelo-o, igi boboga hedabi hïdo elöia mosö hedabi hïdo elöi olola fedai neebe gowe bimola säi. ² Amala säsebegi, Yesuea ema säla obögësalea,

Dia mosö hedabi beahago gasoda, igi dadagulula olola fedai neebe goda igi afädë daia negela made, Goda sulubadela mugulula digaha maademolömelëla säi.

*Yöi elö elöla bimolömelëla säi
(Madiu 24.3-14, Ulugu 21.7-19)*

³ Yesu e Olibe bi daia fedalahilä Godeie mosö sida idogola sebegi, Fida Yamese Yone Ädululali hilidomu nea ema nabahalea, ⁴ Dia nilima säla imo. Segeyo abodo gala dia säi amo besela galamolö. Dafidi nelebo edodale besela galasegi, nilia amo bealahilä dia säi amo besela galamolö amoda ga made gabula helësëmolömelëla nabi. ⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Odoaea dili dahila neloea, idihë namialo. ⁶ Dolö yafie maalahilä nie ëi säla sähalea, Neda dolö amo misi neawela sälahilä, udia dolö yafie dahila nimolö moholömelë. ⁷ Ga made nudusalea ado goba nabase amogige, sege wagadi made nudusalea wabula säse amo nabalage, dilia bedäla fudugimabio. Nelebo amala hamose ameada, aligila wagamolöie amamolö mademelë. ⁸ Fii elöle elöle nudula digi, gamane elöle elöle nudula digisa namolömelë. Amase, sege föi odoagi fogolige maala, sidë ige moholömelë. Nelebo amoli hamomolö amoda, udiaea malö ägümolö salea mi gäwila sëlö amo gadoi bimolömelë.

⁹ Dilia hedabola idihë namialo. Iliä dili nafodola gaula galisölö neebea sigi moholömelë. Gedolo mosöa amige dili nufudala ialalemolömelë. Nie ëi gaula mogoi ameada gamane dolöie siigige, gini dolöie siigige gaula awäla ifosimolömelë. Amala hamoseda nie Ado Mala Hedabi nabuäia säla iaha namialo. ¹⁰ Amo hamola made neebewegi wäla, fifi asi sefolalebe amoli sulubadelaëa nie Ado Mala Hedabi nabaha maademäia dafidi säla imalo. ¹¹ Iliä dili nafodolahilä gudimolöie sigi gaula awäsedä, ado abodo sämolödula asigia säosäola helësëmabio. Gudisolo amo gala Godea ado säla iasebe amo säla imalo. Ado säla imolö amoda dihili sämolö mademelë. Eleloi Gesamia sämolömelë. ¹² Dolöëa ie edoo nufudala baagomäia gaula imolömelë. Malö eedoea hile malöge amo gadola wäla hamomolömelë. Amase, malöëage ie eedo emelebalä habobalahilä nufudala baagomäia gaula imolömelë. ¹³ Nie ëigi nefolalebego beala, sulubadelaëa dilima bimolö habobamolömelë. Amai gaso, afädëa aso maadela, hamola wagamäialahilä gelola aligise amo eda damula moholömelëla säi.

*Nelebo yöi hehealei bimolömelëla säi
(Madiu 24.15-28, Ulugu 21.20-24)*

¹⁴ Yesuea ilima sähalea, Hehealela bedälasimolö maala negeomolöi made dibeä ami maala negei dië bimolömelëla säla i. (Ado gowe nidese ameada hedabola helësëmalo.) Yesuea

amala sälahilä sähalea, Amo siia beaseda, Yudia segea sefolalebe amolida segebi dibeami fisäla baluluia afufumalo. ¹⁵ Amo gala, afädë mosö figidaia sulo amea digalahilä, ie nelegei nea mumusogi digamabio. ¹⁶ Dolö sagaia nelo amea hi mosöa fagulo nea obëgemabio. ¹⁷ Segeyo amo gala udia fagulo hagu sefolalebe amolige, malö dubo dodo iaha sefolalebe amolige, edefademalä asigiimolö dialea. ¹⁸ Amo hamomolö amoda, i bäu gisalea gögi mulo amo gadola muloea, Godema adosa namialo. ¹⁹ Mida, segeyo amo gala yöi yafie elö elöla maala negei dië bimolömelë. Godea nelebo mi gäwila hamoia amila yöi amo gadoi made meli. Amase, hobeage bu elö made bimolömelë. ²⁰ Amaimo, Dafidilo Geloia segeyo amo neala obobagilasimolö made helësëi galebeda, udia dolö sulubadela namolö amo fu made bealabio. Udia dolö hi memelei amoli helësëlahilä, segeyo amo neala obobagilasimolö helësëi. ²¹ Amaimo, afädëa dilima sähalea, Afädë Memelei amo misi neebe gowe bimola säsege, e neebe gagowe bimola säsege, dofä gabula helësëmabio. ²² Dolö odoaea wäfali säsäla sähalea, Afädë Memelei amo ne misi neawela sämolö moholömelë. Odoaea wäfali säsäla sähalea, Neda Godeie bea sälo misi neawela sämolö moholömelë. Amala maalahilä, ilia udia dolö Godea memelei nefolalebe amoli dahila neala hamomolöi walebelela bimolöie, dolöea hamomolöi made gadoige, hido elöige hamosa namolömelë. ²³ Dili idihë namialo. Nelebo amoli hamola made neebe amo gaalu, na dilima dafidi säla iahagomelëla säla i.

*Hobeala Dolöie Malö bu obëgemolö
(Madiu 24.29-31, Ulugu 21.25-28)*

²⁴ Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Yöi yafie elö elöla hamosa maadeibua eso usilahilä, aube made neëla, ²⁵ gasumili mudaiala besela didigafula, mudaia geloi hido elöi amo neala fogolasimolömelë. *Aisaea 13.10, 34.4*

²⁶ Amala hamose amo gaalu, Dolöie Malö amoda geloile, yo digalo hido elöilebalä mu baidilidaia maala neë udia dolöea bimolömelë. ²⁷ Bease amo gaalu, ea ie selesaiia fii amolima mosalolahilä, udia dolö hi memelei sege föi sulubadelagi, agesu näiado nefolalebe amolige, näiado nefolalebe amolige, sege afädëgi neala gedolasimolö mosalola sämolömelëla säi.

*I bäu bobagiloie ado säi
(Madiu 24.32-35, Ulugu 21.29-33)*

²⁸ Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Diliada äfäeoie mala amogi helësëmäia sähago. Äfäeo fësëgësisila, bäu gähe bobagiseda, dilia helësësalea, sege esomolöda ga made gabula

helësêlomelë. ²⁹ Amo gadola wâla, dilia nelebo sâi amo gadoi hamose beaseda, Dolöie Malö amo hä moholö suägisa gabula helësêmalo. ³⁰ Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolö walio nefolalebego made baagola nefolalegi wâla, nelebo sâi amoli sulubadela hamosa maademolömelë. ³¹ Mu giwige naga föige hogosa helemolö gaso, nie ado mala dofä made hogosa helemolömelëla sâi.

Nelebo gowe gala hamomolö gabula sulubadelaewa dawa madela Yesuea sâi
(Madiu 24.36-44)

³² Yesuea aso, sâhamu nea sâhalea, Amala hamomolö amoda segeyoge, aoage afädëa dawa mademelë. Selesaia fii iliage, malöeage dawa mademelë. Naadoea hïdo dawadigi neamelë. ³³ Nelebo amoli hamomolö amoda gowe gala hamomolö gabula dilia dawa made ameadä, dilia hedabola idihë namialo. ³⁴ Amoda gowe gadoimelë. Dolö afädëa, ie mosö digila, sege wagadi made aulo amo gadola awähalea, ie hamoi hamolasiloma, ie hamoi beaha namialola säla, hïdo hïdolama hamoi sogolahilä, idiliba beaha aligilo amoma sâhalea, Hedabola beaha namialola säsilä aulomelë. ³⁵⁻³⁶ Mosö eedo amoda së gäse gaalu obëgëmolöledu ma, gasi mogogi obëgëmolöledu ma, haea gäse gaalu obëgëmolöledu ma, yose obëgëmolöledula dilia dawa made neebe ameadä, dili oböla adi elaboi diëgi fodolofalï muloea, idihë namialo. ³⁷ Na dilima ado säla iasewe gadola udia dolö sulubadelamage, dili idihë namialola säla iahadiola sâi.

14

Busa dolö ilia Yesu nufulöie didiäha dilo
(Madiu 26.1-5, Ulugu 22.1-2, Yone 11.45-53)

¹ Segeyo äudä nelolahilä, osodagi Baagila Asi Segeyo amoie molö molö amoda, Beledi Yidila Made Gobei Segeyo amoie molö gabula helësëi. Amala helësêlahilä gobela ilo busa nefolalo amolaliage, mala dawadigi nefolalo amolaliage didiähalea, Yesuma wäfalï abeahäla sälahilä, e gaula nufulödula säla didiäha difolalo. ² Iliä sâhalea. Segeyo Edefadegi gedola molö nasolo amo galada, amala made hamodelä, udia dolöewa nilibalä nuduloeala sâi.

Udia afädëa Yesuie busagia susu gadoi weli söga negei
(Madiu 26.6-15, Yone 12.1-8)

³ Yesu eda sege Bedani ami Saimonoea mosöa molö naha sulo. Saimono eda dafidi gudubu hamoi nelo. Ea mosöa ami sebegi, udia afädëa weli hedabi gafisigäi hïdo elöi, amoie ëida nada. Weli amoda muni edefadea nelo ödä i igia hamoigi osala negei dilo. Amo gaula maala dusulahilä, Yesuie busagia söga negei. ⁴ Amala hamosebegi, udia dolö odoä sefolalo

amolia habobalahilä, hilidomu sähalea. Weli gafisigäi we memalä edoie waeasesadu. ⁵ Weli gafisigäi egoweda gina hädali ohodoa (300) nimolöi. Amala nüi galebada dolö busadäoi nefolalebe amoligali neala ialabio gabula säla, ilia udia amoma habobala baagido säha dilo. ⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Beasimo. Edoie ema habobala baagido säha. Udia gowea nema hamoi amoda, hedabi hido elöi hamoimelë. ⁷ Udia dolö busadäoi nefolalebe amolida dilibalä namolöi namolömelë. Dilia ili abodo gala ugila negemolöila helësëseada, amoda dilia ugila negemolö dofea. Gaso, neda dihilibalä namolöi namolö mademelë. ⁸ Udia gowea hamomolöi beala hamoimelë. Ea nie domalogi nada hei amoda, hobeä nie domalo baumolö amoie, dafidi daiäla heimelë. ⁹ Na dilima dofä gelola sähago. Ado Mala Hedabi sege föi sulubadelagi säla olelesaleada, e helësëla, ea walio nema hamoi amo säla imolömelëla säi.

*Yudasaea Yesu hololömolö asi
(Madiu 26.14-16, Ulugu 22.3-6)*

¹⁰ Amalahilä bögëla aulo giwilasi amoligi Yudasa Isagali-adaea gobela ilo busa neebeeä ami awälahlilä, ilia Yesu nufuäia hololömolö asi. ¹¹ Ea säi amo nabala ilia obeägilahlilä, egali muni imolömelëla säla i. Amalebe ea Yesu hololöla gaula imolöie fu hogosa nelo.

*Yesula ie bögëla aulolali Baagila Asi Segeyo amoie molö mai
(Madiu 26.17-25, Ulugu 22.7-14,21,23, Yone 13.21-30)*

¹² Segeyo agegi Beledi Yidila Made Gobei Segeyo amo besela galaseda, Isilale iliada Baagila Asi Segeyo amoie sugua sibi malö nufidelo. Segeyo amo gala, ie bögëla aulo amolia Yesuma nabahalea, Baagila Asi Segeyoie molö molö amoie nilia abidi daiamäia hamesebela nabi. ¹³ Amala nabasebegi, ea ie bögëla aulo äudä mosalalahilä, elema sähalea. Ali awäla gaamugi besela galahamelë, dolö afädëä ödä iigi usi gaui maaha neëgi, gausiamolömelë. Alige dolö amo bögëla mosalo. ¹⁴ Alia beahamelële, dolö amo mosöä nogila digaseda, alia mosö eedo amoma gomalä sämalö. Säla Olelelo neebe amea dima nabahalea, nie bögëla aulola nili Baagila Asi Segeyo amoie molö molöie nie mosö hogoli abidi dialeala nabimelëla sämalö. ¹⁵ Amala säseada, ea filo aulige molö negelo aulige daiäla negesa maadei hogoli edefade daia dilo amo olemolömelë. Ami nili molö molö daiamalola säi. ¹⁶ Amala säi amo nabalahilä, ie bögëla aulo äudä amole awäla, Yalusaleme besela galalahilä beahamelebe, ea säi amo gadola sulubadela gausiala digaha maadesebegi, elea Baagila Asi Segeyo amoie molö molö daiäi.

¹⁷ Deadi Yesula ië bægëla aulo giwilasi amolibalä misi. ¹⁸ Maalahilä ili molö naha sefolalea Yesuea sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dili sebegogi afädëa ne hololömolömelë. Dolö amoda nebalä molö naha saleala säi. ¹⁹ Amala säsebegi, ilia asigia yölahilä, ema hïdo hïdolaea dafidi hobeala säla didigahalea, Nale ma, nalela säla didigai. ²⁰ Amala säla didigasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dili giwilasi sebegogi afädëa nebalä falo afädëdaia beledi ua negela naha sebe ameamelë. ²¹ Dolöie Malö amoda bebagi ië dëdëla negei dibe amo gadola baagomolö. Gaso, Dolöie Malö e hololöla odoaië naabogi gausise dolö amo, asigiisebemelë. E emea made neegela ägüi galebeda, e hedabi aligilabiomelëla säi.

*Yesuea beledile wani ödäle ië bægëla aulo amoligali i
(Madiu 26.26-30, Ulugu 22.14-20, Age Golidi 11.23-25)*

²² Ili molö naha sefolalea, Yesuea beledi afädë neala gaula nea, Godema nesegelahlilä, beledi amo dagabodasila ië bægëla aulo amoligali iä gogosalea sähalea, Nimo. Nie domalo gomelëla säla i. ²³ Amalahilä, ea wani ödä usi amo neala gaula nea, Godema nesegelahlilä iligali iäsebegi, ili sulubadelaea nea mai. ²⁴ Ea ilima sähalea, Goda nie healemelë. Asialo made ado säla negei amoie mida nie heale gogi dialeamelë. Amoda udia dolö sulubadelagali besigahawe. ²⁵ Na dilima dofä gelola sähago. Ne wani ödä bu elö made naala nelolahilä, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, bu gähe elö molömelëla säi. ²⁶ Amala sälahilä, ilia gë afädë udälahilä, ili Olibe bi daia fedafiai.

*Fida, dia ne dawa madela sämolömelëla säi
(Madiu 26.31-35, Ulugu 22.31-34, Yone 13.36-38)*

²⁷ Yesuea ilima sähalea, Dili sulubadelaea ne dïgila fisäla awäha maademolömelë. Bebagi ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Na sugua sibi sigi aligilo neebe amo nufulömelë. Amaseda sugua sibi nefolalebe amoli fisäla dusudasila afufu-molömelëla säla dëdëla negei dialea.

Segelaea 13.7

²⁸ Amaimo, Godea ne nowelasisegida, dili baagila nedale dafidi Galili moholömelëla säi. ²⁹ Amala säsebegi, Fidaea säla obëgësalea, Ili sulubadela fisäla awäsedä, neda made fisäla moholömelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dima na dofä gelola sähago. Walio gasigi haea gagalugo gawalia nafi bu äudä made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla säla i. ³¹ Amala säsebegi, ea gelolafali säla obëgësalea, Neda dibalä baagomolö nea galëda, na di dawa madela dofä made sämolömelëla säi. Ili sulubadelaea amo gadolamu säi.

*Yesu e Gesemani awālahilā Godebalā adosa sulo
(Madiu 26.36-46, Ulugu 22.39-46)*

³² Yesula, iē bēgēla aulolali sege ēi Gesemani dibeā ami afialahilā, ea iē bēgēla aulo amolima sāhalea, Ne Godema adomolō awāsewe gaalu, dili wi sefolamialola sāi. ³³ Amala sālāhilā, ea Fida Yamese Yonela ilimu sigi awālahilā, iē asigigi fudugila yōla sāosāomolō mi gāwila besela galai. ³⁴ Ea ilima sāhalea, Nīe iso asigigi edefademalā yōsalea, ne baagomolō gabumelē. Dili gui salea idihē namialola sāi. ³⁵ Amala sālāhilā e holōbō aliga gala nagadaia gumusula dia idogolahilā sāhalea, Asiamolō fu galēda, nema walio hamomolō amo asiamalola sāi. ³⁶ Ea sāhalea, Aba, Naado, dia nelebo sulubadela hamosa maademolōi nebege. Nema ödā iigi usi dibe amo dia nea nimalo. Amai gaso, na helēsēsewe gadola made, dia helēsēse amo gadola hamomalola sāi. ³⁷ Amala sālāhilā obēgēsamelebe, ili sūwia adidi dibe amo bealahilā ea Fidama sāhalea, Saimono, adi dialeale. Dia damo afādē idihē namolō ulisebele. ³⁸ Nafadea dili digalasiloea, idihē nea Godema adosa namialo. Asigia hamomolō helēsēsa neago gaso, domalo wābēai nebegola sāi. ³⁹ Amala sāsila e bu awālahilā, dafidi sāi amo gadola sāha sulo. ⁴⁰ Amala sālāhilā e bu obēgēsamelebe, ili adidimu dibe meli. Mida, sūwiaea si gafodo gadugisalea amai. Iliā ema edo sāla obēgēmolōdula asusugai. ⁴¹ E bu osoda obēgēlahilā ilima sāhalea, Dili hele salea adidi dialealedu. Amo dofea. Fu hā besela galai gabu. Bimo. Dolōie Malō amoda nafade hamolo amolima gaula iasebege. ⁴² Nowemo. Nilia gausiala afiadi. Ne gaumāia hololōlo amoda ga made misi nebege bimola sāi.

Yesu gauī

(Madiu 26.47-56, Ulugu 22.47-53)

⁴³ Yesuea ado aso sāha nebegi, iē bēgēla aulo giwilasi amoligi Yudasa e dolō maleibalā fodolofali misi. Iliā helebe baialage gagaula ebalā misi. Gobela ilo busa amoliage, mala dawadigi amoliage, dolō dafidilo amoliage ili mosalola fisiga wesebegi misi. ⁴⁴ Yesu gaumāia hololōlo amea ilima dafidi daiāla sāhalea, Na gomalā hamoseda, amo gabula helēsēmalo. Dolō na mimila nōdōseda, amo gaula hedabola sigi mosalola sāla i. ⁴⁵ E besela galala, Yesu nebea fodolofali maala aligilahilā sāhalea, Sāla Olelelola sālāhilā, Yesu mimila nōdōi. ⁴⁶ Mimila nōdōsebegi, ilia hā e fēdōla gauī. ⁴⁷ Amala hamosebe amo gaalu, dolō afādē ami nelo amea helebe besela nealahilā, gobela ilo Busa Edefade amoie hamoi hamolasilo neebe amoie gēhe dagala salisi. ⁴⁸ Yesuea ilima sāhalea, Fa nelo gaumolōie mulo amo gadola, helebe baialage gagaulahilā ne gaumolō misile. ⁴⁹ Segeyo yafiegi ne dilibalā nea Godeie

mosöa ado mala olelesa nelo amogi ne dilia made gaui amoda. Amai gaso, bebagi ado säla dödëla negei dibe amo gadola hamomäiamelëla säi. ⁵⁰ Amasebegi, ie bögëla amoli sulubadela e digila fisäla awäha maadei.

Malö malisä afädë fisäla asi

⁵¹ Malö malisä afädë fagulo bulula gäi Yesu bögëla awäha nebegi, dolö amolia e gaui. ⁵² Gaso, fagulo bulula gäi amo ilima gila amilahilä e dudugimu fisäla asimelë.

Yesu e galisolö dolö amolibalä gudimolöie sigi asi

(Madiu 26.57-68, Ulugu 22.54-55,63, Yone 18.13-14,19-24)

⁵³ Iliä Yesu e sigi gaula gobela ilo Busa Edefade sebea ami asi. Gobela ilo busa amolige, dafidilo amolige, mala dawadigi amolige gedola ami sulo. ⁵⁴ Fida e Yesu bögëla asi. Gaso, eda holöbö hobeala awäha nelolahilä, gobela ilo Busa Edefade amoie mosö yala isogi nogila digalahilä, idihë aligilo amolibalä nulo gobeia ami hëgi hausa sulo. ⁵⁵ Gobela ilo busa amoliage, Galisolö dolö amoli sulubadelaage, dolö odoaea Yesuea asiala hamose melëlo amoli misialolahilä, ilia fädäla sämalai. Iliä e nufuäia ea asiala hamoi walebelela hogosamelebe, afädë made meli. ⁵⁶ Ilima dolö yafiea ea made hamoi amo babala säi gaso, ado afädëdi made meli. ⁵⁷ Odoaea nowela nea ea made hamoi amo babala sähalea, ⁵⁸ Niliäda ea gomalä säse nabimelë. Godeie mosö dolöie naaboea hamoi amo, ea haila digila, segeyo ohodoagi ea bu ulimolö amoda, dolöie naaboea olelo amo gadola made, ulimolömelëla säimelëla säi. ⁵⁹ Iliä ado amala säi amoge aso afädëdi made meli. ⁶⁰ Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade amea dolö sefolalebe amoie mogogi nowela aligilahilä Yesuma nabahalea, Dia ado afädë made säla obögëmolöle. Iliä dia asiala hamoila säi amo edo hamoila nabi. ⁶¹ Yesuea nafi daga made säla obögësebegi, gobela ilo Busa Edefade amea ema bu elö nabahalea, Dida Afädë Memelei Gode hedabi hido elöi neebe amoie malöda dilela nabi. ⁶² Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Ä, neda amomelë. Dolöie Malö e Geloi Edefade Neebe amoie naabo dafädimadi fila, mu baidilidaia maala neëda, dilile siia bimolömelëla säi. ⁶³ Amala säsebe amo nabala gobela ilo Busa Edefade amea mihaläla hile fagulo nulilahilä sähalea, Ea hamoi amo sämäia odoa misialola nali made sämalö. ⁶⁴ Ea Gode gagadese nabi amo. Dilä abilia helësësebelä nabi. Amala nabasebegi, ili sulubadelaä sähalea, Ea asiala hamoi amoieda e baagomäia nufulö dialeala säla didigai. ⁶⁵ Amala sälahilä odoaea e gofedela galala, ie si usulala naabo gafea nufudalahilä sähalea, di dolö gowea nufila olemola säi. Amase, idihë aligilo amoliage elea nufudala fisiga gala eleäha nelo.

Fidaea, na Yesu dawa madela säi
(Madiu 26.69-75, Ulugu 22.56-62, Yone 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Fida e yala isogi nogila digala sebegi, gobela ilo Busa Edefade amoie hamoi hamolasilo dolisä afädë maalahilä ⁶⁷ beahamelebe, Fida e hëgi hausa sebe amo fädäla bealahilä sähalea, Dige Nasalese dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi. ⁶⁸ Amala säsebegi, Fidaea ne mademelëla sälahilä sähalea, dia ado säsebegoda, na dofä dawa mademelëla säi. Amala sälahilä e mosö amoie idi galo baagido awäha nebegi haea Gagalogoa gai. ⁶⁹ Hamoi hamolo dolisä amea e bealahilä, dolö nefolalo amolima bu sähalea, Dolö goda amoligimelëla säi. ⁷⁰ Amala säsebegi, ea bu elö sähalea, ne mademelëla säi. Holöfalä nelolahilä dolö nefolalo amolia Fidama bu elö sähalea, Dofä. Dida amoligi. Dige Galili dolömelëla säi. ⁷¹ Amala säsebegi, Fidaea gelolafalä säla gabulo amo gadola migalä diigila sähalea, na we wäfalä säседа, Godea ne dofä së imäiamelëla sälahilä, Dilia dolö ëi säse goda na dofä dawa mademelëla säi. ⁷² Ea amala säia gai amole haea gagalugo gawalia nafi bu äudä gai. Fidaea amo nabalahilä dafidi Yesuea, haea gagalugo gawalia nafi bu äudä made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla säi amo helësëla obëgëi. Amo helësëlahilä diisa nelo.

15

Yesu Bailadi neebee sigi asi
(Madiu 27.1-2,11-14, Ulugu 23.1-5, Yone 18.28-38)

¹ Yosefalä gobela ilo busa amolige, dolö dafidilo amolige, mala dawadigi amolige, Galisolö dolö amoli sulubadelage gege dolahilä ilia hamomolö amoie ado didiäha dilo. Didiäha dilolahilä ilia Yesu e igi ëfëa nafodolahilä Bailadi neebee sigi gaula asi. ² Sigi gaula maasebegi, Bailadia Yesuma nabahalea, Yu udia dolöie beaha aligilo ginida dilela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dia säse gomelëla säi. ³ Gobela ilo busa amolia sähalea, Eada nafade yafie hamoimelëla säi. ⁴ Iliä Amala säsebegi, Bailadia ema bu elö nabahalea, Dia ado afädë made säla obëgëmolöle. Iliä dia nafade yafie hamoila säi amo nabilela nabi. ⁵ Amala nabi amogi Yesuea ado elö made säla obëgësebegi Bailadi e fudugisa nelo.

Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemalola säi
(Madiu 27.15-26, Ulugu 23.13-25, Yone 18.39-19.16)

⁶ Gäheo i sulubadelagi Segeyo Ede amoie molö nase segeyo amo galada, udia dolöea galabaia negei amoligi ëi säla gowe fisigämola säsegi Bailadia fisigähamu aligilo. ⁷ Segeyo amo gaaluda, dolö odoaea gamanebalä nudusalea dolö odoa nufudasebegi, ilia ili galabaia negei. Amogi dolö afädë galabaia

negei nelo amoie ëida, Balabasa. ⁸ Udia dolö gegedoi amolia Bailadi neebee maalahlilä, ema sähalea. Dia nilima gäheo i sulubadelagi hamolo amo gadola walio hamomäiamelëla säi. ⁹ Ea ilima säla obëgësalea, Na Yu udia dolöie beaha aligilo gini dihilima fisigämäiala helësësebelela nabi. ¹⁰ Amala säi amoie mida, gobela ilo busa amolia Yesuma mudiala mihalälahlilä e sigi gaula misi gabula helësëla, Bailadia amala säi. ¹¹ Gaso, gobela ilo busa ilia, udia dolö gegedoi amolia Bailadima, Balabasa hilima fisigämäiala gelola sämäiala si nigilasi. ¹² Bailadia ilima bu elö nabahalea, Dilia Yu udia dolöie ginila sälo neebe gowema na abilia hamomäia helësësebelela nabi. ¹³ Amala nabasebegi, ilia bu uuala sähalea, Eda i fügäigi baala negemalola säi. ¹⁴ Amala säsebegi, Bailadia ilima sähalea, Mi edogi. Ea edo nafade hamoi gabiola nabi. Amala nabasebegi, ilia gelolafali sähalea, I fügäigi baala negemalola säi. ¹⁵ Amala säsebegi, Bailadia, udia dolö gegedoi amolia obeägimäia, Balabasa hilima fisigälahlilä, ea ami dolö ilia Yesu fëgämalolahilä, ilia i fügäigi baala negemolö sigi mosalai.

Ami dolö ilia Yesu gadiaboi
(Madiu 27.27-31, Yone 19.2-3)

¹⁶ Ami dolö amolia Yesu sigi gaula gamane sigi aligiloie mosö yala isogi nogila digai. (Mosö amoie ëida Beledoliama.) Iliami dolö odoage misialosebegi gegedoi. ¹⁷ Gedolahilä ilia fagulo sedade bëi gadoi Yesuma salugasilahilä, ëfë äyo gägäi amalela nasigila giniië habuga gadoi hamolahilä ie busagia salugasi. ¹⁸ Amalahilä ilia naabo sögödigila sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini, namolöi namiäiamelëla säi. ¹⁹ Amala sälahilä, ilia ie busagia buudi damuia nufudalahilä, gofedela gagalai. Amalahilä ilia ie ëi gauia adogose gadoi hamola emogumu sasagala dia digafui. ²⁰ Iliami ema gagadela hamomolö amo gadoi hamosa maadelahlilä, fagulo bëi sedade gäsi amo gilahlilä hile fagulo amo salugasi. Salugasilahilä ilia e i fügäigi baala negemolöie segea sigi asi.

Yesu i fügäigi baala negei
(Madiu 27.32-44, Ulugu 23.26-43, Yone 19.17-27)

²¹ Ili idiafa afiaha dibegi Sailini fii dolö afädë ie ëida Saimono. Alegisäda Ulufasalele eedo amo, sagaiala maahanebegi gausiala digalahilä, ami dolö amolia ema Yesuie i fügäigaumalala eegei. ²² Iliami Yesu sigi gaula sege ëi Gologoda asi. (Gologoda nilile ado adolada Busa Giwi Sege.) ²³ Iliami wani ödäge i afädëie ödä muwege gegoalahilä egali muäia i gaso, ea made mai. ²⁴ Amalahilä, ilia e i fügäigi baala negei. Iliami ie fagulo amo nowëa nimabelela, ilia sadu dahilahilä, ie fagulo amo amala mogei. ²⁵ Yose eso neëla udigisa nebegi,

e i fügäigi baala negei. ²⁶ Ea nafade hamoila sälo amolia dödësaleada, Yu udia dolöie beaha aligilo ginila säla dödëi. ²⁷⁻²⁸ Amase, Yesu baala negei amo gaalu, fa nelo dolö äudä, elö ie naabo dafädimadi, elö ie naabo fefeädimadila, i fügäigi baala negei. ²⁹ Udia dolö e dibeadi baagila afu mafusaleada, Yesu gagadiabola busa dugagila sähalea, Èhehe, Godeie mosö hailsa digilahilä, segeyo ohodoagi ulimolöeai amo, ³⁰ dihimu damula awäla i fügäia adogoila digamola säla baagila nelo. ³¹ Amo gadola wäla gobela ilo busa amoliage, mala dawadigi amoliage Yesu gagadiabola säla didigahalea, Eada udia dolö odoa ugila negela wahilo amo gadola, e himu ugila negemolöi made gabugi dialealedu. ³² Nilia ema asigi afädë negedeläie Afädë Memelei, Isilale udia dolöie gini ameada, e i fügäia adogilahilä digamäia. Nilia amo bealahilä, asigi afädë negedeläla säi. E i fügäigi baala negei gaalu, i fügäigi baala negei äudä amoleage e gadiabola amo gadolamu säi.

Yesu hame doala asi

(Madiu 27.45-56, Ulugu 23.44-49, Yone 19.28-30)

³³ Eso mogogila eso bégise gaaluge, sege sulubadela gasilasimu dilo. ³⁴ Eso bégise gaalu, Yesuea gelolafali säia adahalea, Elöi, Elöi, lama sabagadanila säi. Nilile ado adolada, Nie Gode, nie Gode, abisigi ne digila asila säi. ³⁵ Amala säi amo nalahilä, udia dolö odoa ami nefolalo amolia sähalea, Nabuö. Ea Elaia wesebegola säi. ³⁶ Afädë baluluia awälahilä, nelebo afädë dahudu gadoi wani ödä gamogai dibeaa ami gelahilä, i bidigi yaala, egali muäia ialahilä sähalea, Aso. Elaiaea e i fügäigi dibeaa adogoi fisigämolö maasebelela beaha aligidila säi. ³⁷ Yesuea gelola ualahilä hame doala asi. ³⁸ Amasebegi, gobela ilo mosöa fagulo edefade negei dilo amo, gadogola gadelala digalahilä, elö eamu eamula negesi. ³⁹ Ami dolö hädali afädë beaha aligilo dolö amea sida adogola beahamelebe, Yesu amala hame doala asi amo bealahilä sähalea, Dolö goda dofä Godeie malö gabula säi. ⁴⁰ Amo gaalu, udiafali holöbö wagadi madela nea, sida gala nefolalo amoligi Magadala udia Melige, Yosese ie ëo Yameselele eme Melige, Salomege nelo. ⁴¹ Dafidi Yesu e Galili neëgida, ilia e awäse amo gadola awälahilä, e ugila negesa filo. Udia odoa yafie ebalä Yalusaleme misi amolige nefolalo.

Yesu bauli

(Madiu 27.57-61, Ulugu 23.50-56, Yone 19.38-42)

⁴² Segeyo amoda nelebo daialo segeyo. Deadise gaalu, segeyo Sabada aiyo namolö gabula helësälahilä, ⁴³ Alimadia dolö Yosebe Bailadi neebea awälahilä, bedälo made mulasi amea, Yesuie domalo nimolö audulela nabi. Dolö amoda Galisolö amoligi asigi hedabi negei nea, Godea Beaha

Maadela Sigi Neebe amo beaha nelo. ⁴⁴ Amala nabasebegi, Bailadia e aabela baagoi gabula fudugilahilä, ami dolö hädali afädë beaha aligilo amo welahilä e hä baagoilela nabi. ⁴⁵ Amala nabasebegi, Bailadima ami beaha aligilo amea e hä baagoimelëla säi amo nabalahlilä, Yosebema ie domalo nimolö dofeala säi. ⁴⁶ Amala sälebegi Yosebea fagulo falei hedabi afädë nealahilä, ie domalo i fügäidaia dibe amo neala gaula digalahilä, fagulo amea usulala gaulahlilä, igi äbä dafidi hamola negei diloa ami baumolö gaula asi. Bausilahilä, igi edefademalä afädë bebugula gaula maalahlilä amea idi gasi. ⁴⁷ Amala bausi dibe amo Magadala udia Meli Yoseseie eme Melilea meli.

16

Yesu nowela asi

(Madiu 28.1-8, Ulugu 24.1-12, Yone 20.1-10)

¹ Segeyo Sabada gafe maadeibua, Magadala udia Melige Yameseie eme Melige Salomege ilia Yesuie domalogi hëla moholöie, weli gafisigäi hido elöi amo bidia nii. ² Segeyo gifalädalügi yosefalä ili äbägi bauia ami afiai. ³ Hilido afiaha dialea sähalea, Bausalea igi edefadea gai amo nowëa ugila negela doga negesimolödula säsäla afiai. ⁴ Afiha dialea igi edefadea gai dilo amo sida gala beahamelebe, igi edefade amo bebugula fisiga galahlilä doga negei dibe meli. ⁵ Ili äbä isogi bauia ami nogila digalahilä beahamelebe, malö malibu afädë fagulo falei sedade gäi ilile naabo dafädimadi sebe amo bealahilä, ili fudugi. ⁶ Malö malibu amea ilima sähalea, Dilia fudugimabu. Dilia Nasalese fii Yesu, ilia i fügäigi baala negei amo hogola misi goda, eda nowela asimelë. Eda wi maade. Ili e negei diloa amo bimo. ⁷ Hä dili afiala Fidamage ie bëgëla aulo odoa amolimage säla iahaleada, Ili e Galili bimolömelëla dafidi säla i amo gadola, eda edale Galili moholö awäha neamelëla säla imalola säla i. ⁸ Amala säi amo nabalahlilä ili igi äbägi amila fodolofalä doadigila awähalea emo gigisëla fudugila aligi afiai. Udia dolö odoabaläge made adoi. Mida, ili bedähalea.

Magadala udia Melia Yesu meli

(Madiu 28.9-10, Yone 20.11-18)

[⁹ Segeyo gifalädalügi yosefalä Yesu e nowelahilä, Magadala udia Melia bimäia e sebeadale Yesu e ulufala besela galai. Dafidi udia amoma mugabe gifalädalä fedai sebegi Yesuea nesila digi. ¹⁰ Besela galai amo bealahilä, Yesubalä dafidi nawesa aligilo amolia asigiila diisa dibeami säla imolö asi.

¹¹ Awälahilä Melia ilima sähalea, Yesu hï nowela asi amo na melïmelëla säi. Iliä nabi gasoda dofä gabula made helësëi.

*Bëgëla aulo äudäea Yesu meli
(Ulugu 23.13-35)*

¹² Hobeala ie bëgëla aulo äudä ididila awäha nebegi, Yesu e domalo elölahilä elea e bimäia besela galai. ¹³ Amo bealahilä ele obëgëla awäla bëgëla aulo odoa amolima säi gaso, ilia dofä gabula made helësëi.

Yesuea ie bëgëla aulo amolima Ado Mala Hedabi säla ïmalola säi

(Madiu 28.16-20, Ulugu 24.36-49, Yone 20.19-23, Abosolo 1.6-8)

¹⁴ Amalahilä hobeafali gïdälasi amoli molö naha dibeä ami Yesu e besela galai. Besela galalahilä ilia asigi afädë made negei amogige, iso asigi geloi neebe amogige, odoaea e hï nowela neebe melïla säi amo nalahilä dofä gabula made helësëi amogige nemoi. ¹⁵ Amalahilä ea ilima sähalea, Dili sege fïi sulubadelagi afufulahilä, udia dolö sulubadelama Ado Mala Hedabi säla ïmalo. ¹⁶ Afädëä asigi afädë negeseda, ödägi gelahilä damula aulo neala gaumolömelë. Be afädëä asigi afädë made negeseda amobalä gudimolömelë. ¹⁷ Asigi afädë negei neebe amoliada dolöea hamomolöi made gowe gadoi hamomolömelë. Nïe ëigi nea mugabe fedai nesila digimolöge, udia dolö odoäie ado adomolöge, ¹⁸ baagolo nuba gausege baagolo ödä nasege made baagomolömelë. Oloi difolalebe amoli ilia naaboea diigiseda wahimolömelëla säi.

*Yesu selesaia mosöa fedai
(Ulugu 24.50-53, Abosolo 1.9-11)*

¹⁹ Dafidilo Geloï Yesuea ilima ado amo säla ïlahilä, selesaia mosöa fedalahilä Godeïe naabo dafädimadi sulo. ²⁰ Amala asibua ili afufulahilä, sege sulubadelagi ado mala säla ïaha nebegi, Dafidilo Geloïa ilibalä hamoi hamola, ilia dofä säsebelä helësëmäia dolöea hamomolöi made gadoi hamolasi.]

Yone Neala olelo oboba

Ado Mala Hedabi Yoneie bebagi dëdëi dibe amea sähaleada, Ado eda dolö domalola digala, nilibalä wi nelola säla dëdëi. Yonea beba gowe dëdëi amoie mida, ea sähalea, beba gowegi dëdëla negei dibe amo nidesalea, Godeie malö Yesu Gelesoma asigi afädë negemäiage, Afädë Memelei amo dofä Yesu Geleso gabula helësëmäiage dëdëla negesamelëla säi (20.31 bimalo).

Dafidi Yonea nilima, Ado eda mi gäwilafali, Godebalä siiba nelomelëla säla dëdëla negei. Amalahilä, Yesuea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige hamosa nelo ameada, Afädë Memelei amoda Yesu, amase, Yesuda Godeie malö gabula helësëmäia ulufala dëdëla negei dialea. Amase, Yonea nilima, Yesuea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige hamoi amoie mi fädäla säi. Amase, udia dolö odoaea ema asigi afädë negela e bëgëla asi amoge, odoaea ema asigi afädë made negela ebalä ado nii nelo amoge dëdëi bimolömelë.

Hogoli 13-17gi dëdëi dibe ameada, Yesuea ie bëgëla aulo amolibalä nea, e hä baagomolö ga made gabula helësëlahilä, ilile asigia dofea, aso maadela gelola namiäia, galone yafie säla iaha nelo.

Yonea wagala dëdëla negei dibe ameada, Yesu e nafodola gaula awäla gudi amoge, e i fügäigi baala negesebegi, hi hame doala mosaloi amoge, e nowela awäla ie bëgëla aulo nefolalebea ulufadigi amoge, dëdëla negei dialea.

Beba gowegi namolö gäheie mala dofä dibe amoli olele-molölahilä, segeyo sulubadelagi hamomolö amoie, galone helësëmolöie dibe amolida gowe. Foïela sälage, ödäïela sälage, belediïela sälage, yo digaloïela sälage, i gägä negelo gelebi ëfëïela sälage, sugua sibi sigi aligiloïela sälage, säi amoli dëdëla negei dialea.

Yone Ado e dolö namolö digai. Eda udia dolöbalä namolö digai.

(Yone 1)

Ado eda namolöie mi, dolö namolö digai

¹ Ado eda mi gäwilafali siiba nelo. Eda Godebalä nelo. Ado hi eda Gode nelo. ² Eda mi gäwilafali, Godebalä siiba nelo. ³ Afädë idi elömadila misida maade. Godea Adobalä nea nelebo sulubadela hamosa maadeimelë. ⁴ Emada namolö mi dilo. Namolö ameada udia dolöie yo digalo nelo. ⁵ Yo digalo

ameada gasimi sagaia ami yo digaha nea. Gasimi sagaloeada yo digalo amo gesumolöi made dilo.

⁶ Godea dolö afädë nagadaia fisiga wei amoïe ëida Yone e misi nelo. ⁷ E misi amoda yo digalo amoïe säla ïmolöie misi. Amaimo, udia dolö sulubadelaea ïe ado nabalahlä, asigi afädë negemäiaïe misi. ⁸ Hi eda yo digalo amo made. E misi amoda yo digalo amoïemu säla ïmolö misi. ⁹ Yo digalo amoda dofä yo digalofalï nelo. Udia dolö sulubadelagali yo digalo ïlo. E nagadaiawi moholö nelo.

¹⁰ Ado eda nagadaiawi nelo. Ado ameamuda Godea sege föi hamoi gaso, nagadaia udia dolöea e gowe gabula made helësëi nelo. ¹¹ Eda hïle segea wi misi gaso, hïle sosogoea e made säla olei. ¹² Gaso, odoaea e säla olela ïe ëigi asigi afädë negesebegi, ea ilima sähalea, Dilida Godeïe malö namialola säi. ¹³ Ili Godeïe malö besela galai amoda, eedole emelele healemadila made, amase, domaloïe hameloea made, amase, dolöïe hameloea made, Godeamu ïe malö hamola besela galai.

¹⁴ Ado eda dolö domalola digala, nilïbalä wi nelo. Nilïbalä wi nebegida, ïe yo digaloge ïe geloige hïdo elöi amo nilïa melïmelë. Eedoïe malö emu nea, ugila negelole ado dofäle ema nobala, ïe yo digaloge ïe geloige hïdo elöi dilo amo nilïa melïmelë.

¹⁵ Yonea Adoïe säla ïaha nelo. Ea uuala sähalea, Dolö goda dafidi na dilima säla ïahalea, Ne baagia maase amoda, ne baagila asimelë. Mida, ne maadeia e dafidi nelola säila säi. ¹⁶ Ema nobai amo adugasebegi, ea nilï sulubadela ugila negelahilä, hä, bu elöge ugila negesamu nelo. ¹⁷ Godea Mosesemadila mala säla negeï amo säla ï gaso, ugila negelole ado dofäleda, Yesu Gelesomadila misimelë. ¹⁸ Afädëa Gode dofä made meli gaso, ïe Malö afädëfalï amea Gode e nilïma ulufala olei. Malö amoda dofä Gode. Eda Eedobalä dila nea.

Ödägi gelo Yonea säla ïaha nelo

(Madiu 3.1-12, Maga 1.7-8, Ulugu 3.15-17)

¹⁹ Yu ilia gobela ïlo dolöge, amase Ilibai dolöge Yalusalemela Yone nebea mosalosebegi, ili maala Yonema nabahalea, Dida nowëla nabi. Amala nabasebegi, Yonea gomalä säla ï. ²⁰ Ea musügä negela made, hedabola ulufala säla ïahalea, Afädë Memelei amoda ne mademelëla säla ï.* ²¹ Amala säla ïasebegi, ilia ema nabahalea, Amai dida nowë. Dida Elialela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Neda e mademelëla säi. Amala säsebegi, ilia ema bu nabahalea, Dida bea sälo amolela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Neda amo mademelëla säi. ²² Amala säsebegi, ilia ema bu

* **1:20:** Afädë Memeleila säi amoda Godea afädë memelela ïe udia dolö sigi obëgemolöla helësëla säi. Giligi adoeada Gelesola sälo. Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Gelesole Mesaealeda nilïle ado sälada Afädë Memeleila sälo.

nabahalea, Dida dofä nowë. Dolö nili fisiga welo amolima eda gowe gabiola sämolöie, diada dihi dimada nowëla sähala nabi. ²³ Amala nabasebegi, Yonea bea sälo Aisaeaea säi amo gadola ilima säla obëgësalea, Neda afädëa sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeä ami nea uuala sähalea, Dafidilo Geloï misiäia idi mogola fodomalola säha neamelëla säla obëgëi. *Aisaea 40.3*

²⁴ Felesi ilia dolö fisiga gai ²⁵ amolia Yonema nabahalea, Dida Afädë Memelei amo made galëda, amase, Elaia made galëda, amase, bea sälo amo made galëda, amai mi edoie dia udia dolö ödägi gesa neala nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, Yonea ilima säla obëgësalea, Nada ili ödäeamu gesa neawe. Gaso, dolö afädë dilia made dawa dili mogogi nea. ²⁷ Dolö amoda ne baagia hobeala moholömelë. Nihineda ie emo usililo ëfë fisigämolöda dofea mademelëla säi.

²⁸ Yonema nabi amoge, amase, ea säla obëgëi amoge ödä Yodona dëgëla alömodi, Bedani segea nea amala säi. Segea amida Yonea udia dolö ödägi gesa nelo.

Yesuda Godeie Sugua Sibi Malö neala säi

²⁹ Amo aiyo amogi, Yonea Yesu e neebee maasebe amo bealahilä sähalea, Bimo. Egoweda Godeie Sugua Sibi Malömelë. Goeada udia dolö sege föi sulubadelagi nefolalebe amolile nafade hamoi amo hësa maademolömelë. ³⁰ Dolö goda dafidi na dilima säla iahalea, Ne baagia hobeala maase amoda, ne baagila asimelë. Mida, ne maadeia e dafidi nelola säla i amoda egowemelë. ³¹ Nada e dawa made nelomelë. Amai gaso, e Isilale udia dolöma ulufala olemolöie, na udia dolö ödägi gemolö misimelëla säi. ³² Yonea e ulufala sähalea, Na beahamelebe, Gesami Hebenila haea maliabu gadoi digalahilä, edaia fise melimelë. ³³ Nada e dawa made nelo gaso, udia dolö ödägi gemäia ne fisiga welo amea nema sähalea, Dia Gesami digalahilä dolö afädëdaia fise beaseda, dolö ameada udia dolö Eleloi Gesamia gemolömelëla säi. ³⁴ Eda Godeie malö neebe amo na melimelë. Amo na dilima säla imelëla Yonea säi.

Dolö ohodoaea Yesu bëgëla asi

³⁵ Amo aiyo amogi, Yonege ie bëgëla aulo äudä amolege bu amimu nelo. ³⁶ Amala nea, Yonea Yesu awäha neebe amo bealahilä sähalea, Bimo. Egoweda Godeie Sugua Sibi Malömelëla säi. ³⁷ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo äudä amolea ea säse amo nabalahlilä, Yesu bëgëla asi. ³⁸ Amalebegi, Yesuea besula beahamelebe, ele e bëgëla maaha neebe meli. Ea elema nabahalea, Alia edo hogosala nabi. Amala nabasebegi, elea ema nabahalea, Elabai-e, dida mosö abodogi saleala

nabi. Elabai amo besulada säla olelelola sälo. ³⁹ Amala säsebegi, Yesuea elema säla obëgësalea, Alia bea misiëla säi. Amala säsebegi, ele awälahilä e diasebe mosö amo beaha nelo. Segeyo amoda ebalä ami nelo. Ele ebalä asi amoda eso si biyidugi gadola deadi asi.

⁴⁰ Bëgëla aulo äudäea Yoneie ado nabala Yesu bëgëla asi amolegi, afädëda Saimono Fidaie edoo Ädulu. ⁴¹ Eada Yesu hä amilahilä, fodolofali ie edoo Saimono bea asi. Amalahilä, ea Saimonoma sähalea, Alia hä Mesaea melimelëla säi. Ëi Mesaea amo besulada Gelesola sälo.* ⁴² Amalahilä Äduluea e sigi Yesu neebee asi. Maaha nebegi, Yesuea ema siila nea sähalea, Dida Saimono, Yoneie malö. Die ëida Sifasala sämolömelëla säi. Ëi Sifasa amo besulada Fida.*

Yesuea Filibile Nadanale wei

⁴³ Amo aiyo amogi, Yesu e Galili moholö helësëi. E awäla Filibi gausialahilä ema sähalea, Ne bëgëla misiëla säi. ⁴⁴ Filibida gaamu Bedesaida ami fii dolö. Sege amoda Ädulule Fidalele sege. ⁴⁵ Amasebegi, Filibia Nadanale hogola asi amo beagolelahilä ema sähalea, Mosesea Ado säla negei dibe amogi ie dëdëla negei amo gadolage, amase, bea sälo amolia bebegi ie dëdëla negei amo gadolage, nilia hä e melimelë. Amoda Nasalese fii Yesu, Yosebeie malö amo gabiola säi. ⁴⁶ Amala säsebegi, Nadanalea ema nabahalea, Amai nelebo hedabi afädë Nasalesela moholöi gabulela nabi. Amala nabasebegi, Filibia ema sähalea, Dia bimolö misiëla säi. ⁴⁷ Amala säsebegi, Yesuea Nadanale e maaha neebe amo bealahilä, e helësëla sähalea, Bimo. Dolö maasebe egagoweda dofä Isilale dolömelë. Wäfalä sälo afädë egowemada mademelëla säi. ⁴⁸ Amala säsebegi, Nadanalea ema nabahalea, Dia ne abilia dawadigila nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Filibia di, aso, made wela nebegi, di äfäeo i mia sulo amoda na melimelëla säla i. ⁴⁹ Amala säla iasebegi, Nadanalea säla obëgësalea, Säla Olelelo-o, dida Godeie malö. Dida Isilaleie Ginimelëla säi. ⁵⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Di äfäeo i mia sulo amo na melila säi amea dia nema asigi afädë negesale. Hobealada go gadoi made, baagila asi elöi bimolömelëla säi. ⁵¹ Amalahilä, Yesuea ema bu elö sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Hebeni doge negei bealahilä, dilia Godeie selesaia fii amoli Dolöie Malöma fedafu digafusa neë bimolömelëla säi.

* **1:41:** Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Giligi ado sälada Gelesola sälo. Mesaeale Gelesole nilile ado sälada Afädë Memeleila sälo. * **1:42:** Ëi Sifasada Alamege ado. Segeyo amo gaaluda Yu ilile adoda Alamege ado. Amase, ëi Fidada Giligi adomadila misi. Sifasale Fidale nilile ado sälada igila sälo.

**Yesuea ië ëi ilibia amoge, ië geloi amoge,
nofe elöi amo olemolöie melëlo made
gadoige, hamomolöi made gadoige, mi
gäwila hamosa nelo***

2

(Yone 2-4)

Dolö afädëa Gaina segea udia nii

¹ Segeyo äudä nelolahilä osodagi, Disiligi Galiliie Gaina segea ami, dolö afädëie udia ifosebea Yesuie emea amo bea asi. ² Ilia Yesuge ië bëgëla aulo amolige misialola wesebegi, ili awälahilä, udia ifosebea ami nelo. ³ Wani ödä amo hä maadei gabugi, Yesuie emea ema sähalea, Ilia wani ödä amo hä, maadei gabuwela säi. ⁴ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Neme, nie hamoi amogida, dia nema hamomola sämolöi mademelë. Nie segeyoda, asomelëla säi. ⁵ Amala säsebegi, emea oböla hamoi hamolasilo amolima sähalea, Ea dilima nelebo afädë hamomalola säседа, dilia amo nabala hamomalola säi. ⁶ Amaimo, amida gobo i igia hamoi bobogamu gafeia dilo. Yu iliada ilile aiyalo mala dibe amo gadola hësa aligilo dilo. I afädë afädëlagida bagedi i nabülasi gadoia galë, mimogolasi gadoia galë, söga salasegi nobamolöi dilo. ⁷ Amala säsebegi, Yesuea hamoi hamolasilo amolima sähalea, Gobo i gogi ödä osaha maademalola säi. Amala säsebegi, ilia ea säsebe amo gadola, osala nobaha maadei. ⁸ Amala hamosebegi, ea ilima sähalea, Ödä usi gogi odoa neala gaula, molö sigi aligilo neebea ami mosalola säi. Amala säsebegi, ilia amo gadola hamolahilä, gaula asi. ⁹ Gaula awälahilä, molö sigi aligilo amoma iasebegi, ea ödäfalïa wani ödä hamoi amo na bealahilä, abidi niidula asusugai. Hamoi hamolasilo dolö, ödä usi gaula mulo amoliamuda, dawadigi nelo. Amala asusugalahilä, ea udia goa amo welahilä, ¹⁰ ema sähalea, Udia dolö molö molö misialola säi misi sefolalebe amoli wani ödä hedabi amo dafidi muäia osala iia awälahilä, udia dolö amoli edefade naala gagaosa neëgi, wani ödä fea amo odoa muäia ilo negei gaso, wani ödä hedabi amo musügä negei dilolahilä, dia oböla hobeala gaula misi gabula säi.

¹¹ Yesuea dolöea hamomolöi made gadoi dafidi mi gäwila hamoi amoda, Disiligi Galiliie gaamu Gaina amidale hamoi. Ea amo hamoi amoda, ië geloi hïdo elöi dilo amo olei. Amala hamosebegi, ië bëgëla aulo amolia ema asigi afädë negei.

*

2:: Yesuea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige, nofe elöi hamoi amoda, Yone bebagida damo yafie gowe iligi dibe amo bimalo: 2.11, 2.18-19, 2.23, 3.2, 4.54, 6.2, 6.14, 6.26, 9.16, 11.47, 12.18, 12.37.

¹² Hobeala, Yesuge, ie emege, ie edoolalige, amase, ie bēgēla aulo amolige, Gabaniama gaamugi awālahilā, segeyo ede made ami nelo.

*Yesuea Godeie mosōa magaia negei hai
(Madiu 21.12-13, Maga 11.15-17, Ulugu 19.45-46)*

¹³ Yu ilile Baagila Asi Segeyo edefade amo hä, ga made dibegi, Yesu e Yalusaleme moholō asi.* ¹⁴ Amalahilā, ea Godeie mosōa ami beahamelebe, sugua gaoge, sugua sibige, haea maliabu gadoige, bidi neadigisa dibe meli. Amase, dolō odoa muni bedefaloge ami sefolalebe meli.* ¹⁵ Amo bealahilā, Yesuea ēfē gadoia fēgālo ēfē afādē hamoi. Amalahilā, ea dolō amolige, sugua gaoge, amase, sugua sibige, Godeie mosō yala isogi amila nulufuda segea nesila fisiga gaha maadei. Muni bedefa bedefalo sefolalo amolile muni aulidaia difolalo amola neala besigadasila sadia galahilā, auli amoge besusa maadei. ¹⁶ Amala besusa maadelahilā, haea magaia neaha difolalo amolima sähalea, Goda sulubadela segea gaula afiamo. Naadoie mosō ameada, magaia nelo mosō gadoi hamomabiola säi. ¹⁷ Ea amala hamose amo bealahilā, ie bēgēla aulo amolia ado afādē bebagi säla dēdēla negei dibe amo helēsēla obēgēi. Amoda gowe. Na die mosō gelola hamese amea, ne sēlasimolōmelēla säla dēdēla negei dibe amo helēsēi.

Gē Udālo 69.9
¹⁸ Yesuea amala nesila digisebegi, Yu ilia ema nabahalea, Dia hamoi amo gadola hamomolōie geloi galeamelēla säla, dolōea hamomolōi made gadoi abodo hamola nilima olemolō gabula nabi. ¹⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obēgēsalea, Dilia Godeie mosō neebe gowe hä, hailsa fisimo. Amaseda, na segeyo ohodoagimu bu ulimolōmelēla säi. ²⁰ Amala säsebegi, Yu ilia säla obēgēsalea, Wae! Go hamosaleada, gāheo i nabūlasi biyidiāie gafeia asi amoda. Amai, diada segeyo ohodoagimu ulimolōlela nabi. ²¹ Gaso, Yesuea Godeie mosōla säi amoda, hile domalo amo helēsēla amala säi. ²² Hobeala, e bauiala nowesebegi, ie bēgēla aulo amolia bu helēsēla obēgēsalea, ea ado dafidi säi amo helēsēi. Amala helēsēlahilā, Godeie ado säla negei dibe amoge, ado Yesuea säi amoge, dofä säi gabula helēsēi.

Yesuea udia dolō sulubadelaie asigi dawadigisa maadei nea

* **2:13:** Baagila Asi Segeyo edefadela säi amoda, Isilaleie malō made nufudala, baagila awāla, Isibiie dolō malō abulūmi amoli nufudaha maadei amoie helēsēla obēgēlo segeyola säi. * **2:14:** Dolō odoaea Godeie mosōie yala isogi nelebo nea digahaleada, Godeie mosōa muni negei ameamu nelo. Iliada Olomolele Giligilele muniada nelo made. Dolō amolia haea neasebe amolige, amase, nelebo odoa neasebe amolige, nelebo amoli Godegali odala ilo.

²³ Yesu e Yalusaleme ami nea, Baagila Asi Segeyo amoie helësëla molö molö gedosolo segeyo amo gala, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamose amoli bealahilä, udia dolö yafia ie ëigi asigi afädë negei. ²⁴ Amala negei gaso, Yesuea udia dolö sulubadela dawadigi neebe amea, ilima asigi bogia gala made nelo. ²⁵ Udia dolöie iso asigi dawadigi neebe ameadä, eda dawa oboba made, amase, afädëa ema ebedada gowe gadoimelëla säla imolöi mademelë.

3

Yesuea Nigudimusima ado säi

¹ Felesi dolö afädë Yu ilile busa nelo, amoie ëida Nigudimusi. ² E Yesu neebea gasigi maalahilä, ema sähalea, Säla Olelelo-o, nilia dida säla olelelo Godea fisiga weila helësësamelë. Mida, Gode e dolö afädëbalä made nea, ea dolöea hamomolöi made gadoi dia hamosego gadola hamomolöi mademelëla säi. ³ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na dima dofä gelola sähago. Dolö afädë e bu elö made neegela ägüsedä, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo ea made bimolömelëla säi. ⁴ Amala säsebegi, Nigudimusia ema nabahalea, Dolö fädäi amoda abilia neegela ägümolödu. Amai emeie isogi nogila digasedä, emea bu elö neegela ägümolöilela nabi. ⁵ Amalebe, Yesuea säla obëgësalea, Na dima dofä gelola sähago. Amai afädë ödäeage, Gesamiage, made neegela ägüi neebe amoda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe ami dofä made nogila digamolömelë. ⁶ Afädë e domaloea neegela ägüse amoda, domalomu neamelë. Amase, Gesamia neegela ägüse amoda, gesami neamelë. ⁷ Na dima sähalea, Dilida hä, bu elö neegela ägümolö dialeala säla i amogi, dia fudugimabu. ⁸ Foda hi hamea aulomelë. Gobamu nabelo gaso, abododila maala abododi awähadu, amoda dia dawa mademelë. Amai Gesamia neegela ägüi nefolalebe amoli sulubadelada, amo gadoi neamelëla säi. ⁹ Amala säsebegi, Nigudimusia ema nabahalea, Dia säsebegoda, abeahäladula nabi. ¹⁰ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dida Isilale ilile säla olelelo nebego gaso, na säsebeweda made helësësebele. ¹¹ Na dima dofä gelola sähago. Nelebo nilia dawadigi amoge, amase, beaha maadei amoge, dilima säla iahawe gaso, ado nilia säla iasebe amoda, dilia dofä säsebela helësëla made nebego. ¹² Na dilima nelebo nagadaia dibe amogi neawela säla iaha gaso, asigi afädë made negese goeada, amai Hebeniie nelegei dibe amogi neawela säseada, dilia abilia asigi afädë negemolödu. ¹³ Afädë nagadaiawila Hebeni fedaida maade. Hebenila Dolöie Malö nagadaiawi digai amomu Hebeni fedaimelë. ¹⁴ Siiba, Mosesea sege nafadeia udia dolö aligilo made dibe

ami nea, nuba iigi baala gauia adogoi amo gadola, Dolöie Malö amoge amo gadola wäla gauia adogomolö dialea.*
 15 Mida, udia dolö sulubadelaea ema asigi afädë negese amoliada, namolöi namolö gaula namiäiaie.

16 Godea udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli boba hamolahilä, ie malö afädëfali nelo amo i. Ie malöma asigi afädë negei nefolalebe amoli, made baagola, namolöi namolö amo neala gaumäiaie imelë. 17 Godea ie malö amoda udia dolöbalä gudimolöie fisiga wei made. Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli damula mosäia fisiga weimelë. 18 Godea ie malöma asigi afädë negei nefolalebe amolibaläda gudila asiala hamoila made säimelë. Ema asigi afädë made negei nefolalebe amolibaläda gudila asiala hamoila säimelë. Mida, Godeie malö afädëfali amoie eigi asigi afädë made negei amaimelë. 19 Asiala hamoila säi amoda gomalä. Yo digalo nagadaiawi digai nebegi gaso, udia dolöea mala nafademu hamolo amea, gasimi sagalomu boba hamosalea, yo digaloda boba hamoi made nelo. 20 Udia dolö mala nafade hamolo amoli sulubadelaeada, ilile mala nafade hamoi amo ulufadigiloea, yo digalobalä habobalahilä, ilida yo digalo neebee ami mulo mademelë. 21 Amai gaso, mala dofä hamolo neebee amolia hamosebe amoda, Godeie geloigila hamosamelëla yo digaloea olemäialahilä, ilida yo digalomadi maala aligilomelëla Yesuea säi.

Ödägi gelo Yonea Yesuda gowe gadoi neala ulufai

22 Hobeala, Yesula ie bögëla aulo amolali, hä, Yudia segea moholö afiai. Afiala ilibalä salele odoa ami nea, ea udia dolö ödägi gesa nelo. 23 Amase, Salimi gaamu ga madela Ainono segea ami, ödä yafie dilo ameage, amase, udia dolö yafie ödägi gemäia mafui ameage, Yonea ili ödägi gesa nelo. 24 Amoda Yone e, aso, galabaia negela made nelo amo gaalu, amala hamosa nelo.

25 Amaha nea, Yoneie bögëla aulo amolia, nigime hëla mala negei dibe amo helësëla, Yu dolö afädëbalä gëgësa dilo. 26 Amala gëgësa dilolahilä, ili Yone neebee afialahilä ema sähalea, Säla Olelelo-o, dolö afädë dibalä Yodona dëgëla alömodi nebegi, dia sähalea, Dolö amoda gowemelëla säi ameada, udia dolö ödägi gesa nea. Amala hamosebegi, udia dolö sulubadela e neebeamu awäha neamelëla säla i. 27 Amala säla iasebegi, Yonea säla obögësalea, Afädëa Hebenila nelebo ema iase amomu neala gaumolöimelë. 28 Na dafidi dilima sähalea, Afädë Memelei amoda ne mademelë. E hobe misiaia, nedale fisiga weila säsebegi, dilia nabi amoda säla imolöi galeamelë. 29 Amaimo, dolö afädëa udia neaseda, udia amoda

* 3:14: Nidei 21.9 bimalo.

dolö amoïe udia filo. Dolö esama ebalä ga madela nelo amea, udia goaea ado säsebe amo nabalahlä, edefademalä obeägilo. Amo gadola obeägilo nema nobasebe ameada, na obeägisa neawe. ³⁰ Neda holöfalä, eda ilibiala edemolö dialea.

³¹ Afädë gadogola digai neebe amoda, sulubadelaïe edefade nea. Afädë nagadaïala misi neebe ameada, nagadaïala maala nagadaïa mala amomu sälo nea. Afädë Hebenila digai neebe amoda, sulubadelaïe edefade neamelë. ³² Ea meli amoge, nabi amoge, udia dolöma säla ïaha nea gaso, afädëa ea säsebe amo made nii neamelë. ³³ Ea säi amo nii neebe amea, Gode eada dofä sälo neamelëla ulufalomelë. ³⁴ Amoïe mida, Godea gëla made, ïe Gesami ïlo amea, afädë ea fisiga idai ameada, Godeïe ado amo sälo nea. ³⁵ Eedoea ïe Malö amo boba hamolahilä, nelebo hulu sulubadela ïe naabogi gausisa maadei. ³⁶ Malö amoma asigi afädë negei neebe ameada, namolöi namolö amo gaula nea. Malö amea ado säsebe amo made nabala, auaula fofolëlo neebe ameada, namolö amo made bimolömelë. Amobaläda, Godeïe habobalo amo diamolöi diamolömelëla Yonea säi.

4

Yesuea Samelia udiabalä adoï

¹ Yonea ïe bëgëla aulo namiäia udia dolö ödägi gesa nelo amoli holöfalälahilä, Yesuea yafie gesa neamelëla odoaea säi amo Felesi dolö amolia nabi. ² Yesueada afädë made gei. Gaso, ïe bëgëla aulo amoliamu amala gesa nelo. ³ Amo nabimelëla säi amo Yesuea nabalahlä, e Yudia digila Galili obëgëi.

⁴ Galili moholöda, Disiligi Sameliamadi awäla aulo negei. ⁵ Amalebe e awäla, Samelia ilile gaamu afädëgi besela galai. Gaamu amoïe ëida Sigala sälo. Siga gaamu amoda siiba Yeigabaea ïe malö Yosebegali sege ïa ami ga madela dilo. ⁶ Segea amida siiba Yeigabaea ödä döggöi afädë dilo. Yesu e awäha nea emo hëhela, ödä döggöi amo ga madela ami hele sulo. Amoda eso mogogi amai.

⁷ Amala sebegi, Samelia udia afädë ödä usimolö maaha nebegi, Yesuea ema sähalea, Ne ödä molö gabu. Osala ïmola säi. ⁸ Amoda ïe bëgëla aulo amoli, gaamugi molö nea afi-aibua amai. ⁹ Amala säsebegi, Samelia udia amea ema säla obëgësalea, Dida Yu dolö. Neda Samelia udiamelë. Dia ödä ïmo ne nahadula säsebegoda, abilia sähala säi. Udia amea amala säi amoïe mida, Yu iliada Samelia ilibalä gedola made aligilo. ¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea udia amoma säla obëgësalea, Dia Godeïe galu amoge, amase, dolö dima ne ödä ïmo nahadula säsebegoge, dawa galebeda, dia ema namolöi namolö ödä ïmola säsegi, ea digali namolöi namolö ödä amo ïalabiola säi. ¹¹ Amala

säsebegi, udia amea ema säla obëgësalea, Dafidilo-o, dida ödä i maade goda, ödä dögöi goweda ga ga gidogofali dibe amo, dia namolöi namolö ödäda abidi usimolö. ¹² Ödä dögöi oselo goweda, nilile mäu Yeigabaea niligali i. Amase, hi eege, ie malölalige, ie sugua gaoge, sugua sibige, sulubadelada ödä dögöi gowegimu naha nelo amo, amai diada Yeigaba baagilela nabi. ¹³ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Udia dolö sulubadela ödä gowegi naha neebe amolida bu halämolö. ¹⁴ Gaso, afädëa ödä na imolö amo nasebe amoda, bu elö made halämolö. Ödä na ema imolö amo gü dusula besela galahamu neëgi, eda namolöi namolö gaula namolömelëla säi. ¹⁵ Amala säsebegi, udia amea Yesuma sähalea, Dafidilo-o, hobeane ödä made halämolöiege, ödä dögöi gowegi bu elö made osa moholöiege, dia ödä go negali imola säi.

¹⁶ Amalebe Yesuea ema sähalea, Dia die dolödäle dafidi bea awälähilä, haligila wi misialola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, udia amea säla obëgësalea, Neda dolö maadela säi. Amalebe Yesuea ema sähalea, Dia di dolö maadela säi amoda mogola säimelë. ¹⁸ Dafidi die dolö bia sulo. Amase, dolö afädëbalä di walio sebegoda, dihile dolö made. Dolö maadela säsebegoda, dofä säimelëla säi. ¹⁹ Amala säsebegi, udia amea ema säla obëgësalea, Dafidilo-o, na walio helësësa, dida bea sälo afädë gabumelë. ²⁰ Nilile mäu iliada segebi wedaia Godeie ei gauia adalo. Gaso, Yu udia dolö diliada Yalusaleme amimu gauia adamolö dialeala sälomelëla säi.*

²¹ Amalebe, Yesuea ema sähalea, Udia-o, na ado säsebewe dia nimalo. Segeyo afädë besela galasegi, dilia segebidaiawi neamuge, amase, Yalusaleme neamuge, Naadoie ei made gauia adamolömelë. ²² Samelia diliada nelebo dawa made amoie ei gauia adalo. Gaso, niliada nelebo dawa amoie ei gauia adalomelë. Mida, damula auloda Yu fii ilimadila mulomelë. ²³ Godeie ei gauia adalofali amoliada ilile gesamia Naadoie ei dofä gauia adamolömelë.* Amala hamomolö segeyo besela galasegi hamomolö amo hä, besela galai dialea. Naadoea ie ei gauia adaloda amoli gadoi hamesa neamelë. ²⁴ Gode hi eda gesami nea. Ie ei gauia adalo amolia ilile gesamia Naadoie ei dofä gauia adamolö dialeamelëla säi. ²⁵ Amala säsebegi, udia amea Yesuma sähalea, Mesaea moholö amoda na helësësamelë. Ema Gelesolage sälo amo. E maaseda, ea nelebo sulubadela awala säla imolöla säi. ²⁶ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Walio dibalä adosa neebeweda,

* **4:20:** Udia amea segebi Gelisimila säi amoda, Disiligi Samelia segea ami dilo. Samelia iliada segebi amodaia amimu Godeie ei gauia adaha aligilo. Ulugu 9.53gi gasumili dibe amo bimalo. * **4:23:** Damo 23gige, 24gige dolö odoaea gesamiala besusaleada, Godeie Gesamiala säla besui.

neda amo neawemelëla säi.

²⁷ Amala säha nebegi, ie bögëla aulo amoli obögëla mofia-hamelebe, Yesu e udiabalä adosa neebe amo bealahilä, ili fudugi. Fudugilahilä, dia edo hogosalage, amase, edoie udia gobalä adosa nelolage made säi. ²⁸ Amalebe, udia amea ödä i amo ami digila, e bu gaamugi obögëlahilä, udia dolö amolima sähalea, ²⁹ Dolö afädë neebe amea nelebo na hamoi amo sulubadela säla iaha maadei amo, bea mofiamo. Eda Gelesoledula säi. ³⁰ Amala säsebegi, ili gaamugi amila Yesu neebea afiai.

³¹ Udia amo asibua, ie bögëla aulo amolia Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, di hä molö muöla säi. ³² Amala säsebegi, ea ilima säla obögësalea, Na molö molö galebe amoda, dilia dawa mademelëla säi. ³³ Amala säsebegi, ie bögëla aulo amolia hilidomu didiähalea, Amai afädëa egali molö gaula maala ìledula didiäi. ³⁴ Amala didiäsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nie molöda ne misialala sälo amea hamesebe amo gadola bögëla, ie hamoi amo hamola wagamolö amomelë. ³⁵ Dilia sähaleada, Aube biyidia nelolahilä, molö nelo segeyo amo besela galamolö gabula sälo madele. Gaso, nabuö. Na dilima sähago. Dilia hä, sagai dibeadi hedabola sidawewela bimo. Molö amolida mumului hä, nimolöi gabuwe. ³⁶ Walioda, failoea bidi neahawe. Walioda, ea namolöi namolöie molö faisa nea. Mida, afädëa hawa fëfësa neebe amoge, elöea faisa neebe amoge, ele helegela gedola nea obeägimäiamelë. ³⁷ Ado goda dofämelë. Afädëa sagasegi, elöea molö amo faila nelomelë. ³⁸ Dilia dafidi sagaia made ami, na dilima molö nea mosalaimelë. Odoa ilia häuala sagai dibeami, dilia ilia hamoi amoie molö niimelëla säi.

³⁹ Samelia udia amea säse amo nabalahlilä, gaamugi ami fii yafiea Yesuma asigi afädë negei. Amoie mida, udia amea na nelebo hamoi amo sulubadela säla iaha maadeimelëla säi amogi. ⁴⁰ Amalebe, Samelia ili Yesu neebea ami maalahilä, e ilibalä neadula säi. Amasebegi, segea ami e segeyo äudä nelo. ⁴¹ Amalebe, udia dolö odoa yafieage ie ado nabala asigi afädë negei. ⁴² Ili udia amoma sähalea, Nilia dia säse nabi ameamu asigi afädë negesa mademelë. Nihili ie ado amo nabala helësësaleada, dolö goweda dofä nagadaia udia dolö neebe amolile damula aulo gabula helësësa neamelëla säi.

Yesuea ginie gusigusie malö wahilasi

⁴³ Yesu e segeyo äudä Samelia ilibalä nelolahilä, sege amo digila Disiligi Galili asi. ⁴⁴ Dafidi Yesu hi sähalea, Bea sälo neebe amoda hile segeafali ei maade neala säi. ⁴⁵ E awäla Galili besela galasebegi, Galili udia dolö ilia e säla olela gausiai. Mida, ilige dafidi Yalusaleme awäla, Segeyo Edefade amoie molö molö gedosolo amo gala, ea nelebo hamose meli amogi.

46 Yesu e Disiligi Galiliie gaamu Gaina ami dafidi ödäfalä neala wani ödä hamoia ami bu awäla besela galai. Segeyo amo galada, giniiie gusigusiie efefe Gabaniama gaamugi ami oloi dilo. 47 Dolö amea nabelebe, Yesu e Yudia digila Galili misi neala säi amo nabi. Amalebe, ie malö oloi amo baagomolöfalä dibe amea, e Yesu neebee awälahilä sähalea, Nie malö wahimäia di Gabaniama awähadula säi. 48 Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoige, hido elöige hamose amo made bealada, dofä dilia asigi afädë negelo made gabumelëla säi. 49 Amala säsebegi, gusigusi amea ema sähalea, Dafidilo-o, nie malö baagoloea, awähadula säi. 50 Amalebe, Yesuea ema sähalea, Di mosalo. Die malöda hä, wahi saleamelëla säi. Dolö amea Yesuea ado säsebe amo dofä gabula helësëla e hä, asi. 51 Dolö amo made besela galala awäha nebegi, ie hamoi hamolasilo amolia maala, idiafa gausiala digalahilä sähalea, Die malöda hä wahi saleamelëla säi. 52 Amala säsebegi, ea ilima nabahalea, Aoa nowëgi wahisiola nabi. Amalebe ilia säla obëgësalea, Aiyo eso si agegi olo amo hä, damuimelëla säi. 53 Amalebe, eedoea helësësaleada, aiyo aoa amogimu Yesuea ema die malöda wahi saleamelëla säi amo gadola, wahi gabula helësëi. Amalebe, eege, e sosogo amoli sulubadelaeage, asigi afädë negei.

54 Amoda Yesu e Yudiala Galili maala nea, ea dolöea hamomolöi made gadoi bu agedu hamoida amo.

**Yesuea hi hamoi hamola digi, amase,
Sabada segeyo edefade amo udia dolö^{ma}
säla olelela digisa nelo***

5

(Yone 5-10)

Ödä Bedeseda nudugu dibeami Yesuea dolö afädë wahi

1 Hobeala, Yu ilile segeyo edefade afädëgi gedolo amo gadola, Yalusaleme gedosebea ami Yesu eege asi. 2 Yalusaleme amida yala edefade amoie idi afädëda Sugua Sibiiie idila sälo dibe amo ga madela amida, ödä nudugu afädë dilo. Ödä nudugu amoda Hibulu adoeada Bedesedala sälo. Amo amalelada holöbö mosö gadoiie hadai bia dilo. 3-4 Amolidaiada, udia dolö oloi yafie difolalo, si golaige, emo

* 5:: Yone beba gowegida, Yesuea segeyo Sabada gafegi nelebo yafie amo hamoi dëdëi dialea. Amase, Yu ilile Sabada segeyo edefadegige. Damo 5.1, 5.9, amase, 6.4, 7.2, amase, 10.22ge bimalo. Dawadigi dolö yafeia helësësalea, Yonea olesaleada, Yesu hi eda Sabada segeyo edefade amoie mifalä neala olei gabula helësëi. Damo 2.13, 2.23, 11.55 amolige bimalo.

nafadeige, fii sige.* ⁵ Hadai amodaiada dolö afädë dilo. Dolö amo oloi dialeamu gäheo i nabülasi ohodoaie odoai gödölasi asi dilo. ⁶ Yesuea dolö oloi dibe amo beahamelebe, e siibafali amo wälasi dilo gabula helësëlahilä, ema nabahalea, Di wahimäia hamesebelela nabi. ⁷ Amala nabasebegi, oloi amea säla obëgësalea, Dafidilo-o, ödä bebedägisebea ami ne ugila negela, ödägi gelasimolö dolö madesalea. Nihido geleä fihilä awäha neëgi, odoa iliada ne baagila ilidale digafulomelëla säi. ⁸ Amala säi amo nabalahlilä, Yesuea ema sähalea, Di nowelahilä, die fëogo gaula mosalola säi. ⁹ Amala säi amole, dolö oloi amo wahisebegi, ie fëo amo hi neala gaula asi. Dolö wahi amoda, segeyo Sabada gafegi wahi. ¹⁰ Amai gabugi, Yu ilia dolö wahilasi amoma sähalea, Walio Sabada segeyo gafego. Mala säla negei amea dia fëogo gaula mosabiola säi dialeala säi. ¹¹ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Dolö ne wahilasilo amea die fëogo gaula mosalola säimelëla säi. ¹² Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Dolö nowëa die fëogo gaula mosalasiola nabi. ¹³ Dolö wahi amea nowëa e wahilasidula dawa made nelo. Amoie mida, udia dolö yafie gegedoi dibeami, Yesu e asi amea amai. ¹⁴ Hobeala, Yesuea Godeie mosöa ami beahamelebe, dolö amo neebe bealahilä ema sähalea, Nabuö. Walio di hä, wahi gomelë. Dia nafade bu elö made hamomalo. Oböla, yoi elö dia dafidi gausiai amo baagila awäla dima besela galaloeamelëla säi. ¹⁵ Amalebe, dolö amo awälahlilä, Yu amolima sähalea, Ne wahilasi amoda Yesuea gabiola säi.

¹⁶ Yesuea Sabada segeyo gafegi amala hamolo gabugi, Yu ilia e sëlasisa nelo. ¹⁷ Amasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nïe Naadoea hamoi hahamolamu maaha nelo amo gadola, nage walio hamosa neamelëla säi. ¹⁸ Amala säi amo nabalahlilä, Yu amolia Yesu e nifulö gelola helësëi. Amoie mida, Yesuea segeyo Sabada gafeie mala damulo amogimu made. Nïe Naadoda Godela säi ameada, e hi Gode gadoi hamosebela helësëlahilä, ilia e nifulö helësësa nelo.

Eedoea hamosebe amo gadola wäla, Malöeage hamosa neamelëla säi

¹⁹ Amala helësësa dibegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Malöea hïdo asigiamu nelebo afädë hamomolöi mademelë. Eedoea hamose amo bealahilä, Malöeage amomu hamomolömelë. Mida, Eedoea nelebo sulubadela hamosebe amo gadola, Malöeage amo gadola

* **5:3-4:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo gowelegida ado odoa dialeala helësëi. Ado amoda gowe, [Iliada ödä amo bebedägimäia beaha fifigilo. Segeyo odoagi Dafidilo Geloie selesaia fii afädë ödä nudugu amogi nogila digalahilä bebedägilasilo. Bebedägilasisa neëgi, dafididale digase amoda, e olo abodo gadoi dilo amo gadoida wahilasisa aligilo.]

wäla hamosamelë. ²⁰ Eedoea ie Malö boba hamolahilä, ea hamosebe amo sulubadela Malöma olesa. Dili sulubadela fudugimäia, hamoi geloi hido elöi walio hamosebe meli amo gadoi made, edefademalä hamomäia ea ie Malöma ole-molömelë. ²¹ Eedoeada udia dolö baagoi amoli nowela ifosilahilä, namolö ilo amo gadola, Malöeage amo gadola wäla namolö imolö helësëse amogali imolömelë. ²² Amase, Eedo hida udia dolöea hamosebe amoieda made mogemolömelë. Sulubadela ie Malöeamu mogemäia ifosimelë. ²³ Amala ifosi amoie mida, udia dolö sulubadelaea Eedoie ei gauia adalo amo gadola, ie Malöie ëige gauia adamäia ifosi nea. Afädëa Malöie ei made gauia adalo neebe ameadä, Eedoea Malö misialala sälo amoie ëige made gauia adalo nea. ²⁴ Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa na ado säsebe amo nabala, ne misialala sälo amoma asigi afädë negei neebe amea namolöi namolö gaula neëgi, ea hamoi amoieda made mogemolömelë. Eda dafidi baagomolömati nelo amo, walioda e namolöi namolömati dëgëla aligi nea. ²⁵ Na dilima dofä gelola sähago. Segeyo afädë besela galamolö amoda hä, walio besela galai dialeamelë. Segeyo amogi, udia dolö baagoi difolalebe amolia Godeie Malöie ado nabolömelë. Nabase amolida, hä, namolömelë. ²⁶ Eedo hi ema namolö dibe amo gadola, Malömage namolö diamäia ea geloi i. ²⁷ Amase, eda Dolöie Malö neebe amea, Eedoea udia dolöea hamosebe amoie mogemäiada, ema geloi i.

²⁸ Na ado säsebewegida, dilia fudugimabio. Segeyo afädë besela galamolö amo, besela galasolo amo galada, udia dolö baui dibe amoli sulubadelaea Malöie ado nabala, ²⁹ bauia amila nowela galaha maademolömelë. Udia dolö mala hedabi hamosa nefolalo amolida, namolöi namolöie nowela galamolömelë. Amase, udia dolö nafade hamosa nefolalo amolida, ilibalä gudilahilä ilima asiala hamoila sämolöie nowela galamolömelëla säi.

Odoa ilia Yesu eda gowe neala säla ulufai

³⁰ Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Na nihido asigiamu nelebo afädë hamomolöi mademelë. Ado na nabelo amo gadolamu mogelomelë. Na mogelo amoda mogola hamolomelë. Mida, na nihile hamelo amo fisila, ne misialala sälo amea hamelo amo gadola mogelomelë. ³¹ Na gomalä hamolomelëlage, amase, ne gowe gadoi neamelëlage säha galebeda, amoda dofä made säsebela sämolö dialea.* ³² Be, nelebo na hamosebe amo, afädëa gomalä hamosamelëla säla iaha nea. Na ea säsebe amoda dofä sähala helësësamelë.* ³³ Dilia Yonema ado naba mosäia dolö fisiga gasebegi,

* 5:31: Mala Bu Eegei 19.15 bimalo.

* 5:32: Yesuea afädëala säi amoda Gode

e helësëla säi.

Yonea dolö amolima ado dofä amoie ulufala säla i. ³⁴ Na helësésaleada, dolöfäea ado ulufala säla iase amoda, na ado säsebeweie gelolasimolöi madela helësésamelë. Gasoda, dili sigi obëgëmäia, na dilima amala sähawe. ³⁵ Yone eda gele wai gadoi nea, ea gele wala yo digaha nelo. Dilia segeyo ede madegi ie yo digalo neebe amo beahalea, obeägisa nelomelë.

³⁶ Yoneada ne dilima holöfali oleimelë. Nie Naado hi gelolasisa neëgi, hamoi hamosa maademäia i amo hamosa neebe ameada, edefadeda ne amea olesamelë. Amo bealahilä, nie Naadoea ne misialala säsebegi misi gabula helësëmolö dialea.

³⁷ Naado ne misialala sälo amohida dofä ne neebe amo gadoi ulufala sälo nea. Dilia ie adoge dofä nabelo made, ie odagige melëlo made, amase, ³⁸ ie ado malage dilile iso asigigi made dibego. Mida, ea misialala säsebegi misi amoma asigi afädë made negei nefolalebe goea.* ³⁹ Dilia Godeie bebagi ado säla dëdëla negei dibe amogi namolöi namolö beagolemolöila helësëlahilä, nidesamu aligilomelë. Be, ado säla dëdëla negei dibe ameada, ne dilima ulufala säla ilo ⁴⁰ gaso, dihili namolöi namolö nimolöie ne neebea moholö habosebego.

⁴¹ Nada dolöfäea nie ei gauia adamäiala helësëla säha made ⁴² gaso, dilile iso asigigi dibe amoda na dawadigi nea. Godeie boba hamolo amo dilima maade gabula helësësa neamelë. ⁴³ Neda Naadoie eigi misi neebewegida, dilia ne säla olela made gausiimelë. Amai gaso, dolö elö hile eigi maaseda, dilia e säla olela gausiamolömelë. ⁴⁴ Gode afädëfali neebe amea dilile ei gauia adamäiala aligila mateda, dihilimu dihilile ei gauia adadaha aligilo nebego. Amalamu hamolo neada, dilia asigi afädë abeahäla negemolöi gabu.

⁴⁵ Na Naadoie siigi nea, dilia hamosebegoie asiala hamoila sämolö gabula helësëmabio. Dihili Mosese e sisiläfülo amea, dilia asiala gomalä hamosa nelomelëla Naadoma säla imolömelë. ⁴⁶ Diliada Moseseie ado nabala asigi afädë negei galebeda, amai nemage asigi afädë negelabio. Mida, ado ea dëdëi dibe amoda nie säla dëdëi dialea. ⁴⁷ Ea säla dëdëla negei dibe amoda dofä gabula made helësëi nefolalebegoead, amai nie ado säsebeweda dofä gabula abeahäla helësëmolödula säi.

6

*Yesuea udia dolö dausini biagali molö i
(Madiu 14.13-21, Maga 6.30-44, Ulugu 9.10-17)*

¹ Hobeala, Yesu e Galili oeabo amo dëgëla alömodi asi. Galili oeabo amoie ei elöda Dabeliasa. ² Udia dolö yafie gegebola, e awäsebe amo gadola bëgëla afiai. Mida, ea dolöea hamomolöi

* **5:38:** Ea misialala säsebegi misila säi amoda Yesu hi e säi.

made gadoi hamola, udia dolö oloi difolalo amoli wahisebe meli amogi. ³ Yesula ie bægëla aulo amolali segebidaia ami fedafula sefolalo. ⁴ Segeyo amo galada, Baagila Asi Segeyo amo besela galamolö dilo. Segeyo edefade amoda Yu ilile gedola molö nulo segeyo dilo.

⁵ Amala sefolalea, Yesuea busa fädägägïa adogola beahaleamebe, udia dolö yafie e sebea ami mofiassebe amo bealahilä, ea Filibima nabahalea, Mofiassebe gowe ili molö muäia abidi bidia nimolödula nabi. ⁶ Eada gomalä hamomolöla dawadigi nea gaso, ea Filibi fedogola nabi. ⁷ Amala nabasebegi, Filibia ema säla obëgësalea, Muni gina hädali äudäea molö bidia neaseda, udia dolö sulubadelaea holöfalï holöfalïla molöi made gabumelëla säi. ⁸ Yesu bægëla aulo Saimono Fidaïe edoo Äduluea Yesuma sähalea, ⁹ Malö maalïbu neebe gowea eladi gadoi balia beledi hamoi biage, amase, seme äudäge ägülea gaso, udia dolö yafie gegedoi welibalä dofea made gabula säi. ¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Udia dolö fifigimalamalola säi. Sege amogida giisi hedabi yafie dilo. Udia dolö amoli amodaia fifigisa maadei. Dolömu nidelada dausini bia gadoi sefolalo. ¹¹ Sefolalebegi, Yesuea beledi amo neala gaula nea, Godema nesegelahilä, udia dolö sefolalebe amoligali sogomalai. Seme äudä amoge amo gadolamu hamosebegi, ilia helësëi amo gadola mai. ¹² Ili sulubadela dofea gaalula nasebegi, ea ie bægëla aulo amolima sähalea, Fea digai amo sofälöea, sulubadela neala gegedola negemalola säi. ¹³ Ili neala gegedola negei amo, beledi bia amea naala fea digai amo adu giwilasi salala nobai.

¹⁴ Udia dolö amolia Yesuea dolöea hamomolöi made gadoi hamosebe amo bealahilä, säla didigahalea, Bea sälo nagadaiawi moholömelëla säha dilo amoda dofä go gabumelëla säi. ¹⁵ Yesuea ilia e gini namiäiaie e gaula fëdömolö gabula helësëlahilä, ea sege amo digïla hïdofalï segebidaia ami bu obëgëla asi.

*Yesu e ödädabodo asi
(Madiu 14.22-33, Maga 6.45-52)*

¹⁶ Deadi eso digase gaalu, ie bægëla aulo amoli oeaba daala aligilahilä, ¹⁷ ödä duugi fila Gabaniama moholö asi. Awäha dibegi, Yesu e ili sebea ami made maala nebegimu, hä, gasimi sagai. ¹⁸ Amase amo gaalu, fo gelola guula maalahilä, ödä aidagula fedai. ¹⁹ Ili ödä adelo amea ödä adada awäha nea, gilomida bia gafeia gadoi baagise amo gaalu, Yesu e ödädabodo maala ödä du amo ga madela maaha neebe meli. Amo bealahilä, ili edefademalä bedäi. ²⁰ Amala bedäsebegi, ea ilima sähalea, Weda nemelë. Bedämabiola säi. ²¹ Amala säsebegi, ilia e dudaia ami misiäia nabeledelä hamose amo

gaalu, du amoda hä, waliomu sege ili moholöia ami besela galai neebe meli.

Udia dolöea Yesu hogoi

²² Amo aiyo amogi, ödä dögëla alömodi adidi amolia helësësalea, aiyo ödä du afädëmu dilo amogida ie bögëla aulo amoli fila afiase amogi, Yesu eda fila made awäla ili hilidomu fila afiaila helësësa dilo. ²³ Amala helësësa dibegi, ödä du odoa Dabeliasa gaamuala, Dafidilo Geloia nesegesebegi, udia dolö molö maia ami ga madela maala negei. ²⁴ Udia dolö gegedoi amolia Yesuge ie bögëla aulo amolige, ami maade, awäha maadei amo bealahilä, ödä du amoligi fifigila Yesu hogola Gabaniama afiai.

Yesuea neda namolöie beledi neawela säi

²⁵ Udia dolö amoli afiala ödä dögëla alömodi Yesu beagolelahilä, ema nabahalea, Säla Olelelo-o, dida wi abola misila nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Ne hogola mofiaigoda, na dolöea hamomolöi made gadoi hamoi amo bealahilä, ne hogola mofiai mademelë. Dilia beledi amo dofea naala gaalui amoïemu, ne hogola mofiai gabumelë. ²⁷ Sigälo molö amo nimolöie hamoi hamosa namiabio. Diamolöi diamolö molö amoïe hamoi hamosa namialo. Molö amoda namolöi namolö ilo molö. Dolöie Malö amea diligali molö amo imolömelë. Naado Godea e amala namiäia memelela ifosi neamelëla säi.

²⁸ Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Nilia Godeie hamoi amo hamomolöie edo hamomolödula nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Godeie hamoi amoda gomälämelë. Ea misialala säsebegi misi amoma asigi afädë negemäiamelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi, ilia ema säla obögësalea, Dia dolöea hamomolöi made gadoi hamose amo bealahilä, nilia dima asigi afädë negedeläie, dia edo hamomolö. Diada hamoi abodo gadoi hamomolö gabu. ³¹ Nilile mäula iliada sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeami nea, mena naha nelo. Amala hamoi amoïe ado säla dödëla negei dibe amoda gomälä. Eada iligali muäia selesaiala beledi ila säla dödëla negei dialeala säi. ³² Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Selesaiala beledi diligali i amoda, Mosesea i mademelë. Nie Naadoea selesaiala beledifali amo diligali ilo neamelë. ³³ Selesaiala digai neebe amea udia dolö nagadaiawi nefolalebewe iligali namolö amo iaha neebe amoda, Godeie beledifalida amomelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Dafidilo-o, dia beledigo niligali iahamu namialola säi. ³⁵ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Namolöie beledida nemelë. Ne neebemaaha

neebe amolida sīdēa dofā made baagomolō. Nema asigi afādē negesa neebe amolida, ödā bu elō dofā made halāmolōmelē.

³⁶ Amaimo, na dilima sāi amo gadola, dilia hä, ne meli gaso, obōla nema asigi afādē made negela nebegeo. ³⁷ Nīe Naadoea udia dolō sulubadela nema ĩase amolida nema moholōmelē. Ne neebee mafuse amoligida, afādē na dofā made nesila digimolōmelē. ³⁸ Mida, ne selesaiala misi amoda, nihī hamese amo gadola hamomolō misi made. Ne misialala sālo amea hamese amo gadola hamomolōie misimelē. ³⁹ Ne misialala sālo amea, na hamomāia hamesa neebe amoda gowe. Nema ĩ amoligi afādē fisila made, aligila wagamolō segeyo besela galasolo amo gala, sulubadela nowelasisa maademāia hamesa neamelē. ⁴⁰ Nīe Naadoea hamesa neebe amoda gowe. Udia dolō sulubadelaea Malō siia bealahilā, ema asigi afādē negei nefolalebe amoliada namolōi namolō neala gausa maademāia hamesa nea. Aligila wagamolō segeyo besela galasolo amo gala, nada udia dolō amoli nowelasi-molōmelēla sāi.

⁴¹ Yesuea sāi amo nabalahlilā, Yu dolō ilia habobalahilā hilidomu didiāha difolalo. Mida, beledi selesaiala digai amoda ne neawela sāi amogi. ⁴² Iliā sähalea, Goweda Yosebeie malō Yesu madele. Īe eme eedolea niliā dawadigi amo. Obōla, ea sähalea, Selesaiala digaila sāi amoda abeahāladula sāla didiāha difolalo.

⁴³ Amala sāla didiāha difolalebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia habobalahilā, dihilido didiāha dibegoda gafisimo. ⁴⁴ Nīe Naado ne misialala sālo amea, afādē nemadi sigi made maaseda, hīdomuda ne neebee moholōi mademelē. Naadoea ne neebee sigi maase amoda, aligila wagamolō segeyo besela galasolo amo gala, na nowela ifosimolōmelē. ⁴⁵ Bea sālo amolile bebagi sāla dēdēla negesalea, Godea ili sulubadelama sāla olelemolōmelēla sāla dēdēla negei. Naadoea sāla olelesebe amo nabalahlilā, e dawadigila helēsēsebe amolida, sulubadela hä ne neebee maahamelē. ⁴⁶ Afādēa Naado melimelēla sāha made. Naado melida afādēfali e Gode neebeeala digai neebe ameamu hīdo, Naado meli nea. ⁴⁷ Na dilima dofā gelola sähago. Nema asigi afādē negei nefolalebe amoliada namolōi namolō gaula nea. ⁴⁸ Namolōie beledida nemelē. ⁴⁹ Dilile diadolalia sege nafade udia dolō aligisia made ami nea, mena naha nelo amolida baagosa maadei. ⁵⁰ Gasoda, beledi selesaiala digasebe amoda wi dialea. Beledi amo nase amolida made baagomolōmelē. ⁵¹ Namolōie beledi selesaiala digai amoda nihīnemelē. Beledi amo afādēa naseda, eda namolōi namolō. Beledi amoda nihīle domalomelē. Sege fōi sulubadelagi nefolalebe amolia namolō gausa maademāia, na nīe domalo ĩmolōmelēla sāi.

⁵² Amala säi amo nabalahlä, Yu dolö amolia hilidomu gëgëla didiähalea, Dolö gowea ie domalo amo nilia muäia ïmolömelëla säha neebe goweda, abilia ïmolöiedula didiäha difolalo. ⁵³ Amala didiäha difolalebegi, Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dolöie Malö amoie domaloge healege made naseda, namolö amoda dili isogi maademelë. ⁵⁴ Nïe domaloge healege naha neebe amoda, namolöi namolö gaula nea. Amoda aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, na e nowelasimolömelë. ⁵⁵ Mida, nïe domalo amoda molö dofäfalïmelë. Amase, nïe heale amoda ödä dofäfalïmelë. ⁵⁶ Amase, nïe domaloge healege naha neebe amoda nïe isogi nea, amase, nege ie isogi nea. ⁵⁷ Naado namolöi neebe amea ne misialala säi. E namolöi neebe amea, nege namolöi neawe. Amo gadolamu, ne naha neebe amoge, ne namolöi neebe amea eege namolöi namolömelë. ⁵⁸ Goda beledi selesaiala digai. Dilile diadolalia mena naha difolalolahilä baagoi amo gadoi made, beledi gowe afädëa naseda, eda namolöi namolömelëla säi. ⁵⁹ Ea säi amoda, Gabaniama gedolo mosöa ami nea, säla olelesolo amo gala amala säi.

Yesuda namolöie mi nea

⁶⁰ Amala säi amo nabalahlä, e bëgëla nawialo yafia sähalea, Ado ea säsebe goweda yöi gabu. Nowëa nabalöidula säha difolalo. ⁶¹ E bëgëla nawialo amolia ea säi amoie habobalahilä, hilidomu didiäha difolalebe amo Yesuea asigia dawadigila nea, ilima sähalea, Na ado säi amea dili neala habobalasisiole. ⁶² Dolöie Malö amo dafidi neloa ami fedase beaseda, abilia helësëmolö gabu. ⁶³ Godeie Gesamia udia dolögali namolö ilo. Domaloda galone mademelë. Ado na dilima säla ïase amoda gesamile, namolöi namolölelele. ⁶⁴ Amai, dili odoaea asigi afädë made negela nebegola säi. Yesueada ema asigi afädë made negesebe amolige, e hololömolö amoge, mi gäwilafali dawadigi nelo. Amala nea, ado amo amala säi. ⁶⁵ Amala sälahilä sähalea, Mi amo helësëla na dilima sähalea, Nïe Naadoea afädë ne nebea misiäiala made helësëlasiseda, eda moholöi mademelëla dafidi säla i amomelëla säi.

⁶⁶ Segeyo amila nofela, e bëgëla nawialo yafia e bëgëla made awäla, bahïla obëgësa maadei. ⁶⁷ Amala hamosebegi, Yesuea giwilasi amolima nabahalea, Dilige bahïla äuduläla helësësalela nabi. ⁶⁸ Amala nabasebegi, Saimono Fidaea säla obëgësalea, Dafidilo-o, nili nowëma moholö. Namolöi namolö amoie adoda dima dialea. ⁶⁹ Dida mogoi hedabifali, Gode neebeala misi neebe amo helësëlahilä, nilia asigi afädë negei neawemelëla säi. ⁷⁰ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nada dili giwilasi memelei madele. Amai gaso, diligi afädëda mugabe busa neebemelëla säi. ⁷¹ Eada Saimono

Isagaliadaie malö Yudasa helësëla amala säi. Mida, Yudasa eda giwilasi amoligi nelö amea hobeala e hololölo amo.

7

Yesuie edoolalia asigi afädë made negei nelö

¹ Hobeala, Yu ilia e nufidedelä hamosebegi, Yesu e Yudia-madi nawela made, Galilimadimu nawesa nelö. ² Yu ilile segeyo edefade idia dilo mosö gadoi uligi molö nülö amo ga made dibegi, ³ Yesuie edoolalia ema sähalea, Dia hamoi hamosa nebego, di bögëla maasebe amolia bimäia, segewe digila Yudia mosalo.* ⁴ Afädëa ea hamosebe amo sulubadelaea dawadigimäiala asigiseda, musügä negela hamolo made, ulufala hamolomelë. Dia hamoi amo hamosa galëda, sege sulubadelagi nefolalebe amolima olela hamomolö mosöla säi. ⁵ Ìe edoola iliage ema asigi afädë made negesalea, amala säha nelö. ⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Segeyo sulubadelada, hä, dilile segeyo dialea. Nìe segeyoda, aso, made besela galaimelë. ⁷ Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoliada, dilima bimolö habobamolöi mademelë. Be, na ilima nafade hamosa neebela säla ìahamu neebewegida, ili sulubadelaea nema bimolö habobaha nebegomelë. ⁸ Dilida segeyo edefade amoie molö molö afiamo. Nìe segeyoda, aso, made besela galai gabugi, neda saleamelëla säi. ⁹ Amala sälahilä, e made awäla, Galili ami nelö.

¹⁰ Yesuie edoolali segeyo edefade amoie molö molö afisebegi, Yesu ege, udia dolöea e melëloalahilä, musügä hobeala asi. ¹¹ Segeyo edefade gedosolo amo gala, Yu dolö amolia e hogosalea, dolö amoda abidi neadula naba hogosa nelö. ¹² Udia dolö gegedoi amoligi yafiea sädawala säla didigaha dilo. Odoaea e hedabimelëla säla digi, amase, odoaea sähaleada, Amala made. Eada udia dolö dahila neaha neala säla digisa dilo. ¹³ Ìli sulubadelaeada, Yu dolö amolibalä bedähalea, ulufadigila ea gomalä hamolomelëla made sälo nelö.

¹⁴ Idia Dilo Mosö Segeyo amoie segeyo odoa baagilahilä mogogi nebegi, Yesu e Godeie mosöa ami awälahilä, säla olelesa nelö. ¹⁵ Amala olelesa neebe amo bealahilä, Yu dolö amoli fudugilahilä sähalea, Dolö gowe sugulu made

* **7:3:** Segeyo edefade idia dilo mosö gadoi uligi molö nülöla säi amoda, Yu ilia gomalä hamolo. Segeyo edefade amoda molö bëi faila gaula gegedolo fu amogi besela galalo. Amase, Baagila Asi Segeyo molö nahilä aube gafeia baagilahiläda, amo besela galalo. Idia dilo mosö gadoigi aligilo amoie mida, Yu ilia ilile mäulali sege nafade udia dolö aligisia made ami gäheo i yafiegi afiaha dilo amo helësëlahilä, amala hamosa aligilo. Ìlia segeyo gödögi amo gadola hamosa aligilo. Segeyo edefade amoie ëida Idia Dilo Mosö Segeyola sälo. Gobela Ìlo 23.33-36ge, Mala Bu Eegei 16.13-16ge bimalo.

hamoi amea, dawa hïdo elöiweda abeahäla dawa niidula säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Mala säla olelesa neebeweda, nïe mademelë. Ne misialala sälo amomadila säla olelesa neawe. ¹⁷ Afädëa Godea hamesebe amo gadola hamomolöila helësëседа, na säla olelesa neebewe, Godeie helësëlogi nea olelesa nealedu, ma nihile helësëlogi nea olelesa nealedula amohï bimolömelë. ¹⁸ Afädëa hïle helësëloeamu säla olelesa neebe ameada, hïle ëi gauia adala säla olelelo nea. Amai gaso, e misialala sälo amoie ëi gauia adamäialahilä, eada ado dofä sälo nea. Emada wäfalï sälo afädë maade neamelë. ¹⁹ Siiba, Ado säla negei amoda Mosesea diligali i madele. Amai gaso, diligi afädëa gaula mogoloda maade gabu. Mi edoie oböla ne nufulöie hamosa dialeala nabi. ²⁰ Amala nabasebegi, udia dolö gegedoi amolia säla obëgësalea, Dida mugabe fedai nebego. Di nowëa nufulö hamosa neebela säi. ²¹ Amala sälebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na hamoi afädë hamoi amogi, dili fudugisa dialeamelë.* ²² Amaha gaso, gafodo damulo mala Mosesea hamomalaila helësëla, Sabada gafegi dilia dilile malölali gafodo damulömelë. Gafodo damulo mala amoda, dofä Mosesea negei made. Amoda mi gäwilafalï dilile mäulalia siibafalï mi gäwimelë. ²³ Mosese nebegi Ado säla negei amoda, dofä made damumolöla sälahilä, dilia Sabada gafegi dolö malësäie gafodo damusa aligilo amo gadola, nage, dolö afädëie domalo hulu wahilasisa maadei amogi nema mihaläsebele.* ²⁴ Memalä siiamu beala mogelo amo fisimalo. Mala mogoi amo hogosa nea, hedabola mogesa namialola säi.

Udia dolö ilia Yesu e nowëdula helësëi

²⁵ Amala säi amo nabalahilä, Yalusaleme udia dolö odoaea sähalea, Iliä nufidedelä hamosa neebe amoda, dolö go madele. ²⁶ Amai gaso, bimo. Ea udia dolö sidaia mala olelesa neebe amogida, ilia ema ado afädë made säla neebe amoda, sigi aligilo amolia goweda dofä Afädë Memelei amola helësësa nealedu. ²⁷ Amalada abidi. Afädë Memelei misi amo galebeda, e gowegila maasebela made helësëlabio gaso, dolö goda guwila misi neala nilia dawadigi nea madelela säi. ²⁸ Amala säsebegi, Yesuea Godeie mosöa ami nea, udia dolö amolima säla olelesalea, gelola sähalea, Ä. Dilia nege, sege gowegi fii misilage, helësësa neago gaso, nihile asigia misi

* **7:21:** Amala säi amoda, Yesuea ödä Bedeseda nudugu besela galasebea ami hamoi amo helësëla säi. Yone 5.1-18ge, Sigi Obëgëi 31.14-15ge bimalo. * **7:23:**

Yu ilile Ado säla negei amea sähaleada, udia ilia dolö malö ägüседа, ägüla misia amila segeyo nidela fedai gödö besela galasolo amo gala malö dubo amoie gafodo damusa aligilo. Gobela İlo 12.3ge, Ulugu 1.59ge, 2.21ge bimalo. Segeyo Yesu digala nelö amo gaaluda Sabada gafe segeyogida, nelebo afädë hamomolö madela säla negei dilo. Gaso, hilida Sabada gafegi gafodo damusa aligilo amoge hamoi hamolo amo gadoimu gabula helësëlahilä gaso, oböla Sabada gafegi gafodo damusamu aligilo.

mademelë. Ne misialala sälo amoda dofä sälo mi nea. Gasoda, dilia e dawa made nebege. ²⁹ Ne emadila misi neebe ameage, amase, ne misialala säi ameage, na e dawadigi neala säi. ³⁰ Amala säi amo nabalahlä, ilia e gaudelä hamoi gaso, ie segeyo amo gala made amea, afädëa ie naabogi made gaui. ³¹ Amai gaso, udia dolö gegedoi amoligi yafiea ema asigi afädë negei. Amolia sähalea, Afädë Memelei amo maalahilä, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamomolö amoda, dolö gowea hamosa neebe amo gadola, baagila awäla hamomolölela säi.

Yesu nafodola mosalai

³² Udia dolö gegedoi amolia Yesu helësëla sädäwala säla didiäha dibe amo Felesi dolö amolia nabalahlä, iliage, gobela ilo busa nefolalo amoliage, Godeie mosö idihë nefolalo amolima e nafodola mosalola säi. ³³ Amalebegi, Yesuea sähalea, Ne dilibalä segeyo obobamelë nelolahilä, ne misialala sälo neebea ami obëgëmolömelë. ³⁴ Obëgësedä, dilia ne hogomolö gaso, made beagolemolömelë. Sege ne moholöia amida, dili moholöi made nebegola säi. ³⁵ Amala säi amo nabalahlä, Yu nefolalo amolia hilidomu didiähalea, Ne made beagolemolömelëla säha neebe goweda, eda abododi moholö nea sähadu. Nilä sosogo odoa Giligi sege elö elöla dibeami afufui amoli neebea ami awälahlä, Giligi udia dolö amolima mala säla olelela moholö nea sähaledu. ³⁶ Ea sähalea, Dilia ne hogomolö gaso, made beagolemolömelëla säi amoge, amase, ne moholöia amida, dili moholöi made nebegola säi amoge, mida edo helësëla sähadula säi.

Yesuea namolö ödäie säi

³⁷ Idia Dilo Mosö Segeyo amo wagamolöie segeyo edefadegi Yesuea nowela nea gelola sähalea, Afädë ödä haläi nea galëda, nema naa misialo. ³⁸ Nema asigi afädë negei neebe amolia bebägi säla dädëla negei dibe amo gadola hamomolömelë. Ado säla dädëla negei dibe amea sähalea, Ie isogila namolöie ödä amo bugagila awäha namolömelëla säla dädëla negei dialeala säi ³⁹ Ea amo säi amoda udia dolö ema asigi afädë negei nefolalo amolima hobeala Gesami imolö amo helësëla amala säi. Yesu e yo hido elöi digalomadi gauia adogoi amo, aso, made gauia adogoi amea, Gesami made digala nebegi, amo gala amala säi.

Udia dolö ili moge mogela nefolalo

⁴⁰ Ea ado säi amo nabalahlä, udia dolö gegedoi amoligi odoaea sähalea, Dolö goda dofä bea sälo amo gabumelëla säi. ⁴¹ Amase, odoaea sähaleada, Afädë Memelei amoda emelëla säi. Oböla odoaea sähaleada, Afädë Memelei amoda amai, Galilila made moholö madele. ⁴² Godeie bebägi gomälä säi

dialea. Afädë Memelei amoda, beaha aligilo Gini Debidiië sosogogila moholömelë. Amase, gaamu Bedeleheme Debidi neloala moholömelëla säla dödëla negei dialea madelela säi. ⁴³Udia dolö gegedoi nefolalo amolia Yesu helësëla moge mogela nefolalo. ⁴⁴Odoaea e gaudeläla helësëi gaso, iligi afädëa e made gau.

Yu ilile busa nefolalo amolia Yesuma asigi afädë made negei

⁴⁵ Amasebegi, Godeie mosö idihë aligilo amoli maala Felesi dolöge, gobela ilo busage nefolalebea ami bu obögëi. Obögësebegi, ilia amolima nabahalea, E sigi made misigoda edoiëla nabi. ⁴⁶ Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Siiba dolö afädëa ea säse amo gadola säloda maademelëla säi. ⁴⁷ Amala säi amo nabalahlä, Felesi dolö amolia ilima säla obögësalea, Dilige ea neala golisebegi mofiaile. ⁴⁸ Nili sigi aligilo busa afädëage, amase, Felesi dolö afädëage, ema asigi afädë negei neebe dilia melile. ⁴⁹ Amai gaso, udia dolö amolia Mosese nebegi Ado säla negei amo hedabola helësëla made, ilia ema asigi afädë negesebegoda, Godea ili së imolö dialeala säila säi. ⁵⁰ Amala säsebegi, Felesi dolö afädë Nigudimusi, dafidi Yesu neebea mulo amea, e sosogo amolima sähalea, ⁵¹ Nilile Ado mala säla negei dibe ameadä, dafidi afädëa ado sähalea, Na gomälä hamoila säse amo nabalahlä, gudi mogelo amo, ie ado made nabalada, gudi mogelolela nabi. ⁵² Amala nabasebegi, ilia ema säla obögësalea, Dige Galilila misi neale. Bebagi säla dödëla negei dibe amo hedabola nidela beasedä, bea sälo afädë Galilila moholömelëla säla dödëla negei diëda, made bimolömelëla säi.

⁵³ * [Amala sälahilä, ili sulubadela dusula mosöa bahila awäha maadei.

8

¹ Yesu eda Olibebidaia ami fedai.

Ilia udia afädë nafade hamosa nebegi, Yesu neebea sigi misi

² Yesu e hä, yosefali obögëla awäla Godeie mosöa ami besela galala nebegi, udia dolö sulubadela e neebea ami mafula gegedoi. Amalebe, e ami fia idogola salea, ilima säla olelesa sulo. ³ Mala dawadigi dolö amoliage, amase, Felesi dolö amoliage, udia dolö fii afädëa, dolö fa neaha nebegi beagolelahilä, ilia udia amo sigi misi. Sigi maalahilä, udia amo gegedoi amoli mogogi ifosilahilä, ⁴ Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, udia egowea, dolö fa neaha nebegi beagoleimelë. ⁵ Ado säla negei dibe amogi Mosesea sähaleada, Egowe gadoi hamosebe amoda, igia nufudala baagomalola säi dialea.

* **7:53:** Dawadigi dolö odoaea helësësaledä, ado [gomälä] holela negei amoda, Yone hi dödëi made, goda hobeala dolö elöea dödëila helësëi.

Amái diada, abilia sáamolö gabula nabi. ⁶ Ilia ea nafadela sáimelëla sádeläie, ea nafadela sámabelela nufigila nabaha dilo. Amalebe, Yesu e dosogägíla fia idogola salea, íe naabo sögöea nagagi dödësa sulo. ⁷ Amala bu eegela nabahamu nebegi, e noweia adogola nea ilima sáhalea, Diligi afädë nafade made hamolo neebe ameadale igia udia go nidimalola säi. ⁸ Amala sálahilä, e dosogägíla fia idogola salea, naabo sögöea nagagi bu dödësa sulo. ⁹ Ado amala säi amo nabalahlilä, dolö asigi fädäi nefolalo amolidale geleä afädë afädëla doadigila awäha maadeibua, hobeala malisä nefolalo amolige geleä doadigila awäha maadei. Asibua, Yesu hido sulo, amase, udia amoge mogogi ifosia ami nelo. ¹⁰ Amalebe, Yesu e noweia adogola nea, udia amoma nabahalea, Udia-o, ilida hä, abilisio. Di së ímolö dialeala säi amoligida afädë made gabulela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, udia amea säla obëgësalea, Dafidilo-o, afädëge maade gabuwela säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sáhalea, Nage di së ímolö dialeala säha mademelë. Mosalo. Segeyo walio neebewea nofela, dia nafade bu elö made hamomalola säi.]*

Yesuea eda sege föi sulubadelaie yo digalo neawela säi

¹² Yesuea udia dolö amolima bu elö sáhalea, Nihineda sege föi sulubadelaie yo digalo neawe. Afädëa ne bëgëla maasebe amoda, gasimi sagaido dofä made awäla, namolöie yo digalo gaula namolömelëla säi. ¹³ Amala säi amo nabalahlilä, Felesi dolö amolia Yesuma sáhalea, Dia hamosebego sulubadela dihímu säla ulufadigisa neebe goeada, dia säsebe amo udia dolöea dofä gabula nabalöi made gabumelëla säi.* ¹⁴ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na hamoi amo nihí säla ulufadigisa neëda, udia dolö na säse nabase amoliada dofä gabula nabalöimelë. Mida, neda guwila misi, hä, guwi moholö nealage, nihí dawadigi neamelë. Amái, ne misi amoge, ne obëgëmolö amoge, dilia dawa made nebego. ¹⁵ Diliada nagadaia dolöea mogelo amo gadola mogelomelë. Nada afädë made mogelomelë. ¹⁶ Afädëa hamosebe amo na mogeseda, udia dolö na säse nabase amoliada dofä gabula helësëmolöimelë. Mida, ne nihídomu nea mademelë. Naado ne misialala sälo amo haligíla neamelë. ¹⁷ Dilile mala säla negei dibe amea sáhaleada, Dolö elöea säi amo gadola, dolö elö ameage, amo gadola wäla säseada, elea säse amoda dofä gabula helësëmolö dialeamelëla säla dödëla negei dialea. ¹⁸ Nie malage, na hamolo amoge, nihímu neala säla ulufadigisa

* **8:11:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado [gomalä] holela negei amoda, Yone hí dödëi made, goda hobeala dolö elöea dödëila helësëi. * **8:13:** Mala Bu Eegi 19.15 bimalo.

neebewe gadola, Naado ne misialala sälo ameage, nïe säla ulufadigisa neamelëla säi.

¹⁹ Amala säi amo nabalahlilä, Felesi dolö amolia ema nabahalea, Amaï dië Diadoda abidi neala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dilia nege dawa made, amase, Naadoge dawa made nebego. Ne dawa galebeda, Naadoge dilia dawadigilabiomelëla säi. ²⁰ Yesuea ado amo säha nelo amoda, Godeïe mosöamadi Godegali muni odala ilo hogoli ga madela ami nea, amala säha nelo. Ìe segeyo aso, amo gala made amea, afädëa e made gauï.

Yesuea ne awäsebe amogida, dili moholöi mademelëla säi

²¹ Yesuea ilima sähamu neamu sähalea, Neda moholö. Dilia ne hogomolömelë. Amase, dilia nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagomolömelë. Sege ne moholö awäsebea amida, dili moholöi mademelëla säi. ²² Amala säi amo nabalahlilä, Yu ilia sähalea, Ne awäsebea amida, dili moholöi mademelëla säi amogi, e hümu nufudala baagomolöledula säi. ²³ Amala säha dibegi, Yesuea ilima sähalea, Dilida gidogola. Neda gado-golamelë. Dilida nagadaiala. Neda nagadaiala mademelë. ²⁴ Amoïe mida na dilima sähalea, Dilia nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagomolömelëla säi amomelë. Ne Nelo Neebe amo dofäla made helësësedä, dihili nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagosa maademolömelëla säi.* ²⁵ Amala säi amo nabalahlilä, ilia ema nabahalea, Dida nowë neala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Neda gowe neamelëla dilima dafidi säla ï amomelë. ²⁶ Dilia hamosa nebegoda, gowe hamoimelëla na säla ïmolöge mogemolöge yafie gaulea. Gaso, ne misialala sälo amoda dofä neebe amea, sämola säse amo gadola nagadaïawi nefolalebe amolima säla ïaha neawemelëla säi. ²⁷ Amala säi amoda, ea ïe Eedoïe säla ïasebelada ilia made dawadigi nelo. ²⁸ Dawa made nebegi, Yesuea ilima bu sähalea, Hobeala dilia Dolöïe Malö amo gauïa adasolo amo gala dilia helësësalea, Ne Nelo amo Nea gabulage, amase, nïe asigiamu nelebo afädë made hamola, Naadoea nema olelei amo gadola, na ado sälo gabulage dawadigimolömelë. ²⁹ Ne misialala sälo amo nebalä nea. Nada ea hamesebe amo gadola hamosamu aligilo ameada, ea ne digïla aulo made neamelëla säi. ³⁰ Ea amala säi amo nabalahlilä, udia dolö yafiea ema asigi afädë negei.

Ado dofä amea udia dolö fisigämolömelëla säi

* **8:24:** Sigi Obëgëi 3.14gi, siiba Godea Mosesema eda gowe gadoimelëla sähalea, Ne Nelo amo Neamelëla säi. Yesueage amo gala amo gadola wäla säi gasoda, udia dolöea Yesuea säi amoïe mi fädäla made helësëi nelo. Yone 8.28ge, amase, 8.58ge, amase, 13.19ge bimalo.

³¹ Yesuea Yu dolöea ema asigi afädë negei nefolalo amolima sähalea, Dilia na ado säsebewe nabala, bögëla hamosa aligiseda, dilida dofä nïe bögëla aulo nea, ³² amase, dilia ado dofä amo dawadigisegi, ado dofä ameada dili fisigäha maademolömelëla säi. ³³ Amalebe, ilia ema säla obögësalea, Nilida Abalahamaïe yualali aliligi misi amogi neebe amo. Niliada afädëie galabaia hamoi gadoi made hamolasilo nelo ameada, dia dili fisigäha maademolömelëla säi amoda abeahäladula nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolö nafade hamolo neebe amoli sulubadelada, nafade hamoloïe galabaia hamoi gadoi hamolasilo nea. ³⁵ Galabaia hamoi gadoi hamolasilo neebe amoda, mosöa namolöi namolö mademelë. Malöda namolöi namolömelë. ³⁶ Amai gabugi, Malöea dili fisigäseda, amoda dili dofä fisigäi namolömelë. ³⁷ Dilida Abalahamaïe yaua aliligi misi neebe amoda na dawa. Gaso, nïe adoda dilile isogi fu made ïala neada, oböla ne nufidedelä hamosa nebego. ³⁸ Ne Naadobalä nea meli amoda säla ilo. Amase, diliada dilile diadoea säse nabi amo gadola hamosa nebegola säi. ³⁹ Amala säi amo nabalahlä, ilia ema säla obögësalea, Nilile naadoda Abalahamamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Dili Abalahamaïe malö galebeda, Abalahamaea hamosa nelo amo gadola, diliage hamosa aligilabiomelë. ⁴⁰ Godea nema ado säla ïasebe amo gadola na dilima ado dofä na nabi amo säla ïaha nebegida, oböla dilia ne walio nufidedelä hamosebego. Abalahamaeada amo gadola made hamoimelë. ⁴¹ Diliada dilile diadoea hamolo amo gadola hamosebegola säi. Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Nemelalia fofalösa malö sogobaida nili mademelë. Nilile Naado afädëfali neebe amoda Godemelëla säi. ⁴² Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilile diado dofä Gode e nea galebeda, dilia nebalä boba hamolabio. Mida, ne Gode e neebeala misi neawe. Neda nihï asigia misi made, ea ne misialala säimelë. ⁴³ Dilia na ado säsewe made helësëse goda, mi edoea. Amoda, na ado säse dilia nabolöi made neebe goamelë. ⁴⁴ Dilida dilile diado mugabe Saidaniïe malö nea. Ea hamese amo gadola, diliage amo gadola hamela hamosa nebego. Siiba, mi gäwia amila ea dolö nufudadigilo nelo. Amase, ema dofä sälo maade ameada, eda dofä sälomadi aligilo made nelo. Ea wäfalï säseda, ea hile mala amo gadola wäla sälo. Eda wäfalï sälo nea, amase, wäfalï sälo neebe amoïe eedoge e neamelë. ⁴⁵ Amalebe, na dilima ado dofä amo säla ïaha nea gaso, dilia dofä gabula made helësësebego. ⁴⁶ Diligi nowëa na nafade hamoi amo säla ulufamolöi gabu. Be, na ado dofä säla ïasewegi, dilia dofä gabula made asigi amoda mi edoea amai. ⁴⁷ Udia dolö Godeïe

nefolalebe amoliada, Godeie ado nabelo nea. Dilida Godeie made neebe ameada, dilia made nabasebegola sai.

Yesu e Abalahama maadeia nelo neamelëla sai

⁴⁸ Yu ilia Yesuma säla obëgësalea, Nilia dida Samelia dolölage, amase, dima mugabe fedai nealage sälo amoda dofä sälo madelela sai. ⁴⁹ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Neda mugabe fedai nea mademelë. Nada Naadoie ei gauia adaha neebewegida, dilia ne gagadesa nebego. ⁵⁰ Na nihile ei gauia adamolöda made helësésamelë. Afädë neebe amea nie ei gauia adamolö helësëla, mogelo nea. ⁵¹ Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa na ado säsebe amo nabala bëgëla hamosa neebe ameada, baagomolöda dofä made bimolömelëla sai. ⁵² Amo nabalahlä, Yu ilia ema sähalea, Di mugabe fedai neebe amoda nilia hä, dawadigimelë. Abalahamage baagoi, amase, bea sälo amolige hä, baagosa maadei amo. Oböla, dia sähalea, Na ado säsebe amo nabala bëgëla hamosa neebe ameada, baagomolöda dofä made bimolömelëla säσιο. ⁵³ Nilile mäu Abalahama baagoi amo, dia e baagile. Amase, bea sälo nefolalo amolige baagosa maadei amo. Dia dihida di nowëla asigisebela nabi. ⁵⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na nihile ei gauia adaha nea galebeda, nihimu nie ei gauia adai amo memalä gadoi hamolabio goda. Naadoma dilia dilile Godela sälo ameada nie ei gauia adaha nebego ⁵⁵ Gaso, eda dilia dawa mademelë. Nada e dawadigi nea. Na e dawa mademelëla säha galebeda, nege dili wäfalä sälo nebego gadoi aligilabio. Na e dawadigilahilä, ea hamomola säse amo gadola hamosa neawe. ⁵⁶ Dilile diado Abalahamaeada ne moholö segeyo amo bimolöila helësëlahilä, obeägila nelo. Amo besela galasebegi, obeägila melimelëla sai. ⁵⁷ Amala sai amo nabalahlä, Yu ilia ema sähalea, Dida gäheo i nabülasi bia made baagi nebego gabu. Amai Abalahamada dia meli nealela nabi. ⁵⁸ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Neda Abalahama maadeia Ne Nelo amo Neawemelëla sai.* ⁵⁹ Amala sai amo nabalahlä, ilia igi neala e nifulö hamosebegi gaso, Godeie mosöamadila geleä musügä segea doadigila asi.

9

Dolö si golai afädë si fisigülasi

¹ Yesu e awäha nea beahamelebe, dolö afädë si golai neebe meli. Amoda neegela ägüsolo amo gala, emea si golai amo gadoi wäla ägüla misi sulo amo neebe meli. ² Amo

* **8:58:** Yone 8.24 amogi gasumili dibe amo bimalo.

bealahilä, ie bēgēla aulo amolia ema nabahalea, Sāla Olelelo-o, dolō gowe nowēa nafade hamoia emea neegela āgūsolo amo gala si golai amola wāla neegela āgūidu. Hī nafade hamoialedu ma, eedole emelea nafade hamoialedula nabi. ³ Amala nabasebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Eedo emeage nafade made hamoi, amase, dolō go hīge nafade made hamoi. Goda Godeie geloi ulufala olemāia hamoimelēla sāi. ⁴ Walio segeyo dibewegi, nilia ne misialala sālo amoie hamoi hamosa namolōla. Gasimi sagaloda hä, besela galasebe. Amo besela galaseda, afādēa hamoi hamomolōi mademelē. ⁵ Ne nagada-iawi neebewe gaaluda, sege fōi sulubadelaie yo digalo ne neawemelēla sāi. ⁶ Amala sālahilä, ea nagadaia gofedela sadia idogolahilä, naga amobalä dādālahilä, dolō si golai amoie sihidoa hēi. ⁷ Amalahilä, Yesuea dolō amoma sähalea, Di awālahilä Sailoama nudugu dibeami hēmolō mosalola sāi. Sailoamada, Hibulu ado. Amoie mida, Mosaloi. Amala sāi amo nabalalahilä, dolō amo awāla, ödāgi ami hēi. Hēlahilä hä, nelebo sulubadela fādāla bebea obēgēi. ⁸ Amalebe, ebalä gedola aligilo amoliage, amase, dafidi ea muni ēdēgēse melēlo amoliage sähalea, Wae! Dolō goweda udia dolōma muni imola sāha seē melēlo amo madelela sāi. ⁹ Odoaea sähalea, Amo gabula sāi. Amase, odoaeada, Ai. Goda amo gadoi elō gabula sāha dibegi, dolō amo hī sähalea, Amoda nemelēla sāi. ¹⁰ Amalebe, ilia hä ema nabahalea, Dīe si goda abeahāla fisigāila nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, ea sāla obēgēsalea, Dolō ēi Yesuea nagadaia gofedela sadia idogolahilä nagabalä dādāla, nīe sihidoa hēlahilä sähalea, Sailoama nudugu dibeami awāla hēmolō mosalola sāio. Amala sāsebegi, ne hä awāla hēlahilä, siia melimelēla sāi. ¹² Amala sāsebegi, ilia ema nabahalea, Amai dolō amoda abidi neala nabi. Amala nabasebegi, ea sāla obēgēsalea, Na dawa mademelēla sāi.

¹³ Amalebe, dolō si golai nelo amo ilia Felesi dolō ili neebeami sigi asi. ¹⁴ Yesuea gofedela nagabalä dādāi amea, dolō amoie sihidoa hēsebegi, si fisigāi amoda, segeyo Sabada gafegi amai. ¹⁵ Felesi dolō amoliage ema bu nabahalea, Dia siia beasegoda abeahālala nabi. Amala nabasebegi, ea ilima sāla obēgēsalea, Ea gofedela nagabalä dādāi amo nīe sihidoa negesebegi, na ödāgi hēlahilä, siia beahamelēla sāi. ¹⁶ Amala sāi amo nabalalahilä, Felesi dolō odoaea sähalea, Segeyo Sabada gafe dialeala made asigi goeada, dolō goda Godemadila misi made gabula sāi. Amalebe, odoaea sähalea, Dolōea hamomolōi made gadoi amoli nafade hamolea abeahāla hamomolōi gabula sālahilä, hilimu moge mogei nelo. ¹⁷ Amasebegi, ilia dolō si golai nelo amoma bu nabahalea, Ea dīe si fisigāi goeada, dia iēda abilia sähala nabi. Amala nabasebegi, ea sāla

obëgësalea, Eda bea sälo afädë gabiola säi.

¹⁸ Amala säsebegi gaso, dolö amoda dafidi si golai sulo amo, hä, siia beahamelëla säi amo, Yu ilia dofä gabula made helësëlahilä, dolö si fisigäi amoie eedole emele misialola wei. ¹⁹ Maasebegi, ilia elema nabahalea, Alile malö si golai neegela ägüila säi amoda gole. Ea beasebegoda abilia beahadula nabi. ²⁰ Amala nabasebegi, eedole emelea säla obëgësalea, Goda alile malö amoge, amase, e si golai neegela ägüi amoge alia dawa. ²¹ Ea walio beaha neebe amo abeahäla beahadu. Amoge alia dawa mademelë. Amase, nowëa ie si fisigälasidu. Amoge alia dawa mademelë. E malësä made ameadä, hïma fädäla nabualo. Ea hï e hï fädäla sämolömelëla säi. ²² Elea Yu dolö amolibalä bedälo amea amala säi. Mida, ilia ado säla negesalea, afädëa Yesu eda Afädë Memelei amo gabiola säla ulufadigiseda, gedolo mosöa amila segea beselala fisi-molömelëla säla negei. ²³ Amala säla negei amogi, eedole emelea sähalea, Eda malësä made. Hïma nabualola säi.

²⁴ Yu dolö amolia dolö si golai nelo amo bu elö welahilä ema sähalea, Dia Godeie ei gauia adala, mogolafali sämalo. Niliada dolö goda nafade hamolo neala helësësamelëla säi. ²⁵ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Eda nafade hamolo nealedu. Na dawa made. Gaso, na afädë helësësebe amoda gowe. Ne si golai nelo amoda, na walio siia beahamelëla säi. ²⁶ Amala säsebegi, ilia ema bu elö nabahalea, Ea dima abilia hamosio. Dïe si amo abeahäla fisigälasisiola nabi. ²⁷ Amala nabasebegi, ea ilima säla obëgësalea, Na dilima dafidi säla i amo made nabile. Edoie nalï nabahamu nea. Dilige ie bëgëla aulo namolöie sähalela säi. ²⁸ Amala säsebegi, ilia e gagadela sähalea, Dolö amoie bëgëla auloda di nebegeo. Nilida Mosesëie bëgëla aulo neamelë. ²⁹ Godea Mosesema ado säla i amoda nilia dawadigisa maadei nea. Gaso, dolö goda abidila misi neadu, nilia dawa made neamelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi, dolö amea ilima säla obëgësalea, Neme, ne bedäi! Dilia ado elöla säsegogi. Ea ne si golai fisigälasi amogi, dilia e abidila misidula asusugai nebegeo. ³¹ Nafade hamolöie adoda Godea nabelo made neebe amo nilia dawadigi nea. Gasoda, afädëa ie ei gauia adaha nea, Godea hamese amo gadola bëgëla hamosa neebe amoie adoda, ea nabelo nea. ³² Dafidi nelebo afädë maadeia amila, dolö afädë emea si golai neegela ägüi amo dolö elöea egomalä si fisigälasiemelëla säida, dofä made nabimelë. ³³ Dolö go Gode neebeala misi made galebeda, ea nelebo afädë hamomolöi mademelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Dida diemea nafadeia nea di neegela ägüusebegi, nafadebalä ëdëla aligi nebegeo gabu. Di gadoiada nili olelemolö helësësebelela nabi. Amala nabalahlä, ilia e gedolo mosöa amila segea beselala fisi.

Asigi besui made neebe amolida, si golai gadoi neala säi

³⁵ Iliä e amala beselala fisimelëla säi amo nabalahlilä, Yesuea dolö amo beagolelahilä, ema nabahalea, Diada Dolöie Malö amoma asigi afädë negeilela nabi. ³⁶ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dafidilo-o, Dolöie Malö amoda nowë. Na ema asigi afädë negedeläla säi. ³⁷ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Diada e melimelë. Amase, amohida walio dibalä adosa nebegomelëla säi. ³⁸ Amala säsebegi, ea sähalea, Dafidilo-o, na dima asigi afädë negesagola sälahilä, Yesuie emo mia gumusulahlilä, ie ei gauia adaha sulo.

³⁹ Yesuea sähalea, nada mogelasimolöie nagadaiawi misi neawemelë. Dolöea siia made beaha nefolalebe amolia bimäiage, beaha nefolalebe amolida, oböla, si golamäiage, ne misi neawemelëla säi. ⁴⁰ Amala säi amo, Felesi dolö odoa ebalä nefolalo amolia nabalahlilä, ema nabahalea, Nilige hä, si golai neebelela nabi. ⁴¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea, Dili si golai nea galebeda, nafade dilima made dialeal-abio. Gaso, dilia sähalea, Nilia siia beahamelëla sälo ameadä, dilile nafadedä dialeamelëla säi.

10

Yesu eda sugua sibi sigi aligilo hedabi nea

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dolö afädëa sugua sibiie yala idi galogi dogala digala made, oböla yala dabiala fedalo neebe amoda, musügä awäla fa neloge, idiafa naabo gauia adogola fa neloge nea. ² Amalo gaso, yala idi galo dogala digalo neebe amoda, sugua sibi sigi aligiloda amomelë. ³ Idi galo idihë aligilo neebe amea, sigi aligilo misiäia idi galo doga negesisegi, sugua sibia sigi aligiloie ado nabelo. Ea hile sugua sibi hido hídola ei säla welahlilä, hi sigi segea doadigila aulo. ⁴ Ea hile sugua sibi sulubadela segea sigi awälahlilä, ilia e bëgëla misiäia, hi e dafidila aulomelë. Ie sugua sibia ie ado nabelo amea, e awäse amo gadola bëgëla aulo nea. ⁵ Sugua sibi amolia dolö dawa made amoda dofä made bëgëla aulo. Dolö elöie ado made dawa amea, ili ebalä fisäla aulomelëla säi. ⁶ Yesuea ilima amala ado besula säsebegi gaso, ilia amoie mi dawadigi made nelo.

⁷ Amala hamosebegi, Yesuea ilima bu sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Nihineda sugua sibiie idi galo neawe. ⁸ Ne made maala dafidila misi amoli sulubadelada, musügä awäla fa neloge, idiafa naabo gauia adogola fa neloge misimelë. Misi gaso, amolile adoda sugua sibia made nabimelë. ⁹ Nihineda idi galo neawe. Ne mia maala nogila digase amoda damula moholö. Ea mumusogi digala digi segea doadigila fedala digisa nea, molö hedabi dibe amo beagolemölomelë.

¹⁰ Fa neloeada fa nimolöge, nufudadigimolöge, neala nafademolöge, amoïemu mulomelë. Neda ilia namolö gaumäiage, amase, namolö amo ilima nobamäiage misi neawemelë. ¹¹ Sugua sibi sigi aligilo hedabida nihine neawe. Sugua sibi sigi aligilo hedabiada sugua sibi amoligali hile namolö amo fisiga galomelë. ¹² Dolö hamoi hamola bidi nelo neebe amoda sugua sibi sigi aligiloge, eedoge made nea. Ilua ügülo maase beaseda, ea sugua sibi digila fisäla asibua, ilua ügüloea sugua sibi nufudala balälelommelë. ¹³ Dolö amo fisäla aulo amoïe mida, eda bidi nelo nea, sugua sibi made helësëlo amea. ¹⁴⁻¹⁵ Sugua sibi sigi aligilo hedabida nihine neawe. Naadoea ne dawadigila, amase, nage Naado dawadigi amo gadola, sugua sibi nihile nefolalebe amolida nihï dawadigi. Amase, sugua sibi nihile nefolalebe amoliage ne dawadigi nea. Amala hamola nea, na sugua sibi nefolalebe amoligali nïe namolö fisiga gamolömelë. ¹⁶ Yala goweïe isogi sugua sibi nefolalebe welimu made, nada sibi odoage gaelomelë. Amolige na sigi moholö dialea. Iliage nïe ado nabala, sosogo afädëfali hamola, sigi aligiloge afädëfali namolömelë. ¹⁷ Naadoea ne edefade boba hamosa neebe amoïe mida, na nïe namolö fisiga galahilä, bu nea obëgëmolö amogi. ¹⁸ Nïe namolö amoda afädëa made neahamelë. Nihï fisiga gamolö hamei amo gadola fisiga gaha. Namolö fisiga gamolö amoïe geloige, bu nea obëgëmolö amoïe geloige, nihï gaulea. Naadoea nema amala hamomalola säïmelëla säi.

¹⁹ Ea amala säi amo nabalahlä, Yu ili bu äudäla mogela damula gogoi nelo. ²⁰ Ili dolö yafiea sähaleada, Eda mugabe fedai nea, gagaola säsebegoïe dilia nabasebegoda edoïe nabahala säi. ²¹ Amala säsebegi gaso, odoaea sähalea, Ea ado säsebegoda mugabe fedaia sälo amo gadola made gabu. Amai mugabeada si golai nefolalebe amoli fisigälasimolöi gabulela säi.

Yu ilia Yesubalä ado nii nelo

²² Amo baagiada, segeyo edefade siiba Godegali mosö i amo helësëla, amoïe Yalusaleme gegedolo segeyo dilo. Mugia i bäu gisalea gögi mulo segeyo amogi, ²³ Yesu eda Godeïe mosöa Solomonoïe hadaila sälo dibeadi amogi awäha nelo. ²⁴ Awäha nebegi, Yu ili maala e amalela digilahilä ema nabahalea, Neda gowe neamelëla abola sämolö gabu. Dida Geleso nea galëda, nilima ulufala mogola sämola säi. ²⁵ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima säla i. Gaso, amo dilia dofä gabula helësëla made nebego. Na Naadoïe ëigi nea hamoi hamosa neebeweada, ne dilima olesa. ²⁶ Gaso, dilida nïe sugua sibi made ameada, dilia asigi afädë made negei nebego. ²⁷ Nïe sugua sibi nefolalebe amolia nïe ado

nabelo. Na ili dawadigi neëgi, ilia ne bëgëla mulomelë. ²⁸ Na iligali namolöi namolö iasegi, ili dofä made baagomolömelë. Ili nïe naaboea gaula neebe amoda afädëa fedemolöi made bimolömelë. ²⁹ Naadoea amolida nema i. Nelebo sulubadela holöbö gidogolahilä, eda dofä dafidilo gelolamelë. Amaimo, Naadoie naaboea gaula neebe amolida afädëa fedemolöi made bimolömelë. ³⁰ Naado alida afädëfali neamelëla säi.

³¹ Amala säi amo nabalahlilä, Yu ilia e bu nufidedelä igi nii. ³² Amala neasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Na hamoi hedabi yafie Naadomadila misi amolida dilima olei. Hamoi amoligi na abodo hamoi amoie oböla ne nufidedelä hamosala nabi. ³³ Amala nabasebegi, Yu ilia säla obëgësalea, Dia hedabi hamola nowei amogi mademelë. Di dolöfä nea oböla, di dihimu Gode hamola, e gagadei amogi nilia di igia nufidedelä hamoimelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilile Ado mala säla negei dibe amogida, ado afädë dëdësalea, Nada dili godemelëla säila säla dëdëla negei dialea madele. ³⁵ Siiba Godeie adoda udia dolöma misi. Ea udia dolö amolima dili godemelëla säi galëda, amase, ado säla dëdëla negei amoda neadigimolöi made galëda, ³⁶ na ne Godeie malö neawela säha neebe amea, dilia Naadoea afädë hile nafolalahilä, nagadaiawi fisiga wei amoma, dia Gode gagadesebegola sähale. ³⁷ Na Naadoie hamoi amo made hamosa neëda, dilia na ado säsebewe dofä gabula made helësëmalo. ³⁸ Gaso, ie hamoi na hamosa neëda, dilia na ado säsebewe dofä gabula made helësësa galëda, na hamoi hamosewegi dofä gabula helësëmalo. Amala säsebe amoie mida, ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilalahilä neebe amo dilia dofä helësëmäiamelëla säi. ³⁹ Amala säi amo nabalahlilä, ilia e bu gaudelä hamosebegi, e fisäla doadigila asi.

⁴⁰ Amalebe, Yesu e ödä Yodona dëgëla alömodi bu obëgëlahilä, sege dafidi Yonea udia dolö ödägi gesa neloa ami awäla nelo. ⁴¹ E ami awäla nebegi, udia dolö yafie e nebea ami mafulahilä sähalea, Yoneada dolöea hamomolöi made gadoi afädë made hamola nelo gaso, ea dolö goweie säi amo sulubadelada dofä gabumelëla säi. ⁴² Hä, ami yafiea ema asigi afädë negei.

Yesu e Yudiage Yalusalemege awäsebegi, busa dolö nefolalo amolia e nufidedelä hamoi

11

(Yone 11-12)

Elasalusi baagoi

¹ Dolö afädë Bedani gaamugi ami fii Elasalusi oloi dilo. Gaamu amoda Melile ie esama Madalele sege dilo. ² Meli ameada Dafidilo Geloie emogi weli gafisigäi söga negelahilä, hile busa hilia hësa sulo, amoie elefi Elasalusi oloi dilo. ³ Oloi dibegi, elefi äudä amolea Yesuma säsisalea, Dafidilo Geloie, dolö dia boba hamolo amoda, hä, oloi dialeamelëla säsi. ⁴ Amala säsi amo nabalahlilä, Yesuea sähalea, Oloi goda, baagomolöie oloi mademelë. Udia dolöea Godeie geloi beala ie ëi ilibia amo gauia adamäia oloi dialea. Ameada, Godeie Malöie ëige gauia adamäiamelëla säi. ⁵ Yesueada Madage, esamage, amase, Elasalusige, boba hamoi nelo. ⁶ Elasalusi oloi dialeamelëla säsi amo nabalahlilä gaso, Yesu e segeyo äudä bu ya aligi. ⁷ Ya aligilahilä, oböla hobeala ea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Nilä Disiligi Yudiamadi obëgëdila säi. ⁸ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo amolia säla obëgësalea, Säla Olelelo-o, Yu dolö ilia di hädamade igia nufulö hamoia ami bu äudulälela nabi. ⁹ Amalebe Yesuea ilima säla obëgësalea, Segeyo afädëgi esoea yo digaha neebe amoieda aoa giwilasi dialea madele. Amai dolö yoba nawesa aligiseda, ea nagadaiaweie yo digalo meli neebe ameada digalo mademelë. ¹⁰ Gaso, dolö amohima yo digalo maade nea, gasigi nawesa aligiseda, digalomelëla säi. ¹¹ Yesuea amala sälahilä ilima hobeala sähalea, Nilile damelë Elasalusi adi dialea. Ne awäla e didiigimolömelëla säi. ¹² Ea amala säi amo nabalahlilä, bëgëla aulo amolia ema sähalea, Dafidilo Geloie, e adi dialea galëda, e oloi amo wahimolömelëla säi. ¹³ Yesueada e baagoi dibe amoie säi gasoda, iliada e dofä adi dialeala säha gabula helësëi. ¹⁴ Amala säsebegi, Yesuea ilima fädäla sähalea, Elasalusida hä, baagoimelë. ¹⁵ Dili helësëla, ne amo gala ebalä ami made nebegi baagoi amogi obeägisawe. Mida, dilia asigi afädë negemäiaie amai. Nilä hä, e dibeami afiadila säi. ¹⁶ Yesuea amala säi amo nabalahlilä, Domasa, ie ëi elö Didimusila sälo amea, bëgëla aulo odoa amolima sähalea, Nilige ebalä baagomolö afiadila säi.

Yesuea nowelasiloie miige, namolöie miige ne neawela säi

¹⁷ Amala sälahilä awäla, besela gamamolö suägila nea, Yesuea nabelebe, Elasalusi baula asi segeyo ohodoa asi, walioda biyidumelëla säse nabi. ¹⁸ Yalusalemela Bedanida holöbö ga madela, gilomida ohodoa gadoi dilo. ¹⁹ Yu udia dolö yafia Melile Madalele elefi baagoi amogi asigiisa sebe amobalä aofila sigi samolö asi. ²⁰ Madaea Yesu maahamelëla säi amo nabalahlilä, e idiafa gausiamolö asi. Gaso, Melida mosöa sulo. ²¹ Madaea hä, Yesuma sähalea, Dafidilo Geloie, di yawe nelo galebeda, nie nalifi made baagolabio. ²² Gaso, walioge dia Godema afädë ëdëgëseda, ea imolöla helësësamelëla säi. ²³ Amalebe, Yesuea ema säla obëgësalea, Die dialifi amoda hä,

nowela galamolömelëla säla i. ²⁴ Amalebe, Madaea ema säla obëgësalea, Ä, segeyo aligila wagasegi, baagoi amoli nowela galasolo amo gala, eege nowela galamolöla helësësamelëla säi. ²⁵ Amalebe, Yesuea ema säla obëgësalea, Nowelasimolöie miige, amase, namolöie miige ne neawe. Afädëa nema asigi afädë negei nea baagoseda, gamelä eda namolömelë. ²⁶ Amase, made baagoi sefolalebe amoli sulubadelaea nema asigi afädë negei amolida, dofä made baagomolömelë. Dia dofä säsebela helësësebelela nabi. ²⁷ Amala nabasebegi, Madaea ema säla obëgësalea, Ä, Dafidilo Geloi-e. Dida Geleso, Godeie malö nagadaiawi digamolömelëla säi amo gabugi, na asigi afädë negei neawela säi.

Yesuea Elasalusi baagoi amogi bobasëla dii

²⁸ Amala sälahilä, Mada e obëgëla awäla esama Meli we-lahilä, geleä musügä gëhegi sähalea, Säla Olelelo amo hä, misi nea. Ea di misialaimelëla säla i. ²⁹ Amala säi amo nabalahlilä, Meli e fodolofali nowela Yesu neebee ami asi. ³⁰ Yesu e gaamugi ami made besela galala, aso, Mada gau-siaia amimu nelo. ³¹ Yu ili mafula Melibalä mosöa ami aofila asigiisa sefolalo amolia Meli e fodolofali nowela awäse amo bealahilä, elefi bauia ami diila awäsebela helësëlahilä, ilige e bëgëla afiai. ³² Meli e Yesu neebee ami awäla besela galala e bealahilä, ie emo mia gumusula dia idogola ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, di yawe nelo galebeda, nie nalifi made baagolabiola säi. ³³ Amala säsebegi, Meliäge, Yu ebalä misi amoliäge didigaosebe amo bealahilä, Yesuie isogi ede-fademalä sogofalala säosäosa nelo. ³⁴ Amala nelolahilä ea sähalea, Dilia e abidi baui dialeala nabi. Amala nabelebe ilia ema säla obëgësalea, Dafidilo, dia bimolö misiëla säi. ³⁵ Amalebe afialahlilä, Yesueage dii. ³⁶ Amala diisebegi, Yu ilia sähalea, Ea Elasalusi edefade boba hamoi nelogo beasebelela säi. ³⁷ Amase, odoaea sähaleada, Dolö si golai nelo wahilo amea dolö gowe made baagomäia, hamomolöi made beala amailedula säi.

Yesuea Elasalusi nowelasi

³⁸ Yesuie isogi bu elö edefademalä sogofalala säosäolahilä awäla, Elasalusi baui dibeä ami besela galai. Baui amoda igi äbägi bausilahilä, igi edefademalä afädëa dofogai dilo. ³⁹ Yesuea sähalea, Igia gaigo dogala bebugula nigia gamola säi. Amala säsebegi, baagoi amoie elefi Madaea Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi-e, e baui segeyo walio biyidu ameada, sigä gäha moholömelëla säi. ⁴⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dia asigi afädë negeseda, Godeie geloi edefade amo bimolömelëla na dima dafidi säla i madelela säi. ⁴¹ Amalebe, ilia igia idi gai dilo amo dogala bebugula negesisebegi, Yesuea sida adogola

nea sähalea, Naado-o, na säi amo dia nabi amogi dima nesege-sawe. ⁴² Na ado säse amo dia nabahamu aligilola helësësa. Ado säi amoda udia dolö nefolalebe gowe ili helësëla säimelë. Ili nabalahilä, dia ne dofä fisiga wei gabula helësëmäia säimelëla säi. ⁴³ Amala sälahilä, ea gelolafali sähalea, Elasalusi, di segea doadigila misiëla säi. ⁴⁴ Amala säsebegi, e baagoi dilo amo nowela maahalea, ie naaboge emoge fagulo gadelaia neleegila, busage faguloea usulala bausi dilo amola wäla nowela doadigila fedai. Amasebegi, Yesuea ilima sähalea, E mosäia bausi fagulo goli fisigälasimola säi.

Busa dolö amolia Yesu nufulö dai

⁴⁵ Yu udia dolö yafie Meli sebea misi sefolalo amolia, Yesuea hamosebe amo bealahilä, ema asigi afädë negei. ⁴⁶ Iligi odoa Felesi dolö neebea afialahilä, Yesuea hamoi amo säla i. ⁴⁷ Amalebe, Felesi dolöfulo gobela ilo busafulo amolia Galisölö dolö amoli mofiala gegedomalolahilä didiähalea, Dolö gowea hamomolöi made gadoi yafie hamosebeweie, nilia edo hamomolödu. ⁴⁸ Nilia ea amala hamomäia guilaisedä, udia dolö sulubadelaia ema asigi afädë negesa maademolö gabu. Amala hamosedä, Olomo dolö ili maala, udia dolö nufudaha maadelahilä, nilile gobela ilo mosö amoge haila hësögudumolö gabumelëla säi. ⁴⁹ Amala sälahilä, iligi dolö afädë Gaiafasa gäheo i amogi gobela ilo Busa Edefade nelo amea sähalea, Dilida dofä asigi maade gabu. ⁵⁰ Asiala nili sosogo neebe amo sulubadela nufideloeadä, afädëa udia dolö baagomolö amo bedefala baagomolö dofeada amo gabu, dilia made helësësälela säi. ⁵¹ Ado amoda Gaiafasaie asigiamu made säi. Eda gäheo i amogi gobela ilo Busa Edefade neada, Yesuea Yu udia dolö sulubadelaie baagola bedefamolö amoie bea säi. ⁵² Yesuea Yu ililemu baagomolöie made. Godeie malölali sege sulubadelagi fifi asi sefolalebe amoli neala gegeedolasila, afädëfali hamolasimäiage baagola bedefamolö amoie bea säla, säla negei. ⁵³ Hä, segeyo amo gala mi gäwila, ilia Yesu nufulöie idi hogola didiäha dilo. ⁵⁴ Amasebegi, Yesu e Yu ilile siigi ulufa made nowela, gaamugi amila awäla sege udia dolö aligilo made dibe amo ga madela, gaamu afädë Efalaimula sälo dibeami, ie bögëla aulolali awäla nelo.

⁵⁵ Yu ilile Baagila Asi Segeyo amo besela galamolö dibegi, udia dolö sege elö elölagi nelo amoli sulubadela Yalusalememu afiai. Godeie siigi nigime baai made namolöie hamolo mala dilo amo hamomolöie, Baagila Asi Segeyo made besela galala dibegi, afiai. ⁵⁶ Ili afialahilä, Yesu e hogosamu nelo. Godeie mosöamadi ami nefolalea hilidomu naba hogosalea,

Dilia edo helësësa. Eda molö nülö segeyo edefade gedose-beawi made moholöledula naba hogosa dilo. ⁵⁷ Dafidi gobela ilo busa nefolalo amoliage Felesi dolö nefolalo amoliage gelola sähalea, Afädëa Yesu neë beaseda, nihili nafodola moholöie säla ia misialola säla iaha maadei.

12

*Melia Yesuie emogi weli gafisigäi söga negei
(Madiu 26.6-13, Maga 14.3-9)*

¹ Segeyo gafeia negesilahilä, Baagila Asi Segeyo edefade amo hä, besela galamolö dibegi, Yesu e Bedani asi. Elasalusi, Yesuea baagoiala nowelasi amoda, Bedani gaamugi ami nelo. ² Ila ami Yesu e obeägilasimolöie molö daiaha dilo. Madaeada molö mogesa nebegi, Elasalusi eda dolö Yesubalä molö naha sefolalo amolibalä sulo. ³ Amala sefolalebegi, Melia weli gafisigäi hido elöi muni edefadea nii ödä i hasegi usi dilo amo gaula maala, Yesuie emodaia söga negelahilä, hile busa hilia hësa sulo. Weli amoda nadaeamu hamoi. Amala hamosebegi, weli gafisigä amea mosö amo negegi dilo.* ⁴ Amala hamosebegi, Yesuie bögëla aulo afädë, ie ëida Yudasa Isagaliada, hobeala ea Yesu hololömolö amea sähalea, ⁵ Weli gafisigäi hedabi gowea muni giwi siliba hädali ohodoa gadoi nealahilä, busadäoi nefolalebe amoligali iala made, abisigi waeasesadula säi.* ⁶ Eada busadäoi nefolalebe amoli helësëla säi made. Eda fa nelo nea amala säi. Ilile muni salelo adu amo ägüla nawesalea, ilia muni negesebe amogi ea odoa fa somodala nelo. ⁷ Amala säi amo nabalahlilä, Yesuea sähalea, Udia goea hamosebego hamomäia guilasimalo. Goda ea ne baagosegi baumolö amoie hamosamelë. ⁸ Busadäoi nefolalebe amolida segeyo sulubadelagi dilibalä namolömelë. Be, neda segeyo sulubadelagi dilibalä namolö mademelëla säi.

Gobela ilo busa ilia Elasalusi nufudala baagomolöie didiäi

⁹ Yesu e Bedani neala helësëlahilä, Yu ili yafie e neebee ami afiai. Ili afiai amoda, Yesumu helësëla made, Elasalusi e, Yesuea baagoiala nowelasi amoge bimolö afiai. ¹⁰ Amase, gobela ilo busa nefolalo amolia didiähalea, Elalusige nufid-edelämelëla säla didiäi. ¹¹ Mida, Yesuea Elalusima hamoi amo helësëla, Yu ili yafiea gobela ilo busa amoli fisila awäla, oböla, Yesuma asigi afädë negei amogi.

*Yesu e gini gadoi hamola Yalusaleme besela galai
(Madiu 21.1-11, Maga 11.1-11, Ulugu 19.28-40)*

* **12:3:** Weli gafisigäi amoda hawa gadoi afädë ëi nadaie difia hamolo. * **12:5:** Muni giwi silibala säi amoda dolö afädëa segeyo afädëgi hamoi hamola muni bidi nelo amo gadoi. Giligi adoeada *denaliusala* sälo.

¹² Amo aiyo amogi, udia dolö yafie segeyo edefade amo bimolö Yalusaleme mafula gegedoi amolia Yesu e hä, Yalusaleme maahamelëla säi amo nabalahlilä, ¹³ waibo bäu gadoi damula gagaula e idiafa gausiamolö afiai. Gausiala digalahilä obeägila uuala säsäla afiahalea, Agua. Nesege.

Afädë Dafidilo Geloïie ëigila maasebego, Isilaleïe Gini go, neala hedabolasimäia.

Nilia ïe ëi gauia adadi. Hosanala

säsäla afiai.

Gë Udälo 118.25, 26

¹⁴ Yesu e sugua dögi üdili afädë beagolelahilä, e amodaia fila misi. Amoïe Godeïe bebagi säla dëdëla negei dibe amoda gowe.

¹⁵ Saionoïe idiwï-e, dia bedämabu. Dïe gini hä, sugua dögi üdilidaia fila maasebego bimalola

säla dëdëla negei dialea.*

Aisaea 62.11, Segelaea 9.9

¹⁶ Segeyo amo gala, ïe bëgëla aulo amolia amo hamoi amoïe mi fädäla helësëi made nelo. Gaso, hobeala Yesu e baagola nowelahilä, fedala ïe yo digalomadi sebegi, Godeïe bebagi hï eïe amala säla dëdëla negei dibe amoge, amase, ilia ema amo hamoi amoge, helësëla obëgëi. ¹⁷ Dafidi Yesuea Elasalusi bauia amila welahlilä, e baagoiala nowelasise melëlo amolia säla daidosamu nelo. ¹⁸ Udia dolö gegedoi amolia ea dolöea hamomolöi made gadoi hamoimelëla säi amo nabalahlilä, e idiafa gausiamolö afiai. ¹⁹ Amasebegi, Felesi ilia hilidomu didiähalea, Nilia hamomolöi madego beasebele. Hä, udia dolöda sulubadela e bëgëla awäha maadesebego bimola säla didiäha dilo.

Giligi dolö odoaea Yesu bimolö misi

²⁰ Udia dolö ilia segeyo edefade amogi Godeïe ëi gauia adamolöïe Yalusaleme gegedoi amoligi Giligi odo ilige maala sulo. ²¹ Amo gala Giligi ili Filibi neebea ami misi. Filibi eda Galiliïe gaamu Bedesaida ami fii dolö. Iliä ema sähalea, Dafidilo, nilia Yesu melëdeläla säi. ²² Amala säsebegi, Filibi e awäla Äduluma säla ïalahilä, ele helegela awäla, Yesuma säla ï. ²³ Amo säla ïasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dolöïe Malö ëi sälo namolö amoda hä, besela galai gabuwe. ²⁴ Na dilima dofä gelola sähago. Widi gägä afädë nagadaia dufigila digala made baagosedä, gägä afädëfalimu dië bimolömelë. Gaso, nagadaia dufigila digala baagosedä, amea gägä yafie negemolömelë. ²⁵ Amaimo, afädëa hïle namolö amomu mi hamosa aligisedä, ïe namolö amo hogosa helemolömelë. Amase, afädëa nagadaiawi nea, ïe namolö amoma baagi

* **12:15:** Saionoïe idiwila säi amoda, Yalusaleme udia dolö helësëla säi.

iala fisiseda, namolö amo gaula nea namolöi namolömelë.
²⁶ Amaimo, afädëa nïe hamoi hamolasilo nea galëda, ea ne bëgëla moholö dialea. Ne neebee ami nïe hamoi hamolasiloge namolömelë. Nïe hamoi hamolasiloda, Naadoea e ëi sälo namialamolömelëla säi.

Ilia hä Dolöie Malö gauia adogomolö dialeala säi

²⁷ Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Walio nïe iso asigigi yöia idogola säosäosebemelë. Amai na edo sämolödu. Na gomalä sädule. Naado-o, nelebo walio nema hamomolö amo dia neadigimalo. Ai, amala made gabu. Ne wi misi amoïe mida, amo gausiala digamäia misi nea. ²⁸ Naado-o, dia die ëi edelasimalola säi.

Yesuea amala säla wagaia gai amole, ado afädë Hebenila säia idogosalea, Na nïe ëi edelasimelë. Amase, amo gadola wäla bu edelasimolömelëla säi. ²⁹ Udia dolö amala säse nabelo ami nefolalo amolia sähalea, Gomoda sege gudusebegola säi. Amase, odoaea sähaleada, Selesaia fii afädëa ebalä adosebegola säi. ³⁰ Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Ado walio säi ameada, ne ugila negemolöie säi mademelë. Amoda dili ugila negemolöie säsio. ³¹ Walioda, Godea nagadaia udia dolö nefolalebe amoli gudila mogemolömelë. Ea aso, waliomu nagadaiaie busa neebe amoge haila digimolömelë.* ³² Ilia ne nagadaia nea gauia adogosedä, amo galada na udia dolö sulubadela nemadi dusugamolömelëla säi.* ³³ Yesuea ado amala säi amoda, ema gomalä hamosegi baagomolö gabula ulufala olela amala säi. ³⁴ Amala säsebegi, udia dolö amolia ema säla obëgësalea, Nilia Godeie Ado säla negei dibe amogida gomalä säi nabelo. Gelesoda namolöimu namolömelëla säi nabi. Gaso, dia sähalea, Dolöie Malö gauia adogomolö dialeala säi amoda abeahäladu. Amai Dolöie Malöla säsebegoda nowëla nabi. ³⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Fu holöfalä dibewegida yo digalo e dilibalä namolömelë. Dili gasimi sagaloea dabeloeada, yo digalo neebewe gaalu nawesa namialo. Dolö gasimi sagaia nawelo neebe ameada, idi gowegi awähala helësëla made nawelo nea. ³⁶ Yo digaloie malö namolöie, yo digalo neebewegi wäla dilia yo digaloma asigi afädë nege-malola säi.

Yu ili yafiea Yesuma asigi afädë made negei nelo

Yesuea ado amo säha maadelahilä, udia dolöea e melëloea musügä namolö asi. ³⁷ Yesuea ilile sidaia dolöea hamomolöi made gadoi yafie hamosa nelo gaso, ilia ema asigi afädë made

* **12:31:** Nagadaiaie busa neebela säi amoda Saidani helësëla säi. * **12:32:** Yesuea amala säi amoda, dolö ilia e gauia adogola i fügäigi baala negemolö amo helësëla amala säi. Aameamuda Godea e gauia adogolasisegi, e Hebeni fedalahilä ilibiafalä ilibia namolömelë. Filibai 2.9-11 bimalo.

negei nelo. ³⁸ Aisaeaea bea sāla negei amo gadola gausiala digamāiaie amala hamoi. Aisaeaea bea sāla negei amoda gowe.

Dafidilo Geloi-e, nilia ado sāsebeweda nowēa dofā gabula helēsēidu. Amase, Dafidilo Geloiie geloi amoda nowēma oleidula

sāla dēdēla negei dialea.

Aisaea 53.1

³⁹ Iliā Yesuma asigi afādē negemolō uli nelo. Amoie mida, Aisaeaea ado elō sāla negei dibe amoda gowe.

⁴⁰ Iliā siia beala, asigia helēsēla besuseda, na ili wahilasiloa, Godea ilile si dofogalasila asigi gala digimelēla

sāla dēdēla negei dialea.

Aisaea 6.10

⁴¹ Aisaeaea amala sāi amoie mida, ea dafidi Gelesoie yo digalo hīdo elōi amo bealahilā, Gelesoie amala sāimelē.

⁴² Amala sāi gaso, busa dolō nefolalo amoli yafia Yesuma asigi afādē negei. Gasoda, Felesi ilia ili gedolo mosōa amila segea beselala fisiloea, ilia Felesi amoli helēsēlahilā, asigi afādē negei amo ulufala made sāi. ⁴³ Mida, ilia dolōea ilile ēi gauia adamāiala helēsēlo ameada, Godea ilile ēi gauia adamāiala helēsēlo amoda baagi.

Yesuea ado sāi amea udia dolō mogemolōmelēla sāi

⁴⁴ Yesuea gelola sāhalea, Afādēa nema asigi afādē negei neebe ameada, nemamu made, ne misialala sālo neebe amomage asigi afādē negei nea. ⁴⁵ Amase, afādēa ne bease ameada, ne misialala sālo neebe amoge beaha nea. ⁴⁶ Afādēa nema asigi afādē negei neebe amo gasimi sagaia aligiloea, neda yo digalo nagadaiawi namolō misi. ⁴⁷ Afādēa na ado sāsebewe nalahilā gaso, bēgēlo made neebe amoda, na e made mogemolōmelē. Nada udia dolō sege sulubadelagi nefolalebe amoli mogemolō misi made. Nada ili sigi obēgēmolō misimelē. ⁴⁸ Be amai gaso, afādēa nema baagi ĩala, nīe ado made nabaseda, amoie gudi mogelo afādē nea. Amoda segeyo aligila wagasolo amo gala, ado na sāla ĩasebe wea wāla gudila mogemolōmelē. ⁴⁹ Mida, na nihīle asigiamu sāha mademelē. Ne misialala sālo Naadoea ado gowe sāmalola sāla ĩmelē. ⁵⁰ Hamomalalo ameada namolōi namolō amo ulufadigilola helēsēsamelē. Amala helēsēlahilā, na ado sāsebeweda, Naadoea nema sāmalola sāi amo gadolamu sāha neawemelēla sāi.

**Yesuea ĩe bēgēla aulo amolima, Dili dīgila
ne Naado nebea obēgēmolō gabumelēla
sāi**

13

(Yone 13-17)

Yesuea ĩe bēgēla aulo amolile emo nigime hēi

¹ Baagila Asi Segeyo amo hä, ga madesebegi, Yesuea asigia helësésalea, segewe dīgila ië Eedo neebee moholö amoda, ga madesebela helësésa nelo. Ea hīle udia dolö nagadaia nefolalebe amoli boba hamosa nelolahilä, e baagosaleage boba hamoi amo wälasimu nea baagoi.

² Hä deadifali, ili molö naha sefolalebegi, mugabe Saidania Saimonoie malö Yudasa Isagaliadaie asigigi Yesu hololömolö amo hä, helësëlasī. ³ Yesuea helësésalea, Eedoea nelebo sulubadela ië naabogimu gausisebegi, Gode neebee misi amo, bu Gode neebee ami obëgëmolö gabula helësésa nelo. ⁴ Amala helësëlahilä, Yesu e molö negela nūlo auli mia ami nowela nea, ië fagulo daia gāi amo gilahlä, dawila neala bului. ⁵ Amalahilä, ea falodaia ödä söga negelahilä, ië bëgëla aulo amolile emo nigime hëla didigila awäla, dawila hī bului amoie bidia dogadigila digisa nelo. ⁶ Amala hëla didigila awäla, Saimono Fida sebeamadi maasebegi, ea sähalea, Dafidilo Geloie, dia nīe emo nigime hësalela säi. ⁷ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na walio hamosebeweieda, dia made helësësebege. Gaso, dia hobeala helësëmolömelëla säi. ⁸ Amala säsebegi, Fidaea ema sähalea, Dia nīe emo nigime dofä made hëmolömelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na di made hëseda, dida nebalä made dila namolögodala säi. ⁹ Amala säsebegi, Saimono Fidaea ema sähalea, Dafidilo Geloie, nīe emomu made. Nīe naabo busala hëmalola säi. ¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dolö afädë nigime hësa maadei neebe amoda, emomu hëmolö dialea. Ië domalo sulubadela nigime made baai nea. Dilida hä, nigime made baai neamelë. Amai gaso, na dili sulubadela sähalea säha mademelëla säi. ¹¹ Ea ili sulubadela nigime baai made nealada made säi amoie mida, eda dolö gowea hololömolö neala hī dawadigi nelo.

¹² Yesuea ilile emo nigime hësa maadelahlilä, ië fagulo gii amo bu salugala, hī suloa ami bu fila obëgëlahilä salea ilima nabahalea, Na walio dilima hamosebeweieda, dilia helësësebele. ¹³ Dilia nema sähalea, Säla Olelelolage, Dafidilo Geloilage, säsebe amoda dofä sähamelë. Amai, neda dofä amo neamelë. ¹⁴ Dilile Säla Oleleloge, Dafidilo Geloige nea, na dilile emo nigime hëlasisewe gadola, diliage dihilimu amala hamosa namolö dialea. ¹⁵ Na dilima hamola olelesewe gadola, hobeala diliage amo gadola hamomäia olelesamelë. ¹⁶ Na dilima dofä gelola sähago. Hamoi hamolasilo neebe ameada, ië busa neebe amo made baagilo. Amase, ado gaula aulo neebe ameada, e mosalalo amo made baagilomelë. ¹⁷ Hä, walio na olelei amo gadola helësëla hamoseda, dili obeägisa namolömelë.

18 Na dili sulubadelama sähalea säha made. Dolö na memelei amolida nihi dawadigimelë. Gaso, Godeie bebagi ado säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamäiaie amala sähamelë. Ado säla dëdëla negei amoda gowe. Dolö nie molö naha filo amea, ne emesala eegeimelëla säla dëdëla negei dialea. 19 Walio na dilima säla iäsebeweda, made hamola neebe amo gaalu säla iahago. Hobeala na ado säsebewe gadola hamola besela galaseda, amo bealahilä, Ne Nelo amo Neebela dawadigila, dilia nema asigi afädë negesa maademäia, säla iahagomelë.* 20 Na dilima dofä gelola sähago. Afädë na mosegi awäse amo neawela sigi aligise ameadä, nege neawela sigi aligisagomelë. Amase, ne neawela sigi aligise ameadä, ne misialala sälo amoge neawela sigi aligisagomelëla säi.

*Yesuea diligi afädëa ne hololömolömelëla säi
(Madiu 26.20-25, Maga 14.17-21, Ulugu 22.21-23)*

21 Yesuea amala sälahilä, ie iso asigigi edefademalä yoi nea säla ulufadigisalea, Na dilima dofä gelola sähago. Diligi afädëa ne hololömolömelëla säi. 22 Amala säi amo nabalahlilä, ie bëgëla aulo amolia gowema säila dawa made ameadä, elöea elöma beala, elöea elöma bealai. 23 Bëgëla aulo amoligi Yesuea boba hamolo afädë Yesu hi e miafalä ami sulo. 24 Amoma Saimono Fidaea odagi nigila sähalea, Ea nowë helësëla sähala dia nabuöla säi. 25 Amalebe, bëgëla aulo amea, Yesuie bidagia golögia alogolahilä nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nowëa amamolö gabula nabi. 26 Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na wahalo dagaboi amo neala hëhei gobei ödägi geagilahilä, afädëgali iaseda, amea amamolömelëla säi. Amala sälahilä, ea wahalo dagaboi amo geagilahilä, Saimono Isagali-adaie malö Yudasagali i. 27 Yudasaea wahalo amo nii amole, mugabe Saidani ema fedai. Amasebegi, Yesuea ema sähalea, Dia afädë hamomolö neebe amo hä, aabela hamomalola säi. 28 Ami sefolalo amolia, Yesuea säse amo nabi gasoda, mi goweie säsebela helësëi made sefolalo. 29 Odoaea helësësaleada, Yudasaea muni adu ägülo ameadä, molö nülo segeyo edefade gedosebe amoie nelebo odoa bidia nea mosalahaledu, ma busadäoi nefolalebe amoligali, gui nelebo afädë ia mosalahaledula helësëi. 30 Amalebe, Yudasa e wahalo geagi amo nealahilä, fodolofalä doadigila asi. Amo gaalu hä, gasimi sagala gasi.

Yesuea ilima mala gähe säla negei

31 Yudasa e doadigila asibua, Yesuea sähalea, Walioda hä, Dolöie Malö amoie ei ilibia amo olesebemelë. Amase, ea hamosebe amea Godeie ei ilibia amoge olesagomelë.

* 13:19: Yone 8.24gi dibe amo bimalo.

³² Amaimo, Malöea hamosebe amea Godeie ei ilibia amo oleseda, Gode hi Dolöie Malö amoie ei ilibia amoge walio wegi wäla olemolömelë.

³³ Nie malöla dili-e, neda dilibalä holöbö ede made namolömelë. Ne awäседа, dilia ne hogomolömelë. Na Yu udia dolö nefolalebe amolima säla i amo gadola wäla, walioge na dilima säla iahago. Ne awäse amogida, dili moholöi mademelë.

³⁴ Dilia hamomäia na dilima mala gähe säla negesebe amoda gowe. Dilia dihilimu boba hahamosa namialo. Na dili boba hamoi amo gadola, diliage dihilimu boba hahamosa namialo. ³⁵ Dilia dihilimu boba hamose ameadä, udia dolö sulubadelaä dilida nie bögëla aulo neala helësëmolömelëlä säi.

*Yesuea Fida dia ne dawa madela sämolömelëlä säi
(Madiu 26.31-35, Maga 14.27-31, Ulugu 22.31-34)*

³⁶ Amala säsebegi, Saimono Fidaäa Yesuma nabahalea, Dafidilo Geloi-e, dida abidi moholö nea sähala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësälea, Sege ne moholö amogida walio dia bögëla moholöi mademelë. Hobeada dia bögëla moholömelëlä säi. ³⁷ Amala säsebegi, Fidaäa ema säla obögësälea, Dafidilo Geloi-e, edoea na walio di bögëla moholöi madedu. Nie namolö amo digali fisiga gamolöi neamelëlä säi.

³⁸ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësälea, Die namolö amo dofä negali fisiga gamolöle. Na dima dofä gelola sähago. Haea gagalugo gawalia gäla made neëgi, nafi bu ohodoala dia ne dawa madela sämolömelëlä säi.

14

Yesuea Naado neebee moholö idi, ne neawela säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia yöia idogola säösäola namiabio. Godema asigi afädë negemalo. Amase, nemage asigi afädë negemalo. ² Nie Naadoie mosöa hogoli yafie dialea. Amoli maade galebeda, na dilima made sälabio. Dili namolö sege amo daiamolöie, ne ami moholömelë.

³ Awäla dili namolö sege amo daiala negesilahilä, sege ne namolöia ami dilige nebalä nihilögila namolöie, na dili bu bea obögëmolömelë. ⁴ Ne moholö idi amoda dilia dawadigi nebegomelëlä säi. ⁵ Amala säsebegi, Domasäa ema nabahalea, Dafidilo Geloi-e, sege di moholö amoda nilia dawa made. Hä, di idi gowegi moholö neala nilia abilia helësëmolöi gabula nabi. ⁶ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësälea, Idige, ado dofäge, amase, namolöge, nihine neawe. Afädë Naado neebee moholö, ne neebee made maaseda, moholöi mademelë. ⁷ Dilia ne dawa galëda, Naadoge dawadigi. Giso, dilia walio mi gäwila, e bealahilä dawadigisagomelëlä säi.

⁸ Amala säsebegi, Filibia ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, Diado

nilima olemo. Oleseda, nilia dofeala helësëmolömelëla säi. ⁹ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Filibi, segeyo sedade ne dilibalä nelo amo, dia aso, ne dawa made neale. Afädëa ne meli neebe ameada Naadoge meli nea. Amala hamolo dibe amo, dia diado nilima olemola säi amoda, abeahäladu. ¹⁰ Ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilala neebewegi, dia dofä gabula made helësësale. Na dilima ado säla äaha neebeweda, nie asigiamu säla äaha made. Naado e nema neebe amea ie hamoi amo hamosamelë. ¹¹ Ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilala neamelëla säsewe nabalahlä, dofä gabula helësëmalo. Dofä gabula made helësësa galëda, hamoi hamosa neebewe beala dofä gabula helësëmalo.

¹² Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa nema asigi afädë negei neebe amea na hamoi hamosa neebewe gadola hamomolömelë. Ne Naado neebea awäse ameada, nema asigi afädë negei neebe amea na hamosa nelo amo baagila awäla, hamoi edefade hamomolömelë. ¹³ Malöea hamosebe amea Eedoie ei gauia adamäia, dilia nie ëigi nea nelebo afädë ëdëgëseda, na hamomolömelë. ¹⁴ Dilia nie ëigi nea nelebo sulubadela ëdëgëseda, na hamomolömelëla säi.

Yesuea Eleloi Gesami moholömelëla säi

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia ne boba hamoi nea galëda, na hamomalola säsebewe gadola bëgëla hamosa namolömelë. ¹⁶ Dili Ugila Negela Gelolasilo elö, na Naadoma nabolömelë. Eada diligali imolömelë. E maalahilä, dilibalä namolöi namolömelë. ¹⁷ Ugila Negela Gelolasilo amoda dofä sälo Gesamimelë. Nagadaia udia dolöea e made melëlo, dawa made amea, e nimolöi mademelë. Gasoda, e dilibalä neebe ameage, amase, dilima nogila digala namolö ameage, dilia e dawadigimelë.

¹⁸ Na dili guluba gadoi namiäia dëgila moholö mademelë. Neda dili neebea obëgëmolömelë. ¹⁹ Holöfali nelolahilä, nagadaia udia dolöea ne made bimolö. Gaso, diliamu bimolömelë. Ne neebe ameada, dilige namolömelë. ²⁰ Ne Naadoma neebe amoge, dili nema neebe amoge, amase, ne dilima neebe amoge, segeyo amo gala dilia dawadigisa maademolömelë. ²¹ Afädëa na hamomalola säsebe amo nealahilä, bëgëla hamosa neebe ameada, ne boba hamoi nea. Afädëa ne boba hamoi neebe amoda, Naadoeage e boba hamoi namolömelë. Amase, nage e boba hamolahilä, nihine ema ulufala olemolömelëla säi.

²² Amala säi amo nabalahlä, Isagaliada made, Yudasa elöea ema nabahalea, Dafidilo Gelo-i-e, nilimada di ulufala olesalea, oböla, nagadaia udia dolö nefolalebe amolimada, di made ulufala olemolömelëla säi amoda, mi edoïela nabi. ²³ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Afädëa ne boba

hamoi neebe ameada, nïe ado bögëla hamosa namolömelë. Naadoea e boba hamoi nea, e neebee ami Naado ali haligila maalahlilä, ebalä aligimolömelë. ²⁴ Afädëa ne boba made hamoi neebe ameada, nïe ado bögëla made hamomolömelë. Dilia ado nabaha nebegoda, nïe ado made. Naado ne digamalala sälo amoïe adomelë.

²⁵ Ne made awäla, dilibalä neada, ado amo na dilima säla ïaha nelo amomelë. ²⁶ Gasoda, dili Ugila Negela Gelasilo, Eleloi Gesami Naadoea nïe ëigila fisiga wemolö amo maalahlilä, ea dilima nelebo sulubadela olelesa maademolömelë. Na dilima säla ïaha nelo amo sulubadela, ea dilima helësëlasimolömelë.

²⁷ Na dalulasilo dilibalä diamiäia dilima ïahagomelë. Nie dalulasilo amo diligali ïahago. Na ïase amoda, nagadaia udia dolöea ilo amo gadoi ïaha mademelë. Hä, dilia yöia idogola säosölage, bedälage namiabio. ²⁸ Na dilima sähalea, Ne awälahlilä, dili neebee bu obögëmolömelëla säi amoda dilia nabi amomelë. Amo nabala nema boba hamoi galebeda, ne Naado neebee awäsewegi dilia obeägilabio. Mida, Naado eda ne baagila, edefademalä nea. ²⁹ Nelebo amo made besela galala neebe amo gaalu, na dilima säla ïaha nelo amomelë. Säla ï amo gadola hamose beaseda, dilia asigi afädë negemäiaïemelë.

³⁰ Na dilibalä ado sedade säha namolö made gabumelë. Mida, nagadaiaïe busa neebe amo moholö ga made dialea. Ea nema nelebo afädë hamomolö made bimolömelë. ³¹ Gasoda, nagadaia udia dolöea na nïe Naadoma boba hamoi neebe amo helësëmäia, na Naadoea hamomalola säse amo gadolamu hamolomelë.

Hä, nowemo. Afiadila säi.

15

Yesuea i gägä negelo gelebi ëfë dofäda nihine neamelëla säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, I gägä negelo gelebi ëfë dofäda nihine neawe. Amase, gelebi sagai sigi aligiloda Naado neamelë. ² Nema adomo dila neebe amogi, afädë gägä made negelo neebe amoda, Naadoea damula fisilomelë. Adomo elö gägä negelo neebe amoda, gägä yafie negemäia, Naadoea dagabola digila hahamogisa aligilo nea. ³ Na dilima ado säla ï ameada, dili nigime hësa maadei nefolaleagomelë. ⁴ Dilia nema dila namialo. Nage dilima dila namolömelë. Adomo afädëa i gelebi ëfë mima dila made hido nea, gägä negelo made amo gadola, dilia nema dila made aligiseda, gägä negemolöi mademelë. ⁵ I gägä negelo gelebi ëfëda ne neawe. Dilida adomo gadoi nebege. Afädëa nema dila, amase, nage ema dilala aligiseda, eada gägä yafie

negemolömelë. Dilia ne fisila dihilidomu nea, nelebo afädë hamomolöi made nebego. ⁶ Afädëa nema dila made aligiseda, eda i adomo dagala fisisegi bausolo amo gadoi nea. Adomo dagala digai bausoi diëgi, ilia gafedelahilä, nulo wisebea ami sadia idogola gobemolömelë.

⁷ Dilia nema dila, amase, nïe adoeage dilima dilala nea, dilia hamesebe amo gadoi ëdëgësedä, ëdëgëse amo gadoi diligali ïmolömelë. ⁸ Dilida ne bëgëla aulo nea, gägä yafie negeseda, Naadoie ëi gauia adogomolömelë.

⁹ Naadoea ne boba hamose amo gadola, nage amo gadola wäla dili boba hamosa nelomelë. Nïe boba hamolo amogida dili namialo. ¹⁰ Na nïe Naadoea hamomalola säse amo bëgëla hamosa nea, ïe boba hamolo amogi ne neebewe gadola, dilia na hamomalola säse amo bëgëla hamosa aligiseda, nïe boba hamolo amogi dilige namolömelë. ¹¹ Na helësësaleada, nïe obeägïlo dilima negemäiage, amase, dilile obeägïlo dilile isogi nobamäiage, na dilima ado säla ïaha neawemelë. ¹² Na dilia hamomäia säsebe amoda gowemelë. Na dili boba hamoi amo gadola, diliage dihilimu boba hahamosa namialo. ¹³ Afädëa ïe damelëgali ïe namolö amo fisiga gaseda, ea ïe damelë boba hamose ameadä, boba hamolo sulubadela baagila aulomelë. ¹⁴ Na dilima hamomalola säse amo gadola hamoseda, dilida ne damelëmelë. ¹⁵ Na walio dili hamoi hamolasilo neala sähalea säha made. Hamoi hamolasilo neebe ameadä, ïe busa neebe amea abodo gadoi hamosadula dawa made aligilo. Gaso, na dilima damelëla säha. Mida, Naadoea säse nabi amo sulubadela na dilia helësëmäia säla ïaha maadei amomelë. ¹⁶ Dilia ne memelei made. Na dili memelela, dilia awäla gägä yafie negemäia nafolala memelelasimelë. Amase, dilia gägä negela diamolöi diamäia hamogilasimelë. Amala hamoi nea, dilia nïe ëigi Naadoma nelebo afädë ëdëgësedä, ea ïaha maademolömelë. ¹⁷ Amaimo, na dilia hamomäia säsebe amoda gowe. Dilia dihilimu boba hahamosa namialola säi.

Nagadaia udia dolöea ïe bëgëla aulo nefolalo amolima bimolö habobamolömelëla säi

¹⁸ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nagadaia udia dolöea dilima bimolö habobasedä, dafidi nemadale bimolö habobai nelo amo helësëmalö. ¹⁹ Dilige nagadaia udia dolö amoli gadoi nelo galebeda, nagadaia udia dolö nefolalebe amolia, ili sosogo nefolalebe amolibalä boba hamolo amo gadola, dilibaläge boba hamola aligilabiomelë. Amai gaso, dili nagadaia udia dolö nebegi na besela neala memelelasi. Ameadä, dili nagadaiaïe made nefolalebe goeada, nagadaia udia dolö nefolalebe amolia, dilima bimolö habobasebemelë. ²⁰ Na dilima ado säla ï amo helësëla obëgëmalö. Hamoi hamolasilo neebe ameadä ïe busa neebe amo made baagilo. Iliä ne

neala sēlasi ameada, dilige neala sēlasimolōmelē. Iliā nīe ado bēgēla hamoseda, amase, dilile adoge bēgēla hamomolōmelē. ²¹ Amolia dilima hamomolōmelēla sāi amo sulubadelada, dili nīe ēigi neebe ameage, amase, ne misialala sālo neebe amo dawa made nefolalebe ameage, amala hamomolōmelēla sāla ī amomelē. ²² Na ilima ado mala sāla īmolō made misi galebeda, ilia nafade hamosala helēsēla made hamosa aligilabio. Gaso, walio ilia, nilia dawa made nea hamoimelēla sāmolo uli bimolōmelē. ²³ Nema bimolō habobaha neebe ameada, Naadomage bimolō habobaha nea. ²⁴ Amaimo, ne ili adebawi nea, afādēa siiba hamolo made gadoi hamosa nelo amo ilia bimāia, made hamosa nelo galebeda, ilia nafade hamosala helēsēla made hamosa aligilabio. Be, na hamoi amo ilia bealahilā gaso, nemage Naadomage bimolō habobaha neagomelē. ²⁵ Iliā amala hamoi amoīe, ilile Ado sāla negei dibe amogi, sāla dēdēla negei dibe amoda gowe. Habobamolō mi madegi, memalā ilia nema bimolō habobaimelēla, sāla dēdēla negei dibe amo gadola gausiala digamāiaīe amai.

²⁶ Dili Ugila Negela Gelolasilo, Naadobalā neebe amoda, na e dilima fisiga idamolōmelē. Eda dofā sālo Gesami, Naado neebeala moholōmelē. E maalahilāda, ne ulufala sāla īaha namolōmelē. ²⁷ Amase, mi gāwīafalī amila dili nebalāmu nelo ameada, diliage ne ulufala sāla īmolō galeamelēla Yesuea sāi.

16

¹ Dilia asigi afādē negei nebege dīgila made mosāia, na dilima ado we sāla īahawemelē. ² Iliā dili gedolo mosōa amila segea beselala fisimolōmelē. Amase, segeyo afādē besela galamolō amogi, afādēa dili nufudahalea, eada Godeīe hamoi hamolasisala helēsēla, dili nūfulōmelē. ³ Iliā Naadoge nege dawa made amea, amala hamomolōmelē. ⁴ Amala hamomolōmelēla sāsebewe hamoseda, sāi amo gadola hamosa gabula helēsēmāia sāla īahagomelēla sāla ī.

Yesuea Eleloi Gesamia hamoi hamomolō amoīe sāi

Yesuea ado aso, sāhamu neamu sāhalea, Nelebo amala hamomolōmelēla, na dafidi mi gāwīa amila made sāla īala nelo amoda, ne dilibalā nelo amea, made sāla īala nelomelē. ⁵ Amai gaso, walioda, ne misialala sālo amo neebea moholō neamelē. Amai, nema diligi afādēa di abododi moholō neala made nabasebego. ⁶ Amala sāsewegida, obōla dilile asigigi edefademalā bobailōsebego. ⁷ Bobailōsa gaso, na dilima dofā sāla īahago. Ne moholō ameada, dili ugila negesalea ne moholō neamelē. Na dili dīgila moholō made galebeda, Ugila Negela Gelolasilo amo dilibalā namolō made maalahiomelē. Ne awāseda, e dili neebea digamalamolōmelē. ⁸ E maalahilā, nagadaia udia dolōma nafadeda gowe gadoimelēlage, mala

mogoida gowe gadoimelëlage, amase, Godea gomalä mogemolömelëlage ea fädäla säla ïmolömelë. ⁹ Iliä nema asigi afädë made negei neebe ameada, nafadedä gowe gadoimelëla fädäla säla ïmolömelë. ¹⁰ Ne Naado neebea awäsedä, dilia ne bu elö made bimolö ameada, mala mogoida gowe gadoimelëla fädäla säla ïmolömelë.* ¹¹ Sege sulubadelagi nefolalebe amolile beaha aligilo neebe amobaläda, Godea gudila mogei neebe ameada, Godea gomalä mogemolömelëla fädäla säla ïmolömelë.*

¹² Na dilima ado sämolö yafie gaulea gaso, dilia waliomu neala gaumolöi made gabu. ¹³ Amaï gasoda, dofä sälo Gesami e maasedä, ea dilile asigi neala mogolasila, ado dofä amo sulubadela helësëlasisa maademolömelë. Ea hile asigia säla ïmolö mademelë. Ea säse nabase amomu säla ïmolömelë. Amase, nelebo hobeala hamomolö amoïe fädäla säla ïmolömelë. ¹⁴ Ea nïe ado gaula maala, dilima säla ïmolömelë. Amala hamose ameada, nïe ëige, nïe geloige gauia adogomolömelë. ¹⁵ Nelebo hulu sulubadela Naadoïe dibe amoda, nïe dialea. Amala dibe amea na sähaleada, Nïe dibe amo Gesamia gaula maalahlä, dilima säla ïmolömelëla säla ï amomelëla säi.

Yöi dibeä amila hobeala obeägïmolöla säi

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo ede made nelolahilä, dilia ne made bimolömelë. Oböla, segeyo ede made nelolahilä, hobeala bu bimolömelëla säi. ¹⁷ Amala säi amo nabalahlä, ïe bëgëla aulo odoaea hilidomu didiähalea, Ea nilïma säsebe amoda edodu. Ea ede made nelolahilä dilia ne made bimolömelëla säi amoge, ede made nelolahilä, dilia hobeala bu bimolömelëla säi amoge, amase, ne Naado neebea moholö ameala säi amoge, ea edo helësëla säidu. ¹⁸ Aso, sähalea, Ea ede made nelolahiläla säi amoda, edo helësëla säidu. Amoïe mida, nilïa made helësësebelä säla didiäha dilo. ¹⁹ Iliä Yesu ema naba obëgëdeläla helësësebe amo hï dawadigilahlä, ea ilima sähalea, Dihilimu ado na säi amoïe mi hogola didiäha dibegoda, na sähalea, Ede made nelolahilä dilia ne made bimolömelëla säi amogige, amase, ede made nelolahilä hobeala ne bu bimolömelëla säi amogige mi hogola didiäha dialeale. ²⁰ Na dilima dofä gelola sähago. Dilida didigaola diisa neëgi, udia dolö nagadaia mala hamolo amolida obeägïsa

* **16:10:** Nagadaia udia dolö ilia Yesubalä gudilahilä sähalea, Ea mala mogoi made hamoi ameada, eda nufudala baagomolö dialeala säi. Amala säi gasoda, Godea Yesu neala nowela ifosisebegi, e ebalä samolö fedai. Ameada, Godea udia dolöma Yesuea mala mogoi hamoimelëla ulufala olei dialea. * **16:11:** Nagadaia udia dolö amolia Yesu baagose amo bealahilä, Yesu eda hä gudi digai gabula helësëi. Gaso, Godeïe siia Yesu eda gudi digai made. Yesu e baagoi ameada, Godea mugabe Saidanibalä gudilahilä, ïe geloi amo haila fisi.

namolömelë. Dilida yöi edefade namolömelë. Oböla hobealada, dili yöi nelo amo bu obeägilo bedefamolömelë. ²¹ Udiaea malö ägümolö salea sëmolö fu besela galase gaaluda, asigi säosäosa filo. Gaso, ea hä malö ägüla maala saleada, dafidi sei amo elabolahilä, ea hä, nagadaiawi malö ägüi amogi obeägilo. ²² Amo gadola wäla, walioda hä dili yösa nefolalea. Hobeala na dili bu beasolo amo galada, dilile iso asigigi obeägimolömelë. Dilia obeägimolö amoda afädëa neala hogosa helemolöi made bimolömelë. ²³ Segeyo amogida, dilia nema afädë made nabolömelë. Na dilima dofä gelola sähago. Dilia nïe eigila Naadoma nelebo afädë edëgëseda, ea nabala imolömelë. ²⁴ Dafidi dilia nïe eigila nelebo afädë edëgëla made nelo gasoda, edëgëmalö. Obeägilo dilima nobamäiaie, nelebo afädë edëgëseda, dilia gaula namolömelëla säi.

Yesuea nagadaia galu sulubadela nufuda salalahilä, baagila asi neawemelëla säi

²⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Na dilima säla iaha nelo amoda, ado besulamu säla iaha nelomelë. Hobeala segeyo afädë besela galasegida, na dilima ado besula made, Naado gowe gadoi neamelëla säla ulufadigimolömelë. ²⁶ Segeyo amo gala neada, dilia nïe eigila Naadoma edëgëmolömelë. Na Naadoma dilile säsimolömelëla säha mademelë. ²⁷ Naadoea dili boba hamosa neamelë. Mida, dilia ne boba hamola, ne dofä Gode neebeala misi gabula helësei neebe gogi. ²⁸ Naado neebeala maala nagadaiawi digala neawe. Oböla walioda, sege we digila Naado neebea bu obëgësamelëla säi.

²⁹ Amala säi amo nabalalahilä, ië bögëla aulo amolia sähalea, Agua, dia besula made säla, dofä ulufadigila säsebegeo. ³⁰ Nilia walio helësäsalea, diada nelebo sulubadela dawadigisa maadei ameada, afädëa dima nabolöi madela helësäsawemelë. Ameada, nilia dida dofä Gode neebeala misi gabula helësësa neamelëla säi.

³¹ Yesuea ilima säla obëgësalea, Walioda dilia asigi afädë negei neago gaso, ³² nabuö. Segeyo afädë besela galamolö amoda, hä, besela galahagomelë. Amo gala dili sulubadela dusudasila sege dihili neloa ami afufula, ne nihidofali digila fisäla dusudasila afiaha maademolömelë. Amamolö gaso, ne nihido made, Naado haligila neamelë. ³³ Na dilima ado amo säla iaha nelo amoda, dilia nema dilalahilä dalulo gaula namiäiaie, säla iaha neawemelë. Nagadaiawi neada, dili yöi bimolömelë. Gaso, asigi gelomalo. Na nagadaia galu sulubadelabalä nudula salolela baagila asi neawemelëla säi.

17

Yesuea ië bĕgĕla aulo amoli helĕsĕla Eedoma adolasi

¹ Yesuea ië bĕgĕla aulo amolima ado amoli sĕla iaha maade-lahilĕ, selesaia mosĕa sida adogola nea sĕhalea, Naado-o, segeyo amoda hĕ, besela galai gabuwe. Dĕe malĕea dĕe ĕi ilibia amo olemĕiaie, dia malĕie ĕi ilibia amo olemalo. ² Mida, dia udia dolĕ ema i amoligali, ea namolĕi namolĕ imĕiaie, ea udia dolĕ sulubadelaie busa namiĕia, dia egali geloi i gabumelĕ. ³ Namolĕi namolĕ amoda gowe gadoi. Gode dofĕda dimu neebela helĕsĕlo, amase, Yesu Geleso dia fisiga wei gabula helĕsĕlo amomelĕ.

⁴ Hamoi dia hamomalola sĕla i amoda na hĕ, hamosa maadeimelĕ. Amala hamosa nelo ameada, ne nagadaiawi nea, dĕe ĕi ilibia amo ilima oleimelĕ. ⁵ Naado-o, siiba naga fĕi we made hamola ne dibalĕ nea, nĕe ĕi ilibia nelo amo gadola, dĕe siigi ĕi ilibia nelo amo bu imalo.

⁶ Nagadaiawi nelo dolĕ odoa, dia nema i amolima dĕe ĕi olesa nelomelĕ. Dĕe nelo amoli dia nema iasio. Ili dĕe ado nabala dia sĕi amo bĕgĕla hamoimelĕ. ⁷ Nelebo sulubadela dia nema i amoda, dimadila misi gabula ilia hĕ, helĕsĕsa maadei neamelĕ. ⁸ Mida, dia nema ado sĕla i amolida, na ilima sĕla iaha maadesebegi, ilia hĕ, niimelĕ. Nealahilĕ, ne dofĕ di neebeala misi gabula helĕsĕsa maadei nea. Amase, dia ne dofĕ fisiga wei gabula helĕsĕsa maadei neamelĕ.

⁹ Na ili helĕsĕla dima adolasisawe gasoda, nagadaia udia dolĕ sulubadela helĕsĕla adolasisa mademelĕ. Na adolasiseweda dia negali i amolimu helĕsĕla adolasisamelĕ. Amoie mida, ilida dĕe neebe amoie. ¹⁰ Udia dolĕ nĕe neebe amoli sulubadelada dĕe neamelĕ. Amase, dĕe neebe amoli sulubadelada nĕe nea. Ili mala hamosebe amea, nĕe ĕi ilibia amo olesebemelĕ.

¹¹ Hĕ, walioda ne di neebea moholĕ neawe. Neda nagadaiawi made namolĕ. Ilimu wi namolĕmelĕ. Naado Hedabi Eleloifali-e, alĕ afĕdĕdi neebewe gadola, ilige afĕdĕdi namiĕia, dia dĕe ĕi nema i amoie geloia ili sigi namialo. ¹² Ne ilibalĕ nelo amogida, dĕe ĕi nema i amoie geloia ili sigi nelomelĕ. Na ili sigi nebegida, afĕdĕ dabadigi mademelĕ. Be, dolĕ afĕdĕ dabadigimolĕ nelo amomuda hĕ, dabadigimelĕ. Amala hamoi amoda ado Godeie bebagi dĕdĕla negei dibe amo gadola gausiala digamĕia. ¹³ Walioda hĕ, ne di neebea maahago. Gaso, nĕe obeĕgĕlo ilile isogi nobamĕia, ne nagadaiawi nea dima adolasisamelĕ.

¹⁴ Na ilima dĕe ado sĕla iaha nebegi, nagadaia malamu hamolo neebe amolia ilima bimolĕ habobaha nelomelĕ. Mida, ne nagadaia sosogo made neebe amo gadola, ilige nagadaia sosogo made neebe amea. ¹⁵ Na dima adosebe amoda, nagadaiawila dia ili sigi mosĕia made adosamelĕ. Nafade

hamolo busaea ili neala nafadelasiloea, dia sigi namiäiaie adosamelë. ¹⁶ Ne nagadaia sosogo made neebe amo gadola, ilige nagadaia sosogo made nea. ¹⁷ Dïe adoda dofä sälo dialea. Ili nafolala dihïle namiäia, dofä sälo ado amea, dia ilile isogi hamoi hamolasimalola sähago. ¹⁸ Dia nema nagadaiawi udia dolö nefolalebe welibalä namiäia fisiga wei amo gadola, nage ili udia dolö nefolalebea ami afufumalaimelë. ¹⁹ Na ili helësëla, ili dihïlefalï dofä nafolala namiäiaie, nege dima odala ïala neawe.

²⁰ Dima dolö amolimu helësëla adolasisa mademelë. Ili ado säla ïase amo nabala, nema asigi afädë negemolö amolilege gedola adolasisagomelë. ²¹ Nada ili afädëdi namiäiala helësëla adolasisago. Naado-o, di nema neebe amo gadolage, amase, dima ne neebe amo gadolage, ilida alïma namiäiala hamesa. Nagadaiawi udia dolö nefolalebe amolia, dia ne dofä fisiga wei gabula helësëmäiaie amala adolasisago. ²² Alï afädëdi neebe amo gadola, ilige afädëdi namiäia, dia nema geloile, ëi ilibiale ï amo, na iligali ïmelë. ²³ Ne ilima neebe ameage, amase, di nema neebe ameage, ili dofä afädëdi namiäiaie. Amoïe mida, nagadaiawi udia dolö nefolalebe amolia dia ne fisiga wei gabula helësëmäiaie, amase, dia ne boba hamose go gadola, ilige boba hamoi gabula helësëmäiaiemelë.

²⁴ Naado-o, dia udia dolö nema ï amoli ne namolöia ami ili nihïligïla namiäiaie, amase, nïe ëi ilibiale, yo digalole dia nema ï amo bimäiaie hamesamelë. Naga fïi made hamola nea, dia ne edefademalä boba hamosa nelo amea, ëi ilibia amoge, yo digalo amoge ïmelë. ²⁵ Mogoi neebe Naado-o, nagadaia sosogo nefolalebe amoliada di dawa made gaso, nada di dawadigimelë. Amase, ne sosogo nefolalebe ilia dia ne fisiga wei gabula dawadigisa maadeimelë. ²⁶ Na ilima dïe ëi ulufalasi. Dia ne boba hamoi amo gadola, boba hamolo amo ilima diamiäiaie, amase, nihïne ilima namiäiaie, dïe ëi, hä, ulufalasisa namolömelëla adola wagai.

Yesuea yöi gaula së naala baagola nowei

18

(Yone 18-20)

Yudasaea Yesu hololöi

(Madiu 26.47-56, Maga 14.43-50, Ulugu 22.47-53)

¹ Yesuea Godema adosa maadelahilä, ïe bëgëla aulo amolibalä segea doadigila awäla ödä Gidolono dëgëla alömodi asi. Sagaï afädë dibeä ami ïe bëgëla aulo amolali awäla besela galai. ² Sagaia amida dafidi Yesuea ïe bëgëla aulo amolibalä segeyo yafiegi ami gedosa aligilo. Amala gedolo ameada, Yudasa e hololölo amea dawadigi nelo. ³ Amaï

ameada, Olomo ami dolö odoage, Godeie mosö idihë aligilo odoage, Felesi dolö odoaeage gobela ilo busa amoliage mosa-losebegi, ilia gele gamalige gaula, amase, nufidelo neleboge gagaulahilä, sagaia ami Yudasaea ili sigi asi. ⁴ Maasebegi, Yesuea ema hamomolö amo sulubadela hi dawadigilahilä, doadigila awäla ilima nabahalea, Dilia nowë hogola mofiaila nabi. ⁵ Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Niliada Nasalese dolö Yesu hogola misila säi. Amalebe, Yesuea ilima säla obëgësalea, Amoda nemelëla säi. E hololölo Yudasa amoge ilibalä misi nelo. ⁶ Yesuea, amoda nemelëla säi amo nabalahlilä, ili badadi gasia imomogola nagadaia fila didigafui. ⁷ Amasebegi, Yesuea ilima bu nabahalea, Dilia nowë hogola mofiaila nabi. Amalebe ilia sähalea, Niliada Nasalese dolö Yesu hogola misila säi. ⁸ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Na dilima dafidi säla i amo, amoda nemelë. Dilia ne hogosa galëda, dolö nefolalebe gowe ili mosäia fu imola säi. ⁹ Dafidi hi sähalea, Naado-o, dia dolö negali i gowe ili afädë made dabadigila säi amo gadola gausiala digamäia amala säi. ¹⁰ Saimono Fidaea nudulo helebe afädë gaula misi amo dusugala neawelahilä, gobela ilo Busa Edefadeie hamoi hamolasilo amo nufi. Nufudasebegi, gëhe dafädimadi amo dagala salisi. Hamoi hamolasilo amoie ëida Malagusi. ¹¹ Amala hamosebegi, Yesuea Fidama sähalea, Dia helebego dihï salelo amogi sala obëgëmo. Dia helësësaleada, Naadoea ödä iigi usi i gowe na made molö gabula helësësalela säi.

Ilia Yesu Anasa neebee sigi asi

¹² Amalebegi, ami dolö amoliage, ilile beaha aligilo busaeage, amase, Yu ilile idihë aligilo amolaliage, Yesu gaulahlilä ëfëa nafodoi. ¹³ Amalahilä, ilia e Anasa neebeadale sigi asi. Anasa eda Gaiafasaie esöa nelo. Gäheo i amogida, Gaiafasa eda gobela ilo Busa Edefade nelo. ¹⁴ Dolö ameada Yu ilima dafidi sähalea, Afädëa udia dolö baagomolö amo bedefala baagomolö dofea gabumelëla säi.

Fidaea Yesu dawa madela säi

(Madiu 26.69-70, Maga 14.66-68, Ulugu 22.55-57)

¹⁵ Saimono Fidage bëgëla aulo elöge Yesu awäse amo gadola bëgëla hobeala asi. Bëgëla aulo elö amoda gobela ilo Busa Edefade amea dawadigi nelo. Ameada, e Yesubalä gobela ilo Busa Edefade amoie yala isogi nogila digai ¹⁶ gaso, Fida eda yala idi galo baagido nelo. Amala nebegi, bëgëla aulo elö, gobela ilo Busa Edefadea dawadigi amea udia dolisä idi galo beaha aligilo amoma sälahilä, ea Fida yala isogi sigi digai. ¹⁷ Sigi digasebegi, udia dolisä idi galo beaha aligilo amea Fidama nabahalea, Dige dolö goweie bëgëla auloledula nabi.

Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ne mademelëla säi.
 18 Gögisebegi, hamoi hamolasilofulo, idihë aligilofulo amolia
 nulo gobelahilä, gögï hausa nefolalebea ami, Fida eege ilibalä
 ami gögï hausa nelo.

*Gobela ilo Busa Edefade amea Yesubalä gudi nabi
 (Madiu 26.59-66, Maga 14.55-64, Ulugu 22.66-71)*

19 Amo gala, gobela ilo Busa Edefade amea Yesuma ie bëgëla
 aulo amolilege, ea ado säla olelei amoiege nabi. 20 Amala
 nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Nada udia dolö nefe-
 lalabe amoli sulubadelama ulufala säla olelesa nelo. Segeyo
 sulubadelagi gedolo mosöage, Godeie mosöage, sege Yu ili
 gedosia ami olelesaleada, afädë musügä negela made olelesa
 nelomelë. 21 Edoie dia nema nabaha. Na mala säla iase nabelo
 amolima nabualo. Na säi amo ilia dawadigi neagomelëla säi.
 22 Yesuea amala säsebegi, idihë aligilo dolö afädë ga made
 nelo amea nabalahlilä, Yesu e naabo gafea nufudalahilä naba-
 halea, Dia gobela ilo Busa Edefade egowe gadoima egomalä
 säla obëgëmolöi gabulela nabi. 23 Amala nabasebegi, Yesuea
 säla obëgësalea, Na nafade säi galëda, gowe asiala säimelëla
 nefolalebe gowe ilia nabuäia fädäla sämalö. Be, na mogola
 säi amogi galëda, dia ne edogi nufudahala nabi. 24 Amalebe,
 Anasaea Yesu e gobela ilo Busa Edefade Gaiafasa neebee sigi
 mosalola säsebegi, Yesu e ëfëa nafodoi amola wäla sigi asi.

*Fidaea Bu elö Yesu dawa madela säi
 (Madiu 26.71-75, Maga 14.69-72, Ulugu 22.58-62)*

25 Saimono Fida e nulo gobeia ami gögï hausa nebegi,
 ilia ema nabahalea, Dige ie bëgëla auloledula nabi. Amala
 nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Ne mademelëla säi.
 26 Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade amoie hamoi hamo-
 lasilo afädë ami nelo amoda, dafidi Fidaea gëhe dagala sali
 amoie sosogo nelo, amea Fidama sähalea, Sagaia ami ebalä
 neebe na meli amoda di madelela nabi. 27 Amala nabasebegi,
 Fidaea bu elö sähalea, Ai. Ne mademelëla säi. Amala säia gai
 amole, haea gagalugo gawalia gai.

*Ilia Yesu e Bailadi neebee sigi asi
 (Madiu 27.1-2, 27.11-14, Maga 15.1-5, Ulugu 23.1-5)*

28 Amala hamolahilä, ilia Yesu e Gaiafasa neebee amila
 Beledoliama mosöa ami sigi asi. Yosefalï sigi asi amoda, Yu
 dolö ilida Godeie siigi nigime baai made aligilo amo damu-
 molöi made gabugi, ili mosöa ami nogila digala made, segea

nelo. Mida, ilia Baagila Asi Segeyo amoie molö molöie amai.*
²⁹ Ili segea ami nebegi, Bailadi e segea fedalahilä ilima nabahalea, Dolö goweada edo nafade hamosebegi gudimolöie sigi misila nabi. ³⁰ Amala nabasebegi, ilia ema säla obögësalea, Ea nafade made hamoi galebada, nilia e sigi made maalabiomelëla säi. ³¹ Amalebe, Bailadia säla obögësalea, Dihilile mala dibe amo gadola gudimolöie, dihili e sigi obögëmalola säi. Amala säsebegi ilia ema sähalea, Nilia gudilahiläda, dolö afädë nufulöi mademelëla säla negei dialeamelëla säi.* ³² Amala säi amoda, dafidi Yesuea sähalea, Nema gomalä hamosegi baagomolö gabula ulufala olei amo gadola gausiala digamäiaie säi. ³³ Amala säsebegi, Bailadi e Beledoliama mosö isogi bu nogila digala, Yesu welahilä ema nabahalea, Dida Yu ilile ginilela nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dia dihī asigia helësëla nabahale, ma, odoaea nīeie säi nabala nabahalela nabi. ³⁵ Amala nabasebegi, Bailadia säla obögësalea, Neda Yu dolö gabule. Dihile fifalī amoliage, gobela ilo busa amoliage di nīe naabogi gausi amoda, dia edo hamoi amea amahala nabi. ³⁶ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Na beaha maadela sigi neebe amoda nagadaiaie mademelë. Be, nagadaiaie galebada, Yu dolö ilia ne gauloea, nīe hamoi hamolo amolia nudulabiogoda. Na beaha maadela sigi neebe amoda, hä, nagadaiaie mademelëla säi. ³⁷ Amala säsebegi, Bailadia ema sähalea, Hä, di dofä beaha aligilo gini madelela säi. Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Dihī ne beaha aligilo gini neala säsebegomelë. Ado dofä amo säla iaha maademäia nagadaiawi digasebegi, ne nemea neegela ägüi amo neawe. Udia dolö dofä sälo sosogo nefolalebe amoli sulubadelaeadä, nīe ado nabelo neamelëla säi. ³⁸ Amala säsebegi, Bailadia ema nabahalea, Ado dofä amoda edodula nabi.

*Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemalola säi
 (Madiu 27.15-31, Maga 15.6-20, Ulugu 23.13-25)*

Bailadia ado säha maadela, segea bu doadigila fedala Yu dolö amoli neebea awälahilä, ilima sähalea, Ema nafade afädë

* **18:28:** Beledoliama mosöda Gabenaie mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo. Gamane dolö busa Bailadige, amase, ie sosogo amolige Olomo dolö ameadä, Yu ilia Godeie siigi nigime baai made aligilo amoda, ilia bégëla hamolo made nelo. Amala hamolo ameadä, Yu ilia asigisaleada, ilia fii odoa ille mosöa nogila digasedä, Godeie siigi ili nigime baamolö gabula asigi. Udia dolö Godeie siigi nigime baai amolia Baagila Asi Segeyo amoie molö nulo made. *

* **18:31:** Yu ilile sege amoda Olomo ilia beaha nelo. Ado odoa gudimolö galëda, Yu hili gudila hamogimalola säsegi, gudisa aligilo. Gasoda, Yu ilia gudisaleada, dolö afädë nufudala baagomalolada sälo made dilo. Mida, Olomo ilia sähaleada, Yu ilia dolö nufuabiola säla negei dilo. Dolö i fügäigi baala negela nufidelo mala amoda, Olomo iliamu amala hamolo negei dilo.

made beagoleimelë. ³⁹ Amai gaso, na dilile mala dibe amo gadola, Baagila Asi Segeyo besela galaseda, galabaia dolö afädë dihilima fisigälo. Amo gadola, na walio Yu udia dolöie beaha aligilo gini gowe dihilima fisigädulela nabi. ⁴⁰ Amala nabasebegi, ilia gelola uuala säla didigahalea, E mademelë. Balabasa fisigämalola säi. Balabasa eada fa neaha aligilo nelo.*

19

¹ Amala säi amo nabalahilä, Bailadia Yesu sigi awäla e fëgämaloi. Fëgälahilä, ² ami dolö amolia ëfë äyo gägäi gadoia gini busa gadoi nasigila amalela ie busagia salugasilahilä, fagulo bëi didiga salugalo afädëge salugasi. ³ Salugasi nebegi, ili e mia ga madela mafulahilä sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini-e, di go gabiola sälahilä, naabo gafea fadaha nelo.*

⁴ Bailadi e bu elö doadigila fedalahilä, ilima sähalea, Dolö gowema nafade afädë made beagolei gabula helësëmäia, na dili neebea gui sigi segea doadigila fedahagola säi. ⁵ Yesu e ëfë äyo gägäi gadoia gini busa gadoi amalela salugasi amola, fagulo bëi didiga salugasi amola wäla fedasebegi, Bailadia ilima sähalea, Dolö amoda gowemelë. Bimola säi.

⁶ E bealahilä, gobela ilo busa amoliage, idihë aligilo amoliage, uuala säla didigahalea, Eda i fügäigi baala negemalola säla didigai. Amala säla didigasebegi, Bailadia ilima säla obëgësalea, Dihili e sigi awäla, i fügäigi baala negemolö mosalo. Nada ema nafade afädë made beagoleimelëlä säi. ⁷ Amala säsebegi, Yu ilia ema säla obëgësalea, Nilia ado afädë säla negei galea. Ea e Godeie malöla sälo ameada, ado säla negei dibe amo bëgëla, e nifulö dialeala säi.

⁸ Ado amo nabala Bailadi e edefademalä bedälahilä, ⁹ Beledoliama mosö amoie mumusogi bu nogila digalahilä, Yesuma nabahalea, Dida abidi fii dolöla nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema made säla obëgëi. ¹⁰ Made säla obëgësebegi, Bailadia ema sähalea, Dia made säla obëgësale. Di fisigämola sämolöie geloige, i fügäigi baala negemola sämolöie geloige na gaulube amo, dia made helësësalela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Gode ilibia neebe amea dia nema hamomäia geloi made i galebeda, dia nema hamomolö amo, hamomolöi made bealabio. Be, dolö die naabogi gausilo amea nafade hamoi amoda dia hamoi amo baagila, nafade edefademalä hamoimelëlä säi. ¹² Bailadia amala säi amo nabalahilä, Yesu fisigämolöie idi hogoi. Gasoda, Yu ilia uuala didigala sähalea, Dia dolö go fisigäla

* **18:40:** Dawadigi dolö ili yafiea helësësaleada, Balabasa eda Olomoge, Yuda gädilige, haila digimolöie nudulo amoligi afädëda e nelola helësëi. * **19:3:** Madiu 27.29gi säi dibe amo bimalo.

fisiga gaseda, dida Sisaie damelë mademelë. Dolö afädëa hī e ginila säsebe amoda Sisabalä ado niimelëla säla didigai. ¹³ Amala säi amo nabala Bailadia Yesu sigi segea doadigila fedalahilä, sege ëi Igi Bealë Baledëi difolalebea ami gudi mogesalea filo amodaia sulo. Sege amoie ëi Hibulu adoeada, Gabadala sälo. ¹⁴ Baagila Asi Segeyo amoie helësëla molö daialo segeyo amo gala eso mogosebegi, Bailadia Yu udia dolö ilima sähalea, Dilile beaha aligilo gini amoda gowemelë. Bimola säi. ¹⁵ Amalebe, ilia uuala didigahalea, Nufualo! Nufualo! Eda i fügäigi baala negemalola uuala säla didigai. Amalebe, Bailadia ilima nabahalea, Diliada na dilile ginigo i fügäigi baala negemäialela nabi. Amala nabasebegi, gobela ilo busa amolia säla obëgësalea, Nilile gini elöda maade. Sisa afädëmu neamelëla säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemäia, hilile naabogi gausi.

Ami dolö amolia Yesu e i fügäigi baala negei

(Madiu 27.32-44, Maga 15.21-32, Ulugu 23.26-43)

Amalebe, ami dolö amolia Yesu e sigi asi. ¹⁷ Ea hīle i fügäi amo hī gaulahilä, gaamu amo digila sege ëi Busa Giwi Segela sälo dibeami ami asi. Hibulu adoea sege amoda Gologodala sälo. ¹⁸ Segea ami ilia e i fügäigi baala negesaleada, dolö äudäge ebalä baala negei. Eda mogogi, elö ie naabo dafädimadi, elö ie naabo fefeädimadila baala negei. ¹⁹ Bailadia i gäi baledëidaia ado gowe dëdëla negemalosebegi, ilia amodaia dëdësalea, Nasalese fii Yesu, Yu udia dolöie beaha aligilo ginimelëla dëdëlahilä, i fügäi amoie bidigi baasi. ²⁰ Yesu e gaamu ga madela baala negei ameada, Hibulu adoeage, Olomo adoeage, Giligi adoeage säla dëdëla negei dibe amo, Yu udia dolö yafiea nidesamu nelo. ²¹ Amala dëdëla negei dibe amo bealahilä, Yu ilile gobela ilo busa amolia Bailadima sähalea, Dia Yu ilile beaha aligilo ginila sälada dëdëmabu. Ea hīmu sähalea, Neda Yu udia dolöie beaha aligilo gini neamelëla sälola säla dëdëmola säi. ²² Amala säsebegi, Bailadia säla obëgësalea, Na dëdëi gomu diamiäia. Gameläla säi.

²³ Ami dolö amolia Yesu hä, i fügäigi baala negesilahilä, ie fagulo gii amo biyidiala mogei. Mogelahilä, ilia afädë afädëla nea gagai. Nea gahalilä, ie fagulo elö daia salugalo sedade gii amomu dilo. Fagulo amo asogemolöi made, didigala afädëfalī asi gabugi, ²⁴ ami dolö amolia hilidomu sähalea, Fagulo go made gadelala, nowëa neasebelela melëdelä sadu hamodila säi. Ado säla negei amea sähalea, Ili nīe fagulo mogelahilä, nīe daia salugalo gii amoie sadu hamoimelëla säla dëdëla negei dibe amo gausiala digamäiaie, amala hamoi.

²⁵ Yesuie emege, emeie esamage, Golobasaie udia Melige, amase, gaamu Magadala udia Melige, ili Yesu i fügäigi baala

negei amo ga madela ami nefolalo. ²⁶ Yesuea, ie emele, ie bægëla aulo amoligi ea boba hamolo amole ga madefali neebe amo bealahilä, emema sähalea, Neme-e, die malöda egowemelëla säi. ²⁷ Amase, bægëla aulo amomage sähalea, Die diemeda egowemelëla säi. Amalebe, bægëla aulo amea amo gala säia amila e sigi awäla ea mosöa sigi nelo.

Yesu hi hame hä, mosaloi

(Madiu 27.45-56, Maga 15.33-41, Ulugu 23.44-49)

²⁸ Hobeala, Yesuea hamoi hahamola misi amo hä, walio hamosa maadei gabula helësëlahilä, Ne ödä molö gabula säi. Ado säla negei dibe amo gadola gausiala digamäiaie amala säi. ²⁹ Amala säsebegi, ödä i afädëgi wani ödä gamogai usi ami dilo amogi, ilia dahudu gadoi i afädëie ei hisoboie adomogi yaala, wani ödä gamogai amogi gelahilä, Yesuie nafia diisi. ³⁰ Amala hamosebegi, Yesuea wani ödä amo nalahilä sähalea, Hä, hamosa maadei amola säla, ie busa fuäia idogola ie namolö amo fisila, hame hä, mosaloi.

Ami dolö afädëa Yesuie afawa gögë gäwi

³¹ Sabada segeyo edefade amoie molö daialo segeyo gabugi, ilia Sabada segeyo amogi domalo i fügäidaia ami made diamiäiala helësëla, Yu ilia Bailadima sähalea, Ilile emo giwi dagabolahilä, domalo neala gaula mosäia, dia emo giwi dagabomalola sämäia helësëi dialeamelëla säi. ³² Amala säsebegi, ami dolö amoli awälahilä, Yesubalä baala negei dilo amogi afädëie emo giwi dagabolahilä, elö amoie emo giwige dagaboi. ³³ Amalahilä, ilia Yesu dibe maala beahamelebe, eda hä, hame doala asi dibe amo bealahilä, ie emo giwi made dagabola, ³⁴ afädëa Yesuie afawa gögë gäwi amole healele ödäle besigai. ³⁵ Amo hamose melëlo dolö amea, nelebo ea meli amo säla ulufai. Ea säla ulufai amoda dofämelë. Amase, säla ulufasebe amoda dofäla hi dawadigi. Ameada, diliage asigi afädë negemäiaie, ea säla ulufasebemelë.* ³⁶ Godeie ado säla negesalea, ie giwi afädë made dagabomolömelëla säla negei amo gadola gausiala digamäiaie amala hamoi. *Gë Udälo 34.20*

³⁷ Amase, ado elö säla negei dibe amoda gowe. Dolö gögë gäwi amoda ilia bimolömelëla säla negei amo gausiala digamäiaie amai. *Segelaea 12.10*

Ilia Yesuie domalo igi äbä gähe duwia ami baui

(Madiu 27.57-61, Maga 15.42-47, Ulugu 23.50-56)

* **19:35:** Beahaleada, healele ödäle besigase melëlo amoda, bægëla aulo Yesu hi boba hamolo dolö amomelë. Mida, Yone 19.26-27gi sähalea, Bægëla aulo amoda Yesu i fügäigi baala negei dibe gaalu ga madela nelo amo säi.

³⁸ Amalahilä, hobeala Alimadia fii Yosebea Bailadima Yesuie domalo amo nedulela nabi. Yosebe eda Yesuie bægëla aulo nelo gaso, Yu ilibalä bedähalea, ie asigi afädë negei amo musügä negela nelo. Bailadia, ä nimalola säsebegi, ea awäla Yesuie domalo amo nii. ³⁹ Nigudimusi e, dafidi Yesu neebee gasigi aulo amoge, ebalä asi. Nigudimusia i afädëie heale muwege, i ëi elö aloie healele gegoai dilo amea, Yesuie domalobalä negemolöie gaula asi. I heale gegoai dilo amoie yöi dofeda, gilo nabülasi ohodoa gadoi dilo. ⁴⁰ Elea Yesuie domalo amo nealahilä, Yu dolöea bausalea hamolo amo gadola, i heale gegoai dilo amola Yesuie domalobalä baagoi usililo fagulo hedabia balagula usili. ⁴¹ Ilia Yesu i fügäigi baala negesi diloa amida, sagai afädë dilo. Sagaia amida baumolöie igi äbä afädë doalahilä, dolö afädë made baui, gähe dilo. ⁴² Elea Yu ilile Sabada segeyoie daialo segeyo gabula helësëlahilä, baumolö äbä duwi ga made dilo ameadä, elea Yesuie domalo amogi bausi.

20

Yesu nowei

(Madiu 28.1-8, Maga 16.1-8, Ulugu 24.1-12)

¹ Salele mi gäwi segeyogi, sege yomolö gaalu, Magadala udia Meli e bauia ami awälahilä beahamelebe, äbä igia idi gai amo doga negei dibe meli.* ² Amo beala, e baluluia awälahilä, Saimono Fidale bægëla aulo elö Yesu hï boba hamolo amole neebee besela galala, elema sähalea, Ilia Dafidilo Geloi bauia amila gaula asi gabio. Ilia abidi gaula awäla negeidu, nilia dawa madela säi. ³ Amo nabalahlilä, Fidale bægëla aulo elöle amila doadigila bauia ami moholö asi. ⁴ Helegela gaalu baluluia asi gaso, bægëla aulo elö amea Fida digila, edale bauia ami awäla besela galai. ⁵ Besela galalahilä, nogila digala made, dosogägila fia idogola salea, aga beahamelebe, fagulo hedabi amomu isogi ami dibe meli. ⁶ Saimono Fida hobeala maala, baui isogi nogila digalahilä beahamelebe, fagulo hedabi amoge, ⁷ fagulo Yesuie busa neegisila bausi amoge, gedola negela made, fagulo busa neegisi amo hïdo galila negei dibe meli. ⁸ Amalebe, bægëla aulo elö bauia dafidi besela galalo amoge, oböla hobeala baui isogi nogila digalahilä, amala hamoi dibe amo beala, e asigi afädë negei. ⁹ Yesu bauiala nowemolö dialeamelëla, ado säla negei dilo amoda, amo gala ilia hedabola helësëi made nelo. ¹⁰ Amo bealahilä, hele mosöa obëgëi.

* **20:1:** Saleleie mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo niliada gifalädalüla sälo.

Magadala udia Melia Yesu meli
(Madiu 28.9-10, Maga 16.9-11)

¹¹ Segea baui baagido nea, Melia diisa nelo. Diisa nea wāla, dosogāgila fia idogolahilā, baui isogi beahamelebe, ¹² selesaia fii fagulo falei salugai āudā, Yesuie domalo baui diloa ami, elōda busa diloamadi, elōda emo diloamadila sebe meli. ¹³ Elea Melima nabahalea, Udia-o, dia goda edogi diisa neala nabi. Amalebe, ea elema sāla obēgēsalea, Iliā nīe Dafidilo Geloī gaula awāla, abododi negeidula dawa made amea diisamelēla sāi. ¹⁴ Amala sālahilā, e besuia imogola beahamelebe, Yesu neebe meli. Ea meli gasoda, Yesu gabula made helēsēi. ¹⁵ Amasebegi, Yesuea ema nabahalea, Udia-o, dia goda edogi diisa nea. Dia nowē hogosala nabi. Melia dolō amoda sagai beaha aligilo amo gabula helēsēlahilā, ema sāhalea, Dolō edefade-e, dia e gaula asi galēda, nihī nea āudulā, guwi gaula awāla negei dialeala sāmola sāi. ¹⁶ Amala sāsebegi, Yesuea ema, Meli-ela sāi. Amala sāi amo nabalahlilā, ea besuia imogolahilā, Hibulu adoea ema Elabonai-ela sāi. Nilile ado sālada Sāla Olelelo-o. ¹⁷ Amalebe, Yesuea ema sāhalea, Naado neebea gadogo aso, fedaia mateda, dia nema diigimabu. Dia nedoolali neebea awālahilā, gomalā sāmalo. Neda aso, nīe Naadoge dilile Eedoge, amase, nīe Godege dilile Godege neebea fedamolō neebeola sāmalo sāi. ¹⁸ Amala sāsebegi, Magadala udia Meli e awālahilā, bēgēla aulo amolima sāhalea, Na Dafidilo Geloī e melimelēla sālahilā, ema sāla ī amo ilima sāla iaha maadei.

Bēgēla aulo amolia Yesu meli

(Madiu 28.16-20, Maga 16.14-18, Ulugu 24.36-49)

¹⁹ Segeyo amo galamu, salele mi gāwi segeyogi, eso digase gaalu, iē bēgēla aulo amoli Yu ilibalā bedāhalea, ili sefolalo mosō amo idi fēdōla galahlilā sefolalo.* Amala sefolalebegi, Yesu ili sebe mogogi ami maala nea, ilima sāhalea, Dalulo dilibalā namiāiala sāi. ²⁰ Amala sālahilā, naaboge afoge ilima olei. Iliā hā, Dafidilo Geloī bealahilā, edefademalā obeāgī. ²¹ Yesuea ilima bu elō sāhalea, Dalulo dilibalā namiāia. Naadoea ne fisiga wei amo gadola, nage dili fisiga gahagomelēla sāi. ²² Amala sālahilā, ea ilimadi hame hēia fedala nafi fo diigilahilā sāhalea, Eleloi Gesami nimo. ²³ Odoaea nafade hamoi amo dilia hēla fisiseda, hēla fisimelē. Be, odoaea nafade hamoi amo dilia made hēla fisiseda, nafade amolida diamolōmelēla sāi.

Domasaea Yesu meli

²⁴ Yesu besela galasolo amo galada, ili giwilasi amoligi Domasa, iē ēi elō Didimusila sālo amo, sebegi made besela

* **20:19:** Yone 20.1ie gasumilī amo bimalo.

galai.* ²⁵ Hobeala, bēgēla aulo odoa amolia ema sähalea, Nilia Dafidilo Geloi melimelēla sāla i. Amala sāla iasebegi, Domasaea ilima sähalea, İe naabogi mili gāwi amo made bealage, nie naabo sōgōea ie mili gāwi bu amogi made digalage, amase, ie afawa gāwi bu amogi nie naaboea made digalage, nada dofā gabula made helēsēmolōmelēla sāi. ²⁶ Amala sāi salele afādē baagilahilā, ie bēgēla aulo amoli bu mosōa geGEDOLA sefolalo. Amo gala Domasage hiligila sulo. Idi sulubadela fēdōla gai gaso, Yesu e ili mogogi ami maala nea, ilima sähalea, Dalulo dilibalā namiāiala sāi. ²⁷ Amala sālāhilā, ea Domasama sähalea, Nie naabogi die naabo sōgōea digala bimo. Amalahilā, die naabo mogodigila nie afawa digala bimo. Hä, bealahilā, asigi äudā negela made, afādēfali negemalola sāi. ²⁸ Amala säsebegi, Domasaea ema sāla obēgēsālea, Nie Dafidilo Geloi, nie Godela sāi. ²⁹ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dia ne beala asigi afādē negesale. Ne made beala asigi afādē negese amoliada, edefademalā obeāgisa neamelēla sāi.

Beba dēdēi goweie mi

³⁰ Yesu e bēgēla aulo amolibalā nelo amo gaalu, ilile si-igi dolōea hamomolōi made gadoi odoa yafie hamoi dibede amoda, beba gowegi hulu made dēdēi. ³¹ Gaso, beba gowegi dēdēsebeweda, Afādē Memelei amoge, Godeie malō amoge Yesu gabula helēsēla, ema asigi afādē negemāiage, amase, dilia ema asigi afādē negesa nea, ie ēigi namolōi namolō gaula namiāiage, dēdēla negesawe.

Yesu e ie bēgēla aulo neebee bu besela galai

21

(Yone 21)

Bēgēla aulo gifalādāliāea Yesu meli

¹ Hobeala, bēgēla aulo amoli Dabeliasa oeaba ami nebegi, Yesu e bu elō ilima ulufadigila besela galai amoda gomālā hamoi.* ² Saimono Fidage, Domasa ie ēi elō Didimusige, Galili segeie gaamu Gaina ami fii Nadanalege, Sebediie malō äudā amolege, ie bēgēla aulo äudā elōlege, ili ami gedola nefolalo. ³ Ami nefolalea, Saimono Fidāea ilima sähalea, Neda seme digila awāhadiola säsebegi, ilia nilige hä, dibalā maahagola sāi. Amala sālāhilā, ili duugi fifigila awāla, gasigi seme digisa nea, seme isoie afādēge made neala nelo.

⁴ Sege yose amo gaalu, Yesu bosea ami maala nelo gaso, ie bēgēla aulo amolia e Yesu neala made helēsēi nelo. ⁵ Amala

* **20:24:** İe Didimusila sāi amoie mida gomālā. Emea äudā busa dila āgūi amogi elōla sāi. * **21:1:** Oeabo Dabeliasa amoie ēi elōda Galili.

nebegi, Yesuea ilima nabahalea, Malisä-o, dilia seme afädë made niilela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Ä, made niimelëla säi. ⁶ Amalebe, ea ilima sähalea, Selëgëgo dilile du dafädimadi digiseda, seme odoa digamolömelëla säi. Amalebe, ilia selëgë amala digilibe, seme yafie digai amea, selëgë dusugamolö uli. ⁷ Amala hamosebe amo bealahilä, bëgëla aulo afädë Yesu hi boba hamolo amea, Saimono Fidama sähalea, Goweda Dafidilo Geloi gabula säi. Dafidilo Geloi gabula säi amo nabalahlilä, Fidaea fagulo daia salugalo dafidi gila negei dilo amo salugalahilä, ödägi nila digai. ⁸ Amase, bëgëla aulo odoa amoliada dudaia nea, selëgëgi seme digaide amo dusugala gaula agesua moholö asi. Ili neloa amila ödä agesuada, mia made made, mida hädali afädë gadoi dilo.

⁹ Ili agesua aliga alogola beahamelebe, nulo gobei elëlëgi amodaia seme gobei afädë, beledige dibe meli. ¹⁰ Yesuea ilima sähalea, Dilia walio seme nii gogi odoa gaula misiëla säi. ¹¹ Amala säsebegi, Saimono Fida e awäla dudaia nea, seme selëgë amo agesua dusugala gaula misi. Seme bobogamu selëgëgi digai amo gedolada hädali afädëie nabülasi biaie odoai ohodoa (153). Seme malei digai amea, selëgë nulimolöi gaso, made nuli.

¹² Yesuea ilima sähalea, Dili hä, molö naa mofiamola säi. Amalebe, bëgëla aulo amoli bedähalea, iligi afädëa di nowëla made nabi. Iliada Dafidilo Geloi gabulamu helësei. ¹³ Yesu e maala nea, beledi gobei amo neala iligali sogolahilä, seme gobei amoge, amo gadola wäla hamoi.

¹⁴ Yesu e bauiala nowela awäla nea, bëgëla aulo amoli neeba bu osoda ulufala besela galaida amo.

Yesuea Fidama nie sugua sibi amoli sigi namialola säi

¹⁵ Ili molö naha maadelahlilä, Yesuea Saimono Fidama nabahalea, Yoneie malö Saimono-o, odoa gowe ilia ne boba hamose amo gadola made, dia baagila awäla, ne dofä gelola boba hamosalela nabi. Amala nabasebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Ü, Dafidilo Geloi, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nie sugua sibi malö amoli molö iaha namialola säi. ¹⁶ Yesuea ema bu agedu nabahalea, Yoneie malö Saimono-o, dia ne dofä gelola boba hamosalela nabi. Amala nabasebegi, Fidaea ema sähalea, Ü, Dafidilo Geloi, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Nie sugua sibi amoli sigi namialola säi. ¹⁷ Yesuea aso, bu osoda ema nabahalea, Yoneie malö Saimono-o, dia ne boba hamosalela nabi. Yesuea bu ohodoala dia ne boba hamosalela nabi amogi, Fida e asigia yöia idogolahilä, Yesuma sähalea,

Dafidilo Geloj, nelebo sulubadela dia dawadigisa maadei neebe amo, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nïe sugua sibi amoli molö ïaha namialo. ¹⁸ Na dima dofä gelola sähago. Di malisä nelö amogida, die malibu negelahilä, dihi moholö helësese amo gadola nawesa aligilomelë. Gaso, di momaeala fia idogose amo gaaluda, die naabo mogodigia gasegi, dolö odoaea di malibu negesilahilä, dia moholö helësëi madeido amogi sigi moholömelëla säi. ¹⁹ Yesuea ado amala säi amoda, Fida e abeahämola hamola baagola, Godeïe ëi ilibia amo gauia adamolö amoïe helësëla amala säi. Amala sälahilä, Yesuea Fidama sähalea, Di ne bögëla misiëla säi.

Bögëla aulo Yesuea boba hamoi amoma ado säi dialea

²⁰ Fidaea besula beahamelebe, bögëla aulo Yesu hi boba hamolo amo, ele bögëla maaha neebe meli. Dolö amoda dafidi ili molö naha sefolalo amo gala, Yesuïe bidagia golögïa alogola nabahalea, Dafidilo Geloj-e, nowëa di hololömolö gabula sälo amo maaha neebe meli. ²¹ Beahamelebe e gabugi, Fidaea Yesuma nabahalea, Dafidilo Geloj, dolö gowedala nabi. ²² Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Ne obögësalea e namolöi namiäïala hameseda, amoda diele. Dida ne bögëla misiëla säi. ²³ Amalebe, odoa ilia sähalea, Bögëla aulo go made baagomolöla säimelëla edoolalima säla daidoi. Gaso, Yesueada e made baagomolömelëlada made säi. Ea sähaleada, Ne obögësalea e namolöi namiäïala hameseda, amoda dielela amomu amala säi.

²⁴ Bögëla aulo amea nelebo ea meli amo hi säla ulufadigisa nea, amala hamoi amo hi bebagi dëdëla negei amoda amomelë. Nilia ea säla ulufadigi amoda dofä gabula helësësamelë.

²⁵ Yesuea hamoi elö elöla yafie hamoimelë. Hamoi amo hïdo hïdola hulu sulubadela dëdëla negesa maadei galebeda, sege dibe sulubadelagi beba yafie hamoi amo negemolö fu made bealabiola helësësamelë.

Hä amo.

Abosolo Neala olelo oboba

Uluguea Ado Mala Hedabi dafidi dödëi amo dödësa maade-lahilä, hobeala beba elöwege Ulugu eamu dödëi. Yesuie Ado Mala Hedabi abosolo dolö ilia säla olelemäia Godeie Gesamia idi olei.

Yesuea ado afädë säi amoda gowe. Eleloi Gesami e dili neebee gui maala ie geloia dilile isogi nobamolömelë. Amala hamoseda, nie Ado Mala Hedabi gaula Yalusalemege, Yudiamadige, Sameliamadige, sege föi sulubadelagi olelesa nawesa namolömelëla säi. (Abosolo 1.8)

Yesuea amala säi amo gadola ie bögëla aulo amolia Ado Mala Hedabi säla daidola nawesa nelo. Amala säla iasebegi, dafidida Yu udia dolö hili ilimu Geleso sosogo nelo. Hobealada sege föi sulubadelagige Geleso sosogo aligisa maadela nelo.

Beba Abosologi afädë säi amoda, dafidi Bëdigosi Segeyogi Yesuie bögëla aulo sebee Eleloi Gesami digai amoge, amase, hobeala Eleloi Gesamia iilasila geloi iasebegi, hamoi hamosa nelo amoge dödëi dialea. Yesu selesaia mosöa awäla nebegi, Geleso sosogo nefolalo amolia Yalusaleme nea Ado Mala Hedabi säla daidosebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli asigi besui.

Ilia Yu udia dolöie sege sulubadelamadige Sameliamadige säla daidosa maadei. Aso, iliamu wagadi made sege odoa dibeamadige, Olomomadige säla iia nawesa maadei amoie ado säla dödëla negei dialea.

Yesuea Eleloi Gesami imolömelëla säla negei

¹⁻² Diofilasa-o, dafidi na bebagi dödëla negesaleada, Yesuea hamoi amoge, olelei amoge dafidi mi gäwia amila e selesaia mosöa fedala asi segeyo amoge dödëla negesa maadeimelë. Fedala made nea, ea Eleloi Gesamiie geloia abosolo dolö namiäia memelei amolima gomalä hamomalo, gomalä sämalola säla iaha maadei. ³ Yesu së naala baagolahilä, bu nowela abosolo dolö amolia e dofä nowei gabula helësëmäia e ulufadigila segeyo nabülasi biyidia ilibalä nea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie ilima säla iaha nelo. ⁴ E, aso, ilibalä nea ea ilima sähalea, Dilia Yalusaleme digila mosabio. Naadoea imolömelëla säla negeila na dafidi dilima säla i amo imäia, gui beaha namialo. ⁵ Yoneada ödäea gesa nelomelë. Segeyo ede made nelolahilä, dili Eleloi Gesamia gemolömelëla säi.

⁶ Amo gala, ili gegedolahilä ema nabahalea, Dafidilo, Isilale udia dolö nilia nihili beaha namolö, nihilima ia obögëmolö walio gogilela nabi. ⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Naadoea hi asigia segeyo daijala negei amoie dawada, dilile made. Segeyo amo daialoda Naado hidomumelë. ⁸ Amai gaso, Eleloi Gesami e dili neebee gui maala, ie geloia dilile isogi nobamolömelë. Amala hamoseda, nie Ado Mala Hedabi gaula Yalusalemege, Yudiamadige, Sameliamadige, sege föi sulubadelagige olelesa nawesa namolömelëla säi.

Yesu selesaia mosöa fedala asi

⁹ Ea ado amo säha maadelahilä, ilia ami beaha nebegi, e neala gauia adala selesaia mosöa fedai amo baidilia hagui amea, bu elö bimolöi made meli. ¹⁰ E fedala awäse amo gaalu, ilia muugi sisila nebegimu, dolö fagulo falei salugai äudä fodolofali maala ilibalä neebe meli. ¹¹ Amolea ilima nabahalea, Galili dolöla dili-e, mi edoie muugi sisilamu dialeala nabi. Amala nabalahlilä elea sähalea, Yesu goda walio dili digila, e neala gauia adogola selesaia mosöa fedasebe amoda obögëmolö. E selesaia mosöa awäsebe dilia meli amo gadoi wäla obögëmolömelëla säi.

Ilia Yudasä bedefala dolö afädë memelei

¹² Amala säsebegi, ili segebi ei Olibebidaia amila Yalusaleme obögëi. Segebia amila Yalusaleme ga madefali, Yu udia dolöea segeyo Sabada gafegi nawelo amo gadoi. ¹³ Ili Yalusaleme besela galalahilä, mosö iso daia hogoli hili fisia ami fedala nogila digai. Amolida Fidage, Yonege, Yamesege, Äduluge, Filibige, Domasage, Badolomiuge, Madiasige, Alibiasaie malö Yamesege, Selodo sosogo Saimonoge, Yameseie malö Yudasage. ¹⁴ Dolö amolia Godema adomolö ili gegedosamu aligilo. Udia odoage, Yesuie eme Melige, ie edoolalige ilibalä amala gegedolo.

¹⁵ Amo gala asigi afädë negei sulubadela gegedolada hädali afädëie nabülasi äudä gadoi sefolalebegi, Fidaea nowela nea sähalea, ¹⁶ Nedoolä dili-e, Godeie ado siiba säla dëdëla negei amo dofä gausiala digamolömelë. Yudasaea dolö nefolalo amolia Yesu gaumäia idi olei amoie Eleloi Gesamia Debidima aligilahilä bea säla negei amo gadola dofä gausiala digaimelë. ¹⁷ Yudasada nili sosogo nelo. Nihiligila hamoi gegedola hamomolöie e memeleimelëla säi. ¹⁸ (Yudasä hi nafade hamola muni nii amea sege afädë nofela nii. Amala hamola sege niia ami baagola digala bole dusula gahidado besela galai. ¹⁹ Amo hamoi amo hobeala Yalusaleme nefolalo amolia nabaha maadei. Amalebe sege amoie ei ilile ado sälada *Ageledama*

negei. Nilile ado sälada heale sege.) ²⁰ Fidaea sähalea, Gë Udälo bebagi ado afädë säla negei amo gowe.

Ïe mosö nalämäia. Mosö amogi afädë made midiäiala säla dädëla negei dialea.

Gë Udälo 69.25

Amase, ado elö säla negei dibe amo gowe.

Hamoi ea hamolo negei amo elöea hamola bedefamäiala säla dädëla negei dialea.

Gë Udälo 109.8

²¹ Amai gabugida nilia dolö elö gowe gadoi memeledelä. Amoda Dafidilo Geloï Yesu afu mafusa nelo amo gala nilibalä nawelo. ²² Yonea ödägi gese melëlo, Yesu neala gauia adala fedai melëlo nilibalä nawelo. Amea nilia e dofä baagola nowëila dawadigi amo nilibalä sämolöie memeledelä.

²³ Amala säsebegi, ilia dolö äudä ëi säla negei. Dolö elö amoie ëida Yosebe, odoaea ïe ëi Basabasala sälo, odoaea Yasadusila sälo nelo amo. Amase, elö amoie ëi Madiasile säla negei.

²⁴⁻²⁵ Amala sälahilä, ilia Godema adosalea, Dafidilo Geloï, dia sulubadelaie iso beaha maadei. Dolö äudä memelei amolegi afädëa Yudasaea abosolo hamoi idiadolasia amila bedefamäia dia afädë memelei amo olemalo. Yudasa eda hï segea awähalea abosolo hamoi digila asi gabiola säi. ²⁶ Amala Godema adolahilä, elele ëi dädëla salalahilä fofogolebe Madiasiië ëidale besela galasebegi, abosolo gidälasasi amolibalä giwi e baala namiäia memelela ifosi.

2

Godeie Gesami digai

¹ Yu udia dolöie molö nulo segeyo ëi Bëdigosi besela galasebegi, ili sulubadela mosö afädëgi gegedola sefolalo.* ² Amala gegedola sefolalebegi, fo geloïie goba gadoi aabela guula maalahlilä, mosö ili fifigi sebea ami digala nobai. ³ Amala digala nobalahilä, nulo söale elile gadoi moge mogela ili sulubadela hido hidolama aliligisebe meli. ⁴ Amalahilä Eleloï Gesamia udia dolö amoli sulubadelama nobalahilä, ilia fii odoäie ado säla besela gagalamäia Eleloï Gesamia sälasisi.

⁵ Yalusaleme ami Yu udia dolö Godeie mala nabelo sege föi sulubadelagi nefolalo amoli bobala asi ami sulo. ⁶ Udia dolö amolia goba amo nabalahlilä, ili sulubadela gegedoi. Gegedoi amolia hido hidolaea nabelebe, ilile ado sälo amo gadola säsebe amo nabalahlilä, ili sulubadela fudugi. ⁷ Amo nabala, ili edefademalä fudugilahilä sähalea, Wae! Nilile ado säla säha dibego ilida Galili dolö madefa. ⁸ Iliä nilile ado elö elöi amo säsebe nihili nabasebeweda, abeahäladu. ⁹ Nili Badialage, Midialage, Elamalage, nili Mesobodemia dolöge, Yudialage,

* **2:1:** Segeyo edefade Bëdigosi amoie ëi elöda Sagaia Molö Hëhela Nelo Segeyo. Baagila Asi Segeyo molö nahahlilä segeyo nabülasi bia baagilahiläda Bëdigosi Segeyo besela galalo.

Gabadosialage, Bödasalage, Esialage, ¹⁰ Filigialage, Bäfilialage, Isibilage, Libiaie sege Sailinimadilage, Olomola söfë misi amolige, ¹¹ Yu udia dolöge, udia dolö odoaea Yuie mala gaula mogolo amolige, Gilidilage, Alebialage, nili sulubadela nefolalebewema, ilia nihilile ado adola, Godea hamoi edefade hamoi amoie säla iasebegola säi. ¹² Ili fudugila asigi säosäolahilä sähalea, Goda edodula säla didigai. ¹³ Odoa nefolalo amolia gadiabola sähalea, Wani ödä gähe hamola negei amo edefadela naala gagaosebega säi.

Fidaea Ado Mala Hedabi säla i

¹⁴ Amala säi amo nabalahlä, Fida e abosolo gidälasi amolibalä nowela nea ea ilima ado gelolafali sähalea, Yu dolö dilimage Yalusaleme nefolalebe dilimage, amo hamoi amo säla idulä. Nie ado hedabola nabualo. ¹⁵ Dilia dolö gowe ili gagaosebela helësei amoda amai mademelë. Segeyo walioda, aso, yosemelë.* ¹⁶ Go hamose goda dafidi bea sälo Yoalea säla negei amo gausiahamelë. Eada gomalä säla negei.

¹⁷ Godea sähalea, Segeyo aligila wagamolö ga madese gaaluda, na nie Gesami udia dolö sulubadelama söga salimölömelë.

Dilile didiwi diefegalia nie mala olelesa namolömelë. Amase, dilile malö malisä amoliage sosoäla awäla elö elöla bimolömelë. Amase, dolö asigi fädäi neebe amolia simasimolömelë.

¹⁸ Segeyo amogimu nie hamoi hamolasilo udia dolö amolimage na nie Gesami söga salimölömelë. Ili nie mala olelesa namolömelë.

¹⁹ Na muugi adogo hido elöi hamolasila naga föidaiage dolöea hamomolöi made gadoi hamolasimolömelë. Healege nulo söage höba buguge hamomolömelë.

²⁰ Amase, Dafidilo Geloie Segeyo Edefademalä besela galamolö amo, aso, made besela galala neëgi, esoge usila aubege bëlahilä heale uii besela galamolömelë.

²¹ Amala hamosegi Dafidilo Geloima damula mosöla säsebe amolida damula aulo gaula namolömelëla Godea säila Yoalea säla negei amo Fidaea säi. *Yoale 2.28-32*

²² Fidaea sähalea, Isilale dolöla dili-e, ado sähago. Nabualo. Nasalese fii Yesuea geloi melëlo made gadoi hamolage, hido elöi hamolage, dolöea hamomolöi made gadoi hamolage, Godea Yesuma aligila dilibalä nea amala hamoi. Amala hamoi ameada e Godea odala iala hamoi amo hamomolö misi amo olei. Amoda dilia dawadigi nebege. ²³ Dolö amoda gaula imolömelëla Godea dafidi daijala negei amo gadola hamomäia fisigisi. Dilia e baagomäia dolö nafade hamolo nefolalo

* **2:15:** Yosemelëla säi amoie mida gomalä, Yu udia dolö amolia wani ödä yose made nulo.

amoliam e i fūgāigi baala negemāia hamolasi. ²⁴ Baagoia e nafodomolō uli amea Godea baago amoie sēa e fisigisimāia e nowela ifosi. ²⁵ Debidiage iē helēsēla sāi amo gowe.

Na beahamelebe Dafidilo Geloia e nebalā ga madefali namolōi namolō misi neebe meli. Nafadea ne neala fologolasiloea, ne gelolasimolōie e nīe naabo dafādimadi ga made misi nea. ²⁶ Amalebe nīe isogi edefade obeāgilo nobalahilā na obeāgi ado sāi. Amase, nīe domalogi hamomolō amo hamomāia na beaha namolō. ²⁷ Dia nīe gesami baagoi uguli mosōa ami digila made moholō. Die hamoi hamolasilo dihi memelela odai amo bauia ami made sigāmolōmelē. ²⁸ Dia ne namolōie idi oleimelē. Dia nebalā namolōi nebegoeada ne obeāgilo nobalahilā obeāgisa namolōla

Debidia sāimelēla sāi. *Gē Udālo 16.8-11*

²⁹ Fidaea amala sālahilā sāhalea, Nedoola dili-e, nilile māu Debidiie, na dilima fādāla sāhago. E baagoige bauige. E baii amo nili mia wi walio dialea. ³⁰ Dafidi eda bea sālo nebegi, Godea ema ado dofā gelola sāla negesalea sāhalea, Hobeafali die māu afādēa beaha aligilo gini filodaia samialamolōmelēla sāla negei amo Debidi hi dawadigi nelo. ³¹ Godea Afādē Memelei amo baagolahilā nowela ifosimolō amoie Debidia bea sāhalea, iē gesami uguli mosōa digila made moholō, iē domalo bauia ami sigāmolō madela bea sāla negei. ³² Amaimo, Yesu amoda Godea nowela ifosi. Amo nilia beaha maadei amo sāla iahamelē. ³³ Godea Yesu neala gauia adala fedalasila iē naabo dafādimadi ifosilahilā, Eleloi Gesami i. Edoea Gesami imolōmelēla dafidi sāla negei amo i. Ea amo walio sōga sali amo dilia siia beala gēhea nabi amomelē. ³⁴⁻³⁵ Debidi eda selesaiā mosōa fedai made gaso, ea sāla negesalea sāhalea, Dafidilo Geloia nīe Dafidilo Geloima sāhalea, Na die ado nii nefolalebe amoli die emoea emesala namiāia, dida nīe naabo dafādimadi awāla salea, beaha samialola sāimelēla

sāi. *Gē Udālo 110.1*

³⁶ Fidaea amala sālahilā sāhalea, Isilale udia dolō nefolalebe dili sulubadelaea hedabola helēsēmalo. Yesu e dofā dilia i fūgāigi baala negei amoda Godea e Dafidilo Geloia namiāiāge Afādē Memelei namiāiāge ifosi amo hedabola helēsēmalola Fidaea sāi.

Udia dolō yafie asigi besula ödāgi gei

³⁷ Ado sāi amo nabalāhilā, ilile isogi awāla gāwilebe Fidala abosolo odoa amolima nabahalea, Nedoola dili-e, nilia abilia hamomolōdula nabi. ³⁸ Amala nabelebe Fidaea sāla obēgēsalea, Dili asigi besula hido hidola Yesu Gelesoie ēigi ödāgi gemalo. Amala hamosegida, dilia nafade hamoi amo hēla digila diligali Eleloi Gesami imolōmelē. ³⁹ Godea imolōmelēla sāla

negei amo gadola dilimage, dilile malö amolimage, udia dolö wagadi made nefolalebe amoli sulubadelamage ïmolömelëla säla negei. Dafidilo Geloï Godea e nebea misiäia wemolö amoli sulubadelama ïmolömelëla säla negeila Fidaea säi.

⁴⁰ Fidaea ado geloi odoage häila nabalöi hamoi odoage ilima gelola säla ïalahilä sähalea, Udia dolö nafade memelela made sulubadela hamolo walio nefolalebe welia së molö amogi dilila nüloea fisäla awäla asigi besumalola säi. ⁴¹ Ea amala säi amo hedabola häila nabi amoli ödägi gei. Segeyo amo gala udia dolö dausini ohodoa baai. ⁴² Abosolo dolö amolia mala olelei amo bögëla hamola digi, Geleso sosogo odoabalä dila nea, molö gedola nadigi, Godema adola digi, amo sulubadela ilia gelola hamosamu nelo.

Geleso sosogo nea mala hedabi hamoi

⁴³ Udia dolö sulubadela fudugila bedäi. Godea abosolo dolö amolima aligila hido elöi hamolasila, dolöea hamomolöi made gadoi hamola nawei amogi. ⁴⁴ Amase, asigi afädë negei nefolalo amolige afädëdi nelo. Hido hidolaie nelegei dilo amoda, ili sulubadelaie ua gadoi dilo. ⁴⁵ Segege, nelegeige bidi nealahilä, mogela nelegei made amoligali ïlo. ⁴⁶ Amase, segeyo sulubadelagi ilida Godeie mosöamu gegedolahilä, hilile mosöa afufusa neada ilile iso asigi falagasei nea hiligila obeägila molö gegedola naala, ⁴⁷ Godeie ei gauia adaha nebe amo bealahilä, udia dolö nefolalo amoli sulubadelaie obeägila melëlo. Segeyo sulubadelagi Dafidilo Geloia odoa asigi afädë negei amolida neala baalasi.

3

Dolö emo nafadei afädë wahilasi

¹ Segeyo afädëgi eso digase gaalu, Fida Yonele Godeie mosöamadi asi. Deadi amo gadola ilia Godema adosa aligilo negei. ² Amaimo, dolö afädë, ie emea neegela ägüsolo amo gala emo nafadei amo gadoi neegela ägüi, amo ilia sogobala gaula awäla Godeie mosö idi nogila digalo Aye Negei dibeä ami ifosisa aligilo. Segeyo sulubadelagi ea Godeie mosöa digasebe amolima muni ïmola sämäia ifosilo. ³ Fida Yonele Godeie mosöa nogila digasebe amo bealahilä ea elema sähalea, Alia ne muni ïmola säi. ⁴ Amala sälebegi Fida Yonelea ema siila nea Fidaea sähalea, Alima bimola säi. ⁵ Amala sälebegi e ïmolö gabula helësëla ea elema si. ⁶ Amala sisebegi Fidaea ema sähalea, Muni afädë gauï mademelë. Amai gaso, afädë gauï amo digali ïahago. Nasalese fii Yesu Gelesoie eigi säha, di nowela nawemola säi. ⁷ Amala sälahilä ie naabo dafädi amo nabelela gauia adalasisëbegi, ie emo fodolofali neala gelolasi. ⁸ Nowela nila sadia adodogola asi. Amala awäla

elebalä Godeie mosöa nogila digala, Godeie ei gauia adala emo gumu sesegegila nawesa nelo. ⁹ Udia dolö nefolalo amoli sulubadela e Godeie ei gauia adala awäse amo bealahilä ¹⁰ ilia helësésalea, Godeie mosöa nogila digalo Aye Negei dibeami salea muni imola säha filo amo gabula helësëi. Ema hamoi amo bealahilä ili hame galalaia fedala fudugi.

Fidaea Godeie mosöa Ado Mala Hedabi olelei

¹¹ Dolö amea Fida Yonelema gaula fëdöla nebegi, udia dolö nefolalo amoli fudugilahilä, Godeie mosö hadai dibeami baluluia mafui. Hadai amoda Solomonoie hadaila sälo. ¹² Fidaea udia dolö mafui amo bealahilä, ea ilima sähalea, Isilale dolö dili-e, amo hamoi amogi dili fudugilahilä alima sisila dibegoda edoie. Amai dilia helësésaleada, alile geloiage Godeie mala mogola gaula neebeweage alia dolö gowe nowela ifosila helësésale. ¹³ Abalahamage Aisagage Yeigabage, nilile mäuge ilile Godea ie hamoi hamolasilo Yesuie ei ilibi-amäia neala gauia adalasi. Dolö amo dilia dilile sigi aligilo neebee sigi gaula asimelë. Bailadi neebee sigi awäsebegi, Bailadia e fisigäla fisiga gamolö hamosebegi, diliada ema baagi iala golala melimelë. ¹⁴ Dilia dolö hedabi mogoifali hido elöi amoma baagi iala golala bealahilä, dolö nufidelo amo fisigämola säla didigai. ¹⁵ Udia dolögali Namolö Gaumäia İlo amoda baagomäia nufimelë. Amo baagolahilä Godea bauia amila neala nowela ifosi neebee amo alia siia melimelë. ¹⁶ Yesuie eigi asigi afädë negei amea Yesuie eia dolö dilia beala dawadigi amoma geloi i. Yesu hi alile asigi afädë negei neala nowelasimelë. Asigi afädë negei amea dili sulubadelaie siigi e wahilasimolöi wahilasimelë.

¹⁷ Amai gabugi, nie nedoola dili-e, dilia Yesuma hamoi amo fädäla helësëla made nea hamoila helësësa. Dilile sigi aligilo amoliage amala hamoila helësësamelë. ¹⁸ Amo gadola siibafali Gode e bea sälo sulubadela nefolalo amolima aligilahilä nea, ea Afädë Memelei amo së molömelëla bea säla negei amo gadola amala gausiala digai. ¹⁹ Amala hamoi gabugi asigi besula dilile nafade hamoi amo hëmäia Godemadi namialo. ²⁰ Dilia amala hamoseda, dilile gesami gelolasimolöie Dafidilo Geloia e neebeebeala fu imolömelë. Amase, Afädë Memelei amo dilile namiäia dafidi odalasi Yesu amo dili neebee fisiga wemolömelë. ²¹ Siibafali Godea bea sälo hile nafolai amolima aligila bea säla negei amo gadola, Godea sulubadela bu elö gähe namolö segeyo daiala negei amo gadola gausiala digamäia Yesu e selesaia mosöa beaha nea. ²² Siiba Mosesea sähalea, Dafidilo Geloia Godea dilile didoomadila aligila afädë bea sälo ne gadoi dilile bea sälo memelela ifosimolömelë. Amala aligiseda, dilia ie ado nabala bëgëla awäla hamomalo. ²³ İe ado nabalahlilä made hamose dolö amolida

Isilale udia dolö amolibalä made namiäia nufudala baagomolömelëla Mosesea säi. ²⁴ Amo gadola bea sälo sulubadela, Samuale neloa amila, bea säla negesalea segeyo waliowegi hamosebeweie bea säla negei. ²⁵ Dilida bea sälo amolile malöge, amase, Godea dilile mäuma asialo made ado elöi säla negei amoie malöge nebego. Godea Abalahamama sähalea, Dïe mäuma aligila udia dolö fifii asi dibe amoli sulubadela neala obeägilasimolömelëla säi. ²⁶ Amaimo, Godea Yesu e ïe hamoi hamolasilo namiäia diligalidale fisiga wei. Fisiga wei amoie mida gowe. Dilia nafade hamosa neebea amila ea sigi gaula obëgëlahilä obeägilasimäia fisiga weimelëla Fidaea säla wagai.

4

Ilia Fida Yonele nafodoi

¹ Elea udia dolöma säla ïaha nebegi, gobela ilo dolö nefolalo amolige, Godeie mosö idihë aligilo amolile beaha aligilo amoge, Sadiusi nefolalo amolige ele neebea misi. ² Elea udia dolöma Yesu baagola nowei amea baagoi amoli nowela namolömelëla säla olelesebegi, ili mihaläla misi. ³ Ili maalahilä ilia ele gaula nafodolahilä amo gala gasisebegi, aiyo gudimolölahilä galabaia mosöa negei. ⁴ Amaimo, elea säla ï amo yafia nabalahlilä asigi afädë negei. Hä dolö asigi afädë negei amoli gedolada dausini bia.

⁵ Segeyo elö aligisebegi, ilile sigi aligilo amolige, dafidilo amolige, mala dawadigi amolige ili Yalusaleme gegedoi. ⁶ Gobela ilo Busa Edefade Anasage, Gaiafasage Yonege Alegisädage, gobela ilo Busa Edefadeie sosogo nefolalo amolige sulubadela gegedoi. ⁷ Ili gegedoi sebea ami ele ifosilahilä elema nabahalea, Alia hamoi amo edo geloia, nowëie ëigila hamoila nabi. ⁸ Amala nabasebegi, Fidama Eleloi Gesami nobai nea ea ilima säla obëgësalea, Udia dolöie sigi aligiloge dafidilola dili-e, ⁹ amai dilia walio alïma mi nabi amoda alia dolö emo nafadei afädë ugila negei amoie nabi galëda, amai dilia helësësaleada, dolö emo nafadei amoda abeahäla hedabomolöi gabu. ¹⁰ Amai galëda, dili sulubadelaage, amase, Isilale fii sulubadelaage, mi fädäla helësëmolö dialea. Nasalese fii Yesu Gelesoie ëia dolö wagadi nebegowe wahilasimolöi wahilasi amo dihili beasebegomelë. Dilia Yesu Geleso i fügäigi baala negei amo Godea bauia amila nowelasi amoda amo.

¹¹ Igi amoda mosö olelo dilia hamomolöi made gabulahilä, memelela fisi amo geloi dafidilo dibeda amomelë.

¹² Elöea damula moholöi made neamelë. Sege föi sulubadelagi neebe amola nili damula moholö udia dolögali ëi elö made imelëla Fidaea säi.

¹³ Iliä beahamelebe Fida Yonelea gelolahilä bedäla made säsebe amo beala ele sugulu made hamoi, nelebo afädë oodo bealage made hamoi dolö nelö amo helësëlahilä ili fudugi. Fudugilahilä gaso, ilia helësësalea, ele Yesubalä neë melëlo amo helësëi. ¹⁴ Amala helësëlahilä ilia beahamelebe emo nafadei dafidi wahilasi amo elebalä neebe amo bealahilä, elema ado säla obëgëmolöi made meli. ¹⁵ Amalebe ilia ele Galisolö mosöa amila segea oodola doadigila mosalai. Ele asibua hilido didiäla ¹⁶ sähalea, Nilia malö äudä amolema abilia hamomolödu. Elea dolöea hamomolöi made gadoi afädë gelola hamoi amoda udia dolö Yalusaleme nefolalebe amolia dawadigisa maadei. Elea amala made hamoila sämolö uli gabu. ¹⁷ Amaimo, säla daidoloea, nilia ele nufulöie sähaleada, elema ëi go säla udia dolö odoama bu säla imabiola gelola sädila säi. ¹⁸ Amala sälahilä ele welahilä ele maasebegi elema gelola sähalea, Alia Yesuie ëi säla udia dolö odoama amala olelemabiola säla i. ¹⁹ Amala säsebegi, Fida Yonelea säla obëgësalea, Godeie siigi, alia dilia säse go gadola nabala hamomolö amo dofeale ma, Godea säsebe amo gadola nabala hamomolö amo dofeale. Dilia memelema. ²⁰ Amai gaso, alia meli amoge nabi amoge sämolö amo, made sämolö ulimelëla säi. ²¹ Amala sälahilä ilia elema säi amo gadola bu elö ele nufulöie ado gelolafali säla ialahilä ele nufulö fu made beasebegi fisigäla fisiga gai. Fisigäi amoie mida, udia dolö nefolalebe amoli sulubadelaëa Godea hamoi amoie ie ëi gauia adaha neebe amo helësëlahilä amai. ²² Dolöea hamomolöi made gadoi hamola dolö wahilasi amo eda gäheo i nabülasi biyidia baagi nelö.

Iliä Godema adosalea ie ado mala olelemolöie geloi imalola säi

²³ Fisigäsebegi Fida Yonele helele sosogo neebea obëgëlahilä, gobela ilo busa amoliage dafidilo amoliage elema ado säi amo elea ilima säla iaha maadei. ²⁴ Säla i amo nabaha maadelahilä, ili sulubadelaëa hame afädë negela Godema adosalea, Dafidilo Geloi-e, muge naga föige ödä duhuluge nelebo sulubadela amoligi dibe neebe sebe amoge dia hamosa maadei. ²⁵ Siiba nilile mäu Debidi, die hamoi hamolasilo amoma aligila Eleloi Gesamia ado säi amo gowe.

Edoie udia dolö fii odoa ilia edefademalä mihalähamu nea. Edoie udia dolö amolia nali ado afädë negesamu nea.

²⁶ Sege sulubadelaie beaha aligilo gini nefolalo amolia nudumolöie daiala nefolalo.

Sigi aligilo amolia gegedolahilä Dafidilo Geloi amoge ie Afädë Memelei amoge daia sasagala neala golila

säi.

Gë Udälo 2.1,2

²⁷ Amo gadola Heledoeage Bödiasa Bailadiage elebalä udia dolö fii odoaeage Yu udia dolöeage dofä gaamu gowegi die hamoi hamolasilo hedabifalä Yesu, dia memelei amo, daia sasagala neala golimolöie gegedoi. ²⁸ Iliä amala hamoi amoda dafidi die geloiage asigiage daiala negei amo gadola gausiala digai. ²⁹ Amaimo, Dafidilo Geloi-e, ilia nili nifulöie ado gelola säha nelo amo dia walio asigimalo. Die hamoi hamolasilo nilia bedäla made gelola nea die ado mala säla olelemolöie geloi imalo. ³⁰ Amo gala oloi dibe amo wahilasimolöiege, die hamoi hamolasilo hedabifalä Yesuie äia dolöea hamomolöi made gadoi hamolasimolöiege hido elöi hamolasimolöiege, die naabo mogodigimalola säla adoi. ³¹ Godema adola wagai amole mosö ili gedola sefolalo amo fogola Eleloi Gesamia ilima nobasebegi, ilia Godeie ado mala bedäla made gelola säla äaha nelo.

Udia dolö sulubadelaea odoa ugila negei

³² Udia dolö Yesuma asigi afädë negei nefolalo amoli sulubadelaea hame afädë negela asigi afädë negela nelo. Amala negela neada afädëa ie nelegei dibe amo bealahilä goweda niemelëla sälo made, hido hidolaie nelegei dilo amoda ili sulubadelaie ua gadoi dilo. ³³ Abosolo dolö amolia gelola nea Dafidilo Geloi Yesu baagolahilä nowela neala gelola säla olelesa nelo. Godea ili sulubadelama edefademalä obeägilasilahilä hedabola ugila negesa nelo. ³⁴ Ili sosogo nefolalo amoligida nelebo afädë ufoida made. Ili sosogo odoaea segege mosöge munia bidi nealahilä ³⁵ abosolo dolö amoligali ilo. Amala äalahilä abosolo dolö amoliada udia dolö odoa ufola adi nefolalebe amoligali mogela ilomelë.

³⁶ Amo gadola dolö afädë nelo amoie äida Yosebe. Äe äi elö abosolo dolö amolia negeida Banabasa. (Banabasa amoda ado gowe gadoi. Iso asigi neala gelolasilo dolöla säla äi negei.) Banabasada Ilibai sosogo nelo. Eda ödä södölogi Saibulusi fii. ³⁷ Amea äe sege afädë dolö elöma muni nii amoda gaula maala abosolo dolö amoligali i.

5

Ananiasa Safailalea hamoi

¹ Amala hamolo amo gadola dolö afädë Ananiasa äe udia Safailalea elele sege dilo amogi dolö afädëma bidi nii. ² Muni bidi nii amo Ananiasaea mogela odoa hile negesi. Äe udi-aeage amo dawadigi sulo. Amalahilä Ananiasaea muni odoa amo gaula awäla abosolo dolö amolima ä. ³ Äasebegi

Fidaea Ananiasama sähalea, Dia Eleloi Gesamima wäfalī sāmoloīe mugabe Saidani diē isogi nobamäia fu iḡo edoīe. Dia diē segeīe bidi nii muni amogi odoa dihīle negei gabu. ⁴ Sege bidi made nealada dihīle dilo madele. Bidi nealahilāda bidi nii amoge dihīle madele. Diē isogi amala hamomolō helēsēi amoda edoīe. Dia wäfalī sāi amoda dolōma made, Godema sāimelēla sāi. ⁵ Fidaea sāi amo nabala Ananiasa ulula digala hame doala asi. Amala hamoimelēla sāi amo nabelo amoli sulubadelaea edefademalā bedäi. ⁶ Amala hamosebegi, malisäea baagoi amo faguloea usulala gaula awāla bausi.

⁷ Aoa ohodoa baagibua egoama hamoi amo helēsēla made idia amo misi.* ⁸ Amala maasebegi Fidaea ema nabahalea, Nema sāmo. Alia sege muni nii amoda hä amo wāla niilela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obēḡesalea, Ä. Alia muni nii amoda hä go wālamelēla sāi. ⁹ Amala säsebegi, Fidaea ema sähalea, Diage diguaeage ali haligilaea Dafidilo Geloīie Gesamia abilia hamosebelela bimoloīe fedogola meli amoda edoīe. Digua baulo amolia dige gaula moholoīe mumusogi digamolōīe mosō idiliba maaha neamelēla sāi. ¹⁰ Amala sāi amole fodolofalī Fidaīe emo mia ulula digala hame doala asi. Amala hame doala asi amole malisä amolia maala e baagoi dibe amo bealahilā ilia iē domalo segea gaula awālahilā egoa bauia amimu bausi. ¹¹ Udia dolō Geleso sosogo nefolalo amolia edefademalā bedāla didigai. Amala hamoimelēla sāi amo nabelo sulubadelaeage amai.

Dolōea hamomolōi made gadoi hamoi

¹² Udia dolōbalā nea abosolo amolia dolōea hamomolōi made gadoige hido elōige yafie hamosa nelō. Amoli sulubadelaeada hame afädē negela Solomonoīe hadai dibea amimu gegedosa aligilo. ¹³ Ili gegedosebea amida udia dolō odoa nefolalo amolida ilibalā bedālo. Amala bedäi nea gaso, ili beahaleada ilile ēi gauia adaha aligilo nelō. ¹⁴ Amalo gaso, udia dolō yafie nefolalo amolia Dafidilo Geloima asigi afädē negesa maadelahilā Geleso sosogo nefolalo amolibalā baai. ¹⁵ Amalebe oloi difolalo amoli gaula mafula idiafa Fida awāsido fēo fōsisila nidila negela digi, dafudaia gaula maala nidila negela digi. Amoīe mida, ilia helēsēsaleada, Fida e maasegi, iē ausuluboea oloi difolalebe amoli dabemäia amai. ¹⁶ Sege odoa Yalusaleme ga madela dibeamadi amodila udia dolō yafiea oloi difolalo amolige mugabe fedai difolalo amolige gaula gegedosebegi, sulubadela neala hedabola wahila digisa maadei.

Selesaia fia abosolo dolō fisigäi

* 5:7: Molō giai deala molōi gadoi baagibua.

¹⁷ Amala hamosebegi, gobela ilo Busa Edefade nelo ameage, amase, ebalä aligilo Sadiusi sosogo dolö amoliage naabo gëi. ¹⁸ Amala helësëlahilä ilia abosolo dolö amoli neala nafodolahilä gaula awäla galabaia mosöa negesi. ¹⁹ Amala negesi dibegi gasigi Dafidilo Geloïie selesaia fii afädëa galabaia mosö idi gai amo doga negesilahilä, ili sigi gaula segea doadigila fedalahilä ²⁰ ilima sähalea, Dili afialahilä Godeïe mosöa nea namolö gähe goweïe mala sulubadela udia dolöma olelemalola säla i. ²¹ Amala säi amo nabala abosolo dolö amoli yosefali Godeïe mosöa ami awälahilä udia dolöma mala olelesa nelo.

Gobela ilo Busa Edefade nelo amoge ebalä aligilo nefolalo amolige maalahilä ilia ado sämolö Yu udia dolöïe dafidilo asigi gäwi nefolalo Galisolö amoli gege-domalai. Gege-dolahilä ilia sähalea, Galabaia mosöa amila dolö amoli sigi misiäiala säla ïmolö mosalola säi. ²² Amala säsebegi, idihë aligilo amolia galabaia mosöa awälahilä beahamelebe, dolö amoli maade beala Galisolö dolö amolima säla ïmolö obëgëi. ²³ Obëgëlahilä ilima sähalea, Nilia galabaia mosö idi fëdöla gai amoge idihë aligilo idi gasia nefolalebe amolige melïmelë. Bealahilä nilia idi gai amo dogala beahamelebe ami dolö afädë sebege made melïmelëla säla i. ²⁴ Amala säla ïasebe amo nabalahlilä, Godeïe mosö idihë aligiloïe beaha aligilo ameage gobela ilo busa amolaliage goea edo besela galamolödula helësëla asigia säosäosa dilo. ²⁵ Iliä amala asigi säosäosa dibegi dolö afädë maalahilä ilima sähalea, Nabuö. Dolö dilia galabaia mosöa negei amolida Godeïe mosöa udia dolöma mala olelesa nefolaleamelëla säla i. ²⁶ Amala säla i amo nabalahlilä, idihë aligiloïe beaha aligilo amola, idihë aligilo amolali awälahilä ili sigi obëgëi. Udia dolö nefolalebe amolia ili igia nufideloëa bedälahlilä, ilia ilima nelebo afädë made hamola, geleä awäla sigi obëgëi.

Abosolo ilia bedäla made ado säi

²⁷ Ili sigi obëgëlahilä Galisolö dolö sefolalebea ami ifosi. Ifosilebe gobela ilo Busa Edefade amea ilima sähalea, ²⁸ Nilia dofä dolö amoïe ëi säla olelemabiola gelola säla i. Amai gaso, nabuö. Mala amomu Yalusaleme udia dolöma säla ïasebegi ilia dilile ado nabaha maadei gabio. Amase, dolö baagoi amoge diliada nilia nufila sämolöï nebegola säi. ²⁹ Amala säsebegi, Fidala abosolo odoë amola ilia säla obëgësalea, Nilia dolöëa säse amo gadola made, Godea säse amo gadola hamomolöï galea. ³⁰ Dilia Yesu baagomäia iigi baala negei amoda nilile mäuïe Gode neebe amea e nowela ifosimelë. ³¹ Eda Dafidiloge Damula Auloge namiäia Godea e gauia adala ïe naabo dafädimadi ifosi. Godea amala hamoi amoïe mida gowe, Isilale udia dolö asigi besumäiage nafade hamoi amo hëla

fisimäiage fu ïmolöie amala hamoi. ³² Niliage Eleloi Gesami Godea ïe mala hamolo nefolalebe amolima ïlo ameage amala hamoi amo dawadigila siia bealahilä säla ulufadigisa aligilo nili nefolalebewemelëla säla ï.

Gamelielea Galïsolöma ado säi

³³ Galïsolö dolö amolia ïlia säi amo nabalahlä edefademalä habobala abosolo amoli baagomäia nufulöla helësëi. ³⁴ Amala helësësa dibegi, Galïsolö dolö sefolalebea amoligi afädë nowei. Eda Felesi dolö, eada mala säla negei amo olelelo. ïe ïi Gameliele. Udia dolö nefolalo sulubadelaeadä ïi sälo neala sälo nelo. Amea sähalea, Dolö go ïli oodola segea namolö mosalamola säi. ³⁵ Amala sälahilä Galïsolö dolö amolima sähalea, Isilale dolöla dili-e, dilia dolö go ïlima nelebo afädë hamomolö helësësa galëda, dafididale fädäla helësëmalo. ³⁶ Aso, sedade nelola made, Deyudasa e maalahilä ea sähalea, Neda dolö ïi sälomelëla säsebegi, udia dolö hädali biyidia gadoia e bëgëla afiai. Amai gaso, e baagomäia nufudasebegi e bëgëla aulo amoli dusudasisalea mala olelei amo hogosa helei. ³⁷ Amase, hobeala gamanea udia dolöie ïi dëdëselo amo gala, Galili fi afädë, ïe ëida Yudasa, misi. Maalahilä ïe adoea udia dolö yafie neaha maadesebegi, eege baagomäia nufudasebegi, e bëgëla aulo amoli sulubadela dusudasisa maadei. ³⁸ Amaimo, walio na dilima säha, dolö go ïlima afädë hamola made hä guilasimalo. ïlia daiiai amoge hamoi amoge hili döfelëla hamosa galëda, amoda hogosa helemolömelë. ³⁹ Ma, Godea hamomäia daiiai hamosa galëda, dilia haimolö ulïmelë. Dilia Godebalä ado neloeamelëla Gamelielea säi. Amala sälebegi Galïsolö dolö amolia Gamelielea säi amo gadola hamodeläla helësëi.

⁴⁰ Amala helësëlahilä, ïlia abosolo amoli welahlä mofisebegi, ïli fëgämalai. Fëgälahilä Yesuie ïi säla bu elöda olelemabiola sälahilä ïli fisigäi. ⁴¹ Amalebe ïli Galïsolö neebea amila obeägïla segea doadigila asi. Obeägïla asi amoie mida gowe, Yesuie ëigi hewai amo Godea dofeala helësëi amogi. ⁴² Amalahilä segeyo sulubadelagi Godeie mosöa amige udia dolö mosöa amige Ado Mala Hedabi olelesalea, Godea Afädë Memelela ifosi amoda Yesu neamelëla fisila made, säla ïahamu nelo.

6

Abosolo ïli ugila negemäia ïlia dolö gifalädalïa memelei

¹ Segeyo amo gaaluda, Yesu bëgëla aulo malei maala baahamu nelo. Giligi ado sälo amolia Alamege ado sälo amolibalä gëgësalea sähalea, Dilia segeyo sulubadelagi mogela ïlo amogida nilile udia didalo sebe amoligali made ïlomelëla säla gëgëi. ² Amala gëgësebegi abosolo giwilasi amolia Yesu bëgëla aulo odoa amoli sulubadela gegedomalolahilä ïlima

sähalea, Nilia Godeie ado amo fisilahilä molö mogemolö amo dofea made gabumelë. ³ Amai gabugi, nedoola, dilia dili nebegogi dolö gifalädalä mogoi neala sälo, Godeie Gesami nobai, hedabola dawadigi, amomu memelemalo. Memelelahilä, hamoi amo ilia sigi namiäia ifosidelä. ⁴ Amalahiläda, niliamu Godema adosa namolö amoge udia dolöma Godeie ado mala säla imolö amoge hamosamu namolölamelëla säi. ⁵ Amolia säi amo udia dolöea nabalahlilä sulubadelaea dofea gabula säi. Amalahilä, ilia Sidibeni memelei. Sidibeni eda asigi afädë negelahilä gelola nea Eleloi Gesamige ema nobai nelo. Amase, Filibige, Bologolusage, Niganologe, Dimonoge, Bamenasage, Nigolasage ili memelei. Nigolasa eda Ädiago fii. Eda Yu fii made gaso, dafidi Yu udia dolöie mala neala gaulahlilä ilibalä dila nelo. ⁶ Dolö memelei amoli abosolo ili nebea sigi maala ifosisebegi, Godema adolasila ilia ilima naabo negesi.

⁷ Amala hamolahilä Godeie ado mala säla daidoi. Yalusaleme ami Yesu bégëla aulo udia dolö yafie, sämolö asusugai awäla baai. Gobela ilo dolö yafieage Yesuie mala gaula mogola asigi afädë negei.

Yu ilia Sidibenibalä gudi

⁸ Godeie ugila negeloge geloige Sidibenima nobalasissebegi, e udia dolöbalä nea hido elöige dolöea hamomolöi made gadoige gelola hamosa nelo. ⁹ Amala hamosebegi, dolö odoaea Sidibenibalä gëgësa nelo. Yu udia dolö amolile gedolo mosö afädë amoie ëida Fisigäi Amoli Dilo Mosöla sälo amoligi nelo. Dolö amolida Salinialage Alegsädalialage misi. Ilibalä odoage Silisiala Esialage misi amoli sulubadelaea Sidibenibalä gëgësa nelo. ¹⁰ Gëgësalea Eleloi Gesamia Sidibeni hedabola dawadigilasi amea ilia ado säi amea e aulo dabemolöi made nelo. ¹¹ Ilile adoea aulo dabemolöi made bealahilä, geleä hado musügä awälahlilä dolö odoama sähalea, Sidibenia Mosesele Godele gagadela säse nabimelëla sämalola säi. ¹² Amala säi amogi udia dolö nefolalo amoliage, dolö dafidilo nefolalo amoliage, mala dawadigi nefolalo amoliage habobala mihalälahilä, ilia Sidibeni sigi gaula Galisolö dolö nebea ami asi. ¹³ Amalahilä, ema ilia wäfalä babala säsäla sämäia dolö odoa sigi maalahilä amolia sähalea, Dolö nebe egoweada sege Godea hile nafolai goge, Ado säla negei dibe amoge gagadesamu nelomelë.* ¹⁴ Eada gomalä säimelë. Nasalese fii Yesuea mosö go haila fisila, mala Mosesea säla negei amo nalaba maaha nelo nilia nabaha neebewege neala bedefamolömelëla säi amo nilia nabimelëla säi. ¹⁵ Amo säi amo

* **6:13:** Sege Godea hile nafolaila säi amoda Godeie mosö amoie sähalea säi.

nabalahilä, Galisolö dolö sefolalo amolia Sidibeniië odagi siila beahamelebe, selesaia fiie odagi gadoi neebe meli.

7

Sidibenia Galisolö dolö amolima ado säi

¹ Amaimo, gobela ilo Busa Edefade nelo amea Sidibenima nabahalea, Ilia ado säsebege dofä säsebelela nabi. ² Amala nabelebe Sidibenia säla obëgësalea, Naado nedoola dili-e, ado sähago. Nabualo. Nilile naua mäu Abalahama e Halana made awäla Mesobodemia nebegi, Gode yo digalo hido elöi amo Abalahama nebea maala besela galai. ³ Maalahilä ea ema sähalea, Die segege sosogoge digila sege na olese amogi mosalola säi. ⁴ Amala säi amo nabalahilä, e Galadia sege digila Halana namolö asi. Ie eedo baagolahilä, sege walio dili nebea ami namiäia e Godea namolö mosalola säi. ⁵ Amo gala ema sege fufu afädë nofela made i. Sege afädë emo afädëa emesamolöige dofä made i. Amai gaso, Godea sege amogi dige die diaua mäu ilige dili namiäia imolömelëla Godea Abalahama e malö maade nebegi säla negei. ⁶ Godea gomalä säi. Die diaua mäu amoli elöie segea namolömelë. Ami gäheo i hädali biyidia galabaia hamoi gadoi hamolasisa neebe amo gaaluda, dolö elöea ili neala sëlasi molömelë. ⁷ Amamolö gaso, ili galabaia hamoi gadoi hamomäia hamolasilo fii amolibalä na gudimolömelë. Gudilahilä ili sege amo digila awälahilä, sege wegi nea nie ëi gauia adamolömelëla Godea säi. ⁸ Amase, Godea asialo made ado elöi säla negei amoie ea nofe negela Abalahamama gafodo damulasilo mala negei. Amala negei amo gadola Aisaga emea e ägülebeda segeyo gödögi Abalahamae Aisagaie gafodo damulasi. Hobeala Aisagaie malö Yeigabamage amai. Amalahilä Yeigabaie malö nilile mäu giwilasi amolimage amai.

⁹ Nilile mäu gidälasi amolia giwi afädë Yosebema naabo gëlahilä, eda Isibi segea galabaia hamoi gadoi hamolasilo namiäia odoama muni imolahilä muni nii. Isibi segea sigi asi gasoda, Godea e sigi nea ¹⁰ yöi elö elöla sulubadela dibeaa amila e damula awäla ugila negei. Isibi sege beaha aligilo Gini Felauie siigi, Godea Yosebegali hedabola dawadigilasiloge mala hedabi hamolasimäiage i. Amo bealahilä, Isibi udia dolöge, amase, ie mosö sulubadelage sigi namiäia Yosebe memelela ifosi.

¹¹ Amalahilä Isibi sege sulubadelagige Gainana sege sulubadelagige sidë i maasebegi, udia dolö edefade yösa nefolalo, nilile mäu ilia molö abidi galea walebelela hogoi gaso, afädë made beagolei. ¹² Aso, molö made nebegi, Isibi segea molö galeamelëla säi amo nabalahilä, Yeigabaea nilile mäu

nelo amolima degabo mi gäwila afiamola sälahilä ili fisiga gai. ¹³ Amalahilä bu elö awäsebegi Yosebea ie edoolalima, neda Yosebemelëla ulufadigila säla i. Amala sälahilä nebegi, Felauëa Yosebe sosogo amoge dawadigi. ¹⁴ Amalahilä, Yosebea ie eedo Yeigabala e sosogola Isibi misialola säsi. E sosogo gegedolada nabülasi gifalädaläie odoai bia. ¹⁵ Misialola säsi amo nabala Yeigaba Isibi digala nebegi, hobeala e baagoi. Amalahilä nilile mäu amolalige baagosebegi, ¹⁶ ilile domalo amo Segeme segea gaula obëgëlahilä, sege dafidi Abalahamaëa Segeme ami Hamolöie malöma baulo sege bidia niia ami baui.

¹⁷ Godea Abalahamama ado säla negei amo gausiala digamolö fu ga madesalea, Isilale udia dolö Isibi nefolalo amoli sosogo malei bäula besela galai. ¹⁸ Malei amala nebegi, hobeala beaha aligilo gini elö amea Yosebe made dawa nea, Isibi udia dolö sigi nelo. ¹⁹ Gini amea nili sosogo amoli dahila nealahilä, nilile mäu sälasila, ilile malö dubo baagomäia segea sadia gamalai. ²⁰ Amo gaalu, Moseseie emea e ägüla misi, malö amoda Godeie siigi hedabifali. Aube ohodoa eedo hi mosöa ami sigi nelo. ²¹ Amalahilä e segea negei dibegi, Felauie idiwia neala gaula awälahilä, hile malö folo wäla fosa nelo. ²² Amala fosololahilä ilia Isibüie dawadigilo amo sulubadela Moseseama olelei. Amasebegi ea ado adomolö amoge mala hamomolö amoge dolö geloi edefade nelo.

²³ Mosese e gäheo i nabülasi biyidia baagilahilä ie edoo Isilaleie malö amoli neeëa söfë moholö dialeala helësëi. ²⁴ Awälahilä ea beahamelebe Isibi dolö afädëa Isilale dolö afädë nufudaha neeë meli. Amalebe Mosesea Isilale dolö amo damula awäla Isibi dolö amo hi asiala hamoi amoie hi e bidigi nufudala baagoi. ²⁵ Mosesea helësësaleada, ie edoo amolia Godea Moseseie naaboea ili fisigamolö gabula helësëa dialeala helësëi. Gasoda, iliada amala made helësëi nefolalo. ²⁶ Amo aiyo amogi Mosese besela galala beahamelebe Isilale dolö äudä nudusa neeë bealahilä, ele neala aealasilälälahilä elema sähalea, Malö äudä-o, didoo madele. Halimu edogi nudusala nabi. ²⁷ Amala sälebe, mi hamola nudulo amea Mosese bobala sadia galahilä ema nabahalea, Di nilile sigi aligilo namiäiage, gudi mogelo namiäiage di nowëa memelesio. ²⁸ Aiyo dia Isibi dolö nufudadigi amo gadola nege nufudadigidelä misi nealela nabi. ²⁹ Amala säi amo nalahilä Mosese e Midiana segea fisäla awäla nelo. Ami nea ie dolö malö äudä sogobai.

³⁰ Ami gäheo i nabülasi biyidia baagilahilä, Mosese e sege nafade udia dolö aligilo made sege Sainai bi ga made neeëa ami nebegi, i holöfali afädëgi nulo söagila selesaiä fii afädë Mosesea bimäia ulufadigila nelo. ³¹ Amala hamosebe amo

beala Mosese e fudugilahilä ga madela hedabola fädäla bimolö awäha nebegi, Dafidilo Geloïe ado nabi. ³² Dafidilo Geloia sähalea, Neda dië diado amolile Gode neawe, Abalahamaïege, Aisagaïege, Yeigabaïege ilile Gode neawemelëla säi. Amala säsebegi, Mosese e edefademalä fudugila emo giginelä bimolö bedäla nelo. ³³ Bedäla nebegi Dafidilo Geloia ema sähalea, Sege di nebegoda na nihile nafolai sege amea dia emo usililo salugai go gimo. ³⁴ Nïe udia dolö Isibi nefolalebe amolima ilia edefademalä neala sälasisebe amo siia melimelë. Ili dudumigila diisa dibe amo nabalahlä, na ili damula awäla sigi obëgemolöie digai neawe. Amai gabugi, hä misië, na di Isibi mosalahagomelëla säi.

³⁵ Dafidi Mosese ema ilia habobalahilä ema säla obëgesaleada, Di nilile sigi aligilo namiäiage, gudi mogelo namiäiage di nowëa memlesiola säi amoda Mosese amoma säi gasoda, selesaia fii afädë i holöfaligila ulufadigi amoie naaboea dolö amea ili sigi namiäiage damula mosäiage Godea e fisiga galasimelë. ³⁶ Dolö amea Isibi segea neage, ödä duhulu ëida Heale Uii dibeami neage, gäheo i nabülasi biyidia sege nafadeia ami neage, hïdo elöige dolöea hamomolöi made gadoige hamola ili sigi asi. ³⁷ Mosese amea Isilaleie malöma sähaleada, Godea dilile didoomadila aligila afädë bea sälo ne gadoi dilile bea sälo memelëla ifosimolömelëla säi. ³⁸ Mosese amoda selesaia fii afädëa Sainai bia amila ema ado säla iasolo amo gala sege nafadegi gegedolo amolibalä nelo. Nilile naado amolibaläge nelo. Ado diamolöi diamolö amo nilima säla imäia ema i.

³⁹ Amaimo, nilile naado amolia ea ado säi amo gadola hamomolö habobalahilä, e bobala sadia gala ilile asigida Isibi obëgesa nelo. ⁴⁰ Amala asigila nea ilia Alonoma sähalea, Niligali gode odoa naaboea hamomalo, iliadale nili sigi mosäia. Mosese amea nili Isibilahlä segea moholöie sigi nelo amoma edo gadoi besela galaidu nilia dawa madela säi. ⁴¹ Amala säsolo amo gala ilia sugua afädë gao emalö gadoi naaboea hamolahilä wäfalï gode amoma sugua gadoi elö elöla nufudala göa nelegela i. Nilia naaboea hedabi hamoi gabula helëselahlä ilia edefademalä obeägisa nelo. ⁴² Amala hamolebe Godea ili baagi iala ilia mu ilibia gasumilima göa nelegemäia fisigisi. Amo gadola bea säloie bebagi dëdëla negei amo gowe.

Isilale fii dili-e, gäheo i nabülasi biyidiagi sege nafadegi nea sugua gadoi nufudala göa negela negali iledu.

⁴³ Amaimo, Molegeie balai mosö dilia gaula asi. Amase, dilile gode Lëfanaie gasumilï gadoige, dilia göa nelegemolöie naaboea hamoi amo dilia gaula asi. Dilia amala

hamoi amea na dili Babilono holöbö baagia gala bobala
mosäia fisiga gamolömelëla

dëdëla negei dialea.

Amosi 5.25-27

⁴⁴ Gode ilibalä neebe amoïe helësëla balai mosö amo nilile naadolalibalä sege nafadeia ami nelo. Mosö amoda Godea Mosesema gowe gadoi hamomalola säla olei amo gadola ilia hamoi. ⁴⁵ Hobealada nilile naado amolia ilile eedo bedefala balai mosö amo gaula Yasuabalä asi. Yasuabalä awäha nea Godea udia dolö fii odoa nefolalo amoli nesila digila sege amo iligali bedefala aligi awäha neada balai mosö amo gaula awäha nelo. Amalahilä balai mosö amo nebegimu beaha aligilo Gini Debidi besela galai. ⁴⁶ Godea ema obeägisebegi ea Godema nabahalea, Na mosö afädë Yeigaba fii amolile ulimolöda dofealela nabi.* ⁴⁷ Amala nabi gaso, Solomonoea Godeïe mosö uli.

⁴⁸ Amai gaso, Ilibia Edefade neebe ameadä mosö naaboea uligida aligilo made nea. Bea säloea säi amo gadola,

⁴⁹ Dafidilo Geloia sähalea, Muda nie beaha aligimolöïe filo dialeamelë. Amase, naga föida nie emoea emesaia idala filo dialeamelë. Dilia ne namolöda mosö abodo gadoi olasimolö. Amase, ne hele fimolöïe fuda abidi dialea.

⁵⁰ Nelebo dibe goda sulubadela nie naaboea hamoi madelela säila
säla dëdëla negei dialeala säi.

Aisaea 66.1,2

⁵¹ Aso, Sidibenia ilima sähamu nea sähalea, Dilile iso asigi geloifali nebege, bobaeage gëheage asigi afädë made negei amo wälasi nebege. Eleloi Gesamima habobahamu nebege. Dilida dilile diado amoli nelo amo gadoimu nebege. ⁵² Bea sälo nefolalo amoligi afädë dilile diado amolia neala made sësa neloda nowë. Siiba dolö mogoifali moholömelëla säla digi amolige ilia baagomäia nufudadigisa nelo. Amase, walio dilia dolö amo hololölahilä baagomäia nufimelë. ⁵³ Diligali Ado säla negei amo selesaia dolöma aulo negela i amo dilia gaula nea, amo made hamolo nebege dilia amaila Sidibenia säi.

Ilia Sidibeni igia nufudala baagoi

⁵⁴ Sidibenia ado säi amo nabalahlä, ilia edefade mihaläla ema bese ali nalëgëi. ⁵⁵ Amasebegi, Sidibeni ema Eleloi Gesami nobala nea, ea selesaia mosöa sida adogola nea beahamelebe, Godeïe yo digalo hïdo elöi amoge, Yesu e Godeïe naabo dafädimadi neebe amoge meli. ⁵⁶ Siila nea sähalea, Bimo. Selesaia mosö dogä negei dibe amoge Dolöïe Malö amo Godeïe naabo dafädimadi neebe amoge beahamelëla säi. ⁵⁷ Amala säi amo nabala, ilia gelola hoala digila naaboea

* **7:46:** Mosö amoda Yeigaba fii (Isilale udia dolö) Godegali nelebo odala iala ië ëi gauia adamolöïe gobela ilo mosö.

ilile gëhe galahilä, e neebee gaalu fodolofali nawela awäla⁵⁸ e gaula gaamu yala baagia sadia galahilä, e baagomäia igia nufudaha nelo. Dolö dafidi ema babala sälo amolia ilile fagulo sedade daia salugai amo gilahlä, malisä afädëie emo mia nidila negei. Malisä amoie ëida Solo.⁵⁹ Ila Sidibeni e igia nufudaha nebegi, ea Godema adosalea, Dafidilo Geloi Yesu-o, dia nïe gesami nea nimola säi.⁶⁰ Amala sälahilä, emo gumu sasagala salea, gelolafali sähalea, Dafidilo Geloi-e, ilia nafade hamosebe goweïeda ili së imabiola sälahilä, Sidibeni e süwia dilo wäla adi.

8

1 Sidibeni nufudadigi amogi Soloea ie siigi dofea hamoila helësei.

Soloea Godea udia dolö wela ifosi nefolalo amoli neala sëlasisa nelo

Segeyo amo gaalu, Sidibeni nufudalahilä, Godea Yalusaleme udia dolö wela ifosi nefolalo amoli mi gäwila edefademalä gelola neala sëlasisa nelo. Amalebe ili sulubadela fisäla awäla Yudia segeamadige Samelia segeamadige dusudasila afiaha maadei. Abosolo ilimu Yalusaleme ami nelo.² Dolö odoa Godeie mala nabelo nefolalo amolia edefademalä didigaola Sidibenüie domalo bausi.³ Amalahilä Soloea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli nufudala ialalesa nelo. Amala hamosa nea mosö neebe amo sulubadelagi awälahlä, udiage dolöge gaula dusugaia awäla galabaia negesa nelo.

Samelia segea Ado Mala Hedabi säla i

4 Udia dolö fisäla dusudasila afiai amolia sege ili afiaido amo sulubadelagi Ado Mala Hedabi säla iia afiai.⁵ Amala afialahlä, Filibi Sameliaie gaamu afädë dibeaa ami awälahlä, ea ilima sähalea, Godea Afädë Memelei amo hä misi neamelëla säla iaha nelo.⁶ Filibia ado säla i amo udia dolö gegedoi amolia hedabola nabalahlä, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamola digisebe amo beala ili sulubadelaea ea ado säsebe amo nabaha nelo.⁷ Amaha nea, udia dolö yafiema mugabe fedai nefolalo amoli nesila digisebegi üalala gäwila doadigila awäla digi, amase, dolö emo nafadeige, dolö fii siige yafie wahila digisa maadei.⁸ Amala hamosebegi, gaamugi ami fii udia dolö amolia edefade obeägisa nelo.

9 Gaamugi ami dolö afädë ie ëi Saimono sulo. Dafidida ea golë hamosa nelo. Samelia fii udia dolö fudugimäia elö elöla hamosa nelo. Ea hümu sähaleada, Neda ëi sälo edefademelëla sälo.¹⁰ Amase, dolö odoa ëi säloge, memasage sulubadelaea Saimonoie ado nabaha aligilo. Amoli sulubadelaea sähaleada, Godeie geloi amo ilia Edefadela sälo amoda amola

sälo. ¹¹ Saimonoea segeyo yafiegi golë hamosa nelo amogi ili neala fudugilasilo amea ilia ea säsebe amo nabaha nelo. ¹² Amai gaso, Filibia ilima Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoiege Yesu Gelesoie ëige Ado Mala Hedabi säla iäsebegi, udiaeage dolöeage, asigi afädë negesebegi, ödägi gei. ¹³ Amase, Saimono eege asigi afädë negesebegi ödägi gei. Amalahilä e Filibibalä nawesa nea, dolöea hamomolöi made gadoige, geloi melëlo made gadoige hamosebe amo bealahilä Saimono e fudugi.

¹⁴ Abosolo dolö Yalusaleme nefolalo amolia Samelia ilia Godeie ado mala neala gausaleala säi amo nabalahlilä ilia Fidale Yonele ili neebee fisiga gai. ¹⁵ Amala säsebegi, ele awäla besela galalahilä, elea Samelia udia dolö amolia Eleloi Gesami nimäia Godema adolasi. ¹⁶ Mida, Eleloi Gesami ilibalä digala made nelo. Yesuie ëigimu ödägi gesa nelo. ¹⁷ Godema adolasilahlilä, elea ilima naabo negesisebegi ilia Eleloi Gesami nii. ¹⁸ Abosolo äudä amolea naabo negesi amea Gesami iäsebe amo Saimonoea bealahilä, ea muni iahagolahilä ¹⁹ sähalea, Na afädëma nie naabo negesisegi Eleloi Gesami nimolö amoie geloi amo nema imäiamelëla säi. ²⁰ Amala sälebe Fidaea ema säla obëgësalea, Godea memalä imolö amogi dia munia nimolö helësëi amea, dige die munige haligila heli segea mosäiamelë. ²¹ Die iso asigi Godeie siigi mogoi made nebego. Ameada alia hamoi hamosebewegida dofä dia hamomolöi mademelë. ²² Dia nafade hamomolö helësëi amoie asigi besumalo. Amalahilä, die isogi nafade asiala helësëi amo hëmäia Dafidilo Geloima adomalo. ²³ Na säi amoie mida, gesami aulo gamogai amo die isogi nobalahilä, nafade hamomolö amea di gide begei dibe go beahamelëla Fidaea säi. ²⁴ Amala säsebegi, Saimonoea säla obëgësalea, Alia säi amo gadola nema made hamomäia Dafidilo Geloima nie adolasimola säi. ²⁵ Amalahilä elea Yesuea elema hamoi amo säla i. Amase, Dafidilo Geloie ado malage säla ialahlilä Yalusaleme obëgei. Obëgësalea Samelia segeie gaamu holöfali dibeadu amogi Ado Mala Hedabi säla olelela aliligi obëgei.

Filibia Idiobia dolöma Ado Mala Hedabi säla i

²⁶ Amalahilä Dafidilo Geloie selesaia fi afädëa Filibima sähalea, Yalusalemela Gasa segea aulo idi gumadi mosalo. Idi sege nafadeido aulo amogi mosalola säi. ²⁷ Amala säi amo nabalahlilä Filibi e nowela asi. Idi amogi awäha nebegi, Idiobia dolö afädë idiafa gausiai. Dolö amoda dafidi iso neadigi nelo. Dolö ameadu Idiobia udia dolöie beaha aligilo gini udia ei Gädasi sulo amoie muni nelegeige beaha aligilo nelo. Dolö amoda Yalusaleme ami Godeie ei gauia adala Godema adomolö asi ²⁸ obëgësalea, galo sugua hosima begela dusugala aulo amogi filahlilä, bea sälo Aisaeaea bebagi dödëla

negei dibe amo nidela aligi awäha nelo. ²⁹ Nidela aligi awäha nebegi Gesamia Filibima sähalea, Di awäla galo mia ga madela, galo awäse amo gadola mosalola säi. ³⁰ Amala säsebegi, Filibi e baluluia galo awäse amo gadola awäla nebegi, Idiobia dolö amea Aisaeaea bebagi dödëla negei dibe amo nidese nabi. Amo nabalahlilä Filibia ema nabahalea, Ado nidese goïeda helësësebelela nabi. ³¹ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Afädëa goie mida gowemelëla nema made säla ïaseda, na abeahäla helësëmolödula säi. Amala sälahilä ea Filibima sähalea, Galodaia haligila fidelä fedala fimola säi. ³² Bebagi ado säla dödëla negei nidei amoda gowe.

Sugua sibi baagomäia nifulö sigi awäsebe amo gadolage, sibi emalö hilä damusegi nafi dagala adolo made amo gadolage, ea nafi made dagai. ³³ E neala hewalasilahlilä ïe gudi mogola made säsi. E nagadaia namolöda aligila wagai amoïe yaua mäuïe ado nowëa säsimolöla

säla dödëla negei dialea. *Aisaea 53.7-8*

³⁴ Idiobia dolö amea Filibima nabahalea, Bea sälo amea, amo säi amo nowëie helësëla säi gabu, hï e helësëla säi gabule ma, elöie helësëla säi gabulela nema säla ïmola nabi. ³⁵ Amalebe Filibia dafidi ado dödëla negei nideia amila mi gäwila Yesuïe Ado Mala Hedabi dolö amoma säla olelesa nelo. ³⁶⁻³⁷ Ele idiafa awähalea ödä afädë dibeami besela galala Idiobia dolö amea Filibima nabahalea, Bimo. Ödä dialea. Ne ödägi gemolö amo nelebo afädëa dofogamolöi gabulela nabi.* ³⁸ Amalahilä ea galo gaulo amoma beaha namiëlahilä, eege Filibige helegela ödägi digala aligilahilä Filibia e ödägi gelasi. ³⁹ Ele ödägila fedalahilä, Dafidilo Geloïie Gesamia Filibi fodolofalä sogobala gaula asibua Idiobia dolö amea e bu elö made meli. Amalahilä ea obeägila nelea hï aulo idi amogi asi. ⁴⁰ Filibi e hä Asodasa gaamua neebe meli. Amalahilä e segea amila doadigila awäla gaamu dibe sulubadelagi nawesalea, Ado Mala Hedabi olelela aliligi awäla Sisalia gaamugi besela galai.

9

Solo e asigi besui

¹ Amo gala Soloea Dafidilo Geloïie bëgëla aulo nefolalo amolima sälasila nufudadigideläla gelola sähamu nelo. Ea gobela ïlo Busa Edefade neebea ami awälahilä sähalea, ² Gedolo mosö amoli beaha aligilo Damasaga nefolalebe amolima ïdulä, beba afädë dödëla ïmo. Yesuïe Idigi aulo nefolalebe,

* **8:36-37:** Uluguea beba gowe dödëi amogi hobeala dolö odoaea ado odoa neala baala, damo 37 dödëi. [37 Amala sälebe Filibia säla obëgësalea, Die bobaea gelola asigi afädë negei nea galëda, ödägi gemolöi dialeamelëla säi. Amala sälebe dolö amea sähalea, Ä, asigi afädë negei neawe. Yesu Geleso e Godeïe Efege neala helësëlahilä gaula mogosamelëla säi.]

udiage dolöge, beagoleseda, nafodolahilä Yalusaleme sigi obëgëdeläla säi. ³ Amalahilä, Solo e Damasaga suägila nebegi, mudaijala yo digalo maala fodolofali ema sege yabagelelo wäla yabagelei. ⁴ Amea e nagadaia digai dibegi, afädëa ema sähalea, Solo-o, Solo-o, edogi dia ne neala sëlasisala säse nabi. ⁵ Amo nabalahlilä ea säla obëgësalea, Dafidilo, dida nowëla nabi. Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Neda Yesu, dia neala sëlasiilo amomelë. ⁶ Di hä nowela Damasaga gaamugi mosalo. Dia hamomolö amo ami säla ïmolömelëla säi. ⁷ Dolö odoa Solobalä asi amolia adola made aumala nelo. Ado säse amo nabi gaso, dolö hodo made meli. ⁸ Solo e digai amo noweia adalahilä si fisigäla meli gaso, nelebo bimolö uli meli. Uli galebeda ilia e nabelela gaulahlilä sigi awäla Damasaga besela galai. ⁹ Besela galalahilä, ami segeyo ohodoa nelo amogi bimolö uli nea, molö ödäge made naala nelo.

¹⁰ Damasaga ami bëgëla aulo afädë nelo. Amoie ëida Ananiasa. Ea sosoäla awäla beahaleamelebe Dafidilo Geloia wela sähalea, Ananiasa-ola säi. Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Dafidilo Geloi-e, ne neawela säi. ¹¹ Amasebegi Dafidilo Geloia ema sähalea, Di nowelahilä idi gogi mosalo. Idi amoie ëida Mogoi Idi. Amogi awälahlilä Yudasaie mosöa besela galamolöie nowela mosalo. Yudasaie mosöa besela galalahilä dia Dasasa fii dolö afädë ëi Soloda salealela nabualo. Mosalola säi amoie mida, ea Godema adosa neebe amoie. ¹² Ea sosoäla awäla beahaleamelebe ïe si hedabomäia dolö afädë ëida Ananiasa maalahilä ïe naabo negesi meliä säi. ¹³ Amala sälebe Ananiasaea säla obëgësalea, Dafidilo Geloi-e, dolö goeada udia dolö dihile nafolai Yalusaleme nefolalo amolima nafade edefade hamoimelëla udia dolö yafiea säi amo na nabimelë. ¹⁴ Nilii neebea wige udia dolö die ëi gauia adalo amoli sulubadela nafodomolöie gobela ilo busa nefolalo amolia ema geloi ïmelëla säi. ¹⁵ Amala säsebegi, Dafidilo Geloia ema säla obëgësalea, Mosalo. Dolö amoda nïe hamoi hamolasilo namiäia memeleimelë. Eada udia dolö fii odoa amolige, beaha aligilo gini nefolalebe amolige, Isilale udia dolö nefolalebe amolige, nïe ëi ilile siigi sämäia memeleimelë. ¹⁶ Ea nïe ëigi së elö elöla molö amo na ema olemolömelëla säi. ¹⁷ Amala säi amo nabalahlilä, Ananiasa awäla besela galalahilä mosö amogi nogila digai. Digalahilä ea ema naabo negesila sähalea, Nedoo Solo-o, Dafidilo Geloia ne wi misialai, di wi maahalea Yesu idiafa dia meli amea. Die si bu bimäiäge Eleloi Gesami dima nobamäiäge ne misialaila säi. ¹⁸ Amala sälebe fodolofali seme bebe gadoi Soloie siigila digalahilä ea bu bimolöi meli. Amalebe Solo e hä nowelahilä, ödägi gei. ¹⁹ Ödägi gelahlilä, molö naala gelola obëgëi.

Solo Damasaga nea Yesuie mala säla iaha nelo

Damasaga nea Solo e bēgēla aulo amolibalā segeyo odoa nelō. ²⁰ Beaha aligila made fodolofali gedolo mosōa awāla nea, ea Yesuda Godeie Efege neamelēla sāla iāha nelō. ²¹ Amalebe ea ado sāi amo nabelo amoli sulubadelaea fudugilahilā sähalea, Udia dolō ēi go gauia adalo amoli Yalusaleme nufudadigisa aligilo amo e madele. Yawege amala hamomolōie ili nafodolahilā gobela ilo busa nefolalebea ami sigi gaula moholōie misi madelela sāla didigai. ²² Amalo gaso, Soloea edefademalā gelolasila ado mala sāla iāha nelō. Sāla iāhalea Afādē Memelei amoda dofā Yesu e neamelēla sāi amo Yu udia dolō Damasaga nefolalo amolia nabala fudugila, dofā sāsebela helēsēlahilā, sāla obēgēmōlo asusugai nelō.

²³ Segeyo yafie baagilahilā, Yu ili gechedola Solo baagomāia nufidedelāmelēla sāla didiāha dilo. ²⁴ Amala didiāi amo Soloea nabi. Ili segeyo sulubadela gasi esoage Damasaga gaamu yalala amalela digi amoie idi nogila digalo amo sulubadela Solo e baagomāia nufulōie idia negesamu nelō. ²⁵ Amala hamosa nebegi gasi afādēgi Soloie bēgēla aulo nefolalo amolia Solo adu gadoigi salalahilā yala baagido ēfēa begela fisiga idai.

Solo e Yalusaleme nelō

²⁶ Solo e Yalusaleme awāla, Yesu bēgēla aulo amolibalā gedola namolō helēsēi. Amala helēsēla nebegi, eda Yesu bēgēla aulo made neala helēsēla sulubadelaea bedāha nefolalo. ²⁷ Amalo gaso, Banabasaea e sigi awāla abosolo amoli nebea ami asi. Sigi awālahilā ea abosolo amolima Solo e idiafa awāha nebegi Dafidilo Geloī meli amoge, ea Soloma ado sāi amoge, ilima awala sāla i. Amala sāla iālahilā Damasaga awāla Soloea Yesuie ēigi iē ado mala gelola sāla i amoge ilima awala sāla i. ²⁸ Amala sālahilā Solo e ilibalā gedola nea, Yalusaleme sege sulubadelagi awāha nea, Dafidilo Geloīie ēigi gelola sāla iāha nawesa nelō. ²⁹ Amala sāla iāha nea, ea Yu dolō Giligi ado adolo nefolalebe amolibalā ado adosa nea gēgēsa nelō. Gēgēsebegi ilia e baagomāia nufulōie idi hogosa nelō. ³⁰ Amala hamosa neamelēla sāi amo nabalahlilā edoolalia Solo Sisalia sigi awālahilā e Dasasa mosāia ifola asi.

³¹ Amala hamolahilā, Yudiage Galilige Sameliage udia dolō Godea wela ifosi nefolaloa ami aeaēala nelō. Amala nea ili neala gelolasisebegi, Dafidilo Geloibalā bedāla nagadaiala nelō. Eleloi Gesamia ilile asigi falagaselasisebegi, udia dolō odoaea asigi afādē negela ilima disa maadei.

Fidaea Eniasa wahilasi

³² Fida e sege sulubadelagi nawesalea, udia dolō Godea hile nafolai Lida gaamugi nefolalebea amige digala nelō. ³³ Digala nea segea ami dolō afādē fii si dibe meli. Dolō

amoïe ëida Eniasa, e imididaia diasi dibegimu gãheo i gödölasi baagi. ³⁴ Fidaea ema sähalea, Eniasa-o, Yesu Gelesoea di wahilasisebego. Nowelahilä die fëo galimola säi. Amala säi amole e fodolofali nowei. ³⁵ Udia dolö sulubadela Lidalage sege Salonolage ili sulubadelaea e bealahilä Dafidilo Geloima asigi besui.

³⁶ Yesu bëgëla aulo udia afädë ëi Dabida, Giligi ado adola ëi elöda Dogasa, e Yoba filo. Udia amea hamoi hedabi hamosamu nea. Udia dolö busadäoi nefolalebe amoli ugila negesamu aligilo. ³⁷ Amala hamosa sebegi e olola baagoi. Baagosebegi odoaea ie domalo nigime hëla hogoli ilibia afädëgi nea negesi. ³⁸ Yoba gaamu amoda Lida gaamu ga madela negei. Bëgëla aulo nefolalo amolia Fida segeyo amo gala Lida neai amo nabalahlilä, ilia dolö äudäma e neebee bea mosalai. Awälahlilä elea ema sähalea, Saula made, nili nefolalebea fodolo misialola säla i. ³⁹ Amala säla iasebegi, Fida e nowelahilä hiligila obëgëi. Besela galalahilä hogoli ilibia amogi ilia e sigi asi. Sigi awälahlilä udia didalo nefolalo amoli e neebe gaalu ga madela nefolalea didigaola fagulo sedadege fagulo odoage Dogasaea hï e made baagola salea hamoi dilo amo ema nidila olei. ⁴⁰ Fidaea ili sulubadela afiaha maademolahilä, emo gumu sasagala salea Godema adoi. Amala adolahilä Fidaea ie domalomadi besuia galahlilä sähalea, Dabida, nowemola säi. Amalebe udia amea si fisigäla Fidama bealahilä e nowela fii. ⁴¹ Amala hamolebeda Fidaea udia amoïe naabogi nabelela nowela ifosi. Ifosilahilä Fidaea udia dolö Godea hile nafolai nefolalo amolimage, udia didalo amolimage mofiamolahilä, ea udia wahi neebe amo ilima olei. ⁴² Amala hamoi amo Yoba udia dolöea dawadigisa maadelahlilä yafiea Dafidilo Geloima asigi afädë negei. ⁴³ Fida e segeyo yafie Yoba segea ami nelo. E ami nelo amoda dolö afädë ëi Saimonobalä nelo. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöie daiaha aligilo.

10

Selesaia fii afädë maalahilä Goniliasama ado säla i

¹ Sisalia gaamugi ami dolö afädë nelo. Ìe ëida Goniliasa. Eada ami dolö hädali afädë sigi aligilo nelo. Hädali afädë amoda hädali gafeia amoligi, hädali gafeia amolile ëida Idali Ami Dolöla sälo. ² Goniliasa eada Godea hamei dibe amomu hamolo nea, Godebalä bedäla nagadaiala aligilo. Ìe mosöa nefolalo amoli sulubadelaage amalo. Eada busadäoi neebe amoli ugila negela muni nelegeige iaha aligilo nea, segeyo sulubadelagi Godema adolasisa aligilo nelo. ³ Amala hamosa

nebegi segeyo afädëgi eso bëgisebe amo gaalu, Goniliäsaëa sosoäla awäla beahaleamelebe, Godeie selesaia fii afädëa e neebee maalahilä ema Goniliäsa-ola säsebegi ea fädäla meli. ⁴ Amala säsebegi, ea bedälähilä, selesaia fii amoma siila dialea nabahalea, Dafidilo, edola nabi. Amala nabasebegi, ea ema säla obëgësalea, Dia Godema adosa aligilo amoge, nelegei muni busadäoi amoligali iaha aligilo amoge Godea bealahilä di helësësa neamelë. ⁵ Amaimo, dolö afädë Saimono, ie ëi elöda Fida, amoda di neebee gui misiäia dolö odoaea Yoba bea mosalamalo. ⁶ Dolö amoda edaio Saimonoie mosöa söfë misi saleamelë. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöie daiaha aligilo. Ie mosöda duhulu agesugi neamelëla säi. ⁷ Selesaia fii amea ema säla iäla asibua Goniliäsaëa ie hamoi hamolasilo äudä nelo amolege, amase, ami dolö afädë Godea hamei dibe amomu hamolo ebalämu aligilo amoge, ohodoa amoli misialolahilä, ⁸ nelebo e neebee maala hamoi amo sulubadela ilima fädäla säla iaha maadelahilä ea ili Yoba mosaloi.

Fidaea sosoäla awäla meli

⁹ Amo aiyo amogi ili awäla idiafa eso mogogi suägila gaamu ga madela awäha neebee amo gaalu, Fidaea Godema adomolö mosö figi baledeidaia fedai. ¹⁰ Fedalahilä adosa salea, Fida e sidëa baagosebegi molö molö helësëi. Odoaea molö giala daiasebe amo gaalu, Fida e olobola salea sosoäla awäla meli. ¹¹ Beahaleamelebe mu doga negelahilä nelebo afädë fagulo gadoi edefade bidi biyidiagi gaulahilä nagadaia fisiga idogosebe meli. ¹² Amodaia ami hogoi elö elöige, nagadaia hagomoea aulo elö elöige, hagila aulo haea elö elöige sefolalebe meli. ¹³ Amo beaha nebegi, ado afädë sähalea, Fida-o, nowelahilä dia nufudala muöla säse nabi. ¹⁴ Amala säi amo nabalähilä Fidaea säla obëgësalea, Dafidilo Geloi-e. Ai, made molö. Nilia made mualaike, nelebo die siigi dofea madege, na afädë dofä made maimelëla säi. ¹⁵ Amala sälebe, ado amea bu elö ema sähalea, Godea dofea muöla säi amoda ie siigi dofea madela sämabiola säse nabi. ¹⁶ Amo gadola bu ohodoala hamolahilä fodolofali nelebo fagulo gadoi amo mudaia dusugala neasebe meli.

¹⁷ Sosoäla awäla meli amo Fidaea mi edoiedula asigi säosöola hehelësësa sebegi, dolö ohodoa Goniliäsaie mosöala misi amoli maalahilä, Saimonoie mosö abidi neala nalaba awäla beagolelahilä, idi galo mia ami segeamadi nelo. ¹⁸ Idi galo baagido segea nea wala nabahalea, Dolö afädë Saimono, ie ëi elöda Fida, mosöa gui sebelela nabi. ¹⁹ Sosoäla awäla meli amo Fidaea edodula hehelësësamu sebegi Gesamia sähalea, Nabuö, dolö ohodoaea di hogosa nea. ²⁰ Di hä nowela digamo. Ilibalä moholö amogi dia asigi säosäomabu. Na ili fisiga weila säi.

²¹ Amala säsebegi, Fida e digalahilä dolö amolima nabahalea, Dolö dilia hogose amoda nemelë. Edoie misila nabi. ²² Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Godeie selesaia fii afädëa ami dolö hädali afädë sigi aligilo Goniliasama sähalea, Fida di nebea misialamalo. Ea säse amo dia nabualola säimelë. Goniliasada dolö asigi mogoi, Godebalä bedäla nagadaiala aligilo neamelë. Yu udia dolö amoliage e asigi mogoi neala sälomelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Fidaea ili mosöa digafiamola sälahilä, ili ami adi.

Fida e Goniliasaie mosöa asi

Diala nowela hiligila afiai. Edoolali odoa Yoba gaamugi nefolalo amolige hiligila afiai. ²⁴ Amo aiyo amogi e Sisalia gaamugi besela galai. Gaamugi ami Goniliasaea ili beaha nelo. E sosogo amolige e damelëfalä amolige misialolahilä, ili gegedola beaha nefolalo. ²⁵ Fida e digala besela galasebegi Goniliasa maalahilä, ie emo mia gumusula dia idogoi. ²⁶ Amala hamosebegi, Fidaea e nabeleia idahalea sähalea, Di nowemo. Nege dolöfämelëla säi. ²⁷ Fidaea ebalä adodola mumusogi digahamelebe udia dolö yafie gegedoi dibe meli. ²⁸ Bealahilä ilima sähalea, Afädë Yu dolö neebe amogida udia dolö fii elöbalä aligilo madege, amase, söfëge aulo madela säla negei amoda dilia dawadigi nebege. Amala hamolo gaso, dolö elöma dida nafade, amase, Godeie siigi dofea madela made sämäia Godea nema oleimelë. ²⁹ Amalebe misialoi amogi na säla obëgëla made, ne misimelë. Amaimo, mi edoie ne misialaila nabahala nabi. ³⁰ Amala nabasebegi, Goniliasaea sähalea, Gomoie gahada deadi walio neebe we gadola eso bëgisebe amo gaalu, nihi mosöa Godema adosa sebegi, dolö afädë fagulo hedabi eleloi salugai nie odagia maala nelo gabio. ³¹ Amala maala nea ea sähalea, Goniliasa-o, dia Godema adoi amo ea nabi. Amase, dia nelegei munige busadäoi amoligali iaha aligilo amoge Godea made elaboi nea. ³² Dolö afädë Saimono, ie ëi elöda Fida, e Yoba gaamugi neamelë. Dolö odoama bea mosalamalo. Dolö amoda edaio Saimonoie mosöa söfë misi saleamelë. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöie daiaha aligilo. Ie mosöda duhulu agesugi neamelëla säi. ³³ Amala sälebe na fodolofalä di bea mosalola säi. Nabalahilä misi goda hedabi hamoi. Nesege. Amaimo, Dafidilo Geloia sulubadela dima sämalola säi amo gadola säsebe amo nabalö nili sulubadela Godeie sidaia gedola saleawela säi.

Fidaea Goniliasaie mosöa Ado Mala Hedabi olelei

³⁴⁻³⁵ Fidaea sähalea, Godea udia dolö sulubadela memelela made, fii sulubadelaea ebalä bedäla nagadaialahilä, mala mogoi hamosa nefolalebe amoli Godea hulu helësëla obeägilo neebe amoda, dofä na walio beagolei neawe. ³⁶ Godea neala

dalulasilo Ado Mala Hedabi Yesu Geleso aulodaia nea säla, Isilale udia dolöma säla i amo dilia dawadigi nebego. Yesu Geleso amoda udia dolö sulubadelaie Dafidilo Geloï nea. ³⁷ Yonea ödägi gelo mala oleleibua, Galili ami mi gäwilahilä, Yudia sege sulubadelamadi hamoi amo dilia dawadigi nebego. ³⁸ Ami hamoi amoda gowe. Godea Nasalese fii Yesu memelela Eleloi Gesamige, geloige, ema söga negesebegi, Gode ebalä nelo amea Yesuea fufuia nawesa nea, udia dolöma hedabi hamola digi, udia dolö mugabe busaie geloï hawa nefolalebe amoli sulubadela wahila digi amo dilia dawadigi. ³⁹ Ea Yalusaleme neage, Yu udia dolöie sege sulubadelagi neage hamoi amo nilia beaha maadei. Ila e baagomäia iigi baala negeimelë. ⁴⁰ Amaimo, segeyo äudä nelolahilä osodagi Godea dolö amo nowela ifosilahilä, udia dolöea e bimäia olei. ⁴¹ Amala olei amoda, udia dolö sulubadelama made, Godea e bimäia memeleiamu meli. E baagola nowesebegi ebalä molö ödäge naha aligilo neebe nilimamu oleimelë. ⁴² Ea nilima sähalea, Udia dolöma ado mala säla iahalea, udia dolö dafidi baagoi amolilege walio nefolalebe welilege gudi mogelo namiäia Godea ne memelela ifosila säla imalola säi. ⁴³ Dafidi bea sälo nefolalo amoli sulubadelaie ie helësëla bea säla sähalea, Ema asigi afädë negei nefolalebe amolia nafade hamoi amoda Godea ie ëia hëla digimolömelëla säi.

Godea udia dolö fii odoagali Eleloi Gesami i

⁴⁴ Fidaea ado amo, aso, säha nebegimu, Eleloi Gesami udia dolö ea säi amo nabaha sefolalo amoli sulubadelama digai. ⁴⁵ Asigi afädë negei gafodo damulo Fidabalä misi amolia Eleloi Gesami memalä udu ilo amo fii odoama söga sali amo beala fudugisa dilo. ⁴⁶ Fudugi amoie mida gowe. Udia dolö amolia ado elö säla, Gode eda edefade neala säse nabi amogi. Amalahilä Fidaea nabahalea, ⁴⁷ Nilia Eleloi Gesami nii amo gadola nii amoli ödägi made gemolöila sämolöi nealela nabi. ⁴⁸ Amala nabasebegi, ea Yesu Gelesoie ëigi ödägi gemalola säi. Amalahilä ilia ema segeyo odo ilibalä namolömelëla säla gauia idai.

11

Fida e Yalusaleme awälahilä nelebo hamoi säla i

¹ Abosolo iliage edoolali Yudia sege sulubadelagi nefolalo amoliage nabahalea, udia dolö fii odo amoliage Godeie ado mala neala gaui neala säi amo nabi. ² Nabalahilä nea, gafodo damulo dolö odoaea Fida Yalusaleme awäla besela galasebegi, ilia ema nemoi. ³ Nemola sähalea, Dia dolö gafodo made damui nefolalebe amolile mosöa digalahilä, ilibalä molö gedola naha sulo gabiola säi.

⁴ Amala säsebegi, Fidaea nelebo dafidi mi gäwila hamoi amo ilima awala sähalea, ⁵ Ne Yoba gaamugi Godema adosa sebegi, olobola salea sosoäla awäla beahaleamelebe, mudaiala nelebo fagulo gadoi edefade bidi biyidiagi gaulahilä ne mia fisiga idogoso. ⁶ Fisiga idogosebegi fagulo gadoi amogi na siila fädäla beahamelebe, sugua foi elö elöige, hogoi odoage, hagamoea aulo gadoige, hagila aulo haeage sefolalebe meli. ⁷ Beaha nebegi nema ado afädë sähalea, Fida-o, nowelahilä dia nufudala muöla säse nabi. ⁸ Amo nabalahlilä na säla obögësalea, Dafidilo Geloie. Ai, made molö. Nilia made mualaike, nelebo die siigi dofea madege, afädë nïe nafia made maimelëla säi. ⁹ Amala sälebeda ado amea mudaiala bu elö sähalea, Godea dofea muöla säi amoda ie siigi dofea madela sämabiola säse nabi. ¹⁰ Amo gadola bu ohodoala hamolahilä nelebo amoli sulubadela mudaia dusugala neasebe meli.

¹¹ Amo gala dolö ohodoa Sisaliala fisiga gai amoli mosö ne neebee ami maala besela galasio. ¹² Besela galasebegi Gesamia nema ilibalä moholö amogi dia asigi säosäomabula säi. Amala säsebegi, nedoo gafeia amolalige nebalä awälahlilä, nihiligila dolö amoie mosöa nogila digai. ¹³ Digalahilä ea nilima säla iahalea sähalea, Selesaia fii afädë nïe mosöa maase meli. Selesaia fii amea sähalea, Dolö odoa Yoba mosaloi, amoli awäla dolö afädë Saimono, ie ëi elöda Fida, e misiäia bea mosaloi. ¹⁴ Ea ado mala säla iasebe amea dige die mosöa neebe amolige dili sulubadela damula moholömelëla säila säi. ¹⁵ Amaimo, na ado säha nebegi, Eleloi Gesami dafidi mi gäwila nilima digai amo gadola ilimage digasio. ¹⁶ Amala hamolebe na helësëla obögësalea, dafidi Dafidilo Geloia ado säi amo gadola, Yoneada ödäea gesa nelo, dili Eleloi Gesamia gemolömelëla säi amo helësëla obögëimelë. ¹⁷ Dafidilo Gelo Yesu Gelesoma asigi afädë negesebegi, Godea niligali i amo gadola, iligalige iasebegi, na Godema iligali amala imabula sämolöi nelolela Fidaea säla wagai.

¹⁸ Amala säi amo nabalahlilä, ilia bu säla obögëla made, Godeie ëi gauia adala sähalea, Godea udia dolö fii odoa neebe amoliage asigi besulahilä namolö gähe neala gaumäia iligali fu i gabula säi.

Udia dolö Godea wela ifosisi Ädiago nefolalo

¹⁹ Sidibeni baagomäia nufia amila odoaea ili neala sëlasisa nebegi, udia dolö fisäla dusudasila afiai amoli fisäla odoa Fonsiage, Saibulusige, Ädiagoge awäla ado mala säla iia Yu udia dolö mamu olelela aliligi asi. ²⁰ Amai gaso, fisäla asi amoligi Saibulusi dolö odoage Sailini dolö odoage Ädiago gaamugi awäla Giligi udia dolömage Dafidilo Geloie Yesuie Ado Mala Hedabi olelesa nelo. ²¹ Dafidilo Geloia ie geloi

ilima olesebegi udia dolö yafie asigi afädë negesa maadelahilä Godemadi namolö obëgëi. ²² Amala hamoila säi amo Godea Yalusaleme udia dolö wela ifosi nefolalo amolia nabalahlilä, ilia Banabasama Ädiago segea bea mosalai. ²³ E awäla besela galalahilä beahamelebe, Godea ili hedabola ugila negei amo bealahilä ea obeägï. Obeägïlahilä ea ilile iso asigi gelolasila udia dolö sulubadelama sähalea, Fisila made, Dafidilo Geloibalä dila nebegoda go wälasimu namialola säi. ²⁴ Banabasa e dolö hedabi, Eleloi Gesami ema nobai nea, asigi afädë negei geloi nelo amea amala säi. Amaimo, udia dolö yafiege Dafidilo Geloima asigi afädë negela baai.

²⁵ Amala hamolahilä Banabasaea Solo hogomolöie Dasasa asi. ²⁶ Beagolelahilä ea e Ädiago sigi obëgëi. Ädiago ami gäheo i afädë ele udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amolibalä gechedola nea, udia dolö yafiema mala säla olelesa nelo.

Yesu bëgëla aulo Ädiago ami mi gäwila Geleso sosogola ëi negei.

²⁷ Segeyo amo gaalu, bea sälo odoa Yalusalemelahilä Ädiago digai. ²⁸ Iligi afädëie ëi Agabasa e nowelahilä, Gesamiie geloia bea säla negesalea sähalea, Sege föi sulubadelagi sidë i edefademalä gelola moholömelëla säla negei. Amala säi amo gadola beaha aligilo Gini Sisa Golodiasa nebegi gausiala digai. ²⁹ Ado säi amo nabalahlilä, bëgëla aulo nefolalo amolia ado afädë negela, edoolali Yudia nefolalebe amoligali ugila negela ïmolöie, muni dibe amo gadola idulämelëla säi. ³⁰ Iliä amala säi amo gadola hamolahilä, ilia Banabasale Sololele naabogi gausilahilä, dolö dafidilo nefolalebe amolima ïmolöie gaula mosaloi.

12

Yamese baagomäia nufudalahilä, Fida nafodoi

¹ Amo gaalu, Gini Heledoea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo odoa amoli neala sëlasimolöie gaula nafodosa nelo.

² Ea Yoneie edoo Yamese baagomäia nudulo helebea nufi.

³ Heledoea beahamelebe, Yu ilia ea nelebo hamosebe amogi haeafula obeägïsebegi, Fidage gaula nafodomalai. Ea amo hamoi amo Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö fu amo gala amala hamoi. ⁴ Fida gaula galabaia mosöa negesilahilä, ami dolö nudulu gäwi biyidia amolia Fida e idihë namialai. Nudulu gäwi afädë afädëlagi ami dolö biyidia biyidiala ifosisi. Amala ifosisilahilä, Heledoea Baagila Asi Segeyo amo baagibua ebalä gudimolöie udia dolö neebee e sigi moholöla helësëi. ⁵ Amaimo, Fida e galabaia mosöamu nebegi, udia dolö Godea wela ifosi amolia ie Godema gelola adosa nelo.

Selesaia fii Fida fisigäi

⁶ Heledoea aiyo gadola e sigi moholölahilä, walio gasigi gadola, Fida e ami dolö äudä amole mogogi ami adi dilo. Iliä e igi ëfë äudäea begela negesilahilä, ami dolö odoaea galabaia mosö amoëe idi galo baagido idihë nefolalo. ⁷ Amala dibegi, Dafidilo Geloie selesaia fii afädë fodolofalä maala aligisilahilä, galabaia mosö hogolia ami yo digai. Selesaia fii amea Fidaie afawa nufigila didiigisalea sähalea, Di fodolofali nowemola säi. Amala säi amole igi ëfë äudä amo Fidaie naabogi amila fisigäla digai. ⁸ Amala hamosebegi, selesaia fii amea sähalea, Die malibu fëdöla negelahilä, emo usililoge salugamola säi. Amala säi amo gadola Fidaea hamosebegi, selesaia fii amea ema sähalea, Die daia salugalo fagulo amoge salugalahlilä, ne bëgëla misiëla säi. ⁹ Amala säsebegi, e awäse amo gadola bëgëla segea doadigila awähaleada, selesaia fii e dofä sigi awäsebela made helësëla, ea sosoäla awäla beahala helësëi. ¹⁰ Ele awähalea idihë aligilo elö neebe amo baagila awäla, elö neebe amoge baagila asi. Amala awäla gaamugi aulo idi galo igi aeanea hamoia gaia ami besela galai. Besela galalebe idi gai amo hï asigia doga negesebegi, ele doadigila asi. Awäla idi afädë amogi awäha nebegi, selesaia fii amea e amilahilä fodolofalä dīgila asi.

¹¹ Selesaia fii amea dīgila asibua Fidaea fädäla helësëla obëgësalea sähalea, Heledoie naaboea gauia amilage, Yu udia dolö ilia hamomolö helësëia amilage, Dafidilo Geloia ne damula awäla ie selesaia fii dofä fisiga wei gabula säi. ¹² Amala fädäla helësëlahilä, Fida e Yoneie eme Meliie mosöa asi. Yoneie ëi elöda Maga. Mosöa ami udia dolö yafie gegedolahilä Godema adosa dilo. ¹³ Fida e maalahlilä idi galo baagido segeamadila nea, gödögödöla nufigisebegi, hamoi hamolasilo dolisä ëi Olodaea idi gai dugimolö misi. ¹⁴ E maalahlilä säse amo nabahamelebe, Fidaea adose nabala e edefademalä obeägisalea, idi gai amo made dogala baluluia digalahilä sähalea, Wae, dili-e! Fida idiliba misi neamelëla säi. ¹⁵ Amala sälebe, ilia ema sähalea, Di gagaosa walofala säi. Amala säsebegi, ea ado gelolafalä sähamu nea, Ai, dofä misi neala säi. Amalebe ilia sähalea, Goda ie selesaia fii gabula säi. ¹⁶ Iliä amala säha dibegimu, Fida ea, aso, idi galogi gödögödöla nufigisamu nebegi, idi gai dogalahilä beahamelebe Fida neebe beala ili edefademalä fudugi. ¹⁷ Amalebe udia dolö amolia made adomäia ea naabo usigililahilä, Dafidilo Geloia e galabaia mosöa amila doadigila segea sigi misi amo il-ima awala iaha maadei. Awala iaha maadelahlilä sähalea, Amala hamoimelëla Yamesemage, edoolalimage säla imalola säla ialahlilä Fida e doadigila awäla sege elögi asi.

18 Sege yose amo gaalu, ami dolö amolia fudugilahilä Fida abodogi asidula didiäla edefademalä asigi säosäosa dilo. 19 Amala hamoi gabugi, Heledoea e hogoi amo made beagole-sebegi, idihë aligilo nelo amolibalä gudilahilä ili baagomäia nufualai.

Amalahilä Heledo e Yudia sege digila Sisalia gaamugi namolö asi.

Heledo baagoi

20 Udia dolö Daiamadi nefolalebe amolimage, Saidononadi nefolalebe amolimage, Heledoea edefademalä mihaläha nelo. Amala nebegi, hili asigi afädë negelahilä Heledo nebea asi. Iliä bea moholö nea, gini dilo mosö beaha aligilo dolö ëi Balasadusabalä ado afädë negelahilä, hobeala neala dalumolöie ado sämolö ili Heledo nebea asi. Amala sämolö asi amoie mida, ilia Heledoie segeamadi molö bidia nelo amo helësëla amai. 21 Segeyo daiala negei amo gala Heledo e beaha aligilo giniie fagulo sedade salugalahilä, beaha aligilo filodaia salea, ea udia dolöma ado edefade säla i. 22 Amo nabalahilä udia dolö amolia, Ado säsebe goda dolöea säse amo gadola made gabu, gode afädë elöea säse amo gadola säsebela gelola sähamu nelo. 23 Ado amo Heledoea nabalahilä, Godeie ëi gauia adamolö made helësëi amea, Dafidilo Geloie selesaia fii afädëa e fodolofali nufi. Amalebe, fësöea naala e hame doala asi.

24 Amaibua Godeie ado mala säla daidola bäui.

25 Hä Banabasale Sololea Yalusaleme ami ugila negemolö asi amo hamosa maadelahilä, elea Yone Maga sigi hiligila Ädiago obëgëi.

13

Banabasale Solole Godeie hamoi hamomolö mosaloi

1 Udia dolö Godea wela ifosi Ädiago nefolalo amoligi odoaea bea sälo nea, odoaea säla olelelo nelo. Ilile ëida gowe, Banabasage Simeono, ie ëi elö Nigeluge, gaamu Sailini ami fii Ulusiusige, beaha aligilo Heledobalä esamala aligilo Manainige, Sologe, ili nelo. 2 Segeyo afädëgi udia dolö Godea wela ifosi amolia Dafidilo Geloie helësëla molö aiyala made mai. Made naala nea, Dafidilo Geloie ëi gauia adala Godema adosebegi, Eleloi Gesamia ilima sähalea, Banabasale Sololea hamoi hamomäia na helësëla daiäi dibe amo gadola hamomäia, ele nafolala odasimalola säi. 3 Amalebe ilia molö made naala aiyala, Godema adola elema naabo negesilahilä mosalai.

Banabasale Sololea Saibulusi Godeie ado mala olelei

4 Eleloi Gesamia ele mosalosebegi, ele gaamu Selusia ami digai. Selusia amila ele du edefadegi fila awäla Saibulusi södölo dibeä ami asi. 5 Ele awäla gaamu Salamisi besela

galalahilä, elea Yu udia dolöie gedolo mosö nefolalebea ami Godeie ado mala säla iaha nelo. Ele ugila negemolöie Yonege elebalä asi. ⁶ Ele ödä södölo amoie sege sulubadelamadi nawesa nelolahilä awäla gaamu Bafosi besela galai. Segea ami Yu dolö afädë sebe meli. Dolö ameada golë elö elöla hamosa aligilo nea, wäfali bea sälo nelo. Amoie ëida Ba-Yesu. ⁷ Eda gamane beaha aligilo dolö Segiasa Folasabalä aligilo nelo. Gamane dolö amoda asigi gäwi nulügäi nelo. E Godeie ado mala nabelä Banabasale Solole misialola wei. ⁸ Amai gaso, golë hamolo, amoie ëi elöda Elimasi, ea Banabasale Sololele ado bafuäha nelo. Mida, ea gamane beaha aligilo neebe amea Yesuma asigi afädë made negemäia helësëla amai. ⁹ Amala hamosebegi, Solo, ie ëi elö Folola sälo nelo amoma Eleloi Gesami nobalahilä ema siila dialea sähalea, ¹⁰ Wäfali säsäla dahila nelo sulubadelage, asigi musügä negela gadiabolo sulubadelage dima nobai gabu. Amai, dida mugabe busaie malö neebe, mogoi hamomolö dibe amo sulubadelabaläda dia ado neala aligilo. Diada Dafidilo Geloie mala mogoi hamolo dibe amo halowemolö helësësa aligilo amo, made fisimolöle. ¹¹ Amai galëda, nabualo. Dafidilo Geloie naaboea di nufudasebego. Hä die si dofogalahilä, eso nee made beala, holöbö segeyo sedade namolömelëla säi. Amala säi amole fodolofali gelë gadoiage gasimi sagai gadoiage ie si gesusebegi, nagubila nawesalea afädëa e nabelela gaula sigi mosäia ea hogosa nelo. ¹² Amala hamoi amo bealahilä, gamane beaha aligilo dolö amea Dafidilo Geloie ado mala säi amo nabala fudugilahilä, asigi afädë negei.

Banabasale Folole Bisidia segeie gaamu Ädiago ado mala säla olelei

¹³ Bafosi amila Fologe ebalä asi amolige du edefadegi fila awäla Bäfilia segeie Bega gaamugi besela galai. Gaamugi amila ili digila Yone e Yalusaleme obëgei. ¹⁴ Amala hamosebegi, ili Bega gaamugi amila awäla, Bisidia segeie Ädiago gaamu dibeami besela galai. Besela galalahilä, segeyo Sabada gafegi ili gedolo mosöa ami awäla sulo. ¹⁵ Gedolo mosöa ami sebegi, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, amase, bea sälo nefolalo amolia säla negei amoge nidelahilä, gedolo mosö beaha aligilo amolia dolö afädëma ilima sämäia säsi. Säsisalea, Nedoola dili-e, dilia udia dolö asigi gelolasi-molöie ado afädë gaulea galëda, säla imäiamelëla säi. ¹⁶ Amala säi amo nalahilä, Foloea nowela aligila naabo usigililahilä sähalea, Isilale dolö diliage, amase, fii odoa Godebalä bedäla nagadaiala neebe diliage, nabualo. ¹⁷ Isilale udia dolö go ilile Gode neebe amea dafidi nilile naado nefolalo amoli memelei.

Amalahilä ili Isibi awäla nebegi, sosogo malei besela galamäia neala edelasilahilä, hobeala ie geloiamu Isibila sigi doadigila asi. ¹⁸ Sigi awäla sege nafade udia dolö aligisia made ami nebegi, gäheo i nabülasi biyidiagi ea yöi gaula hü guila auaula nelo. ¹⁹ Amalahilä Gainana ami fii gifalädalä sulo amoli nufudaha maadelahilä, ilile sege Isilale udia dolö samiäia hilima imelë. ²⁰ Amala hahamola maaha nea gäheo i hädali biyidiäie nabülasi bia gadoi nelo. Sege amo nealahilä, Godea ëi sälo odoaea beaha aligimäia iligali äala beaha aliligi awälahilä, bea sälo Samuale nelo ami awäla besela galai. ²¹ Samuale nebegi, ilia beaha aligilo gini imäia ëdëgësebegi, Godea Bëyamini soso-gomadila Gisiie malö Solo i. Amala äasebegi Solo eda gäheo i nabülasi biyidiagi beaha aligilo nelo. ²² Godea Solo beselalahilä, ilile beaha aligilo Gini Debidi namiäia memelela ifosi. Debidi helësëla ado gomalä säi, Yesiie malö Debidida nie naabo dafädi, hame salifali neebe melimelë. Eada na helësëi dibe amo gadoi hamosa maademolömelëla Godea säi. ²³ Dolö amoie yaua mäumadila afädëa Isilale udia dolöie damula aulo namiäia Godea dafidi säla negei amo gadola Yesu e misimelë. ²⁴ Yesu e, aso, maala ulufadigila made nebegi, Yonea Isilale udia dolö sulubadelama sähalea, Asigi besulahilä ödägi gemalola säla äaha nelo. ²⁵ Yonea ie hamoi hamola wagamolö fu ga madesebegi, ea sähalea, Diliada ne nowë neala helësësebe. Neda amo mademelë. Amai gaso, nabualo. Hobeane baagia e moholömelë. Na ie emo usililo ëfë fisigamolö dofea made neawela Yonea säimelë. ²⁶ Nedoola dili, Abalahamaie malöge, amase, fii odoa Godebalä bedäla nagadaiala neebege, damula moholö amoie ado gowe nilima fisiga wei. ²⁷ Udia dolö Yalusaleme nefolalo amola, ilile dafidilo nefolalo amolalia dolö amo fädäla dawadigi made nelo. Dawadigi made nea, ilia e baagomäia nufulöla säi amea bea sälo nefolalo amolia ado säla negei dilo amo segeyo Sabada gafe sulubadelagi nidesamu aligilo amo gadola gausiala digai. ²⁸ Amaimo, e baagomolö mi maadegi, ilia Bailadima nufualola säi. ²⁹ Ie helësëla dëdëla negei dibe amo sulubadela gausiaha maadesebegi, ilia idaijala gaula digalahilä igi äbägi bausi. ³⁰ Amai gaso, Godea e bauia amila neala nowelasi. ³¹ Nowelasisebegi, dafidi ebalä Galilila Yalusaleme fedafiai amolia e segeyo yafiegi meli. Meli amolia udia dolöma e olelo nea. ³² Amaimo, nilia dilima Ado Mala Hedabi säla äaha neawe. Dafidi nilile naadolalima hamomolömelëla säla negei amo gadola ³³ Godea Yesu neala nowelasi amea ilile malö nilima gausiala digaimelë. Gë Udälo agedugi dëdëla negei amoda gowe.

Dida nie malö nebege, walio neda die Diado aligisawela

säla dödëla negei dialea.

Gë Udälo 2.7

³⁴ Godea Yesu neala nowelasi amo bu made baagomolömelëla gomalä säla dödëla negei dialea.

Dofä hedabi obeägilasimolö dafidi Debidima ïmolömelëla säla ï amo gadola dilima ïmolömelëla

säla dödëla negei dialea.

Aisaea 55.3

³⁵ Amo gadoi ado elö säla dödëla negeida gowe.

Die hamoi hamolasilo dihi memelela odai amo bauia ami made sigämolömelëla

säla dödëla negei dialea.

Gë Udälo 16.10

³⁶ Debidi nelo amo gaalu, Godeie hamoi hamomolö negei dilo amo gadola hamosa maadelahilä e baagoi. Baagosebegi ie eedolali bauia ami eege amimu baula sigäi. ³⁷ Amaimo, Godea afädë neala nowelasi amoda sigäi made melimelë. ³⁸ Amai gabugi, nedoola dili-e, Yesuie aulodaia nea nafade hamoi amo hëmolöie mala dilima säla ïaha neebewe helësëmalö. ³⁹ Ea hamoi amea, sulubadelaea dolö amoma asigi afädë nege-

sebegi, nafade hamoi amo Mosese nebegi Ado säla negei ameadä hëmolö uli amo sulubadela ea hëla digisa maadelo nea. ⁴⁰ Amaimo, bea sälo nefolalo amolia dafidi bea säla negei amo dilima gausiala digaloea, hedabola idihë namialo. Bea säla negei amoda gowe.

⁴¹ Gadiabolo nefolalebe, bimo. Beala fudugilahilä baago geia mosalo. Dili neebe amo gaalu, na hamomolö amo afädëa dilima amala hamoila säседа, dilia dofä gabula made helësëmolömelëla

säla dödëla negeila Foloea säla wagai.

Habagaga 1.5

⁴² Amala säla wagalahilä, Folole Banabasale gedolo mosöalahilä doadigila awäha nebegi, udia dolöea elema sähalea, Mala amo gadoi segeyo Sabada gafe elö gogi säla ïmolö obëgëmalola säi. ⁴³ Amalahilä gedoi amoli dusula awäla, Yu udia dolö yafiege, amase, udia dolö fii odoa Yuie mala bëgëla hamolo yafiege, Folole Banabasale bëgëla asi. Bëgëla maasebegi, elea ilima säla ïahalea, Godea ugila negelo dibeä ami fodola namialola gelola säla ï.

⁴⁴ Segeyo Sabada gafe elö amogi Godeie ado nabolö gaamu sulubadela gegedoi gaso, odoa holöbö made gedoi.

⁴⁵ Amaimo, Yu udia dolö amolia yafie gegedoi dibe amo bealahilä, ilile iso asigia Foloma edefademalä naabo gëlahilä, e gadiabola, ie ado bafuäha nelo. ⁴⁶ Amasebegi, Folola Banabasalea hubabelela made gelola nea sähalea, Amaimo, Godeie ado dilimadale dafidi säla ïmolöi galea gaso, dilia helësësaleada, namolöi namolö nimolö amo nilia dofea madela helësëlahilä, ado amo eegeia gasebegoëada alia dili digila fii odoamadi moholömelë. ⁴⁷ Mida, Dafidilo Geloia alia hamomai amoda gowe.

⁴⁴ Segeyo Sabada gafe elö amogi Godeie ado nabolö gaamu sulubadela gegedoi gaso, odoa holöbö made gedoi.

⁴⁵ Amaimo, Yu udia dolö amolia yafie gegedoi dibe amo bealahilä, ilile iso asigia Foloma edefademalä naabo gëlahilä, e gadiabola, ie ado bafuäha nelo. ⁴⁶ Amasebegi, Folola Banabasalea hubabelela made gelola nea sähalea, Amaimo, Godeie ado dilimadale dafidi säla ïmolöi galea gaso, dilia helësësaleada, namolöi namolö nimolö amo nilia dofea madela helësëlahilä, ado amo eegeia gasebegoëada alia dili digila fii odoamadi moholömelë. ⁴⁷ Mida, Dafidilo Geloia alia hamomai amoda gowe.

⁴⁵ Amaimo, Yu udia dolö amolia yafie gegedoi dibe amo bealahilä, ilile iso asigia Foloma edefademalä naabo gëlahilä, e gadiabola, ie ado bafuäha nelo. ⁴⁶ Amasebegi, Folola Banabasalea hubabelela made gelola nea sähalea, Amaimo, Godeie ado dilimadale dafidi säla ïmolöi galea gaso, dilia helësësaleada, namolöi namolö nimolö amo nilia dofea madela helësëlahilä, ado amo eegeia gasebegoëada alia dili digila fii odoamadi moholömelë. ⁴⁷ Mida, Dafidilo Geloia alia hamomai amoda gowe.

⁴⁶ Amasebegi, Folola Banabasalea hubabelela made gelola nea sähalea, Amaimo, Godeie ado dilimadale dafidi säla ïmolöi galea gaso, dilia helësësaleada, namolöi namolö nimolö amo nilia dofea madela helësëlahilä, ado amo eegeia gasebegoëada alia dili digila fii odoamadi moholömelë. ⁴⁷ Mida, Dafidilo Geloia alia hamomai amoda gowe.

⁴⁷ Mida, Dafidilo Geloia alia hamomai amoda gowe.

⁴⁷ Mida, Dafidilo Geloia alia hamomai amoda gowe.

⁴⁷ Mida, Dafidilo Geloia alia hamomai amoda gowe.

⁴⁷ Mida, Dafidilo Geloia alia hamomai amoda gowe.

⁴⁷ Mida, Dafidilo Geloia alia hamomai amoda gowe.

⁴⁷ Mida, Dafidilo Geloia alia hamomai amoda gowe.

Dida fii odoa udia dolöie yo digalo nebego. Damula aulo amo sege föi dibe sulubadelamadi gaula mosäiala

säi.

Aisaea 49.6

⁴⁸ Elea amala säi amo nabalahlilä, udia dolö fii odoaea obeägila, Dafidilo Geloïie ado mala gauia adalahlilä, Godea namolöi namolö amo gaula namiäia memelei amoli sulubadela asigi afädë negei. ⁴⁹ Amalahilä Dafidilo Geloïie ado mala neala gaulahlilä sege amogi säla daidoi.

⁵⁰ Amaimo, Yu udia dolö amolia gaamu amoïe udia dafidila fii Gode helësëlo sefolalo amoliage, dolö ëi sälo nefolalo amoliage mihalämäiala, Folole Banabasale neala sëlasimäialahlilä, sege amomadi made namiäia nesila digi. ⁵¹ Amala hamolebe ilia asiala hamoi amo helësëmäia elea dao elele emogi baai amo fëfëla salalahilä, Aigoniama asi. ⁵² Yesu bëgëla aulo nefolalo amolima obeägïloge Eleloi Gesamige nobai nelo.

14

Folole Banabasale Aigoniama nea ado mala säla olelei

¹ Aigoniama ami Folole Banabasalea gaamu odoagi aulo amo gadola Yuïe gedolo mosöa ami asi. Ami awälahlilä ado mala hedabolafali olelesa nelo amea, udia dolö yafie, Yuge, Giligige, ilia asigi afädë negei. ² Amasebegi, Yu udia dolö asigi afädë negemolö haboi nefolalo amolia udia dolö fii odoa amolia edoolalima bimolö habobamäia si nigilasi. ³ Segeyo yafie Folole Banabasale ami nea, bedäla made Dafidilo Geloïie ado mala gelola olelesa nelo. Amala olelesa nebegi, Dafidilo Geloïie ugila negelasilo mala säla i amo dofä gabula helësëmäia, Dafidilo Geloia ele neala gelolasilahilä, dolöea hamomolöi made gadoige, hïdo elöige hamomäia el-ema geloi i. ⁴ Amala hamosebegi, gaamugi ami fii udia dolö nefolalo amoli mogelahlilä, odoa damula Yumadi, odoa damula abosolomadila mogela nelo. ⁵ Amasebegi, Yu ilige, amase, fii odoa amolige, ilile sigi aligilo amolibalä nea, Folole Banabasale së muäia igia nifulö dialeala helësëi. ⁶ Amala helësësaleala säi amo nabalahlilä, Folole Banabasale fisäla awäla Ligoniam segeïe gaamu Ilisidalage Debige sege amoïe ga made ga madela dibeadi amogige asi. ⁷ Amige elea Ado Mala Hedabi säla iia asi.

Folole Banabasale Ilisidala nea hamoi

⁸ Ilisidala gaamugi ami dolö emo nafadei afädë sulo. Emea emo nafadei amo gadoi neegela ägüla misi salea, holöfali emesala nawelo made sulo. ⁹ Dolö amea Foloea ado säsebe amo nabaha sulo. Nabaha sebegi, Foloea ema sisamelebe, e wahimäia asigi afädë negei sebe amo bealahilä ¹⁰ gelola

sähalea, Dihile emoea nowela namiëla säi. Amala sälebe, dolö amo nila fedala aligisilahilä nawesa nelo.

¹¹ Foloea amo hamose amo bealahilä, Ligonía udia dolö yafie gegedoi amolia hilile ado adola gelolafali sähalea, Dolö gadoi hamolahilä, gode amoli nihilí neebee digai gabuwela säi. ¹² Amala sälahilä, Banabasaie ei Susa negei. Amase, Folo eda ado adolo neala helësëlahilä, ie ei Hemisi negei.* ¹³ Ilisidala gaamu amoie yala baagido ami ilile gode Susaie odala ilo mosö olasi nelo. Amoie gobela ilo dolö nelo amea mama bebegesiala amalei amoge sugua gao gawali amoge idiliba ami sigi misi. Sigi maalahilä eage gegedoi nefolalo amoliage elegali göa nelegela nufudala imolö helësëla sigi misi.

¹⁴ Amala hamomolöie hamosa neala säi amo nabalahlilä abosolo äudä Banabasale Foloea helele fagulo amo nulilahilä, udia dolö gegedoi mogogi ami baluluia awälahilä, ado gelola silälasila ¹⁵ sähalea, Dolö dili-e, dilia goda edo hamomolöie hamosa. Alige dolöfä dili nebege gadoi neamelë. Dilia nelebo memalä gadoi go fisila Gode namolöi neebe amoma besumäia alia Ado Mala Hedabi säla imolö misimelë. Gode namolöi neebe ameadä muge naga föige ödä duhuluge nelebo sulubadela amoligi dibe neebe sebe amoge ea hamosa maadei. ¹⁶ Dafidi ea udia dolö fi odoa siiba fi amoli sulubadela hili helësëse amo gadola mosäia fisigisi. ¹⁷ Amai gaso, ea hamoi amo sulubadela e dofä neala helësëmäia, musügä negela made, hi e olei. Ea hedabi hamosebe amoda gowe. Sege mudaijala fisiga idalogue, amase, molö bäulasiloge amole diligali ilomelë. Diligali molö iase amea bolelasiloge obeägilo dilile isogi nobalasiloge neamelëla säi. ¹⁸ Elea ado amala sälahilä, udia dolö gegedoi sefolalo amolia elegali göa nelegela sugua gao made nufudala imäialahlilä, baagi sei hamoi hamosa nelo. Amalebëda ilia made amai.

¹⁹ Amaha nebegi, Yu odoa Ädiagolage Aigoniamalage mofiai. Mofiai amolia helësëse amo gadola gegedoi amolia amala helësëmäialahlilä, ilia ado afädë negei. Ado afädë negelahilä, ilia Folo igia nufi. Nufi amo baagoi gabula helësëlahilä, dusugala gaula awäla gaamu baagido negesi. ²⁰ Amala hamosebegi, Yesu bögëla aulo nefolalo amolia Folo e amalela digila nebegi, e nowelahilä gaamu amogi bu obögëla digai. Diala aiyo amogi Banabasale helegela Debi asi.

Banabasale Foloea Yesu bögëla aulo nefolalo amoli neala gelolasi

²¹ Ele gaamugi ami nea elea Ado Mala Hedabi säla iaha nelo. Säla i amea Yesu bögëla aulo yafie besela galai. Amalahilä ele

* **14:12:** Iliä hilile gode ei sälo dibe amo gadola ei negei.

Ilisidalage Aigoniamage Ädiagoge obëbëgela awähalea, ²² elea bëgëla aulo nefolalo amoli neala gelolasila sähalea, Dilia asigi afädë negei nebegoda go wälasimu namialola säsisila aliligi obëgëi. Elea sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholöie, nilia yöi yafie bimolömelëla säla i. ²³ Asi amo obëgësalea, elea Godea wela ifosi sege hïdo hïdolagi dolö odoa dafidilo nefolalebe amolia sigi aligimäia memelela ifosisi. Ifosisilahilä, molö made naala aiyala nea, udia dolö Dafidilo Geloima asigi afädë negei nefolalo amoli Godema adola ema gausisila aliligi asi.

Ele Sisalia segeie gaamu Ädiago obëgëi

²⁴ Amalahilä Bisidia sege baagila awäla Bäfilia segea besela galai. ²⁵ Besela galalahilä elea Bega gaamugi ami Godeie ado mala säla ialahilä, Adalia digai. ²⁶ Adaliala ödä du edefadegi fila Ädiago obëgëi. Dafidi Ädiago ami elea hamoi hamola wagai amo hamomäia Godea udia dolö wela ifosi Ädiago nefolalo amolia Godea ele ugila negemäia ele Godema adolasila gausia ami obëgëi. ²⁷ Ami besela galalahilä, elea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli gegedomalolahilä, Godea elemadi aligila hamoi amo ilima awala säla iaha maadei. Elea sähalea, Udia dolö fii odoa amoli Yesuma asigi afädë negemäia ea idi doge negei gabiola säla i. ²⁸ Eleda segeyo yafie Yesu bëgëla aulo amolibalä ami nelo.

15

Mala hamogimolöie Yalusaleme gegedoi

¹ Dolö odoa Yudiala digalahilä ilia edoolalima säla olele-salea sähalea, Mosese nebegi säla negei dibe amo gadola, gafodo damulo mala dibe amo made hamoseda, Godea dili made damula moholömelëla säla i. ² Amala säla i amo nabalahlilä, Folole Banabasalea dolö amolibalä didiähalea holöfali made gëgëi. Amalebe ilia Folole Banabasale dolö odoa nefolalo amolibalä mala amo hamogimolöie abosolo amolimage dolö dafidilo nefolalo amolimage nabuäia Yalusaleme fedamalai. ³ Amala säi amo gadola Godea wela ifosi nefolalo amolia mosalosebegi ili fedafiai. Fedafiahalea ilia Fonisiamadige Sameliamadige udia dolö nefolalo amolima fii odoa nefolalo amoli Godema asigi afädë negeimelëla säla iia fedafiai. Ado amala säi amo nabalahlilä, edoolalia edefademalä obeägisa nefolalo. ⁴ Ili fedafiala Yalusaleme besela galasebegi, udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoliage, abosolo amoliage, dolö dafidilo nefolalo amolalia dili mofihaha golela säla olei. Amasebegi Folole Banabasalea Godea elema aligila hamoi amo sulubadela ilima säla iaha maadei. ⁵ Amai gaso, Felesi sosogo odoa asigi afädë negei nefolalo

amoliala nowela aligilahilä sähalea, Fii odoa amoliage gafodo damumulö dialea. Amase, Mosese nebegi Ado säla negei amoge ilia hamomäia säla imolö dialeala säi.

⁶ Ado amo hamogimolöie abosologe, dolö dafidilo nefolalo amolalige gegedoi. ⁷ Gegedolahilä ado säsäla awäla gidogo gadogosebegi, Fida e nowela aligilahilä ilima sähalea, Nedoola dili-e, fii odoa nefolalebe amolia Ado Mala Hedabi nie nafia nabalahlilä asigi afädë negemäia Godea dafidifalä diligi ne memelei amo dilia dawadigi. ⁸ Sulubadelaie iso asigi dawadigi neebe Gode amea udia dolö fii odoa nefolalebe ilige dofea neebela ulufadigila olesalea ie Eleloi Gesami niligali i amo gadola iligalige imelë. ⁹ Eada ilige nilige mogogi nofeida made. Iliä Yesuma asigi afädë negesebegi, ilile nafade hamoi amo ea hëla fisimelë. ¹⁰ Amaimo, dilia Gode fedogola bimolölahilä adu yöi edefade niliage nilile naado amoliage ägümolöi made amo bögëla aulo nefolalebe amolia ägümäia neala ägüsi amo mi edoie. ¹¹ Amala hamomolöi mademelë. Nilia helësësaleada, Dafidilo Geloï Yesuie ugila negeloea ili damula asi amo gadola nilige damula asila helësësamelëla Fidaea säi. ¹² Amala säsebegi, Banabasale Fololea udia dolö fii odoabalä nea, Godea elema aligila nea dolöea hamomolöi made gadoige hido elöige hamoi amo sulubadela gegedoi sefolalebe amolima elea säla i. Säla iaha nebegi, ilia ado adola made, nalabola sefolalo. ¹³ Elea ado säha maadesebegi Yamesea sähalea, Nedoola dili-e, na säsebewe nabuö. ¹⁴ Godea udia dolö fii odoa nefolalebe amoli hamei amo dafidi olela odoa iligi ie namiäia memelei amo Saimonoea nilima awala säla imelë. ¹⁵ Säla i amo gadola bea sälo nefolalo amolia ado amo wäla säla negei dialea. Amoda gomälä dödëla negei dialea.

¹⁶ Dafidilo Geloia sähalea, Hobeä ne obögëlahilä na Debidüie mosö dagabola digai amo hamogimolö. Mosö hai dibe amo hahamogilahilä gelolasimolömelë. ¹⁷ Mida, udia dolö fii odoa amolia Dafidilo Geloï hogomäia amamolömelë. Fii odoa nie ei gaula neebe amoli sulubadelaä ne hogomäia amamolömelëla säi. Gowe sulubadela hamolo Dafidilo Geloia amala säila säla dödëla negei dialea.

Amosi 9.11-12

¹⁸ Amoda siibafalä nilia dawadigi. ¹⁹ Na sämolö helësësebe amoda gowe. Udia dolö fii odoaea Godema asigi besusa neebe amolida nilia neala yölasimolö amo dofea made. ²⁰ Iliä yöi made gaumäia nilia ilima beba gomälä dödëla fisiga gadelä. Age gowe, molö nulo dibe amogi wäfalä godegali göa nelegela i muabio. Agedu gowe, udia dolö fa nimabio. Osoda gowe, hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea, muugia heale gälo sali amola muabio. Biyidu gowe, heale hi eege muabio. Amoli

dëdëla fisiga gadelä. ²¹ Mida, siibafali Mosese nebegi mala säla negei dibe amoda gaamu sulubadelagi dolö odoaea säla iahamu aligilo. Ìe ado mala amoda gedolo mosö difolalebea ami segeyo Sabada gafe sulubadelagi nidesamu aligilomelëla Yamesea säi.

Fii odoa Geleso sosogo nefolalebe amolima beba dëdëla ì

²² Amala säsebegi, abosolo amoliage dolö dafidilo nefolalo amoliage, amase, udia dolö Godea wela ifosi ami nefolalo amoli sulubadelaeage ado afädë negelahilä sähalea, Nili neebewegi dolö odoa Folole Banabasalebälä Ädiago mosäia memeledelämelëla säi. Amala sälahilä ilia Yudasale, ìe èi elöda Basabasa, Sailasale memelei. Eleda edoolali amoligi dafidilo nelö. ²³ Beba ilia gaula mosäia gomälä säla dëdëla ì.

Abosolo niliage, dolö dafidilo nefolalebeweage, dilile didoo nefolalebe nilia nilile nedoo fii odoa Ädiagoge Siliamadige Silisiamadige nefolalebe dilima dili go gabiola säla beba gowe dëdëla iasisago.

²⁴ Nili neebewegi odoaea dilima ado säla ì amea dili fudugila asigi säosäola nefolaleai amo nilia nabi. Iliä amo amala sämalola nilia made säimelë. ²⁵ Amoie nilia ado afädë negelahilä, dolö memelei amoli nilile damelë aeaifali Banabasale Fololebalä dili neebea fisiga idamolöla helësëi. ²⁶ Dolö äudä amoleada nilile Dafidilo Geloj Yesu Gelesoie èigi hamoi hamosalea baagomolö ga made dibeä amimu ga madela aligilomelë. ²⁷ Nilia amala helësëi amo gadola Yudasale Sailasalea bebägi ado dëdëi amo gadola adoea säla ìmäia dili neebea mosalahagomelë. ²⁸ Eleloi Gesamiage niliage yöi afädë dilima neala baalasiloea nilia ado geloi biyidiamu dilia hamomäia säla ìmolöla helësëi. Amoda gowe ili.

²⁹ Age gowe, molö nülo dibe amogi wäfalì godegali göa nelegela ì muabio.

Agedu gowe, heale hì e muabio.

Osoda gowe, hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea muugia heale gälo sali amola muabio.

Biyidu gowe, udia dolö fa nimabio.

Amo hamomabiola säi amo hamola made sisigaha aligiseda, hedabola namolömelë.

Hä amomelë. Hawiola

säla dëdëla ì. ³⁰ Hä mofiamalolahilä ili Ädiago digai. Digala besela galalahilä ilia Geleso sosogo nefolalo amoli ggedo-malolahilä beba dëdëi amo ilima ì. ³¹ Amala iasebegi udia dolö amolia dëdëi amo nidei. Ado hedabi dëdëi amo nidei amea ilile asigi neala gelolasisebe amogi obeägi. ³² Yudasale Sailasaleage bea sälo nea, edoolali bologodei namiäia neala

asigi gelolasila ilima ado yafie säla ïahamu nelo. ³³⁻³⁴ Ele Ädiago ami segeyo holöbö ede nelolahilä, ilia dafidi ele mosalola sälo nefolalebea ami obëgëmäia edoolalia aealo alima diamiäialahilä, Hawio obëgëmalola säi.* ³⁵ Folole Banabasale Ädiago ami nea, eleage dolö odoa yafieage amolalia Dafidilo Geloïie ado mala säla ïadigi säla olela digisa nelo.

Folole Banabasale gëgëlahilä hïdo hïdoi

³⁶ Segeyo odoa nelolahilä Foloea Banabasama sähalea, Gaamu sulubadelagi Dafidilo Geloïie ado mala säla ïa ami edoolali hedabola nebelela fädäla bebea obëgëdila säi. ³⁷ Amala säsebegi, Banabasaea Yone Maga helësëlahilä, nihilïgïla afiahala säi. ³⁸ Amai gaso, Foloea e sigi moholö amo dofea madela helësëi. Mida, dafidi ea elebalä hamoi hamomolö made awäla ele digïla Bäfiliala bahïla obëgëi amogi. ³⁹ Amala helësësebegi Folole Banabasale helemu edefade gëgëlahilä mogela, Banabasaea Maga sigi gaula ele Saibulusi moholöïe ödä duugi fila asi. ⁴⁰ Amase, Foloea Sailasa memesebegi edoolalia sähalea, Godeïe ugila negelo alibalä namialola säsebegi, ele asi. ⁴¹ Ele awäla Folo e Siliamadige Silisiamadige nawesa nea, udia dolö Godea wela ifosisi sege amoligi nefolalo amoli neala gelolasisila aliligi asi.

16

Dimodi e Folole Sailasalebalä asi

¹ Folo e awähamu nelolahilä, Debige Ilisidalage awäla besela galai. Ami bëgëla aulo afädë ëi Dimodi nelo. ïe emeda Yu fii udia gaso, ïe eedoda Giligi dolö nelo. Emeda asigi afädë negei sulo. ² Edoolali Ilisidala ami fiage Aigoniama fiage Dimodi eda asigi mogoi neala sälo nelo. ³ Foloea Dimodi ebalä moholöla helësëlahilä, ea Dimodiïe gafodo damulasi. Amala hamoi amoïe mida, segea ami Yu udia dolö nebe amoli sulubadelaeadä Dimodiïe eedoda Giligi dolö neala dawadigi nebe amo helësëlahilä amala hamoi. ⁴ Ili gaamu dibeamadi amogi nawesalea ilia abosologe dolö dafidiloge Yalusaleme ami nefolalo amolia mala säla negei amo gadola ilia bëgëla hamomäia ilima säla ïïa awäha nelo.

⁵ Amalebe udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli Yesuma asigi afädë negemolömadi neala gelolasilahilä, segeyo sulubadelagi odoaea asigi afädë negelahilä ilima maala baala bäusa nelo.

Foloea Doloasa nea sosoäla awäla melï

* **15:33-34:** Dawadigi odoa ilia helësësaleada, ado odoa säi damo gogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [Amai gaso, Sailasa eda Ädiago ami namolöïla helësëi.]

⁶ Eleloi Gesamia ilia Esiamadi ado mala säla ïmolö mosabiola idi gasebegi, ili Filigiamadile Galesiamadilemu nawesa namolö asi. ⁷ Misia sege nofea ami awäla besela galalahilä, ili Bidiniamadi awäla besela glamolö helësësebegi, Yesuie Gesamia mosabiola idi gai. ⁸ Amala idi gasebegi, ili Misia baagila digala gaamu Doloasa awäla besela galai. ⁹ Awäla besela galasolo amo gala, gasigi Foloea sosoäla awäla beahaleamelebe, Masedonia fii dolö afädëa ema sähalea, Dia nili Masedonia ugila negemolö duhulu dëgëla misialola säha neebe meli. ¹⁰ Foloea amala sosoäla awäla beasebegi, hä, nili fodolofali Masedonia moholöie fu hogosa neada, Godea nilia ilima Ado Mala Hedabi säla ïmäia neala olei gabula helësëi.

Ilidiaea asigi afädë negei

¹¹ Amalahilä nilia Doloasa dīgila ödä duugi fila mogolafali awäla Samodelese besela galai. Amo aiyo amogi oböla awäla Neabolisi besela galai. ¹² Neabolisi amila nagadabodo awäla Filibai besela galai. Gaamu amoda Masedonia segeie afädë dilo. Amida Olomo gamane maala aligilo. Nili ami segeyo odoa nelo. ¹³ Segeyo Sabada gafegi Filibai gaamu amoie yala idi galo baagido doadigila awäla, ödä afädëie agesua Godema adolo sege dialealedula helësëlahilä, nili ödägi ami afiai. Ami awäla udiáfali odoa gegebola sefolalebe amolibalä fīfigilahilä adosa sefolalo. ¹⁴ Daiadaila udia afädë ei Ilidia sulo. Ado säi amo ea nabaha sulo. Udia ameada fagulo hogale uii gadoi amo bidi neaha aligilo. Ea Godeie ei gauia adala Godema adosa filo. Foloea ado mala säla ïaha nebegi, Ilidiaea mala amo hedabola nabala gaula mogomäia Dafidilo Geloia ie iso asigi doga negelasi. ¹⁵ Amala hamosebegi, Ilidiage ie mosöa ami aligilo amolige ödägi gei. Ödägi gesebegi Ilidiaea nilima sähalea, Dafidilo Geloima na dofä asigi afädë negei gabula helësësa galëda, na mosöa namolö mofiamalola säi. Ea ähadulamumu eegesebegi nili ea mosöa afiai.

Folole Sailasale Filibai galabaia negei

¹⁶ Nili Godema adolo segea ami awäha nebegi, dolisä afädë galabaia hamoi gadoi hamolasilo sulo amoma, mu-gabe fedalahilä meualasilo sulo amo, nilia gausiala digai. Dolisä amea meuasebe amoie, udia dolö nefolalo amolia ie beaha aligilo nefolalo amoligali muni ede ilo nelo. ¹⁷ Folola nihiligila awäha nebegi, dolisä amea bëgëla maalahilä üala sähalea, Dolö golida Gode ilibia edefade neebe amoie hamoi hamolasilo neamelë. Dili damula aulo neala gaumäia, ilia säla ilo neala säi. ¹⁸ Dolisä amea segeyo yafiegi ado amala sähamu aligisebegi, Foloea habobalahilä besuia imogola mu-gabe fedai amoma sähalea, Yesu Gelesoie eigila sähago. Dolisä

go digila, segea mosöla säi. Amala säi amole, mugabe amo doadigila asi.

¹⁹ Amala hamosebegi, dolisä amoie beaha aligilo amolia hobeala muni bu elö made nimolö gabula helësëlahilä, ilia Folole Sailasale gaulahilä, magaiä gaamugi sigi aligilo nefolalebea ami, ele gaula dusugaia asi. ²⁰ Iliä Olomo gamane gudi mogelo nefolalo amoli nebea ami sigi awälahilä sähalea, Yu dolö äudä gowelea nilile gaamugi wi maalahilä, udia dolö neala nafadelasisebemelë. ²¹ Nilia hamomolö madela säla negei dibe amoda, elea hamomalola säla olelesa neamelë. Mala olelesebe amoda, Olomo dolö nefolalebe niliada amo nabala hamomolöi mademelëla säi. ²² Amala säi amo nabalahlilä, udia dolö gegedoi amoliage ele nufulö hamosebegi, gudi mogelo amolia elele fagulo gila digilahilä, ele buudi damuia nufualai. ²³ Iliä gelola nufudala ialalelahilä, Folole Sailasale dusugaia awäla, galabaia mosöa ifosilahilä, galabaia beaha aligilo amoma gelola sähalea, Ele hedabola idihë namialola säla i. ²⁴ Amala säla iäsebegi, galabaia sigi aligilo amea ele galabaia mosö hogoli mogogi amogi gaula awäla ifosilahilä, elele emo i gäia igadula negesi.

²⁵ Gasi mogogi Folole Sailasalea Godema adola digi, ie ei gauia adala gë udäla digisebe amo, odoa galabaia mosöa sefolalo amolia nabi. ²⁶ Amala säha sebegi, fogoli edefademalä fodolo maalahilä, galabaia mosö igau fogosa maadei. Amala hamoi amole, mosö amoie idi galo dogä negesa maadelahlilä, igi ëfëa ili sulubadela nafodoi amoge, holola fisigäla digaha maadei. ²⁷ Amala hamoi amogi, galabaia beaha aligilo amo adi elaboi amo nowelahilä beahamelebe, idi galo sulubadela dogä negesa maadei dibe amo bealahilä, galabaia negei amoli fisäla awäha maadei gabula helësëi. Amala helësëlahilä, ea hile nudulo helebe besela neala, hi e nufudala baagodelä hamosebegi, ²⁸ Foloea ado gelolafali sähalea, A, di dihimu nufuabio. Nilida fisäla made asimelë. Sulubadela sefolaleawela säi. ²⁹ Amala säi amo nabalahlilä, galabaia beaha aligilo amea gele gaula mofiamola sälahilä, Folole Sailasale sebea baluluia awäla, e emo ggisëla elele emo mia fila digai. ³⁰ Amala hamolahilä, ea ele segea sigi fedalahilä elema sähalea, Dafidilo äudä ali-e, Godea ne damula mosäia na abilia hamomolödula nabi. ³¹ Amala nabasebegi, elea säla obëgësalea, Dafidilo Geloï Yesuma asigi afädë negeseda, dihidige, die mosöa ami aligilo amolige, damula moholömelëla säla i. ³² Amala sälahilä, elea emage, ie mosöa aligilo amolimage, Dafidilo Geloïe ado mala säla iaha nelo. ³³ Amo gala, gasi mogogi galabaia beaha aligilo amea ele sigi awälahilä, elele domalogi buudi damuia nufi amo nigime hëläsi. Amala hamosebegi, eege ea mosöa aligilo amolige ödägi gelasï. ³⁴ Ödägi gelasisebegi, ea ele ea mosöa sigi

awālahilā, ele molō muāia ī. Eage, ea mosōa aligilo amoliage, ilia Godema asigi afādē negei amogi edefade obeāgisa nelo.

³⁵ Yose Olomo gamane gudi mogelo amolia dadi gauī nefolalo amolima ado sāsisalea sähalea, Dolō āudā amole fisigāmāia sāla īmalola sāsi. ³⁶ Amala sāsi amo nabalahlilā, galabaia beaha aligilo amea Foloma sāla īahalea, Na ali fisigāmalola gudi mogelo amolia sāsi gabumelē. Iliā amala sāsi gabugi ali doadigila awāhalea dalulo go gaula geleā mosalola sāi. ³⁷ Amala sāsebegi, gaso, Foloea dadi gauī mofiai amolima sähalea, Alīda Olomo dolō amogi neebe amo ilia gudila made, udia dolō si mogogi buudi damuia alī nufi. Nufudalahilā galabaia mosōa gaula dusugaia awāla ifosisio. Amaimo, iliada walio alī geleā musūgā fisigāla mosalasiole. Ai, amala mademelē. Hili ilī maalahlilā alī fisigāmāiamelēla sāi. ³⁸ Foloea sāi amo gadola dadi gauī amolia gudi mogelo amolima sāla īasebegi, ele Olomo dolō amogi gabiola sāi amo nabalahlilā ili bedāi. ³⁹ Amalahilā ilia ele neebea awāla elema aeala sähalea, Asiala hamoimelēla sālahilā, amila sigi segea doadigila awāla gaamu we dīgila mosāiamelēla geleā sāi. ⁴⁰ Amala sāsebegi, ele galabaia mosō dīgila awāla Ilidiaea mosōa asi. Mosōa amida edoolali sefolalebe amoli bealahilā, elea ili neala gelolasilahilā asi.

17

Folole Sailasalea Desalonaiga nea hamosa nelo

¹ Ili asi amo awāla Āfibolisige Aboloniage besela galala digila awāla giso Desalonaiga besela galai. Gaamugi amida Yu udia dolōie gedolo mosō afādē nelo. ² Dafidi Folo e sege odoagi nea gedolo mosōa aulo amo gadola e awāla gedolo mosōa ami digai. Gedolo mosōa ami Foloea segeyo Sabada gafe ohodoagi gegedola mofiai amolibalā ado bebagi sāla dēdēla negei amo ilima sāla īaha nelo. ³ Amala sāla īaha nea ea ilima Godeie ado mi ulufadigila awala sāla īaha nelo. Ea ilima sähalea, Afādē Memeleia sē naala baagola nowemolōla bea sālo amolia dofā amala sāla dēdēla negei dialea. Yesuda na walio dilima sāla īahago. Amoda Afādē Memelei amomelēla Foloea sāi. ⁴ Amala sāla īasebegi, odoa ami nefolalo amolia ea dofā sāsebela helēsēlahilā Folole Sailasalebalā dii. Giligi udia dolō Godeie ēi gauia adalo yafieage udia dafidila fii odoaeage amai.

⁵ Amai gaso, Yu dolō nefolalo amolia naabo gēlahilā, dolō nafade hamolo memalā magaia gaamugi nawesa aligilo nefolalo odoa amoli hobe nii. Hobe nealahilā udia dolō yafie gegedolasila, ado gelolafalī sāi amea ilī sulubadelaea gaamugi ami nududulā hamoi. Amala hamola ilia Folole Sailasale udia dolō neebea sigi moholōie ele hogosalea dolō afādē ēi Yeisonoie mosōa ami fudulasia awāla hogola digai.

⁶ Awäla hogoi amo ele made beasebegi, ilia Yeisonoge edoo odoa amolali gaula dusugaia awäla galisolö dolö amoli neebee awälahlilä gelolafali sähalea, Dolö sege sulubadelagi nafade yafie daidola hamosa maadelo amolia hä nilile segea besela galai gabumelë. ⁷ Besela galasebegi Yeisonoea ie mosöa fimäia fu i gabio. Ili sulubadelaea beaha aligilo gini elö Yesu neebe amo sähaleada, beaha aligilo Gini Sisa neebe amea hamolo mala säla negei dibe amoda damusa neamelëla säi. ⁸ Udia dolö sulubadela nefolalo amolige galisolö dolö nefolalo amolige ilia ado säi amo nabalahlilä, fudugila bedäi. ⁹ Fudugila bedäsebegi galisolö dolö amolia Yeisonoeage dolö odoa ebalä gau amoliage ili fisigämolöie muni imalasebegi, imalasebe amo gadola iasebegi ili fisigäi.

Folole Sailasalea Belia nea hamoi

¹⁰ Segeyo amoie gasigi edoolalia Folole Sailasale Belia molohö mosalola säi. Amala säsebegi, ele awäla Belia besela galalahilä, Yu udia dolöie gedolo mosöa ami asi. ¹¹ Udia dolö Belia ami sefolalo amolile asigi fisigäi ameada Desalonaiga udia dolö amoli baagila asi. Ili Godeie ado mala nabulö edefademalä obeägila nabahamu nelö. Nabalahlilä, ilia Foloea ado mala säla i amo dofä walebelela bimolöie segeyo sulubadelagi bebagi ado dädëla negei amo nidela fädäla beaha aligilo. ¹² Amala hamolahilä ili yafiea asigi afädë negei. Giligi udia dafidila fii sefolalo amoliage, amase, Giligi dolö yafieage asigi afädë negei.

¹³ Amala hamosebegi, Foloea Belia amige Godeie ado mala säla iaha neala säi amo nabalahlilä, Yu dolö Desalonaiga nefolalo amoli Belia ami mafulahilä, udia dolö amoli fudugila bedämäia ili neala fologolasi. ¹⁴ Amala hamosebegi, edoolalia Folo e ödä duhulu dibeamadi amodi mosäia fodolofali fisiga gai. Sailasale Dimodile made awäla Belia ami nelö. ¹⁵ Folo ifola afiai amolia e Adenesi gaamugi ami ifosila obögësebegi, Foloea ilima ado säsisalea, Sailasale Dimodile ne neebee fodolofali misiäia säla imalola säsisebegi ili obögëi.

Folole Sailasalea Adenesi nea hamoi

¹⁶ Folo e ele misiäia Adenesi ami beaha nea beahamelebe, gaamugi ami nelebo yafie wäfalä godegali göa nelegela sämolöie naaboea hamoi difolalebe amo bealahilä, ie asigigi edefademalä yösa nelö. ¹⁷ Amogi yöla ea gedolo mosöa ami awälahlilä, Yu udia dolö nefolalo amolibaläge odoa Godeie ei gauia adalo nefolalo amolibaläge didiäha nelö. Magaia gaamu dibebe amige segeyo sulubadelagi udia dolö gausiasebe amolibalä ea didiäha nelö. ¹⁸ Ebigulia sosogo mala olelelo dolö odoaeage Sidoigi sosogo mala olelelo dolö odoaeage Folobalä säla obögë obögësa nelö. Ili odoaea

sähaleada, E dawadigi gadoi hamola säha neebe goda edo säsebela säi. Amase, ili odoaea sähaleada, Sege näiadodi amolile godeie mala säla iahaledula säi. Iliä amala säi amoie mida gowe. Foloea Yesuie malage baagoi amoli nowemolö malage säla i amogi amai. ¹⁹ Amala sälahilä ilia Folo e sigi awäla Aliobagusa Galisolö dolö amoli geqedola adolo segea ami awälahilä ilia ema sähalea, Dia mala gähe säla olelelo amo nilia nabolö hamesamelë. ²⁰ Ado odoa säi amo hido elöi gabugi, amoie mi helësedeläla säi. ²¹ (Adenesi fii amoliage, amase, sege näiadodi fii Adenesi ami maala nefolalo amoliage nelebo odoada hamolo made, segeyo sulubadelagi iliada mala gähe elöi elö elöla sämolöge nabolöge amomu hamosamu aligilo.)

²² Amasebegi Foloea Aliobagusa Galisolö dolö amoli mogogi nowela nea sähalea, Adenesi fii dili-e, dilia nelebo afädë hamosebego na beahaleada, dilia göa nelegela hamolo mala amo gelola hamei gabula helësésamelë. ²³ Na nawesalea beahamelebe, dilile göa nelegela sälo mosö yafie meli. Beahaleamelebe göa nelegela nufudala ilo auli afädë aulula negei dibeä ami gomalä dädëla negei dibeo. Gode nilia dawa madegalila dädëla negei dibeo. Dilia Gode dawa made nea e helësëlo. Amo hile ado malafali amo na walio dilima säla iahagomelë. ²⁴ Godeada sege dibe sulubadelage nelebo sulubadela amogi dibe neebe sebe amoge hamosa maadei. Gode eda mudaiaiege nagadaiaiege Dafidilo Geloi nea. Gode amoda gobela ilo mosö naaboea hamoi amoligi aligilo made nea. ²⁵ Eda nelebo afädë ufolä adida made neebe amo dolöfäea e ugila negela nelebo afädë imolöi mademelë. Mida gowe. Ea namolöge hamege nelebo sulubadelage udia dolö sulubadelagali imolöda hü e nea. ²⁶ Eada mi gäwila dolö afädë hamoi amoma aligila udia dolö fii sulubadela hahamola sege sulubadelagi awäha namialai. Aso, amala made hamola nebegi, dafidifali ea daiäha maadelahilä, udia dolö ili amo gala gowegi namiäiala helësëlahilä, ilile sege nofela daiäla negei. ²⁷ Ea ili hamoi amoie mida gowe. Iliä e hogomäiage nagubaia nawela e beagolemäiage ea ili hamoi. Gode eda nili hido hídola neebea wagadi made made nea. ²⁸ Mi ema aligilahilä, ie geloigi nili segegi fila digi fologola digisa sebe-wemelë. Amo gadola diligi ado dädëlo dolö odoa nefolalo amolia sähalea, Nilige ie malölali neamelëla sälo. ²⁹ Hä nilida Godeie malö neebe amea, nilia e goloeage silibaeage igiage, nelebo afädë dolöea ie asigia naaboea hamola negei difolalebe amoma Godeda amo gadoi neala helësëmolöi mademelë. ³⁰ Godeada dafidi udia dolöea e dawa made nea hamoi amoda ea helësëlo made nelo. Amalo gasoda, walio ea udia dolö sege föi sulubadelagi neebe amo sulubadelaäe asigi besumalola gelola säha nea. ³¹ Ea dolö afädë memelei amoie aulodaiäla

udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amolibalä mogolafali memelela mogemolöie segeyo afädë dai ai amo dialea. Ea dolö memelei amo baagola nowela ifosi amea udia dolö nefolalebe sulubadelabalä amala hamomolömelëla dofä gelola säla negei amo oleimelëla Foloea säi.

³² Baagoi amoli nowemolöla säi amo nabalahlilä, dolö odoa nefolalo amolia ölahilä e gadiaboi. Amase, odoaea sähalea, Ado walio säla i amo hobeala bu elö nabalö helësësamelëla säla i. ³³ Amala säsebegi, Foloea ili amilahilä digila asi. ³⁴ Amala awäsebegi dolö odoa nefolalo amolia ebalä dila asigi afädë negei. Asigi afädë negei amoligi dolö afädëie ëida Daionisiasa, eda Aliobagusa Galisolö dolö nelo. Eage, amase, udia afädë ëi Damalisi eage, amase, odoaeage elebalä asigi afädë negei.

18

Foloea Golidi nea hamoi

¹ Amala hamosebegi, Folo e Adenesi digila Golidi asi. ² Golidi ami Yu dolö afädë ëi Aguila gausiai. Eda Bödasa fii dolö. Beaha aligilo Gini Golodiasaea Yu fii Olomo nefolalebe amoli sulubadelama näiadodi afiaha maademalola säsebegi, Aguila ië udia Bilisilale Idali sege digila hädamade misi nelo. Folo e ele sebea asi. ³ Foloeage Aguila Bilisilaleage hamoi afädë hamolo. Amalebe e elea mosöa gedola nea eage hamoi hamosa nelo. Ili bidi nimolöie ilile hamoida balai mosö nedëmesa aligilo. ⁴ Amo hamosa neada Foloea segeyo Sabada gafe sulubadelagi gedolo mosöa ami awälahlilä, gegedoi amolibalä didiäha nelo. Yu udia dolö odoaeage Giligi udia dolö odoaeage ea dofä säsebelä helësëi.

⁵ Sailasale Dimodile Masedoniala digasebegi, Foloea segeyo sulubadelagi Godeie ado mala säla iahamu nelo. Ea Yu udia dolö nefolalo amolima Afädë Memelei amoda Yesu neamelëla gelola säla iaha nelo. ⁶ Amala säla iaha nebegi gaso, ilia made nabalahlilä e baagido säla digi gagadela digisa nelo. Amala hamosebegi, Foloea ië fagulo fëfëla digilahilä, ea ilima sähalea, Dili nafadegi awäседа, dihili asiala hamoi ameamelë. Asialada nema mademelë. Walio neebe wegida ne awäla udia dolö fii odoa nefolalebea moholömelëla säi. ⁷ Amala sälahilä, amila ili digila Folo e dolö afädë ëi Didiasa Yasadusi amea mosöa asi. Ië mosöda gedolo mosö gägägëlafali nelo. Dolö ameada Godeie ëi gauia adalo nelo. ⁸ Gedolo mosö beaha aligilo ëi Galisibusaeage ea mosöa aligilo amoliage ilia Dafidilo Geloima asigi afädë negela nelo. Amase, Golidi udia dolö yafie nefolalo amoliage nabalahlilä asigi afädë negesebegi ili ödägi gei.

⁹ Gasi afädëgi Foloea sosoäla awäla beahaleamelebe, Dafidilo Geloia ema sähalea, Bedäla nafi yömabio. Mala säla

iahamu namialo. ¹⁰ Mida, ne dibalä neamelë. Gaamugi guida, udia dolö yafie nie neebe amea afädëa di nufudala sêlasimolö mademelëla säla i. ¹¹ Amala säla iäsebegi, Foloea udia dolö nefolalo amolima Godeie ado mala säla iaha nea gäheo i afädëie, elö amoie aube gafeia ami nelo.

¹² Agaia sege Galioea beaha aligilo nelo amo gaalu, Yu fii nefolalo amoli ado afädë negela ilia Folobalä ado neala e gaulahilä gudilo mosöa sigi asi. ¹³ Sigi awälahilä ilia sähalea, Udia dolö nefolalebe amolia Godeie ei gauia adamäia dolö gowea mala säla negei dibe amo gadola made, mala elöi säla, säla olelesa neamelëla säi. ¹⁴ Amala säsebegi, Foloea ado sädelä hamosa nebegi, Galioea Yu fii amolima sähalea, Yu dolöla dili-e, mala dabiala nafade hamoiie sämolö mofiai galebeda, amoda na habobala made hedabola nabalabio. ¹⁵ Gasoda, adoge eige dihilile mala säla negeige amolilemu galëda, amoda dihili hamogimalo. Goëda na made mogemolömelëla säi. ¹⁶ Amala sälahilä ea ili gudilo mosöa amilahilä nesila digi. ¹⁷ Amala hamosebegi, ili sulubadelaea gedolo mosö beaha aligilo ie ei Sosodenisi nelo amo gaulahilä gudilo mosö baagido segeamadi ami nea nufudaha nelo. Amala nufudasebegi Galioeada hilile hamoi hamosebegola helësëlahilä ea adola made nelo.

Folo Silia segeie Ädiago obëgëi

¹⁸ Amala hamosebegi, Folo e Golidi ami segeyo odoa nelolahilä ea edoolalima dili samialola säla, ödä duugi fila Silia segea moholö asi. Bilisilale Aguilalege hiligila asi. Awäla Sëgilia gaamua ami nea Foloea Godema afädë hamomolömelëla säla negei amea ie busa hilä damusa maadei. ¹⁹ Amalahilä awäla Ebesa besela galai. Besela galalahilä Foloea ele ami digilahilä, hido awäla gedolo mosö neebea ami besela galai. Besela galalahilä Yu dolö nefolalo amolibalä ado didiäha dilo. ²⁰ Amala didiäha dibegi ilia ema sähalea, Dida nilibalä holöbö sedade namiäiamelëla säi. Iliä Amala säsebegi, Foloea ilima üla made säi. ²¹ E moholö nea ea ilima sähalea, Ne dili neebea obëgëmäiala Godea hameseda, amoda ne obëgëmolömelëla säi. Amala sälahilä ea ili hawiola sälahilä e Ebesa digila ödä duugi fila asi. ²² Awäla ödä agesua besela galalahilä Sisalia gaamugi besela galai. Besela galalahilä awäla e fedalahilä udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amolima dili go gabiola säla olelahilä awäla Ädiago digai. ²³ Folo e Ädiago ami holöbö ede nelolahilä, e awäla Galesiamadige Filigiamadige holöbö aligila baagila digila awähalea, Yesu bëgëla aulo nefolalo amoli sulubadela neala gelolasisila aliligi awäha nelo.

Abolosia Ebesa nea hamosa nelo

²⁴ Amo gaalu, Yu dolö afädë ëi Abolosi eda Alegisädalia fii nelo amo Ebesa misi. Eada ado hedabola dawadigila adolo nea, bebagi ado dëdëla negei dibe amo hedabola dawadigi nelo. ²⁵ Dafidi Dafidilo Geloïie idigi aulo mala ema olelei. Ìe iso asigigi sãmo sãmosa nebegi, ea Yesuïe mala amo udia dolöma hedabola olelesa nelo. Abolosi eada Yonea ödägi gelo mala olelei amomu dawadigi nelo. ²⁶ Abolosia gedolo mosöa ami nea gelola säla ïaha nelo. Amala säla ïasebe amo nabalahlä, Bilisilale Aguilalea Abolosi sigi aliga galahlä, elea Abolosi ea Godeïe idigi aulo mala hedabola helësëmäia mogolafalä säla ïaha nelo.

²⁷ Hobeä Abolosi e Agaia segea moholö helësësebegi, edoolalia e gelolasila hä mosalola sälahilä, Yesu bëgëla aulo amolima beba dëdëla ïasisalea Abolosima obeägïlahilä gauia idogomaloï. Abolosi e ami besela galasebegi, udia dolö Godeïe ugila negeloea ili ugila negesebegi asigi afädë negei amoli ea hedabola ugila negesa nelo. ²⁸ Mida, udia dolö yafie gegedoi nebegi, ea bebagi ado dëdëla negei dibe amogila sähalea, Afädë Memelei amoda Yesu e neamelëla ulufadigila säi. Ea ado amo gelolafalä säsebegi, Yu udia dolö hewalahilä ïlia adola made sau sagai.

19*Foloea Ebesa nea mala säla ïaha nelo*

¹ Abolosi e Golidi nebegi Folo e nawesalea segebi gau fedala digala digila awäla Ebesa besela galai. Besela galala Ebesa ami bëgëla aulo odoa gausiai. ² Gausialahlä ea ïlima nabahalea, Dilia Yesuma asigi afädë negeselo amo gala Eleloi Gesami niilela nabi. Amala nabasebegi, ïlia säla obëgësalea, Eleloi Gesami neala säi goda nilïa nabi mademelëla säi. ³ Amala säsebegi, Foloea säla obëgësalea, Amai galëda, edoea ödägi geila nabi. Amala nabasebegi, ïlia säla obëgësalea, Yonea ödägi gelo amo gadola geïmelëla säi. ⁴ Amala säsebegi, Foloea säla obëgësalea, Yonea ïlia nafade hamoi amoïe asigi besula ödägi gelo. Ea udia dolöma sähalea, Ne dafidi misi neamelë. Hobeala afädë moholö amoma dilia asigi afädë negemolö dialeala säi. Hobeala moholöla säi amoda Yesu hï e helësëla säila Foloea säi. ⁵ Foloea amala säi amo nabalahlä, ïli Dafidilo Geloï Yesuïe ëigi ödägi gei. ⁶ Amasebegi Foloea ïlima naabo negesisebegi Eleloi Gesami ïlima digala ïlia ado elö säla bea säha nelo. ⁷ Dolö amolida giwilasi gadoï nelo.

⁸ Amala hamosebegi, Folo e gedolo mosöa ami digai. Aube ohodoagi amala digahamu nea ea ado mala gelola säla ïahalea, udia dolö nefolalo amolibalä didiähalea, Godeä Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe mala säla ïaha nelo amoda dofä

säi gabula helësëmäia säla iahamu nelo. ⁹ Amala säla iahamu nebegi dolö odoa nefolalo amolia ilile asigi geloi neada asigi afädë made negei. Udia dolö nefolalo amolia nabuäia ilia Idigi aulo mala amo gagadesa nelo. Iliä amala hamosebegi, Foloea ili amilahilä Yesu bëgëla aulo amoli sigi asi. Amala hamolahilä segeyo sulubadelagi ado mala säla didiälo mosö afädë Dilanasaie neebee ami awälahilä, Foloea Yesu mala säla didiäha nelo. ¹⁰ Ea gäheo i äudägi amala hamosamu nelo. Amala hamoi amea Esia segea nefolalebe ili sulubadela, Yu udia dolöeage, Giligi udia dolöeage, Dafidilo Geloïie ado mala nabi.

Segebaïe efegelalia hamoi

¹¹ Godea Folöie naaboea geloi melëlo made hido elöi hamosa nelo. ¹² Ìe filimo dogelo faguloge bululo faguloge hile domalogi diigilo amo gaula oloi difolalebea ami awäsebegi, oloi damula digi, mugabe doadigila awäla digisa nelo.

¹³ Amala hamosebegi, Yu dolö nawesalea mugabe fedai nesila digisa aligilo nefolalo amoligi odoaea oodo beala Dafidilo Geloï Yesuïe ëi säla mugabe fedai nefolalo amolima sähalea, Foloea ìe mala säla ìlo Yesu amoïe ëigi dili nesila digisagola sälo. ¹⁴ Yu udia dolöie gobela ìlo busa afädëie ëi Segebaïe efegelali gifalädalïa amolia amala hamosebegi, ¹⁵ mugabe fedai amea ilima säla obëgësalea, Na Yesu dawa, Fologe helësësa. Gasoda, dilida nowëla nabi. ¹⁶ Amala nabalahlilä dolö amoma mugabe fedai nelo amea ilima nila sadia alogola ìe geloia ili baagila awäla, ili nufudala ialalesebegi ili mosöa amila sësëla dudugïmu fisäla asi. ¹⁷ Amala hamoïmelëla säi amo nabalahlilä, Ebesa nefolalo sulubadela Yu udia dolöge Giligi udia dolöge edefademalä bedälahlilä, Dafidilo Geloï Yesuïe ëi gauia adaha nelo. ¹⁸ Amase, asigi afädë negei yafie nefolalo amoli maalahlilä, ulufadigila, nilïa nafade amo hamoïmelëla säla sisiaha maadei. ¹⁹ Golë hamolo yafie nefolalo amolia ilile golëie beba difolalo amo gaula mafulahilä, udia dolö nefolalo amoli sulubadelaëa bimäia gobesa maadei. Beba gobei amoli muni dafidi nii amoda näba gegedolada siliba giwi dausini nabülasi bia gadoia nii.

²⁰ Amo gadola Dafidilo Geloïie ado mala daïdolahilä, edefademalä gelola bäui.

Ebesa ami nebegi, habobahalea üalala säi

²¹ Amala hamosebegi, Folö ema Gesamia helësëlasisebegi daiala negesalea, dafidi Masedoniage Agaiage awälahlilä, hobëala Yalusaleme moholöi moholöla helësëi. Amala helësëlahilä sähalea, Ami awäha maadelahliläda, Olomoge söfë moholö dialeala säi. ²² Amala sälahilä ea ìe ugila negelo

Dimodile Elasadale Masedonia mosaloi. Ele amala mosalolahilä, e holöbö Esia segea beaha nelö.

²³ Amo gala, Idigi aulo mala olelei amogi yömolö holöfalä made, edefade besela galai. ²⁴ Dolö afädë nelö amoie ei Demediliasa, ea nelebo elö elöla silibaea hamolo nelö. Ademisiie odala ilo mosö gadoi holöfalä afädë afädëla Demediliasaea silibaea hamolo nelö.* Ea amo hamolo ameada hamoi hamolasilo nefolalo amolia muni edefade neaha aligilo. ²⁵ Ea ie hamoi hamolasilo amolige, dolö odoaea hamoi amo gadoi hamolo nefolalo amolige neala gegeedolasilahilä sähalea, Dolöla dili-e, nilia hamoi amo hamolo amea muni edefade nelö amoda dilia dawa. ²⁶ Ebesa wimu made, Esiamadi sege holöbö sulubadelamadida, dolö Folo amea udia dolö yafie dusugala nidilahilä, ilile asigi neala gagaolasila sähalea, Nelebo dolö naaboea hamola nowei amolida, gode madela sälo nea. Amo dilia beadigi nabadigi amomelë. ²⁷ Ea amala hamosa neebe ameada, udia dolö amolia nabalahlilä, nilia bidi nimolöie hamoi hamolo amoda nafadela säloea. Amomu made, nilile gode edefade udia Ademisiie odala ilo mosöge udia dolöie siigi memalä gabula säloea. Amase, Esiamadi udia dolö nefolalebe amoliage, udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoliage dafidi ie ei gauia adalo gaso, ie ei edefade amo neala nagadaialoeala säi.

²⁸ Ado säi amo nabalahlilä, ilia edefademalä mihaläla gelola üalalahilä sähalea, Ebesaie Ademisida edefademalä neala gelola sähamu nelö. ²⁹ Amaimo, gaamugi nefolalo amoli sulubadelaea üalala dodogösa difolalo. Amala üalala dodogösa difolalea, Masedonia fi dolö äudä Gaiusale Alisadagusale Folobalä nawesa aligilo amole ilia gaalu gedolo gaamu edefade dibeaa ami fodolofali sigi gaula asi. ³⁰ Foloea udia dolö yafie gegedoi dibeaa ami hi äudulä hamosebegi, Yesu bögëla aulo nefolalo amolia made mosalola säi. ³¹ Esia sege amoie gamane sigi aligilo odoa Folobalä damelë hamola aligilo nelö amolia Foloma ado säsisalea sähalea, Di gedolo gaamu dibeaa ami dofä mosabiola säsi.

³² Iliä amala säsisebe amo gaalu, udia dolö gegedoi amolia gelola üalala dodogöla säha difolalo amea, ili asusugahalea odoaea ado elö säsebegida, odoaeada, oböla, ado elö säla aulo dabela digisa dilo. Ili yafieada, mi goweie gedoi gabula made helësei nefolalo. ³³ Yu dolö nefolalo amolia Alegisäda e nowela fedala aligisia ami namiäia nabelela gaula fedala ifosisebe amo bealahilä, udia dolö odoaea helësesaleada, mi e gabula helësei. Amala helësebegi Alegisäda e nowela aligilahilä nea naabo usigilisalea, gegedoi amolima ne mademelëla sädelä

* **19:24:** Ademisida gowe gadoi. Eda wäfalä gode udia gadoi. Udia dolöea nelebo elö elöla göa nelegela, wäfalä gode amogali ilo.

hamoi. ³⁴ Amala hamoi gaso, ilia eda Yu dolö amogi gabula bealahilä, ado gelola gaalu sähalea, Ebesaie Ademisisa, ede-fademalä neamelëla säha nebegimu, aoa äudä gadoi asi.*

³⁵ Gaamu amoie gusigusi nelö amea udia dolö sulubadela nefolalo amolima sau sagamolahlilä, ea ilima sähalea, Ebesa dolöla dili-e, Ademisi edefade neebe amoie odala ilo mosö neebe amoiege, amase, nelebo afädë mudaiala beselala digai dibe amoiege sigi aligiloda Ebesa gaamumu dibe amoda dolö afädëa dawa mateda nowë. ³⁶ Hä, na säi amo gadola afädëa wäfali säila sämolö uli ameada, dilia nelebo afädë asigi made gäwila hamolo amo gadola, made hamola, sau sagamo. ³⁷ Dilia dolö äudä sigi misi goweleda odala ilo mosöa negei amogi afädë made fa nii, dilile gode udia amoge made gagadeimelë. ³⁸ Amaimo, Demediliasaeage ebalä hamoi hamolo neebe amoliage, ilia afädëbalä gudimolö helësësa nea galëda, gamane gudilo dolö neebe amea amoie gudi-molö segeyo odoa daiala negei dialea. Ilia amogi gudimolöi galea. ³⁹ Amomu made ado odoage sämolö helësësa nea galëda, amoda gamane dolö amolia ado giwi sämolö gege-domalola säsegi sämolöi galea. ⁴⁰ Nilia walio hamoi amea Olomo gamane neebe ameada, nilima dilia üalala dodogöla gëgëimelëla sälahilä, nilibalä gudimolöi gabumelë. Ilia amala hamoseda, nilia walio gege-dola üalala säi amoie mi goweie säimelëla sämolöi mademelëla gusigusi amea säla wagai. ⁴¹ Amala säla wagalahilä, ea gegedoi nefolalebe amolima afiaha maademalai.

20

Folo e Masedoniage Giligige asi

¹ Ado gelola üalala dodogöla säha dilo amo sau sagaha maadeibua, Foloea Yesu bëgëla aulo amoli mofiamalolahilä, asigi gelolo mala ilima säla ialahilä, ne awähamelë, dili hawio, namialola sälahilä, e Masedonia moholö asi. ² Sege amoligi nawesa nea, Foloea ilima asigi gelolo ado yafie säla iia awälahlilä, hobeala Giligi segea besela galai. ³ E ami aube ohodoa nelolahilä, hobeala e du neala Silia moholö hamose-begi, Yu fii nefolalo amolia e nufulöla didiäha dialeai amea, e Masedonia obëgëmolöla helësëi. ⁴ Dolö ebalä asi amolida gowe ili. Gaamu Belialada Bilusaie malö Sobadage, Desalonaigala Alisadagusa Següdasalage, Debila Gaiusage, amase, Dimodige, Esia segeala Digigusi Dolofimasalage, amoli ebalä asi. ⁵ Dolö amolida ilidale dafidi awäla nili misiäia Doloasa ami beaha nelö. ⁶ Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö amo baagilahilä, nili Filibai digila ödä duugi fila

* 19:34: Aoa äudäda molö giai deala molöi gadoi.

afiai. Amala afiala ödä duugi fila segeyo bia awälähilä, afiala ili neebee Doloasa besela galai. Besela galalahilä segeyo gifalädalä ami nelo.

Doloasa ami Foloea Yudigasa neala nowelasi

⁷ Segeyo gifalädalügi nili molö molö gedolahilä Foloea ilibalä didiäha nelo.* E aiyo amogi moholö gabula helësälähilä, ea säla äaha nebegimu gasi mogoi. ⁸ Mosö ilibia hogoli nili gedoi amogida gamali wala negei malei dilo. ⁹ Ami malisä afädë amoie äi Yudigasa e mosö amoie wido holela dagaboidaia ami salea edefademalä süwiala waoi. Foloea sähamu nebegi, Yudigasa süwiala adi elaboi amo hogogolula fedai osodadaia amila bebedoi. Amala hamosebegi, neahamelebe hä, baagoi meli. ¹⁰ Folo e digalahilä malisä amodaia dia fedalahilä naaboea gauia welähilä sähalea, Hame gudusebemelë. Didigaomabula säi. ¹¹ Amala sälahilä Folo e bu fedala beledi dagabodasila nalähilä, ado sedadela säha nebegimu segeyo sagai. Segeyo sagasebegi, e asi. ¹² Malö amo made baagoi sebegi, ilia e sigi awähalea ilile iso asigia edefade obeägi.

Folo e Doloasala Miledusa asi

¹³ Nili nilidale ödä duugi filähilä Asoso moholö afiai. Asoso ami Folo gausialähilä, ödä duugi fimolö helësäi. Folo e nagad-abodo moholöie ea amala daiäi. ¹⁴ Afialähilä Asoso ami ea nili gausialähilä, eege ödä duugi fedala filähilä nihiligäla Midilini afiai. ¹⁵ Amo aiyo amogi amilähilä, ödä duugi fila awäla Giosi sida gagala awäla, aiyo amogi Samoso awäla besela galai. Amilähilä amo aiyo amogi Miledusa awäla besela galai. ¹⁶ Esia segeamadi segeyo yogobodimolö madelahilä, Foloea Ebesa baagila moholöla helësäi. Yu udia dolöie molö nulo segeyo äi Bëdigosi made besela galai amo gaalu, fodolofali Yalusaleme awäla besela galamolöi galëda, amoda moholöla helësäi.*

Foloea Geleso sosogo Ebesa nefolalo amolile dafidilo amolima hawiola säi

¹⁷ Miledusa ami nea, Foloea udia dolö Godea wela ifosi Ebesa nefolalo amolile dolö dafidilo nefolalo amoli e neebee misiäia misialola säsi.* ¹⁸ Ili e neebee maala besela galasebegi, ea ilima sähalea, Esia segeamadi degabo mi gäwila maala neloa amila dilibalä nea hamosa nelo amoda dilia dawadigi. ¹⁹ Yu dolö nefolalo amolia ne nifulö daiäha nelo amea ne

* **20:7:** Dolö dawadigi odoa amolia helësäsaleada, molö mai amoda Yesuie molö maila helësäi. * **20:16:** Baagila Asi Segeyo molö nalähilä segeyo nabülasi

bia baagilähiläda, Bëdigosi Segeyo besela galalo. * **20:17:** Miledusala Ebesa moholöda mia made, gilomida nabülasi bia gadoi. Ayala Fogomayu gadola.

fedogola beasebegi, na nihi nagadaiala siaholö digaha nea, Dafidilo Geloie hamoi hamolasisa nelomelë. ²⁰ Dili ugila negemolö amogi afädë musügä negela made, na dilima säla iadigi, udia dolö gegedoi dibe amige, dilile mosöa amige, säla olelela digi amoda, dilia dawadigi amomelë. ²¹ Amaimo, na Yu ilimage, amase, Giligi ilimage asigi besulahilä, Gode-madi nea, nilile Dafidilo Gelo Yesuma asigi afädë negemalola gelola säla i amomelë.

²² Amala hamosa nelo gaso, hä walio Gesamia ne mosöla säse amo gadola, ne Yalusaleme moholö neawe. Ami neëgi, nema edo hamomolödu, na dawa mademelë. ²³ Dawa made gaso, na afädë dawadigida gowemelë. Sege sulubadelagi ne neloadi amogi nebegi, Eleloi Gesamia nema säla iahalea, Galabaia negemolöge së molöge bimolömelëla gelola säla ihamu nelomelë. ²⁴ Amaimo, ne namolö amoda, nema memalä gadoi gabula helësësamelë. Godeie ugila negelasilo Ado Mala Hedabi säla imolöie hamoi Dafidilo Gelo Yesuea nema i amo hamola wagamolö amoda, geloi gabula gelola helësësa neawe. ²⁵ Hä, nabuö. Ne dafidi dili nefolalebeadi Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie mala säla iaha nelo gasoda, diligi afädëa hobeala nie mi bu elö made bimolöla helësësamelë. ²⁶ Amai gabugi, walio na dilima ulufadigila fädäla säla iahago. Afädë nafadegi awäsedä, asialada nema mademelë. ²⁷ Mida gowe. Godea hamomolö amo afädë musügä negela made, sulubadela na dilima säla iaha maadei amea. ²⁸ Geleso sosogo sugua sibi gadoi nefolalebe amoli dilia sigi namiäia Eleloi Gesamia dili ifosi amo ilile asigige dihilile asigige hedabola beaha namialo. Udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli ie namiäia hile healea nii amoli dilia sugua sibi sigi aligilo amo gadola, ili sigi namialo. ²⁹ Ne asibua ilua ügülo geloi gadoi dili nefolalebea gui maalahilä, sugua sibi gadoi nefolalebe amoli bobasëla made, nufudala hësömolöla helësësamelë. ³⁰ Dihili diligi dolö odoaea nowelahilä, ado halowela säla, Yesu bögëla aulo nefolalebe amoli dusugala ili bögëla misiäia moholömelë. ³¹ Hä, idihë namialo. Na gäheo i ohodoagi esoage gasigige siaholö digaha nea, dili hido hidolama säla olelesamu nelo amo helësëmalo.

³² Amai gabugi Godemage, ie ugila negelo ado mala amomage dili gausisagomelë. Mala amea dili neala gelolasi-molöige, Godeie udia dolögali hedabi imolö dibe amo gadola dilima imolöige nea. ³³ Na afädëie munige faguloge gesami awäla made nelomelë. ³⁴ Nihile naaboea nihi hamoi hamola, nihinege, nebalä aligilo amolige, nili molöge neleboge dofea negei dilo amoda, dihili dawadigi amomelë. ³⁵ Na sulubadela hamosa nelo amo gadola hamoi edefade hamosebewea udia dolö geloi made nefolalebe amoli ugila negemolöi dibe amo

oleimelë. Amase, Dafidilo Geloi Yesuea sähalea, Afädëa digali afädë iäседа, dia holöfali obeägimolö. Gasoda, dia afädë elögali iäседа, dia edefademalä obeägimolömelëla säi amo helësëmolöi dibe amoge oleimelëla Foloea säla wagai. ³⁶ Ea ado amo säha maadelahilä, ili sulubadelabalä ea emo gumu sagala gumusula Godema adoi. ³⁷ Godema adola wagasebegi, ili sulubadelaea edefademalä diila Folo gaula mimi. ³⁸ Amala ilia edefademalä asigii. Asigii amoie mi edefadeda gowe. Ea nie mi bu elö made bimolömelëla säi amogi. Hä, amalahilä ilia e du dibeami ifola asi.

21

Folo ödä duugi awäla, Yalusaleme asi

¹ Nilia ilima, nili hä afiahamelë, dili hawiola sälahilä, ödä duugi fila mogolafali awäla Gosi besela galai. Amo aiyo amogi Olodesi besela galai. Amilahilä Badala besela galai. ² Badala amila ödä du elö Fonisia moholö dibe amo bealahilä, nili amogi fila afiai. ³ Afiahalea nilia Saibulusi södölo dibe amo bealahilä naabo fefeädimadi dibe amo amilahilä nili baagila awäla Siliamadi awähamu nelö. Awähamu nea Daia awäla besela galai, du amogi nelegei gaui amo ami negemolöie. ⁴ Daia ami besela galala bögëla aulo nefolalo amoli beagolelahilä, nili ilibalä segeyo gifalädaläia ami nelö. Gesamia ilima aligilahilä helësëlasisebegi, ilia Foloma Yalusaleme mosabiola säi. ⁵ Amala säsebegi gaso, nili moholö fu besela galasebegi, hä doadigila afiai. Afiassebegi ili sulubadela udia malöla gaamugi amila nilibalä duhulu agesua afiai. Afialahilä nili sulubadelaea duhulu bosea ami emo gumu sasagalahilä Godema adoi. ⁶ Godema adolahilä, nili hä afiahamelë, ilima dili hawiola säi. Amase, iliage nilima amala hawiolahilä hili mosöa obögësebegi nili duugi fimolöie afiai.

Sisalia ami bea sälo Agabasaea Foloma ado säla i

⁷ Ödä duugi filahilä Daia digila awähamu nea, Dolemesi besela galai. Besela galalahilä nedoo nefolalo amoli säla olela gausialahilä ilibalä segeyo afädë adi. ⁸ Diala aiyo amogi awäla Sisalia besela galai. Besela galalahilä Ado Mala Hedabi säla ilo afädë nelö amoie ei Filibi amoie mosöa digalahilä ebalä nefolalo. Filibida dolö Gifalädaläia amoligi nelö.* ⁹ Ie idiwilali biyidia sulo amoli dolö made fila awäla salea, Godeie bea sälo sulo.

¹⁰ Nili ami segeyo nahui nebegi Godeie bea sälo afädë amoie ëida Agabasa eda Yudiala misi. ¹¹ E nili neebeeami maala,

* **21:8:** Filibida dolö gifalädaläia abosolo ugila negelo namiäia dafidi memelei amoligi nelö. Abosolo 6.1-6 bimalo.

ea Foloie malibu gii amo nealahilä hile emole naabole neegilahilä, ea sähalea, Eleloi Gesamia sähalea, Malibu goweie eedo amo Yalusaleme ami Yu dolö nefolalebe amolia gowe gadola gaula neegila dolö fii odoama imolömelëla säsebemelëla säi. ¹² Amala säi amo nabalahlilä niliage, amase, udia dolö ami nefolalo amoliage Foloma Yalusaleme fedamolö gameläla sähamu nea häuai. ¹³ Amala sähamu nefolalebegi ea säla obögësalea, Dilia diisamu dibegoea ne neala yölasisebe goda edoie. Ne Yalusaleme ami nea nie emo naabo neegimolö gomu made. Dafidilo Geloj Yesuie ëigi baagomolö diëge amoda dofeala helësësamelëla säi. ¹⁴ Amala säsebegi, ea helësëi neebe amo haila fisimolöi made beala nilia fisilahilä sähalea, Dafidilo Geloia hamesebe amo gadola hamomäiamelëla säi.

Folo e Yalusaleme asi

¹⁵ Amala säla, segeyo amala nelolahilä, nelegei neala gaula Yalusaleme fedai. ¹⁶ Bëgëla aulo odoa Sisaliala nilibalä gegedola afiai. Afiai amoda Saibulusi fii afädë bëgëla aulo siiba nelo amoie ëida Nesono ie mosöa awäla nefolamolöie ilia nili sigi asi.

¹⁷ Nili Yalusaleme besela galasebegi ami nedoolali amolia obeägila gauia idai. ¹⁸ Amo aiyo amogi Folola nihilägila Yamese nebea afiai. Afiaha dibegi, dolö dafidilo nefolalo amoli sulubadelage ami gegedoi. ¹⁹ Foloea ilima dili go gabiola sälahilä, udia dolö fii odoa nefolalebea ami Godea emadi aligila hamoi amo ilima awala säla iaha maadei. ²⁰ Foloea awai amo ilia nabalahlilä Godeie ëi gauia adai. Amalahilä ilia Foloma sähalea, Nedoo, dia dawa, Yu udia dolöda dausini maleia asigi afädë negei. Udia dolö amoli sulubadelaeada Ado säla negei amo gelola bëgëla awäha neamelë. ²¹ Amala hamola nelo amolima dolö odoa nefolalo amolia sähalea, Foloea Yu udia dolö sege elö elöla fii odoa amoligi nefolalebe amoli sulubadelama ado gowe gadoi säla olelelo. Mosesea Ado säla negei dilo amo fisimola säla, dilile malöie gafodo damumabio, siiba mala hamolo amoda made hamomalola säla iaha neamelëla odoaea säla i gabio. ²² Odoaea di yawe misi neala säседа, ilia dofä nabolö gabumelë. Hä nilia abilia hamomolödu. ²³ Amaimo, niliada dia mala afädë bëgëla hamomäiaie säla iaha. Nilibaläda Godema afädë hamomolömelëla säla negei dolö biyidia nea. ²⁴ Diada ili sigi awäla, ilia Godeie siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamomolö amo diage amala hamomalo, amase, ili busa gesemolöie ilile bidige dia nege-lasimalo.* Amala hamoseda, odoaea ado die säi amo nabelo amoliada, nilima wäfalä säla i gabula helësëlahilä, Ado säla negei dibe amo dia bëgëla hamolo gabula helësëmolömelë.

* 21:24: Abosolo 18.18 amoge bimalo.

²⁵ Udia dolö fii odoa asigi afädë negei neebe amolima, ado sämolö helësëi dilo amo nilia beba dödëla i. Nilia ilima sähalea, ili idihë nea, molö nulo dibe amogi wäfalä godegali göa nelegela i muabio. Amase, heale hi e muabio. Hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea muugia heale gälo sali amola muabio. Amase, udia dolö fa nimabiola säla ila säi.

²⁶ Amalahilä amo aiyo amogi Foloea dolö biyidia amoli sigi nea, hiligila Godeie siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamoi. Amalahilä e Godeie mosöa awäla gobela iloma nigime baai made neebe amo oleloie segeyo amogi wagamolö gabugi, afädë afädëlaea amo galada odala imolö gabula säla i.

Yu dolö amolia Folo gaui

²⁷ Mala amoie segeyo gifalädalä dilo awäha maademolö ga made dibegi, Yu dolö odoa Esia segeala mofiai amolia Folo Godeie mosöa neebe amo meli. Bealahilä udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea Foloma habobamäia neala habobalasilahilä Folo gaui. ²⁸ Gaulahilä ilia gelola uuala sähalea, Isilale dolöla dili-e, nili ugila negemolö mofiamo. Dolö gowea sege dibe sulubadelagi udia dolö nefolalebe sulubadelama säla olelesalea, Isilale udia dolöge, Ado säla negei dibe amoge, amase, sege gowege, amolida memalämelëla säla olelelommelë. Amomu made, ea Giligi dolö odoa nefolalebe amoligi Godeie mosöa sigi maalahilä mosö Godea hile nafolai nelo amoge neala nafadei gabiola säi. ²⁹ Amala säi amoda dafidi ilia Ebesa fii ei Dolofimasa e Folobalä gaamugi neebe amo bealahilä, Foloea e Godeie mosöa sigi nogila digai gabula helësëlahilä amala säi.

Ami dolö amolia Folo e sigi asi

³⁰ Amala säsebegi, gaamugi nefolalo amoli sulubadela fudugilahilä, udia dolö baluluia mafula gegecola ilia Folo gaulahilä, Godeie mosöa amila dusugala gaula awähalea Godeie mosö idi galo sulubadela fodolofali gaha maadei. ³¹ Amala hamolahilä Folo baagomäia nifulö hamosebegi, Olomo ami dolö beaha aligilo busa amea Yalusaleme udia dolö sulubadelaeda edefademalä fudugila nudusaleamelëla säi amo nabi. ³² Amo nabalahlilä ea ami dolö sigi aligilo odoa nefolalo amolige ami dolö odoa nefolalo amolige sigi awälahlilä, udia dolö gegedoi neebea ami ili fodolofali baluluia afiai. Beaha aligilo busa amoge ami dolö odoa amolige maase bealahilä, ilia Folo made nufudala fisi. ³³ Ami dolö beaha aligilo busa amea Folo neebea awälahlilä e gaula nea, ea ami dolö amolima sähalea, Igi ëfë äudäea e nafodomola säi. Amala sälahilä ea nabahalea, Dolö goweda nowë, ea edo hamosiola nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, udia dolö gegedoi nefolalo amolia säla obëgesalea, ado elö elöla gelola säla didigai. Amala gelola

säla didigai amea ami dolö beaha aligilo busa amea ado mi fädäla made beasebegi, ami dolö amolima dolö goweda ami mosöa sigi mosalola säi. ³⁵ Amala sigi awäla e mosö aulo didaia fedadelä hamolebe udia dolö gegedoi amolia edefade habobasebegi, ami dolö amolia Folo e naaboea sogobala gaula fedai. ³⁶ Mida, udia dolö amolia, nufuö, baagomäia nufuöla gelola säla didigala ili bögëla maasebegi amai.

Folo e asigi afädë negei amoie mi Yu ilima fädäla säla i

³⁷ Ami dolö amolia Folo e sigi gaula ilia mosöa digamolö hamosebegi, Foloea ami dolö beaha aligilo busa amoma sähalea, Na dima ado afädë nabeledulela säi. Amala sälebe busa amea sähalea, Dida Giligi ado adolole. ³⁸ Isibi dolö afädë dafidi gamanebalä nudulahilä ie nudulo dolö dausini biyidia sege nafade udia dolö aligisia made ami sigi awäha nelo amoda di madelela nabi. ³⁹ Amala nabasebegi, Foloea sähalea, Neda Yu dolö neawe. Silisia segeie gaamu Dasasa dibe amoda nie segemelë. Nie gaamuda ilibia edefademelë. Na udia dolö ilima ado sädelä dima nabahala säi.

⁴⁰ Amala sälebe ami dolö beaha aligilo busa amea dofea sämosebegi, Foloea aulo didaia ami nea naabo usigili. Sau sagaha maadesebegi Foloea Hibulu adoea sähalea,

22

¹ Naado nedoola dili-e, dilia na asiala hamoila säsebegeie, asiala made hamoila dilima fädäla säla iahago, nabualola säi.

² Amala sälahilä Hibulu adoea säha neebe amo nabalahlilä, dolö nefolalo amolia dofä adola made sau sagala nefolalo.

Sau sagala nefolalebegi Foloea sähalea, ³ Ne fiida Yumelë. Silisia segeie gaamu Dasasa amida nemea ne neegela ägüi. Gasoda, neda gaamu wegi nea wi fädäla aligisebegi, Gamelielea ne olelesa nelo. Eada nema nilile naua mäuie mala säla negei dibe amo sulubadela hedabola säla olelei. Na Godea hamomola säsegi gelola hamosa nelo, dili walio nefolalebe goea hamosa neebe go gadola. ⁴ Idi gowegi bögëla aulo nefolalo amoli na neala sēlasisa nelo, ili baagomäia. Udiage dolöge nafodolahilä, ili galabaia mosöa negesa aligilomelë. ⁵ Gobela ilo Busa Edefade neebe ameage galisolö dolö nefolalebe sulubadelaage, ilia na dofä säsebewe dilima säla ilo amo. Ili ilile edoo Damasaga nefolalebe amolima beba dädëla, na gaula mosäia iasisio. Iasisisebegi Idi bögëla aulo ami nefolalo amoli gaulahlilä sē imäia Yalusaleme sigi obögëmolöie nea asimelë. ⁶ Ne Damasaga suägila eso mogogi aligisebe amo gaalu, mudaiala yo digalo edefade fodolofali maala nema sege yabagelelo wäla yabagelei. ⁷ Amaimo, ne

nagadaia digala negei dibegi afädëa nema sähalea, Solo-o, Solo-o, edogi dia ne neala sēlasisala säse nabi. ⁸ Amo nabalahlä na, Dafidilo, dida nowëla säla obëgëi. Amala säla obëgëlebeda ea nema sähalea, Neda Nasalese fii Yesu, dia neala sēlasilo amomelëla säσιο. ⁹ Dolö nebalä afiai amoliada yo digai amo meli gaso, afädëa nema ado säi amoie adoda ilia made nabi. ¹⁰ Amala hamosebegi, na nabahalea, Dafidilo, na abilia hamomolödula nabi. Amala nabasebegi, Dafidilo Geloia nema sähalea, Di nowela Damasaga mosö. Ami dia hamomolö Godea dai ai amoda afädë ami neebe amea dima säla iaha maademolömelëla säσιο. ¹¹ Yo edefade digai amea na bimolö ulisebegi, dolö nebalä afiai amolia ne nabelela gaula awäla Damasaga besela galai.

¹² Dolö afädë ëi Ananaiasa e Damasaga ami nelo. Eada Ado säla negei dibe amo gadola hamolo nebegi, Yu udia dolö ami nefolalo amoli sulubadelaead, eda dolö hedabi mogoi neala sälo nelo. ¹³ E maala ne neebea ga madefali nea, ea nema sähalea, Nedoo Solo-o, die si hedabi bu bimalola säσιο. Amala säi amole nie si bu hedabolahlä bimolöi gabugi e meli. ¹⁴ Amasebegi ea sähalea, Nilile mäuie Gode neebe amea ea hamesebe amo dia helësëmäiage, ie hamoi hamolasilo asigi mogoifali neebe amo dia siia bimäiage, hi ado säsebe amo nabuäiage di memeleimelë. ¹⁵ Dia meli amoge nabi amoge udia dolö sulubadelama säla imolöie e neala olelo di namolömelë. ¹⁶ Di memalä beaha samolöda edoie. Hä nowelahlä ödägi gela, Dafidilo Geloima adola, dia nafade hamoi amo hëla fisimalola säsiola Foloea säi.

Foloea fii elöma ado mala sämäia Godea fisiga gai

¹⁷ Foloea säla iahamu nea sähalea, Ne Yalusaleme obëgëlahilä Godeie mosöa Godema adosa salea sosoäla awäla ¹⁸ beahamelebe, Dafidilo Geloie e misi nelo gabio. Ea nema sähalea, Dia nie säsisë amoda Yalusaleme nefolalebe amolia made nabolö amead, hä fodolofali, Yalusaleme digila di aabela mosalola säσιο. ¹⁹ Amala säsebegi, na säla obëgësalea, Dafidilo Geloie, na gedolo mosö difolalebea ami awäla udia dolö dima asigi afädë negei nefolalo amoli nufudala ialalela, galabaia negelo amoge hili dawadigimelë. ²⁰ Die olelo Sidibeniie heale digasolo amo gala nege ilibalä nelomelë. E baagomolöge dofeala helësëlahilä e baagomäia nufidelo amolile fagulo daia salugalo gi amoda na beaha nelomelëla säi. ²¹ Amala sälebe ea nema sähalea, Mosalo. Na di sege wagadi made, udia dolö fii elö sefolalebea ami fisiga gamolömelëla säi.

Foloea ami dolö amolima neda Olomo dolömelëla säi

²² Ea ado säha nelo amo udia dolö nefolalo amolia hedabola nabaha nea gaso, ea udia dolö fii elöma moholömelëla

säse amo nabalahlilä, ilia gelola üalala sähalea, Dolö goweda baagomäia nufuö. Go gadoida wi namolöi made gabula säla didigai. ²³ Iliä üalala didigala sähamu nea hilile fagulo daia salugai gila sadia gala digi, gulu dao gasala sadia adala digisa nebegi, ²⁴ ami dolö beaha aligilo busa amea sähalea, Iliä ema ado gelola säse goie mi säla imäia ami mosö mumusogi digala e fëgämalola säi. ²⁵ Amasebegi ilia Folo fëgämolöie e nafodoi. Nafodoi amola wäla nea, Folea ami sigi aligilo ga madela neebe amoma nabahalea, Olomo dolöma gudi made nabala, Olomoie mala säla negei ameada dolö amo fëgämolöda mogolalela nabi. ²⁶ Amala säi amo nabalahlilä sigi aligilo amea ami dolö beaha aligilo busa neebea awäla ema säla ialahlilä nabahalea, Dia abilia hamomolö gabu. Dolö goweda Olomo dolöla säi. ²⁷ Amasebegi beaha aligilo busa amea e neebea awäla ema nabahalea, Nema sämo. Dida Olomo dolölela nabi. Amalebe ea säla obëgësalea, Äla säi. ²⁸ Amalebe beaha aligilo busa amea sähalea, Nihine muni edefadea ne Olomo dolö hamomolöie niimelëla säi. Amalebegi Folea sähalea, Nemea ne neegela ägüsolo amo gala ne amala nelola säi. ²⁹ Amalebe e fëgämolö nefolalo amoli fodolofali badadi gasi gagai. Amasebegi ami dolö beaha aligilo busa amea helësësaleada, na Olomo dolö nafodoila helësëlahilä, e bedäha nelo.

Folea Yuie Galisolöma ado säi

³⁰ Amo aiyo amogi ami dolö beaha aligilo busa amea Yu amolia Folo eada edo asiala hamoidula fädäla bimolöie, e fisigälahlilä gobela ilo busa amolige, Galisolö dolö amoli sulubadelage gegedomalai. Gegedosebegi ea Folo sigi digala ili sebea ami ifosi.

23

¹ Folea Galisolö dolö amolima siila nea sähalea, Nedoola dili-e, ne Godeie siigi nawesa neada nie iso asigia dofealahilä hahamola misi amo, aso, hamosa neawe. ² Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade Ananiasaea dolö odoa Folo ga made nefolalo amolima sähalea, Ie nafigi nufuöla säi. ³ Amala säsebegi, Folea ema sähalea, Dida mosö alalo gai beni faleia hëi amo gadoi nebego, Godea di nufulömelë.* Ado säla negei dibe amo gadola dia nema gudi nabolö salea gasoda, dia Ado säla negei dibe amo damula ne nufuöla sähalela nabi. ⁴ Ea Amala nabasebegi, dolö e ga madela nefolalo amolia sähalea, Dia Godeie gobela ilo Busa Edefade neebe goma nafadela sähalela nabi. ⁵ Amala nabasebegi, Folea säla obëgësalea, Nie

* **23:3:** Mosö alalo gai beni faleia hëila säi amoie mida gomalä. Mosö alalo gai nafade fea amoda made bimäialahlilä beni faleia hëlo amo gadoila helësëi.

nedoola dili-e, e gobela ilo Busa Edefade neala na made helësëi. Udia dolö dili nefolalebe amoie beaha aligilo neebe amo dilia e gagademabiola bebagi dödëla negei dialeala säi.

⁶ Amalahilä Folea dolö nefolalebe amoli odoa Sadiusi sosogo, odoa Felesi sosogo nefolalebe amo helësëlahilä,

Galisolö gegedoi nefolalo amolima ado gelola sähalea, Nedoola dili-e, neda Felesi sosogo neawe. Nïe naadoge Felesi sosogo nelomelë. Udia dolö baagoi nowemolö amo dofä gabula helësëla asigia sisiläfüsa neebeweïeda gudisagomelëla säi.

⁷ Ea amala sälebegi, Sadiusi sosogo amoliage, Felesi sosogo amoliage ili gëgëlahilä gegedoi amo hilimu moge mogela nelo. ⁸ Sadiusi sosogo iliada udia dolö baagoi amoli made nowelolage selesaia fiige gesamige madela sälo nea,

Felesi sosogo ilia ohodoa amoli dofä gabula helësësa neamelë. ⁹ Amalahilä dolö amolia gëgësalea ado gelola sähamu nebegi, mala dawadigi odoa Felesi sosogo amoligi nefolalo ilia nowela aligilahilä ado gelola sähalea, Dolö gowea nafade afädë hamoi nilia made meli neawe. Amai gesamiale ma, selesaia fiia ema ado säla ïledula säi. ¹⁰ Amala säsebegi, ilia gëgëlahilä edefade nudusalea, Folo dusugagise amea damula galaloea ami dolö beaha aligilo busa amo bedäi. Bedälahilä ea ami dolö nefolalo amolima sähalea, Dili idogo digalahilä Folo e ili mogogila neala ami mosö

mumusogi sigi obëgëmalola säi.

¹¹ Amala hamolahilä gasigi Dafidilo Geloi Folo neebee maalahilä sähalea, Asigi gelomalo. Bedämabio. Yawe Yalusaleme nea di nïe neala olelo nelo amo gadola Olomo awälage amo gadola wäla hamomolömelëla säi.

Yu dolö ilia Folo baagomäia nufulö daiiai

¹² Sege yosebe amo gaalu, Yu dolö nefolalo amolia Folo nufulö daiaha dilo. Ili migalia diigila ado gelola säla negesaleada, ilia molö ödäge made naala, Folo nufudala baagolahilä molö ödä molömelëla säla negei. ¹³ Nufulöla daialo amolida nabülasi biyidia baagi. ¹⁴ Ili gobela ilo busa amolige dolö dafidilo amolige neebee awälahilä ilia sähalea, Nilia migalia diigila ado gelola säla negesaleada, nilia molö made naala, Folo nufudala baagolahilä molö molömelëla säla negeimelë. ¹⁵ Amala hamoi gabugi, Galisolöla diliada ami dolö beaha aligilo busa amo sebee ado fisiga gahaleada, Folo dili neebee sigi digamalamäia, ema säi amoie mi fädäla hogomolöïela sämalö. Amala hamoseda, e dili mia, aso, made besela galala neëgi, nilia e nufulöïe daiiai neamelëla säla ï. ¹⁶ Amala säsebegi, gaso, Foloïe elefiie malöea ilia säi amo nabalahlilä, e ami dolöïe mosöa awäla mumusogi digala Foloma säla ï. ¹⁷ Amo nabala Folea sigi aligilo dolö afädë welahlilä sähalea,

Diada malö malisä gowe beaha aligilo busa sebea sigi mosalo. Eada ado afädë ema sämolö gauleamelëla säi. ¹⁸ Amalebe ea malö malisä amo beaha aligilo busa sebea sigi awälahlilä sähalea, Galabaia negei Folea ne wesaleada, malö malisä goweada ado afädë dima sämolö galea, di sebea sigi mosöla säla imelëla säi. ¹⁹ Amala säsebegi, ami dolö beaha aligilo busa amea malö malisä amoie naabogi gaula agesuadi heledo nea nabahalea, Diada nema edo sädeläla nabi. ²⁰ Amalebe ea sähalea, Yu ilia ado afädë negesalea gomalä negesio. Ema säi amoie mi fädäla nabolöie, dia Folo e Galisolö neebee aiyö sigi digamalamäiala sämolöla säsio. ²¹ Amaseda, diada ilima ümabio. Mida, dolö amolida nabülasi biyidia baagi, ilia e nufulö musügä beaha nea. Iliä migalä diigila ado gelola säla negesaleada, molö ödäge made naala, e nufudala baagolahilä molö ödä molömelëla säla negesio. Hä dia ümäia ili walio daijala beaha neamelëla säla i. ²² Amala säla ibe beaha aligilo busa amea malö malisä amoma gelola sähalea, Dia nema säla i amo afädëma säla imabio, mosalola säi.

Gamane sigi aligilo Feligisi neebee, Folo e sigi asi

²³ Amala sälahilä ea ami sigi aligilo äudä misiëla welahlilä elema sähalea, Sisalia moholöie ami dolö hädali äudäge, sugua hosidaia fila aulo dolö nabülasi gifalädaläage, amase, gögë gaulo dolö hädali äudäge, süwia midilö neë gaalu, moholöie walio daiamalo. ²⁴ Amase, Foloie sugua hosige dilia daialahilä e hedabola sigi awäla gamane busa Feligisi neebee sigi mosalola säi. ²⁵ Amala sälahilä ea beba afädë dädëla iahalea gomalä säla dädëla i.

²⁶ Neda Golodiasa Ilisiasa, na gamane sigi aligilo Feligisi dolö edefade dima, Di go gabiola säla, beba gowe dädëla iasisago.

²⁷ Yu iliada dolö go gaula nufudadigimolöie hamosebegi, na eda Olomo dolömelëla säsebe amo nabalahlilä, ami dolö amola e neebee maala na e damula awäla sigi obëgëimelë.

²⁸ Iliä ema gudimolö ado säsebe amoie mi nabolöilahlilä, na ilile Galisolö neebee e sigi asimelë. ²⁹ Sigi awälahlilä beahamelebe, ilia ema gudimolö ado säi amoie mida ilile mala säla negei amoïemu meli. Amai ameadä, e baagomäia nufulöge, galabaia negemolöige, afädë made meli. ³⁰ Dolö go baagomäia nufulö daiahaleamelëla afädëa nema säla iasebegida, di neebee e fodolo fisiga idogosagomelë. Ea nafade hamoila sälo amoliage mi goweïemelëla dima säla imolö mosalahagomelëla

säla dädëla i. ³¹ Amaimo, ami dolö amolia ea säi amo gadola, gasigi Folo e sigi awäla Ädibadalisi gaamugi besela galai. ³² Amo aiyö amogi ami dolö sugua hosidaia fila aulo

amoliamu e sigi awāhamu nebegi, ami dolō odoa amolida hilile mosōa obēgēi. ³³ Ami dolō sugua hosidaia fila afiai amoli awāla Sisalia besela galalahilā, gamane sigi aligilo amoma beba dēdēi amo neala iāla, amase, Fologe sigi maala e mia ifosi. ³⁴ Amalebe beba amo nidelahilā Foloma nabahalea, Dida bolobinisi abidilala nabi. Eda Silisiala helēsēlahilā ³⁵ ea sähalea, Dia nafade hamoila sālo amoli mofiala neēgi, na diē gudi nabolōmelē. Amala sālāhilā ea Heledoea mosōa e idihē namialai.

24

Yu dolōea Foloea nafade hamoila sāi

¹ Segeyo bia nelolahilā gobela ilo Busa Edefade Ananasage, dolō dafidilo nefolalo amolige, Olomoie mala negei amo gadola sālāsilo ēi Dedulusi nelo amea ilile sāsīmāia eege hiligila digai. Digalahilā, ilia gamane sigi aligilo amea nabuāia Foloeada nafade gomu hamoimelēla sāla i. ² Amalahilā sigi aligilo amea Folo misialai. Maala nebegi, Dedulusia ea asiala hamoi amoie ado sāla iāhalea, Dia nili sigi namolōi nelo amea nili neebea dalulo amoda negesimu dialeamelē. Dia nili hedabola sigi nelo amea sege edefade gowegi nefolalebewe hedabi namolōie, neala mogolasisa nelo. ³ Dolō edefade Feligisi-e, nilia amo bealahilā segeyo sulubadelagige sege dibe sulubadelagige dima obeāgila edefademalā nesegesa aligilōmelē. ⁴ Amai gaso, na asiala dima dofogaloea, dia nili bobasēla nilia ado oboba sāsewe nabuāia. ⁵ Nafade hamoloda dolō gowemadila misi gabula beagolesamelē. Eada Yu dolō sege dibe sulubadelagi nefolalebe amoli neala habobalasilāhilā nudulasiloge, amase, Nasalese sosogo nefolalebe amolile dafidiloge emu neamelē. ⁶⁻⁷ Amase, ea Godeie mosō Godeie siigi nigime baalasilage hamoi. Amalebegida nilia gauimelē.* ⁸ Amaimo, dihi mi fādāla hogomolōie dolō goma nabaseda, nilia nafade gowe hamoila sāseweda dofā sāsebela helēsēmōlōmelēla sāi. ⁹ Amala sāsebegi, Yu iliage Dedulusiie ado ugila negela ado sāi amoda dofāmelēla sāla i.

Foloea Feligisima ado sāi

¹⁰ Gamane sigi aligilo amea Foloea ado sāmāia iē naaboeamu oodo bibila sāsebegi, ea obēgēla sähalea, Dida gāheo i yafiegi sege edefade goweie gudi mogelo nelo amo helēsēlahilā, niē asiadiā ilia ado sāi amoie dima obēgēla

* **24:6-7:** Dolō dawadigi odoa amolia helēsēsaleada, ado odoage damo gogi di-aleala helēsēi. Ado amoda gomalā. [Nilia nilile Ado sāla negei amoie emā gudidelāi 7 gaso, ami dolō beaha aligilo busa Ilisiasa maala, nili bobala didigilahilā, ea nilia gaula nelo amo sigi awāsio. 8 Sigi awāla ea nafade hamoila sālo amoli di neebea misialola sāi.]

sämolöda hedabi galea. ¹¹ Amaimo, na Godeïe ëi gauia adala Godema adomolö Yalusaleme fedaia amila segeyo walioda giwimelë. Amoda dihi dawadigimolöi. ¹² Amaimo, ilia na Godeïe mosöa nea afädëbalä didiäha neebe made meli. Amase, gedolo mosöage, sege gaamu dibeage udia dolö gegedoi amoli fudugilasila hamoseda made melimelë. ¹³ Amaimo, na nafade hamoila ilia walio sälebeda, na dofä amala hamoi amoda dima säla ulufadigimolö amo ulisio. ¹⁴ Ado dofä dima säla iahawe, amoda gomalä. Neda Idi ilia sosogo elöla säse gowe bögësaleada, nilile mäuie Gode ëi gauia adalomelë. Amase, nada Ado säla negei dibe amo sulubadelage, Godeïe bea sälo amolia ado säla dädëla negei amoge dofä gabula helësësamelë. ¹⁵ Godea baagoi amoli nowela ifosimäia na beaha neebe amo gadola, amase, dolö gowe iliage amala beaha neamelë. Godea amala hamomäia na asigia sisiläfüsa nea. ¹⁶ Amalebe segeyo sulubadelagi Godeïe siigige udia dolöie siigige nie iso asigia mogola namiäiala helësësa aligilo. ¹⁷ Neda gäheo i odoa nelolahiläda, nihile segea obögësalea, udia dolö nelebo maade amoligali muni imolöiege, amase, Godegali odala imolöiege obögëi. ¹⁸ Dafidida Godeïe siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamolahilä, Godeïe mosöa odala imolöie awäla nebegi, ilia ne meli. Nebalä udia dolö gegedoi made, gëgëla nudusage made nudui. ¹⁹ Amalebe, Yu dolö odoa Esia segeala mofiai ami nefolalo amolia nema dia nafade hamoila säha nea galëda, di neebea hili ado amo sämolö yawe moholöi galea. ²⁰ Maade galëda, dolö nefolalebe gowe ilia ne Galisolö dolö neebea nowela ifosisolo amo gala, ilia na dofä nafade hamoila meli amo säla imäia. ²¹ Ne ilibalä nea na ado afädë säi amomuda gowe. Udia dolö baagoi nowemolö amo dofä gabula helësëla asigia sisiläfüsa neebeweïeda, dilia walio gudisagomelëla säimelëla Foloea säi.

²² Amala säsebegi, Feligisia Idigi aulo mala hedabola dawadigi nelo ameada gudi nabi amo wagalahilä sähalea, Ami beaha aligilo busa Ilisiasa e maasegi, dilile gudi säla mogemolöla säi. ²³ Amala sälahilä, ami sigi aligilo amoma sähalea, Folo e idihë nea gaso, hi helësëse amo gadola hamomäiage, amase, e damelë neebe amolia e ugila negemolö misiäiage fu imalola säi.

Feligisia Folo e gäheo i äudä galabaia negei

²⁴ Segeyo odoa nelolahilä, Feligisi e hile udia Dulusilabalä misi. Dulusila eda Yu udia. Feligisia Folo bea mosalolahilä sigi maasebegi, Foloea Geleso Yesuma asigi afädë negemolö mala säla iasebegi, Feligisia nabaha nelo. ²⁵ Nabelebe Foloea mogoi namolöge, asigi sigi namolöge, mogemolöie segeyo daiala negei amo maasebe amoiege säla iaha nelo. Säla iaha

nebegi, Feligisi e bedālahilā sāhalea, Di mosalo. Hobeala fu beaseda, na di misialamolōmelēla sāi. ²⁶ Amala helēsēselo amo gala Feligisia Folobalā ado didiāmolōie wesamu nelo amoda muni imāiala helēsēlahilā amai. ²⁷ Gāheo i āudā nelolahilā Feligisi gadoi Bosiusi Fesidusi e gamane sigi aligilo bedefala nelo. Feligisiada Yu dolō nefolalo amoli obeāgimāia Folo e galabaia mosōa ifosisamu nelo.

25

Foloea sāhalea, Olomo beaha aligilo Gini Sisa neebee gudi-molō moholōmelēla sāi

¹ Bolobinisigi ami gamane sigi aligilo Fesidusi besela galala segeyo ohodoa nelolahilā, e Sisalia dīgila Yalusaleme fedai. ² Yalusaleme fedala nebegi gobela ilo busa nefolalo amolige, Yu udia dolō ēi sālo nefolalo amolige e neebee awālahilā, Foloea nafade gomalā hamoimelēla sāla ī. Sāla īlahilā ilia ema gelolafali sāhalea, ³ Dia dofā nili ugila negela Folo eda Yalusaleme misialamāiala sāi. Dafidi ilia didiāhalea, Folo e, aso, idiafa maaha neēgi, e nufulōie idia negemolōmelēla didiāi amo helēsēla amala sāi. ⁴ Amalebe Fesidusia sāla obēgēsalea, Folo eda Sisalia galabaia nea. Neda holōfali nelolahilā ami obēgēmōmelē. ⁵ Dolō goea nafade afādē hamoi galēda, dilile ēi sālo odoa nefolalebe amolia ebalā gudimolōie nebalā digamalalola sāi.

⁶ Amida Fesidusi e ilibalā segeyo gödōlasi gadoiledu ma, nabūlasi gadoiledu, nelolahilā Sisalia digai. Amo aiyo amogi Fesidusi e gudisalea filo amodaia salea, ea Folo sigi misialai. ⁷ E maasebegi Yu dolō Yalusalemela digafiai amolia Folo e nogōla amalela digila nea, ea nafade yafie edefade hamoimelēla sāi. Amala sāi gaso, ea dofā amala hamoi amoda sāla ulufadigimolō amoda uli meli. ⁸ Amaimo, Foloea sāhalea, Yu udia dolōie mala sāla negei dibe amoge, Godeie mosōge, amase, Olomo beaha aligilo Gini Sisa neebee amomage na nafade afādē made hamoi neawela sāi.

⁹ Amala sāsebegi, Fesidusia Yu udia dolō obeāgimāiala helēsēlahilā, Foloma sāla obēgēla nabahalea, Iliā sāi amoie na gudi mogemolōie Yalusaleme fedamolō helēsēsebelela nabi. ¹⁰ Amasebegi Foloea sāla obēgēsalea, Mosōa walio ne neebee-weda Sisaie gudilo mosō. Nebalā gudimolō amoda mosō wegimelē. Dihī dawadigi, nada Yu ilimada asiala hamoi afādēda made. ¹¹ Amaimo, na nafade hamolo amea baagomolō galebeda, ne baagomolō amoda dofealabio. Amai walio dolō gowe ilia na nafade hamoila sāsebegeo, amo dofā made galēda, afādēda ne neala ilile naabogi gausimolōda made bimolōmelē. Amaimo, neda Sisaeamu nīe gudi nabuāiala helēsēsamelēla sāi. ¹² Amala sāsebegi, Fesidusia dolō e

ugila negela sälasilo amolibalä didiälahlilä, ea Foloma säla obögësalea, Dia Sisaea nabuäiala säi ameadä dida Sisama molömelëla säi.

Fesidusia Gini Agilibama Foloie nabi

¹³ Segeyo odoa baagilahilä, beaha aligilo Gini Agilibale Benisile Sisalia Fesidusima di go gabiola säla olemolö misi.*

¹⁴ Eleda Sisalia segeyo holöbö nahui nelö. Segeyo amo gala Fesidusia Foloie ado amoie ginima säla i. Ea sähalea, Dolö afädë dafidi Feligisia galabaia negei nelö amo, wimu neamelë.

¹⁵ Ne Yalusaleme nelö amogida, Yu ilile gobela ilo busa amoliage dolö dafidilo amoliage dolö amoie sähalea, Ea nafade gomalä hamoimelëla säla ialahlilä, na dofä ea asiala hamoila sämäiala säσιο.

¹⁶ Amasebegi na ilima säla obögësalea, Olomo nilile malada dolö memalä neala elöie naabogi gausiloda mademelë. Dolö gudimolö galëda, eda dafidi gudimolö dolö amo mimiagila mia sida alogola aligilo. Amase, nilia ema fu iahalea ilia ema säse amoie säla obögëmäia fu ilömelëla säi.

¹⁷ Amalebe ilia wi maala gegeedosebegi, segeyo baagila made, amo aiyo amogi ne gudisalea filo amodaia salea, na dolö amo sigi misialola säi.

¹⁸ Dolö ebalä gudimolö amoli hä nowela nefolalebeda, ilia ea nafadefali hamoi gabula sämabelela helësëi gaso, maade gabu.

¹⁹ Iliä ado gëgëla säha nelö amoda ilile Gode bëgëlo mala amole, Yesu baagola Folea e noweimelëla sälo amolegi gëgëi.

²⁰ Na ado goie mi fädäla bimolö amo asusugasebegi, na ema nabahalea, Ado goie gudi mogemolöie Yalusaleme moholö helësësebelela nabi.

²¹ Amalebe Folea, beaha aligilo giniamu nïe gudi mogemäia galabaia namolöla säsebegi, na e beaha aligilo Gini Sisa neebee fisiga gamolölahilä gaso, aso, galabaia namialaimelëla Fesidusia säi.

²² Amala säsebegi, Agilibaea Fesidusima sähalea, Dolö goea ado säse amo nihi nabalöila helësësebelemelëla säi. Amala sälebe, ea säla obögësalea, aiyo dia ië ado nabalömelëla säi.

²³ Amo aiyo amogi Agilibale Benisile momadolahlilä maala ami beaha aligilo busa nefolalo amolige, gaamu amoie dolö dafidilo nefolalo amolali gamane gegeedolo mosöa ami digai. Digalahilä, Fesidusia Folo e sigi misialasebegi ilia e sigi misi.

²⁴ Sigi maala nebegi Fesidusia sähalea, Gini Agiliba-o, dolö gegedoi sulubadela dili-e, dolö dilia beasebe egoeda Yu udia dolö sulubadelaëa, Yalusaleme amige, amase wige, nema nabahamu nea sähalea, E namolöi madela üalala säha aligilömelë.

²⁵ Amai gaso, na ea hamoi amoie e baagomäia nufulöda mi afädë made beagolei. Gasoda, ea beaha aligilo ginia ië gudi mogemäiala säsebegi, na ado afädë negesaleada,

²⁵ Amai gaso, na ea hamoi amoie e baagomäia nufulöda mi afädë made beagolei. Gasoda, ea beaha aligilo ginia ië gudi mogemäiala säsebegi, na ado afädë negesaleada,

²⁵ Amai gaso, na ea hamoi amoie e baagomäia nufulöda mi afädë made beagolei. Gasoda, ea beaha aligilo ginia ië gudi mogemäiala säsebegi, na ado afädë negesaleada,

²⁵ Amai gaso, na ea hamoi amoie e baagomäia nufulöda mi afädë made beagolei. Gasoda, ea beaha aligilo ginia ië gudi mogemäiala säsebegi, na ado afädë negesaleada,

²⁵ Amai gaso, na ea hamoi amoie e baagomäia nufulöda mi afädë made beagolei. Gasoda, ea beaha aligilo ginia ië gudi mogemäiala säsebegi, na ado afädë negesaleada,

* **25:13:** Gini Agilibada Heledo, Yamese nufidelo amoie malö. Abosolo 12.1 bimalo. Benisida Agilibaie elefi.

e fisiga gamolöla säi. ²⁶ Ea hamoi amoie dafidiloma beba dëdëmolöie afädë fädäla made beagolesebegi, Gini Agiliba-o, die siigi e sigi misialaimelë, amase dilile siigige. Mida, nilia ema säi amoie mi fädäla hogolahilä, ea hamoi amoie mi bebagi dëdëla negemolö dibe amo helësëlahilä, dëdëmolömelë. ²⁷ Afädë galabaia neebe amea nafade gomalä hamoila made dëdëla fisiga gamolöda dofea madela helësësamelëla Fesidusia säi.

26

Foloea Gini Agilibaea nabuäia ado säi

¹ Agilibaea Foloma sähalea, Dia sämolö amo sämalola säi. Amala säsebegi, Foloea naabo gauia adogola nea sähalea, ² Gini Agiliba-o, Yu dolöea nema dia nafade hamoila säi amo sulubadelaïeda walio na dima säla obëgëmolö amogida obeägisamelë. ³ Obeägisamelëla säi amoda, diada Yu udia dolö neebe amoie mala sulubadelage, amase, nilia elö elöla helësëla gëgëlo amoge dawadigisa maadei nebege. Ameada na walio ado säsebewe sedade säsebelä helësëla made, hame negela nabuäiala helësësa.

⁴ Ne malësägila na hamosa nelo amoda Yu udia dolö sulubadelaëa dawadigisa maadei nea. Mi gäwia amila nihï segea neage Yalusaleme neage, namolöi nelo amo ilia dawadigi nea. ⁵ Iliä ne malësägila dawadigi ameada ilia sämolö helësësedä, na Felesi ilile mala hamosa nelo amo dima sämolöi gabu. Nilile Gode bëgëlo mala amoie sosogo odoä dialea gaso, Felesi sosogoie mala elö elöla yafie hamolo ameada sosogo odoä sulubadela baagila asimelë. ⁶ Amaimo, dafidi Godea nilile mäuma ado afädë säla negei amo hamomäia na asigia sisiläfüsa neebeweie ne nebegi walio gudisagomelë. ⁷ Ado säla negei amo bimolöie nili fi giwilasi nefolalo amolia asigia sisiläfülahilä, esoage gasigige Godeie ëi gauia adala ema ado sähamu nefolalea. Amaimo, beaha aligilo gini-e, na asigia sisiläfüsa neebeweieä Yu dolö ilia dia nafade hamoila säha neamelë. ⁸ Godea udia dolö baagoi amoli nowelasilo neebe amo dilia e amala hamolo ulila helësësa nefolalebegoda edoie.

⁹ Nasalese fii Yesuie ëi neala nafademolöie, na hamoi edefade hamomolöila helësësa nelomelë. ¹⁰ Amala helësëlahilä, na Yalusaleme nea amala hamosa nelo. Gobela ilo busa nefolalo amolia ne geloi ïasebegi, udia dolö yafie Godea hile nafolai amoli na galabaia negei. Amalahilä, ilia udia dolö amoli baagomäia nufualola säsegige na ülomelë. ¹¹ Segeyo yafiegi gedolo mosö nefolalebe amo sulubadelagi awälahilä, ilia Gode gagademäiaie na ili neala sëlasisa nelo. Na ilima edefademalä mihaläla fii elö elölaie gaamu dibeä amige awälahilä, ili neala sëlasisa nelomelë.

¹² Na amo gadola hamomäia gobela ilo busa nefolalo amolia ne geloi iala, bebage dödëla iasebegi Damasaga gaamugi asi. ¹³ Beaha aligilo gini-e, ne idiafa awäla eso mogogi aligisebe amo gaalu, na beahamelebe, nege nebalä afiai amola nili neebee ami eso si gadoi made, yo edefade hido elöi mudaiala säsälosebe meli. ¹⁴ Amala hamosebegi, nili sulubadela digafui difolalebegi, afädëa nema Hibulu adoea sähalea, Solo-o, Solo-o, edogi dia ne neala sälasisa. I ägëgi emoea nufidelo wäla nufidelo goeada di dihimu yölasisebegola säsio. ¹⁵ Amala sälebe na naba obëgësalea, Dafidilo, dida nowëla nabi. Amala nabelebe Dafidilo Geloia säla obëgësalea, Neda Yesu, dia neala sälasilo amomelë. ¹⁶ Di nowela emoea emesala namië. Di hamoi hamolasilo namiäiage, dia walio ne neebe meli amoge, hobebe ne bimolö amoge udia dolöma säla imäia na di memelela ifosimolöie ulufadigila misi neawe. ¹⁷ Hobebe ne bimolöla säi amoda, di fii nefolalebe amoliage, amase, udia dolö fii elö nefolalebe amoliage, di nufudadigiloea na damula moholömelë. Na di ilima fisiga gahagomelë. ¹⁸ Ilile si fisigälasimolöiege, gasimi sagaia amila yo digalo dibebe amige, amase, Saidaniie geloi hawa amila Godea sigi neebee ami ili besulasimolöie, na di fisiga gahagomelë. Iliä amala hamoseda, ilile nafade hamoi amo hëla fisimolö. Amase, udia dolö nema asigi afädë negela Godea hile nafolaimadi namiäia fu imolömelëla säsio.

¹⁹ Amalebe, Gini Agiliba-o, selesaia mosöala olesalea ado säi amoda na fisila made nelo. ²⁰ Dafidida Damasaga nefolalebe amolimage, Yalusaleme nefolalebe amolimage, amase, Yudia sege sulubadela dibebe nefolalebe amolimage säla iahalea, Dili asigi besulahilä Godemadi nea, dili dofä asigi besui amo gadola mala hedabi olela hamosa namialola säla ialahilä, hobealada fii odoa ilimage amala säla iaha aligilomelë. ²¹ Amala säla iaha aligilo amoie, Yu dolö nefolalo amolia ne Godeie mosöa nebegi gaulahilä baagomäia nufidedelä hamoimelë. ²² Amaimo, Godea ne ugila negesebegida, na memasamage, ei sälomage ado säsäla misi amo, aso, walio säha neawe. Nada ado elö made sähamelë. Nada siiba bea sälolea, Moseselea nelebo gausiala digamolömelëla ado säla negei amomu sähamelë. ²³ Iliä gomälä säla negei. Afädë Memelei amoda së molö dialea. Amalahilä, bauiala nowemolö amo dafidifali hi nowese amea ea Godeie yo digalo amo e fii amolimage, amase, udia dolö fii odoa amolimage säla imolöla bea säla negeila Foloea säi.

Foloea Agiliba asigi afädë negemäiäie säi

²⁴ Foloea amala säha nebegi Fesidusia gelola uuala sähalea, Folo, dida gagaosebego. Die dawadigilo edefade goeada dihidi gagaosebego säi. ²⁵ Amala säsebegi, Foloea sähalea, Dolö

edefade Fesidusi-e, ne gagaosa maademelë. Nada dofä säha. Asigi gäwi nea gowe sähala sähamelë. ²⁶ Gini Agilibaeada na ado säi amoie dawadigisa neamelë. Nada musügä negela made säla iäha maademolöi neawe. Na helësésaleada, ea dawa made made, amoli sulubadela ea dofä dawadigisa maadei nebegola helësésamelë. Mida, amo hamoi amoda musügä nea hamoi made ameada amala helësësa. ²⁷ Gini Agiliba-o, diada bea säloie ado amoda dofäla helësésale. Na helësésaleada, diada dofäla helësésala helësésamelëla säi. ²⁸ Amasebegi Agilibaea Foloma säla obëgésalea, Ne Geleso sosogo namolöie fu oboba gogi aligilasimäia helësésebela säi. ²⁹ Amala säsebegi, Foloea säla obëgésalea, Fu obobagi galëge ma, sedadegi galëge amoie na dimu made, udia dolö na walio ado säsebe nabaha nefolalebe amoli sulubadelage nihine gadoi namiäiaie Godema adosamelë. Nihine gadoi gaso, dili igi ëfëa galabaia negelo amo gadola made negela namiäiala helësésamelëla säi.

³⁰ Amasebegi beaha aligilo ginige, gamane sigi aligiloge, Benisige, ilibalä sulo amolige hä nowei. ³¹ Nowelahilä ili segea doadigila awäla hilidomu sähalea, Dolö goweda ea hamoi amoie nifulöge, galabaia negemolöge maade gabula säi. ³² Amasebegi Agilibaea Fesidusima sähalea, Dolö goeada Sisaea ie gudi nabuäiala made säi galebada, dia fisiga gamalalabiola säi.

27

Ilia Folo e Olomo mosäia ödä du edefadegi fisiga gai

¹ Ilia nili ödä du edefadegi Olomo moholö dialeala ado afädë negesebegi, ilia Fologe dolö galabaia negei odoage ami sigi aligilo afädëie naabogi gausi. Sigi aligilo amoie ëida Yuliasa. Eada ami dolö hädali afädë sigi aligilo nelo. Eda beaha aligilo Gini Sisaie Ami Dolö amoligi nelo. ² Nili ödä du edefade Adalamidiamala misi dilo amogi fila afiai. Ödä du amoda Esia segeie gaamu agesumadi besela galala digila moholö dilo. Desalonaigala Masedonia fii dolö afädë ëi Alisadagusage nilibalä afiai. ³ Afiala amo aiyo amogi Saidono besela galai. Besela galalahilä Yuliasaea Foloma hedabola helësëlasila sähalea, Di damelë wi nefolalebe amolia nelebo di gumusui dibe amo gadoi imäia, ili neebee moholöi galeala säla i. ⁴ Amalahilä sege amo digila ödä duugi afiaha dibegi, fo eso digasebeamadila maasebeamadi amogi moholö iliawasebegi, fo hagula Saibusimadi dewagila afiai. ⁵ Afialahilä ödä duhulu dëgëla awäla Silisiale Bäfiliale agesuamadi awälahilä Ilisiaie gaamu Maila besela galai. ⁶ Besela galahamelebe, ami dolö sigi aligilo amea ödä du elö Alegisädaliala misi Idalimadi moholö dilo amogi nili sigi awäla ifosi. ⁷ Segeyo holöbö nahuigi afiahalea baagi sëla

aligi gebela awäla Nidusa gaamu sida gagala afiai. Fo amea nili moholö helësëido amogi moholöi made gabugida oböla fo hagula ödä södölo Gilidimadi dewagila awäla Salomone segeamadi sida gagala afiai. ⁸ Nili baagi sëla aligi dewagila didigila awäla sege afädëgi besela galai. Sege amoda Ödä Du Musügä Negelo Hedabi Segela sälo. Amoda gaamu Alasea ga madela ami dilo.

⁹ Segeyo yafie baagila asi amogige, amase, Molö Made Nülo Segeyo* amoge baagila asi amogige segeyo amo gaaluda, baagolea ödä duugi aulo made negei. Amo helësëla Foloea ilima sähalea, ¹⁰ Dolö dili-e, wilahilä moholö amoda dofea made, nafade na melimelë. Nelegei difolalebe goge, du edefade wege neala nafademolö gabumelë. Amase, nili odoage baagomolö gabumelëla säi. ¹¹ Amala säi gaso, ami sigi aligilo amea ödä du gaulolea ödä du eedolea helësëse amo gadola hamodeläla helësëla Foloea säsebe amo gadola made hamodeläla helësëi. ¹² I bäu gise gaalu, gögi mulo segeyo besela galasebegi sege amogida ödä du negesilamu diamolö amo dofea made gabula helësëlahilä, dolö yafie ilia Finigisi moholö amoie ado afädë negei. Iliä nili Finigisi besela galamolö walebelela bimolö moholöila helësëi. Gögi mulo segeyo besela galasebegi ami negesimu diamolöla helësëi. Finigisi amoda Gilidi södölöie ödä agesua. Du negelo segea ami diëda eso digasido amoie fefeädimadilage dafädimadilage melëlo.

Du ödägi awäha nebegi fo edefade misi

¹³ Fo eso digasido amoie fefeädimadila holöbö geleäla maasebegi, dolö amolia hili helësëi amo gadola ga moholö dialeala helësëi. Amala helësëlahilä nelebo yöi igi aeanea hamoi amo dusugala neala gauia adalahilä, Gilidi segeie ödä agesuamadi afiai.* ¹⁴ Aso, afiaha dibegi heleia made fo geloi edefademaläde Gilidi södölomadila misi. Fo amoie ëida Ulagulo fo.* ¹⁵ Amalahilä du amo foea gaula näiadodimu bolosebegi iliada du obëgedelä hamoi gasoda, obëgemolöi made meli. Amasebegi hä foea du gaula mosäia fisigisi. ¹⁶ Fisigisila awäla södölo holöfalä, ëida Gaudaea fo holöfalä hagusebegi, niliada häualafalä du edefade mia du holöfalä begela negei amo dusugala gaula misi. ¹⁷ Dusugala gaula maala du holöfalä amo gauia adala du edefade amodaia negesebegi, ilia du edefade hawa ëfë fisiga idogolahilä amo bäimäia fëdöla begela negei. Iliada du amo ödämu dibe amogi ödä dögöla digai made giäbigi ëi Sidisi amogi

* **27:9:** Molö Made Nülo Segeyola säi amoda nafade hëmolöie odala ilo mala siiba daiala negei segeyo dilo amola helësëi. * **27:13:** Nelebo yöi igi aeanea hamoila säi amoda gomalä. Nelebo yöi igi aeanea hamolahilä ödä du made mosäia begela ödägi nea salelo. * **27:14:** Ulagulo foda eso fedasido amoie fefeädimadila mulo, mugü fo gadoi.

aligisiloea bedähalea ie balai amo haila negesebegi foeamu gaula asi. ¹⁸ Fole ödä bubolele dagabola maase amolea nilida edefade besu besui. Amasebegi, amo aiyo amogi ilia mi gäwila nelegei dudaia negei amo duhulugi hadia idodogosa nelo. ¹⁹ Amalahilä awäla segeyo naabo osodagi, ödä duugi negelo nelegei odoa, ëfëge balaige ige amo gadoi difolalo amoge hili naaboea neala ödägi hadia idodogoi. ²⁰ Segeyo yafiegi niliada eso, gasumilile made beala, fo edefademalä maahalea nili neala besu besusamu nelo. Amasebegi nilia helësësalea, nilida samolö made gabu, baagomolö gabula helësëi.

²¹ Segeyo yafie ili molö made nasebegi, Foloea ili mogogi nowela nea sähalea, Dolö dili-e, dilia nie ado nabala Gilidi made baagi galebeda, nafadela bedälasila hamoi amoda made beala, nelegei odoa made fisilabio. ²² Amaimo, walio na dilima gomalä sähawe. Dili bedäla made, obeägimalo. Mida, niligi afädë made baagomolö. Du wemu nafademolömelë. ²³ Gode neebe amoie ne neawe. Nada ie ëi gauia adaha aligilo. Gode amoie selesaia fii afädëa walio gasigi ne sebea maala nea ²⁴ sähalea, Folo, bedämabu. Dida awäla Sisaie siigi namolö galea. Amase, nabuö. Dolö dibalä ödä duugi sefolalebe goli sulubadelada made baagomolö Godea die naabogi gausila imelëla säσιο. ²⁵ Ameada, dolö dili-e, bedäla made, obeägimalo. Mida, na helësësalea, Godea ado nema säi amo gadola gausiala digamolöla helësësamelë. ²⁶ Gaso, foea nili gaula awäla södülo afädëgi aligisimolö galeamelëla Foloea säi.

²⁷ Amaimo, segeyo silasi awäha nelolahilä gasisebegi, nili ödä duhulu ëi Ödä Adiliagi foea gaula awähamu nelo. Gasi mogogi ödä du gaulo dolö amolia ödä agesu holöbö ga madei gabula helësëi. ²⁸ Amala helësëlahilä ilia ödä amo dofe bimolöie ëfë sedade amoie bidigi yöi afädë begelahilä ödägi fisiga idogoi. Fisiga idogoi amo nea adogola beahamelebe ödä dögöla digai dofei amo mida nabülasi biyidia gadoi meli.* Amala bealahilä holöfalä aliga galahilä bu elö fisiga idogola dofela beahamelebe ödä dofei amo mida nabülasi ohodoa gadoi meli.* ²⁹ Amalahilä nili awähalea igidaia aligisiloea bedälahilä, ilia nelebo yöi ige aeanea hamoi biyidia amoli du amoie gobegi begela sadia idogoi.* Amalahilä ilia sege yola eso neëmäia Godema adosa nelo. ³⁰ Amaimo, ödä du gaulo amolia du digäla äudulälahilä du holöfalä fisiga idogola wäfalä sähaleada, Nelebo yöi ige aeanea hamoi odoa duie busamadila fisiga idogosamelëla säi. ³¹ Amalebe Foloea ami sigi aligilo amomage ami dolö amolimage sähalea, Ili du gowegi made

* **27:28:** Mida nabülasi biyidia amoda hësä gidälasi gadoi. * **27:28:** Mida nabülasi ohodoa amoda hësä gödüläsi gadoi. * **27:29:** Abosolo 27.13 amogi gasumili nufi amo bimalo.

aligiseda, dili baagomolömelëla säi. ³² Amala sälebegi ami dolö amolia du edefadegi du holöfalä begei amo damula sali. ³³ Haea gämölö hä ga madese amo gaalu, Foloea dolö amoli molö muäiala ilima sähalea, Segeyo silasigi dili molö fodögila made naala memalä nelo. ³⁴ Walio dili molö muäiala sähamelë. Dili namolöie molö molö dialea. Dilile busa hili afädë made besela digimolömelëla säi. ³⁵ Amala sälahilä Foloea beledi afädë nealahilä ili sulubadela sebea ami nea Godema nesege-lahilä dagabola naha nelo. ³⁶ Amala hamosebegi, sulubadela asigi gadaealahilä ilige molö mai. ³⁷ Ödä du amogi dolö sefolalo amoli gedolada hädali äudäie nabülasi gifalädaliäie odoai gafeia sulo. ³⁸ Molö mai agulahilä, ilia ödä du amo hageamäia eladi gadoi ëi widi dilo amo ödägi sadia idodogosa nelo.

Du dagabodasi

³⁹ Segeyo hosogasebe amo gaalu, ilia duhulu agesua besela galaia amo bealahilä, sege abididula asusugai. Asusugalahilä beahaleamelebe duhulu hedogola bose fula asi dibe amo bealahilä, ami awäla ödä du negemolöi galëda, negemolöla helësëi. ⁴⁰ Amala helësëlahilä ilia nelebo yöi igi aeanea hamoi amoli ödägi ëfë amo damula sasali. Amala hamolahilä ödä du mogola mosäia adelo i ëfëa begela negei dilo amo fisigäi. Fisigälahilä foëa ödä du gaula mosäia ilia duie busamadi balai afädë dilo amo gauia adogola neegilahilä, ili ödä agesu dibeä ami besela galamolöie awäha nelo. ⁴¹ Awäha nea ödä du amo ödä isogi bose giäbigila fedai dilo amogi udigi. Busa amo udigila aligisilahilä fogomolö uli dilo. Amala aligisi dibegi ödä bubolela edefade maasebe amëa du gobe äba fedafusalea dagabodasila nafadei. ⁴² Amala hamosebegi, dolö galabaia negei amoli ödä agesua dasi afufula fisäla afialoea, ami dolö amolia ili sulubadela nufudadigimolöla helësëi. ⁴³ Iliä amala helësësebegi ami sigi aligilo amëa Folo e made nufuäiala helësëla ilima säla iahalea, Dilia helësëi amo gadola hamomabi-ola säi. Amala sälahilä äa sulubadelama sähalea, Ödä dasi aulo nefolalebe dilidale ödägi nila digala dasi afufula agesua mosalo. ⁴⁴ Odoä dilida i gäi amogi gaula, amase, odoä du nuli amogi gaula biila mola afufula mosalola säla i. Amala säi amo gadola hamolahilä niligi afädë made baagola hulu agesua dea negesa maadeimelë.

28

Folo e Malada södülogi nelo

¹ Nili agesua hedabola besela galalahilä, ami fi amolia sege ödä södülo amöie ëi Maladamelëla säla i. ² Udiä dolö sege amogi fii amolia nili hedabola helësëla hido elöla ugila

negei. Sege digahalea gögisebegi, ilia nulo gobelahilä nili sulubadelama hëgi haumolö mofiamalola säi. ³ Foloea nulo gasa nidilahilä nulo gaamugi gobesebegi, nulo amogi baagolo nuba afädë nulo gaamuea hëgisebegi doadigila fedala, Foloie naabogi mihila begedigila gosai dilo. ⁴ Ami fii udia dolö amolia beahamelebe, Foloie naabogi nubaea mihila begedigila gosai dibe amo bealahilä hilidomu sähalea, Dolö goeada dofä dolö nufudala baagolo. Eda duhulugi baagomolö halabai gaso, godea nafade hamolo amolima bidi obëgëla ilo amea e made namiäia amasebela säi. ⁵ Amasebegi Foloea nuba amo folalela nulogi hadia galahilä, eda made olola hedabi nelo. ⁶ Udia dolö amolia helësësalea, e galumolöledu ma, fodolo baagola digamolöledula helësëi. Amala helësëlahilä, ili sedademalä beaha nefolalebegi, emada nelebo afädë made hamose meli. Amasebegi ilia asigia oböla elö bedefala helësësalea, eda gode afädë gabula helësëi.

⁷ Sege afädë ili sebe amo gägägëla dilo amoda södölo amoie dafidilo ëi Bubuliasaie sege dilo. Dolö amea nili ea mosöa fimäia fu iasebegi segeyo ohodoagi ea nili hedabola sigi nelo. ⁸ Bubuliasaie eedo domalo hëgige gaisa sëge oloi dibegi, Foloea e dibeami awäla Godema adoi. Godema adolahilä ea ië naabo negesebegi oloi dilo amo wahilasi. ⁹ Amala hamosebegi, södölogi ami oloi difolalo amoli Folo nebea mafusebegi ili wahilasisi. ¹⁰ Nilima obeägila ilia hedabolafali hamoi. Amala hamolahilä hobeala nili ödä duugi äudulä hamosebegida ilia nelebo nili gumusui dibe amo gadoi i.

Folo awäla Olomo besela galai

¹¹ Aube ohodoa ami nelolahilä, nili ödä du afädë Alegisädaliala misi dilo amogi fila afiai. Ödä du amo i bäu gilo segeyo amoli besela galasebegi södölogi ami negesi dilo. Ödä du amoie busamadi malö äudä balagula ägüi amolele ausulubo iia hamola baala negei dilo.* ¹² Afiala nili Silagusa besela galalahilä, segeyo ohodoa ami nelo. ¹³ Silagusa amila awäla giso Ilegiuma besela galai. Segeyo afädë ami nelolahilä, fo eso digasido amoie fefeädimadila maasebegi, nili afiala gasila didigadigila awälahilä amo aiyo amogi awäla Budeoli besela galai. ¹⁴ Besela galalahilä ami nedoo odoa nefolalebe amoli beagolelahilä, ilia nilima segeyo gifalädalä namolömelëla säi. Ami nelolahilä nili Olomo moholö afiai. ¹⁵ Afiaha dibegi nedoolali Olomo ami nefolalo amolia nili maahala säi amo nabalalahilä, ilia nili idiafa gausiamolö maala odoa Abiasa magai gaamugi gausialahilä, odoada hele filo

* **28:11:** Malö äudä balagula ägüila säi amoda, wäfali gode Susa amoie dolö malö äudäiela säi.

mosö ohodoa neebee ami gausiai. Foloea ili maasebe amo beala Godema nesegetlahilä, ie iso asigi delësi.

¹⁶Nili Olomo besela galasebegi gamane ilia, ami dolö afädëa idihë neëgi, Folo mosö afädëgi hido namolöi galeala säi.

Foloea Olomo nea Yesuie mala säla i

¹⁷Segeyo ohodoa nelolahilä, Foloea Yu udia dolö nefolalo amolile dafidilo nefolalo amoli misiäia wei. Maala gegedosebegi Foloea ilima sähalea, Nedoola dili-e, nili fii amolimage, nilile mäuie mala amomage na nafade afädë made hamoi nebegi, ne Yalusaleme ami nafodolahilä, Olomo dolö nefolalebe amolile naabogi gausimelë. ¹⁸Ilia gudilahilä ne nufudala baagomolö amoie mi fädäla made beasebegi, fisigämolöla helësei. ¹⁹Amala helësësebegi, Yu dolö amolia amamabiola säsebegi, idi elö maade gabugi na beaha aligilo Gini Sisaeamu nie gudi nabuäiala säi. Amai gasoda, na ne fii amolima nafadela hamoila sämolöda helësëla made nelo. ²⁰Mi amoie na dili siia beala ado sämolöie dili misiäia weimelë. Isilale ilia asigia sisiläfüsa neebe amoie igi ëfë gowea ne begela negei neawela säi.*

²¹Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Yudia amila dia hamoi amoie beba nilima made dëdëla iasi. Nilile nedoo misi amoliage ado made säi. Dia nafade hamoilage made säla imelë.

²²Dia helësei amo nilia nabolöila helësësebe. Mida, sege sulubadelagi sosogo gowe nafade neala sälo amo nilia dawadigi neamelëla säi. ²³Amala sälahilä ilia ema segeyo naabo nege-sebegi, ili yafie Folo neebee mosöa ami mofiala gegedoi.

Gegedosebegi Foloea yosefali nowela Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie ado säla iahalea mi awala iaha nebegimu së gai. Ea Mosese nebegi Ado säla negei amo gadolage, amase,

Godeie bea sälo nefolalo amolia bea säla negei amo gadolage säla iahalea Yesuie säi amo dofä gabula helësëmäia säla iahamu nelo. ²⁴Amala säla iasebegi, dolö odoeada ea ado säsebe

amo dofä gabula helësei. Amase, odoeada dofä gabulada made helësëi. ²⁵Amala hamolahilä ili hilimu asigi afädë made negela afiai. Dafidida, Foloea ado afädë wagala sähalea, Eleloi

Gesamia bea sälo Aisaeama aligila dilile mäuma mogola säi gabu. ²⁶Ea sähalea,

Udia dolö amoli neebee awäla ilima sähalea, Dilia nabahamu nea gasoda, fädäla made helësëmolömelë. Dilia beahamu nea gasoda, galone gowe gabula made beagolemolömelë. ²⁷Amoie mida, udia dolö amolile asigi

dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia hedabola made nabelo nea. Ilile siige dofogai nea. Ili siia beala, gëhea

* **28:20:** Abosolo 23.6, 24.21, 26.6 amoli bimalo.

nabala, asigia helësëla besusa galebeda, amoda na ili
wahilasilabiola sämalola

Aisaeaea säi.

Aisaea 6.9,10

²⁸⁻²⁹ Amai ameada gowe helësëmalo. Godeie damula mo-
holö ado mala amoda udia dolö fii elö amolima fisiga gaila
helësëmalo. Ili nabulömelëla Foloea säla wagai.*

³⁰ Foloea mosö e adi amoie bidi ialahilä ami gäheo i äudä
nelo. Ami nea udia dolö sulubadela e neebee mofusebe amoli
obeägila gauia idala nelo. ³¹ Ea Godea Beaha Maadela Sigi
Neebe amoiege säla iala, amase, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoie
malage säla olelesa nelo. Bedäla made gelola säla olelesa
nebegi, afädëa ema olelemabiola made säi. Hä amo.

---

* **28:28-29:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado odoage amogi dialeala
helësëi. Ado amoda gomalä. [29 Foloea ado säsebegi, Yu dolö amolia awäha nea
hilimu mihaläla gëgëla afiai.]

Golosi Neala olelo oboba

Golosi gaamu amoda bolobinisi Esiaie Ebesa gaamu ga madela adadi eso maasido dilo. Foloea made, dolö odoaea Golosi udia dolöma Ado Mala Hedabi säla olelesebegi, udia dolö odoa nefolalo amolia asigi besula Yesuma asigi afädë negei.

Amala hamosebegi, Geleso sosogo Golosi nefolalo amolima, dolö odoaea Godeie mala dofä dibe amo gadola made säla olelesa neala säsebe amo nabalahlä, Foloea beba we dädëla i. Godeie mala dofä dibe amo gadola made säla olelelo nefolalo amolia sähalea, Gode neebe amo hedabola helësëla, ie damula aulo neala gausa maademolöie, mudaia sigi aligilo nefolalebe amolige, busa nefolalebe amolige helësëla ei gauia adamolö dialeala säi.

Ilia amomu made, mala elö elöla hamomolöge, made hamomolöge säla digi, gafodo damumolö dialealage, amo gadoi yafie säla olelesa nelö. Ado amo nabalahlä, Foloeada amolia Godeie mala dofä dibe amo gadola made olelei gabula helësëlahilä, Godeie mala dofä dibe amo dädëla ilima i.

Foloea beba amo dädëla dolö äudäma i. Dolö elö amoie äida Digigusi, elö amoie äida Onesimusi. Elea gaula mosäia i. Onesimusi eda, galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelö. Ie dafidilo ei Filimonoma beba elö Foloea dädëla i amo dialea.

**Geleso eda nelebo dibe sulubadelaië busa
neda, namolö sulubadelage, Godeie
mala dibe amoge ema nobai nea**

(Golosi 1.1-3.4)

¹⁻² Neda Folo, Gode hile hamelo dibe amea, Geleso Yesuie abosolo neawe. Nedoo nalifi Golosi gaamugi Gelesoma asigi afädë negela, ema dila nefolalebela dilima, nilile nedoo Dimodi alia beba gowe dädëla äasisago.

Nilile Naado Godea dilima ugila negelasiloge, neala dalulasiloge imäia hamesa neawe.

Golosi ilia Yesuma asigi afädë dofä negei

³ Alia dilile Godema adosaleada, segeyo sulubadelagi nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesoie Eedo Gode neebe amoma nesege-samu aligilomelë. ⁴ Dili nefolalebe goea Geleso Yesuma asigi afädë negei amo, amo wälasi nebegoge, amase, Godeie udia dolö sulubadelama boba hahamosa nebegoge, alia nabalahlä, nesege-sa aligilo. ⁵⁻⁶ Ado dofä amoda, Ado Mala Hedabi dili neebea besela galasebegi, asigia sisiläfüsa namolö amoda,

nabi gomele. Selesaia mosöa musügä negei amoïe dilia asigia sisiläfüsa neebe goeada, dilia asigi afädë negesa nebegole, boba hamosa nebegolemelë. Ado Mala Hedabi ameada, sege sulubadelagi bäula edelahilä, gägä negelasilo nea. Diliage ado amo dafidi mi gäwila nabalahlä, Godea ugila negelasilo i amo hedabola helësëla, dofä gabula beagolesolo amo gala, amo gadolamu gägä negela bäulasisamu nelo. ⁷ Ado mala amoda, Ebafofasaea dilima säla olelei. Eda nilile damelë obeägïlo nilibalä hamoi gedola hamolasilo nea. Eda asigi falagasei nea, dili ugila negela, Gelesoïe hamoi hamosa nelomelë. ⁸ Godeïe Gesamia odoa boba hamolo dilima i amo, Ebafofasaea alïma ulufala säla ïmelë.

Golosi ili gelolasila Foloea Godema adolasi

⁹ Dilile säla ïasebegi, dafidi nabia amila alïa Godema dilile adolasisamu nelo amo neamelë. Asigi falagasei namolöle, helësëlole, ïe Gesamia ïlo dibe ameada, Godea hamese amo gadola helësëlo amo dilima nobamäiaïe adolasisamu neamelë. ¹⁰ Amala adosebe amoïe mida, dilia Godeïe mala bëgëmolö dibe amo gadola bëgëla awäla, Gode neala obeägïmäiaïe adolasilo. Amoda gomälä. Hamoi hedabi amoli sulubadelagi dilia gägä negemäiage, Gode dawadigilo amo edemäiage, ¹¹⁻¹² dili mia yö dibe amo sulubadelagi, aabela made habobala, aso maadela, gelola namiäiaïe, ïe geloi hïdo elöia geloi sulubadela ïala, dili neala gelolasimäiage, amase, Godeïe udia dolö yo digalo neebee ami neëgi, ilïma ïmolö daiala negei dibe amoda, Naadoea dili neala hedabolasi amea, dilimage mogela ïmolö amogi, ema obeägïla nesegesa namiäiage, adolasilo. ¹³ Gasimi sagaloïe geloia nili gide begei dibe amo beala, Naadoea nili naabogi gaula, ïe malö boba hamoi neebe amea beaha maadela sigi neebee ami nili sigi maala ifosi. ¹⁴ Malö ameada nilia nafade hamoi amo hëla fisilahilä, nili fisigäla ifosi nefolalea.

Gelesoïe mala amoge hamoi hamolo amoge Foloea säi

¹⁵ Nilia Gode made melëlo gaso, ïe malöda Gode hï e gadoi nea. Eda ïe malö abulümi neada, Godea hamoi dibe neebe sebe amo sulubadelaïe busa nea. ¹⁶ Godea ïe malömadila mudaia neebe amolige, nagadaia dibe neebe sebe amolige sulubadela hamoi. Siia bimolöi dibe neebe sebe amolige, bimolöi made dibe neebe sebe amolige, sigi aligilo nefolalebe amolige, dafidilo nefolalebe amolige, mudaia geloi elö elöla nefolalebe amolige, sulubadela emadïlamu aligila hamoi. Godea ïe malöïe namiäia hamoi amolida, sulubadela ïe malömadïlamu hamoi. ¹⁷ Amoli sulubadelada dafidi nelo made, Geleso e dafidi nelo amo nea. Sulubadela dibe neebe sebe amolige, made balälemäia gaula aligilo nea. ¹⁸ Geleso

sosogo nefolalebe amoli sulubadelada, ie domalo nea, hi eda busa nea. Domalo amoie namolö mida, hi e nea. Sulubadela dibe neebe sebe amoiege, busa hi emu namiäia, malö abulümi nelo amo baagola, baagoi bauiala mi gäwila nowelasi. ¹⁹ Godea hamei amo gadola, ie namolö amoge, mala amoge sulubadela ie malöma nobamäia hamelahilä, Gode hi ie malöma nobalasi. ²⁰ Hä, malöea hamoi ameada, nelebo sulubadela dibe neebe sebe amolibalä ado nii neebe amo nufuda salimäia helësëi, nagadaiage, mudaiage. Ie malö i fügäigi baagola, ie heale digai ameada, Godea sulubadela ebalä neala aealasi. Aealasi ameada, amala nufuda sali.

²¹ Dafidi dilia Gode baagi äala wagadi made nelo. Amoda dilia mala nafade hamosa nelo amea iso asigigila Godebalä ado neala nelomelë. ²² Gaso, walioda, hä, dilima asiai maade, nafade made baai, mogoi eleloi neëgi, ie sidaia sigi moholöie, ie malö domalogi baagoi amea, dilibalä ado nii nelo amo nufuda sali neamelë. ²³ Amai gaso, dilia Godema asigi afädë negei amo, fologola made, amo wälasi nea, Ado Mala Hedabi nabi ameada, asigia sisiläfüsa namolö i amo, nigia gala fisila made, gaula fëdöla namolö dialea. Ado Mala Hedabi dilia nabi amoda sege dibe sulubadelagi säla äaha maadei. Neda amoie hamoi hamolasilo Folo neawe.

Folea Geleso sosogo nefolalo amolile hamoi hamolasilo nelo

²⁴ Na dilile së nase wegi obeägisa neawe. Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadela Gelesoie domalo neebe amoie, na nihile domalogi ilile së nasebe ameada, Gelesoea dafidi së naala idiadoi amo na së naala baahadio. ²⁵ Geleso sosogo neebe amoli sulubadelaie hamoi hamolasilo namiäia, Godea ne memelela ifosi neawe. Dili hedabi namiäiaie, ea hamoi amo na hamomäia nema i. Gelesoie ado mala dibe amo sulubadela dilima säla olelemäia, hamoi amo nema äasio. ²⁶ Amoda mi gäwia amila udia dolö nefolalo amoli sulubadelama ulufadigi made, musügä negesi dilo amo walioda, hä, hile udia dolö ilima ulufala olesa nea. ²⁷ Hile hameloea, ado musügä negesi dilo amo Godea ie udia dolö amolima ulufala olei. Ado amoda hedabi hido elöi amo helësëmäiage, amase, udia dolö fifi asi nefolalebe amoli sulubadela ado amea ugila negemolöi gabula helësëmäiage, amala hamoi. Musügä negesi dilo amoda gomalä. Geleso eda dilile isogi dilibalä neebe amomelë. Amala neebe ameada, Godeie hedabi hido elöi namolö dibeami namolöila helësëla, asigia sisiläfüsa namialo.

²⁸ Hä, dofä asigi falagasei nea, nilia säla äadigi, hahamogila digi, säla olelela digisa aligise ameada, ie säla ulufalo neamelë. Udia dolö neebe amoli sulubadela Gelesoma dilahilä, asigi

hedabi negei nefolalebe amoli, Godeie siigi, sigi gaula molöie, amala hamosa aligilomelë. ²⁹ Hamoi amo hamosa maademolöie, ea ie geloi edefadea ne neala gelolasisa neëgida, na aso maadelahilä, hamoi amo baagi sei edefade hamosa neawe.

2

Nilia asigi afädë negei gelola nea, wäfalä ado säse neadigimolö

¹ Dili nefolalebe diliage, udia dolö Eleodisia gaamugi nefolalebe amoliage, udia dolö ne made melëlo nefolalebe amoli sulubadelaage, na dili ugila negemolöie baagi sei nea, hamoi hamosa neebewe helësëmäiala hamesamelë. ² Na dili sulubadelaie iso asigi gelolasimolöge, dihilimu boba hamola dila aeala namiäiage, amoie hamoi hamosa neawe. Dili amo gadoi neada, asigi hedabi neaha maadelahilä, dilile asigi afädë negei amo dofä gelomolömelë. Hä, Godea ado dafidi musügä negei dilo amoda, dilia dawadigimolömelë. Ado musügä negei amoda, Geleso hi emelë. ³ Asigi falagasei namolöle, dawadigilole hedabi hido elöi amoli sulubadelada, Gelesoma musügä negei dialea.

⁴ Na dilima säseweda, odoaea ado hedabi hido elöi säsebe amea dili gadiabola dahila neloeaie sähamelë. ⁵ Ne dilibalä nea made gaso, nie asigi gesamileda, dilibalä nea. Dilia Gelesoma asigi afädë negei amo fologola made nea, mala mogoi hamosa nebege bealahilä, na edefademalä obeägisa neawe.

Nili Gelesobalä dila nea, namolö gähe gaula namolö

⁶ Dilia Geleso Yesu e dilile Dafidilo Geloi namiäialahilä, neala gaui amo gadola, ebalä dila namolöi namialo. ⁷ I nagagi difi aulo amo gadola, dilile difi ema awälahilä, osogolodaia mosö olelo amo gadola dilile namolö Gelesoma diia adogola namialo. Dilima säla olelei amo gadola, dilia Gelesoma asigi afädë negei amo gelola namolöi nea, nesegemolö nobala adugamäia namialo. ⁸ Dolö odoaea dolöie dawaea dili dahila neala, ado iso gäwi made säsebe amea, dilia asiala ilia helësëse amo bëgëla awäla, ie memalä galabaia hamoi gadoi hamolasilo aligiloea idihë namialo. Iliada Geleso mi hamolo made, hilile maüie mala olelei amoge, nagadaia galuge, mugabege, mi hamola sälo nea. ⁹ Geleso e dolö domalo nea, hedabi hido elöi elö elöla Godema nobai dibe amolida, ema nobai dialea. ¹⁰ Diliage Gelesoma dila nebegi, namolö dilima i ameada, namolö amo dilima nobaha maadei neamelë. Gelesoda, nelebo geloi elö elöla dibe amo sulubadelaie busada, e neamelë. ¹¹ Gelesoma dila nea, fagulo gäi gilo amo gadola nagadaia mala gäi amo ami gila fisila, dili gafodo damui nea.

Amoda dolö naaboea dagaboi made, Geleso ea dagaboi. ¹² Dili ödägi gei ameada, Gelesobalä gedola baui amomelë. Gode e geloi edefade neebe amea, Geleso e baagoiala nowelasi neebe amoma dilia asigi afädë negesebegi, dilige Gelesobalä gedola nowela ifosi neagomelë.

¹³ Dili dafidi nagadaia mala hawa neada, asiala hamosamu nelo amea, dili baagoi gadoi nebegi, Godea dili Gelesobalä neala nowela ifosi amo neagomelë. Nilia asiala hamoi amo sulubadela Godea hësa maadeimelë. ¹⁴ Ado säla negei amo damula, nilia nafade hamosa nelo ameada, bidi negei nebegi, Godea neadigi. Ado säla negei amea hamomolö dialeala säi ameada, nilibalä ado neala gide begei dibegi, Godea neala gaula awälahilä, Gelesoie i fügäidaia baala fisimolöi fisi. ¹⁵ I fügäi amodaia Gelesoea mudaia sigi aligilo nefolalo amolige, beaha aligilo nefolalo amolige, ilile geloi hamolo nefolalo amoli sulubadela damusa maadelahilä, udia dolö sulubadela bimaia, na baagila asimelëla säla, ili gide begela gaula moholöi asi.

Nili Gelesobalä baagoi ameada, ado säla negei elö elöla difolalebe amea nili ugila negemolöi made dialea

¹⁶ Ameada, dilia molö nase ameage, ödä nase ameage, amase, segeyo edefade amoiege, aube gähe olei amoiege, molö giala nulo segeyo bëgëla hamose ameage, segeyo Sabadaie mala amo gadola hamose ameage, odoaea dili mogelasila asiala hamoimelëla sämolöda, dofea mademelë. ¹⁷ Mala amolida, hobeala moholö amoie ausulubo gadoi dialea. Hodo dofäda, Geleso hi emelë. ¹⁸ Afädëa wäfalä dihä nagadaialo gadoi namolöi galealage, selesaia fii ëi gauia adogola sämolöi galealage, dilia hamoi amoie bidi nimolö amo made neloeala säседа, ie ado made nabala, idihë namialo. Dolö ameada simasia meli amoie ado yafie memalä säla dabola, nagadaia mala helësëla, mi maade amogi, gugusäla bimaia säse amea, ¹⁹ ea Geleso nilile busa neebe amo gaula aligilo made nea. Busa ameada domalo nelebo hulu dibe amoma geloi iala, domalogi moma gumu, dii sulubadela amea iilasila, Godea hamese amo gadola ëdëlasilo neamelë.

²⁰ Dili Gelesobalä baagoi ameada, nagadaia nea hamolo ameage, mugabeie geloi ameage, dili dafidi gide begei dilo amo fisigäi neagomelë. Amala neada, nagadaia mala hamolo nefolalebe amea hamosa neebe amo gadola, dili made fisigäia hamolo amo gadola wäla hamosa nebegoda mi edoie. ²¹ Iliada ado sälo amoda gowe gadoi. Gowe nimabio. Gowe muabio. Gowe diigimabiola sälo. ²² Amolida, dafidi dolö hi hamolahilä, säla olelela hamomalalo. Ameada, mala amoli sigälo

dialeamelë. ²³ Dolöea hï asigia göa nelegeloge, wäfalï nagadaiaï gadoi aligiloge, gafodogi sëmäia hamologe, mala amoli gadoi helësësalea, asigi nulügäi hedabia säla negei gabula helësëmolöi gaso, mala amoli gadoi hamose ameada, doma-löie gesami aulo dibe amo fisimäia hamolo made nea.

3

Nili Gelesobalä baagola nowei

¹ Godea dili Gelesobalä neala nowelasi neagomelë. Amala hamoi neebe ameada, dilia selesaia mosöa Geleso hïle filo-daia, Godeïe naabo dafädimadi sebea ami nelebo dibe amoli helësëla, amida dilile boba gosala namialo. ² Nagadaia nelebo dibe amoli helësëla made, nelebo selesaia mosöa dibe amolimu helësësa namialo. ³ Dili baagoi nea, dilile namolö Gelesobalä, Gode neebea ami musügä negei neagomelë. ⁴ Dilile namolö gähe Geleso hï e neebe amo ulufadigisolo amo gala, dilige ebalä, ïe yo digalo hïdo elöi amola ulufadigimolömelë.

Geleso e nilïle isogi neebe ameada, nilï gähe nea

(Golosi 3.5-4.18)

Nili gähe nea

⁵ Amamolö ameada, nagadaia mala amea hamelo amoli baagosa maademalo. Amolida, udia dolö susugu hamologe, nigime baai mala hamologe, gesami auloge, hamela diigiloge, gesami awäla naamu negemolöila helësëloge, amo sulubadela baagosa maademolöi maademalo. Gesami aulo amoda, nelebo odoama göa negelo mala amo gadoi dialea. ⁶ Mala amoli gadoi hamosalea, Godeïe ado neadigilo nefolalebe amolima Godeïe habobalo moholömelë. ⁷ Dafidida, mala amolia dili sigi nea, ilia hamomola säse amo gadola, dilia bögëla hamosa nelo amomelë.

⁸ Amaimo, walioda mala egowe ili gadoi sulubadela fisisa maademalo. Habobaloge, mihalälöge, nafade hamologe, gagadeloge, baagido säloge, dilile nafi idigila ado nafade säloge, fisisa maademolöi maademalo. ⁹⁻¹⁰ Asigi gofo, ïe mala amola gila fisilahilä, asigi gähe salugai neebe ameada, dilia dihilimu wäfalï sämabio. Asigi gähe amo hamolo Gode neebe amea, hï e gadoi namiäia, ea dili bedefalasila, e neebe amo dawadigisa maademäia, dilima amala helësëlasisa neamelë. ¹¹ Asigi gähe amogi, nilï sulubadelada, afädëdi nea. Yu udia dolöle, Giligi udia dolöleda maade. Gafodo damulole, made damulole maade. Amase, sege elögi fiige, mala melëlo made gadoi hamologe, galabaia hamoi gadoi hamolasiloge,

fisigäige, maademelë. Mi hï eda, Geleso nea. Eda nili sulubadelaie isogi nea.

Nilia odoa boba hamomlö dialea

¹² Godea dili boba hamola ie namiäia, ea dili memelela ifosila, hïle udia dolö nefolaleagomelë. Amala nefolalebe ameada, dilia bobasëmolöge, ugila negemolöge, dihili nagadaiala namolöge, amase, hedabola beala geleä hamomolöge, aabela made habobamolöge, amoli gadoi salugala namialo. ¹³ Dili nebegoea odoaie mala beala, weda abidä amahadula helësëседа, made säla, fisimalo. Amase, dilia nafade hamoi amo Dafidilo Geloia hëla fisi amo gadola, diliage odoaea nafade hamose amo hëla fisimalo. ¹⁴ Hedabi hamomolö amolidaia boba hamolo amo bu salugamalo. Boba hamolo ameada, mala hedabi hïdo hïdola dibe amoli sulubadela neala afädëfalï hamolasila, hedabi hïdo elöi hamola neala gedolasilo nea. ¹⁵ Dili domalo afädë nea, Godea dili dalulasimäia wei ameada, Gelesoea neala dalulasilo dilima i amo helësëla, dilile iso asigigi hedabola memelela hamomalo. Amala hamosa neada, nesegesamu namialo. ¹⁶ Dofä asigi falagasei nea, dilia dihilimu säla olelela digisa neage, neala hamogila digisage, namialo. Amase, gë udähalea, Gë Udälo bebagi dibe amolige, Godeie ëi gauia adogola gë udälo amolige, Eleloi Gesamia dilima gë udälo olelesebe amolige, udäha namialo. Amala hamosa neada, dilile iso asigigila Godema nesegesa nea, Gelesoie ado hïdo elöi asigi dafidilo namolö dibe amoda, dilile isogi negesiä namialo. ¹⁷ Amaimo, Yesuie aulodaia nea, Naado Godema nesegesa neada, dilia hamosebe amoge, säsebe amoge, sulubadela Dafidilo Geloï Yesuie ëigi nea, hamomalo.

Folea sosogo ilile säi

¹⁸ Udia dolöma fii sefolalebela dili-e, dili Geleso sosogo salea hamomolö dibe amo gadola, dilile diguaea hamomola säse amo nabala ili hawa namialo. ¹⁹ Dolö udia nii nefolalebela dili-e, dilile udia sëmäia yölasila made säla, boba hamosa namialo.

²⁰ Malësä-o, dilile diado diemelea ado säse amo sulubadela, nabala hamomalo. Amo gadola hamosebe ameada, Dafidilo Geloï neala obeägïlasisa neamelë. ²¹ Malö eedo nefolalebela dili-e, dilia dilile malö yölasisegi, ili dofea madela helësëia idogoloea, eegedidigila sämabio.

Folea hamoi hamolasilo ililege sigi aligilo ililege säi

²² Galabaia hamoi gadoi hamolasilo nefolalebela dili-e, dilia dilile sigi aligilo nagadaia nefolalebe amolia hamomola säsebe amo gadola, sulubadela hamosa maademalo. Ilile sidaiamu made, amase, ilia hedabi hamolo neala sämäiamu made

hamomalo. Amala made, dofä asigi mogoi negei nea, Dafidilo Geloibalä bedäla, e helësësa nea, dilile sigi aligilo amolia säsebe amo bögëla, hedabimu hamosa namialo. ²³⁻²⁴ Dafidilo Geloia dilile bidi daiala negei dibe amo ïmolö helësësa nea, nelebo sulubadela hamosebego hamosaleada, dolöie hamoi hamolasisala helësëla made, Dafidilo Geloïie hamoi hamolasisala helësëlahilä, dilile geloi sulubadelaea hamomalo. Dilia hamoi hamose amoda, Dafidilo Geloï Gelesoïie hamoi hamolasisamelë. ²⁵ Nafade hamosa neebe ameada, nafade hi hamose amo gadola, së ia obögëmolömelë. Godea udia dolö memelelahilä, hili hamoi amo gadola, nofela made, afädëdila mogemolömelë.

4

¹ Sigi aligilo nefolalebela dili-e, dilile galabaia hamoi gadoi hamolasilo nefolalebe amolima mogola hamomolö dibe amo gadola, nofela made, afädëdila hamosa namialo. Diliage dilile sigi aligilo selesaia mosöa neebe amo helësëmalö.

Nilia Godema adomolö amo gelola bögësa nea, mogola namolö dialea

² Godema nesegela säla, hedabola helësëla idihë nea, Godema gelola adosamu namialo. ³ Amala hamosa neada, dilia nililege adolasisa namialo. Amala säseba, nilia Godeïie ado mala Gelesomadi aligila dafidi ulufadigi made negei dilo amo säla ïmolöie, Godea nili fu iala, idi doga negemäia, adolasisa namialo. Mi amoïeda, ne walio galabaia neawe. ⁴ Na udia dolöma ado mala ulufala säla ïmolö dibe amo gadola säla iduläie, Godema adolasimalo.

⁵ Udia dolö segea nefolalebe amolibalä neada, hedabola helësëla asigi falagasei namialo. Mala hedabi hamomäia, fu i dibe amogida, memalä namiabio. ⁶ Odoaea dilima ado säsegi, dilia ili sulubadelama hedabola gomalä säla obögëmolöla helësëmolöïeda, molögi ëbi baalo amo gadola, ili ugila negeomolöila helësëla, ado hedabola sälo namialo.

Folea Digigusile Onesimusile Golosi fisiga gai

⁷ Na hamosa neebeweïe adoda, Digigusi ea dilima säla ïmolömelë. Eda nedoo obeägilo asigi falagasei nea, hamoi hamosamu aligilo. Dafidilo Geloïie hamoi nilia gedola hamolasisa aligilömelë. ⁸ Ea nili neebeweia hamosa neebeweïe ado dilima säla ïmäiage, dilile iso asigi gelolasimäiage, na e dili neebea fisiga gaseweïe mida, amoïemelë. ⁹ Nilile nedoo obeägilo Onesimusi e asigi falagasei nea, diligi sosogo afädë neebe amo, eege Digigusi helegela moholömelë. Wi hamose

amoie ado sulubadelada, ele dili neebee maala, säla iaha maademolömelë.*

¹⁰ Alisadagusa e haligila galabaia neebe amea, dili hawiola säsisebego. Banabasaie esago Magaeage, amo gadola wäla hawiosebego. E dili neebee maaseda, dilia e säla olela gausialahilä, e gauia idogomalola na dilima dafidi säla i amomelë. ¹¹ Yesu, ie ei elö Yasadusi eage dili hawiola säsisebego. Udia dolö Godea Beaha Maadela Sigi Neebee ami namiäiaie nebalä hamoi hamosa neebe amoligi, dolö ohodoa amolimuda, Yu dolömelë. Ili ne edefademalä ugila negesa nelomelë. ¹² Ebafolesa eege diligi sosogo afädë nea, Geleso Yesuie hamoi hamolasilo neebe ameadä, dili hawiola säsisebego. Dili asigi fädäi nea, Godeie mala dawadigila neebe amo gadola gelola namiäiage, Godea hamei dibe amo sulubadela dawadigisa maadelahilä, fologola made namiäiage, dili helësëla ea segeyo sulubadelagi Godema adolasisamu neamelë. ¹³ Ea dilile hamoi baagi sëi edefade hamolasi amo na meli ameadä, dofä amala hamolasisala sämolöi neawe. Ea udia dolö Eleodisia nefolalebe amolilege, Hielabolisi nefolalebe amolilege, amala hamolasisa neamelë. ¹⁴ Nilile alögoda obeägilo dolö Ulugu Demasaleage, aso, dili hawiola säsisebego.* ¹⁵ Geleso sosogo Eleodisia nefolalebe amolima, nilia ili hawioila säsimelëla säla imalo. Udia ei Nifä emage, ea mosöa Geleso sosogo gedolo nefolalebe amolimage, amalamu säsimelëla säla imalo.

¹⁶ Beba goda dilia nabaha maademäia nidesa maadelahiläda, Geleso sosogo Eleodisia ami nefolalebe amoliage nabaha maademäia, ilima fisiga gamalo. Hä, beba Eleodisia nefolalebe amolima fisiga gai amo nealahilä, amoge aso, nidemalo.

¹⁷ Agibasa ema dilia ado gomalä sämalö. Dafidilo Geloie hamoi dia hamomäia i amo hamosa maademolöla helësëla namialola säimelëla säla imalo.

¹⁸ Neda Folo, na dili hawiola säla, nihile naaboea dädësago.*

Neda igi ëfëa galabaia negei neebewe elaboloeo. Godeie ugila negelo dilima diamolöi diamäia hamesa neawe.

Hä amo.

* **4:9:** Onesimusi eda Filimonoie galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelö. Filimono bebagi dibe amo bimalo. * **4:14:** Dolö yafiea helësësaleada, beba äudä Ado Mala Hedabi Ulugule Abosolole dädëi amoleda Ulugu egowea dädëila helësëi.

* **4:18:** Age Golödi 16.21gi dibe amoge bimalo.

Age Desalonaiga Neala olelo oboba

Foloea udia dolö Godea wela ifosisi Desalonaiga nefolalo amolima beba afädë dëdëla iasi. Amoie mida, ilia hä, gelomäiage, ilile asigi delësila namiäiage, dëdëla i. Ila Godema asigi afädë negela namolöi neebe amoge, amase, boba hamola namolöi neebe amoge, Dimodia säsebe amo Foloea nabala, Godema nesegei. Amala sälahilä, Folo hï e dafidi ilibalä nelo amogi, neda gowe gadoi nelomelëlage, amase, Yesu obëgëmolö ilia nabi amoge, helësëlasila dëdëi.

Amase, Dafidilo Geloi obëgësolo amo gala, udia dolö Gelesoma asigi afädë negei baagoi amolidale nowemolömelë. Nilï made baagoi gähe sefolalebeweda, ilibalä gaalu mu baidilidaia Dafidilo Geloi gausiamolö afiamolömelëla säla, Foloea dëdëla iasi.

Amala dëdëlahilä, Dimodia ado säi nabi amoiege, Foloea ado elö säla obëgësalea, Geleso e obëgëmäia beaha neda, dilia dihilile asigi neala gelolasila digi, ugila negela digila, walio hamosa neebe go gadola wäla, hamosamu namialola säla dëdëla iasi.

Folola, ebalä hamoi gaalu hamolo nefolalo amolalia Desalonaiga ili helësëla säosäosa nelo

(Age Desalonaiga 1-3)

¹ Folo Sailasa Dimodila nilïa udia dolö Geleso sosogo Desalonaiga nefolalebe dilima beba gowe dëdëla iasisago. Nilïle Naado Godeiege, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoiege dili nefolaleagomelë.

Ugila negelasiloge, neala dalulasiloge, dilima imäia hamesa neawe.

Desalonaiga ilia asigi afädë negei amogi Foloea obeägi

² Dili sulubadela helësëla, nilïa segeyo sulubadelagi ne-segela digi, dilile ëi säla Godema adola digisa aligilomelë.

³ Amala säha neda, nilïa nilïle Naado Godeie siigi nea, dilia asigi afädë negela hamoi hamoi amoiege, boba hamola nea, hamoi baagi sëi hamosa nebegeiege, nilïle Dafidilo Geloi Yesu Gelesoma asigia sisiläfusa nea, yoi diëgi, dofea, aso maadela, auaula nebegeiege, helësësa aligilomelë. ⁴ Nie nedoo nalifila dili-e, nilïa helësësaleada, Godea dili boba hamola, hïlefali nafolai nefolaleala helësësamelë. ⁵ Mida, nilïa Ado Mala Hedabi dili nebea gui gaula misi amoda, adoeamu gaula misi mademelë. Amoda geloibaläge, Eleloi Gesamibaläge, nilïle asigi afädë negei geloi amoda, dilia beala dawadigi amomelë.

Nilī dilibalā nea, ugila negela hamosa nelo amoda, gomalā hamoila dihili dawadigi nebegomelē.

⁶ Dilia nilīle malage, Dafidilo Geloīie malage, bēgēla hamosa aligilo. Amase, Godeīe ado mala neala gaula nelo ameadā, yōi yafie beasebegi, Eleloi Gesamia dili neala obeāgīlasimelē. ⁷ Amala hamoi ameadā, Bolobinisi Masedoniamadige, Agaia-madige, udia dolō Gelesoma asigi afādē negei sulubadelama, mala hedabi hamola olei gabio. ⁸ Dafidilo Geloīie ado mala dilia sāla īia asi amoda, Masedonia segeamadile Agaia segeamadilemu made. Dilia Godema asigi afādē negeigoge, sege dibe sulubadelaea nabala daidosa maadei gabio. Ameadā, nilia ilima bu daiasela sāla īmolō helēsēsa mademelē. ⁹ Mida, nili dili neebea maasebegi, dilia nilīma obeāgīla damelē hamolahilā, gauia idogoi ameadā, udia dolō sege amogi neebe amoli sulubadelaea sāsāi awāha dialea. Dilia dafidi wāfalī gode amo fisila, namolōi neebe Gode dofā amoma besula, amoīe hamoi hamolo besela galai amoge, ¹⁰ amase, Godeīe malō e selesaia mosōala obēgēla misiāiala beaha nefolalebegoge, ilia sāsāi awāha dialeamelē. Malō amoda Godea baagoiala nowelasi. Amoda Yesu, hobeā Godeīe mihalālo besela galamolō dibe amo baagimāia, nili sigi obēgēlo amomelē.

2

Foloea Desalonaiga nea hamoi hamosa nelo

¹ Nīe nedoo nalifila dili-e, nili dili neebea maalahilā, hamoi hamosa nelo amoda, hamola waeasei made amo, dihili dawadigi neagomelē.* ² Nilī dili neebea Desalonaiga, aso, made maala Filibai nebegi, gaamu amogi nefolalo amolia nili neala sēlasila gagadesa nelo amoda dilia dawadigi neagomelē. Dili neebea guwi odoaea nilibalā ado nii nelo gaso, nilīle Godea nili neala gelolasisibegi, nilia dilima Ado Mala Hedabi Godemadila misi dibe amo sāla īmelē. ³ Nilia dili Gelesoma asigi afādē negemāia wesaleada, halowela helēsēlo, asigi nafade musūgā negelahilā, dili dahila neala, made oleleimelē. ⁴ Amalebeda, Godea nili fedogola bealahilā, hīle hamelo amea nilia īe Ado Mala Hedabi amo sāla olelemāia, ea nilīma īasio. Ado amo sāla olelesaleada, udia dolōea obeāgīmāiala olelelo made. Nilīle asigi fedogola melēlo Godea obeāgīmāiala olelelommelē. ⁵ Nilia dili neala golila ado sāmōlōge, asigi musūgā negela dilile nelebo dibe amogi gesami moholōge, amo gadola hamolo made nea, sāla olelesa nelo amoda, dilia dawadigi. Amase, Godeage amala sāla ulufamolōi nea. ⁶ Dili neebe goeage, udia dolō odoā nefolalebe amoliage, nilīle ēi gauia adamāiala made helēsēi

* 2:1: Abosolo 17.1-9 bimalo.

nelomelë. ⁷ Nili Gelesoie abosolo dolö nelo amea, dili yölasila nili ugila negemäia sämolöi nea gaso, säla made nelo. Amala made säla, dilibalä hame negela neada, emea malö geleä sigi aligilo amo gadola sigi nelo amomelë. ⁸ Nilia dili boba edefade hamoi neebe amea, dilima Godeie ado mala säla imolö amomu made, nilia nihili nili imolö amoge dofea gabula helësëimelë. Mida, dili hä, nili sosogofali besela galai amea.

⁹ Nie nedoo nalifila dili-e, nili dilibalä nea, naaboea hamoi baagi sei hamosa nelo amoda, dilia dawagomelë. Godeie Ado Mala Hedabi säla iaha neada, dili yölasila afädëa imäiala made helësëla, nihili naha namolö amoie hamoi nilia yoba gasigige, baagi sëla hamosa nelomelë.

¹⁰ Udia dolö asigi afädë negei nefolalebe dilibalä nea, mala nilia hamosa nelo amoda, diliage, Godeage, säla ulufamolöi nea. Nilia Godeie siigi mala mogoi hedabi hamosa neada, asialada, hamolo mademelë. ¹¹ Malö eedoea ie malö sigi aligilo amo gadola, nili dilibalä nea, dili afädë afädëlabälä mala afädëdila hamosa nelo amoda, dihili dawagomelë. ¹² Amala hamosa neada, nilia dilile asigi delësilasila, gelolasilage, amase, dili Godeie mala bögëmolö dibe amo gadola bögëla mosäiage, ado säla iahamu nelo amomelë. Dili Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami, ie yo digalo hido elöi neebea ami awäla namiäia, ea dili wesa neamelë.

Geleso sosogo amolia asigi afädë negei gelola nea, yöi gaula nelo

¹³ Nilia Godeie ado mala säla iasebegi, dilia dolöie ado gabula made helësëla, Godeie ado dofä gabula nabi amoie, nilia Godema nesegesamu aligilomelë. Ado amoda dofä Godeie ado. Gelesoma asigi afädë negei nefolalebe dilile isogi, ado ameada hamoi hamosagomelë. ¹⁴ Nie nedoo nalifila dili-e, Yudia segea Geleso Yesuie udia dolö Godea wela ifosisi nefolalo amolima hamoi amo gadola, dilige sëlasa gabugo. Yu dolö sosogo hilimu sëlasisa nelo amo gadola, dilige dihilile sosogoea sëlasisa nebego. ¹⁵ Yu dolö ilia Dafidilo Geloi Yesuge, bea sälo nefolalo amolige nufudalahilä, nilige nesila digisa nelomelë. Godeada ilibalä made obeägisa. Udia dolö sulubadelabalä ado nelo neebe amea, ¹⁶ Yu dolö made, fi odoama ado mala made säla imäia, ilia nili idi gahamu aligisio. Amoie mida, Godea udia dolö amoli sigi made obögëmäiaie amasio. Amase ameada, ilile nafade hamoi amo edela nobala, ilia nafade hahamolamu awäha nefolalea. Ameada, Godeie mihalälo ilima dofä misi dialea.

Foloea Desalonaiga bu elö moholö helësëi

¹⁷ Nie nedoo nalifila dili-e, Yuda ilia nilima hamoia amila, nilia dili digila holöbö gasi gala neada, nilia dilile migali

made beala nea gaso, nilile asigida dilibalä neamelë. Amala helësësa neada, nilia dili edefademalä hamela, bu bimolöila helësëla, dili neebee moholöie idi hogosamu nelo. ¹⁸ Nilida, hä, dili neebee moholö helësëi neamelë. Neda Folo, nada afädë made, segeyo nahuigi mudulä hamoi gaso, mugabe Saidania nilile idi gasio. ¹⁹ Nilile Dafidilo Geloj Yesu e bu obëgësegi, ie siigi nilia abeahäla gelola obeägila namolödu. Dilima maade galëda, edoea nilia hamoi hedabi gowe gadoi hamoimelëla säla ulufala olemolödu. Be, nilile bidida, dilimelë. ²⁰ Ä, dofä. Dilia hamosebe amea nili obeägilasisebe ameadä, nilia dilima obeägisa neamelë.

3

Foloea Desalonaiga ili gelolasimäia Dimodi fisiga gai

¹ Nilia dili asigila, beaha namolöda dofea made gabugi, hä, alimu Adenesi namolöla helësëlahilä, ² alia nilile nedoo Dimodi e dili bimäia fisiga gai. Dimodi eda Gelesoie Ado Mala Hedabi säla ilo neada, Godebalä nea hamoi gaalu hamosa aligilomelë. Ea dili gelolasila, dilile asigi afädë negei amo iilasimäia, e fisiga gai amoda, ³ dilia yöi gaula, së naha nebego, fologola fudugiloeaie amai. Yöi amoli gaumäia Godea nili memelei amoda, dihili dawagomelë. ⁴ Nili dafidi dilibalä nelo amogi neada, dilima nilia gomalä säla i. Sëi elö elöla nili mia besela galamolömelëla säla i amomelë. Segeyo nafade amoda, hä, nili mia besela galai dibe amoda, dilia dawadigi. ⁵ Na beaha namolöda dofea made gabugi, dilia asigi afädë negeigo amalasi neebelela bimolöie, Dimodi e mosalaigomelë. Na helësësaleada, fedogola melëlo mugabe Saidania, dilile asigi afädë negeigo fisimäia, dili säfe negesege, nilia hamoi hamosa nelo amo waeaseloamelë.

Dimodia ado hedabi gaula misi amogi Foloea obeägi

⁶ Amaimo, Dimodi e dili neebee guila, hädamade maala, nilibalä nea. Ea sähalea, dilia asigi afädë negei amo amalasi neamelëlage, dihilimu boba hahamosa neamelëlage, ea obeägi ado amo nilima säla iasio. Amo gadola säla iahalea, nilia dili helësësamu nea, dili bimolöila helësësa neebewe gadola, diliage segeyo sulubadelagi nili helësëla obeägilomu nea, nili siia bimolöila säha neamelëla säi amo nilia nabimelë. ⁷ Nie nedoo nalifila dili-e, amala hamosa neamelëla ea säla i ameadä, nili yömolöge sëmölöge dibeä amila, dilia asigi afädë negei amo amalasi neamelëla säi nabi ameadä, nilile iso asigi neala gelolasimelë. ⁸ Hä, dilia Dafidilo Geloima dilahilä, gelola namolöi neebe ameadä, walio dofä nilile iso asigi neala obeägilasi neamelë. ⁹ Nilia dili helësëla, nilile Godeie sidaia edefademalä obeägisa nea. Amaha gaso, nilia helësësaleada,

obeägilo nilima i dibe ameada, nilia Godema nesegele sala, bu dabe abeahala obegemolodula helesesamelē. ¹⁰ Nilia dili bimolöila helësëla, yoba gasigige Godema adosamu neada, dilile asigi afädë negei amo obobaloea, nilia neala gelolasila moholöie, adosamu aligilomelē.

Folo e ili neebee moholö amoie, Godea idi gai doge negemäia, ea Godema adosa nelo

¹¹ Nilile Naado Godeage, nilile Dafidilo Geloï Yesueage, nili dili neebee moholö amo idi doge negemäia hamesa neamelē. ¹² Dihilimu boba hamosa neebe goiege, udia dolö sulubadelabalä boba hamosa neebe goiege, Dafidilo Geloïa bäulasila, nobala adugaha namiäiala säha. Dilia boba hamolo amoda, nilia dilima boba hamosebewe gadola hamomäia hamesamelē. ¹³ Nilile Dafidilo Geloï Yesula, e fii asigi mogoi sulubadelabalä maasolo amo gala, dili nilile Naado Godeie siigi, nafade made baai, mogoifali namolöie, ea dilile iso asigi neala gelolasimäiala säha.

Desalonaiga ilima mala mogoi amoli ilile namolögi gelolasila bäumaloi

4

(Age Desalonaiga 4-5)

Susugu hamomabiola säi

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, na ado wagahalea gomalä säla iahago. Dilia Gode obeägimäia gomalä hamosa namialola, nilia dafidi säla i amo dilia gelola hamosa neagomelē. Amai nili walio, Dafidilo Geloï Yesuie eigi nea, dilima gelola säsebe amoda gowe. Dilia hamosa neebe amo gadolamu made, baalage hamomäiala säha.

² Nilia Dafidilo Geloï Yesuie geloigila nea sähaleada, dilia gomalä hamosa namolö dialeala säla i amoda, dihili dawadigi nebegomelē. ³ Godea hamei neebe amoda gowe. Dilia dilile namolö sulubadela ema odala iala, eleloi namialo. Susugu hamolo mala dibe amo sulubadela sisigaha namialo. ⁴⁻⁵ Amase, fii odoa, Gode helësëlo made nefolalebe amolia susugu hido elöla hamolo amo gadola made, Godeie siigige, udia dolöie siigige mala hedabi begëla hamosa neada, dilile domalo hedabola sigi namolö helësëmalo. ⁶ Amo helësëla, didoolali asiala dahila nimabio. Mala amoli gadoi hamosa neebe amoligalida, Godea së imolömelëla nilia dilima dafidi gelola säla iaha nelo amomelē. ⁷ Godea nili wei amoda, nigime baai mala hamosa namiäia made, nilile namolö egali ialahilä, eleloi namolö mala amo begëla hamosa namiäia weimelē. ⁸ Amai gabugi, afädëa ado säla olelesebewe baagi iäseada, dolöie

ado neadigimolö mademelë. Eada, Godea Eleloi Gesami diligali ilo neebe amoie ado neadigisa neamelë.

Nilia mala hedabi hamomolö amo gelolasimolö dialea

⁹ Geleso sosogo nefolalebe amoli boba hamolo amoie, nilia beba dëdëla ïmolöi dialeala helësësa mademelë. Amoie mida, dihilimu gomalä boba hamomolö dialeala Godea säla olelei amea. ¹⁰ Bolobinisi Masedonia segea Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadelama boba hamosa nefolalebegomelë. Nie nedoo nalifila dili-e, dilia baala gelola hamosamu namialola säla dëdëla ïahago. ¹¹ Amala hamosa neada, nilia dilima dafidi säha nelo amo gadola, asigia hame negela aumala nea, dihilile hamoi hamomolö amo helësëla, naaboea hedabola hamosa namialo. ¹² Amala helësësa aligiseda, udia dolö segea nefolalebe amolile siigi, dofä mala mogola hamolo nea, nelebo afädë ufoida, made bimolömelë.

Dafidilo Geloï e obëgësolo amo gala, nili neala gedolasimolö

¹³ Nie nedoo nalifila dili-e, udia dolö baagoi amolima edo hamomolödu, amo dilia hedabola helësëmäiaie sähawe. Amase, udia dolö odoa Gelesoma asigia sisiläfüsa aligilo made amolia baagoigi didigaolo amo gadola, dilia amamäia made hamesamelë. ¹⁴ Mida, Yesu baagola nowei amo nilia dofäla helësëse ameadä, udia dolö Godema asigi afädë negei baagoi amoli, Yesuie geloigila Godea neala nowelasisegi, Yesubalä obëgëmolö gabula helësësamelë.

¹⁵ Dafidilo Geloïie ado nilia dilima säsebeweda gomalä. Dafidilo Geloï obëgësolo amo gala, nili made baagoi nefolalebeweada, udia dolö dafidi baagoi amoli baagila, dofä nilidale dafidi made moholömelë. ¹⁶ Segeyo amo gala, Godea ado gelola sämolö amoge, selesaia fii dafidilo amea ado uuala sämolö amoge, Godeie melo fuuloea fumolö amoge, Dafidilo Geloï hi e Hebenila digasegi, udia dolö Gelesoma asigi afädë negei baagoi amolidale nowemolömelë. ¹⁷ Amo baagiada, nili udia dolö made baagoi nagadaia nefolalebewe, ea neala gegeдолahilä, baagoi dafidi nowei amolibalä gedola, Dafidilo Geloï e gausiamolöie, mu baidilidaia fedafiamolömelë. Amalahilä, nili Dafidilo Geloibalä gedola namolöi namolömelë. ¹⁸ Amala namolö gabugi, hä, dilia dihilimu adowe säla ïaha neada, iso asigi neala gelolasisa namialo.

5

Nilia Dafidilo Geloï obëgëmäia daiala namolö

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, amala hamomolö amoda, nilia dilima segeyo gowegilage, eso si gowegilage säla, dëdëla ïmolöi dialeala made helësësamelë. ² Dafidilo Geloïie segeyo amo,

fa nelo dolö gasigi mulo amo gadoi amoda, dihili hedabola dawa gomele. ³Udia dolöea sähalea, Nilida nudula made, dofea neawela säha neëgi, ili neala nafademolö amo, aabela misi dië bimolö. Udiaea malö ägümolö salea, aabela sêlo amo gadoi bimolö. Ili sisigamolöi made bimolömelë.

⁴ Nïe nedoo nalifila dili-e, dilida gasimi sagaia made nebege, fa nelo maasegi fudugilo amo gadola, segeyo amo besela galasolo amo galada, dili fudugimolöi made bimolömelë. ⁵ Mida, nili gasile gasimi sagalo elele made nea. Dili sulubadelada, yo digalole, esolele malö nebege. ⁶ Amai gabugi, nilia udia dolö odoa amoli gadoi made namolöla. Ili adi elaboi diëgi, nilia idihë nea, asigi sigi namolöla. ⁷ Udia dolö süwialo neebe amolida, gasigi süwia dilo nea, amase, udia dolö gagaolo neebe amolida, gasigi gagaolo ödä nülo nea. ⁸ Amala hamolo amo gadola made. Nili esoie neebe ameada, nihilile asigi sigi aligimolöla. Amala neada, nudusalea bidagia salugala aligilo amo gadolada, nilia asigi afädë negemolöle boba hamomolöle salugala namolöla. Amo salugalahilä, nudusalea habuga salugalo amo gadolada, nili damula mosäia, asigia sisiläfüsa namolö amo salugala namolöla. ⁹ Nilia Godeie habobalo dibe amoie së muäia, ea nili memelela ifosi made. Dafidilo Geloï Yesu Gelesomadila nea, damula aulo gaula namiäia, ea nili memelela ifosi nea. ¹⁰ Dafidilo Geloï Yesu Geleso e obëgëseda, nili baagola made namolöi neëgi galëge, ma, baagoi galëge, mogela made, ebalä gedola namolöi namolöie, e nilile baagoi. ¹¹ Amala hamoi gabugida, dilia walio hamosa nefolalebego gadola, dilia dihilile asigi neala gelolasila digi, iila ugila negela digisa nebegoda, amala hamosamu namialo.

Hamomolö dialealage, dili helësësa neamelëlage, Folea ado säla wagai amoëge

¹² Nïe nedoo nalifila dili-e, nilia dilima gomalä säla iahago. Dili häuala ugila negelo dolö amoli hawa nagadaiala namialo. Ili Dafidilo Geloïie ëigi dili beaha aligilo nea, ado säla iadigi, hamogila digisa neamelë. ¹³ Ili hamoi hamosebe amo, dilia ili hedabola helësëla obeägila, dofä boba hamosa namialo. Amase, dili sulubadelaeage, dihilimu aeaeahamu namialo.

¹⁴ Nïe nedoo nalifila dili-e, dilia hamomolö dibe amoda gowe. Hamoi hamomolö habobalo nefolalebe amolima gelola säla imalo. Bedälo nefolalebe amolimada, ilile asigi delësimäia, gelolasila ado säla imalo. Amase, asigi hubabelei nefolalebe amolida, ugila negemalo. Sulubadelabalä aabela habobala made, geleä sämalö. ¹⁵ Amaimo, afädëa dili afädëma nafadela hamoseda, amoma nafade hamola obëgëmbio.

Segeyo sulubadelagi, Godeie udia dolö nefolalebe amolim-age, amase, udia dolö odoamage, mala hedabimu hamosa namialo.

¹⁶ Amaha neada, dilia segeyo sulubadelagi obeägisamu nea, ¹⁷ Godema adosamu namialo. ¹⁸ Dili neebee ami hedabi diëge, nafademolö diëge, Godema nesegeesamu namialo. Dilia Geleso Yesuma dila nea, mala amo gadola hamosa namiäia, Godea hamesa neamelë.

¹⁹ Eleloi Gesami dilima neebe amo usimabio. ²⁰ Bea sälo afädëa ado säla iaseda, memalä gadoi hamola, gagadela sämabio. ²¹ Ado sulubadela mogola säsebele, ma, halowela säsebelela fedogola bealahilä, mogola säse amoda neala gaulo. ²² Mala nafade elö elöla sulubadelada, sisigahamu namialo.

²³ Gode eda neala aealasilö mi neebe amohi, dilile namolö neala hamogila, dili sulubadela nigime baai made, eleloi namiäiaie säha. Nilile Dafidilo Geloï Yesu Geleso obëgësegi, dilile gesamiage, asigiage, domaloeage asiai maade, hedabifalimu namiäiaie sähago. ²⁴ Dili wela ifosilo amoda, säla waeaselo made neebe ameada, dofä hi amala hamomolömelë.

²⁵ Nïe nedoo nalifila dili-e, dilia nilile Godema adolasimalo. ²⁶ Dilia Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadela gausiala mimisa namialo. ²⁷ Dafidilo Geloïie ëigila na dilima gelola säla iahago. Godeie udia dolö nefolalebe amoli sulubadelaea nabuäia, beba gowe nidela säla imalo.

²⁸ Nilile Dafidilo Geloï Yesu Gelesoie ugila negelasilo dilibalä negesi diamiaia hamesa neawe.

Hä amo.

Agedu Desalonaiga Neala olelo oboba

Foloea Geleso sosogo Desalonaiga nefolalo amolima beba agedu gowe dödëla ïasi.

Foloea udia dolö Godea wela ifosisi Desalonaiga nefolalo amolima beba agedu dödëla ïasi amoïe mida, dolö odoaea sähalea, Geleso obëgëmolö säi segeyo amoda, hä, misimelëla säla olelesa neala säsebegi, ili neala mogolasila beba gowe dödëla ïasi. Geleso made obëgëla neëgi, afädë hamomolömelëla säi amoda gowe. Udia dolöea Godeïe ado made nabala, auaula nefolalegi, ado säla negei neadigilo dolö amo maala, hï e sigi aligilo gadoi hamomolömelë.

Amala hamomolö amo helësëlahilä, Gelesoma asigi afädë negei nefolalebe amoliada, yömolö diëgige, sëmolö diëgige, fologola made, aso maadela, namialola säla beba gowe dödëla ïasi.

Hobeala Dafidilo Geloïie segeyo besela galamolö

(Agedu Desalonaiga 1-2)

¹ Folo Sailasa Dimodila nilïa udia dolö Geleso sosogo Desalonaiga nefolalebe dilima, beba gowe dödëla ïasisago. Nilïle Naado Godeïege, Dafidilo Geloï Yesu Gelesoïege dili nefolaleagomelë.

² Nilïle Naado Godeage, Dafidilo Geloï Yesu Gelesoeage, dilima ugila negelasiloge, neala dalulasiloge ïmäia hamesa neawe.

Yöi dibegi Desalonaiga ilia, aso maadela, gelola nelo

³ Nie nedoo nalifila dili-e, dilia asigi afädë negei nebego, dofä bäula edela awäha nebegeïege, dihilimu boba hahamosa nefolalebego bäusa nebegeïege, dili helësëla nilïa segeyo sulubadelagi Godema nesegemolö dialea. ⁴ Amoïe mida, ado niia dili yölasimölöge, sëlasimölöge ïase amogida, dilia habobala made, auaula, aso maadela nebegeïege, Godema asigi afädë negei amalasi namolöi neebe goïege, nilïa udia dolö Godea wela ifosisi sege elö elölagi nefolalebe amolima dilile ëi gauia adalomelë.

Gode e mogoi nea nilï mogemolö

⁵ Dilia hamoi amo gadola, Godea mogolafalï mogemolö amoïe, ea nilïma ulufai dialea. Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïeda, dilia yöi amoli gaula neamelë. Ameada, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami digamolö amoda, ea dofeala helësëmolömelë. ⁶ Godea mogolafalï hamolo nea. Odoaea dili neala sëlasise amoïeda, eage ili neala

sēlasimolōmelē. ⁷ Yōi gaula nebegoda, ea neala hogosa helela, dilige nilige hele fimāia imolōmelē. Dafidilo Geloī Yesula iē selesaia fii geloibalā, selesaia mosōala nulo sōa hīdo elōibalā maala ulufadigisolo amo gala, Godea amala hamomolōmelē. ⁸ Udia dolō Gode baagi iāha nefolalebe amolige, nilile Dafidilo Geloī Yesuīe ado malama mi hamola aligilo made amolige, sē imolōmelē. ⁹ Ilile bidi nafade nimolō amoda, sē naha namolōi namolōmelē. Dafidilo Geloī neebee amige, amase, iē geloī hīdo elōi dibeaa amige made namolō. Nafadeia amimu namolōi namolōmelē. ¹⁰ Amala hamomolō amoīe segeyo amogida, Dafidilo Geloī maasegi, Godeīe udia dolō ema asigi afādē negei neebe amoli sulubadelaea iē ēi gauia adala, ema obeāgīsa namolōmelē. Nilia dilima ado mala sāla ī amo nabala, dilia asigi afādē negei amea diliage obeāgīsa namolōmelē.

Ilia Desalonaiga gelolasila Godema adolasi

¹¹ Amo helēsēlahilā, nilia segeyo sulubadelagi dilile Godema adosamu neamelē. Ea dili wei amoda, dofeala helēsēmāiaie adolasisamu neamelē. Dilia hedabi hamomolō dibe amo sulubadela hamomolōila hamesa neebe goīe, iē geloīa hamolasimāiage, asigi afādē negei nea hamosego sulubadela hamomolōila helēsēmāiage, adolasisa neawe. ¹² Ugila negemalola adolasisa nelo amea ugila negeseda, dilia nilile Dafidilo Geloī Yesuīe ēi gauia adogomolōmelē. Amase, eage dilile ēi gauia adogomolō. Nilile Godeage, Dafidilo Geloī Yesu Gelesoeage, elele ugila negelasioea amala hamomolōmelē.

2

Godeīe ado neadigilo dolō moholō

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, nilile Dafidilo Geloī Yesu Geleso e bu obēgēsegi, nili ebalā gedomolō amoīe dilima ado afādē gelola sāla iāhago. ² Dolō odoaea dilima sāhalea, Dafidilo Geloīe segeyo amo, hā, besela galaimelēla sāsege, bea sālo afādēa amala bea sāla sāimelēla sāsege, amase, dolō afādēa sāhalea, Folola ilia beba dēdēi amogi amo gadola dēdēi dibeola sāsege, amo nabala fodolofalī sāosōala fudugimabio. ³ Ili odoaea amoli sāi amo gadola elō elōla sālahilā, dili dahila neloea hedabola idihē namialo. Segeyo amoda memalā made besela galamolōmelē. Dafidida, yafiea Godeīe ado made nabala auaula namolōge, amase, ado sāla negei neadigilo dolōge maala ulufadigimolōmelē. Dolō amoda heli segea moholōmelē. ⁴ Eada udia dolōea wāfali gode gadoima gōa nelegelo nelebo amoli sulubadelabalā ado nimolōge, ea nelebo amoli baagila awāla hile ēi gauia adogola, Godeīe mosōa nogila digala salea, Neda Godemelēla sāmōlōmelē.

⁵ Ne dilibalä nelo amogi, amoli hamomolö amo na dilima säla i amoda, dilia made helësëla, elaboi neale. ⁶ Waliowegi ado neadigilo dolö amo made misiäia idi gai amoda gowe gadoila dilia dawadigisa maadei. Godea daii segeyogi e maala ulufadigimolömelë. ⁷ Ado säla negei neadigilo mala amoda, odoaea walio musügä hamoi hamosa nefolalea. Amaha gaso, neadigilo mala amo walio idi galo dolö amea amala gagala awäha neëgi, Godea e hä, bisilimolömelë. ⁸ Amala hamoseda, ado säla negei neadigilo dolö amo ulufamolö. Dolö amoda Dafidilo Geloï Yesüea ië nafiadila hame fisigise amea baagomäia nufulömelë. Ä, hi e yo digalo geloibalä maalahilä, yo digalo amea dolö amo nufudaha maademolömelë. ⁹ Ado säla negei neadigilo dolö amoda, mugabe Saidaniie geloigila maalahilä, hido elöi hamola, dolöea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige, wäfalï hamomolömelë. ¹⁰ Ea nafade elö elöla wäfalï hamolo dibe amo sulubadelaë, udia dolö nafadegi moholö amoli dahila neala hamomolömelë. Iliä ado dofä amoma boba hamomolö amo habobai amea, ili nafadegi moholömelë. Iliä ado dofä amoma boba hamoi galebeda, Godea ili sigi obëgëlabio. ¹¹ Amai amea, iliä wäfalï säse amo dofä gabula helësëmäiaie, Godea ilile asigi neala gagaolasisa nea. ¹² Amase, udia dolöea ado dofä amo gaula mogola made, mala nafademu obeägila hamolo nefolalebe amoli sulubadelabaläda, Godea gudila mogemäiamelë.

Godea dili damula moholöie daiäla memelei

¹³ Nedoo nalifi Dafidilo Geloïa boba hamosa neebela dili-e, niliä dili helësëla segeyo sulubadelagi Godema nesegesa namolöi dialea. Mida, sege föi mi gäwïa amila hile udia dolöfalï namiäia dili nafolala memelei. Eleloi Gesamia ugila negelasisibegi, dilia dilile namolö sulubadela Godegali iäha maadelahlilä eleloi neebe ameage, amase, Godeie ado amoda dofä gabula helësësa neebe ameage, Godea dili damula moholöla daiäla memelei. ¹⁴ Amala hamomäiaie, Ado Mala Hedabi niliä dilima säla olelesebegi nabi ameadä, Godea dili weimelë. Nilile Dafidilo Geloï Yesu Gelesoie geloile yo digalo amole diliage gaalu nimäiaie weimelë. ¹⁵ Amai ameadä, nïe nedoo nalifila dili-e, gelola namialo. Niliä dilima Godeie ado mala säla i amoge, amase, beba dëdëla i amogi säla olelei amoge, dilia hedabola bëgëla hamomalo.

¹⁶ Nilile Dafidilo Geloï Yesu Geleso hi emage, nilile Naado Godemage dilile adolasisa nea. Naado Godea nili boba hamolahilä, ië ugila negelasilo amea nilile asigi neala gelolasila, fisila made, gelolasisamu nea, dofä asigi neala sisiläfülasisio. ¹⁷ Ea dilile iso asigi gelolasila, ado hedabolamu sämäiage, mala hedabi dibe amo gadola sulubadela bëgëla hamomäiage, geloï imäia adolasisa neamelë.

Desalonaiga ilia udia dolö hamoi hamomolö bobogoi nefolalo amoli hä, hamogimalola säi

3

(Agedu Desalonaiga 3)

Godea nili ugila negemäia adolasimalola säi

¹ Nïe nedoo nalifila dili-e, na ado säla wagahalea gomälä säla iahago. Udia dolö sege odoadi nefolalebe amolia nabuäiaïe, Dafidilo Geloïie ado mala aabela säla daidomäiage, amase, dilia ado mala gauia adogoi amo gadola, iliage gauia adogomäiage, dilia nilile Godema adolasisa namialo. ² Ado elö goweïege adolasimalo. Dofä nafade hamolo nefolalebe amolibalä neëgi, Godea nili damula mosäia, dilia ema adosa namialo. Mida, udia dolö sulubadela asigi besui mademu nefolalebe amea. ³ Amai gaso, mugabe Saidani nafadea dili made digalasimäia, Dafidilo Geloï eda mogoi neebe amea, ea dili neala gelolasila idihë nea sigi namolömelë. ⁴ Dafidilo Geloïa nilile asigigi helësëlasisebegi, nilia dilima hamomola säse amo hamosa nebego gadola, hobealage dilia hamosamu namolö gabula helësësa neawe.

⁵ Dilile iso asigia Godeïe boba hamolomadige, Gelesoïe fologola made nea gelola namolömadige, Dafidilo Geloïa sigi mosäia hamesa neawe.

Udia dolö sulubadela hamoi hamomolö dialea

⁶ Nïe nedoo nalifila dili-e, nilia Dafidilo Geloï Yesu Gelesoïe ëigila dilia gomälä hamomalola sähaleada, nedoo nalifi odoa hamoi hamomolö bobogologe, nilia gomälä hamomolö dialeala säsegi hamolo made nefolalebe amolibaläge, dili gedola namiabiola säha. ⁷ Nilia hamolo amo gadola, diliage amo gadola hamomolö dialeala dawadigi neagomelë. Nili dilibalä nelo amogi neada, hamoi hamomolö habola made, hamosa nelo. ⁸ Amala hamosa nebegi, dilia niligali molö i amoda, memalä made naala, bidia neala naha nelo amomelë. Memalä made naala, nilia naaboea hamoi baagi sëi yoba gasigige hamosa neada, diligi afädëa yoi made gaumäia, nilia hamoi hamosamu nelo amomelë. ⁹ Ugila negemola sämolöi made made, sämolöi nea gaso, nihili hamoi amoïe mida, dilia nilia hamolo amo gadola bëgëla hamomäiaïe amala olela hamoïmelë. ¹⁰ Afädëa hamoi made hamolo nea galëda, amogali molö made ïmalola nili dilibalä dafidi nelo amogi nea, säla i amomelë. ¹¹ Nilia ado säi amoïe mida, dihiligi odoa neebe amolia hamoi hamomolö bobogolo nea, ilia hilile hamoi made hamola, odoaea hamoi hamose amomu memele

nawesa nelolahilä, adomu adosamelëla säi amo nabalahlä sähamelë. ¹² Dafidilo Geloï Yesu Gelesoïe ëgila gelola sähago. Udia dolö amoli geleä sau sagala nea, hilile hamoi hedabola hamola, nelebo hamoi hili hamose amea molö mualola sähago.

¹³ Amaimo, nïe nedoo nalifila dili-e, dilia mala hedabi hamomolö amo habobala fisimabio. ¹⁴ Nilïa dilima ado galone beba gogi dëdëla äsisego, afädëa made bëgëla hamoseda, eda gowe gadoi neala helësëlahilä, hi e hewamäia, dili ebalä gedola namiabio. ¹⁵ Udia dolö amo gadoi neebe amoli nilïbalä ado nii neala helësëla made, nilï sosogo neala helësëlahilä, ili asigi gäwimäia ado säla äla hahamogisa namialo.

Ado säla wagai

¹⁶ Dafidilo Geloï hi emu dalulasilo mi neebe amea segeyo sulubadelagige, nelebo elö elöla gausiala digasolo amo galage, dili neala dalulasimäia hamesa neamelë. Dafidilo Geloï eda dili sulubadelabalä namiäia hamesa neawe.

¹⁷ Neda Folo, na dili hawiola säla nihile naaboea dëdësago. Na beba dëdëse sulubadelagi wagahalea go gadolamu dëdëlomelë.

¹⁸ Nilïle Dafidilo Geloï Yesu Gelesoïe ugila negelasilo dili sulubadelabalä negesi diamäia hamesa neawe.

Hä amo.

Filimono Neala olelo oboba

Filimono eda dolö edefade afädë nelö. Eda gaamu Golosi ami fii Geleso sosogo nefolalo amogi afädëda e nelö. Dolö afädë, ie galabaia hamoi gadoi hamolasilo, ie ëida Onesimusi nelö. Eada, ie beaha aligilo neebe amo dīgila awāla, gaamu elōgi namolö asi. Gaamugi ami nea, Onesimusi ea Folo galabaia neebe amobalä damelë hamola neada, Onesimusi e Gelesoma asigi afädë negei.

Segeyo amo gala Folo e galabaia negei nelö ameadā, e Filimono neebea moholö uli nelö. Amai gabugi, Onesimusi e ie beaha aligilo neebea obëgëmāia, Folea beba gowe dëdëlahilä, Onesimusima i. Folea Filimonoma gomalä säla beba dëdëla iasi. Ie galabaia hamoi gadoi hamolasilo amoma habobala made, eda walio Geleso sosogo ameadā, Filimono eda ie edoo gadoi hamola, e neawela helegela namolöla sämalola säla dëdëla iasi.

Filimonoie galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelö bahila asi amo, hobeala bu oböla Geleso sosogo nebegi, Folea e Filimono neebea bu obëgëmalola säi

¹ Neda Folo. Neda Geleso Yesuie galabaia dolömelë. Nilile nedoo Dimodi alia nilile damelë hamoi gaalu hamolo Filimono dima beba gowe dëdëla iasisago. ² Amase, alia nilile nalifi Abia dimage, nihiligila nudusa aligilo Agibasa dimage, Geleso sosogo Filimono dia mosöa gedosa aligilo amolimage, beba gowe dëdëla iasisago. ³ Nilile Naado Godeage, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoeage, dilima ugila negelasiloge, neala dalulasiloge imāia hamesa neawe.

Filimonoie mala hedabia Folo neala obeägilasi

⁴⁻⁵ Dia Dafidilo Geloi Yesuma asigi bogia adogola nea, Godeie udia dolö sulubadela boba hamosa neala säi nabi amolegi, na nie Godema adosaleada, di helësëla Godema ne-segesamu aligilomelë. ⁶ Dida nilibalä nea, nilia Gelesoma asigi afädë negei amoiege, asigi afädë negei amomadila Godeie dawa hedabi dima bäumäiage, nilia nelebo hedabi Gelesomadila nii amoli sulubadela dia hedabola helësëmäiage, na Godema adolasisa aligilomelë. ⁷ Ae, nedoo. Dïe boba hamolo dibe goeada, Godeie udia dolö sulubadelaie iso asigi gelolasilomelë. Amala hamolo ameadā, nie iso asigige neala obeägilasila gelolasimelë.

Filimonoea Onesimusi ie edoofali gadoi hamola neawela namialola sai

⁸ Dia hamomäia na hamese amoda, Gelesoie äigi nea, dofea dia hamomola dofä ulufala sämolöi neawe. Gasoda, dia mala hedabi hamolo amoli na dawa amead, ⁹ na dima gelola sämolö made helësei. Boba hamolo mala dibe amead, na dima geleä säha. Neda Folo, ado mala gaula aulo momaeai, Geleso Yesuie galabaia dolö nea sähago. ¹⁰ Na dima, nie malö Onesimusima mala hedabi hamomolölela nabaha. Onesimusi e ne galabaia neebee ami maasebegi, ea Gelesoma asigi afädë negemäia, na ema säla oleleimelë. Ne galabaia nea, neda ie eedo gadoi hamola nelo.* ¹¹ Dafidida, ea di fidila negemolöi made nelo gasoda, oböla walioda, ea ali haligila ugila negemolöi nea.*

¹² Na hä, e walio di neebee obëgëmalahago. E maasebegoda, dofä nie bobafali fisiga gahagomelë. ¹³ Ado Mala Hedabi olelelo amoie galabaia neebee ami neëgi, dia ne ugila negelo amo gadola, Onesimusia hamomäia e haligila neala sämolö helësei. ¹⁴ Gaso, dia dofeala made säsed, nada e made gauia idogomolö. Dia hamomolö amoda, na dima gomalä hamomolola made sämolö. Be, dia hamese amo gadola hamomäiamelë. Dia nema hamoi hedabi hamomolö helëseseda, dihï hamese amo gadola hamomalo.

¹⁵ Na helësesaleada, ea di digila salele ede made aliga gala nelo amead, e obëgëla maala, hä, dibalä namolöi namolöla helësesamelë. ¹⁶ E obëgëla maala dibalä namolö amoda, e galabaia hamoi gadoimu hamolasilo neala helësemabio. Dofä, eda die hamoi hamolasilo gaso, walio amo baagila awäla, eda didoo obeägifali namolömelë. Na e dofä boba hamolo gaso, dia ema obeägimolö amoda, ea galabaia hamoi gadoi hamolasise amogimu made, Gelesomadila e didoofali neebela beala, na e boba hamolo neebe amo baagila awäla, dia e dofä boba hamomolömelë.

¹⁷ Dia ali dila neala helëseseda, ne maasegi obeägila gauia idogolo amo gadola, Onesimusi emage amo gadola wäla hamomalo. ¹⁸ Amase, ea dibalä asiala hamoi galëge, bidi negei galëge, nema negesimalo. ¹⁹ Neda Folo, nihile naaboea ado we dëdesamelë. Bidi goda na idulä. Die namolö nebalä bidi negei dialeala sämolöi gasoda, na ado go sämolö habosebe.* ²⁰ Nedoo, dia nabualo. Dafidilo Geloie äigi nea, dia mala

* **1:10:** Onesimusi eda Filimonoie galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelo. Hobeala, e fisäla awäla Folo neebee besela galai. Amalahilä, Folobalä neada, e Gelesoma asigi afädë negei. Segeyo amo gaalu ilile malaeada, hamoi hamolasilo fisäla awäsed, beaha aligiloea ami dolöma nufudala baagomäiala säla imolöi dialeala säla negei dilo. *

* **1:11:** Onesimusi, Giligi adoeada, hamoi hedabi hamolola sälo amo gadoi. *

* **1:19:** Ado Age Golidi 16.21gi dibe amo bimalo.

hedabi na säse amo gadola hamomäia hamesa. Ali Yesu Gelesoie neebe ameada, dia mala hamosebe amea, nie iso asigi neala obeägilasimäia hamesamelë.

²¹ Na dima beba dödëla äasisegoda, dia hamomolöla helësësa. Na helësësaleada, dia hamomolö ameada, na dima nabasewe baagila moholöla helësësamelë. ²² Amase elöda, dilia adoi amo Godea nabala, ne dili neebea fisiga gamolö gabula helësësamelë. Ameada, ne maala midilöie dia mosö hogoli afädë daiala negesimalo.

Folobalä hamoi gaalu hamolo nefolalo amolia Filimono hawioi

²³ Ebafolasa eege, Geleso Yesuie hamoi hamosa nebegi galabaia negei nebalä neebeweage, di hawiosebego.

²⁴ Dolö odoa nebalä gedola hamoi hamolo Magaeage, Alisadagusaeage, Demasaeage, Ulugueage, ilia di hawiosebego. ²⁵ Dafidilo Geloj Yesu Gelesoie ugila negelasilo dilile gesamibalä diamiäiamelë.

Hä amo.

Yamese Neala olelo oboba

Yamesea ie beba gowegi dēdēi dibe amoda, Godeie udia dolō sege elōgi afufui nefolalebe amoli sulubadelaea mala hedabi dibe amo bēgēla hamomāia dēdēla iasi. Beba egowegi dēdēi dibe amea Godeie mala nilile isogi nogila digala, asigi falagasemāia ado yafie dēdēla negei dialea.

Geleso sosogoea udia dolōbalā nea, mala mogoi hamola ulufadigila hamomolō dialea. Ado odoa dēdēi dibe amoda gowe. Nagadaia neebewegi neada, dafidilo namolōge, busadāoi namolōge, neala nafademolōge, hedabi hamomolōge, mogemolōge, asigi afādē negemolōge, hamoi hamomolōge, eli sigi namolōge, habobala gēgēsadiala made sāmōlōge, asigi nagadaiala namolōge, gugusāla bimāia made namolōge, fologola made, aso maadela namolōge, Godema adomolōge, amo gadola hamosa namolō dialeala sāla dēdēla negei dialea.

Yōi diēgi gelola nelolahilā, hobea nili Godebalā hedabola namolōmelē

(Yamese 1.1-18)

¹ Neda Yamese, Godeiege Dafidilo Geloia Yesu Gelesoiege hamoi hamolasilo neebewe nea. Isilale sosogo giwilasi sege elōgi afufui nefolalebe dilima go gabiola sāla, beba gowe dēdēla iasisago.

Yōi amoliada nili gelolasilo dialea

² Nie nedoo nalifila dili-e, neala sēlasimolō elō elōla dili neebee gui diē bease amogi, obeāgīsamu namialo. ³ Mida, dilia Godema asigi afādē negei neēgi, fedogola bease ameada, dofea, aso maadela namiāia gelolasilo. Amoda dilia dawadigi. ⁴ Gufula namolōi nea, aso maadela gelola nebegoeada, asigi falagasei hedabi, dofeafali dofea nea, Godeie mala hamolo dibe amogi, afādē maadeda, made namolōmelē.

Afādēa asigi falagasela helēsēmolō amo ema maade galēda, ea Godema nabalō dialea

⁵ Amaimo, dili neebe gogi afādē asigi falagasela helēsēlo amo maade galēda, Godea imāia ea Godema ēdēgēmolō dialea. Gode eada, nemola gēla made, udia dolō sulubadelagali nelebo baala ilo neebe ameada, egali imolōmelē. ⁶ Amai gaso, imola ēdēgēsa neebe ameada, asigi āudā negela made, asigi afādē negelahilā ēdēgēmalo. Asigi āudā negelo amoda, foea ōdā aidagula afu mafusalea aidagula sadia galo amo gadoi neamelē. ⁷ Amo gadoiada, Dafidilo Geloia egali afādē

ïmolö gabula helësëmabio. ⁸ Ea asigi äudä negei nea, ïe mala sulubadelada hï sigi aligilo made neamelë.

Yamesea busadäoile nelegei yafie negelolema ado säi

⁹ Amaimo, Geleso sosogo afädë e busadäoi nea galëda, e Godeïe siigi ilibia neebe amogi, obeägïmolö dialea. ¹⁰ Gaso, afädë e nelegei yafie negelo dafidilo dolö nea galëda, e nagadaia neebe amogi, obeägïmolö dialea. Mida, e mama gadoi nea, eege baagomolömelë. ¹¹ Mama hedabi hïdo elöi difolalegi, eso neëla galala hëgïse amea, ödölola dufigila didigafulo amo gadola, nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amolida, hilile hamoi hamosa neëgi, baagomolömelë.

Nilia nafade hamomäia helësëlasila made, Godea nili neala hedabolasilo nea

¹² Udia dolöea yöi gaula, aso maadela, gelola aligisebe amoliada, obeägïsa nea. Mida, ilia fologola made, gufula aligiseda, namolö gähe bidi amo nimolömelë. Godea e boba hamoi nefolalebe amoligali bidi ïmolömelëla säi amo ïmolömelë. ¹³ Amaimo, dolö afädëa hïle iso asigigi nafade hamomolö helësëlahilä, Godea na nafade hamomäia helësëlasimelëla sämolöi mademelë. Nafadeada Godea nafade hamomäia helësëlasimolöi mademelë. Amase, Godeada udia dolöea nafade hamomäia helësëlasilo nea mademelë. ¹⁴ Amalo made, nili sulubadela hïdo hïdolaïe asigigi gesami awäla nafade hamomolö helësëlo. Nihilile hameloeada, öhoëo fädämäia salëgi wale yaala gosalo amo gadola, nili neala dusugalasila nafade hamolo dialea. ¹⁵ Amaimo, gesami aulo ameadä, udiaea malö fagulo hagui gadoi sulolahilä, malö giisi mosöa aulo amo gadola, hobeala hä, nafade hamoi amo ulufadigila besela galala neegela ägülo. Amalahilä, nafade hamoi amo edelahilä, baagomolö amo neegela ägüloamelë.

¹⁶ Nïe nedo nalifi obeägïlola dili-e, mala amo gadoia dili dahila neloeamelë. ¹⁷ Gode eamu nelebo hedabi hïdo elöi difolalebe amo sulubadela mudaiala ïlo nea. Gode eda eso aube gasumili mudaia yo digalo neebe amo sulubadelaïe Eedo nea. Naado eada, mala hamomolö amo bedefa bedefalo made nea. Eda nelebo afädëa eso hagula digi, neëla digilo amo gadoi made nea, eda sedadelahilä, oböla, obobagilo made neamelë. ¹⁸ Hïle hameamu e nilile Naado namolö besela galai. Nelebo ea hamoi dibe amogi, nilida abulümi gadoi namïäiala helësëla, ïe ado dofä dibe amea ea nili neegela ägülasimelë.

**Nilia dofä Godema asigi afädë negeseda,
mala hedabi amo hamolomelë**
(Yamese 1.19-5.6)

Nilia ado mala nabala bëgëla hamomolö dialea

¹⁹ Nïe nedoo nalifi obeägïlola dili-e, dilia gowe hedabola helësëmäiaïe. Dili sulubadelaea ado säsebe amo hä, fodolofalï gëhe sagala nalabomalo. Ado sämolöïeda hä, fodolofalï sadia gala made, geleä sämalö. Amase, aabela miha-halämabio. ²⁰ Amoïe mida, udia dolöïe mihalälo dibe ameada, Godeïe mogoi hamomolö dibe amoda, hedabolo made dialea. ²¹ Amaimo, nafade hamolo dibe amoli sulubadelage, mala nafade yafie elö elöla besela galalo dibe amoge, fisisa maademalo. Amalahilä, dihili dili nagadaiala nea, Godeïe ado mala dilile isogi sagasi amo nimalo. Amala hamoseda, ado amea dilile gesami sigi obëgëmolöimelë.

²² Amaimo, dilia ado mala nabala waeaseseda, dili dihilimu gadiabosa neagomelë. Nabala hamomalo. ²³ Afädëa ïe ado mala nabala bëgëla hamola made, waeaseseda, eda dolöea ïe odagi ödäsöea melëlo amo gadoi nea. ²⁴ Ea ïe odagi ödäsöea melëlo gasoda, e awähalea ïe odagi abodo gadoidula aabela asusugaha aligilo nea. ²⁵ Godeïe ado mogoi hedabifalï säla negei ameada, udia dolö fisigäla fisigisilo. Ado säla negei amo, elabola made, afädëa hedabola bebeahamu aligila dofä hamomolö dibe amo gadola bëgëla hamoseda, Godea dolö amea hamosebe amo sulubadela neala hedabolasimolöimelë.

²⁶ Amaimo, afädëa helësësalea, neda Geleso sosogo dofea neawedalahlilä, ea ïe nafi made sigi aligiseda, e hümu gadiabosa nea. Ea asigi afädë negei neebe amoge, mala nabaha neebe amoge, memalämelë. ²⁷ Nilile Naado Godeïe siigi nafade made baai, Geleso sosogoea hamolo mala dibe amo gadola hamolo nea, mogola neebe ameada, malö guluba sefolalebe amolige, udia didalo sefolalebe amolige, yöi gaula neebe amo ugila negelo, amase, Godeïe siigi nagadaia mala nafade dibe amea ema baaloea, hedabola beala sisigaha aligilomelë.

2

Dilia udia dolöbalä nofela made, afädëdila hamomolö dialea

¹ Nïe nedoo nalifila dili-e, Dafidilo Geloi Yesu Geleso e yo digalo hïdo elöi neebe amoma asigi afädë negelahilä, udia dolöbalä nofela made, afädëdila hamomalo. ² Dolö äudä, elöda, naabogi gälo ulini goloea hamoi amo gäla, fagulo hedabifalï salugala, amase, elö busadäoi amoda, fagulo nafade nulibaiai salugalahlilä, ele dili gedosebea ami maasegi, hamolo amo helësëmalo. ³ Dilia fagulo hedabi salugala misi amoma guwi samolö misiëla säla, filo hedabi olelo. Gaso elö fagulo nulibaiai salugai amoma sähalea, Dihï neebea gui aligisale, ma, maala nïe emo mia gudogoi fisalela säsedä, ⁴ hä, dili dihilimu

nofela, dilia asigi nafade negela, gudi mogelo gadoi nea, mogesa nea madele.

⁵ Nie nedoo nalifi obeägilola dili-e, dilia hä, nabualo. Nagadaia udia dolöie siigi busadäoi nefolalebe amolia asigi afädë negese amoie, nelegei negelo gadoi namiäia, Godea ili memelei madele. Amase, Godea siiba säla negesalea, udia dolöea e dofä boba hamoi neebe amolida, ea beaha maadela sigi neebea ami sigi moholömelëla säla negelahilä, ea busadäoi neebe amolige ami namiäia memelei nea madele. ⁶ Gaso, dilia busadäoi nefolalebe amoli gagadelomelë. Dili nowëa hewala yölasila gudisadialo nea. Amoda, nelegei yafie negelo dafidilo dolö amolia amalo madele. ⁷ Dilia Yesu Gelesoie ëi hedabi salugala neebe amogi, ilia ëi amo gagadelo nea madele.

⁸ Nilile Gini Gode neebe amoie bebagi ado säla negei dibe amea sähalea, Dihidi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amolige boba hamomalola säla dëdëla negei dialea. Amala säi dibe amo gadola bëgëla hamosa nea galëda, hedabola hamosa neagomelë. ⁹ Amai gaso, dilia udia dolö nofela nea galëda, asiala hamosa nea. Amala hamosa neebe amea ado säla negei dibe ameada dilia hä, mala damulomelëla ololomelë. ¹⁰ Amaimo, dolö afädëa Godea ado säla negei dibe amo hulu sulubadela bëgësalea gaso, ado amogi holöfalë holöbö afädë damuseda, ea ado säla negei dibe amo hulu sulubadela damusagomelë. ¹¹ Udia fa nimabiola säi ameada, udia dolö baagomäia nufuabiolage säi. Dia udia fa made nelo nea gaso, baagomäia nufudaseda, dia hä, mala säla negei dibe amo damulomelë.

¹² Godeie ado säla negei nili fisigälasilo amea, oböla, nili mogemolömelë. Hä, ado adomolömadige, amase, mala hamomolömadige, amo helësëla hamomalo. ¹³ Mida, afädëa udia dolö odoa neebe amoli made bobasëseda, Godea mogela gudisolo amo gala, eege made bobasëmolömelë. Amai gaso, bobasëlo amea gudi mogese amo nufuda salalahilä, baagila aulomelë.

Asigi afädë negei amea mala hedabi hamola ulufamolö

¹⁴ Nie nedoo nalifila dili-e, afädëa neda asigi afädë negei neawelahilä, mala hedabi made hamola ulufadigiseda, ameada e ugila negemolöle. Ea asigi afädë negei ameamuda e damula moholöle. ¹⁵ Nedoo nalifila ili neebe amoligi faguloge molöge maade neëgi, ¹⁶ amolima dili afädëa sähalea, Gögi fagulo salugala, molö mualola säla, nelebo afädë dofä made iahalea, memalä hawioseda, dilia amala hawiose ameamuda, ili abeahäla ugila negemolödu. ¹⁷ Amo gadola wäla, asigi afädë negeida nea gaso, mala hedabi hamola made ulufaseda, asigi afädë negei badu gomuda, hä, baagoi gadoimelë. ¹⁸ Amaimo

afädëa sähalea, Dolö gomoda asigi afädë negei nea. Amase, dolö odoa gomoeada mala hedabi hamosiola sälo nea. Amala sälo neebe amoma na gomalä säla obëgësago. Afädëa ne asigi afädë negei neawela säla, mala hedabi ulufadigila made hamoseda, e asigi afädë negei neala na abeahäla helësëmolödu. Nage nihi mala hedabi hamosebe amea, ne asigi afädë negei neawela ulufala olemolömelë. ¹⁹ Dilia Gode afädëfali neebe amo helësësegoda, hedabolafali helësëi gabu. Mugabe neebe amoliage amala helësëla, fudugila bedäha dialea.

²⁰ Asigi maadela dili-e, asigi afädë negei nea mala hedabi hamola, made ulufaseda, asigi afädë negei neebe gomuda memalämelë. Amo dilima oledule. ²¹ Nilile naado Abalahamaea ië malö Aisaga gobela ilo aulidaia negela Godegali i ameada, Godea ea hamoi amo bealahilä, eda dolö asigi mogoi neala säi madele. ²² Ea asigi afädë negei nelo amole, mala hedabi hamosa nelo amole, helegela afädëdi nelo go beasebele. Ea mala hedabi hamoi ameada, ië asigi afädë negei amo hä, dofealasimelë. ²³ Amala hamosebegi, ado säla negei dibe amo gadola gausiala digai amoda gowe. Abalahamaea asigi afädë negei nebegi, Godea eda asigi mogoi neala säila säla dëdëla negei dialea. Amase, Abalahamada Godeie damelë neala säimelë.

Mi Gäwi 15.6, Aisaea 41.8 ²⁴ Amaimo, afädëa asigi afädë negese ameamu made, mala hedabi hamose ameage, Godea di asigi mogoi nebegola sämolö go beasebele.

²⁵ Amo gadola wäla, idigi nawela susugu hamolo udia Eleihaba sulo amea, desega mosäia Yasuaea fisiga gai äudä amole ië mosöa sigi nelolahilä, ele idi elögi obëgëmäia idi olela fisiga gasebegi, Godea Eleihabama dida asigi mogoi udiala säi madele. ²⁶ Amaimo, afädë e hame doala asi galëda, ië domalo amoda hä, baagoi dialea. Amo gadola wäla, afädëa asigi afädë negeida nea gaso, mala hedabi hamola ulufalo made galëda, asigi afädë negei badu amomuda hä, baagoi gadoi dialea.

3

Nilia ado sigi namolö dialea

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, dili sulubadelaea nili säla olelelomu namolöila helësëmabio. Amoie mida, Godea udia dolöea hamoi amo gadola mogemolö segeyo besela gala-solo amo gala, odoabalä gudimolö amo gadola made, säla olelelo neebe nilibalä Godea hedabolafali memelela gudimolö amoda, dilia dawadigi. ² Nili sulubadelaea asiala idi elö elöla hamolo. Amaimo, afädëa ado asiala made sälo nea galëda, eda hedabifali nea. Ië domalo asigige hedabola sigi aligimolöi galea.

³ Nilia sugua hosiie nafigi aeane fisiga gala, ëfë begei amogi gaulahilä, nilia hamese amo gadola mosäialahilä hosi sigi aligilo. Ameada, nilia hosiie domalo sulubadela sigi namolöie amalo. ⁴ Amase, sibia ödägi aulo dibe amo helësëdelä. Sibida edefademalä, amase, fo gelola guula maala bobadelä hamosegi gaso, sibi gaulo amea helësëse amo gadola duhuludabodo mosäia, sibi edefade amo i aeane baledei holöfalä amea hamogilomelë. ⁵ Amo gadola, elida holöfalä gaso, hamoi edefade elö elöla yafie hamomolöla sälo nea. Amase, nulo iso holöfalimelëa sege ilo sulubadela naha maadelo dialea madele. ⁶ Elida nulo gadoi galea. Nafade hamomolö dibe amo sulubadelada elimadilamu besela galaha. Eliada domalo sulubadela nigime baaha maadelo nea. Ameada nilile iso asigigi mala nafade elö elöla besela galasebe amoda, nulo söa fedalo amo gadoi galea. Eliie söa fedalo mida, heli segeala nulo.

⁷ Sugua ilaba elö elölage, haea elö elölage, nuba elö elölage, ödägi fii elö elölage sefolalebe amolida, udia dolöea aeaseda, aeamolöi. Amoli aealo ⁸ gaso, elida dofä aeamolöi mademelë. Elida sigi aligimolö ulimelë. Dofä nafadefalä nafade galea. Elida baagolo nuba se gadoi nobai galeamelë. ⁹ Nilile eliä Dafidilo Geloï nilile Naado neebe amoie ëi gauia adalo. Amalahilä, eli ameamu, oböla, Godea hi e gadoi namiäia hamoi neebe amoli neala nafademalola nafadela sälo nea. ¹⁰ Nafi idi afädë amogila Godeie ëi gauia adogomolöge, amase, odoa neala nafademäiala sämolöge, besela galaha. Nie nedoo nalifila dili-e, mala amo gadoida, dofea mademelë. ¹¹ Ödä gü afädëgila hedabige gamogaige besela galalole. ¹² Nie nedoo nalifila dili-e, äfäeoeada silama gägä negelole, ma, mahabu ëfë gadoi gelebi ëfëada äfäeo gägä negelole. Amo gadola wäla, ëbi ödä dibe ameada, bu oböla ödä hëdäi besela galalo mademelë.

Dolö asigi falagasei neebe ameada mala hedabi hamomolö dialea

¹³ Dili neebe gogi asigi falagasela hedabola helësëla hamoloda nowë neebe. Amo gadoi hamolo neebe ameada, hedabimu hamola, e asigi falagasei amea ea hile ëi gauia adogola made, nagadaiala nea, mala hedabi hamola ulufamolö galea. ¹⁴ Amai gaso, dilile iso asigigila odoaea nelegei dibe amo dofä negali negemolöila helësëla, nelebo hamosalea odoaea dilile ëi gauia adamäialamu hamoseda, dilile asigi dibe amea ne dofeala made helësëmalo. Dilia mala amo gadoi hamosebe amea dofä sälo dibe amo fisiloeamelë. ¹⁵ Asigi amo gadoida mudaiala digalo mademelë. Amoda nagadaialage, dolöfamadilage, mugabemadilage mulomelë. ¹⁶ Odoaea nelegei dibe amo dofä negali negemolöila adabala

helësëlo mala amoge, nelebo hamosalea odoaea dilile ëi gauia adamäialamu hamolo mala amoge dibea amida, asigi afädëdi madege, mala nafade sulubadelage die bimolömelë.

¹⁷ Amai gaso, asigi falagasei namolö mudaiala misi gowe gadoi nii neebe amoliada, mala gowe gadoi hamomolömelë. Mi gäwilada, ilile asigi gagadelai namolöge, amase, aealo mala bëgëla hamomolöge, odoabalä hame negela namolöge, odoaea säse nabala hamomolöge, bobasëlolea gägä hedabilea nobai namolöge, nofela made udia dolö sulubadelabalä afädëdi namolöge, ado äudä sälo madea namolöge, aligilo nea. ¹⁸ Aealo neebe ameada, aealo hawa amo sagamolömelë. Bäuseda, hi emage udia dolö odoamage asigi bobagila namolö amoie gägä negemolömelë.

4

Nagadaia mala boba hamosa neebe amoliada, Godebalä ado nii neala säi

¹ Dilia gëgëla nudusa nebegoda, abidila besela galahadu. Amoda domaloea gelola hamelo amoli dilile isogi dibe amila gëgëla nudula besela galaha madele. ² Dilia nelebo odoa dibe amo nimolöila helësëlahilä gaso, made nelomelë. Amahaleada, baagomäia nufidelo. Amase, odoaië nelebo dibe amo asigia negalimu negemolöila adabala helësëlahilä, made neala, gëgëla nudusa aligiloge nea. Amala hamolo nea, Godema imola made ëdëgëlo ameada, made neala nebegomelë. ³ Dilia nimolö helësëla ëdëgëseda, made nelo. Amoie mida, dilile asigi mogoi made nea, ëdëgësebe ameamelë. Dilia nelebo nimolöila helësëse amoda, dihili dilimu helësëla, domaloea gelola hamelo amo gadola waeasemolöie ëdëgëlo.

⁴ Udiaea egoa digila dolö elöma aulo amo gadola, Gode digila asi nefolalebela dili-e, nagadaia galu dibe amobalä damelë hamola neebe ameada, Godema bimolö habobaha neebe amoda, dihili dawa made neale. Dilia nagadaia galu dibe amobalä damelë hamola neebe ameada, Godebalä ado nii neamelë. ⁵ Godeie bebagi ado gowe säla negei dibe amoda, memalä säla negei dialeala helësësale. Godea gesami nilile isogi ifosi neebe ameada, ea helësësebe amo gadola hamoia-belamu helësësa neamelë.* ⁶ Amai Godea nili hido elöla ugila negelasilo. Amai amea, Godeie ado säla negei dibe amoda

* **4:5:** Damo gowegi dëdëla negei dibe go gadoida, beba odoagi maademelë. Amase, Giligi adoeada hedabola ulufala made dëdëi. Dolö odoaea helësëla sähaleada, Godea gesami nilile isogi ifosi neebe ameada, segeyo sulubadelagi mala nafade dibe amobalä gesami awäla siia nufudaha nea. Diliada ado goda memalä gabula helësëilela säi.

gowe. Asigi dalagaia galo neebe amolida, Godea nagadaialasilahilä gaso, nagadaialo neebe amolida, oböla, ea ugila negelasilola säla dödëla negei dialea. *Malai 3.34*

⁷ Amai gabugi, dilia Gode hawa nagadaiala namialo. Mugabe busama habobaseda, ea dili digïla fisäla moholömelë. ⁸ Dili Gode neebee ga madela aligiseda, eege dili neebee ami ga madela aligimolömelë. Nafade hamolo dili-e, dilile naabo nigime hëmalö. Asigi äudä negelo dili-e, dilile iso asigigi nafade dibe amo sulubadela fisisa maadela, asigi gagadelai namialo. ⁹ Didigaomalo. Asigi säosäola, bobasëla edefadela diimalo. Ösa nefolalebe dilida, bedefala didigaomalo. Amase, obeägïsa nefolalebe dilida, oböla, bedefala asigi säosäoia idogola diimalo. ¹⁰ Dilia Dafidilo Geloïie siigi, dihili dili nagadaiala namialo. Amala hamoseda, ea dili neala gauia adogolasi-molömelë.

Odoa neebe amoli baagido sämabiola säi

¹¹ Nie nedoo nalifila dili-e, odoa neebe amoli baagido sämabio. Afädëa edooma baagido säla mogeseda, ea Mosese nebegi Ado säla negei dibe amo baagido säla mogelo nea. Amaimo, dia Ado säla negei dibe amo mogeseda, ado amo bögëla hamolo made nea, dida oböla, amoïe mogelo gadoi neamelë.* ¹² Gode afädëfalï eamu ado säla negei amo iloge, amase, gudi mogeloge e hïdomu nea. Ea hïdomu namolö iloge, namolö nea neloge e nea. Dia odoa dibalä nefolalebogoli mogesegoda, di nowë neala helësëlahilä, mogelo wäla mogesa nea.

Na gomalä hamomolöla daiala negela sämabiola säi

¹³ Aiyo gahada gogi galë, ne hä, gaamu afädëgi awälahilä, gäheo i afädë gadoi ami nea, businessi hamose ameadä, na muni nimolöla säha nefolalebe dilima sähago. Nabualo. ¹⁴ Dilia aiyo besela galamolö amoda dawa mademelë. Dilile namolöda abodo gadoi. Gelë galahilä, aabela hogosa helelo amo gadola, dilile namolö goda amo gadola hogosa helemolömelë. ¹⁵ Dilia sämolö dibe amoda gomalä. Dafidilo Geloia hamei galëda, hä, nili namolö neebewegi, gomalä hamomolöla sämolöda. ¹⁶ Amala säla made, dilia dihili dili ilibialahilä, asigi dalagala neda hamoi edefade gowe gadoi hamomolömelëla sälo. Ado amo gadolada asiala sälomelë. ¹⁷ Hä, afädëa hedabi hamomolö dibe amo hi dawadigilahilä gaso, made hamola fiseda, nafade hamosa nea.

* **4:11:** Yamesea damo gowegi Ado säla negeïie helësëla dödëi dibe amoda Gobela İlo 19.18. Amase, Yamese 2.8ge bimalo.

5

Nelegei yafie negelo neebe amoie ado säi dialea

¹ Nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe dilia nabualo. Neala nafademolö dilile dië bimolö amogi Gäia güsäla diisa namialo. ² Dilile nelegei amo sulubadela gäalimusa maadeimelë. Amase, dilile fagulo hedabi difolalebe amoda, hä, gasiämoea damusa maadeimelë. ³ Dilile golo silibage negei amoda hä, asömalö gaisa baaha maadeimelë. Asömalö gaisa baai ameada, dilia nafade hamoimelëla neala ulufamolömelë. Nuloea wilo amo gadola, golo silibage asömalö gaisa baai ameada, dilile domalo nuloea molömelë. Aligila wagamolö ga madese gaalu, dilia nelebo sulubadela gafedela negei gabugo.* ⁴ Nabuö. Sagaia hamoi hamolasilo amolia dilile sagaia hamoi hamolasisa nebegi, dilia ili dahila neala, bidi made äala dofogai. Dilia dofogai amea, Gode wesegi, dilia asiala hamoi amoie bidi nimolömelë. Hamoi hamolasilo dilia gadiabolo amolia ado säsebe amoda, Dafidilo Geloï sulubadelaie geloi neebe amea nabaha nea. ⁵ Dili nagadaiawi nea nagadaia nelebo hedabi amomu gaula nea, domaloïemu hamela mi hamosalea, dihili dili obeägisa nea. Domalo besolomäialahilä, molö badoia naha nebegeo gaso, dihili dili nufudala baagomolö segeyo hä, besela galai dialea. ⁶ Nafade hamolo made nefolalo amolima dilia nafade hamoimelëla sälahilä, ilia nudumolö helësei made neëgi, baagomäia nufidelomelë.

Gelola nea Godema adosa neada, Dafidilo Geloï misiäia beaha namolö

(Yamese 5.7-20)

Nilia iso asigia fologola made, aso maadela nea, Dafidilo Geloï misiäia beaha namolö

⁷ Nie nedoo nalifila dili-e, Dafidilo Geloï misiäia fologola made, aso maadela beaha namialo. Dolö sagai sagalo neebe amea, ie sagai sagai amo hedabola bäumäiala beaha aligilo amoda, dilia dawamelë. Ea ie iso asigia, aso maadela, gelola nea, i bäu giloie segeage, bobagiloie segeage hamoi hamomäia, fologola made, aumala aligilo amo helësemalo. ⁸ Amaimo, diliage fologola made, aso maadela, gelola namialo. Mida, Dafidilo Geloï obëgëmolö segeyo hä, ga madefali galeamelë. ⁹ Nie nedoo nalifila dili-e, Godea dilia hamosebegeo mogeloea, dilia dihilimu habobala gëgësadiamabio. Memelela

* **5:3:** Udia dolö amolibalä Godea mogela gudisololo amo galada, udia dolö amoli nagadaiawi nea hedabi hamoi afädëge, iligi hedabi afädëge, dofä maadefali maade bimolömelë. Iliada nelebo nafademolö amomu gaula namolö. Ameada, ili nagadaia nelo amogida, mala hedabi made hamoi amo olemolömelë. Nuloea molömelëla säi amoda ilia bidi nafade nimolömelëla säi.

gudimolö dolö amoda, hä, mosöa nogila digamolöie, idi galo baagido neamelë.

¹⁰ Bea sälo dafidi nefolalo amolia së naha nea, aso maadela, Dafidilo Geloïie ëgi ie ado mala säla olelesa nelo amo helësëmalo. Nïe nedoo nalifila dili-e, amo helësëlahilä, diliage amo gadola wäla hamosa namialo. ¹¹ Bimo. Ili së edefade naha nea gaso, aso maadela, gelola nea, obeägisa nelomelëla nilia sälo amoda dilia dawadigi gomelë. Dilia Yoboïe sedaluge nabelo amomelë. Yoboea yöi amoli gaula nea, aso maadela, gelola nebegi, Dafidilo Geloia hobeala ema hedabi hamoi amoda, dilia dawa amomelë. Bobasëloge, ugila negelasiloge, Dafidilo Geloima nobai nea.

Migalia diigila sämabiola säi

¹² Nïe nedoo nalifila dili-e, dilia dofä gomalä made hamomäia säla iahago. Selesaia mosöie ado sähaleage, nagadaiaie ado sähaleage, nelebo odoaie sähaleage, migalia diigila sämabio. Godea dia asiala hamoila säloea, ü, ailemu sämalo.

Dolö asigi mogoi neebe amea Godema adose amoda geloi dialeala säi

¹³ Amaimo, dili nebegogi afädë yöi gaula nea galëda, hi Godema adomolö dialea. Amase, afädë obeägisa nea galëda, Godeïe ëi gauia adogola gë udämolö dialea. ¹⁴ Dili nebegogi afädë oloi galëda, ea Geleso sosogo udia dolö Godea wela ifosisi sigi aligilo dafidi nelo amoli wemolö dialea. Ili dolö amoïe Godema adosalea, Dafidilo Geloïie ëgi ie busagia susu gadoi weli negemolö dialea. ¹⁵ Ili Godema asigi afädë negela nea adose amea e wahilasimolömelë. Oloi dilo amo Dafidilo Geloia neala wahila nowelasimolömelë. Ea nafade hamoi galëda, amoge hëla fisimolömelë. ¹⁶ Hä, dili hïdo hïdolaea nafade hamoi amo odoalima säla sisiaha maadesegi, ili helësëla Godema adolasimalo. Dili wahisa maademäiaie, amala hamomolö dialea. Asigi mogoi neebe amea Godema adose amoda, geloifali, dofä udia dolö ugila negelomelë.

¹⁷ Elaiada dolöfä nili neebewe hi gadoi nelo. Ea sege made digamäia Godema gelola adosebegi, gäheo i ohodoaie aube gafeiagi sege made digala esoimu dilo. ¹⁸ Oböla, hobeala ea Godema bu adosebegi, mu dusuia gala sege digalahilä, sagai bu hedabola besela galai.

Afädë e idi asiala asi neëgi, nilia sigi obëgëmolö dialea

¹⁹ Nïe nedoo nalifila dili-e, dili neebe gogi afädëa ado dofä amo amilahilä digila idi asiala awäsegi, edoo afädëa e oböla bu sigi obëgëseda, ²⁰ gomalä helësëmalo. Afädëa nafade hamolo e asiala asia amila sigi neala obëgëseda, ea e baagomolö dibe

amila sigi obëgëla, nafade yafie hamoi amoge Godea hësa
maadeila helësëmalo.*
Hä amo.

---

* **5:20:** Beba gowe dëdëi goda, Yamese hï helësësaleada, edoolaligi odoaea Godeie
ado dofä amo dīgïla asi amo hamogimolöie dëdëi gadoi galea.

Age Yone Neala olelo oboba

Yone eda Yesuie damelē. Eda Yesu bēgēla aulo dolō gi-wilasi amogi. Hobeafalī ēdēi sali hamosalea ea ado go dēdēla Geleso sosogo nefolalo amolima ī. Dēdēla ī amoie mida gowe. Godea nilī boba hamoi amo gadola, amase, niliage udia dolō odoa boba hamomalola sāla dēdēi. Amase, ea elō sähalea, Wāfalī sāsāla olelelo moholōmelē. Hedabola beaha namialola sāla dēdēi. Iliā sähalea, Godeie malōda dolō namolō misi mademelēla sāmōlōmelēla Yonea beba gowe dēdēi. Ado Mala Hedabi Yone dēdēi amoge Yone eamu dēdēimelē.

Namolōi namolō Ado e ulufadigila misi

¹ Nelebo sulubadela maadeia, nelo misi amoie ado nilia nabala, siia beala, naaboea diigilalahilā, nilia dilima namolōi namolō Ado e misi amoie sāla iahago. ² Namolō dofā ulufadigi amo bealahilā, nilia meli amo dilima sāha. Namolōi namolō e siiba Eedobalā nelo ulufadigila misi amoie sāla iahago. ³ Dilia nilibalā dila namiāia nilia meli nabi amole dilima sāla iahago. Eedo, ie Efege Yesu Gelesolebalā nilia dila neamelē. ⁴ Dilimage nilimage obeāgilo nobamāia, nilia dilima beba dēdēla iasisago.

Gode eda yo digalo nea

⁵ Ea ado sāi amo nilia nabalahlilā, dilima sāla iahago. Gode eda yo digalo nea, gasimi sagalo gadoi nafade ema made-falimelē. ⁶ Nilia ebalā dila neala sāha nea, gasimi sagalo gadoi nafademu hamosa aligiseda, wāfalī sālo nea, dofā sālo made gaula neamelē. ⁷ E nafade baai made, yo digalo neebe amo gadola nili nafade baai made, yo digalomadi nawesa aligiseda, odoa neebe amolibalā dila neage, ie malō Yesuie healea nafade hamoi amo sulubadela hēsage neamelē. ⁸ Nilia sähalea, Na nafade hamolo madela sāseda, nili nihili gadiabola sāha, dofā sālo nilile isogi made neamelē. ⁹ Amai gaso, nilia nafade hamoi amo sāla sisiaseda, Gode mogoi nea hēmōlōmelēla sāi amo gadola hēmōlōmelē. Nilia mala nafade hamoi amoge sulubadela hēsa maademōlōmelē. ¹⁰ Nilia sähalea, Na nafade hamoi madela sāseda, Gode eda wāfalī sālo neala sāloge, ie adoge nilima mademelē.

2

Gelesoda nilile ugila negelo nea

¹ Nīe malōla dili-e, nafade made hamomāia na dilima beba gowe dēdēla iasisago. Gasoda, nili afādēa nafade afādē hamoseda, nilile Ugila Negelo Eedobalā nea, Yesu Geleso e

asigi mogoi neebe amo neamelë. ² Nilile nafade hamoi amo hëmäia ea hile namolö amo odala iala baagoi. Nililemu hëmäia made, udia dolö sulubadelaie nafade hamoi amo hëmäia amala hamoi.

Gode dawadigi neebe ameada ie mala bëgëla hamosa neala säi

³ Amaimo, nilia ea säi dibe amo gadola hamosamu aligiseda, nilia e dawadigila helësësamelë. ⁴ Afädëa ea säi amo gadola made hamosa nea sähalea, E dawadigila säsedä, eda wäfalä sälo nea, dofä sälo ema mademelë. ⁵ Afädëa ea säi dibe amo gadola hamoseda, Godema boba hamolo amo dofä fädäi neamelë. Nilä ebalä dila neada gomalä helësëdelä. ⁶ Afädëa ebalä dila neala säsedä, Yesuea hamosa nelo amo gadola hamosa namolöi galea. ⁷ Ne damelë obeägilola dili-e, na dilima hamomalola säla negei amo dëdëla iasise amoda hädamade negei made, siiba negei.* Amoda mi gäwia amila dilo. Siiba negeila säi amo dilia nabaha maadei. ⁸ Amai gaso, hamomalola säla negei amo dëdëla iasisebegoda gähemelë. Gelesoie namolöea hamoi amoge dilile namolöea hamoi amoge dofä gabula melëlo. Mida, gasimi sagalo amoda usila, yo digalo dofä amoda yo digaha neamelë. ⁹ Afädëa ie edooma bimolö habobala nea ea sähalea, Yo digalo neebea ami neala säsedä, gasimi sagaia ami neamelë. ¹⁰ Afädëa ie edooma boba hamosa neebe amoda yo digalomadi nea. Ie isogi yo digalo neebe ameada nelebo afädëa e digalasimolöi mademelë. ¹¹ Amai gasoda, afädëa ie edooma bimolö habobala nea galëda, gasimi sagaigi nea. Ami nawesa nea. Gasimi sagaloea ie si dofogasegi, idi gowegi awähala helësëla made, nagubaia nawesa nea.

¹² Malöla dili-e, dilile nafade hamoi amo Gelesoie ëigi hëla fisi amoie, na dilima dëdëla iahago.

¹³ Asigi fädäi naadola dili-e, Afädë siibafalä siiba neamu nelo dilia dawadigi amoie, na dilima dëdëla iahago.

Malisäfalie, dilia nafadelasiloe busa neebe amo nudula salolela baagila asi amoie, na dilima dëdëla iahago.

¹⁴ Malöla dili-e, dilile Diado neebe amo dawadigi amoie na dilima dëdëla iahago.

Asigi fädäi naadola dili-e, Afädë siibafalä siiba neamu nelo dilia dawadigi amoie na dilima dëdëla iahago.

Malisäfalä-e, dilia geloi amoiege, Godeie ado dilile isogi dibe amoiege, nafadelasiloe busa neebe amo nudula salolela baagila asi amoiege, na dilima dëdëla iahago.

Nagadaia galu boba hamomabiola säi

* 2:7: Yone 13.34 gomalä säla dëdëla negei dialea. Yesuea sähalea, Na dili boba hamoi amo gadola dilia dihilimu boba hahamola namialola säla dëdëla negei dialea.

¹⁵ Nagadaia galu amole nelebo nagadaia dibe amole boba hamola namiabio. Afädëa nagadaia galu dibe amo boba hamoseda, Naadoma boba hamolo amo ema mademelë. ¹⁶ Nagadaia dibe amo sulubadela Naadomadila mulo made. Amoda gowe. Domaloea gelola hamelo amoge, siia beala gelola hamelo amoge, afädëa nelegei yafie negelo ameage hamoi hamolo ameage gugusäla bimäia hamolo. Amo sulubadela Naadomadila mulo made, nagadaia amila mulomelë. ¹⁷ Naga föige nagadaia hamelo amoge hogosa helesalea gaso, udia dolöea Godea hamese amo gadola hamolo amoli namolöi namolömelë.

Gelesoie ado nii misi nea

¹⁸ Nïe malöla dili-e, nilida hä segeyo aligila wagamolö fumadi neamelë. Dilia dafidi Gelesoie ado nii moholömelëla säi nabi amo waliöda hä odoä Gelesoie ado nii malei misi neamelë. Ameada nilida hä aligila wagamolö fumadi nea gabula helësëdelä. ¹⁹ Iliä nili digila bahila doadigila afiaha maadei. Amolia nilibalä dila made nelö. Dofä dila nelö galebeda nili gedola afädëfalï neëgi, amalabio. Ili afiaha maadei amea ili sulubadela nilibalä dila made nelö amo oleimelë. ²⁰ Amai gaso, dilima Gelesoea Godeie Gesami i. Dili sulubadelaä dofä sälo dawadigi nebego. ²¹ Dilia ado dofä amo dawadigi madela helësëla dëdësa maade. Dilia ado dofä amo dawadigi ameage wäfalï sälo amo ado dofä amila mulo made amo dawadigi ameage na dilima dëdëla äasisago. ²² Wäfalï sälo amoda nowë. Eada sähalea, Afädë Memeleida Yesu madela sälomelë. Efegele Eedolema baagi ilo amoda Gelesoie ado niimelë. ²³ Efegelema baagi ilo amobalä eedoda nea mademelë. Efegelema asigi afädë negelo neebe amobaläda eedo neamelë.

Ado dofä Eleloi Gesamia olelesa nea

²⁴ Mi gäwia amila nabi dilile isogi dibe amo amalasi namialo. Amalasi aligiseda, dili Efegele Eedolebalä namolömelë. ²⁵ Ea niligali imolöla daiäi amoda gowe. Namolöi namolö imolöla daiäi. ²⁶ Iliä dili dahila nimolö helësësa neebe amoie na dilima beba dëdëla äahago. ²⁷ Amai gaso, dilima Gelesoea Godeie Gesami i amo nea. Ameada afädëa dili olelemolöi made. Gesamia nelebo sulubadela dili olelesaleada wäfalï made, dofä sälo nea. Dilima olelei amo gadola, Gelesobalä dila namialo.

Nili Godeie malö nea

²⁸ Amai gabugi, nïe malöla dili-e, hi e ulufadigisolo amo gala ie siigi nili hewaloea bedäla made gelola namolöie ebalä dila namialo. ²⁹ Amai dilia eda mogoifalï neebe amo helësësebe amea gomalä helësëmalo. Sulubadelaä mala mogoi hamosa neebe amolida Godeie malölali nefolaleala helësëmalo.

3

¹ Wae! Naado Godea nilima sähalea, Dili nïe malölali nebegola säla abodo gadola boba hamosa neadu. Dofä gelola nilida ïe malölali neebe amo. Nagadaia nafade hamolo neebe amolia Naado dawa made neebe amea nilige dawa made nea. ² Ne damelë obeägïlola dili-e, nili walio Godeïe malölali neebe amo hobeä nili abodo gadoi namolödu dawa made nea gaso, nilia afädëfalï helësësebe amoda gowe. Geleso ulufadigisolo amo gala, e abodo gadoi maase bimolödu, amo nilia siia beahalea, e neebe amo gadoi namolö gabula helësësamelë. ³ Ea nili hï e gadoi namolö gabula sulubadelaäa asigia sisiläfüsa nefolalebe amolida nigime baai made, hï e nigime baai made neebe amo gadoi namolö gabula hehelësësa neamelë.

⁴ Nafademu hamolo nefolalebe amoli sulubadelaäeada Godeïe ado säla negei dibe amo neadigilo nea. Mala nafade dibe amea ïe ado säla negei dibe amo neadigilomelë. ⁵ Nafade hëla fisimolöïe e ulufadigila misi amoge ema nafade afädë baai made amoge dilia dawadigi. ⁶ Amaimo, afädë ebalä dila neebe ameada nafade hamosamu aligilo mademelë. Afädëä nafade hamosamu neebe ameada e made beagolei, e dawa made nea. ⁷ Nïe malöla dili-e, afädëä dili dahïla neloea idihë namialo. E asigi mogoi neebe amo gadola afädëä mala mogoi hamolo neebe amoge asigi mogoi nea. ⁸ Siiba mi gäwilafalï mugabe busaeada nafademu hamosa nelo. Amo gadola afädëä nafademu hamolo neebe amoge e sosogo nea. Ea nafademu hamosa nebegi, Godeïe Malöea mugabe busaea hamoi amo haila digimolöïe ulufadigila misi. ⁹ Amaimo, afädë Godeïe malö neebe ameada nafade hamosamu aligilo made nea. Amoïe mida, ïe namolöïe gägä negela hï e gadoi bedefai nea. E Godeïe malö neebe amea nafade hamosamu namolö uli nea. ¹⁰ Amo helësëlahilä, Godeïe malö neebe amoge mugabe busaïe malö neebe amoge nowëïe walebelela mogela melëlomelë. Mala mogoi hamolo made neebe amoda Godeïe malö made nea. Amase, ïe edooma boba hamolo made neebe amoge Godeïe malö made neamelë.

¹¹ Mi gäwia amila ado säla ï nilia nabi amoda gowe. Nilia nihïlimu boba hahamosa namialola säla ï. ¹² Nafadelasilöïe busaïe sosogo nelo Geinia ïe ëo baagomäia nufi. Nili e gadoi namiabio. Nufi amoda mi edogi. Mida, ïe ëoea hedabimu hamosa nebegida, Geiniada nafademu hamosa nelo. ¹³ Amaimo, nïe nedoola dili-e, nagadaia nafade hamolo neebe amolia dilima bimolö habobaseda, fudugimabio. ¹⁴ Nilia nilile nedoo nefolalebe amolibalä boba hamosa neebe amea nilia helësësaleada, nilida baagomolö dibeä amila namolöï namolömadi dëgëla asi nefolaleala helësësa. Afädëä boba made hamoseda, eda baagomolö dibeä ami nea. ¹⁵ Afädëä hïle

edooma bimolö habobaha neebe amoda udia dolö baagomäia nufidelo nea. Baagomäia nufidelo neebe amolia namolöi namolö gaula made neebe amoda dilia dawadigi. ¹⁶ Gelesoea hile namolö amo niligali fisiga gala i amea, nilia boba hamolo amo helësësa nea. Amai gabugi, niliage nilile nedoo nefolalebe amoligali nilile namolö amo fisiga gala imolöla. ¹⁷ Afädë nelegei negelo neebe amea ie edoo nelebo maade neebe amo bealahilä made bobasësa, Godeie boba hamolo amo ebalä abeahäla neadu. ¹⁸ Nie malöla dili-e, nilia adoeamu boba hamolo gadoi namiabio. Dofä hamoi hamosa nea boba hamola namialo.

Godeie siigi neebe amea gelola namolö

¹⁹⁻²⁰ Amala hamolo amea nilida dofä säloie sosogo neala helësëmolömelë. Nafade hamosebe amoie së molö dialeala iso asigigi säla iaseda, ie siigi asigi sigi namialo. Mida, Godea nilile iso asigi baagila awäla, ea sulubadela dawadigi amea amala sigi namolöla. ²¹ Ne damelë obeägilola dili-e, nilile iso asigigi së molö dialeala made säla iaseda, ie siigi bedäi made gelola neamelë. ²² Elöda, nilia ea hamomalola säi amo gadola hamosebe ameage, e obeägimäia hamosebe ameage nilia ema afädë nabaseda, ea imolömelë. ²³ Godea hamomalola säi amoda gowe. Nilia ie malö Yesu Gelesoie ëigi asigi afädë negela nea, nihilimu boba hahamosa namolöla. Ea amala hamomalola säi. ²⁴ Amaimo, afädëa ea hamomalola säi amo gadola bëgëla hamoseda, eda Godebalä dila nea. Amase, eege dolö amolibalä dila neamelë. Godea ie Gesami niligali i ameada nili Godebalä dila neala helësësamelë.

4

Dofä sälo Gesamile wäfalä sälo gesamile mogemolö

¹ Ne damelë obeägilola dili-e, wäfalä bea sälo yafie amoli sege sulubadelagi nawesa nea. Amai odoaea Gesami nema neala säsedä, sulubadelaea dofä säsebelä helësëmabio. Ili Gode-madila walebelela bimolöie fedogola bimalo. ² Ilima Godeie Gesami neebelela fädäla bimolö amoda gowe. Afädëa sähalea, Yesu Geleso eda dofä dolö domalola digaila säha neebe amomada Godeie Gesami nea. ³ Amaimo, afädëa sähalea, Yesu amala made digaila säha neebe amomada Godeie Gesami nea mademelë. Mala amoda Gelesoie ado niimadila misi dialea. Dafidi mala amo moholömelëla säi dilia nabi amoda walio hä nagadaia misi dialea. ⁴ Nie malöla dili-e, dilida Godeie malö nea. Wäfalä bea sälo neebe amoli nudula salolela baagila asi nebege. Mida, dilibalä dila neebe ameada nagadaia nafade hamolo amolibalä dila neebe amoda baagila asi neamelë. ⁵ Amolida nagadaia dolö neebe amea ilia nagadaia galu säha neebe amoda nagadaia nafade hamolo amolia nabelo nea.

⁶ Amaimo, nili Godeie sosogo nefolalea. Ado nilia säsolo amo gala udia dolöea Gode dawadigi nefolalebe amolia nilile ado nabelo nea. Amai gaso, udia dolö Godeie sosogo made nefolalebe amolia nilile ado nabelo made neamelë. Amo gadola dofä sälo Gesamige wäfalä sälo gesamige mogemolöi galea.

Dolö afädëa Gode boba hamoi neebe ameada odoage boba hamomalola säi

⁷ Ne damelë obeägilola dili-e, boba hamolo amoda Gode-madila mulo amea nilia nihilimu boba hahamosa namolöla. Afädëa odoa neebe amo boba hamosa neebe amoda Godeie malö nea, ea Gode dawadigi nea. ⁸ Amaimo, afädëa odoa boba made hamosa neebe amoda Gode dawadigi made nea. Mida, Gode eda boba hamolo nea. ⁹ Godea ie Efege afädëfalä amo nagadaia digamalai. Ea amala hamoi amea nili namolöi namiäia amai. Amala digamalai ameada Godea nili boba hamosa neebe amo olei. ¹⁰ Boba hamolo amoie mida gowe. Nilia edale boba hamoi made, eadale nili boba hamolahilä, nilia nafade hamoi amo hëmäia ie malöea hile namolö amo odala iala baagomäia e digamalai.

¹¹ Ne damelë obeägilola dili-e, Godea nili amala boba hamoi amea nilia nihilimu boba hahamosa namolöla. ¹² Afädëa Gode made meli nea gaso, nili nihilimu boba hahamosa aligiseda, Gode eege nilibalä dila nea, nilile isogi ie boba hamolo amea hamese amo gadola hamosage neamelë. ¹³ Amaimo, Godea ie Gesami niligali i amea nilia ema dila neebe amoge, amase, ea nilima dila neebe amoge nilia dawadigimelë. ¹⁴ Naadoea ie malö nili sege föi sulubadelagi neebe amo sulubadelagali damula aulo namiäia fisiga idai. Fisiga idai amo nilia siia bealahilä, ulufadigila säla iahago. ¹⁵ Afädëa Yesu eda Godeie Efege neala säla ulufadigiseda, Godeda ebalä dila nea, amase, eege Godebalä dila neamelë. ¹⁶ Amaimo, Godea nili dofä boba hamosa neala nilia dawadigi nea. Gode eda boba hamolo nea. Afädëa boba hahamosa aligiseda, e Godebalä dila nea, amase, Godege ebalä dila neamelë.

¹⁷ Nilia amala aligiseda, nilile isogi ie boba hamolo amea hamese amo gadola hamosa nea. Amala hamosa neebe amea, nili nagadaia nea hi e gadoi aligilo amea, aligila wagala gudisololo amo gala nili bedämolö made, geloi namolömelë. ¹⁸ Afädëa boba hamomolöge bedämolöge balagula gaula namolöi mademelë. Boba hamolo dofä fädäi amea bedälo amo nesila digilo. Mida, së molömadi neebe amea bedälo. Afädë bedälo neebe amoda Godeie boba hamolo amea hamese amo gadola made hamosa neamelë. ¹⁹ Godea dafidi nilidale boba hamoi amea nilia boba hamosa nea. ²⁰ Afädëa ie edooma bimolö habobaha nea sähalea, Na Godema boba

hamosa neawela säседа, eda wäfalī sälo nea. Ea iе edoo amoli siia bealahilä, ili boba made hamosa nea galëda, Gode made meli neebe amo ea boba hamomolö amo uli nea. ²¹ Ea nilia hamomalola säla i amoda gowe. Afädëa Godema boba hamosa nea iе edooma boba hamomolöi galeala säi.

5

Geleso sosogoea nafade sulubadela nufuda salelo nea

¹ Afädë Memelei amo dofä Yesu e nealahilä asigi afädë negei neebe amoli sulubadelada Godeiе malö nea. Eedo afädë amoma boba hamosa neebe amoli sulubadelaеa iе malö amomage boba hamosa nea. ² Nilia Gode boba hamolahilä ea hamomalola säla negei dibe amo nabala hamolo amea, nilia Godeiе malölali neebe amo boba hamolo neala helësëmolö dialea. ³ Mida, Godema boba hamolo amoda gowe. Ea hamomalola säi amo nabala hamolo. Amoda iliawai made, hamomolöi dialea. ⁴ Mida, Godeiе malö nefolalebe amoliada nagadaia nafade hamolo elö elöla dibe amo nudula salolela baagila aulo nea. Yesu Gelesoma asigi afädë negei neebe amea nagadaia nafade hamolo dibe amo nudula salolela baagila asimelë. ⁵ Nagadaia nafade hamolo dibe amo nudula salolela baagila aulo neebe amoda nowëa. Amoda gowea, Yesu e Godeiе malö neala sälahilä, asigi afädë negei neebe ameamu baagila aulo nea.

Godea iе malömadila namolöi namolö i

⁶ Ödäeage healeage misi amoda Yesu Geleso.* Ödäeamu made, ödäeage healeage misi. Gesamia dofä sälo amea dofä amala misi amo säla iaha nea. ⁷ Ohodoa ilia dofä amala misila säla iaha nea. ⁸ Gesamige, ödäge, healeage amolile adoda afädëdimu säla iaha nea. ⁹ Udia dolöea siia meli amo dofä säsebelä asigi afädë negelomelë. Amai gaso, Godeiе ado dofä sälo dibe amea udia dolöiе ado sälo amo baagila asi dialea. Mida, e Gode nea. Elöda, hile efegeiе säsisä nea. ¹⁰ Amala säla i amo, afädëa Godeiе malöma asigi afädë negei neebe amoie isogi iе malöea hamoi Eedoea säsisä neebe amo neala gaula nea. Amai gaso, elöea Godema asigi afädë made negei nea, Gode eda wäfalī sälo neala helësëlo nea. Mida gowe. Iе malöea hamoi säla i amo dofä gabula asigi afädë made negei amea. ¹¹ Amaimo, ado säla i amoda gowe. Godea niligali namolöi namolö i. Iе malömadila namolöi namolö amo i. ¹² Afädëa iе malöma dila neebe ameada namolöi namolö amo gaula nea. Afädëa iе malöma dila made neebe ameada namolöi namolö amo made gaula nea. ¹³ Godeiе malöie eigi

* **5:6:** Giligi adogida ulufadigila dëdëi made, ödä heale elemu säi. Dawadigi odoa neebe amoliada, ödäla säi amoda Yesu ödägi gei amo helësëi. Healela säi amoda Yesu baagoi amo helësëi.

asigi afädë negei nefolalebela dili-e, dilia namolöi namolö gaula nebego dawadigimäia, na dilima ado gowe dädëla iasisago. ¹⁴ Nilia Godea helësëi dibe amo gadola ema adosa nea, nilia afädë nabaseda, ea nilia säi amo gadoi imolömelë. Ameada nili ie siigi bedäla made gelola neamelë. ¹⁵ Nilia ema ado afädë nabasegi, ea nabolö gabula dawadigi nefolalebe amea ema nabi amo imolö gabula dawadigi nefolalea. ¹⁶ Afädëa ie edooea nafade hamosa neë beaseda, nafade amo gadoi hamose ameada baagomolöi made galëda, Godema nabaseda, Godea ema namolö imolömelë. Amo säsebe amoda, nafade ameada ili baagomolöie made säha nea. Amaimo, na gomalä säha, nafade hamose ameada baagolo dialea. Nafade amoie dilia adolasimalola säha maade. ¹⁷ Asiala hamolo sulubadelada nafademu. Amai gasoda, nafade hamose ameada baagolo made, nafade odoa amo gadoi dialea.

¹⁸ Nilia helësësaleada, afädë Godeie malö neebe ameada nafade hamosamu aligilo made neala helësësa. Mida, Godeie efegea e sigi neëgida, nafadelasilöie busa neebe ameada e diigimolöi made nea. ¹⁹ Nilida Godeie malö neebe amoda dawadigi. Nafadelasilöie busa amea nafade hamolo neebe amoli sulubadela beaha neebe amoge nilia dawadigi. ²⁰ Godeie malö nagadaia digai amo nilia dawadigi nea. Nilia Gode dofä neebe amo dawadigimäia ea dawadigilo amo niligali i. Nilia dofä Gode neebe amoma dila, ie malö Yesu Gelesomage dila nefolalea. Gode eda dofä nea. Namolöi namolö amoda hi e gelola nea. ²¹ Nie malöla dili-e, wäfalä sälo gode neebe amo helësëlahilä, gasi gala sigola namialo. Hä amo.

Agedu Yone Neala olelo oboba

Yonea beba agedu gowe dēdēi amoda ado holōbō obobala sāi amo gowe. Geleso sosogo dihilimu boba hahamosa namolō dialeala sāi. Amase elōda, wāfali sāsāla olelelo neebe amolia dili neala golila dahila neloea, hedabola idihē nami-alola dēdēla i.

¹ Neda ēdēi sali dafidiloea udia Godea memelei iē malōlalima dēdēla iahago.* Na dili dofā boba hamosa neamelē. Namu made, ado dofā dawadigi ili sulubadelaēage dili boba hamosa nea. ² Ado dofā nilile isogi dibe ameage amo nilibalā diamolōi dibe ameage dili boba hamosa nea. ³ Naado Godeage, iē malō Yesu Gelesoeage dofā nili boba hamola, elea ugila negela, nili bobasēla, aealasiloea nilile isogi gelolasimolōmelē.

⁴ Naadoea nilia hamomalola sāi amo gadola diē malō odoaea ado dofā amo bēgēla awāhala sāi amo nabalahlilā, na edefademalā obeāgimelē. ⁵ Amaī gabugi, udia-o, nili nihilimu boba hamodi. Hamomalola sāla negei dēdēla iāsise amoda gāhe made, mi gāwia amila nilibalā dilo amo. ⁶ Boba hamolo amoda gomalā. Ea hamomalola sāla negei amo gadola bēgēla awāla hamolo. Ea hamomalola sāla negei amoda gowe. Dilia mi gāwia amila nabi amo bēgēla hamomalo. ⁷ Mida, dahila nelō yafiea Yesu Gelesoda dolō domalola digai madela sāsāla sege elō elōgi afiaha maadei. Amolida dahila nelō, Gelesoīe ado nii nea. ⁸ Amaī gabugi, dilia hamoi amoīe bidi nimolō amo made neala dabadigiloea, idihē namialo. Bidi amo sulubadela nimolōīe amala namialo. ⁹ Afādēa Gelesoea sāla olelei amo hedabola gaula made, ado odoa balagula gaula neebe amoda medelala baagila asi neebe amobalāda Gode e nea made. Afādēa ea sāla olelei amo hedabola gaula neebe amobalāda Efegele Eedole nea. ¹⁰ Afādēa dili neebea maala, Gelesoea sāla olelei amo gadola made, elō gaula maaseda, e sāla olela gausiala mosōa maala fimola sāmabio. ¹¹ Afādēa e sāla olela gausiaseda, iē nafade hamosa neebe amo ebalā dila hamosa nea.

¹² Na dilima ado yafie sāla imolō gaso, bebagi dēdēla iāse amo dofea made. Ne dili neebea sōfē mudulā. Maala nea dilile odagi beala sāla idulā, nili obeāgisa maademolōīe. ¹³ Dilile dialifi memelei* amoīe malōlali dilima ilia hawioila sāsīsago. Hā amo.

* **1:1:** Udia Godea memelei amo gadoida Geleso sosogo. 1 bimalo.

* **1:13:** Agedu Yone

Osoda Yone Neala olelo oboba

Yonea beba osoda gowe dödëi amoda udia dolö Godea wela ifosi amoli beaha aligilo ëi Gaiusama dödëla i. Dödëla iahalea, Yonea Gaiusaea Geleso sosogo sigi nea ugila negesa nelö amoie nesegesamelëla säla i. Nesegelahilä sähalea, Dolö afädë ëi Daiodelefsia asiala hamosebe amoie hedabola siia bealahilä, sigola namialola säla dödëla i.

¹ Neda ëdëi sali dafidiloea, nïe damelë obeägïlo Gaiusa-o, na di dofä boba hamosa nea dima dödëla iasisago. ² Nïe damelë obeägïlo-o, nelebo dia hamosa nebego hedabola hamosa namiäiage, di olola made hedabola namiäiage, die gesami hedabi neebe amo gadola namiäia helësësamelë. ³ Dofä sämolömadi namolöi nelö amo gadola, asigi falagasei nea dofä sämolömadi namolöi neamelëla nedoo odoa maalahilä nema säla i amo nabalahlä, na edefademalä obeägïmelë. ⁴ Afädëa sähalea, Dïe malësä dofä sämolömadi asi namolöi neala säse nabalahlä, na edefademalä obeägïsa aligilo. Na obeägïlo ameada, obeägïlo sulubadela baagila asi dialea.

⁵ Nïe damelë obeägïlo-o, di asigi falagasei nea. Didoollali ugila negela digi, odoa ilia di dawa made nefolalebe amoli ugila negela digisa nebegoda hedabola hamosa nebegola säha. ⁶ Amolia udia dolö Godea wela ifosi yawe nefolalebe welima dia boba hamolö amo säla imelë. Amala säla ilo amoli nelebo gaula nawesa namolö awäsebe amo gadola afiasebea ami Godea helësëse amo gadola dia ili ugila negemalo. ⁷ Mida, ili Yesuie ëigi awähalea, Godema asigi afädë negei made nefolalo amolile nelebo afädë iligali imäiala made helësëla, bahïla asi gabio. ⁸ Amala hamolö amoie nilia ilibalä dofä säloie hamoi gedola hamomolöie dia ili ugila negemolö dialea.*

⁹ Na beba dödëla udia dolö Godea wela ifosi di neebea nefolalebe amolima i. Amala i gasoda, Daiodelefsia e busa namolöila helësëlahilä, na ado säi amo fisi gabio. ¹⁰ Ea nilile ëi säla udia dolö odoama ado nafadefali nafadege wäfalä sämolöge säha neebe amo ne dili neebea maalahilä, ea nafade hamolö amo dilia nabuäia na säla ulufadigimolömelë. Ea amomu hamolö made, edoolali odoa maasegige dili misigolela säla obeägïlo mademelë. Amala hamolö made nea, udia dolö odoaea dili maase amoma mosöa fimäia fu imolö helësëi neebe dilia udia dolö Godea wela ifosi odoabalä seëge ili segea doadigila mosäia eada nesila digimolömu helësëlomelë.

* **1:8:** Dolö amolia Gode mala säla iia wage nawesa namolö asi.

¹¹ Nie damelë obeägilo-o, nafade hamolo neebe amolia nafade hamolo amo gadola hamola oodo bibila hamola made, hedabi hamolo neebe amolia hedabi hamolo amo gadola hedabi hamola oodo bibila hamosa namialo. Udia dolö hedabi hamosa neebe amolida Godeie malö nea. Nafade hamosa neebe amoliada e meli made nea.

¹² Udia dolö sulubadelaea Demediliasa eda gowe gadoi neala säha aligilomelë. Eada dofä sämolömadi nea ea dofä sämolö gaui neebe amo gadoi neala olelo nea. Niliage e siia bealahilä, eda gowe gadoi neala sälomelë. Dia nilia säsebeweda mogola säsebelä dawadigi.

¹³ Ado sämolö yafie gaulea gaso, dima bebagimu dädëla imolö habosebemelë. ¹⁴ Holöfali nelolahilä, haligila odagi beaha nea sämolöie ne di neebea mudulä.

¹⁵ Aealo dima diamiäia hamesamelë. Damelë odoa amolia dima hawiosebegola säsisago. Alile damelë di neebea neebe amoli hido hïdolama hawioila säila säla imalo. Hä amo.

Yudi Neala olelo oboba

Yudia dëdësaleda, Geleso sosogo nefolalebe dilia, ado mala dofä amobalä ado nii neebe amolile ado, made nabualola säla dëdëi. Amase, Godea ie udia dolö amolima Ado Mala Hedabi säla iaha maadei amoie, afädëa ie ado mala bedefamolöi mademelë. Ado nii maase amolibalä gelola säla obëgëmäia, beba gowe dëdëla iasisagola säla dëdëla negei dialea.

Beba gowegi dëdëi dibe amoda Agedu Fidagi dëdëi dibe amo gadoi dialeamelë.

Dilia Ado Mala Hedabibalä ado nii neebe amoie ado made nabala, auaula neada, dilile asigi afädë negei nebeگو idihë namialo

¹ Neda Yudi, Yesu Gelesoie hamoi hamolasilo, Yameseie edoomelë. Naado Godea boba hamola, Yesu Gelesoea sigi neebe, udia dolö Godea wei dilima ² bobasëloge, daluloge, boba hamologe, bāula nobamäia hamesamelë.

*Sesigi ado mala dofä amobalä ado nii misi neala säi
(Agedu Fida 2.1-18)*

³ Ne damelë obeägilola dili-e, Godea dilige nege nili ulubadela damula asi amoie, na beba dëdëla imolöila gelola helësésamu nelo gaso, walioda fodolo dëdëmolöi dialeala helësësa neawe. Godeie udia dolö nefolalebe amolima mala hedabi säla iaha maadei amoie, ado mala dofä amobalä ado nii neebe amolima dilia gelola säla obëgëmäia, beba gowe dëdëla iasisago. ⁴ Mida, odoaea geleä musügä maalahilä, dilibalä gegoala neamelë. Dolö amolida, Gode made helësëla baagi ilo nea. Iliä mala nafadefali nafade hamosebe amoda, dofea hamosala sämolöie, nilile Godeie ugila negelasilo dibe amo neala bedefalo nea. Amase, nilile Busa Dafidilo Geloia Yesu Geleso emu neebe amomada, ilia oböla, habobalo nea. Amala hamosa neebe amolibalä gudila, asiala hamoila säla, së molömelëla siibafali dëdëla negei dilo amo dialeamelë.

⁵ Galone goweda, dilia dawadigisa maadei. Dafidilo Geloia ie udia dolö damula awäla, Isibi segeala sigi doadigila asi gasoda, hobeala amoligi odoaea asigi afädë made negesebegi, nufudaha maadei amoda, na dilima bu oböla helësëlasisamu namolö asigisa. ⁶ Selesaia fii ilima Godea hamoile geloile i amo hamosalea, hedabola aligila made, ilile sege amo digila asi. Amasebegi, segeyo edefade besela galasolo amo gala, Dafidilo Geloia ilibalä gudimolöie, igi ëfë damumolö uli amea

nafodolahilä, uli gasimi sagai dibeä ami negesi dialea. ⁷ Amo gadola wäla, Sodomo Gomola fii udia dolö amoliage, udia dolö gaamu ga madela difolalo amogi fii amoliage, domaloea nafade hamomolö amomu helësëla, gesami awäla nafade elö elöla hamosa nelo. Amala hamosa nebegi, Godea ili së muäia, nulo wisamu neebee ami ifosi nefolalea. Amoda nili sulubadelaea helësëmäia, ulufala negei dialea.

⁸ Amase, amo gadola wäla, dolö dilibalä gegoala neebe amolia simasia melëlo ameada, susugu hamola ilile domalo nafadela nigime baaloge, sigi aligilo nefolalebe amolima auaula baagi iloge, amase, yo digalo hïdo elöibalä aligilo nefolalebe amolima gagadeloge nea. ⁹ Gaso, selesaia fii nefolalebe amoie busa Maigoloea mugabe busabalä Mosesëie domalo nimolöie elewalosolo amo galada, ea ie asigia gagadela, asiala hamoila made säla, Dafidilo Geloia dima nemomäiala säimelë. ¹⁰ Dolö amoliada, nelebo dibe amo mi fädäla dawa made neada, nelebo ilia dawa made amoma nafadela säla gagadelo nea. Ilaba elö elölaea helësëse amo gadoi hamolo amo gadola, dolö amolia helësëse amo gadoi hamose ameada, hili ili neala nafadesa neamelë. ¹¹ Dolö amoli gadoi amogi asigii gabu. Ilida Geini aulo idi amogi asimelë. Balamaea asiala hamoi amo gadola, ilia muni nimolöie, ea asiala hamoimadi baluluia asimelë. Amase, Golaea Godele Mosesële ba beasebegi, nufudadigi amo gadola, iliage ba beasebegi, nufudaha maademolömelë.

¹² Dilia gegecola Geleso sosogo odoama boba hamolo olemolöie, molö nasolo amo gala, dolö amoli maala ilile mala hamolo ameada, molö gegecola nulo amo holöbö nigime baai gadoi hamolo. Molö giai nulo segeyo edefadegi gabula helësëla hewala made neada, ilia sugua sibi sigi aligilo hili ilimu helësëla nulo nea. Gelë odoa sege gaula mulo made, foëa doala gaula aulo amo gadoida, dolö amoli nea. Amase, i gägä negelo segeyogi gägä negelo made amo gadoige, i soomo beselala fisi bausoi amo gadoige neebe amolida, bu äudäla baagoi gadoi neamelë. ¹³ Ilida ödä edefadela aidagula mulo amo gadoi nea, mala nafade hewai hamose amolida, ödä södaia dibu ulufa negelo amo gadola ulufadigilo nea. Ilida gasumili odoa muugi fudufuduia aulo neebe amo gadoi nea. Godea ili sege nafadefali nafade, gasimi sagala fisi dibeä amimu namolöi namiäia daiala negesi dialea.

¹⁴ Inogo eda Adamaie yaua mi näba gifalädalü amea, dolö nafade hamolo amolile siibafali bea säla negesaleada, Nabuö. Dafidilo Geloia e, ie selesaia fii dausini yafiebalä maala, ¹⁵ udia dolö sulubadelabalä gudila mogemolömelë. Gode made helësëlo amolia Gode made helësëla nafade hamosa

dilo amoïege, amase, Gode made helësëla asiala hamolo amolia ado nafade sulubadela ema säha nelo amoïege, ilibalä gudila mogemolömelëla bea säla negei dialea. ¹⁶ Dolö amolia segeyo sulubadelagi adoea elewalola säloge, gadiabola elö elöla säloge, amase, domaloea gelola hamelo amoïe idigi bögëla auloge, ilia hili hamoi amo gugusäla bimäia, ado yafie gelola säloge, ilia helësëse amo bögëla hamomäiaïe, odoama säfe negela säloge nea.

Gelola idihë namialola säi

¹⁷ Amaï gaso, ne damelë obeägïlola dili-e, nilile Dafidilo Geloï Yesu Gelesoïe abosolo dolö amolia dafidi säla ï amo helësëla obögëmalo. ¹⁸ Iliä dilima säla ïahaleada, segeyo aligila wagamolö ga madese gaalu, gadiabolo dolö amoliada domaloea gelola hamelo amoïe idigi bögëla moholömelëla säi. ¹⁹ Dolö amoliada, udia dolö mogelasila, dolöfäïe mala dibe amomu bögësalea, Godeïe Gesamida ilima maademelë.

²⁰ Amaï gaso, ne damelë obeägïlola dili-e, Eleloi Gesamiïe geloigi nea, Godema adosa neada, dilia asigi afädë negela, Godeïe mala eleloi hedabifalï amo gaula mogosa nebego, bäula edemäia neala dabilibaha namialo. ²¹ Amala hamosa neada, dili Dafidilo Geloï Yesu Gelesoea bobasëla dilima namolöï namolö ïmäia beaha nebego neada, Godeïe boba hamolomadi namolöï namialo. ²² Udia dolö asigi afädë negei gaso, asigi äudä negela asusugai nefolalebe amoli, dilia bobasësa namialo. ²³ Udia dolö odoa nulo gobeia neëda, aabela nabelela nimalo. Odoa bobasësaleada, dihili dilige bedäha nea, hamogisa namialo. Iliä mala nafade hamosa aligilo amea, Godeïe siigi fagulo nigime baai gadoi salugala neebe ameadä, fagulo amolima habobaha namialo.

Nilia Godema nesegeza namolöla

²⁴ Dili emo dauala digaloea, dili sigi namolöï neebe amomage, dili nigime baai made, obeägïsa nea, e mia ïe yo digalomadi, dili neala ifosimolöï neebe amomage, ²⁵ amase, nilile damula aulo afädëfalï Gode neebe amomage, Yesu Geleso nilile Dafidilo Geloïïe aulodaijala, yo digalo hïdo elöige, ïe ilibia namolöge, geloige, busa nea sigi namolöge, mi gäwïafalï amila, Gode hïlemu dilo amo walio dibe wege, hobealage, amalasimu diamäia.

Amala gelola hamomäiamelë.

Hä amo.